

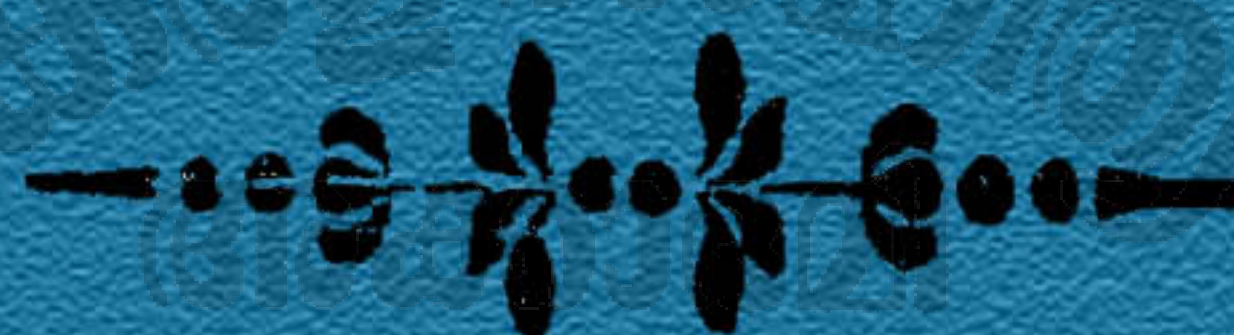
ശ്രീ

മഹാരാജമാനുവൈദ്യശ്രീ

പി. എസ്. വാരിയർ

അവർകളുടെ

ഷഷ്ടിവാഷികചരിത്രം

പ്രസാധകൻ

ഇ. പി. കൃഷ്ണവാരിയർ

കോട്ടക്കൽ

1929

PRINTED AT

THE NORMAN PRINTING BUREAU, CALICUT.

വില 1-ക.

ശ്രീ
മഹാരാജമാനു വൈദ്യ ശ്രീ
പി. എസ്. വാരിയർ
അവർകളുടെ

ചഷിവാഷികചരിത്രം

പ്രസാധകൻ

ഇ. പി. കൃഷ്ണവാരിയർ

കോട്ടക്കൽ.

1929

PRINTED AT
THE NORMAN PRINTING BUREAU, CALICUT.

വില 1-ക.

പി. എസ്. വാരിയരവർകൾ .

ലുപ്താമിപ്താം വിധാത്രാ സകലജനിമതാ-
മായുരാരോഗ്യഹേതും
കേതും പൂർവ്വചികിത്സൈരപുഷ്പദതിതരാം
സൽപഥേഷപാദരാദ്യഃ
ആയുർദ്വേദാഗ്രൈകല്പദ്രുമകസുമവനി,-
മസ്മദാചാതുവർച്ചഃ
സോയം 'വാത്സോ' മഹാത്മാ പുരുഷബലധി
പൂണ്ണായുഷാ ലാലസീതു.

രണ്ടാം പതിപ്പിന്റെ

മുഖവുര.

കേരളത്തിലെ വൈദ്യവിദ്യാധരന്ധരനായ, കോട്ടക്കൽ, പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകളുടെ ഷഷ്ടീപുത്തി അവസരത്തിൽ വൈദ്യവിദ്യാത്മികളുടേയും മറ്റും ഉത്സാഹത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ ജീവചരിത്രത്തിന്റെ പരിഷ്കരിച്ച പതിപ്പാണിത്.

ജീവിതചരിത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്ന തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതും എഴുതിയതും അച്ചടിപ്പിച്ചതും എല്ലാം അന്നു വളരെ ബലപ്പെട്ട നിലയിലായിരുന്നു. അതിനാൽ വിചാരിച്ചതുപോലെ അതു പൂർത്തിയാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. ചില പ്രധാനവിഷയങ്ങളും അതിൽ വിട്ടുപോയിരുന്നു. അപ്രധാനങ്ങളായ ചില സംഗതികൾ അതിൽ സ്ഥലംപിടിക്കുകയും ഉണ്ടായി. അതിന്നു പുറമെ, പല ഭാഗങ്ങളും വാരിയരവർകളോടു ചോദിക്കുവാൻ സമയം കിട്ടാത്തതിനാൽ അച്ചടിപ്പിക്കുന്നവരുടെ യുക്തംപോലെ എഴുതിച്ചേർത്തിടും ഭേദഗതിചെയ്തിടും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങിനെയുള്ള ധൃതിയിൽ ഇത്രയും ഭംഗിയായി അച്ചടിപ്പിച്ചു സമയത്തിന്നു എത്തിച്ചതുതന്നെ അതിൽ പ്രത്യേകം ഭാരം ഏല്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന കെ. വി. രാഘവൻനായരവർകളുടേയും തൃശ്ശൂർ വിദ്യാവിനോദിനി പ്രസ്സുകാരുടേയും വിശേഷസാമത്വമായി കരുതേണ്ടതാകുന്നു.

ഇപ്പോൾ ആ പതിപ്പു മുഴുവൻ തീർന്നതിനാലും റാം പ്രസിദ്ധീകർണം ഒരു ശരിയായ റിക്കാർട്ടായി വരണമെന്നും അധികം ലോകോപകാരമായിത്തീരണമെന്നും ഉദ്ദേശിക്കുന്നതി

നാലും ആ ചരിത്രത്തിൽത്തന്നെ കൂട്ടേണ്ടതു കൂട്ടിയും കുറയ്ക്കേണ്ടതു കുറച്ചും തിരുത്തേണ്ടതു തിരുത്തിയും വീണ്ടും പരിഷ്കരിച്ചു എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചതാണ് ഈ പ്രകൃതപുസ്തകം. അതുകൊണ്ടിതിനെ പൂർ്വ്വാധികം ജനങ്ങൾ ആദരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

എന്ന്,

കോട്ടക്കൽ,
10—10—1929. }

ഇ. പി. കൃഷ്ണവാരിയർ.

ഒന്നാം പതിപ്പിന്റെ മുഖവുര.

വിജ്ഞാനോത്സുകനായ വിദ്യാത്മിക്കു പാഠയോഗ്യമല്ലാത്തതൊന്നും ലോകത്തിലില്ല. പരമാൺമുതൽ പരബ്രഹ്മവരേയുള്ളതെല്ലാം താരതമ്യേന ആയാളുടെ ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്നവയും ആകർഷിക്കേണ്ടവയുമായ വസ്തുക്കളാകുന്നു. എന്നാൽ പ്രാപഞ്ചികജീവിതത്തിൽ ഉൽക്കർഷകമായ മനുഷ്യൻ ഇതിലെല്ലാറ്റിലുംവെച്ചു പ്രയോജനപ്രദവും, രസകരവും പക്ഷേ ഏറ്റവും ദുരൂഹവുമായ പാഠവിഷയം മാനുഷജീവിതത്തെയാണ്. തന്നിമിത്തമത്രേ, ജീവചരിത്രങ്ങൾക്ക് ഉത്തമസാഹിത്യങ്ങളിൽ ഉന്നതസ്ഥാനം കല്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. എത്ര നിസ്സാരനായ മനുഷ്യന്റെ ജീവിതത്തിൽനിന്നും സാരമായ പാഠങ്ങൾ നമുക്കു പഠിക്കാനുണ്ടാവും. സംഭവങ്ങളെ സത്യമായും കൃത്യമായും രേഖപ്പെടുത്തുന്നപക്ഷം അവയെല്ലാം വായനക്കാർക്ക് ഏറ്റക്കുറെ രസകരങ്ങളായിരിക്കയും ചെയ്യും. എന്നാൽ നാനാകർമ്മങ്ങളിൽ വ്യാപൃതമായ ലോകത്തിന് അതിനൊക്കെ അവസരം ലഭിക്കയില്ല. അതുകൊണ്ടു അനേകായിരം ജനങ്ങൾക്കു ഒന്നുപോലെ ജീവിതകാണിയും ഹൃദയശാന്തിയും നൽകുന്ന മഹാതേജസ്വികളും മഹനീയകർമ്മാക്കളുമായ മഹാമാരുടെ ജീവചരിത്രങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിലും പാരായണംചെയ്യുന്നതിലും മാത്രമേ ആധുനികന്മാർ ശ്രദ്ധിക്കാറുള്ളൂ.

മഹത്തുക്കളുടെ ജീവിതം ലോകത്തിൽ പരിവർത്തനപരമായ ചലനമുണ്ടാക്കുന്നതാണ്. സാധാരണന്മാർ കാലവാഹിനിയുടെ ഒഴുക്കിലൂടെ കല്ലോലമാലകളിൽ അലഞ്ഞുലഞ്ഞും, വളഞ്ഞും പുളഞ്ഞുമുള്ള അതിന്റെ ഗതിയെ അനുസരിച്ചും വെ

രും പൊങ്ങുതടികളെപ്പോലെ ജീവിതയാത്ര ആവിധം നിർവ്വഹിക്കുന്നു. എന്നാൽ മഹത്തുക്കളുടെ ജീവിതയാത്ര ആവിധമല്ല. അവർ ഒഴുക്കുമുറിച്ചു സഞ്ചരിക്കുന്നവരാണ്. കാലത്തിന്റെ നിയന്ത്രണശക്തിക്കു അവർ വഴിപ്പെടുകയില്ല; കർമ്മശക്തിയാൽ അവർ കാലത്തിന്നുതന്നെ പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കുന്നു. അവർ കാലത്തിന്റെ കർത്താക്കളാണ്. കാലഗതിയെ അനുധാവനം ചെയ്യുന്നവരല്ല.

കേരളത്തിലെന്നല്ല ദക്ഷിണഭാരതത്തിൽത്തന്നെ ആവിധമായ പരിവർത്തനമുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ഒരു മഹാന്റെ ജീവചരിത്രമാണ് പ്രകൃതപുസ്തകത്തിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം. അദ്ദേഹം ജീവിതപഥമാവിൽ മന്ദമന്ദം പദംവെച്ചുകൊണ്ടു പിടുന്നതടങ്ങിയ കാലത്തു, ഋഷിപ്രണീതമായ ആയുർവ്വേദം—ആയുഷ്കാമന്മാരായ പുരാതനഭാരതീയർ നടന്നുവന്ന വളർത്തിപ്പടുത്തി സുഗന്ധസുന്ദരങ്ങളും അമൃതഫലങ്ങളും പൊഴിയുമാറാക്കി നിർത്തിയിരുന്ന ആയുർവൈദ്യകല്പവല്ലരി—വിദേശീയരെ ദൃസ്യവ്യഭാവങ്ങളുടെ ആക്രമണത്താലും ജനങ്ങളുടെ അവജ്ഞയാലും ഏതാണ്ടു നഷ്ടപ്രായമായിട്ടാണു കിടന്നിരുന്നത്. അന്നു ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ അഭ്യുദയത്തിനായി യത്നിക്കാൻതന്നെ സാമാന്യക്കാർ ധൈര്യപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ജനങ്ങളുടെ പരിഹാസവും ഭരണാധികാരികളുടെ കോപവും അതിൽ ഒന്നുപോലെ ഭയപ്പെടേണ്ടതായിട്ടാണിരുന്നത്. ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ ആയുർവൈദ്യോദ്ധാരണത്തിനായി പരിശ്രമം തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഉണ്ടായ പ്രബലതരങ്ങളായ പ്രതിബന്ധങ്ങളെക്കുറിച്ചു ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽച്ചെഴുതിയിട്ടുള്ള പ്രസ്താവനകൾതന്നെ അതിനുതക്കതായ ലക്ഷ്യങ്ങളാണ്. ധർമ്മധീരനും കർമ്മശൂരനുമായ ചരിത്രനായകന്റെ സുതീവ്രവും, സുദൃഢവും, സുസ്ഥിരവുമായ പരിശ്രമത്താൽ ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ ഇന്നത്തേ നില അന്നത്തേതിൽനിന്നു കേവലം വ്യത്യാസപ്പെടുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ആയുർവൈദ്യത്തെ ചവുട്ടിത്തല്ല കളവാറുള്ള ധൈര്യം ഇന്നു ഗവ

മേമണിന്നുപോലുമില്ല. അത്രയ്ക്കുമാത്രം അതിനിന്നു പ്രചാരവും ജനാനുകൂല്യവും സിദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആയുർവൈദ്യശാലയെ ഏറ്റെടുക്കുന്ന അനുകരിക്കുന്ന വൈദ്യശാലകളും ആയുർവൈദ്യസമാജത്തെ അനുധാവനംചെയ്യുന്ന വൈദ്യസമാജങ്ങളും ഇന്നു ഭക്ഷിണഭാരതത്തിലെങ്ങും നിറഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. വൈദ്യവിഷയത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള ഈ വിപുലമായ പരിവർത്തനത്തിന്നു മിക്കവാറും ഹേതുഭൂതൻ ശ്രീമാൻ പി. സ്റ്റീഫൻ വാരിയർ വർക്കളാണെന്നുള്ള വാസ്തവത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരമശ്രദ്ധയോടുകൂടി നിഷേധിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ആ സ്ഥിതിക്കു കീർത്തിയചരിതന്മാരായ മഹാത്മാക്കിടയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നുള്ള ഉന്നതസ്ഥാനം അവിതർക്കിതംതന്നെയാണല്ലോ. ഇതിനുപുറമേ ശ്രീമാൻ വാരിയർ വർക്കൾ സ്വപ്രയത്നത്താൽ ഒരു കേരളീയനു ആശിക്കാവുന്ന സമ്പത്തും പദവിയും സുസ്ഥിരമായ യശസ്സും നേടിയ ഒരു മാനുഷനും, പൊതുക്കായ്ക്കുണ്ടാകും സാധുസംരക്ഷണത്തിന്നുമായി കൈയയച്ചു ധനവ്യയം ചെയ്തുപോരുന്ന ഒരു ദാനശീലനും, സംഗീതസാഹിത്യാദി ഹൃദ്യകലകളിൽ വാസനയും പാണ്ഡിത്യവും തികഞ്ഞ ഒരു സഹൃദയനും സർവ്വോപരി സത്യധർമ്മാദികളിൽ അചഞ്ചലമായ നിഷ്ഠയുള്ളൊരു മാതൃകാപുരുഷനുമാണ്. ഈദൃശങ്ങളായ ഗുണഗണങ്ങളാൽ അലംകൃതനായ ആ പുണ്യപുരുഷന്റെ ജീവചരിത്രം കേരളത്തിലെ ഭാവിപൗരന്മാർ സാദിമാനം സബഹുമാനം പാരായണം ചെയ്തു ജനസാഹചര്യം നേടാതിരിക്കയില്ല.

ഭക്ഷിണഭാരതത്തിലെ ആയുഷ്ഠാനന്മാരായ മഹാത്മാരിൽ ഏതുകൊണ്ടും അദ്വിതീയനായിത്തോരാതിരിക്കുന്ന ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ് വാരിയർ അവർകളുടെ ഉത്തമവും ഉൽക്കണ്ഠാബദ്ധവുമായ ജീവിതത്തെ, ആ മഹാത്മാവിന്റെ ഔദ്യോഗികമായ ആയുർവൈദ്യകലാലയത്തിൽ വൈദ്യശാസ്ത്രം അഭ്യസിച്ചവരും അഭ്യസിക്കുന്നവരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭൂതാനുഗാമികളായ അന്തേവാസികളുമായ യുവാക്കൾ, അന്ധകാരമകറി മാറ്റിനില്ക്കും ചെയ്തു

കൊണ്ടു നിതരാം നിലകൊള്ളുന്ന ഏതോ ദിവ്യതേജോഗോളത്തെ ആസ്തികൃത്വലിയാൽ ആലംകൃതരായ ജ്യോതിഷികന്മാർ എന്നുപോലെ ഉള്ളിൽക്കൊണ്ടു ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി ഉററു നോക്കിക്കൊണ്ടു് ഇന്നും നടത്തിവരുന്ന “ഗുരുഭജന”രീതിയുടെ ആശാസ്യവും എന്നാൽ അപൂർണ്ണവുമായ ഫലമാണു ഈ ചെറിയ പുസ്തകം. വാരിയരവർകളുടെ അനന്യസാമാന്യങ്ങളായ ഗുണഗണങ്ങളെ മുഴുവനും മാനുഷായനക്കാർക്കു പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമെടുത്തു വകതിരിച്ചു കാണിച്ചുകൊടുപ്പാനുള്ള പരിശ്രമം ഇതിൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകഥയെ ആകപ്പാടെ ഒഴുക്കുൻമട്ടിൽ ഒന്നു പറഞ്ഞു നിർത്തുകമാത്രമേ ഇവിടെ ചെയ്തിട്ടുള്ളു. അതിനു വേണ്ടുന്ന സാമഗ്രികളെല്ലാം ഓരോ സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള സ്വവൃത്തകഥനരൂപമായ സംഭാഷണങ്ങളിൽനിന്നു സമ്പ്രദം സംഗ്രഹിക്കപ്പെട്ടവയുമാണ്. വിദൂരസ്ഥമായ നക്ഷത്രത്തെ സൂക്ഷിച്ചു നിരീക്ഷണം ചെയ്യാൻ കഴൽക്കണ്ണാടി മുതലായ ഉപകരണങ്ങളൊക്കെയുണ്ടായാലും ആ തേജോഗോളത്തിൽനിന്നു നിരർത്ഥം നിർദ്ദിഷ്ടുന്ന കാന്തിപൂരത്തിന്റെ സഹായം പരിശോധകന്മാർക്ക് ഒഴിച്ചുകൂടാത്തതാണല്ലോ. അങ്ങിനെ ഈ ഗുരുപൂജയും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ട അമോഘമായ ഗോപ്രസരത്താൽ മാത്രമാണു ഇത്രയും സഫലമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതു. ആ മഹോപകാരത്താൽ ശിഷ്യവൃന്ദത്തെയും ലോകത്തെയും അനുഗ്രഹിച്ചതിന്നു വിദ്വാത്മികളുടെ പ്രതിനിധിയുടെ നിലയിൽ ഞാൻ ഈ അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നു ഹാർദ്ദമായി നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

നാഹിത്യഭംഗികൊണ്ടു വളരെയൊക്കെ ഒച്ചപ്പെടത്തക്കവണ്ണം മെച്ചപ്പെട്ടതല്ലെങ്കിലും നിരാഡംബരവും നിസർഗ്ഗസുന്ദരവുമായ ഭാഷയിൽ രചിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ ജീവചരിത്രഗന്ഥം ജിജ്ഞാസുക്കൾ സമ്പ്രദം ചെയ്യാതിരിക്കയില്ലെന്നാണു എന്റെ എളിയ അഭിപ്രായം. ഇതിൽ ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാരിയരവർകളുടെ ജീവചരിത്രത്തോടൊപ്പം കേരളത്തിലെ പൂ

രാത്നവും പരമ്പരയാ നിലനിന്നുപോരുന്ന കുലവൃത്തിയിൽ അത്യന്തനിഷ്ഠയോടുകൂടിയതുമായ ഒരു കൃഷ്ണമരുമകുത്തായത്തറവാടിന്റെ ചരിത്രവും അവിടത്തെ ഭരണകർത്താവായി ചരിത്രനായകൻ കാരവണനാക്കൊരു മാതൃകയാകത്തക്കവണ്ണം ചെയ്യുന്ന കർമ്മങ്ങളുടെ വിവരണങ്ങളും മലയാളികളുടെയെല്ലാം ശ്രദ്ധയെ അർഹിക്കുമാറു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ചരിത്രനായകന്റെ മാതാവും മാതൃസോദരിയും കേരളീയമഹികളുടെ ഉത്തമമാതൃകകളാകുന്നു. അവരെക്കുറിച്ച് ഇതിൽ വളരെയൊന്നും പ്രതിപാദിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും അങ്ങമിങ്ങുമായിക്കണന്ന ചില പ്രസ്താവങ്ങൾതന്നെ അവരുടെ അസാധാരണമായ ഓജസ്സും ശീലാചാരഗുണങ്ങളും എത്രയേറെ പ്രശംസനീയങ്ങളാണെന്നു വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്. ചരിത്രനായകന്റെ വിദ്യാഭ്യാസചരിതം ഉൽക്കണ്ഠപൂർവ്വമായ ഏതു വിദ്യാത്മിയും സശ്രദ്ധം വായിക്കേണ്ടതാണ്. തീക്ഷ്ണമായ ആ ഗുരുകലക്രേശം അദ്ദേഹത്തിന്നു വൈദ്യവിദ്യയ്ക്കു പുറമേ അസാമാന്യമായ സഹിഷ്ണുത, സത്യനിഷ്ഠ, സ്ഥിരോത്സാഹം, സ്വൈര്യം, ധൈര്യം തുടങ്ങിയ നിരവധി ഗുണങ്ങൾക്കു സവിശേഷമായ പോഷണവും നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നു നിമ്നസ്വരന്മാർ സമ്മതിക്കാതിരിക്കയില്ല.

ചുരുക്കത്തിൽ, “കർമ്മണ്യേവാധികാരസ്തേ-മാഹലേഷുകഭാചന” എന്ന ഭഗവദ്പാക്യത്തെ അക്ഷരംപ്രതി അനുഷ്ഠിച്ചു ഫലിപ്പിച്ചുപോരുന്ന ഒരുത്തമകർമ്മയോഗിവർത്തിന്റെ ജൈത്രയാത്രാചരിത്രമാണ് ഈ പുസ്തകമെന്നു പറയാം. മഹാകർമ്മങ്ങൾ നിരന്തരം ചെയ്തുവരുന്ന ആ മഹാനഭാവൻ ഫലദാനത്തിന്നുള്ള ഭാരം മുഴുവനും ദൈവത്തിൽ സമർപ്പിക്കുകയാണ് ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അങ്ങിനെ കർമ്മയോഗത്തിന്റെ മർമ്മമറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിക്കുന്നതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്നു എന്നുമേതിലും അസാധാരണവും അതുല്യതാവഹവുമായ വിജയം ലഭിക്കുന്നത്. അതു നിമിത്തംതന്നെയാണു ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ കഴിഞ്ഞ ജ്ഞാപി മഹോത്സവാവസരത്തിൽ,

“ആരംഭശ്ലോകഃ ചലുകേരളീയാ
 ഹന്തേതിരൂപം സുദൃഢാമകീർത്തിം
 യാ വൈദ്യശാലാ പരിമാർഷിതസ്യൈ
 ദ്യാജ്ജ്ഞം ശാങ്കരദിവ്യതേജഃ”

എന്നൊരു വിദുഷീരത്നം ചെയ്ത മംഗളാശംസയെ അത്ഥം വത്താക്കിക്കൊണ്ടു വാരിയരവർകളുടെ യശസ്സുമാകായ ആ സ്ഥാപനവും അദ്ദേഹം ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള മറ്റൊല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളും ഒന്നുപോലെ പൂർവ്വപക്ഷപരസ്യപോലെ അനുദിനം വളർന്നു ലോകാഹ്ലാദകരങ്ങളായി സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ നേടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും. ഈ വിധം പരത്ഥം തന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യമായി കരുതി ലോകാനുഗ്രഹകരനായി വിളങ്ങുന്ന ആ മഹാത്മാവു ദീർഘായുരാരോഗ്യാദിസർവ്വശ്രേയസ്സുകളോടുകൂടി ഇനിയും വൈദ്യവൃത്തി തുടർന്നുകൊണ്ടു ചിരകാലം വാഴുമാറാകുവാൻ ഈശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിക്കയും ഈ ജീവചരിത്രപ്രണേതാക്കളായ വിദ്വാന്മാർക്കു വിജയമാശംസിക്കയും ചെയ്തുകൊണ്ടു തൽക്കാലം വിരമിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കോട്ടയ്ക്കൽ,

10-4-1929.

വൈദ്യവിശാരദൻ

പി. കെ. രാമുണ്ണിമേനോൻ

ഹെഡ് മാസ്റ്റർ, ആയുർവൈദ്യപാഠശാല.

വിഷയാനുകൂലനിക.

പൂർവ്വം.

ഭാഗം.

1. പന്നിയിൽ പള്ളി വാരിയത്തിന്റെ പുരാതനസ്ഥാനവും സ്ഥിതിയും.
- 2-5 പടയോട്ടവും അതിന്നുശേഷം വന്ന മാറ്റങ്ങളും.
- 6-19 കുടുംബാംഗങ്ങൾ കോട്ടയ്ക്കൽ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയതും, അതിന്നുശേഷമുള്ള അഭിവൃദ്ധിയും, കലവില്ല മുതലായതും.
- 19-22 ഇപ്പോൾ ഉള്ള കുടുംബാംഗങ്ങളും ബന്ധുക്കളും.

മദ്ധ്യം.

- 23-24 ചരിത്രനായകനായ പി. എസ്സ്. വാരിയരുടെ ജനനവും, മാതാപിതാക്കന്മാരുടെ സ്വഭാവവും.
- 25-29 ആദ്യത്തെ വിദ്യാഭ്യാസവും സഹപാഠികളും.
- 29-30 ഒടുവിലത്തെ കാരണവന്റെ മരണം.
- 30-35 വൈദ്യപഠനവും, അക്കാലത്തെ ക്ലേശങ്ങളും.
36. വൈദ്യം പഠിപ്പിച്ച് അവസാനിപ്പിച്ചതും, ഗുരുദക്ഷിണയും.
- 37-39 വൈദ്യപാഠകാലത്തും, ജീവിതാരംഭകാലത്തും ഉണ്ടായ ക്ലേശങ്ങളും, തൽഫലങ്ങളും.
- 40-41 നേത്രരോഗാരംഭവും, ഇംഗ്ലീഷുപഠിപ്പും.
- 41-45 കണ്ണുചികിത്സക്കു പോയതും, അതുസംബന്ധമായ ചില സംഭവങ്ങളും.
- 45-50 നേത്രരോഗശമനവും, ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യപഠനവും.
- 50-55 ചികിത്സാരംഭവും, പല പ്രതിബന്ധങ്ങളും.

- 55-62 വേറെ പല പരിത്രമങ്ങളും, സേതുസ്താനം ചെയ്തതും പിതാവായ രാമവാര്യർ വീണ്ടും കോട്ടയ്ക്കൽ താമസമാക്കിയതും.
- 62-63 സംബന്ധവിഷയം.
- 63-66 ധനസമ്പാദനവും, തറവാട്ട് ഗൃഹം പണിയിക്കലും, വൈദ്യശാലയുടെ പ്രാരംഭവും.
- 67-69 പിതാവിന്റേയും, ഗുരുനാഥൻ മുസ്സിന്റേയും മരണം.
- 70-74 ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭവും, അതുസംബന്ധിച്ചുള്ള വിജ്ഞാപനവും.

ഉത്തരവെണ്ഡം .

- 75-77 ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആദ്യത്തെ പ്രചാരവും, ചില സാരമായ പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളും.
- 77-78 വൈദ്യശാലയിലെ ആദ്യത്തെ പ്രവൃത്തിക്കാർ.
- 78-80 വാരിയത്തെ പത്തായപുരപ്പണിയും, ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ ഉത്ഭവവും.
- 81-97 ആയുർവൈദ്യസമാജയോഗങ്ങളുടെ സംഗ്രഹറിപ്പോർട്ട്.
97. “ധനപന്തരി”മാസിക.
- 98-106 വൈദ്യശാലക്കും, ചരിത്രനായകന്നും, നേരിട്ട പല ഗ്രഹപ്പിഴകൾ.
- 107-108 തറവാട്ടുഭരണവും, അടിയന്തരങ്ങളും.
109. രണ്ടാമത്തെ ര.മേശപരയാത്ര.
- 110-111 തറവാട്ടിലേക്കായി ചെയ്ത ചില നന്മകളും, ആയുർവൈദ്യശാല ആപ്പീസിന്നും മറ്റുമായി ഒരു പുതിയ കെട്ടിടം ഉണ്ടാക്കലും.
111. കാശിയാത്ര.
- 112-127 പാരമശിവവിലാസനാടകക്കമ്പനി.

- 127-130 ചൊല്ലാദശാരംഭത്തിൽ ഉണ്ടായ ചില ആപത്തുകൾ.
- 130-135 ആയുർവൈദ്യപാരശാലയുടെ സ്ഥാപനവും അതു സംബന്ധമായ ചില പ്രതിബന്ധങ്ങളും.
- 135-136 ചൊല്ലാദശാവസാനത്തിലുണ്ടായ ചില കഷ്ടതകൾ.
- 137-139 “ബൃഹദ്ദശാരിരം” എന്ന ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണവും ചില നാടകങ്ങൾ എഴുതിയുണ്ടാക്കലും.
- 140-146 ധർമ്മാസ്സതി പണിചെയ്തതുടങ്ങലും, മാപ്പിളലഹളയും.
- 146-168 മാപ്പിളലഹളയുടെ അവസാനത്തിൽ ഉണ്ടായ ചില ആപത്തുകളും, നിവാരണമാർഗ്ഗങ്ങളും.
- 169-170 ധർമ്മാസ്സതി തുറന്നതും, വൈദ്യപാരശാല കോട്ടക്കലേക്കു മാറ്റിയതും.
- 170-171 അഷ്ടാംഗശാരിരം എഴുതി അച്ചടിപ്പിച്ചത്.
- 171-172 കേരളീയ ആയുർവ്വേദസമാജത്തിലേക്കും, സ്രീ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലേക്കും ചെയ്ത, ധനസഹായവും മറ്റു പ്രവൃത്തികളും.
- 172-174 പുതിയ പുരപ്പണിയുടെ ആരംഭവും ഉദ്ദേശവും.
- 175-182 “ജബിലി” അവസരത്തിൽ ആയുർവൈദ്യശാലയെ സംബന്ധിച്ച് വായിച്ച റിപ്പോർട്ട്.
- 183-186 പലതരം അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾ.
- 186-188 സാഹിത്യപരിഷത്തിന്റെ വാർഷികയോഗം.
- 188-189 ഷഷ്ടിപൂർത്തിയുടെ ആദ്യത്തെ പിറന്നാൾദിവസത്തെ മംഗളകർമ്മങ്ങൾ.
- 190-191 പുത്തൻവാരിയത്തേക്കുള്ള “ഗൃഹപ്രവേശകർമ്മം.”
- 91-201 ഷഷ്ടിപൂർത്തി ആഘോഷത്തെ (രണ്ടാമത്തെ പിറന്നാൾ) പറ്റിയുള്ള സംഭവങ്ങൾ.
- 201-204 സമസ്തവാരിയർസമാജവും വാരിയർബാങ്കും.
- 204-208 ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കു ശേഷമുള്ള സ്ഥിതി.

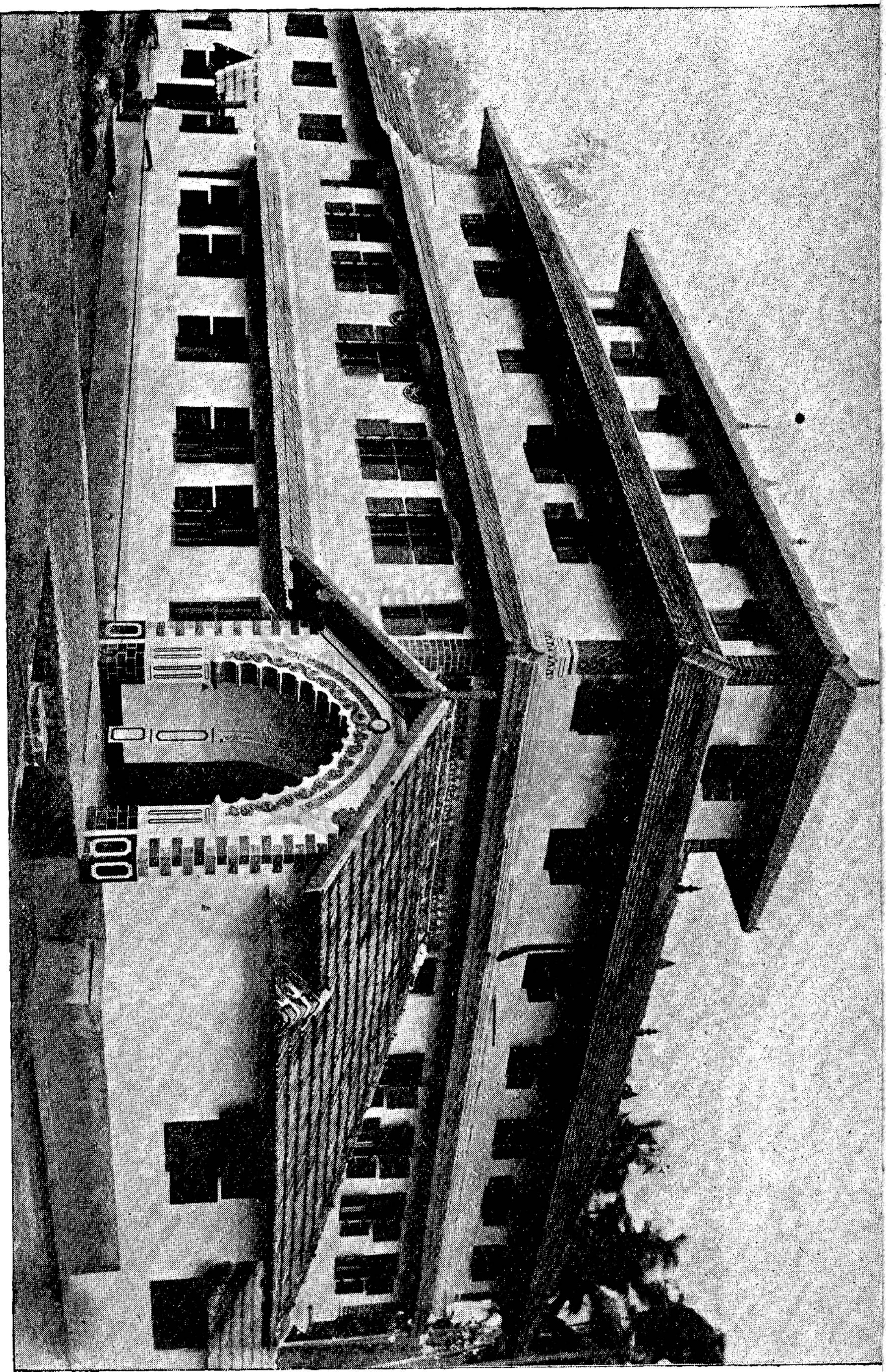
അനുബന്ധം.

- 209-220 ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലി ആഘോഷത്തെപ്പറ്റിയുള്ള സംഭവങ്ങൾ.
- 220-232 രജതജൂബിലിസംബന്ധിച്ച കത്തുകളും കമ്പികളും.
- 232-242 രജതജൂബിലിസംബന്ധിച്ച മംഗളശ്ലോകങ്ങളും വിജയാശംസകളും.
243. ജൂബിലിവിജയം കാവ്യത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങൾ
- 244-254 രജതജൂബിലിക്ക് സമർപ്പിച്ച മംഗളപത്രങ്ങൾ.
- 255-258 വർത്തമാനപത്രങ്ങളിലെ അഭിപ്രായങ്ങളും റിപ്പോർട്ടുകളും.
- 259-271 ഷഷ്ഠി പ്രബുദ്ധത്യാഘോഷം സംബന്ധിച്ച കമ്പികളും കത്തുകളും.
- 272-281. ടി. വക മംഗളാശംസകൾ.
- 282-305. ടി. വക മംഗളപത്രങ്ങൾ
- 306-308. ടി. വക വർത്തമാനപത്രാഭിപ്രായങ്ങൾ.

ചിത്രാനുകരണിക

1. പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ.
2. പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ 1929-ൽ ഷഷ്ഠിപുത്തിന്ദാരകമായി പണിചെയ്ത പുതിയ കെട്ടിടം.
3. പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ.
4. ആയുർവൈദ്യ ഔഷധശാല.
5. ആയുർവൈദ്യചികിത്സാശാല (മുൻഭാഗം)
6. ആയുർവൈദ്യചികിത്സാശാല (പിൻഭാഗം)
7. വാരിയന്മാരുടെ ഗുപ്തഫോട്ടോ (1st Group)
8. വാരിയന്മാരുടെ ഗുപ്തഫോട്ടോ (2nd Group)

പി. എസ്. ഡാരിയറവർകൾ 1929-ൽ തന്നെ ഷാജിപ്പത്ത് സ്മാരകമായി പണിപ്പെടുത്തി.

പി . എസ് വാരിയരുടെ

ജീവിത ചരിത്രം.

കേരളം 1980-1981

പുസ്തകം.

പന്നീമ്പള്ളി (പന്നിയിൻപള്ളി) വാരിയം എത്രയോ പുരാതനമായ തറവാടാണ്. ഇത് ഇപ്പോഴത്തെ ഭരണവിഭാഗ പ്രകാരം കോഴിക്കോട് (മുസ് കുര്യനാട്) താലൂക്കു നന്മണ്ട അംശത്തിലുള്ള പന്നീമ്പള്ളി ക്ഷേത്രത്തിന്റെ അടുത്തു വടക്കു പടിഞ്ഞാറുള്ളതും, ഇപ്പോൾ പന്നീമ്പള്ളി ഭട്ടതിരിപ്പാടന്മാർ താമസിച്ചുവരുന്നതുമായ പറമ്പിലും, ഭവനത്തിലും ആയിരുന്നു സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്നത്. പണ്ടു ഈ കുടുംബക്കാർ സാമാന്യം സ്വത്തുള്ളവരും ഈ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ ഉയരാളരും ആയിരുന്നതിന്നുപുറമെ, പരമ്പരയാ കുര്യനാട് രാജാവിന്റെ 'പട്ടോലച്ച' സ്ഥാനം ഉള്ളവരും ആയിരുന്നു. ചിലർ കോട്ടയംരാജാവിന്റെ പടനായകസ്ഥാനം സ്വീകരിച്ചതായും തെളിവു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. ഈ കുടുംബക്കാർക്ക് ഏകദേശം 200 കൊല്ലംമുമ്പു മുതൽക്കു പുലക്കാരായി വേറെ യാതൊരു കുടുംബക്കാരും ഉള്ളതായി അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാൽ പെററപുലക്കാരായി, അതായതു മരിച്ചാലും പെററാലും പെററപുലമാത്രം ആചരിക്കുന്നവരായി, അനേകം കുടുംബക്കാർ ഉണ്ടുതാനും. അവരെക്കുറിച്ച് വിടെന്നിന്നു എത്രയോ തലമുറമുമ്പു വിട്ടുപോയവരാണ് എന്നു ഇതുകൊണ്ടറിയാമല്ലോ. പണ്ടൊരു കാലത്തു ഈ കുടുംബത്തിൽ ഒരു സോദരനും ഒരു സോദരിയും മാത്രമായി ശേഷിച്ചു. ഈ സ്ത്രീക്കു ഇപ്പോഴുള്ള പന്നീമ്പള്ളി ഭട്ടതിരിയുടെ പൂർവി

കനായ ഒരാൾ (അന്നു അവരുടെ ഇല്ലം അഞ്ചെട്ടനാഴിക അകലെയായിരുന്നു) സംബന്ധം തുടങ്ങി. കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സോദരൻ മരിച്ചു. അതിനാൽ വാരിയംവക എല്ലാ സ്വത്തുക്കളുടേയും, ഈ സ്ത്രീയുടേയും, അതിലുണ്ടായിരുന്ന സന്താനങ്ങളുടേയും ആകെ രക്ഷിതാവ് ആ ഭട്ടതിരിപ്പാടായിത്തീർന്നു. ഈ വഴിക്കു ക്രമേണ കുടുംബങ്ങൾ കുറെ വലുപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന അവസരത്തിലാണ് റിപ്പസൽത്താന്റെ പടയോട്ടം ഉണ്ടായത്. അന്ന് എല്ലാവരും ഓടിയ കൂട്ടത്തിൽ ഈ കുടുംബക്കാരും തെക്കോട്ട് ഓടിപ്പോയി. പരമ്പരയാ ബന്ധുക്കളായിരുന്ന മണലിൽ തൃക്കോവിൽ (ഇപ്പോൾ കോയിലാണ്ടിക്കു സമീപം) വാരിയനാരും വാരസ്യാനാരും കൂടി ഈ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നു. പന്നിയമ്പള്ളി ഭട്ടതിരിമാരും അന്തഃജനങ്ങളും ആ കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നുവോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഉണ്ടെങ്കിലും ബ്രാഹ്മണരുടെ കൂട്ടത്തിൽ വേറെ പോകുവാനാണ് അധികം സംഗതി. അന്ന് എല്ലാവരും തിരുവനന്തപുരത്തുചെന്ന അഭയം പ്രാപിക്കയാണല്ലോ ചെയ്തത്. അവിടെ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു സംഗതിവശാൽ പൂർവ്വികന്മാർ കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയായിട്ടും, ആഴവാഞ്ചേരിമനക്കൽ തമ്പ്രാക്കളായിട്ടും, മറ്റു പല മഹാനാരായിട്ടും പരിചയത്തിന്നിടയായി. അന്ന് ഈ കുടുംബത്തിൽ പുരുഷന്മാർ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ അച്ചുതവാരിയർ, മാധവവാരിയർ എന്ന രണ്ടുപേർ ചിത്രമെഴുത്തിൽ അതിവിദഗ്ദ്ധന്മാരായിരുന്നു. അവരുടെ ഈ സാമത്വത്തെ അഭിനന്ദിച്ചു തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവു പല സമ്മാനങ്ങളും അമ്പലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തിൽ കഴകവും കൊടുത്തു. മേൽപറഞ്ഞ ക്ഷേത്രത്തിൽ ഇവർ അനേകം ചിത്രങ്ങൾ, പ്രത്യേകിച്ചും സ്വയംവരപാർവ്വതിയുടെ പല നിലയിലുള്ളവ, എഴുതീട്ടുണ്ടെന്നാണ് കേട്ടിരിക്കുന്നത്. അവർക്ക് അന്നു താമസിപ്പാൻ കൊടുത്ത സ്ഥലത്തിന്നു 'തെക്കേടത്തു വാരിയം' എന്നാണ് പേർ. മണലിൽ തൃക്കോവിൽക്കാർ

അന്നും വിട്ടുപോയിട്ടില്ല. അവർക്കും അവിടെ 'വടക്കേടത്തു വാരിയം' എന്നോ, 'കിഴക്കേടത്തു വാരിയം' എന്നോ, മറ്റോ പേരിൽ ഒരു സ്ഥാനവും കഴകവും കൊടുത്തു. അവിടെയുള്ള വർ ജ്യോതിഷത്തിലും മറ്റും അന്നും വിദഗ്ദ്ധന്മാരായിരുന്നു. കുറച്ചുകാലം എല്ലാവരുംകൂടി അമ്പലപ്പുഴ താമസിച്ചശേഷം അവിടെ അച്ചുതവാരിയരുടെ താവഴിക്കാർമാരും താമസിക്കുകയും, വേറെ താവഴിക്കാർ വടക്കോട്ടുതന്നെ പോരികയുമാണുണ്ടായത്. മണലിൽതൂക്കോവിൽക്കാരിൽ ചിലരും ഇവരെ അനുഗമിച്ചു. ഇതു ഏകദേശം കൊല്ലവർഷം 970-ൽ ആകുന്നു. അതിൽപ്പിന്നെ വളരെക്കാലത്തേയ്ക്ക് അമ്പലപ്പുഴ താമസിച്ചുകൂട്ടരും വടക്കോട്ടു പോന്ന കൂട്ടരും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധത്തിന്നും, അന്യോന്യം വിവരം അറിയുവാനും ഇട വന്നിരുന്നില്ല. അന്നു ഇന്നത്തേപ്പോലെ തീവണ്ടി, തപാൽമുതലായ സൗകര്യങ്ങളുമില്ലല്ലോ. ഒടുവിൽ അമ്പലപ്പുഴയിൽ വംശം മുടിയേണ്ടുന്ന ഘട്ടമായി. സ്രീകളെല്ലാം മരിച്ചു. കൊച്ചുശങ്കരവാരിയർ എന്നൊരാൾമാത്രം ബാക്കിയായി. ഇദ്ദേഹം 1053-ലോ 54-ലോ കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു സ്രീകളിലൊരെങ്കിലും പോരണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. ഇവിടെയും അന്നു ആളുകൾ കഷ്ടിയായിരുന്നതിനാൽ അന്നത്തെ കാരണവരായ ഭരതവാരിയർ ഇവിടെനിന്നാകും വരാനില്ലെന്നു പറഞ്ഞു മടക്കി അയച്ചു. അതിൽപ്പിന്നെ കൊച്ചുശങ്കരവാരിയർ ദായാദിവർഗ്ഗത്തിൽപ്പെട്ട കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുപോയി ആദ്യം അവിടെനിന്നും പിന്നെ പുത്തൂരിൽനിന്നും ആളുകളെക്കൊണ്ടുപോയി താമസിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ ഈ ഒടുവിൽപ്പറഞ്ഞ കൂട്ടരാണ് അവിടെ അധികാരികളായിരിക്കുന്നത്.

അമ്പലപ്പുഴ താമസിച്ചതു കഴിച്ചു ബാക്കിയുള്ളവർ കുറച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഏകദേശം 970-ൽ വടക്കോട്ടുതന്നെ പോന്നു എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. ആഴ്വാഞ്ചേരിമനക്കൽനിന്നു കഴിയുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്യാമെന്നു പറഞ്ഞതിനാലും, സ്വദേശ

ത്തേയ്ക്കു അടുപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹത്താലും ആണിങ്ങനെ ചെയ്തു. ഇങ്ങോട്ടുപോന്ന കൂട്ടരുടെ തലവൻ രാഘവവാരിയർ എന്നൊരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരുമക്കൾ 1. ഗോവിന്ദ വാരിയർ, 2. പാർവ്വതിവാരസ്വാർ, 3. ഇട്ടിച്ചിരിവാരസ്വാർ, 4. അനന്തവാരിയർ ഇവരും, ഇവരുടെ ചില സന്താനങ്ങളും ആയിരുന്നു. മലബാറിൽ വന്ന ഉടനെ ആഴ്വാഞ്ചേരിമനവകയായി കോട്ടയ്ക്കുപേക്കടുത്തു കോട്ടയുള്ള സുബ്രഹ്മണ്യക്ഷേത്രത്തിൽ ഇവക്കൊരു കഴുകുകൊടുത്തു. രാഘവവാരിയർക്കൊട്ടെ 975-ൽ മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി കോട്ടയ്ക്കൽ എത്തി സ്ഥിരതാമസമായ ശേഷം കോവിലകംവകയായുള്ള കാവതികളും ചേരിക്കല്ലിന്റെ കാര്യവും കൊടുത്തു. രാഘവവാരിയർക്കു കാര്യസ്ഥതയല്ലാതെ മറ്റു വിഷയങ്ങളിൽ അറിവുണ്ടായിരുന്നുവോ എന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഗോവിന്ദവാരിയർ ജോതിഷത്തിൽ മുന്മുതന്നെ പാണ്ഡിത്യമുള്ള ആളായിരുന്നു. വൈദ്യത്തിലും അറിവുണ്ടായിരുന്നു. അതു പിന്നീട് പഠിച്ചതോ മുന്മുതന്നെ ഗ്രഹിച്ചിരുന്നതോ എന്നു തീർച്ചപറവാൻ പാടില്ല. അദ്ദേഹം പിന്നെ താമസിച്ചിരുന്നത് അഷ്ടവൈദ്യനായ പുലാമനോൾ മൂസ്സിന്റെ ഇല്ലത്തായിരുന്നു. അവിടുത്തെ ശിഷ്യനും, ഉണ്ണികളുടെ ഗുരുനാഥനും ആയിക്കൊണ്ടാണു കാലം കഴിച്ചത്. അനന്തവാരിയർ കുറേ കൊല്ലങ്ങൾക്കു ശേഷം പുരാതനസ്ഥലമായ പന്നീമ്പള്ളിക്കു പോയിനോക്കി. അവിടെ ചെന്നപ്പോഴേയ്ക്കു സ്വത്തുക്കളൊക്കെ അന്യന്മാർ കൈവശപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു. വാരിയം നിന്നിരുന്ന സ്ഥലവും അടുത്ത പരിസരങ്ങളും ഭട്ടതിരിപ്പാടിന്റെ കൈവശമാണ്. ഭട്ടതിരിപ്പാടു കലാപം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ മുൻകൂട്ടി മടങ്ങിപ്പോന്നതിനാലാണീവിധം സാധിച്ചത്. ബാക്കി ഭൂസ്വത്തുകൾ അടുത്തുള്ള പ്രമാണികളായ നായന്മാരും മറ്റും കൈവശമാക്കിയിരുന്നു. അന്നു ശരിയായ ലക്ഷ്യങ്ങളും റജിസ്റ്ററും ഒന്നും ഉള്ള കാലമല്ലല്ലോ. കൈയ്ക്കുള്ളവൻ കാര്യക്കാരൻ എന്ന നിലയാണെന്നു

ണ്ടായിരുന്നതു. അതുകൊണ്ടു ഒന്നും വിട്ടുകിട്ടുവാൻ മാറ്റമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

പന്നീമ്പള്ളിക്ഷേത്രത്തിലെ ബിംബം കുളത്തിൽ ആരും അറിയാതെ താഴ്ത്തിയിട്ടാണു പൂർവ്വന്മാർ പടയോടിപ്പോയിരുന്നതു്. ഇങ്ങനെ താഴ്ത്തിയിട്ടിരുന്ന ആൾ അന്നെക്കു മരിച്ചുപോയിരുന്നു. കുളം തുറന്നു പോയിരുന്നു. എന്നാൽ കുളത്തിലിട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള വിവരവും ഇട്ട ആൾക്കല്ലാതെ മറ്റാർക്കും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു ക്ഷേത്രവും അന്നില്ല. ഭട്ടതിരിപ്പാടും വലിയ പണക്കാരനല്ല. എങ്കിലും അനന്തവാരിയർ ചെന്നപ്പോൾ നാട്ടുകാർ ആദരിച്ചു് അടുത്തുള്ള നമ്പളക്ഷേത്രത്തിൽ കഴുകുകൊടുത്തു. അതിനാൽ അദ്ദേഹം അടുത്ത ഒരു വാരിയർ ഭവനത്തിൽനിന്നു ഒരു സ്രീയെ സംബന്ധം ചെയ്തുകൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചു. പിന്നെ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു കോട്ടക്കൽ വന്നുപോയും ഇരുന്നുവെങ്കിലും സ്ഥിരതാമസം അവിടെതന്നെയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒടുവിൽ ഇങ്ങോട്ടുവന്നതു് 1026-ൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരുടേയും കുട്ടിവാറസ്യാരുടേയും കല്യാണത്തിന്നാണു്. 1056 ൽ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം കുറച്ചൊക്കെ സ്വത്തുകൾ സമ്പാദിച്ചു. ഏതാനും മക്കൾക്കധീനപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ബാക്കി പിന്നെയും 2000-ത്തോളം ഉറപ്പികയ്ക്കു സ്വത്തുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നതു് ഔദാർയ്വനിധിയായ അന്നത്തെ കാരണവൻ ഭരതവാരിയർ മക്കളോടുതന്നെ എടുത്തു് അനുഭവിച്ചുകൊൾവാൻ പറകയാണു് ചെയ്തതു്. അങ്ങോട്ടാരും ഈ സ്വത്തിനെ ഇച്ഛിച്ചുപോവുകതന്നെ ഉണ്ടായില്ല. ഇതിനിടയിൽ പന്നീമ്പള്ളി ഭട്ടതിരിപ്പാടു പ്രശ്നംവെപ്പിച്ചു മുമ്പത്തെ ബിംബം കണ്ടെടുക്കുകയും, ഉപായത്തിൽ ക്ഷേത്രം പണികഴിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതു് അറിഞ്ഞതുമുതൽ കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു അവിടെ ഇടയ്ക്കു തൊഴുവാൻ പോകുന്നതും, വഴിവാടു കഴിക്കുന്നതും പതിവായി. ഇവിടെവെച്ചുതന്നെ ചില പൂജകളും ധർമ്മദൈവപൂജയുടെ നിലയിൽ അതിന്നുമുമ്പു തന്നെ നടത്തിത്തുടങ്ങിയിട്ടും ഉണ്ടായി

രുന്നു. കോട്ടുക്കുവന്ന കൂട്ടത്തിൽ മണലിൽ തുക്കോവിക്കാരും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞുവെല്ലാം. അവർക്കും അതേക്ഷേത്രത്തിൽതന്നെ ആഴ്വാഞ്ചേരിമനക്കൽനിന്നു കഴകം കൊടുത്തു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു. കറെക്കുഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഏതാനുംപേർ സ്വദേശത്തേയ്ക്കു പോയി. പിന്നെ അവർ അവിടെയും ഇവിടെയും ആയി പാതുതുവരികയായിരുന്നു. എന്നാൽ അടുത്ത ചിലകൊല്ലങ്ങളായി അവരാരും കോട്ടരിൽ സ്ഥിരം പാർപ്പില്ലാ. കഴകവും പുരയും മറ്റും വേറെ ഒരു കൂട്ടരെ ഏല്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്.

കലാപംകഴിഞ്ഞു കോട്ടുരുവന്നു താമസിക്കുന്ന കാലത്തു മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ ജ്യേഷ്ഠനായ, പന്നീങ്കരയിൽ നിന്നു തീപ്പെട്ട മൂന്നാർപ്പാട്ടു തമ്പുരാൻ കോട്ടയ്ക്കൽ കിഴക്കേകോവിലകത്തു വന്നു താമസിക്കുകയും കോട്ടയ്ക്കൽ പരിഷ്കരിക്കുന്ന കൂട്ടത്തിൽ വെങ്കിട്ടത്തേവരുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ കലശം കഴിപ്പിക്കുകയും ഉണ്ടായി. കലാപം കഴിഞ്ഞു വന്നശേഷം ഇത് ആദ്യം കഴിച്ചതാണ്. അന്നുമുതൽ അടിയന്തരാദികളും അധികം നടത്തുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മുമ്പുള്ളവർക്കു പുറമെ ഒരു കഴകക്കാരൻകൂടി ആവശ്യമായി വന്നു. രാഘവവാരിയർ തിരുവിതാംകൂറിൽവെച്ചു മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയായും മറ്റും പരിചയപ്പെട്ട ആളാണല്ലോ. കോട്ടുകാരുടെ രണ്ടു കഴകക്കാരരുടെ ആവശ്യവും ഇല്ല. അതിനാൽ കലശത്തിന്നു തക്കവണ്ണം രാഘവവാരിയരും കുടുംബങ്ങളും കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു താമസമായി. ഈ കലശമുണ്ടായത് 974-ൽ ആയിരുന്നു. ഇവർ ആദ്യം താമസിച്ചതു കോവിലകത്തിന്റെ കിഴക്കുവശം ഇപ്പോൾ കൊട്ടാരം നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തായിരുന്നു. പിന്നെ 1000-ാമതിന്നു ശേഷം കൊട്ടാരം പണി ചെയ്യേണ്ടുന്ന ആവശ്യം വന്നപ്പോഴാണ് അവിടെനിന്നു വാരിയം പൊളിച്ച് ഇപ്പോഴത്തെ തെക്കുവാരിയം നില്ക്കുന്ന സ്ഥലത്തേയ്ക്കു മാറ്റിയത്. കൊട്ടാരത്തിൽ ഗുഹപ്രവേശം കഴിച്ചതു 1014-ൽ ആകുന്നു. അതിന്ന് എത്രകൊല്ലം മുമ്പാണു പണി ആരംഭിച്ചതെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ പ്ര

യാസമാണ്. അതിനാൽ ഈ സ്ഥലമാറത്തിന്റെ കൃത്യമായ കൊല്ലം കണക്കാക്കുവാൻ കഴിയാതെയാണിരിക്കുന്നത്.

കോട്ടയ്ക്കൽ വരുന്നതിന്നു മുമ്പായിത്തന്നെ രണ്ടു വാരസ്യാന്മാരും പ്രസവിച്ചിരുന്നു. അതിൽ പ്രായംകുറഞ്ഞ ഇട്ടിച്ചിരി വാരസ്യാരാണ് ആദ്യം പ്രസവിച്ചത്. അവർക്കു ശുലപാണി, ശങ്കരൻ, മാധവൻ, അപ്പുതൻ എന്നിങ്ങനെ നാലു പുരുഷസന്താനങ്ങൾ മാത്രമുണ്ടായി. ഇതിൽ സ്രീസന്താനമില്ല. അധികം താമസിയാതെ അതായത് ഇട്ടിച്ചിരിവാരസ്യാരുടെ രണ്ടോ, മൂന്നോ പ്രസവം കഴിഞ്ഞതിന്നു ശേഷം പാർവ്വതിവാരസ്യാരും പ്രസവിച്ചു. ഇവരുടെ ഭർത്താവു പുഴുവായക്കാരൻ ഒഴാടി ഉണിക്കണ്ടവരിയരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം കുടുംബത്തിൽ ഏകനായിരുന്നതിനാൽ സ്ഥിരതാമസവും ഇവിടെത്തന്നെയായിരുന്നു. പാർവ്വതിവാരസ്യാരുടെ സന്താനങ്ങളായി രാമൻ, ഭരതൻ, ലക്ഷ്മി, ഈശ്വരൻ എന്നു നാലുപേരുണ്ടായി. ഇവരുടെ ഒടുവിലത്തെ ചില പ്രസവങ്ങൾ ഉണ്ടായത് ഏതായാലും കോട്ടക്കൽ ആദ്യത്തെസ്ഥലത്തു വെച്ചാണ്. ബാക്കിയെല്ലാം കോട്ടയ്ക്കൽ ആദ്യത്തെ ഒന്നോ, രണ്ടോ മാത്രം അമ്പലപ്പുഴയുമാണുണ്ടായത്. ഈ മക്കൾ എല്ലാവരും ഓരോ വിധത്തിൽ യോഗ്യന്മാരായിരുന്നു. ശുലപാണിവാരിയർ വൈക്കരയും, ശങ്കരവാരിയർ പുലാമനോളം, മാധവവാരിയർ കുട്ടഞ്ചീരിയും പോയി വൈദ്യം പഠിച്ചു വിദഗ്ദ്ധന്മാരായി. അതിൽ ശുലപാണിവാരിയർ അല്പായുസ്സായിപ്പോയി. മറ്റു രണ്ടുപേരും ജീവാവസാനംവരെ വൈദ്യവൃത്തിയിൽ അസാമാന്യമായി ശോഭിച്ചുകൊണ്ടുതന്നെയാണു കാലംകഴിച്ചുകൂട്ടിയത്. അന്നുള്ള സാമൂതിരിപ്പാടു തമ്പുരാക്കന്മാരും മറ്റനേകം പ്രഭുക്കന്മാരും വീരശൗഖലമുതലായ പലതരം സമ്മാനങ്ങൾ ഇവർക്കു കൊടുക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു. ഇവരുടെ വൈദ്യവിദഗ്ദ്ധതയെപ്പറ്റി അനവധി ഉദാഹരണങ്ങൾ കാണിപ്പാനുണ്ടു. അതൊന്നും ഇവിടെ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. അന്നുള്ള അഷ്ടവൈദ്യന്മാർക്കുടി അവസാനം ഇ

വരെ സ്വന്തം കാരണവന്മാരെപ്പോലെയാണ് ആദരിച്ചിരുന്നതു് എന്നുമാത്രം പറയാം. അച്യുതവാരിയർ അധികമൊന്നും പഠിച്ചിട്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ പുത്രനായ ശക്തൻസാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ഒന്നിച്ചു താമസിച്ചുവന്നു. അവിടുന്ന് സാമൂതിരിപ്പാടായി തീർപ്പെടുന്നതുവരെ അദ്ദേഹം അവിടുത്തെ വിശ്വപണ്ഡനായ “പള്ളിയറയച്ചൻ” ആയിരുന്നു. രാമവാരിയർ രാഘവവാരിയരുടെ മരണശേഷം ആദ്യം കാവ്യതികളംകാട്ടുസ്ഥലത്തെയും, അവസാനം ചെറുകുന്ന് ദേവസ്വം കാട്ടുസ്ഥലത്തെയും ഏറ്റവും മരണപുതുത്തും ആ നിലയിലായിരുന്നു. ഭരതവാരിയർ ജ്യോതിഷത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനായും കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു അന്നുണ്ടായിരുന്ന വലിയ തമ്പുരാട്ടിയുടെ മകത്യാർ കാട്ടുസ്ഥലനായും ആണ് കോവിലകത്തെ സേവിച്ചിരുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിരതാമസംതന്നെ കോവിലകത്തായിരുന്നു. ലക്ഷ്മീവാരസ്വാമി കൃഷ്ണിവാരിസ്വാമി എന്നായിരുന്നു സാധാരണ വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. അവർ ആകൃതികൊണ്ടും പ്രകൃതികൊണ്ടും ഒരു മാതൃകാസ്രീയായിരുന്നു. കാരണവന്മാർക്കു ഏറ്റവും കീഴടങ്ങി, നല്ല ഒരുക്കത്തോടും മയ്യാദയോടുംകൂടി പെരുമാറുന്നതു് ഇവരുടെ സ്വഭാവവിശേഷമായിരുന്നു. പത്തുപന്ത്രണ്ടു വയസ്സായമുതൽക്കുതന്നെ ഗുഹഭരണസംബന്ധമായ പ്രവൃത്തികൾ മുഴുവനും നിർവ്വഹിച്ചുതുടങ്ങിയതുകൊണ്ടു അധികമൊന്നും പഠിപ്പാൻ ഇടവന്നിട്ടില്ല. എങ്കിലും നല്ല തന്റേടമുള്ള സ്രീയായിരുന്നു. ഇവരുടെ ആദ്യത്തെ ഭർത്താവു കരണത്തുകാലടി അപ്ഫൻനമ്പൂതിരിയും, രണ്ടാമതു് ചേന്നതു ദേശമംഗലത്തു സാക്ഷാൽ വിദ്വാൻ കൃഷ്ണവാരിയരും ആയിരുന്നു. വാരിയരുടെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി കോവിലകംമുഴുവൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽതന്നെ എന്നു പറയത്തക്കവണ്ണം അവരാൽ ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടാണ്. പാണ്ഡിത്യംകൊണ്ടും, പ്രാപ്തികൊണ്ടും അദ്ദേഹം അത്രയ്ക്കുമാത്രം സമ്മതനായിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് അതുവരെ കൂടിയെന്നിട്ടില്ലാത്ത ദേശമംഗലത്തു യോഗവുമായി സംബന്ധത്തിനു

കാരണവന്മാർ അനുവദിച്ചത്. എല്ലാവരിലും അനുജനായ ഈ ശപരവാരിയർ വലിയ ശാസ്ത്രജ്ഞനും, വൈദ്യനും ആയിരുന്നു വെങ്കിലും അവസാനം ബുദ്ധിക്കു നല്ല വെളിവില്ലാതായി. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കൊ, തറവാട്ടെക്കൊ മതിയായ ഉപകാരം സിദ്ധിക്കുവാൻ ഇടയായില്ല.

കുഞ്ചിവാർണ്യരാണല്ലോ ഇനി തറവാട്ടിൽ സന്തതിയുണ്ടാകേണ്ടതിന്നു ഏകനിദാനമായിരിക്കുന്നത്. ഇവർ 1006-ൽ ഒന്നാമതായി ഒരു പുരുഷപ്രജയെ പ്രസവിച്ചു. ആ കുട്ടിക്കു കൃഷ്ണൻ എന്നു പേരിട്ടു. കുട്ടികൃഷ്ണൻ എന്നു വിളിപ്പാൻ തുടങ്ങി. പിന്നെ 1014-ചിങ്ങത്തിൽ ചുണ്ടർത്തം നക്ഷത്രത്തിലും, 1018 മിഥുനത്തിൽ രോഹണി നക്ഷത്രത്തിലും ഓരോ സ്ത്രീ പ്രജയേയും പ്രസവിച്ചു. ഇവർക്ക് ക്രമത്തിൽ പാർവ്വതി എന്നും, ഇട്ടിച്ചിരി (ശ്രീദേവി) എന്നും മുത്തശ്ശിമാരുടെ പേരനുസരിച്ചു നാമകരണം ചെയ്തു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടി എന്നും, കുട്ടി എന്നും പേരുകൾ വിളിപ്പാനും തുടങ്ങി. കുഞ്ചിവാർണ്യാർ പിന്നെയും പ്രസവിച്ചിട്ടുണ്ടു. പക്ഷെ ഈ മൂന്നുപേർ മാത്രമേ ജീവിച്ചിട്ടുള്ളൂ. ഇവരെ മൂന്നു പേരേയും അച്ഛനമ്മമാർ ശരിയായി വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചു. കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയർ സംസ്കൃതത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനായി. വൈദ്യവും പഠിച്ചു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർണ്യാരും കുട്ടിവാർണ്യാരും സംസ്കൃതത്തിന്നു പുറമെ സംഗീതവും പഠിച്ചു വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചു. അന്നു സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിൽ, മലബാറിൽ വിശേഷിച്ചു, സംഗീതം വളരെ ഭർല്ലഭമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ക്ഷണത്തിൽ ഇവരുടെപേരുകൾ പുറത്തേയ്ക്കു കേൾക്കുവാനും പിൻകാലങ്ങളിൽ സംഗീതവിഷയത്തിൽ അനേകം ഭേദപ്പെട്ട സ്ത്രീകൾ ഇവരുടെ ശിഷ്യകളായിവരുവാനും ഇടയായിട്ടുണ്ടു. ഇവർ രണ്ടുപേരുടേയും കല്യാണം 1026-ൽ ആയിരുന്നു. ഇതിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർണ്യാരെ ദേശമംഗലത്തു വാരിയരുടെ ശിഷ്യനും, അമ്മാമൻ രാമവാരിയരുടെ ഭാര്യാസഹോദരനും ആയ മാരായമംഗലത്തു മങ്കുളങ്ങരെ വാരിയത്തു രാമവാരിയരെക്കൊണ്ടു കെട്ടിച്ചു; അ

ദ്രോഹത്തെക്കൊണ്ടുതന്നെ സംബന്ധവും തുടങ്ങിച്ചു. കുട്ടിവാറ സ്വാരെ കെട്ടിയതു കോട്ടുരുമണലിൽ തൃക്കോവിൽവാരിയത്തു ശേഖരവാരിയരാണ്. അദ്ദേഹം പ്രായംകൊണ്ടു അനന്തരൂപനും, വേറെഭാര്യയുള്ളവനും ആയിരുന്നു. കുട്ടിവാറസ്വാർ അന്നു കേവലം ഒരു ശിശുവും ആണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു പിന്നീടവർക്കു സംബന്ധം ചെയ്തിച്ചതു വിദഗ്ദ്ധനും, അച്ഛൻ കൃഷ്ണവാരിയരുടെ മരുമകനും ആയ ദേശമംഗലത്തുശേഖരവാരിയരെക്കൊണ്ടാണു, അന്നു സ്വജനം മാറി സംബന്ധം പാടില്ലെന്നു വളരെ നിഷ്പന്യമുള്ള കാലമായിരുന്നു.

അമ്പലപ്പുഴയിന്നു മടങ്ങിവന്നതു മുതൽ പന്നീമ്പള്ളി ക്ഷാരുടെ സ്ഥിതി ആഴ്വാഞ്ചേരിയോഗത്തിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ദേശമംഗലത്തു വാരിയർ കൃഷ്ണിവാറസ്വാർക്കു സംബന്ധം തുടങ്ങിയതോടുകൂടത്തന്നെ യോഗക്കാർ കറേജു പിറുപിറുക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അതു് ആദ്യം അത്ര സാരമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും മക്കളുടെ കല്യാണമായപ്പോഴേക്കുസ്വജനക്കൂട്ടം മൂക്കുകയും, മുൻകരുതലായി ക്രിയയ്ക്കു ദേശമംഗലം യോഗത്തിൽനിന്നു് ആളെ വരുത്തേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. ആഴ്വാഞ്ചേരി യോഗത്തിൽനിന്നു് അധികം പേരും കല്യാണത്തിന്നു വന്നില്ല. എന്നാൽ വാളക്കുളം, കോട്ടൂർ മുതലായി അടുത്തുള്ള കൂട്ടർ അന്നും വരാതിരുന്നതുമില്ല. ഇക്കാലത്തേയ്ക്കു രാഘവവാരിയർ, ഗോവിന്ദവാരിയർ, അച്യുതവാരിയർ, ആദ്യത്തെ പാർവ്വതിവാറസ്വാർ, ഇട്ടിച്ചിരിവാറസ്വാർ, ശുഭപാണിവാരിയർ ഇവരെല്ലാം മരിച്ചിരിക്കുന്നു. കാരണവൻ ശങ്കരവാരിയരാണ്. അദ്ദേഹം കോട്ടയ്ക്കൽ കോവിലകം വൈദ്യനായും അടുത്തുള്ള സകലർക്കും ഏറ്റവും വിശ്വാസഭാജനമായും വസിക്കുന്നു. മാധവവാരിയർ ഇതുപോലെ കോഴിക്കോട്ടു പടിഞ്ഞാറെ കോവിലകത്തു വൈദ്യനായും അവിടെ എല്ലാവിധപൂജയോടും വാഴുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിമാനം ശിഷ്യന്മാരുടെകൂട്ടത്തിൽ ഇപ്പോഴത്തെ സാമൂതിരിപ്പാ

ട തമ്പുരാനവർകളും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്ര
 സ്താവയോഗ്യമാണ്. ബാക്കിയെല്ലാം മുൻപറഞ്ഞതുപോലെയും
 ഇരിക്കുന്നു. ഈ രണ്ടു യോഗ്യവൈദ്യന്മാരും അവരുടെ ജ്യേഷ്ഠനായ ശുദ്ധപാണിവാരിയരുംകൂടി വൈക്കര, പുലാമനോരം,
 കുട്ടഞ്ചീരി ഈ മൂന്നു പ്രധാനപ്പെട്ട അഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടെയും
 ചികിത്സാ സമ്പ്രദായങ്ങൾ പഠിച്ച് അനുഭവപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടെ
 ന്ന മാത്രമല്ല അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു വെച്ചിട്ടുണ്ട്.
 രണ്ടുപേർക്കും വയസ്സായിക്കഴിഞ്ഞു. പിന്നെ വൈദ്യം പഠിച്ച
 തിൽ ഒന്നു ഈശ്വരവാരിയരാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്നു ബുദ്ധിക്ക്
 സ്ഥിരതയില്ലാതെയും പോയി. കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയരെ പഠിപ്പിച്ചു.
 അദ്ദേഹം പ്രകൃത്യാ ദീനക്കാരനായും വശമായി. ഹ! കഷ്ടം
 കഡുംബത്തിലെ വൈദ്യപാരമ്പര്യം നശിച്ചുപോകുമല്ലോ എ
 ന്ന വിഷാദം അവരെ കലശലായി ബാധിച്ചിട്ടുണ്ടി. കഞ്ഞി
 കുട്ടിവാരിയ്ക്കാക്കും കുട്ടിവാരിയ്ക്കാക്കും പ്രായം തികഞ്ഞു. സാമാ
 ന്യംപോലെയുള്ള ഭർത്താക്കന്മാരും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നു. പക്ഷെ ര
 ണ്ടുപേർക്കും ഗർഭാരംഭം കാണാനില്ല. ആണോ, പെണ്ണോ ഏ
 തെങ്കിലും ഒരു കുട്ടി ഞങ്ങളിൽ ആകെങ്കിലും ഉണ്ടായാൽ മതി
 യായിരുന്നു എന്നായി അവർ രണ്ടുപേരുടെയും എപ്പോഴുമുള്ള
 വിചാരം. തറവാട് എന്നുവെച്ചാൽ അതിലും പ്രിയപ്പെട്ടതാ
 യി അന്നത്തെ കാരണവന്മാർക്കു യാതൊന്നുമില്ല. തറവാട്ടു ക
 ററിയററാൽ വേഗം ഉള്ളതു ഭാഗിച്ചു മക്കൾക്കു കൊടുക്കാമ
 ല്ലോ എന്നല്ല അന്നത്തെ മിക്ക തറവാട്ടിലെയും കാരണവന്മാ
 രുടെ വിചാരം. ദേശമംഗലത്തു വാരിയർക്കും ഇതിലുണ്ടായ വൃ
 സനും ചില്ലറയല്ലായിരുന്നു. രണ്ടു മക്കൾ വെളുത്തു തടിച്ചു
 സംഗീതവും സാഹിത്യവും അഭ്യസിച്ചു അനേകനാളായി ഇരി
 ക്കുന്നു. തുമ്പ് ഒന്നും കാണാനില്ല. ഇതിൽപരം വല്ല കഷ്ടത
 യുമുണ്ടോ? അതിനാൽ എല്ലാവരും ഇവർക്കു സന്താനമുണ്ടാകേ
 ണ്ടതിന്നു അവരവരാൽ കഴിയുന്നതിലധികമായ സൽക്കർമ്മങ്ങ
 ളും വഴിപാടുകളും ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നാൽ ഇവർക്കു പ്ര

സവിഷ്ണുവിനോടു മാത്രം ചെയ്യാൻ മതിയോ? പോര. പരിഹാസപ്രിയനായ ചില നമ്പൂതിരിമാർ ഇവർ പ്രസവിക്കുന്ന കാലം കൈയിന്റെ ഉള്ളനടിയിൽനിന്നു രോമം പരിച്ചു തരാമെന്നും, കാക്ക വിലങ്ങിൽ പറക്കുമെന്നും മറ്റും വീരവാദം പറഞ്ഞു അധികം ഭയപ്പെടുത്തുവാനും തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ ആകപ്പാടെ ദിനംപ്രതി എല്ലാവർക്കും വിഷാദം വലിച്ചു വന്നുതുടങ്ങി. അന്നു പ്രസവിക്കാത്ത കൂട്ടത്തിൽ മുളുത്തു കണ്ടിരിക്കാവിലമ്മ മുതലായവരും ഈ ദിക്കിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ സ്ഥിതിയും ഇതുതന്നെ. ഇങ്ങിനെ കണ്ടിരിക്കട്ടി വാരന്യാർ 24-ാം, കുട്ടിവാരന്യാർ 20-ാം വയസ്സായിക്കഴിഞ്ഞു. തീണ്ടാരിനാൾ തെറ്റുകകൂടി അതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അപ്പോൾ കോട്ടയ്ക്കൽ ശിവൻ ഉഗ്രമുർത്തിയാണെന്നും അതിന്റെ വലത്തു ഭാഗത്തു വാരിയമാകയാലും, കഴകപ്രവൃത്തിയാകയാലും ഇവിടെ ഇരുന്നാൽ സന്തതിയുണ്ടാകയില്ലെന്നും ചിലർ പറയുവാൻ തുടങ്ങി. വേറെ ചില പ്രവൃത്തിക്കാർക്കും ഇങ്ങനെയുള്ള അനുഭവങ്ങൾ അന്നു കണ്ടുതുടങ്ങിയിരുന്നു. കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അതും ഒന്നു പരീക്ഷിക്കാമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. സൂര്യന്റെ സ്ഥലം മാറ്റി താമസിപ്പിച്ചാൽ നിശ്ചയിച്ചു. അതിനാൽ കണ്ടിരിക്കട്ടിവാരന്യാരുടെ ഭർത്താവായ രാമവാരിയർ കഴകമുള്ളതും, പൊന്നാനി താലൂക്ക് മെഴുത്തൂരംശത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതുമായ മങ്കുളങ്ങര ക്ഷേത്രത്തിൽ തന്നെ, പേരിനൊരു കഴകവും വാങ്ങി (വാരിയന്മാർ കഴകമില്ലാത്താൽ പോരായ്മയാണെന്നായിരുന്നു അന്നത്തെ വിചാരം) അവിടെ കിഴക്കുവാരിയം എന്ന പേരിൽ പുതിയതായൊരു ഭവനം പണിചെയ്യിച്ചു. പണി മുഴുമാക്കുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ കണ്ടിവാരന്യാർ 1040 ധനുവിൽ ഉത്രാടം നക്ഷത്രംകൊണ്ടു നടപ്പുദീനത്താൽ മരിച്ചുപോയി. അതിനാൽ ദേശമംഗലത്തു വാരിയർ മങ്കുളങ്ങര ക്ഷേത്രത്തിൽ അധികം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതായ്ക്കുന്നു. ഏതായാലും പണി മുഴുമാക്കി ഗൃഹപ്രവേശം കഴി

ഞത്തിനാൽ 1040 മുതൽക്കു സ്രീകുളുടെ താമസം മങ്കുളങ്ങരെ ആയിത്തീർന്നു. ദേശമംഗലത്തേയ്ക്കു അവിടെനിന്ന് അധികം ദൂരമില്ല. മുന്പത്തെ സ്വജനമാററവും ഇവിടെ പുരപണിചെയ്യുന്നതിന്ന് ഒരു മുഖ്യകാരണം തന്നെയാണ്. മങ്കുളങ്ങരെ ചെന്ന ശേഷവും കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാക്കും, കുട്ടിവാറസ്യാക്കും കിട്ടുന്ന പണം മുഴുവനും സന്താനലാഭത്തിനുവേണ്ടി വഴിപാടായി ചിലവഴിക്കുകതന്നെയായിരുന്നു സ്വഭാവം. ഇതിനിടയ്ക്ക് അവിടെ അടുത്തുള്ള ഒരു ജന്മിയും സത്വപഭാവിയുമായ ചെറുകുളപ്പുറത്തു നമ്പൂതിരി കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ ഭർത്താവായി. ഗൃഹപ്രവേശം കഴിഞ്ഞു താമസം തുടങ്ങിയതിന്റെ ശേഷം പാഴ്വരിൽ പോയി പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു. അതുപ്രകാരം അനേകം പ്രതിവിധികളും കല്പിച്ചു. അതെല്ലാം ഒന്നൊഴിയാതെ ചെയ്തു. ഒടുവിൽ കുട്ടിവാറസ്യാക്ക് ഒന്നാമതായി ഗർഭമുണ്ടായി. 1042 ഏടവമാസം ചിത്രനക്ഷത്രത്തിൽ ഒരു സ്രീപ്രജ ജനിച്ചു. ഹാ! എന്തു സന്തോഷം? വളരെക്കാലമായി ചെയ്തിരിക്കുന്ന സൽക്കർമ്മങ്ങളും പ്രാർത്ഥനകളും എല്ലാം ഫലിച്ചു. ഇനി വംശം വർദ്ധിക്കാമെന്ന നിലയിലായല്ലോ എന്നുവിചാരിച്ച് എല്ലാവരും പരമാനന്ദത്തിൽ മുഴുകി. ഇങ്ങനെ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു, അപ്പോഴേയ്ക്ക് എല്ലാവർക്കും മറ്റൊരു വിചാരം വന്നുതുടങ്ങി. സന്തതി നമുക്കുണ്ടായി. പക്ഷെ നമ്മുടെ കുലവിദ്വയെ കൊണ്ടുനടപ്പാൻ ആർ? വംശം രക്ഷിപ്പാൻ ആർ? എന്ന വിചാരം വീണ്ടും വർദ്ധിച്ചുതുടങ്ങി. എന്നാൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടി പ്രസവിച്ചില്ലല്ലോ എന്നു മറ്റുള്ളവർക്കും, ഞാൻ പ്രസവിച്ചില്ലല്ലോ എന്ന് കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാക്കും ലേശംപോലും വിചാരം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആരു പ്രസവിച്ചാലും ഒന്നുതന്നെ. അത്രത്തോളം ഐക്യമത്രമാണ് അന്നെല്ലാവരും തമ്മിലുണ്ടായിരുന്നത്. ഇതിനിടയിൽ ദേശമംഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയരും മരിച്ചു.

1043 ഒടുവായപ്പോഴേക്കു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാക്കും ഗർഭാരംഭലക്ഷണം കണ്ടുതുടങ്ങി. അന്നിവർക്കു വയസ്സ് 30 നടപ്പാണ്.

എന്നാണ് സന്തോഷിക്കാതെ കഴിയുമൊ? ഗർഭമുണ്ടെന്നു തീർച്ചയായപ്പോൾ തന്റെ ഉദ്ദേശം, അതായതു വൈദ്യവൃത്തിയെ നിലനിർത്തുക ഇതുകൊണ്ടു സാധിക്കുമെന്നു മനസ്സമാധാനത്തോടു കൂടി വൈദ്യവൃത്തിയും, കാരണവരുമായ ശങ്കരവാരിയർ ഇഹലോകവാസം വെടിഞ്ഞു. (കുഞ്ഞിയാൻ പറഞ്ഞിരുന്നത് നിശ്ചയിച്ച പ്രതിവിധികളെല്ലാം ചെയ്താൽ സന്തതിവിച്ഛേദം വരില്ലെന്നും, കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ വഴിക്കെ വംശം വർദ്ധിക്കുകയുള്ളവെന്നും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ ഒരു പുരുഷസന്താനമുണ്ടാവുമെന്നും, അതു കർമ്മസന്തതിയായി അനുഭവിക്കുമെന്നും, മുഖ്യപ്രസവിക്കുന്നതു കുട്ടിവാരിയ്ക്കാരായിരിക്കുമെന്നും മറ്റുമായിരുന്നു. അതു അപ്രകാരംതന്നെ ശരിയായി കണ്ടതുകൊണ്ടാണ് മനസ്സമാധാനം വന്നത്.) 1044 മീനത്തിൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ ഉദ്ദേശിച്ചതുപോലെ പ്രസവിച്ചു. ആൺകുട്ടിയുണ്ടായി. എന്നാൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ പ്രസവിച്ച ഉടനെ പറഞ്ഞതെന്തെന്നാൽ “എനിക്കു” ഒരാൺകുട്ടി ഉണ്ടായതു സന്തോഷംതന്നെ. എന്നാൽ ലക്ഷ്മിയെ പ്രസവിച്ചപ്പോൾ ഉണ്ടായതുപോലെ ഒരു സന്തോഷം ഇതിന്നു മുമ്പു ഒരിക്കലും എനിക്കുണ്ടായിട്ടില്ല. ഇനി ഉണ്ടാവുകയുമില്ല” എന്നാണ്. അത്രക്കായിരുന്നു തറവാട്ടിനെപ്പറ്റി അവർക്കുണ്ടായിരുന്ന സ്ഥായി. തറവാടുണ്ടെങ്കിലല്ലാതെ അതു രക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന ഭാരമില്ലല്ലോ എന്നായിരിക്കും അവരുടെ വിചാരം. ഗർഭാരംഭം കണ്ടു സമാധാനത്തോടെ ശങ്കരവാരിയർ മരിച്ചുവെന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. പുരുഷസന്താനം ഉണ്ടായിക്കണ്ട സന്തോഷത്തോടെ 1045-ൽ പിന്നെത്തെ കാരണവന്നും, വൈദ്യവൃത്തിയുമായ മാധവവാരിയരും മരിച്ചു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ പിന്നെ പ്രസവിക്കുകയുണ്ടായില്ല. കുട്ടിവാരിയ്ക്കാരാകട്ടെ പിന്നെ 1047 മകരത്തിൽ ഒരു സ്ത്രീപ്രജയേയും, 1052 ഏടവത്തിൽ ഒരു പുരുഷപ്രജയേയും, 1057 ധനുവിൽ വീണ്ടും ഒരു സ്ത്രീപ്രജയേയും പ്രസവിച്ചു. ഇവർക്കു ക്രമ

ത്തിൽ മാധവി, കൃഷ്ണൻ, പാർവ്വതി എന്നു പേരിട്ടു; മാധവിക്കുട്ടി, കുഞ്ഞുകുട്ടൻ, കുഞ്ചി എന്നിങ്ങനെ പേർ വിളിപ്പാനും തുടങ്ങി.

1049-ൽ രാമവാരിയർ, ഈശ്വരവാരിയർ, കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയർ ഇവർ മൂന്നാളും മരിച്ചു. 1056-ൽ നന്മണ്ടവെച്ച് അനന്തവാരിയർ മരിച്ചു. 1057 ധനു 20-ാംനു രോഹണിനക്ഷത്രത്തിൽ കാർണവനായി ബാക്കിയുള്ള ഭരതവാരിയരും ഇഹ ലോകവാസമുപേക്ഷിച്ചു. ലക്ഷ്മിവാരിയരുടെയും മാധവിവാരിയരുടെയും കൂടി കല്യാണം 1054-ൽ മക്കളങ്ങരെവെച്ചാണു കഴിച്ചത്. ഇവരെ കുമത്തിൽ കുളങ്ങരെ തൃക്കോവിൽ ശോവിന്ദവാരിയരും, ദേശമംഗലത്തു നെടുമ്പുരക്കൽ ശേഖരവാരിയരും കെട്ടി. ലക്ഷ്മിവാരിയരേ ദേശമംഗലത്തു വിദ്വാൻ കുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയരും, മാധവിവാരിയരേ തറക്കൽ ശങ്കുണ്ണിയും ആട്ടം സംബന്ധം ചെയ്തു. എന്നാൽ ശങ്കുണ്ണിയുടെ സംബന്ധം അധികം നിലനിന്നില്ല. അതിനാൽ പിന്നെ കോടനാട്ടു മനക്കൽ കുഞ്ചുണ്ണിനമ്പൂതിരിപ്പാടായിരുന്നു ഭർത്താവ്. ഈ നിലയിൽ ആ സ്ത്രീ രണ്ടു പ്രസവിച്ചു. കുട്ടികൾ രണ്ടും മരിച്ചുപോയി. ഒടുവിൽ സ്ത്രീയും 1070-ൽ മരിക്കുകയാണു ചെയ്തത്. ലക്ഷ്മിവാരിയരുടെ ഭർത്താവായിരുന്ന ദേശമംഗലത്തു വിദ്വാൻകുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയർക്കു യരോഗത്താൽ 1060-ൽ മരിച്ചു. പിന്നെ കുറച്ചുകാലത്തിനുശേഷം നെല്ലായവാരിയത്ത രാഘവനുണ്ണിവാരിയർ അവർകൾ (ഇപ്പോഴത്തെ മുപ്പിൽവാരിയർ) ആണ് സംബന്ധം ചെയ്തത്. അതിൽ ഒരു സ്ത്രീസന്താനം മാത്രം ഉണ്ടായി. (ഈ പ്രസവം ഉണ്ടായതു 1061 കക്കിടകത്തിൽ രേവതിനക്ഷത്രത്തിലാണ്) ഇവർക്കു ശ്രീദേവി എന്നു പേരിട്ടു കുട്ടി എന്നു വിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ലക്ഷ്മിവാരിയർ പിന്നെ പ്രസവിക്കുകയുണ്ടായില്ല.

നെല്ലായരാഘവനുണ്ണിവാരിയർവർകളുടെ പ്രത്യേക ശ്രമത്തിൽ കുഞ്ചിവാരിയരുടെയും, കുട്ടിവാരിയരുടെയും കല്യാണം

1068-ൽ മങ്കുളങ്ങരയ്ക്കു അതിഘോഷമായി കഴിച്ചു. അന്നു ചില സ്വജനക്കൂട്ടം, കക്ഷിപ്പടികൾ മുതലായതെല്ലാം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒരു കക്ഷിയിലെ പ്രധാനി രാഘവനുണ്ണിവാരിയരവർകളായിരുന്നു. ദേശമംഗലത്തു വാരിയരെക്കൂടാതെ വളരെക്കാലത്തിനുള്ളിൽ ഒരു മംഗലകർമ്മം നടത്തിയത് അന്നായിരുന്നു. ഇതുപോലെ കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയരുടെ ഭർത്താവായ രാമവാരിയരുടെ ശാഖയിൽപ്പെട്ട ചിലരെ ക്ഷണിപ്പാനും അന്നു സാധിച്ചില്ല. എതിർകക്ഷിയുടെ നേതൃത്വം അവരിൽ ചിലരാണു് വഹിച്ചിരുന്നതു്. അവരെക്കൂടി ക്ഷണിപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് കുടുംബങ്ങളിൽ പലർക്കും ഇല്ലാഭംഗമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അന്നന്നത്തെ ചാർച്ചയുടെ ഗൗരവം വിചാരിച്ചു രാഘവനുണ്ണിവാരിയരവർകളുടെ ഇഷ്ടത്തിനുവേണ്ടി മറ്റുള്ളവർ അതനുസരിക്കേണ്ടതായിവന്നു. ഇതൊഴിച്ചു തല്ക്കാലം മറ്റുതരക്കേടൊന്നും പ്രത്യക്ഷത്തിൽ ഉണ്ടായില്ല. കല്യാണം വളരെ കേമമായി. രാഘവനുണ്ണിവാരിയരവർകൾക്കു വിജയഭേരി അടിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും അടുത്തു മാധവിവാരിയരുടെ രണ്ടു കിടാങ്ങൾ ക്ഷയിക്കുകയും, അധികം താമസിയാതെ മാധവിവാരിയർതന്നെ അകാലമരണം പ്രാപിക്കുകയും, അന്നത്തരമായുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ. ഇതിനാൽ അധികം താമസിയാതെ ഈ കല്യാണം കഴിച്ച സ്ഥലത്തുവെച്ചു പരിതാപകരമായ പിണ്ഡം കഴിക്കേണ്ടി വരികയും, സ്ഥലംതന്നെ പൊളിച്ചു് എല്ലാവരും കോട്ടയ്ക്കുപേയ്ക്കു പോരുവാൻ ഇടവരികയും ചെയ്തു.

കുഞ്ചിവാരിയർക്കു തല്പണ ശ്രീധരൻ നമ്പൂതിരി എന്നൊരു സുശീലബ്രാഹ്മണനാണു ഭർത്താവായിത്തീർന്നത്. കുട്ടിവാരിയർക്കു പുലാക്കാട്ടു കൃഷ്ണവാരിയർ എന്ന നെല്ലായവാരിയത്തു ശങ്കുണ്ണിവാരിയരുടെ (കുട്ടിവാരിയരുടെ അച്ഛന്റെ ജ്യേഷ്ഠന്റെ) മകനും രണ്ടു കൊല്ലത്തിനുശേഷം എൽ. എം. എസ്.

പാസ്സാവുകയും ചെയ്തു ആദ്യമായ ദേഹം സംബന്ധം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇതു ഏതാണ്ടു സ്വയംവരസമ്പ്രദായത്തിലായിരുന്നു. മരുമക്കത്തായത്തറവാട്ടിൽ സാധാരണമായി കാരണവന്മാർ ഭർത്താവിനെ നിശ്ചയിക്കുകയും, വധു അതിനെ സമ്മതിക്കുകയുമാണു പതിവ്. എന്നാൽ കാരണവന്മാരുടേയും അച്ഛന്റേയും ഈ വിഷയത്തിലുള്ള നിശ്ചയം വധുവിന്റെ മനസ്സിനെതിരായിട്ടുള്ളതായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുവർ തിരഞ്ഞെടുത്ത രണ്ടു വരന്മാരേയും വധു ധൈര്യപൂർവ്വം നിരസിക്കുകയാണ് ചെയ്തതു. ഒടുവിൽ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നായപ്പോൾ അച്ഛനും മറും ഈ സംബന്ധം സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തു. ലക്ഷ്മിവാറസ്വാർ കുട്ടിവാറസ്വാറെ പ്രസവിച്ചതിന്നുശേഷം പിന്നെ വളരെക്കാലത്തേക്കു തറവാട്ടിൽ ആർക്കും ഗർഭമുണ്ടായില്ല. മാധവിവാറസ്വാർ മാത്രം രണ്ടു പ്രസവിച്ചു. ആ കുട്ടികൾ കഴിഞ്ഞുപോയി എന്നു മാത്രമല്ല, മാതാവും മരിച്ചുപോകയാണല്ലോ ചെയ്തതു. അതുകൊണ്ടു സന്താനത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അന്നത്തെ കാരണവരായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർക്കും മറും വീണ്ടും പരിഭ്രമം തുടങ്ങി. അതിനാൽ പിന്നെയും ഈ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി സൽക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുക പതിവായിത്തീർന്നു. ഈ കൂട്ടത്തിൽ പല പ്രതിവിധികളും പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളും, പ്രേതവേർപാടുകളുമെന്നല്ല രാമേശ്വരയാത്രയും കഴിച്ചു. ഇതിനാലൊക്കെയായിരിക്കാം അധികം താമസിയാതെ അതായത് 1078 കന്നിയിൽ അവിട്ടം നക്ഷത്രംകൊണ്ട് കുഞ്ചിവാറസ്വാർ ഒരു പെൺകുട്ടിയെ പ്രസവിച്ചു. എല്ലാവരും സന്തോഷിച്ചു എന്നു മാത്രമല്ല ഇതു തന്റെ സൽക്കർമ്മഫലമാണെന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ അഭിമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാലാക്കട്ടെ നാലാം വയസ്സിൽ കഴിഞ്ഞുപോകയാണു ചെയ്തത്. ഇതു 1081 കർക്കിടകം 6-ാംനു-യാണു. ഈ സംഭവം ധൈര്യശാലിനിയായിരുന്നു വെങ്കിലും കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാറെ വല്ലാതെ പീഡിപ്പിച്ചു. എന്നുമാത്രമല്ല ആ ആധിയാലേത്തന്നെ കിടപ്പിലുമായി. കിട

പിിലാവൻ വേറെ സംഗതികൾ കൂടിയുണ്ട്. കഞ്ചിവാറ സ്വാർക്കും അന്നു ദീനം കലശലായിരുന്നു. ലക്ഷ്മിവാറസ്വാരുടെ മകൾ കുട്ടിവാറസ്വാർ പ്രസവിക്കുന്ന കാലം സംശയമാണെന്നു പല ജോത്സ്യന്മാരും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു വംശവൃദ്ധിയുണ്ടാവുന്നതിന്നു കഞ്ചിവാറസ്വാർ തന്നെ പ്രസവിക്കണമെന്നായിരുന്നു അവരുടേയും മറ്റും വിശ്വാസം. കഞ്ചിവാറസ്വാരുടെ കുട്ടി കഴിഞ്ഞു എന്നു മാത്രമല്ല മാതാവിന്നു അത്യാസന്നദീനംകൂടി ആയപ്പോൾ തറവാട്, തറവാടു എന്ന ഏകവാചാരത്തോടുകൂടി സന്തതിക്കും, സമ്പത്തിന്നും വേണ്ടി അനവരതം പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു യഥാർത്ഥകാരണവർക്കു ഇത്രയും അഗാധമായ ഒരു ഇച്ഛാഭംഗവും, വ്യസനവുമുണ്ടായതിൽ അത്ഭുതപ്പെടുവാനില്ലല്ലോ. അനുജത്തിയുടെ എല്ലാ മക്കളേയും തന്റെ മകനേക്കാൾക്കൂടി അധികം സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ ഒരു സമയം മറ്റുള്ളവർ വിശ്വസിക്കയില്ലായിരിക്കാം. എന്നാലന്നത്തെ സംഭവം നേരിട്ടറിഞ്ഞവർക്കു ഈ കാര്യത്തിൽ യാതൊരു സംശയത്തിന്നും ഇടവരുന്നതല്ലെന്നു തീർച്ചപറയാം. അതുകൊണ്ടും ആയില്ല, മകനും ദീനം തുടങ്ങി. ആകപ്പാടെ എല്ലാംകൊണ്ടും പരിഭ്രമമായി. എങ്കിലും കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ മരിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പു ബാക്കി എല്ലാവരുടേയും ദീനം മാറി. ചരിത്രനായകന്റെ ദീനം ഭേദമായെന്നു കുട്ടിവാറസ്വാർ ചെന്നുപറഞ്ഞപ്പോൾ “എന്നാൽ നിങ്ങളെ രക്ഷിപ്പാൻ ഒരാളായി” എന്നു വലിയ മനസ്സമാധാനത്തോടെ കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ പറയുകയുണ്ടായി. ൾ വാക്കു പിന്നെ ഒരിക്കലും മിത്വയാകാതെ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ ചരിത്രനായകൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധവെക്കമാറുണ്ട്.

കഞ്ചിവാറസ്വാർക്ക് അന്ന് ആറുമാസം ഗർഭമായിരുന്നു. അത് ഈ കൂട്ടത്തിൽ ചിറ്റിച്ചുപോയില്ല. അതുകൊണ്ടു സന്തതിവിഷയത്തിലും മരിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പു കുറെ മനസ്സമാധാനം വന്നു. എന്നാലും ആദ്യം പററിയ ക്ഷീണവും, ഉടവും ഇതുകൊ

ണ്ടു ശമിച്ചില്ല. അവസാനം 1081 ചിങ്ങം 24-ാംനൂ- പകൽ 10 മണിക്ക് കാത്തിക നക്ഷത്രംകൊണ്ടു പരലോകം പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു.

അന്നു കഞ്ചിവാറസ്വാർക്കുണ്ടായിരുന്ന ഗർഭം പൂർണ്ണമായി 1082 ധനുവിൽ പ്രസവിച്ചു. സ്രീപ്രജയാണു്. ഇതു കഴിഞ്ഞു അധികം താമസിയാതെ കുട്ടിവാറസ്വാർക്കും ഗർഭമുണ്ടായി. ആദ്യം ഒരാണുകുട്ടിയെ പ്രസവിച്ചു. ഇവർ രണ്ടുപേരും വീണ്ടും പലപ്രാവശ്യം പ്രസവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനാൽ കഞ്ചിവാറസ്വാർക്കു് 2 ആണുകുട്ടികളും, 4 പെൺകുട്ടികളും, കുട്ടിവാറസ്വാർക്കു് 2 പുത്രന്മാരും, 6 പുത്രികളും ഇപ്പോൾ ആയുസ്സോടുകൂടി ഇരിപ്പുണ്ടു്. കഞ്ചിവാറസ്വാർക്കുടേ മുത്തമകൾ ആദ്യം പ്രസവിച്ച ആണുകുട്ടി കഴിഞ്ഞുപോയി. പിന്നെ ഒരാണുകുട്ടിയും, ഒരു പെൺകുട്ടിയും ഇപ്പോൾ ഉണ്ടു്. കുട്ടിവാറസ്വാർക്കുടേ മുത്ത മകളും ഇയിടെ പ്രസവിച്ചു. അതു ആണുകുട്ടിയാണു്; അതുകൊണ്ടു ചരിത്രനായകനെക്കൂടാതെ കടംബത്തിൽ താഴെ പറയുന്ന 7 പുരുഷന്മാരും, 15 സ്ത്രീകളുമാണിപ്പോൾ ഉള്ളതു്.

1. ശ്രീദേവി എന്ന വലിയ കുട്ടിവാറസ്വാർ,—തറവാടിന്റെ മൂലമാതാവു്. 1018 മിഥുനം രോഹണി നക്ഷത്രത്തിൽ ജനനം. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ 86-ാംവയസ്സാണു്. ദിനചര്യക്കു തടസ്സം വരത്തക്ക രോഗങ്ങളൊന്നും ഇല്ല. ഭർത്താവായ നമ്പൂതിരി 1102-ൽ മരിച്ചതിനാൽ അന്നു മുതൽക്കു വിധവ. ഈശ്വരനെ സേവിച്ചും തറവാട്ടിലെ ഗൃഹഭരണം മേലന്വേഷണം ചെയ്തും സുഖമായിരിക്കുന്നു.

2. കുട്ടിവാറസ്വാർക്കുടേ മുത്തമകൾ ലക്ഷ്മിവാറസ്വാർ—ജനനം 1042 ഏടവത്തിൽ ചിത്ര നക്ഷത്രം. ഭർത്താവായ നെല്ലായ മൂപ്പിൽ വാരിയരോടുകൂടി താമസിക്കുന്നു. ഇവർ കഞ്ഞിക്കുട്ടി വാറസ്വാർക്കുടേ അടുക്കൽ സംഗീതവും ഗൃഹകൃത്യവും പ്രധാനമായി അഭ്യസിച്ചിട്ടുള്ളതിന്നു പുറമെ ആദ്യത്തെ ഭർത്താവായ

ദേശമംഗലത്തു കുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കൽ സംസ്കൃതവും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്.

3. കുട്ടിവാരിയരുടെ മകൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ—ജനനം 1052 ഏടവത്തിൽ അനിഴം നക്ഷത്രം. മടികുലേഷൻ പാസ്സായിട്ടുണ്ട്. സംസ്കൃതത്തിൽ സാമാന്യം വ്യക്തത്തിലുണ്ട്. കവിതാവാസനയുമുണ്ട്. അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. സാഹിത്യവിഷയത്തിലാണധികം പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. 1085 മുതൽക്കു “കവനകൌമുദി” എന്ന ഏക മലയാളപദ്യമാസികയുടെ പത്രാധിപരും വഹിച്ചുവരുന്നു. എങ്കിലും മറ്റു വിഷയങ്ങളിലും ഉത്സാഹത്തിന്നു കുറവില്ല. മാങ്കുളങ്ങരവാരിയത്തു കുഞ്ചിക്കുട്ടിവാരിയരെ സംബന്ധം ചെയ്തു. അവരിൽ 4 പുരുഷസന്താനവും 4 സ്ത്രീസന്താനവുമുണ്ട്.

4. കുട്ടിവാരിയരുടെ ഒട്ടവിലത്തെ മകൾ കുഞ്ചി വാരിയർ—ജനനം 1057 ധനുവിൽ ഭരണിനക്ഷത്രം. മലയാളം എഴുതുവാനും വായിപ്പാനും അറിയാം. സംസ്കൃതം അധികം പഠിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. സംഗീതം കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയരുടേയും, കുട്ടിവാരിയരുടേയും അടുക്കൽ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭർത്താവു തലപ്പണ ശ്രീധരൻനമ്പൂതിരി. പ്രവൃത്തി, ഗൃഹകൃത്യം, മാതൃശുശ്രൂഷ.

5. ചെറിയ കുട്ടിവാരിയർ—ലക്ഷ്മിവാരിയരുടെ ഏകസന്താനം. ജനനം 1061 കർക്കിടകത്തിൽ രേവതിനക്ഷത്രം. ഇംഗ്ലീഷിലും, സംസ്കൃതത്തിലും, തമിഴിലും സാമാന്യം അറിവുണ്ട്. ഭർത്താവായ സിവിൽസർജൻ പി. കെ. വാരിയരവർ കളൊന്നിച്ചു താമസിക്കുന്നു.

സ്വജാതിയുടെ ഭാവനയുജീവിതത്തിൽ ഒട്ടാകെയും വിവാഹവിഷയത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും പരിഷ്കാരം വരുത്തുന്നതിൽ തന്നാൽ കഴിയുന്നതും ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടാണിവർ കഴിച്ചുകൂട്ടുന്നത്.

ഉഭയഥാ അബദ്ധാത്വം നിമിത്തം ഉദ്ദേശം മുഴുവൻ സാധിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടില്ലായിരിക്കാം. എങ്കിലും തന്റെ സ്ഥിരനിശ്ചയത്തെ ഇതുവരെ ഇളക്കിയിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടിപ്പോൾ പരിഷ്കാരം പ്രസംഗിക്കുകയും മറ്റു വിധത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പുരുഷന്മാരെക്കാൾ ഭേദമായിട്ടു തന്നെയാണിവരെക്കരുതേണ്ടതു്.

6. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാദന്യൂർ—കുഞ്ചിവാദന്യൂരുടെ മുത്തമകൾ. ജനനം 1082 ധനുമാസം പൂരോദയാതി നക്ഷത്രത്തിൽ. ഭർത്താവു കെ. വി. ശങ്കരവാരീയരവർകളായിരുന്നു. അദ്ദേഹം 1104 കുമാരം 24-ാം- വ്യാഴാഴ്ച മരിച്ചുപോയി. അതിനാൽ വിധവ. കോട്ടയ്ക്കൽ സ്വഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കുന്നു. സംസ്കൃതവും, സംഗീതവും കുറെ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്.

7. ശങ്കരവാരീയർ (ഉണ്ണി)—ചെറിയ കുട്ടിവാദന്യൂരുടെ ആദ്യസന്താനം. ജനനം 1084 കന്നിമാസം ആയില്യം നക്ഷത്രത്തിലാകുന്നു. ഇയ്യിടെ Intermediate) പരീക്ഷ പാസ്സായി. ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യം പഠിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.

8. മാധവവാരീയർ—കുഞ്ചിവാദന്യൂരുടെ മകൻ. ജനനം 1085 കന്നിമാസത്തിൽ പൂരം നക്ഷത്രം. സംസ്കൃതം സാമാന്യം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത്യാവശ്യം ഇംഗ്ലീഷും അറിയാം. ഇപ്പോൾ ആയുർവൈദ്യ പാഠശാലയിൽ പേൻ ടെക്നീഷ്യനെ ക്ലാസ്സിൽ പഠിച്ചുവരുന്നു.

9. ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിവാദന്യൂർ—ചെറിയ കുട്ടിവാദന്യൂരുടെ ദ്വിതീയസന്താനം. ജനനം 1086 കന്നിമാസത്തിൽ ആയില്യം നക്ഷത്രം. സംസ്കൃതവും ഇംഗ്ലീഷും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. നെല്ലായിവാരീയത്തു ശേഖരനണ്ണിവാരിയരവർകൾ (ബി എ. എൽ. ടി) ആണു വിവാഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു്.

10. മാധവിക്കുട്ടിവാദന്യൂർ—ചെറിയ കുട്ടിവാദന്യൂരുടെ തൃതീയസന്താനം. ജനനം 1087 മിഥുനമാസത്തിൽ പൂ

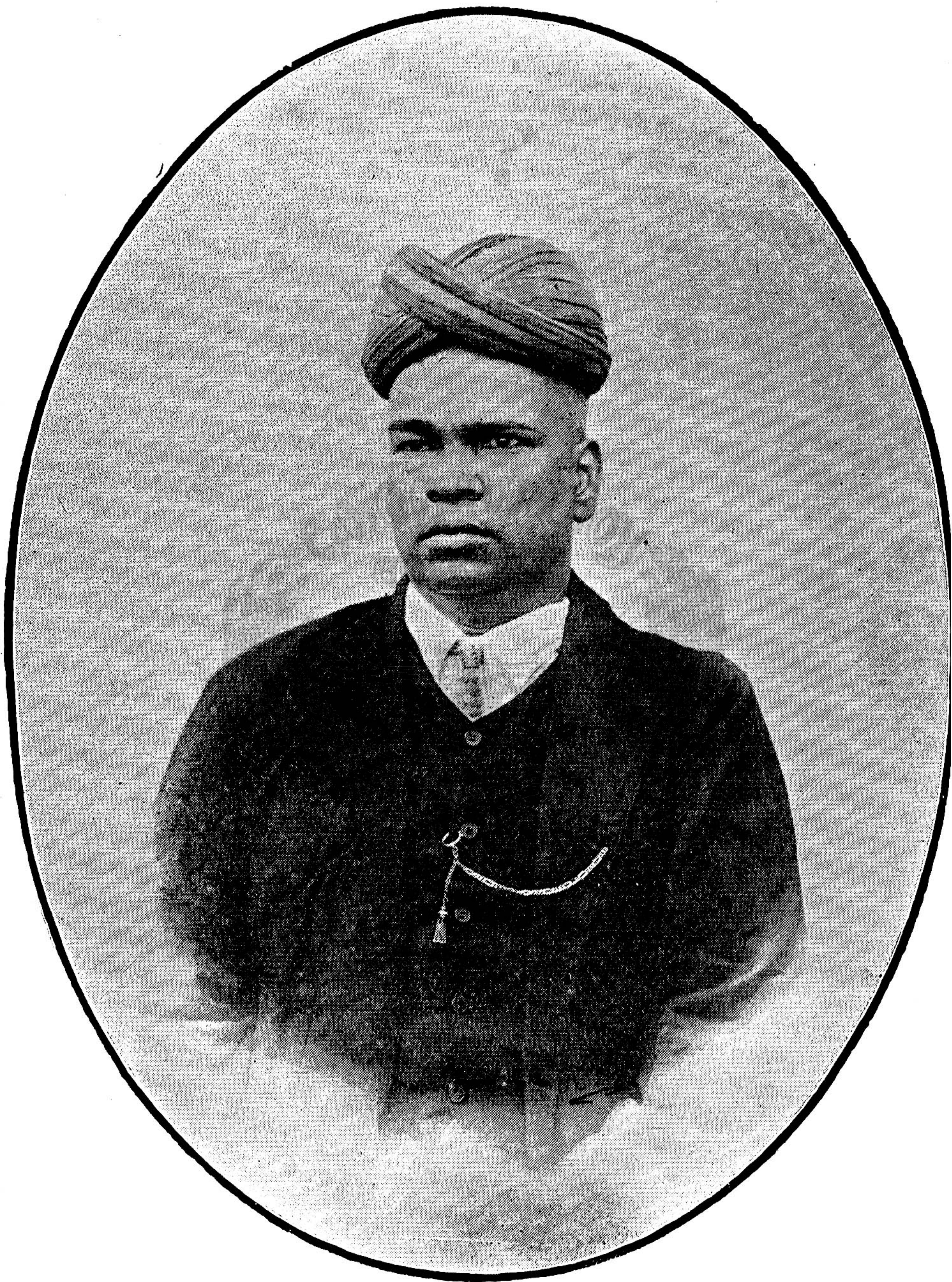
യന്നക്ഷത്രം. സംസ്കൃതവും ഇംഗ്ലീഷും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. പുലാക്കാട്ടു വാരിയത്തു രാമൻകുട്ടിവാരിയരവർകൾ (എൽ. എം. പി.) യാണു വിവാഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

11. പാക്കുക്കുട്ടിവാരിയർ—ചെറിയ കുട്ടിവാരിയരുടെ 4-ാമത്തെ സന്താനം. ജനനം 1089 മകരമാസത്തിൽ ഉത്രാടം നക്ഷത്രം. സംസ്കൃതവും ഇംഗ്ലീഷും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൊങ്ങുണത്തു മാധവവാരിയർ, (എൽ. എം. പി. ഡി.; ഡി. എസ്.) ആണു വിവാഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

12. ശ്രീദേവിവാരിയർ—കുഞ്ചിവാരിയരുടെ നാലാമത്തെ സന്താനം. ജനനം 1089 മകരമാസത്തിൽ പൂയം നക്ഷത്രം. ദേശമംഗലത്തു രാമവാരിയർ, (വ്യാകരണശിരോമണി) ആണു സംബന്ധം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

മേൽവിവരിച്ചവർ പുറമെ കുഞ്ചിവാരിയർക്കു കഞ്ഞിലക്ഷ്മി, മാധവിക്കുട്ടി, കൃഷ്ണൻ എന്ന മൂന്നു കുട്ടികളും കുട്ടിവാരിയർക്കു പത്മാവതി, ജാനകി, നാരായണിക്കുട്ടി, രാഘവൻ എന്ന നാലുകുട്ടികളും കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയർക്കു ശങ്കരൻ എന്നൊരാൾ കുട്ടിയും, പേരിടാത്ത ഒരു പെൺകുട്ടിയും, ലക്ഷ്മിക്കുട്ടിവാരിയർക്കു പേരിടാത്ത ഒരാൾകുട്ടിയും ആണുള്ളത്.

P. S. VARIER.
PROPRIETOR AND PHYSICIAN IN CHARGE,
ARYA VAIDYA SALA, KOTTAKAL

മദ്ധ്യമഖണ്ഡം.

ചരിത്രനായകന്റെ ജനനം കൊല്ലവർഷം 1044-ാമതു മീനമാസം 4-ാംന- അസ്തമിച്ചു 5-ാംന- [ഇംഗ്ലീഷ് വർഷം 1869 മാർച്ച് 16-ാംന-] ചൊവ്വാഴ്ച, പുലരുവാൻ 10 നാഴികയുള്ള പ്ലോൾ, അശ്വതിനക്ഷത്രം, പ്രഥമപാദം, ശുക്ലപക്ഷത്തിൽ തൃതീയ, ധനുരാശിയുടെ അന്ത്യഭേദാണമെന്നു കൊണ്ടാകുന്നു. പിതാവായ മാരായമംഗലത്തു മങ്കളങ്ങരെ വാരിയത്തു രാമവാരീയർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ 24-ാം വയസ്സിൽ ചരിത്രനായകന്റെ മാതാവായ പന്നിയമ്പള്ളിവാരിയത്തു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരുസ്യാരെ അവരുടെ 12-ാംവയസ്സിൽ കോട്ടക്കൽവെച്ചു വിവാഹംചെയ്തു. ഇദ്ദേഹം .സത്യം, കൃത്യം, ഈശ്വരഭക്തി ഇവയിൽ അനിതരസാധാരണമായ നിഷ്ഠയുള്ള ആളും, സ്വഭാവേന തന്റെ എതിരാളികളെ ഭയപ്പെടാത്ത ആളും ആയിരുന്നു. അതിനാൽ സത്യത്തിന്ന് എതിരായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ ആരുതന്നെയായാലും അവരോടു കീഴടങ്ങുന്ന സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിന്നില്ല. തന്റെ മനസ്സാക്ഷിയെത്തന്നെ വിശ്വസിച്ചിരിക്കും. അതുകൊണ്ടു സത്സ്വഭാവികൾക്ക് ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ വളരെ സ്നേഹവും, ദുസ്സ്വഭാവികൾക്കു ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ നേരെ വലിയ ഭയം അല്ലെങ്കിൽ അസൂയയും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാലും തന്റെ സത്യനിഷ്ഠ, ഈശ്വരവിശ്വാസം ഇവകൊണ്ടു കാര്യങ്ങൾ മിക്കതും സ്വേച്ഛാഭ്യർത്ഥംപോലെ സാധിച്ചും ജയിച്ചുംകൊണ്ടുതന്നെയാണു് അവസാനംവരെകഴിച്ചുകൂട്ടിയതു. മാതാവായ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരുസ്യാർ സംഗീതസാഹിത്യങ്ങളിൽ ഒരുപോലെ നൈപുണ്യം സമ്പാദിക്കു മാത്രമല്ല ചെയ്തിട്ടുള്ളു. 1040 ധനുവിൽ ഉത്രാടം നക്ഷത്രത്തിൽ അവരുടെ മാതാവുകൂടി മരിച്ചുപോയശേഷം ഗൃഹഭരണം മുഴുവൻ അവരുടെ തലയ്ക്കായി. കാരണവന്മാരായ പുരുഷന്മാരുടെ മേലന്വേഷണമുണ്ടെ

കിലും അതെല്ലാം പുറമെനിന്നു മാത്രമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു തറവാടിന്റെ ആകെയുള്ള ചുമതല മുഴുവൻ അന്നുമുതൽക്ക് ഇവർതന്നെ വഹിക്കേണ്ടിവന്നു. തറവാടിന്റെ നല്ല പേരിന്നും, ചീത്തപ്പേരിന്നും ഉത്തരവാദി ഇവരുടെ പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു. എന്നാൽ ചുരുങ്ങിയ കാലത്തിനുള്ളിൽ അവർ നല്ല തന്റേടുമുള്ള സ്ത്രീയാണെന്നും, കാര്യപ്രാപ്തികൊണ്ടും, സ്വഭാവഗാംഭീര്യംകൊണ്ടും ഇവർ സ്ത്രീകളിൽവെച്ചു പുരുഷനാണെന്നും, സത്യം, ധർമ്മം, ദയ ഇവ പൂർത്തിയായുള്ളവരാണെന്നും ഉള്ള ഖ്യാതി സമ്പാദിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇവരെ പരക്കെ ബഹുമാനവും സ്നേഹവും ഉണ്ടായിത്തീർന്നു. ഇവരുടെയും അനുജത്തിയായ കുട്ടിവാരിയ്യയുടെയും നിരന്തരമായ ഈ ശുപാർശയും അന്നു സന്തതൃല്ലാദനം ഉദ്ദേശിച്ചതെന്നായിരുന്നു. 1042-ൽ കുട്ടിവാരിയ്യയ്ക്ക് ഒരു സ്ത്രീസന്താനം ഉണ്ടായതുകൊണ്ടു തറവാടിന്റെ വിപ്ലവഭംഗമാകാതെ കഴിഞ്ഞു എന്നുള്ള മനസ്സമാധനവും, സന്തോഷവും കുട്ടിവാരിയ്യയെക്കാൾപോലും അധികം ഉണ്ടായതു കണ്ടതിൽകുട്ടിവാരിയ്യയ്ക്കാണ്. എങ്കിലും ആകാശം സാധിച്ചതിനുശേഷം കണ്ടതിൽകുട്ടിവാരിയ്യയുടെ പിണ്ഡകർത്താവായിട്ടുകൂടി ഒരു പുത്രനുണ്ടായാൽ കൊള്ളാമെന്നുദ്ദേശിച്ചു പ്രത്യേകമായ ഭജനങ്ങളും വഴിപാടുകളും തുടങ്ങി. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് അവർക്ക് ഗർഭമുണ്ടായതും, പ്രസവിച്ചതും. ഇതു രണ്ടും പൊന്നാനിത്താലൂക്കു മേഴത്തുരംശത്തിലുള്ള മങ്കുളങ്ങര ഉണ്ടായിരുന്ന കിഴക്കേവാരിയത്തു വെച്ചാണുണ്ടായത്. പ്രസവം അടുത്തപ്പാഴ്ചക്കു ഭരതവാരിയർ മുതലായ കാരണവന്മാരെല്ലാം അവിടെച്ചെന്നു താമസമായി. പ്രസവിച്ചവളെപ്പോൾ നല്ല വെളുത്തു തടിച്ചൊരാൾകൂടിയായിരുന്നു. അപ്പോൾ എല്ലാ : ക്കും ഇത്രയാണു സന്തോഷമുണ്ടായതെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ പ്രയാസം. കുട്ടി സാമാന്യം വലുതായതിനാൽ കാണാൻ വന്നവരെക്കെ “സാരമായുണ്ടായ കുട്ടി കാണാൻ മാത്രമുണ്ടെ”ന്നു സന്തോഷമായി പറഞ്ഞു.

റഞ്ഞതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അച്ഛനമ്മമാരുടെ സ്വഭാവഗുണം കൊണ്ടും, 30-ാം വയസ്സിൽ ആദ്യപ്രസവം ഉണ്ടാവുക എന്നതു ഏറെയും അപൂർവ്വമായ സംഗതിയാകയാലും ഈ സംഭവം നാട്ടുകാർക്കും, വീട്ടുകാർക്കും ഒരുപോലെ സന്തോഷത്തിനും അത്ഭുതത്തിനും ഇടയാക്കിത്തീർത്തു. എന്നു മാത്രമല്ല, അനേകം അനുഭവങ്ങളും, ആശീർവാദങ്ങളും അന്നു പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നു സിദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ ശിശുവിനെ മേലിൽ വെട്ടും പഠിപ്പിക്കണമെന്നഭ്യർത്ഥിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടും, എത്രയും യോഗ്യവൈദ്യൻ എന്ന പേരു കേട്ടിരുന്ന ശങ്കരവാരീയർ അടുത്ത കാലത്തു മരിച്ചുപോയതുകൊണ്ടും ചരിത്രനായകനു ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ ശങ്കരൻ എന്നു പേരിട്ടു. 'ശങ്കണ്ണി' എന്നും ചിലർ 'കുട്ടൻ' എന്നും ഓമനപ്പേർ വിളിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ചോരൂൺ മുതലായ ക്രിയകൾ കഴിഞ്ഞ ഉടനെ കോട്ടക്കൽ കൊണ്ടുവന്നു തൊഴുവിക്കുകയും, വേണ്ടത്തക്ക വഴിപാടുകൾ കഴിക്കുകയുമുണ്ടായി. ഇതുപോലെ വയ്ക്കും, ഗുരുവായൂർ, പുരമുണ്ടെക്കാട്ട് മുതലായ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും കൊണ്ടുപോയി തൊഴുവിക്കുകയും, പല വഴിപാടുകളും കഴിക്കുകയുമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ചരിത്രനായകൻ ജനിച്ചതിൽ പിന്നെ അധികകാലം കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർഷ്യാക്ഷ മക്കളുടെ സ്ഥിരമായിതാമസിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അതിന്നു കാരണം ജ്യേഷ്ഠനായ കുട്ടികൃഷ്ണവാരീയർക്ക് രോഗം തുടങ്ങിയതുതന്നെയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പിന്നത്തെ താമസം കോട്ടക്കലും മക്കളുടെയും ആയി ഇടക്കിടക്കു മാറിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

മരിച്ചുപോയ ശങ്കരവാരീയരെ കോട്ടക്കൽ നാട്ടുകാർ എല്ലാവരും ഒരു കാരണവരെപ്പോലെയാണ് അവനാനം വിചാരിച്ചിരുന്നത്. അതുകൊണ്ടു നാട്ടുകാർ സന്തോഷമായി ചരിത്രനായകനേയും ആ പേർ വിളിക്കുവാനും കഷ്ടിച്ച് സംസാരിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ "എന്താണു് ശങ്കരമ്മാൻ, തലക്കത്തു വല്ലാതെ യുണ്ടു്, എന്താണു വേണ്ടതു്? വയറ്റിൽ വേദനപ്പെട്ടിട്ടു് പൊറു

തിയില്ല. മരുന്ന വല്ലതും തരണം" എന്നും മറ്റും നേരമ്പോക്കായി ചോദിച്ചാൻ തുടങ്ങി. എന്നാലതിന്നൊക്കെയും ചരിത്രനായകൻ ഗൗരവത്തിൽ മുത്തങ്ങ നെറിക്കരച്ചിടുവാനോ, ചുക്ക ചുട്ടുരച്ച് കാച്ചിയമോരിൽ കുടിക്കുവാനോ, ഇതുപോലെ മറ്റു വല്ലതുമൊ മറുപടി പറഞ്ഞിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

മൂന്നാംവയസ്സിന്റെ അവസാനത്തിൽ ചരിത്രനായകനെ എഴുത്തിനുവെച്ചു. അമ്മാമൻ കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയരാണീക്രിയ നടത്തിയതു. കുറെക്കാലം അദ്ദേഹത്തെ പഠിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതു അധികവും മങ്കളങ്ങരെ വെച്ചാണ്. അന്നു സഹപാഠികൾ അച്ഛനായ രാമവാരിയരുടെ വാരിയത്തുള്ള ആൺകുട്ടികളും പെൺകുട്ടികളുമായിരുന്നു.

അഞ്ചാംവയസ്സിൽ അതായതു 1049 വൃശ്ചികം 17-ാംനാളിങ്കളാഴ്ച അശ്വതി നക്ഷത്രത്തിൽ ചരിത്രനായകന്റെ വലിയമ്മാമൻ രാമവാരിയർ മരിച്ചു. ടി. മേടം 5-ാംനാളാഴ്ച അശ്വതിനക്ഷത്രത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ അനുജൻ ഈശ്വരവാരിയർ മരിച്ചു. ഇവരുടെ രണ്ടുപേരുടേയും കൂടി ഭിക്ഷ അമ്മാമൻ കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയരാണാരാദിച്ചത്. അദ്ദേഹം സ്വതേതന്നെ രോഗിയായിരുന്നു. ടി. മിഥുനം 31-ാംനാളിങ്കളാഴ്ച പുണർതം നക്ഷത്രത്തിൽ അദ്ദേഹവും മരിച്ചു. പിന്നെ കാരണവന്മാരിൽ ബാക്കിയുള്ളത് രാമവാരിയരുടെ നേരെ അനുജനായ ഭരതവാരിയർ മാത്രമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം വൃദ്ധനും അശക്തനാണ്. അതുന്നിമിത്തം ഇവരുടെ മൂന്നു ഭിക്ഷയംകൂടി ഒന്നിച്ചു ചരിത്രനായകൻതന്നെ വഹിക്കേണ്ടിവന്നു.

കുട്ടികൃഷ്ണവാരിയരുടെ മരണംകൂടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയരുടെ സ്ഥിരതാമസം കോട്ടക്കലാക്കി. ഭിക്ഷയും മറ്റും ഇവിടെവെച്ചുതന്നെയാണു നടത്തിയത്. സഹായത്തിന്നു കുട്ടിവാരിയരുടെ ആദ്യപുത്രിയായ ലക്ഷ്മിവാരിയരും പോന്നു. പിന്നെ ഇവർ പത്തുപന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം കോട്ടയ്ക്കൽത

ന്നെയാണു താമസിച്ചത്. അതുകൊണ്ടും, കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാർ അത്യന്തം സ്നേഹമായി വളർത്തിയതുകൊണ്ടും ചരിത്രനായകനും ഇവരുംതമ്മിൽ കുറച്ചധികം സോദരിസോദരസ്നേഹം ഉണ്ടാവാനിടയായിട്ടുണ്ട്. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ താമസം കോട്ടയ്ക്കലായി എങ്കിലും അധികം ആളുകൾ വേണ്ടുന്ന ക്രിയാദികൾ എല്ലാം പിന്നെയും മക്കളുടേതെ വെച്ചതെന്നയാണു നടത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അമ്മാമന്റെ മാസം കഴിച്ചതു മക്കളുടേതെ വെച്ചതെന്നയാണു.

ദീക്ഷകഴിഞ്ഞു അധികം താമസിയാതെ അന്നു കോവിലകത്തു താമസം ഉണ്ടായിരുന്ന കിളിമംഗലത്തു ഇക്കണ്ടത്തു കൃഷ്ണവാരിയർ എന്ന വിദ്വാന്റെ അടുക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസംതുടങ്ങി. അമരംമുതൽ കുറെ കാവ്യങ്ങൾ കഴിയുന്നതുവരെ പിന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കലാണു പഠിച്ചത്. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു വല്ല ഒഴിവും വരുന്ന അവസരങ്ങളിൽ അമ്മാമൻ ഭരതവാരിയർ, ചുനക്കര കൊച്ചുകൃഷ്ണവാരിയർ, ജോത്സ്യൻ അനന്തനാരായണയ്യർ മുതലായവരുടെ അടുക്കലും ചിലപ്പോൾ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കൂട്ടത്തിൽ കുറച്ച ദിവസം മഹാവിദ്വാനായ കൈക്കുളങ്ങര വാരിയത്തു രാമവാരിയരുടെ അടുക്കലും പഠിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു പറയാം. ആദ്യം ചരിത്രനായകനെക്കൊണ്ടു കവിത എഴുതിച്ചിരിക്കുന്നതു അദ്ദേഹമായിരുന്നു. അതു താഴെ എഴുതിയ ശ്ലോകമാണു്. അതിന്നും ഉപാ നിച്ചുവരുന്നുമുണ്ട്.

“വന്ദെ നാരായണം ദേവം നൃതനാംബുദമേധകം
ശംഖചക്രഗദാപത്മധരം ഗരുഡവാഹനം”

കൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കൽ പഠിച്ചതു് ആദ്യകാലത്തെല്ലാം അമ്പലത്തിൽ പത്തായപ്പുരയിൽവെച്ചും, ഒടുവിൽ കോവിലകത്തിന്നുള്ളിൽവെച്ചും ആയിരുന്നു. അന്നത്തെ സഹപാഠികൾ ഇപ്പോൾ ഹൈക്കോർട്ടുവക്കീലായിരിക്കുന്ന മുല്ലശ്ശീരി ഗോപാലമേനോൻ, മുളത്തു അമ്മക്കോവിലമ്മ മുതലായ അന്നത്തെ പ്ര

ധാനതമ്പുരാക്കന്മാരുടെ മക്കളും തെക്കേമന്തിൽ രാമകൃഷ്ണപട്ടർ, വടക്കേമാരാത്തു രാഘവമാരാർ മുതലായി അന്യന്മാരിൽ പലരും ആയിരുന്നു. ഈ സഹപാഠികൾ തമ്മിൽ അന്നുണ്ടായിരുന്ന സ്നേഹം പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കത്തക്കതായിരുന്നു.

പഠിക്കുന്നകൂട്ടത്തിൽ പല കുഴിമടിയന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ പലപ്പോഴും പാഠം കബളിക്കാൻനോക്കുക പതിവാണു്. എന്നാൽ ഈ വകയിൽ ഒന്നാമൻ രാമകൃഷ്ണപട്ടർ എന്ന ഒരാളായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനെ എവിടെനിന്നെങ്കിലും അറുപ്പൻ തിരഞ്ഞുപിടിക്കണം. കണ്ടെത്തിയാലും കള്ളൻമൂരിയുടെമാതിരി അദ്ദേഹം നടക്കുവാൻ കൂട്ടാക്കാതെ കിടന്നുരുളും. അതുകൊണ്ടു അറുപ്പൻ എടുത്തുകൊണ്ടുവരണം. അങ്ങിനെ കൊണ്ടുവരുമ്പോൾ അറുപ്പന്റെ താടിയിന്മേൽമാത്തുക, ദേഹം കുടയുക മുതലായതു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കും. അവസാനം “ഇതാ കൃഷ്ണവാരിയരെ” എന്നു പറഞ്ഞു മകനെ മുമ്പിലാക്കി അറുപ്പൻ പോകും. ഈ ബഹളം ഒക്കെക്കണ്ടു മറുളളവർ പാഠംചൊല്ലാതിരിക്കയോ, ചിരിക്കയോ ചെയ്യുക സ്വാഭാവികമാണല്ലോ. ഇതുകണ്ടു ഗുരുനാഥൻ എപ്പോഴെങ്കിലും മറുളളവരുടെനേരെ തിരിഞ്ഞുനോക്കിയാൽ കഴിഞ്ഞു, പട്ടർ ചാടിക്കഴിയും. ഇവരിങ്ങനെ കളവു കാണിക്കുന്നതു കണ്ടുകണ്ടു ഒരിക്കൽ ചരിത്രനായകനും പാഠം കബളിക്കണമെന്നു തോന്നി. അതിനാൽ ഒരു ദിവസം പഠിക്കുവാൻ പോകുന്നവഴിക്കുള്ള കുളപ്പുരയിൽ ചെന്നു സ്വസ്ഥമായി ഒളിച്ചിരുന്നു. ഉഴുണിന്നും ഇടയിലുണിന്നും കാലമാകുമ്പോൾ വാരിയത്തു പോയിവരും. വീണ്ടും മുൻസ്ഥാനത്തു പോയിരിക്കും. ഇതാണു ചെയ്തത്. അല്ലാതെ സ്നേഹിതന്മാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചെന്നുചേരുകയാവട്ടെ, വല്ലകളികളിലും ഏപ്പെട്ടുകയാവട്ടെ ഒന്നുതന്നെ ചെയ്യുകയുണ്ടായില്ല.

കുറച്ചുനേരം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ‘ആയി! ഏകാന്തത വുപോലെ ഇങ്ങനെ വെറുതെ മൗനമായിരിക്കുവാൻ വയ്യ,

ഇതിൽ ഭേദം പഠിക്കത്തന്നെയാണെന്നു തോന്നി. മേലിൽ ഒരിക്കലും പാഠത്തിന്നു ഭംഗം വരുത്തില്ലെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വൈകുന്നേരം ഗുരുനാഥൻ വന്നു ചോദിച്ചു എങ്കിലും അടിക്കയുണ്ടായില്ല. അങ്ങനെ ഒരു ദിവസം മാത്രമേ പഠിക്കാൻ അമാന്തം കാണിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. ഇതുകൊണ്ടും മറ്റും ഗുരുനാഥന്മാരിൽനിന്നു ശിക്ഷ പറ്റുന്നതു വളരെ ദുർല്ലഭമായിരുന്നു.

ഇങ്ങനെ പഠിച്ചുവരുന്നതിനിടയിൽ സഹപാഠികളിൽ അധികംപേരും ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കുവാൻ പോയി. ചരിത്രനായകനും ഇംഗ്ലീഷു പഠിക്കുവാൻ മോഹമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മാതാപിതാക്കളാൽ അതിന്നു മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല. സംസ്കൃതം പഠിപ്പിച്ചു വെട്ടും പഠിപ്പിക്കണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ ദൃഢനിശ്ചയം. ഇതിനിടയിൽ ഗുരുനാഥൻ കൃഷ്ണവാരിയർക്കു അമ്മയുടെ ദീക്ഷനിമിത്തം കോട്ടക്കൽ വിടേണ്ടി വന്നു. പിന്നെ ദേശമംഗലത്തു കഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കലാണു പഠിപ്പു തുടർന്നത്. ഇദ്ദേഹം ലക്ഷ്മീവാരസ്യാരുടെ ഭർത്താവുമായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ പഠിക്കാൻ തുടങ്ങിയ മുതൽക്കു സഹപാഠികളൊക്കെ മാറി. ഇവർ അന്നു ഏകദേശം സമവയസ്സായ കിഴക്കെ കോവിലകത്തെ തമ്പുരാക്കന്മാരും തമ്പുരാട്ടിമാരുമായിരുന്നു. അവർക്കു ആ സ്നേഹമിന്നുമുണ്ടു്.

1057-ൽ ബാക്കിയുള്ള കാരണവൻ ഭരതവാരിയരും മരിച്ചു. അന്നുമുതൽക്കു പുരുഷന്മാരിൽ കാരണവസ്ഥാനം ചരിത്രനായകനായി. അന്നു 13 വയസ്സു തികഞ്ഞിട്ടില്ല. ഒരു കൊല്ലം മുഴുവൻ ദീക്ഷിച്ചു. ഭരതവാരിയർ കോവിലകത്തു താമസക്കാരനായിരുന്നതുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദീക്ഷകാലം മുഴുവനും കോവിലകത്തുനിന്നു ചിലവിന്നു കൊടുത്തിരുന്നു. ദീക്ഷ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷവും അതു കിട്ടിയാൽ കൊള്ളാമെന്നു ചരി

ത്രനായകനപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ 'ചിലവിന്നു തരികയില്ല. അങ്ങനെ തന്നാൽ നീ വൈദ്യം പഠിക്കാതെ ഇവിടെത്തന്നെ കൂടിക്കൂടും. അതുകൊണ്ട് പഠിപ്പുകഴിഞ്ഞുവാ' എന്നാണു അന്നത്തെ അകത്തഴി കാർയ്യസ്ഥനായ കുട്ടിയനജൻ തമ്പുരാൻ മറുപടി പറയുകയുണ്ടായത്. ഈ ഉപദേശം വലിയ കാർയ്യമായിത്തോന്നി. വീണ്ടും സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. കാവ്യപാഠം കഴിഞ്ഞു കുറച്ചു തർക്കശാസ്ത്രം പഠിച്ചശേഷം വ്യാകരണം പഠിക്കുവാനുള്ള ശ്രമമായിരുന്നു. അപ്പൊഴേക്കും ഗുരുനാഥനു ദീനമായി. 1060-ൽ അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ട് ഈ തരം പഠിപ്പിനെ തുടർന്നുപോവാൻ പിന്നെ സാധിച്ചില്ല. വയസ്സും ഏതാണ്ടു 16 ആയി. അതുകൊണ്ടിനി വൈദ്യം പഠിപ്പിച്ചുതുടങ്ങുകയാണു നല്ലതെന്നു അച്ഛനമ്മമാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

വൈദ്യത്തിൽ ആദ്യപാഠമായ യോഗം, ചികിത്സാക്രമം, ഗുണപാഠം മുതലായവ അന്നത്തെ കോവിലകം വൈദ്യനും കുട്ടഞ്ചീരിയിലെ ശിഷ്യനും ആയ കോണത്തു അച്ചുതമ്പുരിയരുടെ അടുക്കൽ പഠിച്ചു. അതിന്നുശേഷം അന്നുള്ളതിൽ ഏറ്റവും ഉന്നതസ്ഥാനത്തിരിക്കുന്ന ദേഹവും അന്നത്തെ പലാമന്തോൾ മുസ്സ്, വൈക്കര മുസ്സ് ഇവരൊഴിച്ചുള്ള എല്ലാ അഷ്ടവൈദ്യന്മാരുടേയും, മറ്റനേകം യോഗ്യവൈദ്യന്മാരുടെയും ഗുരുനാഥനും ആയ കുട്ടഞ്ചീരി (കുഷ്ഠഞ്ചേരി) അഹൻ മുസ്സന്നു പ്രസിദ്ധനായ വാസുദേവൻ മുസ്സിന്റെ അടുക്കൽ പോയി അഷ്ടാംഗഹൃദയപാഠം തുടങ്ങി. ഇത് ഏകദേശം 1061-ൽ ആണ്. സ്വാഭാവികമായി അഹൻമുസ്സും, അദ്ദേഹമില്ലാത്ത പ്പാൾ ഇന്നുള്ള അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ അറിവുകൊണ്ട് അഗ്രഗണ്യനായ ആയുർമുസ്സും (ഇപ്പോഴത്തെ അച്ഛൻമുസ്സ്) ആണ് പഠിപ്പിച്ചിരുന്നത്.

അവിടുത്തെ താമസം ചരിത്രനായകന്റെ ദേഹസ്ഥിതിയെ അനുസരിച്ചു പറയുമ്പോൾ വളരെ ക്ലേശഭ്രയിച്ചുമായി

രുന്ന. സാധാരണ ഇല്ലങ്ങളിൽ രണ്ടുനരവും ഭക്ഷണം വളരെ വൈകിട്ടേ പതിവുള്ളൂ. ഇതിന്നു കാരണം ഗൃഹസ്ഥനുമായ ബ്രാഹ്മണരുടെ തേവാരമാണ്. ഉത്തമബ്രാഹ്മണർ മാധ്യാഹ്നികം കഴിഞ്ഞ ഭക്ഷണം കഴിക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ. പുരുഷന്മാരുടെ ഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞല്ലാതെ അന്തഃജനങ്ങൾ ഭക്ഷണം കഴിക്കുക പതിവില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇതു രണ്ടും കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണം പുറത്തേയ്ക്ക് അതായത് അവിടെ താമസിക്കുന്ന ബ്രാഹ്മണേതരന്മാർക്കു ഭക്ഷണം കൊടുക്കുവാൻ. ഇങ്ങനെയല്ലാതെ വേറെ വല്ല സ്ഥലത്തും ഭക്ഷണം ഏർപ്പാടു ചെയ്യുകയൊന്നും ചെയ്യാൽ അടുത്തൊന്നും പണംകൊടുത്താൽ ചോറു കിട്ടുന്ന ഭോജനശാലകൾ ഇല്ല. ഇന്നത്തെപ്പോലെ ചായ കഴിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം അന്നില്ലാത്തതുകൊണ്ടു ചായക്കടകളുമില്ല. അതുകൊണ്ട് ഇല്ലങ്ങളിൽ രണ്ടുനേരം ഉണ്ടാകാലമാവുമ്പോഴേയ്ക്കു മറ്റുള്ളവർക്കു വിശന്നു 'പമ്പരംചാടി'ക്കഴിയും. ഗുരുനാഥന്മാർക്കു അധികവും സങ്കീട്ടായിരിക്കാൻ ഇടയുള്ളതുകൊണ്ടു പഠിപ്പു മുടങ്ങാതിരിക്കേണമെങ്കിൽ ഗുരുനാഥന്റെ ഒന്നിച്ചു നടക്കണം. അവർക്കു അധികംപേരെ ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടുപോകാൻ തരമുണ്ടോ? രോഗികളുടെ ആവശ്യത്തിന്നല്ലേ പോകുന്നത്? അതു നിമിത്തം പണിയെടുക്കാൻ തരത്തിലുള്ള ഒന്നോ, ഏറിയാൽ രണ്ടോ ശിഷ്യന്മാരെ മാത്രം കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോവുക എന്നു വരികയുള്ളൂ. അന്നു ശുദ്ധാശുദ്ധത്തിന്റെ മൂല്യംകാലമായതുകൊണ്ട് ഒന്നിച്ചു പോകുന്ന ശിഷ്യന്മാർക്കു വലിയ പണിയാണ്. ഗുരുനാഥനുവേണ്ടി നാലോ അഞ്ചോ ദിവസം താമസത്തിനു വേണ്ടുന്ന മുണ്ടുകൾ, എണ്ണക്കുറി, ചെല്ലം, ഗ്രന്ഥം മുതലായതൊക്കെ എടുക്കണം. ഇതിന്നുപുറമെ അത്രയും താമസത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന സ്വന്തസാമാനങ്ങളും കരുതണമല്ലോ. വാഹനം വഴിക്കായിരിക്കയില്ല സാധാരണ ഇവർ പോകുന്നത്. അഥവാ കാളവണ്ടിയാണെങ്കിൽ മുണ്ടു മുതലായ സാമാനങ്ങൾ മി

ക്ലോപ്പോഴും അതിൽ വെപ്പാന്നും ഡാഡിക്കയില്ല. അതിനുള്ള കാരണം പ്രായേണ വണ്ടിക്കാരൻ അധഃകൃതവസ്ഥയിൽ പെട്ടവനോ, അന്യമതത്തിൽ പെട്ടവനോ ആയിരിക്കുന്നതാണ്. നായരാനെങ്കിൽ മാത്രം വണ്ടിയിൽ സാമാനം വെക്കാം. അവർ വെക്കും ഒരു സമയം കയറിയിരിക്കുകയും ചെയ്യാം. എന്നാലധികവും ഇവർ യാത്രചെയ്യുന്നത് കാളവണ്ടിയിലും ആയിരിക്കുകയില്ല; മഞ്ചലിലായിരിക്കും. ഇവരുടെ യാത്ര പ്രായേണ ഉച്ചഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമായിരിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ഒന്നിച്ചു സാമാനമെടുത്തു യാതൊരു പാദരക്ഷയും കൂടാതെ വെയിലത്തു് ഒപ്പം ഓടുന്ന ആളുടെ കഷ്ടാവസ്ഥ എന്തായിരിക്കുമെന്ന് ഉൾക്കൊള്ളാം. എന്നാലിങ്ങനെയൊക്കെ കഷ്ടപ്പെട്ടാലും നിയമേന പഠിക്കാൻ തരമാവുന്ന കാര്യം സംശയവുമാണ്. ഇനി ഇല്ലത്തു താമസിക്കുകയായാലും ശിഷ്യന്മാർ പിടിച്ചു പണിയുണ്ടായിരിക്കും. ഏഴര നാഴിക വെളിച്ചമാകുവാൻ കാലത്തു ഏഴുനേരമുറപ്പായ്ക്കു വിളക്കു കാണിക്കുക, കുളിക്കുവാൻ ചുട്ടവെള്ളം വേണമെങ്കിൽ തയ്യാറാക്കുക മുതലായതു തുടങ്ങി രാത്രി ഗുരുനാഥൻ ഉറങ്ങുവാൻ പോകുന്നതുവരെ ഒന്നല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരു പണിയുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. ഈ പണിയെല്ലാം അധികവും എടുക്കേണ്ടി വരുന്നതു ശിഷ്യന്മാരിൽ അന്നന്നു പ്രായം കുറഞ്ഞവർക്കാണ്. ചരിത്രനായകൻ അന്നത്തെ ശിഷ്യന്മാരിൽ ഏറ്റവും പ്രായം കുറഞ്ഞ ആളായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പ്രായമേറിയ ശിഷ്യന്മാർ എപ്പോഴും തക്കം നോക്കി ഒഴിഞ്ഞു ചാടിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പക്ഷെ ചരിത്രനായകൻ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും എത്രയും ഭക്തിയോടെ എടുത്തുവരികയായിരുന്നു പതിവ്. അതിനാൽ ഗുരുനാഥൻ പ്രത്യേകം സന്തോഷവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഗുരുനാഥന്മാരെ ഇങ്ങനെ ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ ഡാഡിക്കുന്നതു സന്മനസ്സുകളായ ശിഷ്യന്മാർക്കു സന്തോഷപ്രദവും, പാരിതാത്യജനകവുമാണ്. സാക്ഷാൽ ഭഗവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ

സാദീപനിയുടെ ആശ്രമത്തിൽ വെച്ച് എന്തു പണിയെടുക്കുന്നതിന്നും വൈമനസ്സും കാണിക്കുകയുണ്ടായില്ലല്ലോ. എന്നാലിവിടെ പഠിക്കുന്ന ശിഷ്യന്മാർ എല്ലാവരും ഒരു തരക്കാരായിരുന്നില്ല. ചില സാപ്പാട്ടരാമന്മാരുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇവർ പഠിപ്പില്ലെങ്കിലും വേണ്ടതില്ല, സാപ്പാട്ടം, വല്ലഭിക്കിലും ഗുരുനാഥനോന്നിച്ചു പോകുമ്പോൾ കിട്ടുന്ന ഭക്ഷണവും മാത്രമേ ആവശ്യമുള്ളൂ. ചരിത്രനായകന്റെ സ്ഥിതി അതല്ല. കൂടുന്ന വേഗത്തിൽ വൈദ്യം പഠിപ്പു കഴിച്ചു പൊതുജനശുശ്രൂഷയ്ക്കു കോട്ടയ്ക്കൽ എത്തണമെന്നായിരുന്നു മോഹം. അതുകൊണ്ടു ഒരിക്കലും ഒഴിഞ്ഞു ചാടാൻ നിവൃത്തിയില്ല. 'കിം ക്ഷണസ്യ കതോ വിദ്യാ' എന്നായിരുന്നു ചരിത്രനായകന്റെ പ്രമാണം. അതുകൊണ്ടു എപ്പോഴും ഗുരുനാഥന്റെ അടുത്തുതന്നെയുണ്ടാവും, അതായിരുന്നു പതിവു.

ഇങ്ങനെ നിരന്തരമായി പഠിച്ചുവരുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു വിശേഷസംഭവമുണ്ടായി. ഗുരുനാഥന്റെ ചാർച്ചക്കാരനും ഏതാണ്ടു സമവയസ്കനുമായ വേറെ ഒരു വൈദ്യൻ വടക്കാഞ്ചീരി ഇദ്ദേഹം താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു വന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്നു പൂജാപാത്രം, വിളക്കു, കിണ്ടി മുതലായ അനേകം സാമാനങ്ങൾ കൊണ്ടുനടക്കുക പതിവുണ്ടു. ഇതൊക്കെ ശിഷ്യന്മാർ തന്നെ ഏറ്റെടുത്തു. കൂലി കൊടുക്കുക എന്ന സമ്പ്രദായം അദ്ദേഹം പഠിച്ചിട്ടില്ല. ഇവിടെയുള്ള പ്രായംചെന്ന ശിഷ്യന്മാർക്കൊക്കെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവം മുമ്പുതന്നെ നിശ്ചയമുള്ളതു കൊണ്ടു അവരെല്ലാം കാലേക്കൂട്ടി മറഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ഉച്ചതിരിഞ്ഞു രണ്ടുമണിയായപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു ചരിത്രനായകന്റെ ഗുരുനാഥന്റെ വേറെയൊരില്ലമായ അകലാണത്തെയ്ക്കു (അകിലമണ്ണ്) പോകുവാനുള്ള ബദ്ധപ്പാടായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാമാനങ്ങളെല്ലാംകൂടി നല്ല കൂറ്റന്മാരായ മൂന്നാളുകൾക്കു എടുക്കത്തക്ക ചുമടുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒന്നി

ചു ശിഷ്യർ രണ്ടുപേർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നതുമുഖ്യം. അതിനാൽ കുട്ടഞ്ചീരിയുടെ ശിഷ്യരെ ആരെങ്കിലും ഒരാളെക്കൂടി അയക്കണമെന്നു ഗുരുനാഥനാടാവശ്യപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അവരെ വിടക്കിടക്കുന്നു? അവർ ഇതു കാലേക്കൂട്ടി മനസ്സിലാക്കി പമ്പ കടന്നിരിക്കുന്നു. ഒന്നിനെപ്പോലും വിളിച്ചിട്ടു കാണുന്നില്ല. വാലിയക്കാർ ചിലരുണ്ടായിരുന്നതും തക്കംനോക്കി അങ്ങാടി ക്കുറുമായി പോയിരിക്കുന്നു. ഹാ! കഷ്ടം! അനേകം ശിഷ്യന്മാരുണ്ടായിട്ടും തല്ലാലം ഒരാളെ അയച്ചുകൊടുക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ വലിയ പോരായ്മയുണ്ടു. എന്തു നിവൃത്തി! 'എന്നാൽ ശങ്കുണ്ണിക്കു സാധിക്കുമെങ്കിൽ ഒന്നു പോവുക' എന്നു ഗുരുനാഥൻ മനസ്സിലാമനസ്സോടെ പറഞ്ഞു. നമ്മുടെ ചരിത്രനായകനുണ്ടോ മടി? ഗുരുനാഥൻ കല്പിക്കേണ്ടുന്ന താമസമാത്രം; അതിനായി ഒരുങ്ങി അരയും തലയും മുറുക്കി നില്പായി. ഇതു കണ്ടു ചരിത്രനായകന്റെ പേരിൽ ഗുരുനാഥൻ ഏറ്റവും സന്തോഷിച്ചു. സാമാനങ്ങൾ മൂന്നു ചാക്കു നിറച്ചങ്ങിനെ കെട്ടിവെച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ ചാക്കുകളിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്നെടുക്കാമെന്നായി മറ്റു ശിഷ്യന്മാർ. ഏതായാലും വേണ്ടില്ലെന്നു ചരിത്രനായകനും പറഞ്ഞു. അവരുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ചരിത്രനായകൻ അതിലൊന്നെടുത്തേറി. കണ്ടതുപോലെയാണു മല്ല കോളു്. അതിന്റെ ഉള്ളിലധികവും ഓട്ടുപാത്രങ്ങളായിരുന്നു. ഏതായാലും എല്ലാവരുംകൂടി ഏറ്റിപ്പോയി. ഇടയ്ക്കു അത്താണിയിന്മേൽ ഇറക്കും; പിന്നെയും ഏറ്റും. ഇങ്ങനെ ഏകദേശം പത്തുനാഴിക വഴി കുന്നുകേറിയും ഇറങ്ങിയും നടന്നു ഒരുവിധം ഉദ്ദിഷ്ടസ്ഥലത്തെത്തിച്ചു. അന്നവിടെ താമസിച്ചു. പിറ്റേന്നു കാലത്തു മങ്കുളങ്ങരയ്ക്കു പോയി. രണ്ടുദിവസം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവരികയുള്ളവെന്നു ചരിത്രനായകൻ പോരുമ്പോൾതന്നെ ഗുരുനാഥനോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു ഏതായാലും അകലാണത് എത്തിയപ്പോൾതന്നെ ഫേത്തിസ് ആകുപ്പാടെ അസുഖംതോന്നി

യിരുന്നു. എന്നാലും അദ്ദേഹത്തിന്നു താൻ ചെയ്യേണ്ടി വന്ന പ്രവൃത്തിയെപറ്റി താതൊരു പശ്ചാത്താപവും തോന്നായില്ല. ഒന്നുമാത്രം തോന്നി. അതെന്തെന്നാൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു കാലത്തു സാധിച്ചാൽ ഇത്ര ക്ലേശംകൂടാതെ വൈദ്യം പഠിക്കുവാൻ സൗകര്യമുള്ള ഒരേപ്പാടു ചെയ്യേണമെന്നുതന്നെ. ഏതായാലും വന്നവഴി മക്കളുടേതെങ്കിലും ദീനത്തിൽ കിടപ്പായി, പനിയായിരുന്നു ദീനം. ഇടയ്ക്കു നാലഞ്ചുദിവസം സ്വബോധമില്ലാത്തവരായും ചെയ്തു. ഉടനെ കോട്ടക്കിലേക്കുറിയിച്ചു. പിതാവായ രാമവാരിയർ വന്നു വൈദ്യനാരെ വിളിച്ചു വേണ്ടത്തക്ക ചികിത്സകളെല്ലാം ചെയ്തു. കുഞ്ഞിന്നു കൂട്ടിവാരന്മാരെക്കൂടി ഇതൊക്കെ കേട്ടിട്ടും കുലുങ്ങാതെ കോട്ടയ്ക്കുൽത്തന്നെ ഇറങ്ങുവാനെ സേവിച്ചുകൊണ്ടു പാത്രവന്നതെയുള്ളു. ഇതു നാട്ടുകാർക്കു വലിയ അത്ഭുതത്തിന്നിടയായിത്തീർന്നു. തന്റെ മകനെ താൻതന്നെ നോക്കിയാലെ, ശരിയാവുള്ളു എന്നായിരുന്നു അന്നുള്ള മിക്ക സ്ത്രീകളുടേയും വിചാരം. അതിനാൽ “എന്താണു മകനു ദീനമാണെന്നു കേട്ടിട്ടും പോകാത്തതു?” എന്നു പലരും ചോദിച്ചുതുടങ്ങി. അതിനെല്ലാം മറുവടി, “കുട്ടിയുണ്ടവിടെ. രാമവാരിയരും പോയിട്ടുണ്ടു്” എന്നായിരുന്നു. തന്നെപ്പോലെത്തന്നെ അവരും ചരിത്രനായകനെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കുഞ്ഞിന്നു കൂട്ടിവാരന്മാർക്കു നല്ല തീർച്ചയുണ്ടു്. പിന്നെ എന്തിന്നു പരിഭ്രമിച്ചുപോകുന്നു. തന്നിരിക്കുന്ന കർമ്മസന്തതിയായനുഭവിക്കുമെന്നു കണിയാൻ പറഞ്ഞതിനെ നല്ലവണ്ണം വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതല്ല മരിക്കുവാനാണു ഭാവമെങ്കിൽ കുഞ്ഞിന്നു കൂട്ടിവാരന്മാർക്കു. അവിടെ ചെന്നാൽ അതുകൂടാതെ കഴിയുമോ? ഇല്ല. അതിനാൽ വെങ്കിട്ടത്തേവരെ ഭജിച്ചുകൊണ്ടു കോട്ടയ്ക്കുൽത്തന്നെ ധൈര്യമായിരുന്നു. ഏതായാലും മാതാവിന്റെ പ്രതീക്ഷപോലെ തന്നെ 22 ദിവസം പനിച്ചുതിന്നശേഷം അതു തീരെ മാറി. എന്നാലും ദേഹക്ഷീണംകുറേക്കാലത്തേയ്ക്കു വിട്ടില്ല. അതിനാൽ

ഏതാണ്ടു പഠിക്കത്തക്ക ദേഹസ്ഥിതി വന്നപ്പോൾ അഫൻ മുസ്സവർകളുടെ അനുവാദപ്രകാരം ആദ്യഗുരുനാഥനായ അച്ചുതവാരിയരുടെ അടുക്കൽതന്നെ കുറച്ചുദിവസം പഠിക്കുകയും, അതിനാൽ കാലം വൃഥാ കളയാതിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ദേഹം മുൻ സ്ഥിതിയിൽ വന്നശേഷം വീണ്ടും പോയി. 1065-ൽ പഠിപ്പ് അവസാനിപ്പിക്കുകയും, നെല്ലുവായിൽ ധനപന്തിരിയെ ഭജിച്ചുകൊണ്ടു വികൃതി, ഭൂത് ഇവകൂടി പഠിച്ചു പൂർത്തിയാക്കുകയും, 1066-ാമാണ്ടിൽ വിദ്യാരംഭദിവസം അഫൻമുസ്സവർകൾക്കും, ആയുൻമുസ്സവർകൾക്കും അന്നത്തെ ശക്തിക്കനുസരിച്ചു യഥാവിധി ഗുരുഭക്ഷിണ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

കുട്ടഞ്ചീരി താമസിക്കുന്ന കാലത്തു മുൻപറഞ്ഞപ്രകാരം പല ക്ലേശങ്ങൾ ഇടക്കിടെ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്നുവെങ്കിലും ചരിത്രനായകൻ അതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടായി ഒരിക്കലും കരുതിയിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, മിക്കവാറും ആ കാലം ആഹ്ലാദമായിട്ടുതന്നെയാണു അദ്ദേഹത്തിന്നു തോന്നിയിരുന്നത്. അതിന്നുള്ള കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാകുന്നു. ഒന്നാമതായി ഗുരുനാഥനായ അഫൻമുസ്സിന്നു ചരിത്രനായകന്റെ പേരിൽ സാമാന്യത്തിലധികം പ്രീതിയും, ദയയും ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു അദ്ദേഹം കഴിയുന്നിടത്തോളം ബുദ്ധിമുട്ടു കുറക്കുവാൻ നോക്കുക പതിവായിരുന്നു. വണ്ടിക്കാരൻ തൊടാൻ വയ്യാത്തവനാണെങ്കിൽ അവനോടു നടക്കുവാനും ചരിത്രനായകനോടു വണ്ടി തെളിക്കുവാനും പറയും. എന്നാൽ സാമാനം ഏറെറണ്ടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടില്ലല്ലോ. വണ്ടിയിൽ കയറിയിരിക്കുകയും ചെയ്യാം. കാളയുടെ നാട്ടയിൽ കാലിട്ടും വാലിന്മേൽ 'തരിപ്പിടിച്ചും' വേഗത്തിൽ വണ്ടിയോടിക്കുന്നതു അന്നത്തെ പ്രായത്തിന്നു നല്ല രസമായി തോന്നുന്ന സംഗതിയുമാണല്ലോ. ചരിത്രനായകന്റെ വണ്ടിതെളിസ്സമ്പ്രദായം കണ്ടിട്ടു ഗുരുനാഥൻ പലപ്പോഴും ചിരിക്കുകയും, സന്തോഷിക്കുകയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. എവടെച്ചെന്നാലും ഗുരുനാഥന്റെ ഉഴുത്ത് കഴി

ഞ്ഞു പുറത്തു വന്നാലുടനെ “എന്താണ് ശങ്കുണ്ണിക്കു ചോരുകൊടുക്കാരായില്ലെ?” എന്നു ചോദിച്ചുകൂടെയും. “ഇല്ല” എന്നു പറവാൻ അന്നാക്കും ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ ചോര കിട്ടും. ഒരു വാക്കു പറയാനുണ്ടു. ചരിത്രനായകന്റെ ഗുരുനാഥൻ വൈദ്യത്തിൽ നിപുണൻ എന്നു മാത്രമല്ല സ്വഭാവംകൊണ്ടു ഒരു ഗംഭീരനും, ശിഷ്യരിൽ അതിയായ വാത്സല്യമുള്ള ആർദ്രഹൃദയനും, എല്ലാംകൊണ്ടും ഭയപ്പെടേണ്ടുന്ന ആളും ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു “ഇല്ല” എന്നു പറഞ്ഞാൽ അപ്പോൾതന്നെ മഞ്ചൽ കെട്ടാൻ പറയാൻ അദ്ദേഹം മടിക്കയില്ല. ഇതിന്നനേകം ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്. അവ ഇവിടെ അപ്രകൃതമാണല്ലോ. ഏതായാലും അദ്ദേഹം ചെന്നദിക്കിലെല്ലാം ശിഷ്യന്റെ കാര്യംകൂടി പ്രത്യേകം അന്വേഷിക്കുന്നതാണ്. കഴിയുന്നോടത്തോളം പഠിപ്പിക്കൽ മുടക്കാതെ കഴിക്കാനും അദ്ദേഹം നോക്കാതിരിക്കയില്ല. പ്രധാനരോഗിയെ നോക്കിക്കഴിഞ്ഞാൽ വേറെ എത്ര ആളുകൾ വന്നു തിരക്കിയാലും “ശങ്കുണ്ണിയെ പഠിപ്പിക്കൽ കഴിച്ചുകൂടാം” എന്നായിരിക്കും അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. രണ്ടാമതു ആയുർമുസ്സുവർകളുടെ (ചെറിയ ഗുരുനാഥൻ) മാതാവായ അമ്മത്തോൽക്കും ചരിത്രനായകനെ അതിയായ വാത്സല്യമായിരുന്നു. അവിടെ പഠിക്കുന്നവരിൽ എല്ലാവരിലും ചെറിയ കുട്ടിയായിരുന്നതുകൊണ്ടു എന്തെങ്കിലും തിന്നാനുള്ളതു കിട്ടിയാലൊരംശം അദ്ദേഹത്തിന്നുകൊടുക്കും. സ്ഥാലീപാകം മുതലായി ഭക്ഷണത്തിന്നു പതിവിലും അധികം നേരം വൈകുന്ന വല്ല ക്രിയകളും ഉണ്ടായിരുന്നാൽ തലേദിവസത്തെ പലഹാരം വല്ലതും പ്രത്യേകം എടുത്തുവെച്ചു ചരിത്രനായകനു പിററന്നു നേരത്തെ കൊടുക്കും. കുട്ടിപ്രായംകൊണ്ടു മാത്രമല്ല അമ്മത്തോലിങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതു. എച്ചിലെടുക്കുക, തളിക്കുക മുതലായ എല്ലാ പ്രവൃത്തിയിലും ചരിത്രനായകനു പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞ വകതിരിവുണ്ടെന്നായിരുന്നു അവരുടെ വിശ്വാസം. മറ്റു ശിഷ്യന്മാർ പ്രാ

യേണ കുറെ വറു അങ്ങമിങ്ങ ചിതറിയിട്ടു കുറെ വെള്ളം
 പാറി “കപകപ”യാക്കിപ്പോകും. ശുദ്ധമാവണമെങ്കിൽ
 ആദ്യം തളിച്ചു വെടിപ്പാക്കണം. ചരിത്രനായകൻ അങ്ങ
 നെയല്ല ചെയ്തിരുന്നത്. എച്ചിലെലയെടുക്കുന്നതിന്നുമുമ്പുത
 ന്ന വെള്ളംകൊണ്ടു വളയ്ക്കും; വറുമുഴുവൻ പെറുക്കിയെ
 ട്കും. പിന്നെ ആദ്യം ചോട്ടിൽനിന്നു മേലോട്ടു അസ്സലാ
 യി ചാണകംകൂട്ടി തളിച്ചുമഴുകും. കൈകഴുകി വീണ്ടും മുകളിൽ
 നിന്നു കീഴ്പ്പോട്ടു തളിച്ചുതേക്കുകയും ചെയ്യും. ഇതൊക്കെക്ക
 ണ്ടാൽ അവർക്കു വലിയ സന്തോഷമാണ്. അതുകൊണ്ടു അ
 വിടെ എന്തു വിശേഷവിധി ഭക്ഷണസാധനമുണ്ടായാലും ച
 രിത്രനായകനെ പ്രത്യേകം വിളിച്ചു കൊടുക്കാതിരിക്കയില്ല.
 മൂന്നാമതു സഹചാരികളിൽ പ്രധാനി കഴിഞ്ഞുപോയ തൃശ്ശിവ
 പേരൂർ തയ്ക്കാട്ടു നാരായണൻ മൃസ്സായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം അന്നു
 തന്നെ ഏറ്റവും രസികനും സാഹുഭയനും ആയിരുന്നു എന്നുമാ
 ത്രമല്ല ഏതാണ്ടു സവയസ്കനുമായിരുന്നു. കിടപ്പു ഇരിപ്പു മു
 തലായവയെല്ലാം മിക്ക സമയങ്ങളിലും ഒന്നിച്ചായിരുന്നു
 കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നത്. അതുകൊണ്ടു “സരോക്തി പ്രത്യ
 ക്തി സരസരസൈസ്സാക്ഷരജനൈഃ” എന്നുള്ള സുഖസാര
 ത്തെ അനുഭവിക്കുവാൻ അന്നു രണ്ടുപേർക്കും ധാരാളം മാഗ്ഗു
 ണ്ടായിരുന്നു. നാലാമതു സബ്രഹ്മചാരികളിൽ പലരും അഹ
 ങ്കാരപ്രധാനികളായിരുന്നു. പഠിപ്പോ, മറു പണിയൊ ഇല്ലാ
 ത്തസമയങ്ങളിൽ ധാരാളം കളിക്കുവാൻ സൗകര്യവുമുണ്ടായി
 രുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഗുരുനാഥൻ രാത്രി കിടക്കാൻപോയിവാ
 തിലടച്ചാൽ പിന്നെ ഇവരുടെ കൂത്താട്ടമായി. ചരിത്രനായക
 നും ഇതിൽ ചിലപ്പോൾ പങ്കുകൊള്ളുമായിരുന്നു. പക്ഷെ ത
 മ്മിൽ അടിപിടി മുതലായതല്ല അന്നത്തെ കലശൽകൂട്ടലി
 ന്റെ സമ്പ്രദായം. വേറെയുള്ള പലതരം വിനോദങ്ങളായിര
 ന്നു, അതുകൊണ്ടു പിന്നെക്കു യാതൊരുപറ്റുവുമില്ല. തമ്മിൽ

മുഷിച്ചുലുമില്ല. അപ്പപ്പോൾ എല്ലാവരുംകൂടി കലശൽകൂട്ടുകയും, പരിഹസിക്കുകയും മറ്റും ചെയ്യുമെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ.

ചരിത്രനായകനു കുട്ടഞ്ചീരി താമസം ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടായി തോന്നാതിരിപ്പാൻ വേറെയും കാരണങ്ങൾ ഉണ്ട്. ഇദ്ദേഹം “ഒരമ്മക്കൊരുമകനോമനപ്പത്ര”നാണെങ്കിലും അതേനിലയിൽ ലാളിച്ചുകൊണ്ടല്ല മാതാവായ കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർത്താർ വളർത്തിട്ടുള്ളതു. ഒരാൾക്കു വെണ്ടിവരാവുന്ന എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും വശമാക്കണമെന്നായിരുന്നു അവരുടെ നിശ്ചയം. അതിനാൽ ആദ്യം മുതൽക്കു ക്ഷേത്രം അടിച്ചുതളിക്കുക, മാലകെട്ടുക മുതലായ എല്ലാ പ്രവൃത്തികളും ശീലിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പ്രവൃത്തിക്കായി അന്നൊരാളെ ശമ്പളംകൊടുത്തു താമസിപ്പിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ആയാൾക്കു മുടക്കുവരുമ്പോഴെല്ലാം ചരിത്രനായകനാണു ആ പ്രവൃത്തി എടുത്തിരുന്നത്. കോട്ടയ്ക്കൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ കഴുകപ്രവൃത്തി സ്വതഃ സാമാന്യം ബുദ്ധിമുട്ടുള്ളതാണ്. പുരുഷന്മാർമാത്രമേ അവിടെ സാധാരണ പ്രവൃത്തിയെടുക്കുകയും പതിവുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു അന്നു സഹായിപ്പാൻ വേറെ ആരും പോകാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇതുപോലെ വെപ്പുപ്രവൃത്തിയും ധാരാളം ശീലിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിവർത്തിക്കേണ്ടിവന്നിട്ടും ഉണ്ട്. അന്നു സ്വജനങ്ങളുടെ പിണ്ഡംമുതലായ അടിയന്തരങ്ങളിൽ പോയാൽ സദ്രയുടെ വെപ്പുമുഴുവനും ചെല്ലുന്ന വാരിയന്മാർതന്നെ കഴിക്കണമെന്നു നിബ്ബന്ധമാണ്. ഇതു ആളുടെ ദേഹശക്തിനോക്കിട്ടല്ല നിശ്ചയിക്കുന്നതു. അവർ ആളെ എണ്ണി പ്രവൃത്തിവിഭാഗം ചെയ്തുകഴിയും. അതിനാൽ പല അവസരത്തിലും സ്വശക്തിയിൽ കവിഞ്ഞതായ അധ്വാനംചെയ്യേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. ഇതു അധികവും വൈദ്യംപഠിക്കാൻ പൊകുന്നതിന്നു അതായതു 16 വയസ്സിന്നു മുമ്പായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടും ആയില്ല. ആദ്യകാലം മുതൽ ആട്ടക്കുളം, കയ്യാങ്കളി മുതലായതും ശീലിച്ചിട്ടുണ്ട്. അന്നുള്ള സ്നേഹിതന്മാരായ എം. ഗോപാലമേ

നോൻ, എം. കുട്ടപ്പമേനോൻ, വി. രാമനോൻ, തൊട്ടകാട്ടിൽ ഇട്ടിരാരിച്ചനെടുങ്ങാടി, വടക്കെപ്പാട്ടു കോമുണ്ണിനെടുങ്ങാടി, ചെറുപന്നിക്കോട്ട് വല്ലഘോടി മുതലായവരെല്ലാം ഈ വകയിൽ സാമാന്യം വിദഗ്ദ്ധന്മാരായിരുന്നു. ചരിത്രനായകനും ഈ കൂട്ടത്തിൽ മോശക്കാരനായിരുന്നില്ല. ഈ വകകളെക്കൊണ്ടാക്ക ചരിത്രനായകൻ അന്നു സാമാന്യം ക്ലേശസഹിഷ്ണുവായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാക്കെയാണ് ഇപ്പോഴെയ്ക്കു കുട്ടഞ്ചിരിയിലെ താമസം വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായി തോന്നിയിരുന്നില്ലെന്നു പറഞ്ഞതു. എന്നാലൊന്നുമാത്രമുണ്ടായി; വെയിലത്തു പലപ്പോഴും നടക്കേണ്ടിവരിക, നേരം വൈകീട്ടുള്ള ഭക്ഷണം (വൈദ്യം പറിക്കാൻ പോകുന്നതുവരെ ചരിത്രനായകൻ രാവിലെ 8 മണിക്കുമുമ്പു ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയായിരുന്നു പതിവു. അതുകൊണ്ടിതു 12 മണിക്കുശേഷമായതു മാത്രം അന്നു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടായി തോന്നിയിരുന്നു.) വിയർപ്പു വരുന്നതിനുമുമ്പു പലപ്പോഴും മലിനജലത്തിൽ കുളിക്കേണ്ടിവരിക, തേച്ചുകുളി വേണ്ടതുപോലെ സൗകര്യപ്പെടായ്ക്കു മുതലായ ചില കാരണങ്ങൾ തുടർച്ചയായി അധികകാലം നിന്നതുകൊണ്ടു ഓടവായപ്പൊഴെയ്ക്കും ചരിത്രനായകനു കുറേക്കൂടി കണ്ണിൽ ദീനം ആരംഭിച്ചു. തേച്ചുകുളി വൈകിയാൽ കണ്ണിൽ കലക്കവും, ചെളിച്ചത്തു നോക്കുന്നതിൽ അസുഖവും മാത്രമായിരുന്നു ആദ്യത്തെ ഉപദ്രവം. നല്ലവണ്ണം എണ്ണതേച്ചുകുളിച്ചാൽ അതു പിറേറദിവസത്തേയ്ക്കു മാറുകയുംചെയ്യും. പക്ഷെ ഇതു പിന്നെപ്പിന്നെതേച്ചുകുളിച്ചാലും മാറാതായിത്തുടങ്ങി. ഇങ്ങിനെ ഒരുപ്രാവശ്യമുണ്ടായിത്തീർന്നതുമാത്രം ഒരു സമയം ദോഷമാണെന്നു പറയാം. എന്നാൽ അതുതന്നെ ദോഷമാണോ? എന്നുതീർച്ചപറവാൻപാടില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നതു. എന്തെന്നാൽ അന്നാരംഭിച്ച ഈ കണ്ണിൽ ദീനമാണു ചരിത്രനായകനു മേലാലുള്ള അഭിവൃദ്ധി നിദാനമായിത്തീർന്നതെന്നു പിന്നീടുള്ള ചരിത്രംകൊണ്ടറിയാവുന്നതാണ്.

കുട്ടഞ്ചീരിയിൽ താമസം കഴിഞ്ഞുവന്ന ഉടനെ കുറേക്കാലം ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നാൽ ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യവുമകൂടി പഠിക്കണമെന്ന മോഹം ചരിത്രനായകൻ ആദ്യമേ ഉള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ട് കാര്യമായി ചികിത്സിക്കുവാനായി ഒരുങ്ങിയിരിക്കുന്നതു അതുകൂടി കഴിഞ്ഞിട്ടുവേണമെന്ന നിശ്ചയിച്ചു. എന്നാൽ അതിന്നു ആദ്യം ഇംഗ്ലീഷു പഠിക്കുകയാണല്ലോ വേണ്ടതു്. അതിന്നു പുറമേപോയി പഠിക്കുവാനുള്ള സൗകര്യവും ശക്തിയുമെന്നില്ല. അതിനാൽ പ്രൈവെറ്റായി പഠിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഗുരുനാഥന്മാരെല്ലാം കിഴക്കേ കോവിലകത്തു തമ്പുരാക്കന്മാരാകുന്നു. ഈ കൂട്ടത്തിൽ ഇപ്പോഴത്തെ വലിയ തമ്പുരാൻ അവർകളുടേയും, ചെറിയ തമ്പുരാൻ അവർകളുടേയും അടുക്കൽ കുറച്ചുദിവസം പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നത്തെ പഠിപ്പു ഇപ്പോഴത്തെ എടത്താർപ്പാട്ടു തമ്പുരാനവർകളുടെ അടുക്കലായിരുന്നു. അവിടുന്ന് അന്നുതന്നെ പരോപകാരതല്പരനും പൊതുകാര്യപ്രസിദ്ധനുമായിരുന്നു. “കേരളമഹാജനസഭാ,” “മനോരമാ” പത്രം മുതലായതൊക്കെ അവിടുത്തെ അന്നത്തെ ഉത്സാഹത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. പുത്തൻമാളികയിൽ തെക്കെ അറ്റത്തെ മുറിയിലായിരുന്നു അവിടുന്ന് താമസിച്ചിരുന്നതു്. അവിടുന്ന് ഉച്ചയ്ക്കു ഉറങ്ങു കഴിഞ്ഞു കിടക്കേണ്ട സമയത്തേയ്ക്കു ചരിത്രനായകൻ പതിവായി ബുദ്ധിമുട്ടിക്കുവാൻ ചെല്ലും. എന്നാൽ അവിടുന്ന് ഉറക്കമുപേക്ഷിച്ചിട്ടെങ്കിലും പഠിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നതുമല്ല. അങ്ങനെയും കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതുവരെ ഇംഗ്ലീഷുമാത്രമേ പഠിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നുമാസം കഴിഞ്ഞശേഷം തമ്പുരാക്കന്മാരെ പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു കോവിലകത്തിന്നുള്ളിൽത്തന്നെ ഏർപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ചെറിയ സ്കൂളിൽ ചേർന്നുപഠിച്ചു. അതിലെ അദ്ധ്യാപകൻ കുട്ടിയന്നജൻ തമ്പുരാനവർകളായിരുന്നു. അവിടെക്കു പഠിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന സാമത്വവും സ്വഭാവത്തിന്നുണ്ടായിരുന്ന ഗുണ

വും ഇത്രയാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ പ്രയാസം. ശിഷ്യന്മാരെ പാഠം പഠിപ്പിക്കുക മാത്രമല്ല അദ്ദേഹം ചെയ്തിരുന്നത്; കൂടുതൽ പല സദുപദേശങ്ങളും കൊടുക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ ഏതാണ്ടൊരുകൊല്ലംകൊണ്ടു അന്നത്തെ ലോവർ സെക്കണ്ടറിക്കു വേണ്ടുന്ന പാഠങ്ങളെല്ലാം പഠിച്ചു. അന്നത്തെ സഹപാഠികളിൽ ഒരാളായിരുന്ന പൂമരത്തിൽ രാമചന്ദ്രനെടുങ്ങാടി മാത്രം പരീക്ഷിക്കു പോയി ജയിച്ചു. മറ്റാരും അന്നു പരീക്ഷയ്ക്കു പോയില്ല. ചരിത്രനായകൻ പോകാതിരിക്കുവാൻ വേറെ കാരണം കൂടിയുണ്ടു്. കുട്ടഞ്ചീരി താമസിക്കുന്ന കാലത്തു ഉത്ഭവിച്ചതായ കണ്ണിൽദീനം കോട്ടക്കൽ വന്നാശേഷവും തീരെ വിട്ടുമാറിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിഷ്കഷ്ടയായി ഇംഗ്ലീഷു പഠിച്ചു തുടങ്ങിയപ്പോൾ അതു കുറെ വലിക്കുവാൻകൂടി തുടങ്ങി. ഇവിടെവെച്ചു പലേ ചികിത്സകളും ചെയ്തെന്നാക്കി. എങ്കിലും ഇടക്കിടക്കു പിന്നെയും പുസ്തകം വായിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മതിയായ ശമനം കിട്ടിയില്ല. അതുകൊണ്ടു തല്ക്കാലം പഠിപ്പുനിർത്തി നല്ലവണ്ണം ചികിത്സിക്കുകയല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നു വന്നു. അതിനാൽ പരീക്ഷിക്കു ഹാജരാകുവാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു മാത്രമല്ല തൽക്കാലം ആ പഠിപ്പു തീരെ നിർത്തിവെക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇംഗ്ലീഷുപഠിപ്പു തുടന്നുകൊണ്ടുപോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും, ഇവിടെവെച്ചു ചികിത്സിക്കുന്നതുകൊണ്ടു കണ്ണിൽദീനം മാറുന്നില്ലെന്നും തീർച്ചയായപ്പോൾ ഇവിടെയുള്ള പ്രവൃത്തികളെല്ലാം നിർത്തിവെച്ചു. അന്നും കുറേക്കാൾ ദീനക്കാർ വിളിക്കുകയും പോവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതും രോഗം മാറാതിരിക്കുവാൻ കാരണമായിരുന്നു. വേറെ ഒരു സ്ഥലത്തു താമസിച്ചു ചികിത്സിക്കുയാണു നല്ലതെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. മഞ്ചേരി ആസ്പത്രിയിൽ അന്നു വെസ്റ്റിസ്റ്റ് എന്നൊരാളായിരുന്നു വൈദ്യൻ. (ഇപ്പോഴത്തെ കൊച്ചി ചീഫ് മെഡിക്കൽ ഉദ്യോഗസ്ഥനായ ദിവാൻബ

ഹൃദം തന്നെ.) സാധാരണ അന്ന ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യത്തിൽ കണ്ണുവൈദ്യസമ്പ്രദായം ഇല്ലെന്നായിരുന്നു. പക്ഷെ ഇദ്ദേഹം അങ്ങനെയല്ലെന്നും ആ വിഷയത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധനാണെന്നും അവിടെ പോയാൽ തരക്കേടില്ലെന്നും ഒരാൾ ഉപദേശിച്ചു. അതിനാൽ ചരിത്രനായകൻ അവിടെ പോയി. പോകുന്നവഴി ഒരു ഗോവിന്ദവാരിയർ പിന്നാലെ കൂടി വലിയ പരിചയംഭാവമുള്ള മഞ്ചേരി വേണ്ടുന്ന ഒത്താശകളെല്ലാം ചെയ്യാമെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു. ചരിത്രനായകന്റെ വിരലിൽ ഒരു രാശിമോതിരം കിടന്നിരുന്നു. അതുവഴിക്കു വാങ്ങിനോക്കി “നല്ലമോതിരം” എന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു. ഏതായാലും അയാൾ ഉദ്ദേശിച്ചപ്രകാരം ഒരു വാരിയത്തു പോയി. അതു അന്നു വലിയ ദരിദ്രപ്രതയിലിരിക്കുന്ന ഒന്നായിരുന്നു. സാധാരണയായി വഴിപോക്കരോടു ലൗകികം പറയാനുള്ള ശക്തി അവർക്കില്ല. എന്താണിതിന്റെ പൊളിഞ്ഞ ഒരു പുരയുമാണ്. പുരുഷന്മാരും ഇല്ലത്താണു. ഈ വാരിയതും ആ വാരിയത്തുള്ള സ്ത്രീകളും കൂടി എന്തൊക്കെയോ സ്വകാര്യം സംസാരിച്ചു. അതു ചരിത്രനായകന്റെ ഊണിനു സൗകര്യപ്പെടുത്താൻ വേണ്ടി ശിപാർശചെയ്യുകയാണെന്നാണു വിചാരിച്ചത്. ഏതായാലും അന്നവിടെ താമസിക്കുന്നതിന്നു അവർവൈമനസ്സു കാണിച്ചില്ല. ഒരുമോതിരി ലൗകികംതന്നെ പറഞ്ഞു രാത്രി കഞ്ഞിവെച്ചു തന്നു. വിളക്കു കത്തിക്കാണില്ലാത്തതുകൊണ്ടു അമ്പലത്തിലെ പൂജകഴിഞ്ഞു വിളക്കു കൊണ്ടുവന്നുവെച്ചു. പക്ഷെ അതിൽ എണ്ണയുണ്ടായിരുന്നില്ല. തിരികൾ മാത്രമേ ബാക്കിയുള്ളൂ. തിരികൾ ഓരോന്നായി കത്തിച്ചുകൊണ്ടു വേഗത്തിൽ കഞ്ഞികുടികഴിച്ചു. ആ പുരയിൽ ഒരു ഭാഗത്തു പായവിരിച്ചു കിടക്കയും ചെയ്തു. സഹായത്തിന്നു അടുത്തു വാരിയതും കിടന്നു. നന്നു ക്ഷീണിച്ചിരുന്ന ചരിത്രനായകൻ ഉറങ്ങുന്നതിന്നു അശേഷം താമസം ഉണ്ടായില്ല. അർദ്ധരാത്രിയായപ്പോഴേക്കും മഴ

പെയ്തതടങ്ങി. ഇതു 1067 കർക്കമാസം 6-ാംന-യായിരുന്നു. തട്ടില്ലാത്ത സ്ഥലമായിരുന്നതിനാൽ മേൽ വെള്ളം “പിതുപി തെ” വീണതടങ്ങി. അപ്പോഴേക്കു വാരിയർ “ശങ്കണ്ണിവാച്ചുരെ! ശങ്കണ്ണിവാച്ചുരെ!” എന്നു രണ്ടു മൂന്നു പ്രാവശ്യം വിളിച്ചു കലു ക്കി. ഉണർന്നോക്കുമ്പോൾ സർപ്പാംഗം വെള്ളം. പരിഭ്രമിച്ചു എഴുന്നീറ്റു അങ്ങമിങ്ങും കുറച്ചോടി. അവസാനം വാരസ്വാർ ഒരു തട്ടുള്ള മുറിയിൽ കൊണ്ടയാക്കി. അതിന്നുശേഷം ചരിത്ര നായകൻ മേലെല്ലാം തോർത്തി സ്വസ്ഥനായി നോക്കിയപ്പോൾ വിരലിന്മേൽ മോതിരംകണ്ടില്ല. അയ്യോ! മോതിരംഎവിടെ? എന്നായി. പക്ഷെ അതുകൊണ്ടെന്തുപ്രയോജനം? വിളക്കില്ല, തിരിയില്ല, എണ്ണയില്ല, തീപ്പട്ടിക്കോലും ഇല്ല. എന്നാലും എഴുന്നീറ്റു കിടന്ന സ്ഥലമെല്ലാം ഒന്നു തപ്പിനോക്കി. രാവിലെ നോക്കാമെന്നായി മറുളളവർ. ഏതായാലും കുറച്ചോക്കുന്നോക്കി. ഒന്നും കണ്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു രാവിലെ നോക്കാം എന്നു നിശ്ചയിച്ചു വീണ്ടും കിടന്നു. ഉറക്കം വന്നില്ല. വാരസ്വാർ, വാരിയർ, ചരിത്രനായകൻ ഇവരെല്ലാംകൂടി ഒരു ചെറിയ മുറിയിലാണ് കുറെ നേരം കിടന്നതു. കാണാറായപ്പോൾ എഴുന്നേറ്റു വീണ്ടും തിരയാൻ തുടങ്ങി. കണ്ടില്ല. എലികൊണ്ടുപോയിരിക്കാമെന്നായി മറുളളവർ. എന്ത്! എലി മോതിരം കൊണ്ടുപോവുകയോ? ഇതു കേട്ടപ്പോൾ മോതിരം പോയതു യദൃച്ഛാസംഭവമല്ലായിരിക്കുമൊ എന്നു സംശയമായി. ഏതായാലും ബാക്കി സാമാനങ്ങളെല്ലാം എടുത്തു കാലത്തു അവിടെനിന്നു പോന്നു. എന്നാൽ വാരിയരും ത്രമക്കാരനായി ഒന്നിച്ചുണ്ടു. വഴിക്കു ഈ സൂരികളെ പററി കുറും പറയാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ മോഷണം പോയതായിരിക്കുമെന്ന സംശയം ബലപ്പെട്ടുവന്നു. എന്നാൽ വാരിയരെപറ്റി ലേശവും സംശയം തോന്നിയില്ല. പോലീസിനോടു ഒന്നു പറയണമെന്നുറച്ചു. “വഴിക്കാണു ഹെഡ് കൺസ്റ്റബൾ താമസിക്ക

ന്ന സ്ഥലം. എനിക്കു പരിചയമുണ്ട്. അദ്ദേഹം അവിടെയുണ്ടോ എന്നു നോക്കിവരാം" എന്നായി വാരിയർ. എന്നാൽ അങ്ങനെയാവട്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു ചരിത്രനായകൻ പടിക്കൽ പുറത്തുനിന്നു. വാരിയർ അകത്തുപോയി കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പുറത്തുവന്നു വാരിയർ താഴെ പറയുന്നപ്രകാരം പറഞ്ഞു. "നിങ്ങൾ ഈ കാര്യമെ പുറത്തു പറയരുതു. എന്തെന്നാൽ അവിടെ ചെറുപ്പക്കാരിയായ ഒരു സ്ത്രീയുണ്ട്. ഇങ്ങനെ വല്ലതും, പറഞ്ഞാൽ വൃദ്ധിചരിക്കാൻ ചോദിച്ചിട്ടു സമ്മതിക്കാത്തതിനാലുള്ള ഈഷ്ടതയിൽ നിങ്ങൾ കളവായി കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയതാണീക്കേസ്സു എന്നു അവർ പറയും. നാട്ടുകാരൊക്കെയും അവർക്കു സ്വാധീനമാണ്. അതുകൊണ്ടു മാനം വേണമെങ്കിൽ മൗനമാണു നല്ലത്." ഇതാരുടെ യുക്തിയാണെന്നു നിശ്ചയമില്ല. ഏതായാലും ചരിത്രനായകൻ ഭയപ്പെട്ടു. പോയതു പോട്ടെ എന്നു വെച്ചു മിണ്ടാതിരുന്നു.

നേരെ ആസ്പത്രിയിൽപോയി വട്ടീസ്സിനെ രോഗം കാണിച്ചു. രോഗം സികതാവർത്തം അതായതു Granular ophthalmia ആയിരുന്നു. വലത്തു കൺപോള കീഴ്പോട്ടു തുങ്ങുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. കാര്യങ്ങൾ ഒക്കെ തമ്മിൽ പറഞ്ഞു. ചുരുങ്ങിയ ഒരു പ്രതിഫലം നിശ്ചയിച്ചു ചികിത്സ തുടങ്ങി. മരുന്ന് കണ്ണിൽ എഴുതുന്നതിന്നു പൂർവ്വം പോളമേൽ രണ്ടു പ്രാവശ്യം ശസ്ത്രക്രിയചെയ്യുകയുണ്ടായി. ഏകദേശം രണ്ടുമാസംകൊണ്ടു രോഗം ഒരുവിധം സുഖമായി പുസ്തകമായിക്കാമെന്നു നിലയായി. ആദ്യം ഒരു പ്രതിഫലം നിശ്ചയിക്കുകയും അതിൽ കുറച്ചൊരംശം ആദ്യം കൊടുക്കുകയും ചെയ്തുവെങ്കിലും ബാക്കി ചോദിക്കുവാൻ അദ്ദേഹം പിന്നെ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. അതിനുള്ള കാരണം അദ്ദേഹത്തിന്നു ചരിത്രനായകന്റെ പേരിൽ പ്രത്യേകം സ്നേഹം തോന്നിയതുതന്നെ, എങ്കിലും

ലും ആദ്യം നിശ്ചയിച്ചപ്രകാരം എല്ലാം ചോദിക്കാതെത്തന്നെ ചരിത്രനായകൻ കൊടുത്തു തീർത്തു.

ചരിത്രനായകൻ ആസ്പത്രിയിൽ പോകുന്ന സമയത്തെല്ലാം തന്റെ കണ്ണിൽ മരുന്ന്മുതുന്നുകാലും മാത്രം കഴിച്ചുപോരുകയല്ല പതിവ്. ചുറ്റും ഉള്ള വിഷയത്തിൽ കൂടി ശ്രദ്ധവെച്ചിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് കണ്ണുചികിത്സക്കാരായി അന്നുഇംഗ്ലീഷ് വൈദ്യന്മാരാരും മലബാറിൽ വന്നിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുചികിത്സയെപ്പറ്റി ജനങ്ങൾ അധികം പ്രശംസിപ്പാനിടയായതു എന്നും, കണ്ണുചികിത്സയിലെന്നതു പോലെതന്നെ ഭൗഷധംകൊണ്ട് സാധാരണരോഗങ്ങളെ ചികിത്സിക്കുന്ന വിഷയത്തിലും, ശസ്ത്രക്രിയാവിഷയത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന പാണ്ഡിത്യവും അസാമാന്യമായിരുന്നു എന്നുമുള്ള തത്വം ഇതിനിടയിൽ ചരിത്രനായകൻ മനസ്സിലാക്കി. ഇനി പോയി ഇംഗ്ലീഷുപഠിച്ചു മടിക്കൂലേഷൻ പാസ്സായി, (അന്നീപരീക്ഷയാണ് മെഡിക്കൽകോളേജിൽ ചേർക്കുന്നതിനു പാസ്സാവേണ്ടതു) എൽ. എം. എസ്സ്. പാസ്സായിവരുന്നതിനു കൊല്ലങ്ങൾ വളരെ കഴിയും. അതിനിടക്കു എന്തെല്ലാം വിപ്ലവങ്ങൾ വരാൻപോകുന്നുവോ എന്നറിഞ്ഞുകൂടാ. പഠിച്ചിട്ടറിവു സമ്പാദിക്കുന്നതാണാവശ്യം. ഉദ്യോഗത്തിനു പോകുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടാണു് വൈദ്യം പഠിക്കുന്നമാതിരിതന്നെ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യം പഠിക്കുവാൻ സാധിക്കുമോ? സാധിച്ചാൽ മതിയായിരുന്നു. പക്ഷെ ഈ ആവശ്യം എങ്ങനെ അദ്ദേഹത്തോടു പറയും. അദ്ദേഹത്തിനു പിടിച്ചതു പ്രവൃത്തിയുണ്ട്. അന്നുതന്നെ ഏകദേശം മാസം 500 ഉറപ്പികയോളം സമ്പാദ്യമുണ്ട്. അതുകൊണ്ട് എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രതിഫലം കൊടുക്കാമെന്നു പറഞ്ഞുനോക്കുവാൻകൂടി നിവൃത്തിയില്ല. പുരുഷിയതായാൽകൂടി അതിന്നൊട്ടു ശക്തിയും ഇങ്ങു പുറത്തില്ല. ഈ വിചാരത്താൽ മനസ്സ് എപ്പോഴും ചഞ്ചലമാ

യിത്തന്നെ ഇരുന്നു. കാര്യം ഒന്നും പുറത്തു പറഞ്ഞതുമില്ല. അ
 വസാനം ഏതാണ്ടു വിട്ടുപോരേണ്ടുന്ന ഘട്ടമായി. അപ്പോഴതാ
 അദ്ദേഹത്തിന്റെ വായിൽനിന്നു അമൃതസമാനമായ ഒരു വാച
 കം പുറപ്പെടുന്നു. അതു മറൊന്നുമല്ല: “വാരിയർ വൈദ്യപ്ര
 വൃത്തികൊണ്ടു കഴിയാനാണു വിചാരിക്കുന്നതെങ്കിൽ കുറച്ചുകാ
 ലം ഇവിടെ താമസിക്കുകയാണു നല്ലതു” എന്നുതന്നെ. ഹാ!
 അതു കേട്ടപ്പോൾ ഉണ്ടായ സന്തോഷം എത്രയായിരുന്നു
 വെന്ന് അന്യന്മാർ തന്നെ ഊഹിക്കുകയാണു നല്ലതു. ഇങ്ങിനെ
 പറയാൻ തോന്നിച്ച ദൈവത്തെയോ പറഞ്ഞ ആ മഹാനേ
 മൊ ആരെയോണധികം അഭിനന്ദിക്കേണ്ടതെന്നുള്ള സംഗതി
 യും വാചനക്കാർതന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്തട്ടെ. ഏതായാലും ഒന്നു
 മാത്രം തീർച്ചപറയാം. ഈ പറഞ്ഞ വാക്കാണു പിന്നെ ചരാ
 ത്രനായകനെ ഇന്നത്തെ നിലയിലുള്ള പി. എസ്സ്. വാരിയരാ
 ക്കിത്തീർക്കുന്നതിന്നു ഏകനിദാനമായി പരിണമിച്ചതു. ഡാ
 ക്റ്റർ വർഗ്ഗീസ്സ് പറഞ്ഞ അഭിപ്രായത്തെ ആദരപൂർവ്വം ചരിത്രനാ
 യകൻ സ്വീകരിച്ചുവെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. അന്നുമു
 തൽക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വയത്നങ്ങളും ചരിത്രനായക
 നെ നന്നാക്കുവാൻ വേണ്ടിയുള്ളതായിരുന്നു. മെഡിക്കൽ
 കോളേജിൽ ചേർന്നുപഠിച്ചാൽകൂടി ചരിത്രനായകനെന്നു സിദ്ധി
 ച്ചുമാതിരി ഇന്നും ഉണ്ടാവാനിടയുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നു താഴെ
 പറയുന്ന സംശതികളാലോചിക്കുമ്പോൾ ഒരു സമയം അന്യ
 ന്മാർക്കും ബോദ്ധ്യപ്പെടുവാനിടയുണ്ടു. അന്നത്തെ ദിനചയ്യ
 താഴെ പറയുംപ്രകാരമായിരുന്നു. ചരിത്രനായകൻ കാലത്തു
 ഏഴരമണിക്കു കഞ്ഞികുടിച്ചു (അന്നു കാപ്പി ചായ ഇവയൊ
 ന്നും ഇല്ല. കാലത്തു നെയ്യുപകൻ കഞ്ഞികുടിക്കുകയായിരുന്നു
 പതിവു.) അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീട്ടിൽ ചെല്ലും. 8 മണിക്ക് ഒന്നി
 ചു ആസ്സത്രിയിൽ പോകും. ദീനക്കാരെ മിക്കതും ചരിത്രനായ
 കനെക്കൊണ്ടു പരിശോധിപ്പിച്ചു അഭിപ്രായം (ആയുർവൈദ്യം
 മുമ്പു പറിച്ചതുകൊണ്ടു രോഗംകണ്ടാൽ ചില അഭിപ്രായ

ങ്ങൾ അന്നും പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയിരുന്നു) പറയിക്കും. അതു കഴിഞ്ഞാൽ സ്വന്തം അഭിപ്രായം പറയും. ചരിത്രനായകന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ വല്ല അസാധാരണതയും തോന്നിയാൽ അതും പറയാതിരിക്കുകയില്ല. കണ്ട രോഗത്തിന്റെ അപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയും അതിന്നനുസരിച്ചിട്ട് ഇംഗ്ലീഷ് വൈദ്യപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ടുന്ന ചികിത്സയും ചുരുക്കത്തിൽ വിവരിക്കും. മരുന്നു കുറിക്കും. അതെടുത്തു കൊടുക്കുന്നതിന്നു ചരിത്രനായകനെത്തന്നെ ഏല്പിക്കും. ആസ്പത്രിയിൽ കിടക്കുന്ന രോഗികളാണെങ്കിൽ മരുന്നു കൊടുത്തതിന്റെ ഫലത്തെപ്പറ്റി ഇടക്കിടക്കുനേപക്ഷിക്കേണ്ടതും ചരിത്രനായകന്റെ ചുമതലയാണ്. കിടക്കാത്ത രോഗികളാണെങ്കിൽ പിറ്റേന്നോ മൂന്നാംദിവസമോ മാത്രമേ ഫലം അറിവാൻ സാധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാൽ അതു മുൻകൂട്ടി അനേപക്ഷിച്ചറിവേണ്ടുന്ന ഭാരവും ചരിത്രനായകനുണ്ടു. പ്രായേണ ഇങ്ങനെ അനേപക്ഷിക്കുമ്പോൾ ഫലം തൃപ്തികരമായിരിക്കും. ദുർല്ലഭം സംഗതികളിൽ ആദ്യത്തെ മരുന്നു കൊണ്ടു ഗുണം മതിയായില്ലെന്നു വരാം. അങ്ങനെ വരുന്ന സന്ദർഭത്തിൽ വീണ്ടും ആലോചിക്കുകയും ഫലം മതിയാവാതെവന്നതിന്നു കാരണത്തെ കണ്ടുപിടിച്ചു മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. രോഗികളെ പരിശോധിച്ചു ചികിത്സ നിശ്ചയിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ ആഴ്ചയിൽ അധികദിവസവും ശസ്ത്രക്രിയകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. അതിലും ചരിത്രനായകൻ കൂടി പ്രവർത്തിക്കണം. കുറേ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ക്ലോറോഫോം കൊടുക്കുന്നതും ചിലപ്പോൾ ശസ്ത്രക്രിയതന്നെ ചെയ്യുന്നതും ചരിത്രനായകന്റെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ ആയിത്തീർന്നു. രാവിലത്തെ പ്രവൃത്തികളെല്ലാം കഴിഞ്ഞാൽ പോയി ഉറങ്ങു കഴിച്ചു 2 മണിക്കു വീണ്ടും ഡോക്ടറുടെ വീട്ടിൽ ചെല്ലും. പിന്നെ 4 മണിവരെയാണു ശരിയായ പുസ്തകം പഠിപ്പ്. (Materia medica, Anatomy, Physiology, medicine) ഇങ്ങനെയെല്ലാം ക്രമത്തിൽ വായി

ചൂതീക്കും. 4 മണിയായാൽ വീണ്ടും ആസ്സത്രിയിൽ പോയി രാ
 വിലത്തെ പ്രവൃത്തിതന്നെ ആവർത്തിക്കും. സന്ധ്യക്കു വീണ്ടും വീ
 ടിൽവരും. പിന്നെ ഏകദേശം 9 മണിവരെ നേരംപോക്കാ
 യിട്ടുള്ള പഠിപ്പാണ്. പുസ്തകം സ്വയമായി വായിക്കയല്ല അ
 പ്തോൾ ചെയ്യുന്നത്. അന്നന്നു കണ്ടിട്ടുള്ള പ്രത്യേക രോഗങ്ങളെ
 പറ്റി വിസ്താരമായി സംസാരിക്കയും ഇടക്കിടക്കു വലിയ
 പുസ്തകങ്ങളെടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന് ഓരോ ഭാഗം വായിച്ചു സാരം
 മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുകയും ആണ് അപ്പോഴത്തെ പ്രവൃത്തി.
 ഇതും വെടിപറയലും എല്ലാം കൂട്ടത്തിൽ കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അ
 പ്തോഴ്ചയ്ക്കെ ചിലപ്പോൾ മറ്റു സ്റ്റേജിതന്മാർ കൂടിയുണ്ടായി
 എന്നുവരാം. എന്നാൽ ഓരോരോഗികളുടെ വരവിന്റെ സമ്പ്ര
 ദായവും നാട്ടുങ്ങളും ചടങ്ങുകളും മറ്റും രസമായി പറഞ്ഞും
 അഭിനയിച്ചും മറ്റുള്ളവരെയൊക്കെ പലപ്പോഴും പൊട്ടിച്ചി
 രിപ്പിക്കുകകൂടി ഈ കൂട്ടത്തിൽ പതിവാകുന്നു. നേരംപോക്കു
 പറഞ്ഞു കാര്യം ഫലിപ്പിക്കുവാൻ മിസ്റ്റർ വർഗ്ഗീസിനുള്ള സാമ
 ത്വം എത്രയൊ അസാധാരണമാണെന്ന് അദ്ദേഹമാരി പ
 രിച്ചയപ്പെട്ടവർക്കൊക്കെ അറിവാൻ കഴിയുന്ന സംഗതിയാണ്.
 ചരിത്രനായകൻ അടുത്തുകൂടിയ മുതൽക്കു എപ്പോഴും അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ എല്ലാ വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും മനസ്സിരുത്തിക്കൊ
 ണ്ടാണിരുന്നത്. അതുകൊണ്ടു എന്തു നേരംപോക്കിൽനിന്നും
 ഓരോ കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കിവന്നു. രാത്രി 9മണി കഴി
 ഞ്ഞാൽ ചരിത്രനായകൻ ഹോട്ടലിൽപോയി ഉറങ്ങു കഴിച്ചു
 കുറെനേരം പുസ്തകം വായിക്കും. ഇതുപോലെ വെളിച്ചാവാൻ
 കാലത്തും വായിക്കും. ഇതായിരുന്നു ദിനചര്യ. ചില അവസ
 രങ്ങളിൽ ഡോക്ടർ ദീനം നോക്കാൻ പുറത്തേയ്ക്കു പോകേ
 ണ്ടിവരും. തരമുള്ളടത്തെല്ലാം ചരിത്രനായകനേയും അന്നു
 ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടുപോകുന്നത് പതിവാണ്. ആസ്സത്രിയിൽ പല
 പ്തോഴ്ച ശവങ്ങൾ പരിശോധിക്കേണ്ടി വരുന്നതാണല്ലോ. അ

തെല്ലാം ചരിത്രനായകനുവേണ്ടി അധികം നേരം മെനക്കെട്ടിരുന്നു എല്ലാ ഭാഗവും വെച്ചേറെ കീറിക്കാണിച്ചു കൊടുക്കുകയും പതിവായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ വല്ല സന്ദർഭവും വരുമ്പോൾ മാത്രമെ മുൻപറഞ്ഞ ദിനചര്യകൾക്കു വല്ല തെറ്റുകളും വരിക പതിവുള്ളൂ. ഈ വിധത്തിൽ മഞ്ചേരിയിലും വടകരയുമായി അത്ഭുതം സ്പോഹമുള്ള ഗുരുശിഷ്യന്മാർപോലെയും ജോഷ്യാനജനാറെപ്പോലെയും കൊല്ലം രണ്ടുമൂന്നു കഴിഞ്ഞു. അപ്പോഴെയ്ക്കു പെട്ടെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നു ഭൂരസ്ഥലമായ കടപ്പയിലേക്കു മാറുമായി. ചരിത്രനായകന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാർക്കു പ്രായാധിക്യമായ സ്ഥിതിക്കും ഏകപുത്രനാകുകൊണ്ടും ഭൂരസ്ഥലത്തേയ്ക്കു പോകാൻ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഗുരുനാഥനും ശിഷ്യനും തമ്മിൽ അപ്രതീക്ഷിതമായി പെട്ടെന്നു പിരിയേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. എന്നാൽ പിരിയുന്നതിന്നു മുമ്പുള്ള രാത്രി ചരിത്രനായകൻ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ കഥ ദൈവത്തിന്നു മാത്രമെ അറിഞ്ഞുകൂട്ടൂ. മിക്കവാറും കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ഉറക്കം തീരെയില്ലാത്തേയും തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. പിറേറന്നു ഒന്നിച്ചു വണ്ടികയറി അദ്ദേഹം നേരെ പിഴക്കോട്ടുപോയി. ചരിത്രനായകൻ തിരൂർ സ്റ്റേഷനിലിറങ്ങുകയും ചെയ്തു.

കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു അധികം താമസിയാതെ നിഷ്കർഷയായ രോഗികളെ ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. വഗ്ഗീസ്സിന്റെ അടുക്കെയുള്ള താമസം നിമിത്തം ആയുർവ്വേദശാസ്ത്രങ്ങളേക്കാൾ അധികം പരിചയം വന്നതു ഇംഗ്ലീഷു ശാസ്ത്രങ്ങളിലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഇതു അന്നു ധാരാളം ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു. ഫലവും കിട്ടിയിരുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം കിഴക്കെ കോവിലകത്തു അന്നത്തെ കാരണവരായ തമ്പുരാൻ ഇംഗ്ലീഷുമരുന്നിങ്ങനെ (പരീക്ഷയിൽ പാസ്സാവാതെ) ഉപയോഗിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു പറഞ്ഞയച്ചു. സൂക്ഷിച്ച് ഉപയോഗിക്കുന്നുള്ളു, എന്നു മാത്രം

മറുപടി പറഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടും കഴിഞ്ഞില്ല. അടുത്ത വിഷയം വിഷയത്തെപ്പറ്റും വാങ്ങുവാൻ കോവിലകത്തു പോയി. അന്നു പരസ്യമായി അതായതു പത്തായിരം പേർ നിറഞ്ഞു കൂട്ടിയ സഭയിൽവെച്ചു താഴെ പറയുംപ്രകാരം പറഞ്ഞു. “നീ ഇംഗ്ലീഷ് മതസ്തനാകാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടു. കാലിന്ദ്രൻ ചങ്ങല പെട്ടും ഓർമ്മവെച്ചോ. ” ഇതിന്നും ചരിത്രനായകന്റെ മറുപടി “അറിയുന്നതേ പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളൂ.” എന്നായിരുന്നു. മുമ്പാകെ ഇംഗ്ലീഷ് പഠിക്കുവാൻ സ്റ്റേറ്റും പുസ്തകവും എടുത്തുകൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ ‘ഉറ—ം എങ്ങോട്ടാണു ദിവാൻ പണിക്കുപോകുന്നത്.’ എന്നു പരിഹാസമായി ചോദിച്ചു ആളാണു ഇദ്ദേഹം. ‘ദിവാൻ പണിയ്ക്കുപോകാനല്ല, അറിയാൻ വേണ്ടി പഠിക്കുവാനാണു’ എന്നാണു അന്നു മറുപടി പറഞ്ഞതു. പഠിച്ചു കഴിഞ്ഞു വന്നാലുടനെ ആയുർവൈദ്യശാലയെ ആരംഭിക്കണമെന്നായിരുന്നു ചരിത്രനായകന്റെ ആദ്യത്തെ വിചാരം. എന്നാൽ നാട്ടിലെ പ്രധാനിയും പ്രസിദ്ധവിദ്വാനും ആയ ഒരാൾ ആദ്യം തന്നെ ഭരണപ്രായമാണു പറയാൻ പുറപ്പെടുന്നതെങ്കിൽ ഉദ്യമം വേണ്ടതുപോലെ ഫലിക്കുവാൻ വളരെ പ്രയാസമാണു. വിശേഷിച്ചു കേരളത്തിൽ എന്നല്ല തെക്കെ ഇന്ത്യയിൽതന്നെ ഇതു മുമ്പാകെ ചെയ്യാത്ത ഒരു ആരംഭവുമാകുന്നുവല്ലോ. അതുകൊണ്ടു പണം ചിലവു ചെയ്തു പുതുതായി വല്ലതും ഏർപ്പാടു ചെയ്യുന്നതു കരേക്കൂടി അനുകൂലമായ കാലത്തേയ്ക്കു നീട്ടിവെയ്ക്കുന്നതാണു നല്ലതെന്നു തോന്നി അപ്രകാരം തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ തമ്പുരാൻ ഇങ്ങനെ പരസ്യമായി ആക്ഷേപിച്ചതുകൊണ്ടു കേട്ടവരിൽ ആർക്കും ചരിത്രനായകനെപ്പറ്റി അവിശ്വാസം തോന്നുകയോ അതു നിമിത്തം ചികിത്സയ്ക്കു കുറവുവരികയോ ഉണ്ടായില്ല. അവിടേയ്ക്കു തോരസക്കേടുണ്ടെന്നു ജനങ്ങൾ ധരിക്കുകമാത്രം ഇതിനാൽ ഫലം സിദ്ധി

ചു. ചരിത്രനായകനാകട്ടെ, ഇതിനേയും ഒരു ഉപദേശമാക്കിക്ക
 തീർത്തു ഉള്ളു. അതുകൊണ്ടു കുട്ടഞ്ചീരിയും ഡോക്ടർ വർഗ്ഗീസി
 ന്റെ അടുക്കലും പോയി പഠിച്ചതുപോലെയുള്ള ഒരു ഗുണം
 ഇതിനാലും മേലിൽ സിദ്ധിക്കുവാനിടയായി. അതിനുള്ള കാര
 ണം ചികിത്സിക്കുന്നതിൽ ആദ്യം ഉദ്ദേശിച്ചതിലും എത്രയോ
 അധികം ശ്രദ്ധവെച്ചതുതന്നെ. ചരിത്രനായകൻ എന്തെങ്കിലും
 അബദ്ധം പറയുന്നുണ്ടോ എന്നു സൂക്ഷിച്ചറിവാൻ സേവയ്ക്ക
 ചെന്നു പറവാൻ അന്നു കുറെ ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.
 മരിക്കാൻ കിടക്കുമ്പോൾ ഒരു വായുഗുളിക കൊടുത്താ
 ലും ചരിത്രനായകൻ മരുന്ന കൊടുത്തതുകൊണ്ടാണു രോ
 ഗി മരിച്ചതെന്നു അപവാദം ഉണ്ടാക്കാൻ ഇവർ മടിക്ക
 യില്ലായിരുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു ചരിത്രനായകൻ ചികിത്സിക്കാൻ
 തുടങ്ങുന്നതിന്നു മുന്പെത്തന്നെ നല്ലവണ്ണം ആലോചിച്ചു
 രോഗിനിഷ്ഠയും ചെയ്തും സാധ്യസാധ്യതയുടെ വിവരം രോ
 ഗികളേയും ബന്ധുക്കളേയും മനസ്സിലാക്കി ഇന്നു മരുന്നാണു
 കൊടുക്കാൻ പോകുന്നതെന്നുകൂടി വിശദമാക്കിയതിന്നുശേഷം
 മരുന്നിനുള്ള പണം മുൻകൂട്ടി വാങ്ങിയും മാത്രമേ ചികിത്സിക്ക
 വാൻ പുറപ്പെടുകയുള്ളൂ എന്ന നിലയിലായി. ഇങ്ങനെ പണം
 വാങ്ങി ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ രോഗികളുടെ
 എണ്ണം വളരെ കുറഞ്ഞു. പക്ഷെ ഉള്ളതു മറെറല്ലാവരാരും ഉ
 പേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതായിരുന്നു. കിട്ടുന്നതിനെ മറുത്തുവരേക്കാൾ
 എത്രയോ അധികം ശ്രദ്ധവെച്ചും നിഷ്ഠയായും ചികിത്സി
 ച്ചുവന്നതിനാൽ അവയിൽ മിക്കവാറും സുഖപ്പെടുകയും ചെയ
 യും. ഇങ്ങനെ ഫലം കണ്ടു തുടങ്ങിയപ്പോൾ ജനങ്ങൾക്കു ചി
 കിത്സയിൽ ദിനംപ്രതി വിശ്വാസം വർദ്ധിച്ചുവരികയും ചെയ്തു.

ഇംഗ്ലീഷുപരിപ്ലിന്റെ കാര്യത്തിൽ തമ്പുരാനങ്ങനെ പ
 റഞ്ഞതു കേവലം അവിടുത്തെ കുറുമല്ല. പത്തിരപത്തിമു
 ന്നു വയസ്സായി താടിയും മീശയും വന്നതുടങ്ങിയ മനുഷ്യൻ

സ്റ്റേറ്റും പ്രൈമറി പസ്കുകളും മറ്റും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട പോകുന്നതുകൊണ്ട് സാധാരണ മനുഷ്യക്കൊക്കെ പൂർണ്ണ തോന്നും. അങ്ങനെയുള്ളവരുടെ പരിപൂർണ്ണ പ്രായണ ഫലപ്രദമാവുകയും പതിവില്ല. ഇംഗ്ലീഷുമതസ്ഥനായോഗിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞതും കുറുമായി ഗണിക്കുവാൻ പാടുള്ളതല്ല. ആ മതസ്ഥകളെല്ലാം വിഷമയങ്ങളാണെന്നും വലിയ ഡോക്ടർമാർക്കുതന്നെ പല അബദ്ധങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ടെന്നും പരസ്യമായ സംഗതിയാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടീവിഷയം ചരിത്രനായകനേയും പൊതുജനങ്ങളെയും കരുതലിനുവേണ്ടി ഓർമ്മപ്പെടുത്തി എന്നു മാത്രമേ ഈ കാര്യത്തിൽ വിചാരിക്കേണ്ടതുളളൂ. ചരിത്രനായകൻ അത്രമാത്രമേ വിശ്വസിച്ചിട്ടും ഉള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു ഇതു കേട്ടു ഭയപ്പെടുകയോ ആ വക മതസ്ഥകൾ ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ കാലംകൊണ്ടു് എല്ലാ ഇംഗ്ലീഷുമതസ്ഥകൾക്കും ശരിയായ ആർച്ചവൈദ്യുത ഷഡ്ഘങ്ങളെ കണ്ടുപിടിക്കണമെന്നും ഉള്ളവയെ പരിഷ്കരിച്ചു അവയെപ്പോലെ ഫലപ്രദവും സുകരവും ആക്കിത്തീർക്കണമെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും അതിനായി പ്രത്യേകം പ്രയത്നം തുടങ്ങുകയും ഉണ്ടായി.

വലിയ പ്രഭുക്കളാരുമ്പോൾ അവർക്കുനേകം സമ്പത്തികളും ഭൂമിസമ്പത്തികളും ഉണ്ടാവുന്നതു സാധാരണമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു തന്മൂലം ആശയത്തെപ്പറ്റിയും സംശയിക്കത്തക്ക ചില സംഗതികൾ അന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാമതു അദ്ദേഹത്തിന്നു പ്രിയപ്പെട്ട ഒരു ബ്രാഹ്മണവൈദ്യൻ അന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വൈദ്യനും കുട്ടഞ്ചീരിശിഷ്യൻ തന്നെയാണു്. അഷ്ടാംഗഹൃദയം മുഴുവൻ പഠിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും പിട്ടം സാമന്തവും നല്ലവണ്ണം ഉണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല മഞ്ചേരി ആസ്സതിയിൽ പോയി ആരും പരിചരിക്കുകയും മൂത്രം എടുക്കുക, വസ്തി ചെയ്യുക മുതലായതു ശീലിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. ഇതു

കൊണ്ടു ഒരു കാലത്തു അദ്ദേഹത്തിനു നല്ലപേരും സമ്പാദ്യവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ കാലത്തെക്കു ആ നിലയൊക്കു പോയിരിക്കുന്നു. എന്നാലും സമത്വനാകകൊണ്ടു അന്നന്നത്തെ കാരണവന്മാരായ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ സേവസമ്പാദിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഗുരുനാഥനായ കോണത്തു അച്ചുതവാരിയർക്കു ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി വളരെ ഭയമായിരുന്നു. വിദ്യകൊണ്ടല്ല ഭയം. തരം കിട്ടുമ്പോൾ മറുവൈദ്യന്മാരെ അബദ്ധത്തിലാക്കാൻ നോക്കുമെന്നാണു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധാരണ. ഇദ്ദേഹം വല്ലതും പറഞ്ഞു തെറ്റിദ്ധരിപ്പിച്ചതിനാലാണോ തമ്പുരാനിങ്ങിനെ പറഞ്ഞതു? രണ്ടാമതു ഈ തമ്പുരാനും ചരിത്രനായകന്റെ പിതാവായ രാമവാരിയരും തമ്മിൽ അക്കാലം വലിയ വിരോധത്തിലായിരുന്നു. ഈ തമ്പുരാന്റെ നേരെ അമ്മാമനും കാരണവരുമായ ഏറാൾപ്പാട്ടു തമ്പുരാന്റെ ഏറ്റവും വിശ്വസ്തനായ ഹെഡ് കാർയ്യസ്ഥനായിരുന്നു രാമവാരിയർ. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ പിന്നെത്തെ കാരണവർക്കു് അത്ര രസമില്ലാതെ വരുന്നതും, എന്നാൽ അതിൽ പിന്നെ കാരണവരായി വരേണ്ടുന്ന അനന്തിരവന്മാർക്കു് ആദ്യത്തെ കാർയ്യസ്ഥനിൽത്തന്നെ വിശ്വാസം തോന്നുന്നതും മിക്ക മലയാള തറവാടുകളിലും കണ്ടുവരുന്ന സംഗതിയാണല്ലോ. അതുപോലെയുള്ള ഒരു സംഭവമാണിതെന്നുമാത്രം കരുതിയാൽമതി.

ചരിത്രനായകൻ ഈവക മത്സരത്തിലൊന്നും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല. എന്നാലും പിതാവിന്റെ മേലുള്ള നീരസം പുത്രന്റെ മേൽക്കൂടി വിചാരിച്ചതാണോ ഇങ്ങനെ പരസ്യമായി അധിഷ്ഠിപ്പിച്ചതിന്റെ കാരണം? ഇത്രയും യോഗ്യനായ ഒരാൾ അങ്ങനെ വിചാരിക്കുമെന്നു ചരിത്രനായകൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ പിതാവിനോടവിടക്കിങ്ങനെ നീരസം ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മാതാവിനെപ്പറ്റി അവിടെക്കു് വലിയ ബഹുമാനമായിരുന്നു. എന്നാലും പൊതുജനങ്ങൾ ധരിച്ചു

തു അച്ഛന്റെ മേലുള്ള നീരസം മകന്റെ “മലം സ്ഫുരിച്ചതാണെന്നായിരുന്നു. എതായാലും “സൂക്ഷിച്ചാൽ ഭൂഖികേണ്ട” എന്നുള്ള തത്വത്തെ അനുസരിച്ചും പൊതുജനാഭിപ്രായഗതിയെ ആലോചിച്ചും കുറച്ചുകാലം വലിയ ഏർപ്പാടുകളൊന്നും ചെയ്യാതെ തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ നിശ്ചയിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്.

എന്നാലിക്കാലത്തും ചെറുതെ ഇരിപ്പാൻ സാധിച്ചില്ല. 1070-ൽ കുട്ടിവാമസ്യാരുടെ രണ്ടാമത്തെ മകൾ മാധവിവാമസ്യാർ മരിച്ചതോടുകൂടി തറവാടിന്റെ പ്രകൃതി വളരെ മാറി. മക്കളുടെയുള്ള തറവാടിനു വലിയ പല ദോഷങ്ങളും ഉണ്ടെന്നും അവിടെ ഇരുന്നാൽ കുട്ടിവാമസ്യാരുടെ മക്കളിലൊരാൾ കന്നിമാസത്തിലകത്തു തീർച്ചയായും മരിക്കുമെന്നും മൂന്നു നാലുമാസം മുമ്പു പ്രശ്നം വെച്ചതിൽ കണ്ടിരുന്നു. ഇതു വിശ്വസിച്ചു സ്വന്തേയുള്ള തറവാടു വിട്ടു വെറെ ഒരു ചെറിയ വീടു വാടകക്കു വാങ്ങിയാണ് തൽക്കാലം കുട്ടിവാമസ്യാരും മകളും താമസിച്ചിരുന്നത്. അന്നു മകൾക്കു യാതൊരു രോഗവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ കാലഗതി നീക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പെട്ടെന്നു വാരിക്കു ഒരു ഞെട്ടൽ ഉണ്ടായി. ശ്വാസത്തിനുമുതൽ തടസ്സം തുടങ്ങി. പലവൃദ്ധവൈദ്യന്മാരും ചികിത്സിച്ചു. ഭേദമില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ക്രമത്തിൽ അധികവുമായി. ചരിത്രനായകനു ആളു വന്നു. അടിയന്തരമായിപ്പോയി. ഒന്നിച്ച് ഇരുപതുനാഴികകാൽനടയായി പോയതു അന്നാണ്. ഉച്ചക്കു ഊണുകഴിഞ്ഞു കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടു വൈകുന്നേരത്തെക്കു മക്കളുടെരെ എത്തി. ഗുരുനാഥൻ കോണത്തു അച്ചുതവാരിയരാണ് അന്നു ചികിത്സിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായവും രോഗം അസാധ്യമാണെന്നാണ്. കോട്ടയ്ക്കൽ നിന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാമസ്യാരെക്കൂടി ആളെ അയച്ചു വരുത്തി. അവർക്കു കാണാൻ തരമായി. കന്നി 8-ാംനു മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ഈ ദീനം ശുശ്രൂഷിക്കുവാൻ വേണ്ടി ഉറക്കൊഴിച്ചിരുന്നിട്ടും മനോ

വൃഥാകൊണ്ടും അന്നു മുതൽ കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ കിടപ്പിലായി. കഴുകത്തിന്റെ ഭാരം മറെറ വാരിയത്തുള്ളവരെ അന്നു മുതൽ ഏല്പിച്ചു. കുട്ടിവാരിയ്ക്കാരെയും കോട്ടയ്ക്കൽ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി ചികിത്സിച്ചു. രണ്ടുമൂന്നു മാസംകൊണ്ടു ഒരു വിധം സുഖപ്പെട്ടു. പിന്നെ അവർ മങ്കുളങ്ങരയ്ക്കു പോവാതെ കോട്ടയ്ക്കൽതന്നെ സ്ഥിരമായി പാർത്തു.

ചരിത്രനായകന്റെ പിതാവായ രാമവാരിയരെ ഈ സംഭവം കരെ അധികം പീഡിപ്പിച്ചു. ഈ കഷ്ടതകളിലുള്ള എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും സ്വന്തംപോലെ വിചാരിച്ചു കൊണ്ടാണദ്ദേഹത്തിന്റെ നില. അതുകൊണ്ടു മാധവിവാരിയ്ക്കാർ മരിച്ചതിലുള്ള വൃഥാനം മറുക്കുവരിൽ കുറയാതെ അദ്ദേഹത്തിന്നും ഉണ്ടു. തറവാട്ടിന്റെ മുഴുവൻഭാരം വഹിച്ചു കൊണ്ടു അന്നു കഞ്ഞി കുട്ടിവാരിയ്ക്കരുടെ സ്ഥിരതാമസം കോട്ടക്കലാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഇടയ്ക്കു ഭർത്താവിനെ കാണാൻ വരുമെന്നല്ലാതെ അവക്കൊന്നിച്ചു താമസിപ്പാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അത്യാപരതിൽ പ്രത്യേകം സഹായമായിരുത്തിയിരുന്നതു കുട്ടിവാരിയ്ക്കാരെയും കുട്ടികളേയുമാണു. അതും മേലിൽ ഇവിടെസ്ഥിരതാമസം ഇല്ല എന്നായി. അതിനാൽ ചരിത്രനായകൻ അധികം പ്രാവശ്യം മങ്കുളങ്ങരയ്ക്കു പോകേണ്ടതായും ഇടക്കിടയ്ക്കു അന്വേഷിക്കേണ്ടതായും വന്നുകൂടി. ഇതിന്റെ പരിഹാരത്തിന്നു വല്ല മാർഗ്ഗവും ഉണ്ടോ, വല്ല പ്രതിവിധിയും ചെയ്താൽ സ്ഥലഭോഷം തീരുമോ എന്നൊക്കെ തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി രാമവാരിയരും ചരിത്രനായകനുംകൂടി പാഴ്ചിൽ പോയി പ്രശ്നം വെപ്പിച്ചു. വളരെ ചിലവു ചെയ്താൽ മാത്രം ഒരുവിധം നേരെയാവാമെന്നു കണ്ടു. മടക്കത്തിൽ ചരിത്രനായകൻ ഒരു ചികിത്സയുടെ ആവശ്യത്തിന്നുവേണ്ടി തൃപ്പൂണിത്തുറയിൽ പത്തുപന്ത്രണ്ടു ദിവസം താമസിച്ചു. രോഗം ഒരു കണ്ണിൽദീനമായിരുന്നു. അതു സുഖമായി മടങ്ങിപ്പോന്നു. ഇവിടെ വന്നു ക

ഞ്ഞിക്കുട്ടി വാര സ്വാഭാദോഷമൊന്നും ആലോചിച്ചതിൽ ഇത്രയധികം ചിലവു ചെയ്താലും ഗുണത്തിന്റെ കാര്യം തീർച്ചയില്ലാത്തതിനാൽ തല്ക്കാലം അതൊന്നും ചെയ്യേണ്ട എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഏതാണ്ടു ആ സ്ഥലം ഉപേക്ഷിച്ചാണു നിശ്ചയിച്ചു. പിന്നെ 1073 മകരത്തിൽ ചരിത്രനായകൻ കുഞ്ഞിക്കുട്ടി വാര സ്വാഭേയും ലക്ഷ്മി വാരസ്വാഭേയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു രാമേശ്വരത്തു പോയി വേണ്ടുന്ന പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളും പ്രതിവിധികളും ചെയ്തു. അന്നു തറവാട്ടിലെ പ്രധാനസ്ഥത്തായിരുന്ന ഒരു പണയത്തെ സംബന്ധിച്ചു വലിയ വ്യവഹാരം നടക്കുന്ന കാലമായിരുന്നു. വ്യവഹാരം നടത്തിയിരുന്നതു രാമവാരിയർ തന്നെ ആയിരുന്നു. അവസാനം അതു ജയിച്ചു. ഏകദേശം 1000 ഉറപ്പികയോളം പാട്ടുബാക്കി തന്നെ പിരിഞ്ഞുകിട്ടി. വ്യവഹാരം ജയിച്ചതിന്നു രാമവാരിയരുടെ ബുദ്ധിശക്തിയൊ തറവാടിന്റെ ഭാഗ്യമൊ കാരണമെന്നു തീർച്ച പറവാൻ പാടില്ല. അത്രയും അപകടമുള്ള നിലയായിരുന്നു ആ കേസ്സിന്നുണ്ടായിരുന്നതു. ഈ വ്യവഹാരസംഗതിയിൽ മുൻപറഞ്ഞ സാമൂതിരിപ്പാടുതമ്പുരാൻ സാരമായ ചില സഹായങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാതെത്തന്നെ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാകുന്നു. ഏതായാലും ഈ ഉറപ്പിക പിരിഞ്ഞുകിട്ടിയതുകൊണ്ടു മനസ്സമാധാനമായി. ഈ ബാക്കി പിരിഞ്ഞ സംഖ്യയും പോരാത്തതു വേറെ ഉണ്ടാക്കിയും ചിലവുചെയ്തും മങ്കളങ്ങരെ ഉള്ള ആ പുര പൊളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു അതിന്റെ സാമാനവും പഴയ പുരയുടെ സാമാനവും കൂട്ടി കോട്ടക്കൽ ഒരു ഉറപ്പുള്ള പുര പണിചെയ്തു സ്ഥിരതാമസം ഉറപ്പിക്കാനും നിശ്ചയിച്ചു.

പുര പൊളിച്ചു പണിചെയ്യാൻ നിശ്ചയിച്ചതിന്നു തല്ക്കാലം ഒരു പ്രത്യേകകാരണം കൂടി ഉണ്ടായി. പഴയപുര മൺചുമരാണ്. ഉറപ്പു നന്നേ കുറയും. ഒരുദിവസം ചരിത്രനായകൻ പടിഞ്ഞാററി മാളികയിൽ വടക്കെ മുറിയിൽ കിടക്കുകയായി.

രുന്നു. അതിന്നു സാമാന്യം വലുതായ ഒരു ഓവറും, അതും സാക്ഷാൽ അറയും തമ്മിൽ വിഭജിക്കുവാൻ ഇടയിൽ മരംകൊണ്ടു ഒരു നിരയും ആണുണ്ടായിരുന്നത്. കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാമന്യരുടെ എടവാടുപണ്ടങ്ങൾ മുഴുവനും ഈ അറയിൽ പെട്ടിയിൽ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിരുന്നു. അന്നു വിശേഷിച്ചു ഒരു കുറിവകയായി 300 ഉറപ്പികയും പിരിഞ്ഞുകിട്ടി. അതും പെട്ടിയിൽതന്നെ സൂക്ഷിച്ചിരുന്നു. ചരിത്രനാനായകൻ അലർരാത്രിക്ക് ഉണൻ മുതം വീഴ്ത്താനിരുന്നപ്പോൾ 'പരപര' എന്നൊരു ശബ്ദം കേട്ടു. പൂച്ചയായിരിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചു "മൂ!" എന്നായി. ശബ്ദം നിന്നു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പിന്നെയും കേട്ടു. പിന്നെയും ആട്ടി. ഇങ്ങനെ രണ്ടുമൂന്നു പ്രാവശ്യം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വേഗം മുറിയിലേയ്ക്കു കടന്നു ഓവറയിലേയ്ക്കുള്ള വാതിലടച്ചു തഴുതിട്ടു. രാവിലെ നോക്കിയപ്പോൾ ആണു കാര്യം മനസ്സിലായതു. വന്നതു കള്ളനായിരുന്നു. തുരക്കുന്ന ശബ്ദമാണു കേട്ടതു. പെട്ടെന്നു ചരിത്രനായകൻ ഉണരുകയും വാതിലടക്കുകയും ചെയ്തിട്ടില്ലെങ്കിൽ അന്നുള്ള മുതൽ മുഴുവനും പോകുമായിരുന്നു. അതിനാൽ തറവാടിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി ചരിത്രനായകനു ഒന്നാമതായി വേണ്ടിവന്ന പ്രയത്നം ആ പുര പൊളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നിവിടെ പുര പണിചെയ്യുകയായിരുന്നു.

ഈ കാലത്തിനിടയിൽ ചരിത്രനായകൻ വേറെ വിഷയത്തിലും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. വീണ്ടും കോവിലകത്തു താമസം തുടങ്ങിയിരുന്ന കിളിമംഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കൽ അലങ്കാരശാസ്ത്രം (കവലയാനന്ദം ചന്ദ്രിക) പഠിച്ചു. ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ അഷ്ടാംഗഹൃദയം പഠിപ്പിച്ചതും ഇക്കാലത്തായിരുന്നു. അതിന്നുപുറമെ കെ. എസ്സ്. വാരിയർ മുതലായി അഞ്ചു വിദ്യാർത്ഥികളെ ആദ്യം പഠിപ്പിച്ച് സംസ്കൃതവും പിന്നീട് അഷ്ടാംഗഹൃദയവും പഠിപ്പിച്ചുവരികയും ചെയ്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടും കഴിഞ്ഞില്ല. സംഗീതത്തിൽ ആദ്യപാഠം

കുഞ്ഞികുട്ടിവാദസ്യായുടെ അടുക്കൽ മുന്യതന്നെ കഴിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. വീണവായിക്കുവാനും ആരംഭിച്ചു. എങ്കിലും തൽക്കാലം സൗകര്യക്കുറവിനാൽ നിർത്തിവെച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ആദ്യപാഠം മുന്യ കഴിഞ്ഞിരുന്നതിനാൽ അന്നു വാരിയത്തു സ്രീകളേയും മറ്റും പഠിപ്പിപ്പാൻവേണ്ടി താമസിച്ചിരുന്ന പ്രസിദ്ധ കഥകളിഭാഗവതർ പെരുമാങ്ങോട്ടു കൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കൽ അഞ്ചെട്ടു കഥ, കഥകളി പാടാൻ എടുപ്പത്തിൽ വശമാക്കി. അന്നു കൃഷ്ണനാട്ടം ഇവിടെയുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അതിലെ സുന്ദര ഭാഗവതരുടെ അടുക്കൽ നാലുകഥ കൃഷ്ണാട്ടവും പാടാൻ പഠിച്ചു. ആകപ്പാടെ ഒന്നേ ഇതിന്നു അത്ഥമുള്ളൂ. അന്നെന്നായാലും പഠിക്കാൻതക്ക ബുദ്ധിശക്തിയും വാസനയും ഉത്സാഹവും ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നു മാത്രമാണു ഇതുകൊണ്ടോക്ക മനസ്സിലാക്കാവുന്നതു. ഈ പാട്ടുകൾ പഠിച്ചതൊക്കെ പുരപ്പണി ആരംഭിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പാണ്. അതാരംഭിച്ചതു മുതൽക്കു മരൊന്നിന്നും ഇടയില്ലാതായി. ചികിത്സിക്കാൻ പോകുവാൻ കൂടി ഞ്ഞെക്കവും ആയിത്തീർന്നു. എന്തെന്നാൽ ഏകനായതുകൊണ്ട് എല്ലായ്പ്പോഴും ഒന്നിച്ചിരുന്നുതന്നെ പണിക്കാരെക്കൊണ്ടു പ്രവർത്തിയെടുപ്പിക്കേണ്ടിവന്നു. എന്നാലും വിദ്യാത്മികളെ പഠിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം അന്നും മുടക്കാതെതന്നെ നടത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ വന്നിരുന്നു.

1074-ൽ ആയിരുന്നു പ്രധാനമായി പുരപ്പണി നടന്നിരുന്നത്. ഈ കാലത്തു രാമവാരിയരുടെ താമസം ഒരു സോദരീ സന്താനങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന ഞാങ്ങാട്ടൂർ വാരിയത്തായിരുന്നു. സ്വന്തംസ്ഥലം വില്ക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അതുചരിത്രനായകൻ ഏതാനും വിലകൊടുത്തു വാങ്ങിവെച്ചു. രാമവാരിയർ തറവാടായി ഭാഗിച്ച് ഏകനായി ചരിത്രനായകന്റെ തറവാടിനെ വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്ന ആളാണു. കുട്ടിവാദസ്യായും മറ്റും മക്കളുടേതെന്നു വിട്ടുപോന്നപ്പോൾതന്നെ താമസിക്കുവാൻ രസമു

ല്ലാതായി. വേറെ ഒരു സോദരിയേയും സന്താനങ്ങളെയും സ്വന്തം സ്ഥലത്തു കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിച്ചുനോക്കി. തമ്മിൽ യോജിപ്പില്ല. ഞാങ്ങാട്ടർ വാരിയത്തുള്ളവർ സാധുക്കളും ഭവനം രാമവാരിയർതന്നെ പണിചെയ്തിട്ടുകൊടുത്തതും ആണ്. അവസാനംവരെ ശുശ്രൂഷിപ്പാൻ അവർ തയ്യാറും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ രാമവാരിയരുടെ എല്ലാ സൗകര്യങ്ങൾക്കുംകൂടി ഉതകുന്ന സ്ഥലം അദ്ദേഹം സ്വന്തം പണിചെയ്തിരുന്ന പത്തൻ വാരിയമായിരുന്നു. അവസാനംവരെ വേണ്ടപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനുപയോഗിക്കുവാൻ ഉപകരിക്കണമെന്നുദ്ദേശിച്ചാണ് അതു പുറമെവില്ലുവാൻ സമ്മതിക്കാതെ വിലകൊടുത്തിട്ടെങ്കിലും ചരിത്രനായകൻ വാങ്ങിവെച്ചത്. അതു പിന്നെ ഉപകാരമായിവരികയും ചെയ്തു. വേറെ ഒരു സംഗതികൂടിയുണ്ടായിരുന്നു. പിതാവിനെ വാല്കൃത്തിൽ രക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന ഭാരം പുത്രനാണല്ലോ. എന്നാൽ രാമവാരിയരെ കോട്ടയ്ക്കൽ വാരിയത്തു കൊണ്ടുവന്നു താമസിപ്പിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു സാമൂതിരിപ്പാടിന്റെ നിഷ്കഷ്ടമായ കല്പനയുണ്ടായിരുന്നു. തറവാടിന്റെ അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു ഈ കല്പനയെ ലംഘിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു പിതാവിനെ ശുശ്രൂഷിക്കണമെങ്കിൽ വേറെ ഒരു സ്ഥലം കരുതണമെന്ന നിലയായിരുന്നു അന്നുണ്ടായിരുന്നത്.

രാമവാരിയർക്കു കാര്യമായി ഒരു സ്വത്തുണ്ടായിരുന്നതു കിഴക്കേകോവിലകം വസ്തുവായിരുന്നു. അതു 1068-ൽ സ്വന്തം സ്വാമി കാലധർമ്മപ്രാപിക്കുന്നതിനുമുമ്പായി ചാത്തികൊടുത്തതാണ്. കാലം കഴിയുമാറായിരിക്കുന്നു. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു പണ്ടത്തെ ദേവം പോയിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല കാലം കഴിഞ്ഞു പിറൊദിവസംതന്നെ വസ്തു ഒഴിപ്പിക്കുമെന്നു ശപഥംചെയ്തും ഇരിക്കുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, അഥവാ താൻ മുമ്പെ മരിച്ചുപോകുന്ന പക്ഷവും ഇതൊഴിപ്പിക്കാതിരിക്കരുതെന്നു റിക്കാർട്ടാക്കിയും ചില അനന്തിരവന്മാരെ ഏല്പിച്ചും വെച്ചിരിക്കുന്നു.

പക്ഷേ വസ്തു ചാത്തിക്കൊടുത്ത തമ്പുരാന്റെ പ്രത്യേകാ
 നഗ്രഹത്താലോ എന്തോ, രാമവാരിയരുടെ വസ്തു ഒഴിപ്പിക്കു
 വാൻ ൾ തമ്പുരാനു സാധിക്കാതെ വരികയാണു ചെയ്തത്.
 എന്തെന്നാൽ വ്യവഹാരം കൊടുപ്പാൻവേണ്ടി അന്യായം തെ
 യ്യാറാക്കിയദിവസമൊ പിറേറന്നോ ആയ 1075 മകരം 8-ാം
 തിയ്യതി വെളിച്ചാവാൻ കാലത്തു ചരിത്രനായകനെ ഒരാൾ
 വന്നു വിളിച്ചു. പുറത്തിറങ്ങിയപ്പോൾ ആകുപ്പാടെ വലിയ
 ബഹളമായിരിക്കുന്നു. സാമൂതിരിപ്പാടു തമ്പുരാൻ പെട്ടെന്നു
 തീപ്പെട്ടു എന്ന ഭയങ്കര വർത്തമാനമാണു ബഹളത്തിന്നു കാര
 ണം. തീപ്പെട്ടതു ശരിയോ? വല്ലതും പരീക്ഷനോക്കാനുണ്ടോ?
 എന്നറിയാനാണു ചരിത്രനായകനെ വിളിച്ചതു. അവിടെ
 ചെന്നപ്പോൾ സ്വന്തം ബ്രാഹ്മണവൈദ്യൻ ചില നമ്പ്യങ്ങളും
 മറ്റും ചെയ്യുന്നുണ്ടായിരുന്നു. തമ്പുരാൻ സുമുഖനായി മന്ദ
 ഹാസത്തോടുകൂടി മരിച്ചുകിടക്കുന്നു. ഹൃദയക്ഷീണത്താലാണെന്നാണു
 ചരിത്രനായകനു തോന്നിയതു. അവിടെയ്ക്കു സ്വതെ
 കറച്ചൊരു കാസശ്വാസത്തിന്റെ ഉപദ്രവം മുമ്പുണ്ടായിരുന്നു.
 അതു അന്നു രാത്രി അല്പം അധികമാവുകമാത്രമാണു തലക്കാലം
 ഉണ്ടായതു. പരീക്ഷകൊണ്ടാണു ഫലമില്ലെന്നു പറഞ്ഞ
 പ്പോൾ പിന്നെ ബഹളം മൂത്തുവശായി. അമ്മമാരുടെ നിലവി
 ലിയും മറ്റും ഹൃദയഭേദകമായിരുന്നു. ഇത്രയും യോഗ്യതയും
 കോട്ടയ്ക്കുലേയ്ക്കു പലവിധ സഹായവുമുള്ള ഒരാൾ അടുത്തകാ
 ലത്താണു മരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. രാമവാരിയരും ഇതിൽ വ
 ളരെ വ്യസനിച്ചു. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹത്തോടുതന്നെ വസ്തു
 ചാത്തി വാങ്ങണമെന്നായിരുന്നു രാമവാരിയരുടെ വിചാരം. പ
 ക്ഷേ അതും സാധിച്ചില്ല. രാമവാരിയർ പിന്നെ ഒരു കൊല്ലം
 അതായതു തമ്പുരാന്റെ ദീക്ഷ കഴിയുന്നതുവരെ ഒന്നും അന്നു
 ങ്ങാതിരുന്നു. അതിന്നുശേഷം കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു അന്നത്തെ കാ
 രണവരുടെ നിശ്ചയപ്രകാരം തെറ്റുചെയ്തു വസ്തു ചാത്തിവാ

ങ്ങി. ഹെഡ് കാർട്ടുസ്ഥതയ്ക്കു അന്നുള്ള കാരണവരോടു കല്പനയും വാങ്ങി കൃതാർത്ഥനായി.

ചരിത്രനായകന്റെ കാരണവൻ ഭരതവാര്യർ സംബന്ധം ചെയ്തിട്ടേയില്ല. പിതാവായ രാമവാര്യർ മിക്കവാറും വിഷയവിരക്തനായിത്തന്നെ ഇരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥിതിക്കു ഒരു പുത്രൻ ഉണ്ടായതുതന്നെ അത്ഭുതമാണു. ചരിത്രനായകനു ചെറുപ്പം മുതൽക്കെ സുഖഭോഗങ്ങളിലൊന്നും ആഗ്രഹമില്ല. ഇതു നിമിത്തം ബീടിവചി, മുറുക്കു മുതലായവയൊന്നും അന്നും ഇന്നും ശീലിച്ചിട്ടില്ല. പ്രകൃത്യാ ക്ഷീണശരീരനാണു. കണ്ണിൽ ഭീനം നിമിത്തവും മറ്റും ഭക്ഷണാദികളിൽ വളരെക്കാലം പശ്ചാന്നിഷ്ടയോടും കൂടിയാണിരുന്നിരുന്നതു. അതുകൊണ്ടു യൗവ്വനാരംഭത്തിലും സാധാരണ പുരുഷന്മാരെപ്പോലെ പ്രമദകളെ രമിപ്പിക്കുത്തക്ക അപസ്ഥയല്ലായിരുന്നു ചരിത്രനായകനുണ്ടായിരുന്നതു്. അതുകൊണ്ടു വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിലും വലിയ ശ്രദ്ധയുണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും മഞ്ചേരി പഠിക്കുവാൻ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു ചിലരുടെ നിബ്ബന്ധപ്രകാരം അവിടെക്കടുത്തുള്ള എരഞ്ഞമണ്ണുവാര്യത്തു പുതുതായി കല്യാണം കഴിഞ്ഞതായ കുട്ടിയൊടു കൂടി സംബന്ധം തുടങ്ങി. പക്ഷേ, അന്നു ഏറനാടു-വള്ളുവനാടു താലൂക്കുകൾ മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചിരുന്ന ഒരു സ്വജനക്കൂട്ടം നിമിത്തം അധികം താമസിയാതെ അതു വിട്ടൊഴിയെണ്ടിവന്നു.

ഇതിന്നു ശേഷം ആറേഴുകൊല്ലം ചരിത്രനായകൻ സംബന്ധം ഒന്നും കൂടാതെയിരുന്നു. അപ്പോഴൊക്കെയും വീണ്ടും ഓരോ വിവാഹാലോചന വന്നുകൊണ്ടും ഇരുന്നു. പ്രായം ചെന്ന ഒരു പുരുഷനു ഭാര്യയില്ലാതിരിക്കുമ്പോൾ ജനങ്ങൾ എന്തെങ്കിലും അപവാദം ഉണ്ടാക്കുന്നതു പതിവാണ്. അതിൽ ചിലതു വാസ്തവമായും, ചിലതു അവാസ്തവമായും വരാം. എന്നാൽ ഒരാൾക്കു ഭാര്യസുഖം തീരെ വേണ്ട എന്നു പറഞ്ഞാൽ സാധാരണ

ണക്കാർ ബാല്യപ്പെടുവാൻ തരമില്ല. അതുകൊണ്ട് “ഒരുത്തനായാലൊരുത്തിവേണം” എന്ന തത്വത്തെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഒരിക്കൽക്കൂടി സംബന്ധം ചെയ്യുന്നോക്കണമെന്നതന്നെ അവസാനം ചരിത്രനായകൻ ഉറച്ചു. കോട്ടയ്ക്കൽത്തന്നെ എവിടെയെങ്കിലും ആയാൽ അധികം ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടാതെ കഴിക്കാമെന്നു ചരിത്രനായകനു വിചാരമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ സ്വജനത്തിലല്ലാതെ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് കണ്ണടിക്കുട്ടിവാർത്താക്കും മറ്റും അശേഷം സമ്മതമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഒടുവിൽ ദേശമംഗലത്തു ആറുരുവാരിയത്തു വീണ്ടും സംബന്ധം തുടങ്ങി. ഈ വധുവിന്നു വലിയ ഭോഷം ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നല്ല തറവാട്ടുകാരിയാണു; സാധുപിയുമാണു; ചരിത്രനായകന്റെ ഉദ്യമങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളത്തക്ക ബുദ്ധിശക്തിയോ പഠിപ്പോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമേ ഉള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് അതൊരു സദാചാരത്തിന്റെ നിലയിൽ നിലനിൽക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു.

കുട്ടഞ്ചീരിയിലെ വൈദ്യം പഠിപ്പ് അവസാനിക്കാറായപ്പോൾത്തന്നെ അതു കഴിഞ്ഞു വന്നാൽ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കി ക്രമമായി ചികിത്സ നടത്തേണമെന്നു മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാലെന്നു കൈയിൽ പണം ഒന്നും ഇല്ല. ഭരതവാരിയർ മരിക്കുമ്പോൾ ചരിത്രനായകനു കിട്ടിയതായ സ്വത്തു ഒരു അറക്കാൽ പവിത്രമോതിരവും ഒരു പവനം മാത്രമാണു. ഈ പവിത്രമോതിരം ഇട്ടാണു ദീക്ഷ കഴിച്ചതു. പവൻ സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചിട്ടും ഉണ്ടു. പഠിക്കാൻ പോകുമ്പോൾ അത്യാവശ്യം വേണ്ട ചിലവു പിതാവായ രാമവാരിയർ കൊടുക്കും. അതിലൊന്നും ബാക്കിയുണ്ടാവാറില്ല. മരുന്നുണ്ടാക്കിയാൽ നഷ്ടമോ ലാഭമോ വരാൻപോകുന്നതെന്നു തീർച്ചയില്ല. അതുകൊണ്ടു കണ്ണടിക്കുട്ടിവാർത്താക്കെയും മറ്റും പണം ഇതിലെക്കെടുത്തു ചിലവാക്കാൻ പാടില്ല. ചോദിച്ചാലിതിലേയ്ക്കു തരികയും ഇല്ല. അതിലധികം തന്നെത്തോടും കരുതലോടും കൂടിയാണവരുടെ നില. അ

തുകൊണ്ട് ഒരു കുറിവെപ്പിച്ചു തരുവാനായിട്ട് ചരിത്രനായകൻ പിതാവിനോടാവശ്യപ്പെട്ടു. കൈയിൽനിന്നു പണം തരേണ്ടെന്ന ആവശ്യമില്ല. ഒരു നാഥനായി നില്ക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമേ ഉള്ളൂ. പക്ഷെ അതൊക്കെ ദുഃഖമാണെന്നു പറഞ്ഞു അദ്ദേഹം ഒഴിഞ്ഞതേയുള്ളൂ. എന്നാലിങ്ങനെ ഒഴിഞ്ഞു പറഞ്ഞതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുറവല്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാമി കഴിഞ്ഞുപോയിട്ട് കുറെ ജനസ്വാധീനം കുറഞ്ഞ കാലമായിരുന്നു അതു. ഏതായാലും. ഇതുകൊണ്ടൊന്നും ഇച്ഛാഭംഗപ്പെടാതെ ചരിത്രനായകൻ സ്വയമായിത്തന്നെ ഒരു കുറിപിരികുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. നറുക്കൊന്നിനു 30 ഉറപ്പികയും, 20 ആളും ആയി 600-കു സലയായി കുറി പിരികുവാനാണാദ്യം ഉദ്യമിച്ചതു. എന്നാൽ 15 നറുക്കിനു മാത്രമേ ആൾ തികഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. അതുകൊണ്ടു. സല 450 ആക്കിപ്പുറക്കി. പണം ഒക്കെ പിരിഞ്ഞപ്പോൾ ചരിത്രനായകന്റെ മാതാവു പറഞ്ഞതെന്നാണെന്നല്ലെ കേൾക്കേണ്ടതു:—“കുറി പിരിച്ചതൊക്കെ ശരി! നന്നായി! എന്നാലതെടുത്തു മരുന്നണ്ടാക്കണമെങ്കിൽ കുറി ചിററാത്തിട്ടുവേണം. അതുവരെ ഇതു കടമാണ്” എന്നു തന്നെ. നല്ലശിക്ഷ! കേമമായി. ഏതായാലും ഇതിനെ വലിയ ഉപദേശമായിക്കരുതി മരുന്നണ്ടാക്കുന്ന കാര്യം തല്ക്കാലം നിത്തിവെച്ചു. ചെറുപ്പക്കാർ മനോരാജം വിചാരിച്ചു പലമോഹത്തിലും കടന്നു ചാടിയേയ്ക്കാം. എന്നാലങ്ങിനെയുള്ള വരെ കാരണവന്മാർ തടഞ്ഞുനിർത്തുന്നതു പലപ്പോഴും മേലിലേയ്ക്കു വലിയ ഉപകാരമായിവരും. അതുപോലെതന്നെയാണു ചരിത്രനായകന്റെ സംഗതിയിലും സംഭവിച്ചത്. കുറി പിരിച്ച സംഖ്യയെല്ലാം തല്ക്കാലം പണ്ടത്തിന്മേൽ പലിശക്കു കൊടുത്തു. ഇതു 1065-ൽ ആകുന്നു. അക്കാലം മുതൽക്കുതന്നെ കറേജ് ചികിത്സയും സമ്പാദ്യവും തുടങ്ങി. അതിനാൽ രണ്ടു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞശേഷം വേറെ 2400 ഉറപ്പിക സലയായ ഒരു

ലേലക്കുറിയിൽ കൂടുവാൻ സാധിച്ചു. ആദ്യത്തെ കുറിയുടെ പണം തുമ്പില്ലാതെ ചിലവാക്കിയിട്ടില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ കഞ്ഞിക്കുട്ടി വാരന്ധ്യാർ 125 ഉറപ്പിക ചരിത്രനായകൻ കൊടുത്തു. രാമ വാരിയരും പലതവണയായി 500 ക. കൊടുത്തു. അതുകൊണ്ടു ക്രമമായി വ്യാപാരം ചെയ്തും കുറിവെച്ചും വന്നു.

കുട്ടിഞ്ചീരി പഠിപ്പ കഴിഞ്ഞുവന്ന് ഇംഗ്ലീഷുപഠിക്കുന്ന കാലത്തു കുറിയൊക്കെ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കാതിരുന്നില്ല. കുറിയുടെ പണം എടുക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നതുകൊണ്ടു ചുരുങ്ങിയ ഒരു വരിസംഖ്യ പിരിച്ചാണു മരുന്നുണ്ടാക്കിയതു. ഒന്നും അരയും, കാശും ആയി ഇതു ഏകദേശം 120 ഉറപ്പികയാളും പിരിഞ്ഞു. അതു അന്നു ഫലപ്രദവും ആയിരുന്നു. അക്കാലത്തു അധികം മരുന്നു ചിലവായതു ഒരു മാസത്തിൽ 60 ഉറപ്പികക്കായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഇതാണാദ്യത്തെ വൈദ്യശാല എന്നു പറയാം. വർഗ്ഗീസിന്റെ അടുക്കൽ പോയതുമുതൽ ഇതു നിറുത്തേണ്ടിവന്നു. മരുന്നുകളെല്ലാം ഇടക്കിടെ വരുമ്പോൾ ഉണ്ടാവുന്ന ചികിത്സകൾക്കായി ചിലവഴിച്ചു തീർത്തു. പണം തന്നെവെക്കല്ലാം മരുന്നുകളായി തന്നതിലധികം സംഖ്യ മടക്കി കൊടുക്കയും ചെയ്തു.

1073-ൽ ആദ്യം തുടങ്ങിയ കുറി അവസാനിച്ചു. രണ്ടാമതു 100 ക.യും 11 ആളുമായി ഒരു കുറി വെക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചപ്പോഴാണു വാരിയം പൊളിച്ചു പണിചെയ്യണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചതു. അതുകൊണ്ടു ആ സംഖ്യ ഈ ആവശ്യത്തിന്നെടുക്കേണ്ടിവന്നു. ഈ കുറി ഒടുവിൽ രണ്ടുമൂന്നു നൂക്കൊഴികെ ബാക്കിയെല്ലാം തറവാട്ടവകയായിത്തന്നെയാണു നടത്തിയതു. അതുകൊണ്ടു ഈ പുരപ്പണിവിഷയത്തിൽ ദേഹാലോചനമല്ലാതെ കൈയിൽനിന്നു ചിലവായ സംഖ്യ കുറച്ചു മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പിന്നെയുണ്ടായ പണികളൊന്നും അങ്ങനെയല്ല. എല്ലാം സ്വന്തം കൈയിൽനിന്നു പണം ചിലവിട്ടാണു നടത്തിയിരിക്കുന്നത്.

1075 മകരത്തിൽ പുതിയ പുരപ്പണി കഴിഞ്ഞു ഗൃഹപ്രവേശം കഴിച്ചു. അതു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ പലവകയായി പ്രതിവിധികളും തിലഹോമം വേർപാടു മുതലായതും ചെയ്യാനാണായിരുന്നു. അതെല്ലാം വേണ്ടവിധം കഴിച്ചു. മങ്കളങ്ങളെയും സമീപത്തുമുള്ള എടവാടുകളും മിക്കതും പിരിച്ചുകൊണ്ടുവന്നു കോട്ടയ്ക്കുലാക്കിക്കഴിഞ്ഞു. രാമവാരിയർക്കും കോവിലകവുമായുള്ള വിരോധം തീർന്ന് 1076 എടവം മുതൽ കോട്ടക്കൽ വന്നു താമസിക്കുവാൻ വിരോധമില്ലെന്നു നിലയിലായി. അത്രയുമല്ല ചരിത്രനായകന്റെ കൈയിൽ അത്യാവശ്യം വേണ്ടുന്ന പണവും കടംകൂടാതെ ഒരുക്കമുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാലിനി സാക്ഷാൽ വൈദ്യശാല ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള സമയമായി എന്നു ചരിത്രനായകൻ വിശ്വസിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ തുടങ്ങി.

അതിനാൽ കോട്ടയ്ക്കൽ വടക്കേക്കരയിന്മേൽ, കോവിലകത്തുനിന്നു അങ്ങാടിക്കുപോകുന്ന നിരത്തിന്റെ കിഴക്കെ വക്കത്തായി, ഒരു ചെറിയ പറമ്പു 125ക. വിലക്കു വാങ്ങി. ഇതു പറയത്തക്ക യാതൊരു ചുമയങ്ങളും ഇല്ലാത്തതായിരുന്നുവെങ്കിലും കിട്ടുന്നതിന്നു ചില തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടാവാതിരുന്നില്ല. പക്ഷെ അതെല്ലാം തലച്ചുലെ രാമൻനായർ എന്ന ഒരാൾ മുഖാന്തരം കോവിലകത്തു അപേക്ഷിച്ചതിനാൽ അന്നത്തെ കാരണവരായ കുട്ടിക്കത്തുണ്ണിതമ്പുരാനവർകൾ (അന്നത്തെ 5-ാം കൂറുവാഴ്ച) തീർത്തുതന്നു. ഈ രാമൻനായർക്കു കോവിലകത്തു ഒരു പ്രവൃത്തിയാക്കിക്കൊടുത്തതും മറ്റു പല സഹായങ്ങൾ ചെയ്തതും ചരിത്രനായകന്റെ പിതാവായിരുന്നു. ഇയ്യാളെപ്പറ്റി പൊതുജനങ്ങൾക്കു എന്തഭിപ്രായമായിരുന്നാലും ജീവാവസാനംവരെ ആയാൾ ആ നന്ദി വിചാരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഈ കാര്യത്തിൽ അയാൾ അന്നു ഹൃദയപൂർവ്വമായി തന്നെയാണ് പ്രയത്നം ചെയ്തതു എന്നാണു ചരിത്രനായകൻ വിശ്വസിക്കുന്നത്. പക്ഷെ അവസാനം തമ്പുരാനു നല്ല രൂപം

യായൊ എന്നു സംശയമാണു. ഏതായാലും പരമ്പുവാങ്ങി വൈദ്യശാല പണിയും ആരംഭിച്ചു. എന്നാൽ അതു പണിതീരുന്നതിന്നുമുമ്പുതന്നെ ചില തെറ്റിദ്ധാരണകൾ നിമിത്തം ശുദ്ധഘോരമായ ആ തന്മൂലം അദ്ദേഹം നീരസത്തിന്നു ഇടയായി. ഇതു രാമൻനായരായാൽ തീർക്കുവാൻ സാധിക്കാത്തതായിരുന്നു. എങ്കിലും അന്നും ഇന്നും പരോപകാരതല്പരനും ഇന്നത്തെ വലിയ തന്മൂലം ആയ മരുമഹൻ തന്മൂലനവർകളുടെ മാദ്ധ്യസ്ഥ്യം നിമിത്തം അതെല്ലാം തീർന്നു പൂർണ്ണമായി സന്തോഷത്തോടുകൂടി ആ തന്മൂലനാൽ വൈദ്യശാല തുറക്കുവാനുവാദം തരികയും ചെയ്തു. ഈ മരുമഹൻ തന്മൂലനവർകൾ ചരിത്രനായകനെ ഇതു പാലെ പല വിഷമഘട്ടങ്ങളിലും സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു.

എന്നാൽ വൈദ്യശാല ആരംഭിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പു മറ്റു ഭാരങ്ങൾക്കു ചുരുക്കണമെന്നായിരുന്നു ദൈവമതം. രാമവാരിയർ കുറച്ചു കോട്ടയ്ക്കൽ സുഖമായി താമസിച്ചശേഷം മക്കളുടേതെ പോയി പണ്ടത്തെ പുത്തൻവാരിയത്തു താമസിക്കുകയായിരുന്നു. കാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധിച്ചു കൃതാർത്ഥമായ ശേഷം തന്നെ വാൽകൃരോഗം ബാധിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. അതുവരെ തന്നെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോയതു തൻകാര്യം ജയിക്കുന്നതിലദ്ദേഹത്തിന്നു സഹജമായുണ്ടായിരുന്ന ശുഷ്കാന്തിയും വാശിയും ആയിരുന്നു. അതു സാധിച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ ജീവിതോദ്ദേശം അവസാനിച്ചു. പുത്തൻ വാരിയത്തു താമസിക്കുമ്പോൾ ഒരു വീഴ്ചകൂടിയായി. ചരിത്രനായകനു അടിയന്തരമായി ആളുവന്നുപോയി. കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരേയും ലക്ഷ്മിവാറസ്യാർ മുതലായവരേയും വരുത്തി. ഒരാഴ്ചക്കുശേഷം അതായതു 1077 കുംഭം 7-ാംനു തിരുവാതിര നക്ഷത്രംകൊണ്ടു അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോകയുംചെയ്തു. ആ വക ശേഷക്രിയാദികളെല്ലാം ചരിത്രനായകന്റെ ചിലവിന്മേലാണു നടത്തിയ

തു. എന്നാൽ സ്ഥലം ചരിത്രനായകന്റെ പേരിലുള്ളതായതു കൊണ്ട് ചില അനന്തിരവന്മാർ അവിടേയ്ക്കു വന്നില്ല. വേറെ പിണ്ഡവും ദീക്ഷയും കഴിച്ചു. എന്നാൽ സാക്ഷാൽ പിണ്ഡകർത്താവും ഭൂരിപക്ഷം കുടുംബാംഗങ്ങളും ഇവിടെത്തന്നെയായിരുന്നുതാനും. ഇവർക്കു വേറെ ശുശ്രൂഷയുണ്ടാകുമെന്നതിനാൽ സഞ്ചയനും മുതലായതു ചരിത്രനായകന്റെ കൈകൊണ്ടുതന്നെ നിവൃത്തിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. രാമവാരിയർ മരിക്കുന്നതിനുമുമ്പു തന്റെ വസ്തുക്കൾ ചരിത്രനായകന്റെ പേരിൽ സ്പെന്തു എഴുതിയിരുന്നു. അതു മുതൽ അനന്തിരവനായ അച്ചുതവാരിയരുടെ കൈയ്ക്കുവരയും ആയിരുന്നു. ചില അനന്തിരവന്മാർ പിണ്ഡത്തിന്നു വരാത്തതിനാൽ ഒരു സമയം സ്പെന്തിനെപ്പറ്റി ചില ആക്ഷേപങ്ങൾ ഉണ്ടായേക്കാമെന്നു തോന്നി. തമ്മിൽ കശപിശ പാടില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു വസ്തു അന്നു കുട്ടി ഏട്ടൻ തമ്പുരാൻ എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ഇപ്പോഴത്തെ എടയാൾപ്പാട്ടു തമ്പുരാനവർകൾക്കു തീരുകൊടുത്തു. അതിന്നു കിട്ടിയ പ്രതിഫലം 700 ഉറപ്പികയായിരുന്നു. ഇതിന്നു പുറമെ രാമവാരിയർക്കുണ്ടായിരുന്നു അഞ്ചു സോദരിമാരുടെ താവഴിക്കും 200 ഉറപ്പികവീതം കൊടുക്കുവാനും തീരിൽ നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നു. അതെല്ലാം തമ്പുരാൻ കൊടുത്തു തീർത്തിരിക്കണം. സ്പെന്തിനെപ്പറ്റി പിന്നെ ആക്ഷേപം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. ഇതോടുകൂടി രാമവാരിയരുടെ വകയായി ചരിത്രനായകനു സിദ്ധിച്ച പുത്രാവകാശം ഏകദേശം 2000 ഉറപ്പികയും ഒരു സ്വപ്നന്തലും ആയിരുന്നു. സ്വപ്നന്തലു നൽകിയതാണു അവസാനത്തെ അനുഗ്രഹം.

രാമവാരിയർ മരിച്ചു പുലകഴിഞ്ഞതിന്നുശേഷം അധികം താമസിക്കാതെ വടക്കാഞ്ചേരി ഗുരുനാഥൻ കുട്ടഞ്ചേരി അപ്പൻ മൂസ്സ് താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുനിന്നു കോട്ടയ്ക്കൽ ആൾ വന്നു. അന്നു ആലത്തൂർ അപ്പൻനമ്പി കോട്ടയ്ക്കലായിരുന്നു.

“അപ്പൻമുസ്സിന്നു ദീനം കലശലാൺ. ശ്വാസത്തിന്റെ ഉപദ്രവം ആരംഭിച്ചിരിക്കുന്നു. വേഗം ചെല്ലണം എന്നു അദ്ദേഹത്തെ അറിയിക്കാനാണു ആൾ വന്നത്. ഈ ആൾ വന്നതു 77 മീനം 12-ാംനു- ചൊവ്വാഴ്ചയായിരുന്നു. ബുധനാഴ്ച നേരത്തെ നമ്പി പോയി. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ ചരിത്രനായകനായ വൃസനും ഇത്രയാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ പ്രയാസം. ഗുരുനാഥൻ മരിച്ചുപോകുന്നതിലല്ല വൃസനും; ഒരു നോക്കു കാണാൻ സാധിക്കാത്തതിലാണു. പിതാവു മരിച്ച സമയമാകുകൊണ്ടു കാര്യങ്ങൾക്കു വലിയ താമസമാകുകയൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നമ്പിമാടൊപ്പം പൊയ്ക്കുളയാമെന്നുവെച്ചാൽ യാതൊരു നിവൃത്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതായാലും വിധിപോലെ വരട്ടെ എന്നു വെച്ചു ഞായറാഴ്ചയായപ്പോഴേയ്ക്കും കാര്യങ്ങൾക്കൊക്കെ ഒരുക്കി വടക്കാഞ്ചേരിക്കു പുറപ്പെട്ടു. തിങ്കളാഴ്ച ഉച്ചയ്ക്കു നെല്ലുവായിൽ എത്തി. അതുവരെ ഒരു ശബ്ദവും കേട്ടിരുന്നില്ല. അവിടെച്ചെന്നപ്പോളറിഞ്ഞതു ഗുരുനാഥൻ രാവിലെ വരെ മരിച്ചിട്ടില്ലെന്നാണു്. വേഗം കുളിച്ചു കുറച്ചു ചോറുവാരി ഉണ്ടു, അവിടെ നിന്നു പോയി 4 മണിക്കു ഇല്ലത്തേത്തി മുവിൽച്ചെന്നു വന്ദിച്ചു. ഗുരുനാഥൻചരിത്രനായകനെ സാന്നിധ്യം നോക്കിയതല്ലാതെ ഒന്നും സംസാരിക്കാൻ വയ്ക്കായിരുന്നു. ശ്വാസം എടുത്തുവലിക്കുന്നു. തലക്കാലം വേണ്ടതു ചെയ്തശേഷം വെയിലത്തു ഓടിക്കിതച്ചുവന്ന വകയായി വലിയ ദാഹം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഒരു കിണ്ടി പച്ചവെള്ളംവാങ്ങിക്കുടിച്ചു. ഹാ! അവിടുന്ന് ഒരു നിമിഷത്തിനുള്ളിൽ ഗുരുനാഥൻസ്വർഗ്ഗലോകം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു. ചരിത്രനായകൻ തന്നെപ്പറ്റി എപ്പോഴെങ്കിലും ഒരുഭിമാനം തോന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിപ്പോഴാണു്. “ഞാൻ തന്നെ കൃതാർത്ഥൻ! ഞാൻതന്നെ, ഭാഗ്യവാൻ. ഗുരുനാഥനു ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ടവൻ ഞാൻതന്നെ സംശയമില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഗ്രഹവുമെന്തെന്നുവെച്ചാലും എനിക്കു തരുവാൻവേണ്ടി മാത്രം ഇങ്ങനെ ഏഴു ദിവസം ശ്വാസം വലിച്ചുകിടന്നതാ

ണ. അതുകൊണ്ടിനി വൈദ്യശാല ആരംഭിക്കുന്നതിന്നു ഒട്ടും തന്നെ സംശയിക്കേണ്ടതില്ല. ഗുരുനാഥന്റെ അനുഗ്രഹം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കും" എന്നിങ്ങനെ ഓരോന്നോരോന്നായി പലതും ചരിത്രനായകൻ അപ്പോൾ വിചാരിച്ചിരുന്നു. ചരിത്രനായകൻ 4 മണിക്ക അവിടെ ചെല്ലുകയും 5 മണിക്ക അദ്ദേഹം മരിക്കുകയും ചെയ്തതിന്നുപകരം വിപരീതമാണു സംഭവിച്ചതെങ്കിൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ഇച്ഛാഭംഗം എത്രയായിരിക്കും. ഹാ! ദൈവമേ! അതു വിചാരിക്കാൻകൂടി പ്രയാസമാകുന്നു. ഏതായാലും ശവദാഹം മുതലായതെല്ലാം കഴിഞ്ഞു പിറേന്നു മടങ്ങിപ്പോരികയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ സർവ്വഭാരങ്ങളും ഒഴിച്ചും ഒഴിഞ്ഞും ഏകാഗ്രമായി പ്രവൃത്തി എടുപ്പാൻ സൗകര്യപ്പെട്ട ശേഷം 1078 കന്നിമാസത്തിൽ വിജയ ദശമിദിവസം സാക്ഷാൽ ആയുർവൈദ്യശാല ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിനെസ്സംബന്ധിച്ചു ചെയ്ത വിജ്ഞാപനത്തിലാണു ഒന്നാമതായി ചരിത്രനായകൻ പി. എസ്. വാരിയർ എന്നെഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയതു. ആ വിജ്ഞാപനം താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

ആ യു വൈദ്യശാലയെ പറ്റിയ

വിജ്ഞാപനം.

അനേകകാലംമുമ്പുതൊട്ടുതന്നെ ഇന്ത്യയുടെ ഒരു പ്രത്യേക ധനമായി നാം അഭിമാനിച്ചുവരുന്നു ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചു ആർക്കും ഒന്നുതന്നെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നാണു തോന്നുന്നതു. എങ്കിലും,

“യാതി ഹാലാഹലതപഞ്ച സദ്യോ ഭൂഭാജനസ്ഥിതം”

എന്നു വാഗ്ഭടാചാര്യർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെതന്നെ കുറച്ചുകാലത്തിനിപ്പറം മിക്ക നാട്ടുവൈദ്യന്മാരും തങ്ങളുടെ അനാദരം, അശക്തി, അസഹായത ഇവകളാൽ ഇതിന്റെ ഗുണഭോഷങ്ങളെ യഥാർത്ഥമായി ഗ്രഹിച്ചു വേണ്ടുവിധം പ്രവ

ത്തിക്കുകയും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാത്തതാൽ നാട്ടുവെളി
ത്തിന്നു അതിയായ ഉടവും അപവാദവും വന്നുകൂട്ടുവാനിടവ
ന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പരക്കെ സമ്മതിക്കുന്നതാണല്ലോ.

നമ്മുടെ പുറപ്പെരുഷന്മാരാൽ അനേകകാലം അത്യുദ്ധാ
നംചെയ്തു സമ്പാദിക്കപ്പെട്ടതും, ആബാലവൃദ്ധം ഒഴിച്ചുകൂടാ
ത്തവിധം അത്രമേൽ നമുക്കുപയോഗമുള്ളതുമായ ഈ ധന
ത്തെ നാം കേവലം മടിയന്മാരായിരുന്നുവെന്നു കൊണ്ടു ലേശം വർദ്ധി
പ്പിക്കുന്നില്ലെന്നല്ല, നാൾക്കുനാൾ ക്ഷയിച്ചിപ്പോകുകയും വാ
സ്തവത്തിലില്ലാത്തതായ അനേകം ദോഷങ്ങളെ മറുചിലർ
തെറ്റിയിരിച്ചും അസൂയപ്പെട്ടും ഇതിങ്കൽ ആരോപിച്ചു പരി
ഹസിക്കുന്നതിനെ കണ്ടിട്ടും യാതൊരു വികാരഭേദവും കൂടാ
തെ സഹിച്ചിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനേക്കാൾ ലജ്ജാവഹ
മായി മറു യാതൊന്നും തന്നെ ഉണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ഇപ്പോഴുള്ള മിക്ക നാട്ടുവെളിമാരുടേയും മോശസ്ഥിതി
യെപ്പറ്റി ഇതിലധികം പറയുന്നതു പലർക്കും പരിഭവത്തിന്നു
കാരണമായി വന്നേക്കാമെന്നു ശങ്കിച്ചു നിരന്തരമായ ആ പ്ര
സംഗത്തിൽനിന്നു പിൻവാങ്ങാമെന്നില്ല, നാട്ടുമാരുടെ ത
ലക്കാലസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി രണ്ടുവാക്കു പറയാതെ വിട്ടുകൊടുവാൻ
ഒരിക്കലും ധൈര്യം വരുന്നില്ല.

മരുന്നുകൾ ശേഖരിക്കുക, സൂക്ഷിക്കുക, വില്പിക്കുക, വാങ്ങു
ക, പാകംചെയ്യുക, ഉപയോഗിക്കുക മുതലായ എല്ലാ പ്രവൃ
ത്തികളും ചെയ്യുന്നതു പ്രായേണ വെറുംകൂലിക്കാരായി തീർന്നി
രിക്കുകൊണ്ടു ഇവർ അതുകൾക്കെല്ലാം വേണ്ടുന്നസമയത്തും ശരി
രിയായും യോഗങ്ങളിൽ കൂട്ടുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, സുലഭമായി
കിട്ടുന്നവയെപ്പോലും തെറ്റിയിരിച്ചു മാറിമാറി ചേർക്കുക പതി
വായുമാറിരിക്കുന്നു. ഇതിന്നുപുറമെ കാലക്രമേണ പരിചയക്കര
വിനാലും മറ്റും അസംഖ്യം ഔഷധങ്ങൾ ഇക്കാലത്തു അറി
ഞ്ഞുകിട്ടാതായി തീരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു.

ഇങ്ങിനെ അന്യന്മാരെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും, വൈദ്യന്മാർ ഈ വിഷയത്തിൽ നിർബന്ധമായി യാതൊരു ഉത്തരവാദിത്വവും കൈക്കൊള്ളാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ഇവകളെക്കുറിച്ച് വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള ഫലശ്രുതി കേവലം “രോചനാത്മം”യാണെന്നു ജനങ്ങൾ ധരിച്ചുപോകുന്നു. എന്നുമാത്രല്ല, വൈദ്യന്മാർക്കും തങ്ങൾ വിധിക്കുന്ന ഔഷധങ്ങളെപ്പറ്റി യാതൊരു പരിചയവും ഇല്ലാതായിത്തീരുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. “ദ്രാക്ഷാദി” യോഗത്തിൽ “പരൂഷകം” എന്നു കാണുന്നതിന്നു ‘ചിരരീന്തൽ’ എന്നു ഓലയിൽ കുറിക്കുന്നതല്ലാതെ “ചിരരീന്തൽ” എന്നതു എന്താണു? എവിടെ കിട്ടും? എന്നു രോഗി ചോദിച്ചാൽ “അതെല്ലാം മരുന്നപറിക്കാരോടു ചോദിക്കേണ്ടതാണ്” എന്നല്ലാതെ വാസ്തവം അറിഞ്ഞു പറയുന്ന വൈദ്യനെ കാണാൻ കൊതിക്കേണ്ടിവന്നിരിക്കുന്നു. താൻ എടുത്ത പ്രയോഗിക്കുന്ന ഔഷധത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു വിവരവുമില്ലാത്ത യോഗാവു യുദ്ധത്തിൽ ജയിക്കുന്നതെങ്ങിനെ? ഈവക വൈദ്യന്മാരെക്കുറിച്ച് പരിഷ്കാരം വലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഇക്കാലത്തു ജനങ്ങൾക്കു അതുപ്ലിയും അവിശ്വാസവും ഉണ്ടാകുന്നതിനെപ്പറ്റി ഒട്ടും അതിശയപ്പെടാവനില്ല.

എന്നാൽ ഇത്രത്തോളം പറഞ്ഞതുകൊണ്ട് ഔഷധപരിചയം അത്യാവശ്യമാണെന്നല്ലാതെ, എല്ലാ വൈദ്യന്മാരും എല്ലാ മരുന്നുകളും പെച്ചേറെ തെയ്യാറാക്കിവെക്കേണമെന്നു സിദ്ധാന്തിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ആരും ധരിച്ചുപോകരുതു. അതു നന്നല്ലെന്നല്ല പറയുന്നതു. പക്ഷെ, അതു അസാധ്യമെന്നു മാത്രമാണ്. ഭക്ഷണസാധനങ്ങൾ, വസ്ത്രം, വീട്ടുസാമാനങ്ങൾ മുതലായവ എല്ലാവർക്കും അത്യാവശ്യമാണെങ്കിലും ആവക എപ്പോഴെപ്പട്ട സാധനങ്ങളും അവരവർ തന്നെ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകമുണ്ടാക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നതു ലോകരീതിക്കു ചേരാത്തതും, കേവലം അസാധ്യവുമാണെന്നു ആർക്കും അറിയാവുന്നതാണ്.

അതുകൊണ്ട് ഈ അവസരത്തിൽ നാം ഒരപ്പെട്ട കഷ്ടപ്പെടാതെ അന്യോന്യം യോജിച്ചും വിശ്വസിച്ചും പ്രവൃത്തിവിഭാഗംചെയ്തു പരസ്പരസഹായമായിത്തീരുന്നതു അത്യാവശ്യമാണെന്നാകുന്നു ഞങ്ങളുടെ അഭിപ്രായം. വൈദ്യന്മാരിൽ ചിലർ പ്രത്യേകം ഒരു കമ്പനിയായിച്ചേന്ന് ഔഷധങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം പരിശോധനകഴിച്ചെടുക്കുകയും, അതിയായ ശുഷ്കാന്തിയോടും ആലോചനയോടുംകൂടി ശാസ്ത്രത്തിന്നും പരിചയത്തിന്നും യാതൊരു നീക്കത്തുക്കവും വരുത്താതെ ഇവയെ തെയ്യറാക്കിക്കൊടുക്കുകയും, മറ്റു വൈദ്യന്മാർ വാങ്ങി വേണ്ടവിധം ഉപയോഗിച്ച് ഉത്തമരീതിയിൽ ചികിത്സ നടത്തുകയും ചെയ്ത തുടങ്ങുന്നതായാൽ രണ്ടു കൂട്ടർക്കും പ്രയത്നത്തിന്നു തക്ക ആദായവും, രോഗികൾക്കു സൗകര്യവും, നാട്ടുവൈദ്യത്തെക്കുറിച്ചു ജനങ്ങൾക്കു വിശ്വാസവും തൃപ്തിയും സിദ്ധിക്കുമെന്നാണ് ഞങ്ങളുടെ വിശ്വാസം.

ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യന്മാർക്കുള്ള പ്രത്യേകഗുണം ഇതുതന്നെയാണ്. അവർക്കു വേണ്ടുന്ന മരുന്നുകളും ചികിത്സാസാമഗ്രികളും തരംപോലെ അടുപ്പിച്ചുകൊടുപ്പാൻ തക്കതായ ഷാപ്പുകൾ എല്ലാ നഗരങ്ങളിലും എത്രയെങ്കിലും തെയ്യറുണ്ട്. ആവക സൗകര്യങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ടു നമുക്കും വരുത്തിക്കൂടാ? നമ്മുടെ പൂർവ്വന്മാരെ ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉദാഹരിച്ചു പറഞ്ഞു മടുക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. 'വേഷക്കാരത്തി പെററിട്ടല്ലല്ലോ വേഷക്കാരൻ ഉണ്ടാവുന്നത്'. നാട്ടുവൈദ്യത്തെകാലോചിതമായി പരിഷ്കരിക്കേണ്ട കാലം എത്രയോ അതിക്രമിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു എന്നു വ്യസനപൂർവ്വം പറയുന്നതോടുകൂടി മേൽപ്രസ്താവിച്ചപ്രകാരം നാം യോജിച്ചു യത്നിക്കുന്നപക്ഷം നമുക്കും ജയഫലം കിട്ടാതിരിക്കയില്ലെന്നു ധൈര്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

കഴിഞ്ഞ കാര്യത്തെക്കുറിച്ചു പശ്ചാത്തപിച്ചു കാലം കഴിക്കുന്നതിനെക്കാൾ ഭാവിയിലായ യശസ്സിനെ തേടി യത്നിക്കുന്നതാകുന്നു ഉത്തമധർമ്മമെന്നുള്ള വിചാരത്താലാകുന്നു ഒന്നാമതായി ഇവിടെ ഈ 'ആയുർവൈദ്യശാല' സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്.

ഇവിടെ ദീനക്കാരെ അതിയായി മനസ്സുവെച്ച ചികിത്സിച്ചു കൊടുപ്പാനൊരുക്കമുള്ള തുപോലെതന്നെ ഔഷധങ്ങളെ ശരിയായി സമ്പാദിച്ച് വിധിപോലെ യോഗം കൂട്ടി മറ്റു വൈദ്യന്മാർക്കും രോഗികൾക്കും സുകരമായി ഉപയോഗിക്കത്തക്കവിധം ന്യായമായ വിലയ്ക്കു വിപ്ലാസകൂടി തെയ്യർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഇതിൽ ഒരൊറ്റ മരുന്നുപോലും അതിയായി പരിശോധിക്കാതെ എടുക്കുകയോ പ്രത്യേകം ദൃഷ്ടിവെക്കാതെ ഉണ്ടാക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ല.

ഔഷധങ്ങളിൽ ലവലേശം കൃത്രിമം ഉണ്ടാവില്ലെന്നു ഞങ്ങൾ ധൈര്യമായി പറയാം.

പഴയ സമ്പ്രദായത്തിൽ നടപ്പുള്ള മിക്ക യോഗങ്ങളും എല്ലാത്തോഴും തെയ്യരുണ്ടായിരിക്കും.

പലപല കഷായങ്ങൾ ഇംഗ്ലീഷ് സമ്പ്രദായപ്രകാരം ഉണ്ടാക്കി കേടുപറ്റാത്തവിധം ശരിയാക്കി വെച്ചിരിക്കുന്നു.

ഔഷധങ്ങൾ അധികവും ഗുണത്തെ കാംക്ഷിച്ചു ഭൂരികളിൽനിന്നും വരുത്തുന്നവയും ലോകത്തിൽവെച്ചു ഉൽകൃഷ്ടങ്ങളാണെന്നു പരക്കെ സമ്മതിക്കപ്പെട്ടവയുമാണ്.

മലയാളത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന യോഗങ്ങളിൽ ദുർല്ലഭം ചിലതു മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ ഉണ്ടാക്കി വില്ക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവകൾക്ക് ഇവിടുത്തെക്കാൾ വില എത്രയോ ജാസ്തി കൂടുന്നുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ലാതെ ഗുണത്തിൽ യാതൊരു വിശേഷവുമില്ല.

വൈദ്യന്മാരുടെ ഏതു യോഗക്കുറിപ്പുകളും ക്ഷണത്തിൽ തെയ്യറാക്കിക്കൊടുക്കും. എന്നാൽ ആ വക കുറിപ്പുകൾ വൃക്തമായി എഴുതി അയക്കുകയും ചിലവു മുൻകൂട്ടി അടക്കുകയും വേണ്ടതാകുന്നു.

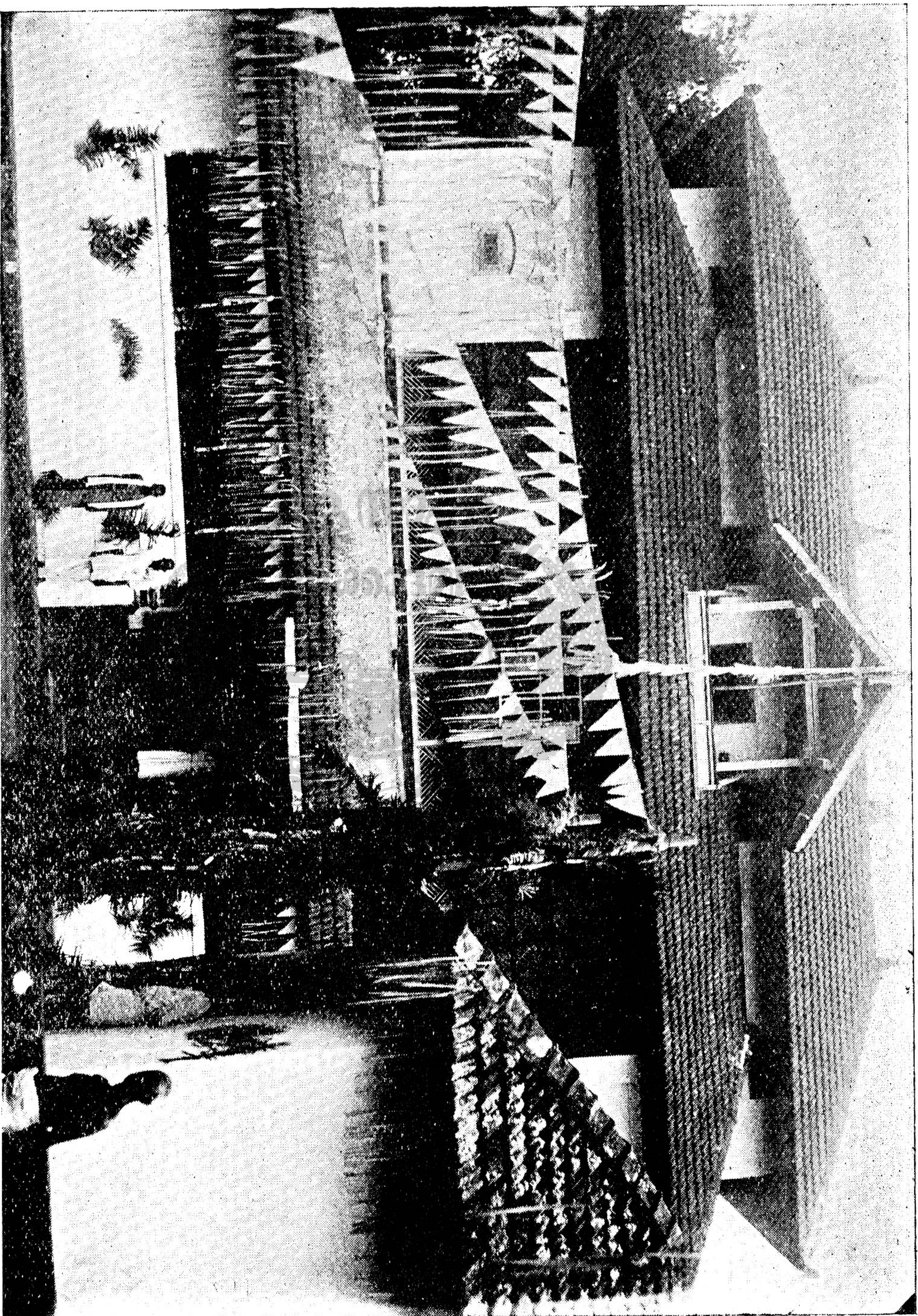
തുച്ഛമായ ഒരു ആവശ്യംപോലും ഞങ്ങൾ ശ്രദ്ധവെക്കാതെ വിട്ടുകളയുന്നതല്ല. ഇന്നു കിട്ടുന്ന കത്തുകൾക്കു നാളത്തെ തപാലിൽ തന്നെ മറുപടി അയക്കുന്നതാണ്.

ഒരൊറ്റപരീക്ഷയാൽ ആർക്കും തൃപ്തിവരാതിരിക്കയില്ല.

കോട്ടക്കൽ,
16-10-1902. }

പി. എസ്. വാരിയർ.

ആയുർവേദ ഔഷധശാല (1902-ൽ സ്ഥാപിച്ചത്)

1927-ൽ ആലോചിക്കപ്പെട്ട ജൂബിലിഅവസരത്തിൽ എടുത്തത്.

ഉത്തരവ് ഡ .

*****

ആയുർവൈദ്യശാല അന്നമുതലേ ക്രമോൻമുഖമായി അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടു വരികയാണു ചെയ്തതെങ്കിലും ഇതു ഫലപ്രദമാവുമെന്നു ആദ്യകാലത്തു പൊതുജനങ്ങൾക്കു എന്നല്ല, സ്വന്തം ആളുകൾക്കുകൂടി വിശ്വാസം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനുള്ള പ്രധാനകാരണം ഇങ്ങനെ ഒരേപ്പാടു അവരാരും കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതുതന്നെയാണു്. ചില പുരോഭാഗികൾ അന്നം അവശിഷ്ടമായി കിട്ടപ്പണ്ടായിരുന്നു. ദോഷം പറഞ്ഞു നോക്കാതെയും ഇരുന്നില്ല. എന്നാലും ഈ ഏർപ്പാടിനു വലിയ ഈശ്വരധീനമുള്ളതായിട്ടാണു ചരിത്രനായകനു് അന്നമുതലുള്ള അനുഭവം.

വൈദ്യശാല തുടങ്ങി ആറുമാസം കഴിയുന്നതിന്നുമുമ്പായി കോട്ടയ്ക്കൽ കലശലായി നടപ്പഭിനം (വിഷുചിക) ബാധിച്ചു. ചരിത്രനായകൻ അന്നു് രോഗം ബാധിച്ച വീടുകളിലെല്ലാം ഒരുപോലെ ചെന്നു മരുന്നുകൊടുത്തുവന്നു. ഇതു നാട്ടുവൈദ്യന്മാരാരും ചെയ്യാത്ത കൃത്യമായിരുന്നു. മരിക്കുകയാണെങ്കിലും പൊറുക്കുകയാണെങ്കിലും ദീനക്കാരെ ശുശ്രൂഷിക്കുവാൻ രാവുപകലും ചരിത്രനായകൻ എല്ലാ വീട്ടിലും തെയ്യാറുണ്ടു്. ഇതിൽ ജനങ്ങൾ വളരെ സന്തോഷിച്ചു. ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഉപയോഗവും അവരറിഞ്ഞു. ഈ കാര്യത്തിൽ ചരിത്രനായകന്റെ മാതാവിനെക്കൂടി അല്പം ധ്യാനിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. ചരിത്രനായകൻ ഇങ്ങനെ നടപ്പഭിനക്കാരെ ഇടയിൽ കിടന്നു കളിക്കുന്നതിനെ അവർ ഒരിക്കലും തടയുകയുണ്ടായില്ല. സാധാരണ സ്രീകളാണെങ്കിൽ, തന്റെ ഏകപുത്രനെ ഒരിക്കലും ഇങ്ങനെ പോകുവാൻ അനുവദിക്കുകയുണ്ടാകയില്ലെന്നു തീർച്ചയാണു്. അന്നു വിശേഷിച്ചു് ഈ ദീനത്തെപ്പറ്റി ഇന്നുള്ള

തിൽ എത്രയും അധികം ഭയവും വജ്ജവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇതൊന്നും സാരമാക്കാതെ ഇങ്ങനെ നിഷ്കഷ്ടയായുള്ള ചികിത്സയിൽ അന്ന് അനവധി രോഗങ്ങൾ സുഖപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അക്കാലത്തു ചെയ്ത നിരന്തരപരിശ്രമത്താൽ വിഷ്ടചികാരി ഗുളിക കണ്ടുപിടിപ്പാനും, വിഷ്ടചിക എന്ന പുസ്തകം മലയാളത്തിൽ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താനും ഇടയാവുകയും ചെയ്തു.

അക്കാലങ്ങളിൽ സാധാരണ നാട്ടുമരുന്നുകൾക്കൊന്നിന്നും മാത്രം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല.

“മാത്രായാ ന വ്യവസ്ഥാസ്തി വ്യാധിംകോഽപി ബലം വയഃ
ആലോച്യ ദേശകാലൌ ച യോജ്യാ തദപചുക്ത നാ.”

എന്നാണ് വാഗ്ഭടാചാര്യൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്. മാത്രയ്ക്കു സ്ഥിരതയില്ല. അതു വ്യാധിസ്വഭാവം, കോഽപിസ്വഭാവം, ബലം മുതലായതാലോചിച്ചു അപ്പോഴപ്പോൾ നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണ് എന്നാണിതിന്റെ സാരം. ഇങ്ങനെയായാൽ സാധാരണക്കാർക്കു മരുന്നവാങ്ങി ഉപയോഗിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയുണ്ടാകയില്ലല്ലോ. ഇംഗ്ലീഷു മരുന്നുകളുടെ സ്ഥിതി ഇങ്ങനെയല്ല. അവയ്ക്കു പത്തു തുളുളി മുതൽ ഇരുപതു തുളുളിവരെ അല്ലെങ്കിൽ 5 ഗ്രെയിൻ മുതൽ 10 ഗ്രെയിൻവരെ എന്നതോതിൽ എല്ലാറ്റിന്നും അതാതിന്റെ ഗുണദോഷംപോലെ കുറഞ്ഞതും ഏറിയതുമായ മാത്രകളെ പലരും കൂടി ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ മാത്ര വൈദ്യസഹായം കൂടാതെ തന്നെ ഒരു സമയം ഉപയോഗിച്ചു പോയാലും അപായം വരുന്നതല്ല. അതുപോലെ ആയുർവൈദ്യരക്ഷയങ്ങളുടെ മാത്രകൾക്കും ഒരു ക്ലിപ്ത ചെറുതുള്ള അത്യാവശ്യമായി വന്നു. അതു നിമിത്തം പല പരിശോധനകളും ചെയ്തതിന്നുശേഷം ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നതായ എല്ലാ മരുന്നുകളുടേയും മാത്രാവിവരണത്തോടും അതുപയോഗിക്കേണ്ടുന്ന രീതി, മുഖ്യ രോഗങ്ങൾ ഇവയെ കാണിച്ചുകൊണ്ടും 1079-ൽ ഒന്നാമതായി ഒരു

ഷഡപ്പട്ടികയും, അതിനെ വീണ്ടും പരിഷ്കരിച്ചു 1083-ൽ ചി കിത്സാ സംഗ്രഹം എന്ന പുസ്തകവും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. ഈ പ്രസിദ്ധീകരണം ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്ക് മാത്രമല്ല ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്ക് ഏറ്റവും ഉപയോഗമായി വന്നു. ഇതിനെ അനുസരിച്ചു പല വൈദ്യശാലകളും ഔഷധപട്ടികകളും ഉണ്ടായി. എന്നതന്നെയുമല്ല മുറി വൈദ്യന്മാരെക്കൊണ്ടു ജനങ്ങൾക്കുള്ള ഉപദ്രവത്തിന്നിതുമിത്തം സാരമായ ശമനവും കിട്ടി. അന്നു പരദേശങ്ങളിൽ മലയാളി മുറിവൈദ്യന്മാർ ധാരാളം നടന്നു ചികിത്സിച്ചിരുന്നു. ജനങ്ങൾക്കുവരെപ്പറ്റി വളരെ ഭയവും അവിശ്വാസവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ ഈ പുസ്തകം വാങ്ങി അതിലെ രീതി അനുസരിച്ചു മരുന്നുകൾ ഉപയോഗിപ്പാൻ തുടങ്ങിയതു മുതൽ അവിശ്വാസത്തിന്നു പകരം അവരിലും ആയുർവൈദ്യഔഷധങ്ങളിലും അധികം വിശ്വാസമായിത്തീർന്നു.

ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ ആദ്യം ചെറിയമ്പിട്ടിൽ കുഞ്ഞുണ്ണിനായർ എന്ന ഒരാളെ മാത്രമാണു പ്രവൃത്തിക്കു നിയമിച്ചിരുന്നതു്. ആയാളെ സംഗതിവശാൽ പിന്നെ പിരിയ്ക്കേണ്ടിവന്നു. രണ്ടാമതായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ആൾ മഠത്തിൽ പറങ്ങോടൻനായരാണ്. അതുകൊണ്ടായാളാണിപ്പോൾ സർവ്വീസിൽ ഒന്നാമൻ. ഗുമസ്ഥൻപണിക്കു ആദ്യം നിയമിക്കപ്പെട്ട ആൾ ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോനെന്ന് ശിന്നന്മേനവനാണ്. അതിന്നു സഹായിയായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ആൾ യം. അച്ചുതൻ നായരെന്നൊരാളാണ്. ഈ പഴയ കൂട്ടരെല്ലാവരും ഇപ്പോഴും സർവ്വീസിലുണ്ടെന്നുള്ളതു ഏറ്റവും ചാരിതാത്മ്യജനകമാകുന്നു. എന്നാൽ വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിയിൽ ഒന്നാമതായി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട വാരിയർ, ചെറുനെല്ലിക്കാട്ടു വാരിയത്തു രാമവാരിയർ എന്നൊരാളായിരുന്നു. ഈയാൾ മുമ്പുതന്നെ ചരിത്രനായകന്റെ പ്രത്യേക സ്നേഹിതനായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ആകപ്പോഴും

ടെ എല്ലാവർക്കും വേണ്ടപ്പെട്ടവനും സ്വജനത്തിൽ ഒരു പ്രമാണിയും ആയിരുന്നു. ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്ക് വേണ്ടുന്ന എല്ലാ അങ്ങാടിമരുന്നുകളും പഠിമരുന്നുകളും നല്ലതായി ശേഖരിച്ചു കൊടുക്കുകയായിരുന്നു ഇയാളുടെ പ്രധാനപ്രവൃത്തി. മരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പു ഈയാൾക്ക് ഒരുമാതിരി ബുദ്ധിഭ്രമം തുടങ്ങി.

“മത്തവൽഗതിവാക്കമ്പ-

മൊഹാ മാസാമരിഷ്യതഃ”

എന്ന മരണലക്ഷണമായിരുന്നു അതു. അധികം പറഞ്ഞിട്ടാവശ്യമില്ലല്ലോ. 1091 ചിങ്ങം 25-ാംനാൾ ശനിയാഴ്ച രാണം തീരുവോണദിവസം കാലത്തു ആരംഭിക്കുന്ന ഞായറാഴ്ച കത്തികൊണ്ടു കത്തി കുടൽ പുറത്തുപാടിച്ചു ആത്മഹത്യചെയ്തുകൊണ്ടു. വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാരിൽ ആദ്യമായി മരിച്ചതു ഇയാളായിരുന്നു. ഇത് ഏറ്റവും അപരിഹാസ്യമായ നഷ്ടമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. ഈയാൾക്ക് മരിക്കുമ്പോൾ കുറെ കുടങ്ങളൊക്കെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും അതെല്ലാം അന്നിരവന്മാരെ ബാധിക്കുവാനിടവരാതെ ചരിത്രനായകൻ തീർത്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭകാലത്തു ചരിത്രനായകന്റെ താമസം തെക്കേ വാരിയത്തു അന്നുണ്ടായിരുന്ന പത്തായപ്പുരയിലായിരുന്നു. (പണ്ടു എത്രയും ചെറിയതായും മണ്ണു ചുമരായും ഉള്ള ഒരു പത്തായപ്പുര ഉണ്ടായിരുന്നു.) രാമവാരിയരുടെ ഹെഡ് ക്വാർട്ടേഴ്സായതുകാലത്തു സ്ഥലം പോരാത്തതിനാൽ പഴയതു പൊളിച്ചു കുറച്ചു വലുതാക്കിയും ഉറപ്പിലും ഒരു പത്തായപ്പുര പണി ചെയ്തു. ഭിത്തി കല്ലുകൊണ്ടു കെട്ടി ഇരുമ്പഴിയും മറുമായിട്ടായിരുന്നു അതിന്റെ സ്വഭാവം. എന്നാൽ മേൽപ്പുര മുളംകഴിക്കോലായും ഓട്ടു മേയ്ക്കായുമാണിരുന്നിരുന്നത്. രാമവാരിയർക്ക് ആ പ

രയിൽ ആരും തികച്ചും താമസിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടു ലക്ഷണപ്പിഴയുള്ളതാണെന്നുള്ള ആക്ഷേപം അന്നു മുതൽക്കുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ രാമവാരിയർ മക്കളെപ്പോലെയായി താമസമായ ശേഷം അതിൽ താഴുപുരയുടെ ഏതാനും ഭാഗം പൊളിച്ചുനീക്കി വലിയ ഭർലുക്കുണമുള്ളതിന്നു സമാധാനം ചെയ്തു വെച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്നിട്ടും സംശയം തീർന്നില്ല. നിലനിൽക്കുമെങ്കിൽ ഓടിപ്പോകാനും മറ്റുമായി വീണ്ടും കുറെ അധികം ചിലവു ചെയ്യേണ്ടെന്ന നിലയും ആയിരുന്നു എന്നാലും സ്ഥലം കഷ്ടിയാണുതാനും. അതിനാൽ ഇതു 1080-ൽ പൊളിച്ചു കുറെക്കൂടി വലുതാക്കിയും ഉറപ്പിലും പണിചെയ്ത് ഓടിട്ടു. ഇതു ചരിത്രനായകന്റെ സ്വന്തം ചിലവിലാകുന്നു. തറവാട്ടിൽനിന്നും പണ്ടത്തെ പഴയ പുരയുടെ അവശിഷ്ടങ്ങൾ വല്ലതും ഉണ്ടെങ്കിൽ അതു മാത്രമേ ഇതിലേക്കുപയോഗപ്പെട്ടിട്ടുള്ളൂ. രാമവാരിയർ പണിചെയ്ത പത്തായപ്പുരയിലായിരുന്നു അതുവരെ പണ്ടങ്ങളും മറ്റും സൂക്ഷിച്ചിരുന്നതു. അന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ വക്കൽ തറവാട്ടുവകയും സ്വന്തം വകയും പണം ഉണ്ടായിരുന്നു. കുട്ടിവാറസ്വാരുടെ വകയും ചരിത്രനായകന്റെ വകയും പണം വേറെയും ഉണ്ട്. എല്ലാംകൊണ്ടും പണ്ടത്തിന്മേൽ എടുവാട്ടു ചെയ്തു വരികയായിരുന്നു അന്നത്തെ സ്വഭാവം. എല്ലാം കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാരുടെ മേലന്വേഷണത്തിൽ ചരിത്രനായകൻ നടത്തി വരികയുമായിരുന്നു. പത്തായപ്പുര പൊളിച്ചു പണിചെയ്തപ്പോൾ ഇതെല്ലാം നാലുകെട്ടിലേയ്ക്കു മാറ്റി. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ തന്നെയായിരുന്നു ഇതു സൂക്ഷിച്ചു വന്നിരുന്നതു്. പുതിയ പത്തായപ്പുര പണി കഴിഞ്ഞതിന്റെ ശേഷവും അതു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാരുടെ അധീനത്തിൽനിന്നു മാറ്റിയില്ല. അതിനുള്ള കാരണം ചരിത്രനായകൻ വരവിലധികം ചിലവിടുന്നുണ്ടോ എന്നു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ സംശയിക്കുന്നുണ്ടെന്നു

തോന്നിയതിനാലാണ്. എന്നാൽ ചരിത്രനായകന്റെ സ്ഥിതി അങ്ങനെയല്ല.

“ഇദമവ്വി.പാണ്ഡിത്യം ഇയമേവ വിദഗ്ദ്ധതാ
അയമവ പരോധമേവാ യദാ യാന്നാധികോവ്യയഃ”.

എന്ന തത്വത്തെ കേവലം വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടു തന്നെയായിരുന്നു എല്ലാം ചെയ്തുവന്നിരുന്നത്. ‘അതിസ്നേഹം പാപശങ്കി’ എന്നുണ്ടല്ലോ. വിശ്വാസം വന്നിട്ടുമാറി പണ്ടങ്ങു ഇങ്ങോട്ടു നീക്കുന്നത്. അതുവരെ സ്വന്തം പണ്ടും പണങ്ങളും ഇവ കൂടി കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർ പക്കൽ തന്നെ ഇരിക്കട്ടെ എന്നു ചരിത്രനായകനും നിശ്ചയിച്ചു. ഏതായാലും രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലംകൊണ്ട് ആയുർവൈദ്യശാല കുമത്തിൽ അഭിവൃദ്ധിപ്പെട്ടുവരികതന്നെയാണു ചെയ്യുന്നത് എന്നു പൊതുജനങ്ങൾക്കും ഒടുവിൽ കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയ്ക്കാർക്കും ബോദ്ധ്യമായി. ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭകാലത്ത് ഏറിയാൽ ഒരു മാസത്തിൽ 300-കയിലധികം സംഖ്യക്കു മരുന്നു വില്പന വാൻ നോധിക്കുമെന്നു തൽ പ്രവർത്തകൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാലതു 1081-ലെ ചില മാസങ്ങളിൽ 500 ഉറപ്പികയിലധികമായി വൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

ആയുർവൈദ്യശാല ആരംഭിക്കപ്പെട്ട് അധികം താമസിയാതെ “ആയുർവൈദ്യസമാജം” എന്ന പേരിൽ ഒരു വൈദ്യസംഘം കൂടി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിന്റെ പ്രധാന പ്രവർത്തകനും അന്നുമുതൽ ഇന്നുവരെ സിക്തരിയും ചരിത്രനായകൻതന്നെയാണെങ്കിലും ബ്രഹ്മശ്രീ പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ, മ. രാ. രാ. കെ. സി. മാനവിക്രമൻരാജാ ഡി. സി; ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരീയർ മുതലായ പലരും ഇതിൽ. ആദ്യം മുതൽക്കു ഉത്സാഹികളാകുന്നു. അഭിനവവാചസ്പതി ടി. സി. മുസ്സവർകളും ആദ്യം ഇതിൽ വളരെ ഉത്സാഹിച്ചിട്ടും, കുറെക്കാലം സഹായ

സിക്രട്ടേറിയായി ഇരുന്നിട്ടും ഉണ്ട്. എന്നു മാത്രമല്ല, അനേകം പ്രഭുക്കന്മാരും, ജന്മികളും, പൊതുജനങ്ങളും സമാജത്തെ പല വിധത്തിലും സഹായിച്ചിട്ടും ഉണ്ട്. അധികവിവരം താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന സംഗ്രഹറിപ്പോർട്ടുകൊണ്ട് അറിയാവുന്നതാകുന്നു.

ആയുർവൈദ്യസമാജം.

കൊല്ലം 1078 കന്നിയിൽ ചരിത്രനായകൻ ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചതിന്നു ശേഷം അധികം താമസിക്കാതെ, കഴിഞ്ഞുപോയ ബ്രഹ്മശ്രീ വെള്ളാനല്ലേരി വാസുദേവൻ മുസ്സ തവർകൾ കുറുരിൽ “ആരോഗ്യചിന്താമണി” എന്നു പേരായ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിക്കുവാനും അന്നു വൈദ്യന്മാരെ ക്ഷണിച്ച് ഒരു സഭ കൂടുവാനും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. മുമ്പു തന്നെ ഒരു വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ച ആളാണെന്നു വിചാരിച്ചായിരിക്കാം,—അന്നു സഭാവാസികൾ ചരിത്രനായകനെ സഭാനാഥനായി തിരഞ്ഞെടുത്തു. അന്നത്തെ കൃത്യങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞ ശേഷം ഇങ്ങിനെ ഒരു വൈദ്യസഭ സ്ഥിരമായി കൊല്ലത്തോറും കൂടേണമെന്ന് ആലോചിക്കുകയും, “ആയുർവൈദ്യസമാജം” എന്ന പേരിൽ അങ്ങിനെ ഒരു നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും, അതിനെസ്സംബന്ധിച്ച ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യാനും നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവാനും വേണ്ടി ഒന്നാമത്തെ യോഗം കൊട്ടക്കൽവെച്ചു കൂടുവാൻ ചരിത്രനായകൻ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു.

അതുപ്രകാരം ഒന്നാമത്തെ യോഗം 1078 മകരം 12-ാം, 13-ാം തീയതികളിൽ കൊട്ടയ്ക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ പ്രത്യേകം കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയ പന്തലിൽവെച്ചു കൂടി. ആദ്യത്തെ ദിവസം കോട്ടയ്ക്കൽ അന്നു അഞ്ചാംകൂറു വാഴ്ചയായിരുന്ന ദേഹവും പിന്നീട് സാമൂതിരിപ്പാടായി തീർപ്പെടുപോയമഹാനായവലിയ കുഞ്ഞിഅനുജൻ തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, രണ്ടാം

ദിവസം പിന്നീട് സാമൂതിരിപ്പാടായി തീർപ്പെട്ടു, വിദ്വാൻ പി. സി. മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അഗ്രാസനം വഹിച്ചു. ഇതു് ആദ്യത്തെ പൊതുവിലുള്ള ഏർപ്പാടായതുകൊണ്ടു് അനേകം വൈദ്യന്മാരും വൈദ്യതല്പരന്മാരും നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്നും ഹാജരയ്ക്കായിരുന്നു. അന്നു പലതരം പ്രസംഗങ്ങളും പ്രബന്ധവായനകളും ഉണ്ടായതിന്നുപുറമെ, ആകപ്പാടെ മേലിൽ നടക്കേണ്ടുന്ന സമ്പ്രദായത്തെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും, സമാജം വകയായി കൊല്ലത്തോറും ഓരോ വൈദ്യപരീക്ഷ നടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുവാൻ ഏർപ്പാട് ചെയ്തതും, സ്ഥിരം സിക്രട്ടെറിയായി ചരിത്രനായകനെത്തന്നെ തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തു. അതോടുകൂടി നിർവാഹകസംഘം മുതലായതും ഏർപ്പെടുത്തി. അതിന്നു പുറമെ, നാടനീങ്ങിയ തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു, കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു്, സാമൂതിരിപ്പാട് തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് റാം രാജാക്കന്മാരോടു സമാജത്തിന്റെ പാലകന്മാരായിരിപ്പാൻ അപേക്ഷിക്കുകയും അവർ അതു സമ്മതിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

കോട്ടക്കൽ വെച്ചു തന്നെ ക്ഷണിച്ചിരുന്നതിനാൽ, 1079-ൽ രണ്ടാമത്തെ യോഗം ചേർന്നു കോഴിക്കോട്ടു വിദ്വാൻ ഏട്ടൻതമ്പുരാനവർകളുടെ ശ്രമത്തിലും സ്ഥലത്തും വെച്ചായിരുന്നു. കൊച്ചി, തിരുവിതാംകൂർ, മലബാർ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു പല വൈദ്യന്മാരും ഹാജരയ്ക്കായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, കൊച്ചി അന്നു ആറാം മുറയായിരുന്ന കുഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ഹാജരയ്ക്കായിരുന്നു. (കൊച്ചി രാജാക്കന്മാർ ആദ്യമായി കോഴിക്കോട്ടുസന്ദർശിച്ചതും നെടിയിരുപ്പ്-പെരുമ്പടപ്പു സ്വരൂപക്കാർ തമ്മിൽ പരസ്യമായി യോജിച്ചുനടന്നതും റാം അവസരത്തിലാണു്. ഇതു സമാജത്തിന്റെ ചരിത്രത്തിൽ മാ

തമല്ല മലയാളക്കരയുടെ ആധുനിക ചരിത്രത്തിൽ തന്നെ ഒരു സ്മരണീയസംഭവവുമാകുന്നു.)

ആദ്യത്തെ ദിവസം അഷ്ടവൈദ്യൻ തൃശ്ശിവപേരൂർ തയ്ക്കാട്ട് നാരായണൻമുസ്സവർകളും, പിറേറന്നു കൊച്ചി ആറാം മുറ കഞ്ഞുണ്ണിതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അഗ്രാസനം വഹിച്ചു. പല പ്രസംഗങ്ങളും തീർപ്പുകളും ചെയ്തതിന്നുപുറമെ, കോഴിക്കോട്ടുകാരുടെ ഉത്സാഹത്തിൽ അവിടെ ഒരു വൈദ്യശാലവെക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും, ഇപ്പോൾ മദിരാശി ഗവണ്മെണ്ടിന്റെ നിയമമെമ്പരായിരിക്കുന്ന ദിവാൻബഹദൂർ എം. കൃഷ്ണൻനായരവർകൾ മുതലായ പലരേയും ഒരു സംഘമായി ചേർത്തു അതിന്നധികാരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സമാജം റജിസ്ട്രാക്കി ബലപ്പെടുത്തണമെന്നുള്ള ആലോചനയും അന്നുണ്ടായില്ലെന്നില്ല. പിറേറത്തെ കൊല്ലത്തെ യോഗം തൃശ്ശിവപേരൂരിൽ വെച്ചു കൂടുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയായിരുന്നു യോഗം പിരിഞ്ഞതു.

കോഴിക്കോട്ടിന്നു യോഗം പിരിഞ്ഞപ്പോൾ പിറേറത്തെ യോഗം തൃശ്ശിവപേരൂർക്ക് തൃപ്പൂണിത്തുറ തമ്പുരാക്കന്മാർ വലിയ തമ്പുരാനോടാലോചിച്ചശേഷം ഗവണ്മെണ്ടുവകയായി ക്ഷണിക്കാമെന്നു വെച്ചിരുന്നു. സംഗതിവശാലതു സാധ്യമായില്ല. അതിനാൽ മൂന്നാമത്തെ യോഗം 1080-ൽ തൃശ്ശിവപേരൂർ വെച്ചു തന്നെ നടത്തിയെങ്കിലും അതിൽ പ്രധാനചിലവു ചരിത്രനായകൻ തന്നെയാണു നിർവ്വഹിച്ചതു. അന്നും അനേകം വൈദ്യന്മാർ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. തൃശ്ശിവപേരൂർ തയ്ക്കാട്ട് നാരായണൻമുസ്സവർകൾ, വൈദ്യർ ശങ്കുവാരിയരവർകൾ, പൂങ്കുന്നത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകൾ മുതലായവരായിരുന്നു അവിടെ പ്രത്യേകം സഹായികൾ. കൊച്ചിത്തമ്പുരാക്കന്മാരാരും അന്നു ഹാജരുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒന്നാംദിവസം വൈദ്യമഠത്തിൽ നാരായണൻനമ്പൂതിരി അവർകളും, പിറേറന്നു കൊടുങ്ങല്ലൂർ

കുഞ്ഞിക്കുട്ടൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും അഗ്രാസനം വഹിച്ചു. മലയാളഭാഷയിൽ മാത്രം അറിവുള്ളവർക്കും കൂടി ആയുർവൈദ്യശാസ്ത്രത്തിൽ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിക്കേണ്ടതിന്നും വൈദ്യപരീക്ഷക്കു ചേരേണ്ടതിന്നും വേണ്ടുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ മലയാളഭാഷയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്നതിന്നു ഒരു പാണ്ഡിതസംഘത്തെ അന്നത്തെ യോഗത്തിൽവെച്ച് ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. പക്ഷെ, അതുകൊണ്ടു കാര്യമൊന്നും നടക്കുകയുണ്ടായിട്ടില്ല.

നാലാമത്തെ യോഗം 1081-ൽ കടത്തനാട്ട് പോർളാതിരി ഉദയവർമ്മ ഇളയതമ്പുരാനവർകളുടെ ക്ഷണപ്രകാരം വടകരെ വെച്ചാണു കൊണ്ടാടിയതു. ആദ്യത്തെ ദിവസം ഉദയവർമ്മരാജാവവർകളും, രണ്ടാംദിവസം കെ. സി. മാനവിക്രമരാജാ ഡി. സി. അവർകളും സഭാനാഥസ്ഥാനം വഹിച്ചു. അന്നു കാര്യങ്ങളെല്ലാം കഴിഞ്ഞശേഷം പിന്നെത്തെ യോഗം പട്ടാമ്പിയിലെ കൂട്ടുവാനായി ബ്രഹ്മശ്രീ പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകൾ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു.

അഞ്ചാമത്തെ യോഗം 1082-ൽ വിദ്വാൻ മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ എന്ന (അന്നു) മൂന്നാർപാട്ടു തമ്പുരാനവർകളുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ പട്ടാമ്പിയിലെ കൂട്ടി. അടുത്ത യോഗത്തിൽ ഒരു ഔഷധപ്രദർശനം കൂടി നടത്തണമെന്നു അന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും, കെ. സി. ശങ്കരൻതമ്പുരാനവർകൾ സഭയെ പാലക്കാട്ടെക്കു ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തു. അക്കാലത്തിൽ തന്നെ സമാജത്തെ 1860-ലെ 21-ാംനമ്പ്ര ആക്ട് പ്രകാരം റജിസ്ട്രാക്കുകയും ഉണ്ടായി.

അനേകം രാജാക്കന്മാരുടെ സംരക്ഷണകൊണ്ടും യോഗ്യവൈദ്യന്മാരുടെ പ്രത്യേക ദൃഷ്ടിനിമിത്തവും പൊതുജനങ്ങളുടെ ലാഭനയാലും അതുവരെയും സമാജത്തിന്നു പറയത്തക്ക ബാലാരിഷ്ടകളൊന്നും കൂടാതെതന്നെ കഴിഞ്ഞു. ഈ സമാജത്തിന്റെ ആരംഭത്തിന്നുശേഷം കേരളത്തിൽ ആയുർവൈദ്യത്തി

ന്ന ഒരു പുതിയ ജീവൻ ഉണ്ടായിത്തീരുകയും, തൽഫലമായി സമാജത്തിന്റെ ഉപദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ചു അനേകം നാട്ടു വൈദ്യശാലകൾ ഉണ്ടായിത്തീരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. തിരുവിതാംകൂർ പ്രജാസഭയിൽ ൾ സമാജത്തിന്റെ ഒരു പ്രതിനിധിയെക്കൂടി സ്വീകരിപ്പാൻ അപേക്ഷിച്ചതിൽ സമാജത്തിന്റെ ആപ്പീസ് തിരുവിതാംകൂറിലല്ലാത്തതുകൊണ്ടു അതിന്നു നിവൃത്തിയില്ലെന്നു പറഞ്ഞു അന്നത്തെ ഭിവാൻ ആ അപേക്ഷയെ തള്ളിക്കളയുകയാണുണ്ടായതു.

ആറാമത്തെ യോഗം പാലക്കാട്ടുവെച്ചു പ്രദർശനത്തോടുകൂടി 1083-ൽ വളരെ ഭംഗിയായിനടന്നു. സഭാനാഥസ്ഥാനം വഹിച്ചതു കൊച്ചി അപ്പൻതമ്പുരാൻ. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും, പ്രദർശനം തുറന്നതു അന്നത്തെ മൂന്നാർപ്പാട്ടുതമ്പുരാൻ (വിഭാൻ പി. സി. മാനവിക്രമ ഏട്ടൻതമ്പുരാൻ) തിരുമനസ്സുകൊണ്ടും ആയിരുന്നു. അത്തവണ വിശേഷവിധിയായി കടത്തു നാട്ടു തമ്പുരാനവർകൾ മുതലായ പല യോഗ്യന്മാരും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു.

ഏഴാമത്തെയോഗം കൊല്ലങ്കോട്ടുവെച്ചു, മാധവരാജാവർകളുടെ ക്ഷണനപ്രകാരം ഘോഷമായിക്കഴിച്ചു. അന്നു പ്രദർശനം ഉണ്ടായില്ല. എങ്കിലും ബാക്കിയെല്ലാം വളരെ ഭംഗിയായിത്തന്നെ നടന്നു. അപ്പൻതമ്പുരാൻ മുതലായ പല മഹാന്മാരും അന്നും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. പണ്ഡിത ഗോപാലചാർള അവർകളായിരുന്നു സഭാനാഥസ്ഥാനം വഹിച്ചതു. ആ യുവ്വേദ കോളേജ് ഡിസ്പെൻസറിയും കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ആരംഭിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതും, അതിന്നു പണം പിരിക്കുവാനും മറ്റുമായി അനേകം യോഗ്യന്മാരെ ഒരു കമ്മിറ്റിയാചി തിരഞ്ഞെടുത്തതും പ്രസ്തുത യോഗത്തിലെ ഒരു വിശേഷസംഭവമായിരുന്നു. പാലക്കാട്ടുവെച്ചു നടത്തിയ പ്രദർശനത്തിൽ വിജയികളായവർക്കു സമ്മാനങ്ങളും സർട്ടിഫിക്കറ്റും

കളും കൊടുത്തു. സമാജംവക വൈദ്യപരീക്ഷയിൽ ഒന്നാമനായി ജയിക്കുന്നവർക്ക് ഒരു സ്വർണ്ണമെഡൽ സമ്മാനം കൊടുക്കാമെന്നു അന്നത്തെ സഭാനാഥനായിരുന്ന പണ്ഡിത ശോപാലവാർട്ട് അവാർകൾ സഭയ്ക്കു വാദത്തോടെ ചെയ്തതും ആ യോഗത്തിലെ ഒരു സ്മരണീയ സംഭവമാകുന്നു.

എട്ടാമത്തെ യോഗം എ. കെ. ശങ്കരവർമ്മരാജാവവർകളുടെ ക്ഷണനമനസരിച്ചു 1085-ൽ തലശേരി ബ്രഹ്മന്നാഥൻ കോളേജിൽവെച്ചുകൂടി. പ്രദർശനവും ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. സഭാനാഥനായിരുന്നതു ചിറയ്ക്കൽ രാമവർമ്മതമ്പുരാനവർകളും, പ്രദർശനം തുറന്നതു കെ. സി. മാനവിക്രമൻ രാജാവവർകളും ആയിരുന്നു. കൊല്ലംകോട്ടവെച്ചു തലക്കൊല്ലം ഏൽപ്പിച്ചു കമ്മിറ്റിക്കാരിൽനിന്നു യാതൊരു സഹായവും ലഭിച്ചില്ലെങ്കിലും പാഠശാലാശ്രമം വീണ്ടും ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നു തീരുമാനിക്കുകയും, പുതുതായി ചിലരേക്കൂടി കമ്മിറ്റി മെമ്പർമാരായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ഉണ്ടായി. പിന്നെത്തെ സഭ ചരിത്രനായകൻ കോട്ടയ്ക്കുലേക്കുതന്നെ ക്ഷണിച്ചു.

ഒമ്പതാമത്തെ യോഗം 1086-ൽ കോട്ടയ്ക്കിൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽവെച്ചു പ്രദർശനത്തോടുകൂടി വളരെ ആഘോഷമായി നടത്തി. ഇതിന്നു അന്നത്തെ സാമൂതിരിപ്പാടുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ പ്രത്യേക സഹായവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. നാനാദിക്കിൽനിന്നും അനേകം യോഗ്യന്മാർ ഹാജരായിരുന്നു. പ്രദർശനം തുറന്നതു അന്നു മലപ്പുറം തുക്കിയായിരുന്ന പെയിററു സാസ്താവർകളും, സഭാനാഥസ്ഥാനം വഹിച്ചതു ആട്ടുത്തെ ദിവസം കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു വലിയ കുട്ടിജേഷൻ തമ്പുരാനവർകളും, രണ്ടാം ദിവസം എം. സി. കൃഷ്ണവർമ്മരാജാവവർകളും ആയിരുന്നു. തലശേരിവെച്ചു നടത്തിയ പ്രദർശനത്തിൽ വിജയികളായവർക്ക് സമ്മാനങ്ങളും സർട്ടിഫിക്കറ്റുകളും കൊടുക്കുകയും ഉണ്ടായി. അന്നു ചരിത്രനായകനു വളരെ ചിലവു വ

നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും പ്രദർശനവും സഭയും വളരെ വിജയമായി കലാശിച്ചു.

പത്താമത്തെ യോഗം—ഇതു മക്കട കൃഷ്ണവർമ്മരാജാവവർ ള്ളകടെ ഉത്സാഹത്തിന്മേൽ 1087-ൽ മക്കട വെച്ചുകൂടി. അന്നു പ്രദർശനം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ബാക്കിയെല്ലാം വളരെ ഘോഷമായിത്തന്നെയാണു കൊണ്ടാടിയത്. സഭാനാഥൻ ഒന്നാംഭിവസം എ. കെ. ശങ്കരവർമ്മരാജാവവർകളും, രണ്ടാംഭിവസം ചിറക്കൽ രാമവർമ്മ ഇളയരാജാവവർകളും ആയിരുന്നു. അവിടെ വെച്ചു പാഠശാലയുടെ കാര്യം കണ്ടുകൂടി ജാഗ്രതയായി ശ്രമിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും, ചിറയ്ക്കൽ രാമവർമ്മ ഇളയരാജാവവർകൾ, എ. കെ. ശങ്കരവർമ്മരാജാവവർകൾ, കെ. സി. മാനവിക്രമൻരാജാവവർകൾ, എം. പി. കൃഷ്ണവർമ്മരാജാവവർകൾ, പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകൾ എന്നിവരും അഞ്ചുപേരെ ഇതിന്നു ഒരു പ്രത്യേകകമ്മിറ്റിയായി തിരഞ്ഞെടുക്കുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ, കമ്മിറ്റിക്കാർ ഈ കാര്യത്തിൽ പറയത്തക്ക പ്രവൃത്തിയൊന്നും ചെയ്തുകയുണ്ടായില്ല.

ഇങ്ങിനെ ആകപ്പാടെ പത്തു സമാജവും വളരെ ഘോഷമായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞുവെന്നു പറയാം. കേരളത്തിലുള്ള മിക്ക വൈദ്യന്മാരും, രാജാക്കന്മാരും, പ്രഭുക്കന്മാരും ജാതിമതഭേദം കൂടാതെ ഇതിൽ ഓരോ അവസരത്തിൽ സന്നിഹിതരായിട്ടുണ്ട്. അനന്തപുരത്തു മുത്തകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് സമാജത്തിന്റെ സ്ഥിരസഭാനാഥന്റെ നിലയിലിരുന്നു അനേകം ഉപദേശങ്ങൾ തന്നിട്ടുള്ളതിന്നു പുറമെ, ഒന്നിലധികം അവസരത്തിൽ ധനംകൊണ്ടും സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. കേരളവർമ്മവലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, കടത്തനാട് ഉദയവർമ്മതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, മുതലായ മറ്റു മഹാത്മാരും ചില്ലറ സഹായമല്ല ചെയ്തിട്ടുള്ളതു. അക്കാലത്തെ സാമൂതിരിപ്പാടു തമ്പുരാക്കന്മാരും യഥോചിതം സഹായം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരാണ്.

ഇതൊക്കെ സമാജത്തിന് അഭിമാനകരമായിട്ടുള്ളതാണെങ്കിലും ഇങ്ങിനെ ഘോഷം കൂടുകയും പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടു കേരളത്തിലാകപ്പാടെ ആയുർവൈദ്യത്തിന് ഒരു വലിയ ഉണർച്ച വന്നുവെന്നുള്ളതല്ലാതെ, പാഠശാലാശ്രമത്തിൽ എത്ര കമ്മിറ്റിയെ ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടും, ഏതെല്ലാം വഴിക്കു ശ്രമിച്ചിട്ടും കാണത്തക്ക ഫലമൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. ഇതുനിമിത്തം ചിലർ ഉള്ളിൽ കുറെക്കൂടി മടുപ്പു തുടങ്ങിയിട്ടൊ എന്തൊ, -പിറേറത്തെ വാഷികയോഗം ക്ഷണിക്കുവാൻ ആരുമുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ അന്നു മുതൽക്കു വലിയ ഘോഷമൊന്നും കൂടാതെ സമാജത്തിന്റെ ഹെഡ്ക്വാർട്ടേഴ്സായ കോട്ടക്കൽ വെച്ചുതന്നെ കാര്യങ്ങൾ നടത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. അതുനിമിത്തം പിന്നീടുള്ള യോഗങ്ങളെപ്പറ്റി അധികവും വീഴ്ചകൂടാതെ നടന്നുവെന്നുള്ളതല്ലാതെ, പ്രത്യേകമൊന്നും പറയാനില്ല. ഇങ്ങനെ 1088-90-91 ൾ കൊല്ലങ്ങളിലെ യോഗങ്ങൾ കോട്ടക്കൽ വെച്ചുതന്നെ നടത്തിവന്നു.

എന്നാൽ 1089-ലെ 12-ാം യോഗം കോഴിക്കോട്ടുവെച്ചാണ് കൂടിയതു. അതിനിടക്കു കൊച്ചിയിലെ “കേരളീയായുർവ്വേദസമാജ”ത്തിന്റെ ചില ആരംഭങ്ങളൊക്കെ തുടങ്ങിയിരുന്നു. ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിലെ അംഗങ്ങളിൽ ഉള്ള തലവന്മാരെതന്നെയാണു അവരും അംഗങ്ങളായി തിരഞ്ഞെടുത്തതു. അതുകൊണ്ട് സൗകര്യമുണ്ടെങ്കിൽ അതും ഇതുംകൂടി യോജിച്ചു നടക്കേണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹമായിരുന്നു അന്നത്തെ വാഷികയോഗം കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു വെക്കുവാനുള്ള കാരണം. അതിനനുസരിച്ചു “ഇപ്പോൾ കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിക്കുവാൻ ആലോചിക്കുന്ന ആയുർവ്വേദകോളേജും ധർമ്മാസ്സത്രിയും ൾ സമാജത്തിന്റെ ഉദ്ദേശങ്ങളിൽ പെട്ടതാകയാൽ, സൗകര്യമുണ്ടെങ്കിൽ ൾ സമാജവും ആ ഏർപ്പാടും തമ്മിൽ കൂട്ടിച്ചേർത്തു നടത്തേണ്ടതാണെന്നു ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ ആ യോഗത്തിൽ ഒരു നിശ്ചയം

ചെയ്യും, അപ്പോൾതന്നെ വിവരം കെ. എ. സമാജം ഭാരവാഹികളെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എങ്കിലും അവർ ഇതിനെപ്പറ്റി ഒന്നും ആലോചിച്ചിട്ടില്ലെന്നല്ല, പിന്നെ ഒരു വിവരംപോലും അറിയിക്കുകയോ ചെയ്തുകാണാത്തതിനാൽ ആയുർവൈദ്യസമാജക്കാരുടെ അന്നത്തെ ആലോചന ഒന്നും ഫലിക്കുവാനിടയായില്ല. ഇതുനിമിത്തം ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ നിലനില്പിന്നും അഭിവൃദ്ധിക്കും വേണ്ടതു പ്രവൃത്തിക്കുവാനുള്ള ഭാരം മുഴുവനും ഇതിന്റെ പ്രഥമപ്രവർത്തകനായ ചുരുക്കം ചിലരിൽ മാത്രമായി കലാശിച്ചു. എങ്കിലും ആദ്യം നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന പരീക്ഷ മുതലായതും വാഷികയോഗവും നിർവാഹക സംഘങ്ങളും മറ്റും ക്രമമായും നിശ്ശബ്ദമായും നടത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ വന്നു.

ഇങ്ങിനെ പത്തു വാഷികയോഗങ്ങൾ വളരെ ഘോഷമായും അതിൽതന്നെ മൂന്നു യോഗങ്ങൾ പ്രദർശനത്തോടു കൂടിയും നടത്തിയതിനുശേഷം നാലുയോഗങ്ങൾ ശാന്തമായും, പക്ഷെ കാര്യങ്ങൾക്കു ദോഷംതട്ടാത്തവിധവും കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ ഈ നാലു യോഗങ്ങൾ ശാന്തമായി കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിനുവേറെയും ചില കാരണങ്ങൾ ഉണ്ട്. ബ്രിട്ടീഷു മലബാറിൽ ഏതാനും യോഗങ്ങൾ നടത്തിയശേഷം തിരുവിതാംകൂറിൽപെട്ടും കുറെ വാഷികയോഗങ്ങൾ നടത്തേണമെന്നായിരുന്നു സമാജ ഭാരവാഹികൾ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്നത്. പക്ഷെ, അതിന്നിടയിൽ ഇതിനുവേണ്ടി ശ്രമിച്ചാൻ സർവ്വഥാ സശ്രദ്ധനായിരുന്ന അഭിനവ വാഗ്ഭടനെന്നു വിശ്വാതനായ അനന്തപുരത്തു മുത്തുകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു, കേരളവർമ്മ വലിയകോയിത്തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മുതലായ പല മഹാനാഥരും ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചുപോയി. അതിനാൽ ആ ആലോചന തല്ക്കാലം നിർത്തിവെക്കേണ്ടിവന്നു. എങ്കിലും സമാജത്തിന്റെ പ്രധാനകാര്യം-കേരളത്തിൽ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ആ

യ്യവൈദ്യം പഠിപ്പിക്കുകയും ചികിത്സയെ സംബന്ധിച്ച ക്രിയകളെല്ലാം പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതിനുള്ള ഒരു പാഠശാല വെക്കേണ്ടകാര്യം—സമാജഭാരവാഹികളുടെ മനസ്സിൽ നിന്നു വിട്ടുപോയില്ല.

1090-ൽ ലോകമഹായുദ്ധം തുടങ്ങി. ഇതു അവിചാരിതവും ആയുവൈദ്യസമാജത്തിനു ഒരു മുന്നറിയിപ്പും ആയിരുന്നു. എങ്കിലും സമാജഭാരവാഹികൾ അധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. 1091-ലെ വാഷിംഗ്ടോണിൽനിന്നുശേഷം പാഠശാലകളുള്ള ശ്രമം നിഷ്കഷ്ടമായി ചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ചരിത്രനായകൻതന്നെ ബ്രിട്ടീഷു മലബാറിലെയും കൊച്ചിശ്ശിമയിലേയും മഹാനായ പലരേയും ചെന്നുകണ്ടു. അന്ത്യം, ആയിരവും, ആയിരത്തത്തൊന്നും ഇങ്ങിനെ ഓരോരുത്തരോടും അപസ്ഥാനസരണം സംബ്ധകർ തരാമെന്നു വാഗ്ദത്തം വാങ്ങിവന്നു. അപ്പോൾ സമാജഭാരവാഹികൾക്കു കറെ സമാധാനമായി. ഇനി താമസിയാതെ പാഠശാല തുടങ്ങാമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അക്കാലത്തു ആയുവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതി വളരെമോശമായിരുന്നു. വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നു കൊല്ലത്തോറും കിട്ടുന്ന പരീക്ഷാഫീസ്സും കുറച്ചു ചില മെമ്പർമാരുടെ വരിസംഖ്യയും മാത്രമല്ലാതെ പറയത്തക്ക വരവൊന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മെമ്പർമാരിൽതന്നെ അധികംപേരുടെയും പണം അടയ്ക്കുവാൻ ബാക്കിയാകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനാൽ, പാഠശാലകളുവേണ്ടി കോഴിക്കോട്ടു ചരിത്രനായകന്റെ സ്ഥലത്തു ആയുവൈദ്യശാലാ ബ്രാഞ്ചിനു തൊട്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം ചിലവിന്മേൽതന്നെ (ഇപ്പോഴത്തെ പി. എസ്. വി. നാടക ഹാൾ നില്ക്കുന്നതു മുൻവെത്തെ പാഠശാലയുടെ സ്ഥലത്താണ്.) പുതുതായി ഒരു സ്ഥലം പണിചെയ്യിച്ചു.

1092-ലെ വാഷിംഗ്ടോണിൽനിന്നുമുന്പായി, പാഠശാലയെ സംബന്ധിച്ച പാഠക്രമങ്ങളും മറ്റു കാര്യങ്ങളും ആലോചിച്ചു

തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാനായി കോഴിക്കോട്ട് ആയുർവൈദ്യശാലാ ബ്രാഞ്ചിൽ (വൈദ്യവിലാസം കെട്ടിടത്തിൽ) വെച്ചു സമാജത്തിന്റെ രണ്ടു വിശേഷാൽ പൊതുയോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി. ആദ്യത്തെ പരേതനായ വൈദ്യരത്നം കെ. പരമേശ്വരൻമുസ്സതവർക്കളുടെയും, രണ്ടാമത്തേതു അഷ്ടവൈദ്യൻ എളേട്ടത്തു തയ്ക്കാട്ട് ദിവാകരൻമുസ്സതവർക്കളുടെയും അഗ്രാസനാധിപത്യത്തിലായിരുന്നു നടത്തിയതു.

പതിനഞ്ചാം വാർഷികയോഗവും ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയുടെ ഉൽഘാടനകർമ്മവും 1092-ൽ കോഴിക്കോട്ടുവെച്ചുതന്നെ ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടു. അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്നതു കൊച്ചി 7-ാം മുറുകൊച്ചുണ്ണിത്തമ്പുരാനവർക്കും പാഠശാലതുറന്നതു അന്നത്തെ സാമൂതിരിപ്പാടുത്തമ്പുരാനവർക്കും ആയിരുന്നു. പാഠശാലയെ സ്തംബന്ധിച്ച സകല കാര്യങ്ങളും നടത്തുവാൻ ചരിത്രനായകനെത്തന്നെ അധികാരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

പാഠശാലയിൽ ചേരുവാൻ അറുപതോളം ഹരജിക്കാരുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും പരീക്ഷയിൽ 42 വിദ്യാർത്ഥികളെ മാത്രമാണ് അന്നു ചേർക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതു. പാഠശാലയിൽ ചേരുന്നവർ പ്രവേശനപ്രീട്ടി അഞ്ചുരൂപികയല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു ഫീസും കൊടുക്കേണ്ടതില്ല. ക്ലാസ്സു രണ്ടായി വിഭജിച്ചു. വൈദ്യവിദഗ്ദ്ധനായ പി. പി. കമ്മാരൻ നമ്പ്യാരവർക്കളേയും, വൈദ്യവിശാരദൻ പി. കെ. രാമുണ്ണിമേനോനവർക്കളേയും അധ്യാപകന്മാരാക്കി നിശ്ചയിച്ചു. ചരിത്രനായകൻ ആഴ്ചയിലൊരിക്കൽ ചെന്നു പാഠങ്ങളെയും മറ്റും പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

സമാജത്തിന്റെ 16-ാം, 17-ാം, 18-ാം വാർഷികയോഗങ്ങൾ കോഴിക്കോട്ടു ആയുർവൈദ്യ പാഠശാലയിൽ വെച്ചു വലിയ ആഘോഷങ്ങളാണെന്നും കൂടാതെ തന്നെയാണു നടത്തിയതു്. എ

ങ്കിലും കാര്യങ്ങൾക്കൊന്നും യാതൊരു വിഴ്ചയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

പാഠശാല തുറക്കുമ്പോൾ, പല മഹാനാരുമായി തരാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്തിരുന്ന സംഖ്യ ഏകദേശം 23,000-കളോളം ഉണ്ടായിരുന്നു. പാഠശാല തുറന്നശേഷവും പല മഹാനാരും പണം തരാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്തിട്ടും ഉണ്ടു. സമാജഭാരവാഹികളുടെ ശുഭാഭിമാനം പാഠശാല തുറന്നതിനുശേഷം പണം പിരിക്കാമെന്നു കരുതി, ആ കാര്യം മുൻപെ നിർവ്വഹിച്ച്; പിന്നീട് പണം പിരിക്കുവാനാരംഭിച്ചു. അപ്പോഴാണ് പലരുടേയും 'ചെമ്പു പുറത്താവാൻ' തുടങ്ങിയതു. ഇതിൽ ബ്രഹ്മശ്രീ വരികുമാഞ്ചേരി മനക്കൽ നാരായണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടവർകൾ സമാജത്തിലേക്കു തരാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്ത സംഖ്യ തരികയില്ലെന്നു പറയുകയാൽ അദ്ദേഹത്തോടു ന്യായവഴിക്കും, ലൗകികവഴിക്കും, ശിപാശ്ചിതവഴിക്കും പലതും നോക്കിയെങ്കിലും ഒന്നുകൊണ്ടും ഫലിച്ചില്ല. അങ്ങിനെ ഒരാൾ തരാതെ ഇരുന്നാൽ മറ്റുള്ളവരും അതുകണ്ടു അങ്ങിനെ തുടങ്ങുവാനിടയുണ്ടെന്നും അതിനാൽ വ്യവഹാരം കൊടുത്തിട്ടെങ്കിലും അതു അദ്ദേഹത്തോടു പിരിക്കേണ്ടതാണെന്നും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അവസാനം 1093-ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ കേസുകൊടുത്തു.

ആയുർവൈദ്യപാഠശാല തുറന്നതു 1092 മകരം 1-ാം തീയതിയായിരുന്നു. എങ്കിലും ഒന്നാമത്തെ പരീക്ഷ, മറ്റുള്ള സ്കൂളുകളിലെ പരീക്ഷാകാലമായി യോജിപ്പിക്കേണ്ടതിന്നു 1093-ൽ ആണു നടത്തിയതു. ശാരീരശാസ്ത്രം (Anatomy & Physiology) പഠിപ്പിക്കുവാനായി ഡാക്ടർ ഇ. രാമവാരിയ (എൽ. എം. എസ്) രെക്കൂടി, 1093-ൽ ഏർപ്പാടുചെയ്തിരുന്നു. പാഠശാലയെ അംഗീകരിക്കേണ്ടതിന്നു സ്വദേശസർപ്പകലാശാലക്കാരായി കത്തെടവാടു നടത്തുവാൻ 1094-ലെ വാഷികയോഗത്തിൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ഡാക്ടർ ഇ. രാമവാരിയവർകൾ മുതലായവരെ അതി

നധികാരപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. പക്ഷെ, ഫലം ഗുണത്തിലല്ല കലാശിച്ചുതു. “വൈദ്യവിദ്യാത്മിസമാജം” എന്ന പേരിൽ ഒരു സമാജം പാറശാലയിൽ നിന്നുത്ഭവിച്ചതും അക്കാലത്തിൽ തന്നെയാണ് 1095-ൽ പാറശാലയിൽ മൂന്നാമത്തെ ക്ലാസ്സുകൂടി തുറന്നു വൈദ്യരത്നം പരമേശ്വരൻ മൂസ്സതവർകളുടെ ശിഷ്യനായ എ. അച്യുതവാരീയർ എന്നൊരാളെക്കൂടി അദ്ധ്യാപകനാക്കി നിയമിച്ചു.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ സമാജംവകയായി നടത്തിവന്നിരുന്ന “വൈദ്യ”പരീക്ഷയെസ്സംബന്ധിച്ചു കൂടി അല്പം പറയേണ്ടതുണ്ട്. ശാസ്ത്രപാണ്ഡിത്യവും ക്രിയാപരിചയവുമുള്ള വൈദ്യന്മാരെ ധാരാളം ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുകയാണു ആയുർവൈദ്യാഭിരുദ്ധിക്കു വേണ്ടതെന്നുള്ള അഭിപ്രായത്തിന്നനുസരിച്ചു പ്രസ്തുതസമാജം ആരംഭിച്ചതിന്റെ പിറ്റെകൊല്ലം (1079) മുതൽക്കുതന്നെ നടത്തിവരുന്ന ഒരേർപ്പാടാണു വൈദ്യപരീക്ഷ. ഇതു “മധ്യമ”പരീക്ഷ എന്നും, “ഉത്തമ” പരീക്ഷ, എന്നും രണ്ടായിതിരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മധ്യമപരീക്ഷയിൽ,—1. സൂത്രസ്ഥാനം, 2. ശാരിരം-നിദാനംകൂടി, 3. ചികിത്സിതം-കല്പംകൂടി, 4. ഉത്തരം ഇങ്ങിനെ നാലുവിഷയങ്ങളാക്കി വിഭജിച്ചു ഓരോ വിഷയത്തിൽ വെച്ചെറെ ഓരോ ചോദ്യക്കുടലാസ്സും, നാലുവിഷയങ്ങളിലും പാസ്സാവുന്നവർക്കു “ഉപവൈദ്യൻ” എന്ന പേരോടുകൂടിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റും; ഉത്തമപരീക്ഷയിൽ,—1. ആയുർവ്വേദചരിത്രം, 2. വൈദ്യശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങൾ, 3. ശരീരസ്ഥിതി, 4. രോഗയുക്തി, 5. ചികിത്സായുക്തി, 6. ഔഷധപരിചയം ഇങ്ങിനെ ആറു വിഷയങ്ങളായി ഭാഗിച്ചു ഓരോന്നിലും വെച്ചെറെ ചോദ്യക്കുടലാസ്സുകളും, ആറിലും പാസ്സായവർക്കു “വൈദ്യൻ” എന്ന പേരോടുകൂടിയ സർട്ടിഫിക്കറ്റും കൊടുത്തുവന്നിട്ടുണ്ടു. മധ്യമ പരീക്ഷക്കു ഓരോ വിഷയത്തിന്നു എട്ടുണവീതവും, ഉത്തമപരീക്ഷക്കു വിഷയത്തിന്നു പന്ത്രണ്ടുണ വീതവും ഒരു ചുരുങ്ങിയ

ഫീസ്സും വസൂലാക്കി വരുന്നിരുന്നു. ആദ്യത്തിൽ പരീക്ഷാസ്ഥലം കോഴിക്കോട്, എറണാകുളം, കൊല്ലം എന്നീ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിലായിരുന്നു. മൂന്നു സ്ഥലത്തും പരീക്ഷ ഒരേസമയത്തു നടത്തുവാനാണ് ഏർപ്പാടുണ്ടായിരുന്നത്. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പരീക്ഷാസ്ഥലങ്ങളിലും പരീക്ഷകന്മാരുടെയും സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി പരീക്ഷാസ്ഥലങ്ങൾ തലശ്ശേരി, പട്ടാമ്പി, ഹരിപ്പാട് എന്നീ മൂന്നു സ്ഥലങ്ങളിലാക്കി മാറ്റി. കൊല്ലത്തോടും ശരാശരി 30 വിദ്യാർത്ഥികൾ വീതം പരീക്ഷക്കു ചേർന്നിരുന്നുവെങ്കിലും 1079 മുതൽ 95 കൂടി നടത്തിയ പരീക്ഷയിൽ 7 വൈദ്യന്മാർക്കും 19 ഉപവൈദ്യന്മാർക്കുമാണ് സമാജത്തിൽ നിന്നു സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുക്കുവാനിടവന്നിട്ടുള്ളതു. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ പരീക്ഷയുടെ ഫലം സാമാന്യം തൃപ്തികരമായിരിക്കുമെന്നു ധരിക്കാവുന്നതാണ്. എന്നു മാത്രമല്ല, വൈദ്യന്മാർ മനുഷ്യരുടെ ജീവനെക്കൊണ്ടു കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നവരാകയാൽ അവർക്കുള്ള പരീക്ഷയും നന്നെലുലവായിരിപ്പാൻ പാടുള്ളതല്ലല്ലോ.

1096-ലും 97-ലും വാഷികയോഗം കോട്ടയ്ക്കൽവെച്ചുതന്നെയാണ് കൂടിയതു. നിശ്ശബ്ദമായി കാര്യം നടത്തുക മാത്രമാണ് അന്നു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു.

ആയുർവൈദ്യ പാഠശാലയിൽ നാലുകൊല്ലം പഠിക്കണമെന്നാണ് നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതു. 96-ലെ പരീക്ഷകൂടി കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആദ്യം തുടങ്ങിയവർക്ക് റം കാലാവധിയുടെ അവസാനപരീക്ഷയായി. “ആയുർവൈദ്യപരീക്ഷ” എന്നതോടുകൂടി സമാജംവകയായി അതുവരെ നടത്തിവന്നിരുന്ന “വൈദ്യ” പരീക്ഷ നിർത്തൽചെയ്തു. പാഠശാലയുടെ നാലാമതുകൊല്ലത്തെ ക്ലാസ്സുപരീക്ഷ കഴിഞ്ഞാൽ, ചികിത്സാവിഷയത്തിലും, മരുന്നുകളാക്കേണ്ട സമ്പ്രദായങ്ങളിലും മറ്റും പഠിച്ചിരിക്കുവാനും (Experimental Studies) ചില പ്രത്യേക ചികിത്സകളും യോഗങ്ങളും പഠിക്കുവാനുമായി കോട്ടക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ

ഒരു കൊല്ലം പഠിക്കണം. ഇവിടെ പഠിപ്പിക്കുന്നത് ചരിത്ര നായകൻ തന്നെയാണ്. ഇതിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒരു പരീക്ഷയുണ്ട്. അതായിരുന്നു “ആയുർവൈദ്യ” പരീക്ഷ.

ഒന്നാമത്തെ “ആയുർവൈദ്യ” പരീക്ഷയിൽ പാസ്സായവർക്ക് സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുക്കേണ്ടതിന്നും മറ്റുമായി 1098-ലെ 21-ാം വാഷികയോഗം കോഴിക്കോട്ട് ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിൽ വെച്ചാണ് കൂടിയത്. അഗ്രാസനം വഹിച്ചത് ടി. എം. അപ്പനെടുങ്ങാടി അവർകളായിരുന്നു. അന്ന് പന്ത്രണ്ട് പേർക്കാണ് “ആയുർവൈദ്യൻ” എന്ന സർട്ടിഫിക്കറ്റു കൊടുത്തിട്ടുള്ളത്.

സമാജത്തിന്റെ ധനസ്ഥിതി, പാഠശാലയുടെ ചിലവു മുതലായതു നോക്കുമ്പോൾ, ആദ്യം മുതൽക്കെ ഒട്ടും തൃപ്തികരമായിട്ടല്ല ഇരിക്കുന്നത്. ധനസഹായം ചെയ്യാമെന്ന് വാശത്തം ചെയ്തവരിൽ ചുരുക്കം ചിലർ മാത്രമേ പണം ശരിയ്ക്ക തരികയുണ്ടായുള്ളൂ. ബാക്കിയുള്ളവർ പണം ചോദിക്കുമ്പോൾ ഓരോ സൂത്രം പറഞ്ഞു ഉരുട്ടി കഴിച്ചുകൂട്ടുകയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. വരികാശ്ശേരി നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ പേരിൽ കൊടുത്ത കേസ്സ് അ വസാനം സമാജത്തിനുദോഷകരമായിട്ടാണ് വിധിയുണ്ടായത്. ഈ കേസ്സ് നടത്തുന്നതിന്നും മറ്റും സമാജത്തിൽ പണം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ആ വക ചിലവുകളെല്ലാം ചരിത്രനായകൻ തന്റെ സ്വന്തം കയ്യിൽ നിന്നുതന്നെയാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

പാഠശാലക്കുവേണ്ടി പിരിച്ചുതിരിഞ്ഞു ആദ്യം കുറെ യൊക്കെ ചിലവുചെയ്തിരുന്നു. ക്രമത്തിൽ അതുനിർത്തി പിരിഞ്ഞതിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്ന സംഖ്യ, അതായതു 5000-ക. സമാജം മുതലായി നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ പലിശയും വിദ്യാർത്ഥികളിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന പ്രവേശനഫീസ്സും കഴിച്ചു പോരാ

തെ വരുന്ന സംഘ്യ മുഴുവനും ചരിത്രനായകൻ സ്വന്തം കയ്യിൽ നിന്നു ചിലവിട്ടാണു പാഠശാല നടത്തിവരുന്നത്.

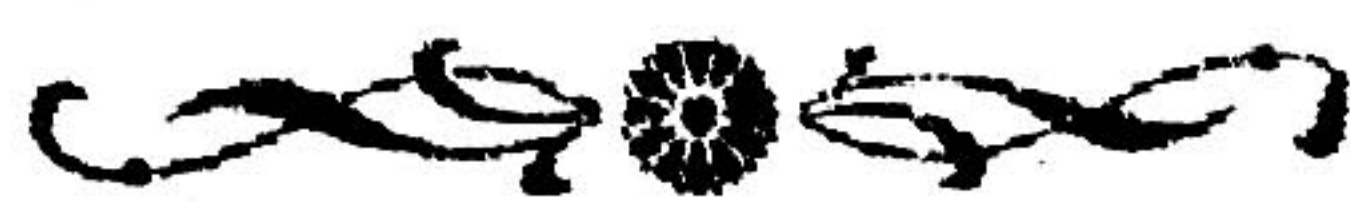
ആയുർവൈദ്യശാല വകയായി കോട്ടക്കൽ പണിചെയ്തിരുന്ന ചികിത്സാശാല 1099-ൽ തുറന്നു. അതോടുകൂടി കോഴിക്കോട്ടുള്ള പാഠശാലയും കോട്ടക്കലേക്കു കൊണ്ടുപോന്നു. ചികിത്സാശാലയും പാഠശാലയും ഒന്നിച്ചുതന്നെയായാൽ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ചികിത്സ പരിചയിക്കുവാനും മറ്റും അധികം സൗകര്യമുണ്ടാവുന്നതാണല്ലോ. എന്നു മാത്രമല്ല, പാഠശാല കോട്ടക്കലാക്കിയതുകൊണ്ടു ചരിത്രനായകന്റെ ശ്രദ്ധ എപ്പോഴും അതിലേക്കുണ്ടായിരിക്കുവാൻ അധികം സൗകര്യവും കിട്ടി.

1099 മുതൽ 1104 കൂടിയ കൊല്ലങ്ങളിലെ, സമാജത്തിന്റെ വാർഷികയോഗങ്ങൾ നിശ്ശബ്ദമായി കോട്ടയ്ക്കൽവെച്ചുതന്നെയാണു കൂടുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളതു. 1101-ലെ 24-ാം വാർഷികയോഗത്തിൽവെച്ച് ചരിത്രനായകൻ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ “അഷ്ടാംഗശാരിരം” എന്ന പുസ്തകം പാഠപുസ്തകമായി സമാജം സ്വീകരിക്കുകയും, അതു ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിൽ ഒരു പാഠപുസ്തകമായി പഠിപ്പിച്ചുവരികയും ചെയ്യുന്നുണ്ടു. ഇതു ഉദാഹരണസഹിതം പഠിപ്പിക്കുന്നതു ചരിത്രനായകൻതന്നെയാണു്. അതുനിമിത്തം ആയുർവൈദ്യത്തിലെ ശാരിരഭാഗം ഭാവ്യതർഥികൾക്കു അധികം വെളിവായി ഗ്രഹിപ്പാൻ സാധിക്കുന്നതിന്നു പുറമെ, ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യശാരിരതത്വങ്ങളെക്കൂടി വേണ്ടുവണ്ണം ഗ്രഹിക്കുവാൻ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു സാധിച്ചുവരുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.

പാഠശാല, ചികിത്സാശാലയോടു ഘടിപ്പിച്ചു കോട്ടക്കലാക്കിയതിനാൽ ക്ലാസ്സുപരീക്ഷ കഴിഞ്ഞശേഷം സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൊടുപ്പാൻ പ്രത്യേകപരീക്ഷയും കാലതാമസവും വേറെ ആവശ്യമില്ലാതായി. അതിനാൽ 1102 മുതൽക്കു ആ പരീക്ഷയും നിർത്തിവെച്ചു.

പാഠശാലയുടേയും ചികിത്സാശാലയുടേയും സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി ഒരു ഇംഗ്ലീഷു ഡാക്ടറെക്കൂടി ചികിത്സാശാലയിൽ വെച്ചു. വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഉപയോഗത്തിനു വേണ്ടി ഒരു ഔഷധത്തോട്ടവും വെച്ചു പിടിപ്പിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജാതിമതഭേദം കൂടാതെ ഇപ്പോഴുള്ള എല്ലാ യോഗ്യവിദ്യാർത്ഥികൾക്കും സഹായധനം ചരിത്രനായകൻ കൊടുത്തുവരുന്നുമുണ്ട്.

സമാജം തുടങ്ങി അധികം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ 'ധനപന്തരി' എന്ന വൈദ്യമാസികയും ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. ഇതിന്റെ പ്രധാനപത്രാധിപർ അതു നിലനിന്നുകാലത്തോളം ചരിത്രനായകൻതന്നെയായിരുന്നു. ഇതിന്റെ ആദ്യശ്രമക്കാരിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനിയല്ലാത്ത ആളായിരുന്നു. ടി. സി. പി. മൂസ്സത്. അദ്ദേഹവും ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരും കൂടിയിരുന്നു, അതിന്റെ സഹപത്രാധിപത്വവും മാനേജമെണ്ടു മുഴുവനും നടത്തിവന്നിരുന്നു. കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മൂസ്സതു സ്വന്തം കാര്യാര്യം വിട്ടുപോയി. അതിന്നുശേഷം ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ മാത്രമായി രണ്ടുപേരുടെ ഭാരം മുഴുവനും നടത്തിവന്നു. ആയുർവൈദ്യചികിത്സാശാല, പാഠശാല, മുതലായതിലുള്ള പ്രവൃത്തിയുടെ ആധികൃത്താൽ ചരിത്രനായകനു ലേഖനം എഴുതിക്കൊടുക്കുവാൻ ഒരു വിധത്തിലും സമയം കിട്ടുന്നില്ല എന്ന നില വരുന്നതുവരെ അതു യഥാവസരം എഴുതിക്കൊടുത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർക്കൊക്കെ വേറെ പ്രവൃത്തികളുടെ ഭാരം നിമിത്തം അതു നടത്തുവാൻ സൗകര്യമില്ലാതായി. അതുകൊണ്ടു തല്ക്കാലം ധനപന്തരിയുടെ പ്രസിദ്ധീകരണം നിർത്തിവെച്ചിരിക്കുകയാകുന്നു.

ആയുർവൈദ്യശാല മുതലായതെല്ലാം ആരംഭിച്ചു അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുവരാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴേയ്ക്കും ഗുരുനാഥനായ

ഡാക്ടർ വർഗ്ഗീസ് വർകൾ കോഴിക്കോട്ടു അസിസ്റ്റാൻറ് സർജനായി മാറപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം അവിടെ വന്നുചേർന്നു ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ വീണ്ടുമുള്ള അഭിവൃദ്ധിക്കും ചരിത്രനായകന്റെ മനസ്സുമാധാനത്തിനും പ്രത്യേകം സഹായമായിത്തീർന്നു എന്നു പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. എന്തായാലും അന്നുമുതൽ അദ്ദേഹം അവിടെ ഇരിക്കുന്ന കാലംവരെ ചരിത്രനായകൻ ഇടക്കിടയ്ക്കു അവിടെച്ചെല്ലുകയും, ആലോചിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ മേലാൽ ചില ആവശ്യങ്ങൾ വന്നെന്നാണു വിചാരിച്ചു അദ്ദേഹത്തോടു ഒരു സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ വാങ്ങുകയും ചെയ്തു.

1081-ാമതു കൊല്ലം അതായതു ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ 4-ാം വർഷം ചരിത്രനായകൻ ആകപ്പാടെ പലതരം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉള്ള കാലമായിരുന്നു. വൈദ്യശാലയെ സ്പെഷ്യലൈസ്ഡ് ആക്കാനായി ഗുണകാലമോ ദോഷകാലമോ എന്നു നല്ലതീർച്ചയില്ല. വൈദ്യശാല അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുവരുന്നതോടുകൂടി കറപ്പ് (അവീൻ) കഞ്ചാവു, സ്പിരിറ്റ് ഇവയുടെ ഉപയോഗം വർദ്ധിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ ഇവ ഒരു ക്ലിപ്തമായ തോതിൽ കവിഞ്ഞുപയോഗിക്കുന്നതിന്നു പ്രത്യേകം ലൈസൻസ് വേണമെന്നാണു ഗവണ്മെണ്ടു നിയമം. സ്വന്തം ആവശ്യത്തിന്നു ഒരു ചെറിയ തുകയും അല്ലെങ്കിൽ അളവു കൈവശം വെക്കാനെന്നു നിയമമുണ്ടു. പക്ഷെ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നതു സ്വന്തം ഉപയോഗത്തിന്നല്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ക്രമത്തിൽ അധികമായി കൂട്ടിച്ചെടുത്തായിത്തീർന്നു. അബ്കാരി ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ ഇവിടെ വരുന്നതു പ്രായേണ നാട്ടുകാരായിരുന്നതുകൊണ്ടും അവർ സ്വഭാവം അറിയുന്നതുകൊണ്ടും വലിയ നിഷ്പന്ധം കൂടാതെ അതുവരെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. എന്നാൽ ലൈസൻസ് വാങ്ങരുതേ? എന്നു ചോദിച്ചാൽ അന്നു ഗവണ്മെണ്ടിന്നു ആയുർവൈദ്യത്തോടു ഇന്നത്തേക്കാൾ എത്രയൊ അധികം വെറുപ്പും അവിശ്വാസവും ഉണ്ടായിരുന്നു.

സവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ലൈസൻസ് കിട്ടില്ലെന്നാണാവക ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർതന്നെ പറഞ്ഞിരുന്നത്. അതുകൊണ്ട് കാര്യം ദൈവത്തിങ്കൽ ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടതെ നിവൃത്തിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതായാലും 1081 ആദ്യമായപ്പോഴേയ്ക്കും ലൈസൻസ് വാങ്ങാതെ കഴികയില്ലെന്നു അന്നത്തെ സർവ്വ് ഇൻസ്പെക്ടർ നിർദ്ദേശിച്ചു. ഇങ്ങനെ ചെയ്യാൻ കാരണം അന്നത്തെ മേലധികാരിയായ സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ ഒരു നിർദ്ദേശനായ യൂറേഷ്യനായിരുന്നതായിരുന്നു. ഏതായാലും ദൈവവിധിപോലെ വരട്ടെ എന്നുവെച്ചു ലൈസൻസുകൾക്കു അപേക്ഷിച്ചു. ഡോക്ടർ വർഗ്ഗീസ്സ് തന്നെ സർട്ടിഫിക്കറ്റിന്റെ പകർപ്പും ഒന്നിച്ചയച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈ അപേക്ഷ കിട്ടിയ ഉടനെ യൂറേഷ്യൻ. ചെയ്ത കൃത്യം പെട്ടെന്നു വൈദ്യശാല പരിശോധിക്കാൻ വരികയായിരുന്നു. വൃശ്ചികം 1-ാംന- കാലത്തു യാതൊരു മുന്നറിവുമില്ലാതെ വൈദ്യശാലയുടെ ഉമ്മറത്തു അദ്ദേഹം തന്റെ ഭാര്യയോടുകൂടി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. വാസ്തവത്തിൽ ലൈസൻസു വേണ്ടതായ എല്ലാ സാധനങ്ങളും അന്നു വൈദ്യശാലയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇൻസ്പെക്ടർ വന്ന ഉടനെ വൈദ്യശാല തുറന്നുകൊടുത്തു. അടുമുറയിൽ ടോല അവിന്നും അതു ചേരുന്നതായ പലവക മരുന്നുകളും (ക്ലോറോഡൈൻ, കാംഫ്റോഡൈൻ, അഫീഫേന റാവകം മുതലായവ) ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നും മറച്ചുവെക്കുകയോ, മറയ്ക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. എന്നാലും ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കണ്ടെടുത്തതുപോലെയുള്ള അഭിമാനം എല്ലാം നടിച്ച്. ഏതായാലും ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഇതു കണ്ടെടുത്തതായി അഭിമാനിച്ചപ്പോൾ ചരിത്രനായകനു ധാരാളം പരിഭവം ഉണ്ടായി. ആയാൾ ചരിത്രനായകനോടു ഒരു വായ്ക്കാഴ്ചയും എഴുതിവാങ്ങി. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തോടു കേസ്സാക്കാതിരിക്കാൻ പലപ്രകാരം അപേക്ഷിക്കാതിരുന്നില്ല. പക്ഷെ ഫലമുണ്ടായില്ല. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതിതാണ്:—“നിങ്ങൾക്കു

ലൈസൻസു കിട്ടിപ്പ. ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യം പഠിച്ച പാസ്സായവർക്കു മാത്രമേ അതു കിട്ടുകയുള്ളൂ. ഞാൻ കേസ്സാക്കിട്ടില്ലെങ്കിലും നിങ്ങൾക്കു രക്ഷയില്ല. വേറെ ഒരാൾവന്നു കേസ്സാക്കും. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങൾക്കു ലൈസൻസുകിട്ടാൻ വല്ല വഴിയും ഉണ്ടോ എന്നു വേറെ ശ്രമിച്ചുകൊൾക. ഞാൻ കേസ്സാക്കാതിരിക്കയില്ല.” വലിയൊരു പ്രമാണിയെ പിടുത്തംകിട്ടിയെന്നാണദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിമാനം. അങ്ങനെയുള്ള കേസ്സുകൾ പിടിച്ചാൽ മാത്രമേ അബ്കാരി ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കു കയററത്തിന്നു മാറ്റമുള്ളൂ. അതാണദ്ദേഹം നോക്കിയതു. ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കുള്ള മാറ്റം അതിന്റെ ഉടമസ്ഥൻതന്നെ ആലോചിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഏതായാലും വീണ്ടും അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ “ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ മരുന്നുകൾ ധാരാളം ചിലവുണ്ട്. അതുകൊണ്ടിവക മരുന്നുകൾ അവിടെ അത്യാവശ്യമാണ്” എന്നു രണ്ടു വാചകം മാത്രം അദ്ദേഹത്തിന്റെറിപ്പോർട്ടിൽ കുറിച്ചു. അദ്ദേഹം ക്രമത്തിൽ കേസ്സാക്കുകയും ചെയ്തു. ചരിത്രനായകൻ പിറേറന്നു കോഴിക്കോട്ടുപോയി വർഗ്ഗീസ്സിനെക്കണ്ടു. അദ്ദേഹം അപ്പോൾ തന്നെ ഹജൂരിൽ പോയി വിവരം അന്വേഷിച്ചു മടങ്ങിവന്നു. അബ്കാരിക്കേസ്സാകുകൊണ്ടു എന്തെങ്കിലും പിഴയിടാതിരിക്കയില്ലെന്നും ലൈസൻസുകൾ കിട്ടാനുള്ള ഏർപ്പാടു ചെയ്യാമെന്നും അവർ പറഞ്ഞതായി വന്നു പറഞ്ഞു; മനസ്സമാധാനമായിപ്പോന്നു. കേസ്സുദിവസം വരേ ചരിത്രനായകൻ ഒന്നും അനങ്ങിയില്ല. വിചാരണദിവസംനേരെ മജിസ്ട്രേട്ടുകോർട്ടിൽ ചെന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും ഇൻസ്പെക്ടർ, സബ് ഇൻസ്പെക്ടർ മുതലായവരും അനേകം സാക്ഷികളും അവിടെ ഹാജരായിരുന്നു. ചരിത്രനായകൻ തനിച്ചായിരുന്നു ഹാജരായത്. ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ വിചാരിച്ചിരുന്നതു വലിയ വക്കീലന്മാരേയും മറ്റും വരുത്തി കേസ്സു വളരെ ഉജ്ജ്വലമായി നടത്തുമെന്നായിരുന്നു. എന്നാൽ ചരിത്രനായ

കുറുത്തു അന്നാവശ്യമായി പണം ചിലവിടത്തക്ക ഭാഗത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. കേസെടുത്തപ്പോൾ ചരിത്രനായകൻ കുറുത്തു, അതായതു അവിൻ കൈവശം വെച്ചതു ശരിയാണെന്നു സമ്മതിച്ചു ഒരു സ്റ്റേറ്റ് മെന്റു എഴുതിക്കൊടുത്തു. അതിൽ താഴെ പറയുന്ന സംഗതികൾക്കു കാണിച്ചിരുന്നു. ഈ അഞ്ചു രൂപത്തുകയും അവിൻ അന്നൊന്നിച്ചു ബോധമായിലുള്ള “പെരുവൽ ആൻഡ് കോ”വിൽനിന്നു വരുത്തിയതായിരുന്നു. അവർക്കു അന്നു കയ്യാവിന്നും എഴുതിയിരുന്നു. അതു ലൈസൻസുകൂടാതെ അയക്കുവാൻ തരമില്ലെന്നു അവർ മറുപടി അയക്കുകയും, അവിൻ 5 തോലു ഒന്നിച്ചു അയച്ചുതരികയും ആണു ചെയ്തിരുന്നത്. അതുകൊണ്ടു ലൈസൻസുകൂടാതെ കൈവശം വെക്കുന്നതിന്നു വിരോധമില്ലെന്നുള്ള ധാരണയാലാണു അതു കൈവശം വെച്ചത് എന്നു പറയുകയും, ആ വക റിക്കാർഡുകൾ കാണിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. അപ്പോൾ, എന്നാലതിൽ കുറുത്തില്ലെന്നായി മജിസ്ട്രേട്ട്. ഉദ്യോഗസ്ഥനു തന്റെ പ്ലാൻ മുഴുവൻ തെറ്റിയതുകൊണ്ടു ഇപ്പോൾ ഭംഗമായി. എന്നാലും ലൈസൻസുകൂടാതെ കൈവശം വെച്ചു എന്ന കുറുത്തു പോയില്ലെന്നു അദ്ദേഹം വാദിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അന്നു ബോധവെ സംസ്ഥാനത്തിൽ ഒരാൾക്കു 5 തോലു കൈവശം വെക്കാം. മദ്രാസ് സംസ്ഥാനത്തിൽ അതു 3 തോലുവേ പാടുള്ളു. അതാണു കമ്പനിക്കാർ അയച്ചുതരുവാനും, ഇവിടെ അതു കുറുക്കുമാകുവാനും കാരണം. ഏതായാലും അന്നത്തെ നടവടിസമ്പ്രദായം അബ്കാരി ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ കൊണ്ടുവരുന്ന കേസുകൾ എല്ലാം മജിസ്ട്രേട്ടുമാർ ശിക്ഷിച്ചുകൊള്ളണമെന്നാണു്. അതുകൊണ്ടു ഇൻസ്പെക്ടർ വീണ്ടും വീണ്ടും നിബന്ധിച്ചപ്പോൾ മജിസ്ട്രേട്ടു മനസ്സിലാമനസ്സോടെ 5 ഉറപ്പിക വിഴയും വിധിച്ചു. ഇൻസ്പെക്ടർക്കു ഇതൊട്ടും രസമായില്ല. നല്ലൊരു സംഘം വിഴയിടണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദം. കേസ്സിന്റെ പരിണാമം അറിഞ്ഞു ഉടനെ

അന്നത്തെ കലക്ടർ റിക്കാർട്ടുകാളല്ലാം വരുത്തി പരിശോധിച്ചു. എടുത്തുകൊണ്ടുപോയ മരുന്നുകളെല്ലാം മടക്കിത്തന്നു. പിഴസംഖ്യ നിസ്സാരമായിരുന്നതുകൊണ്ടു ചരിത്രനായകൻ അപ്പീൽ കൊടുത്തിരുന്നില്ല. മടങ്ങിത്തന്നതുമില്ല.

ഡോക്ടർ വർഗ്ഗീസിന്റെ സർട്ടിഫിക്കറ്റുകൂടി ഹരജിയൊന്നിച്ചു കണ്ടതുകൊണ്ടു കലക്ടർ അവിൻ ലൈസൻസ് കൊടുക്കുന്നതിന്നു യാതൊരു സംശയം ഉണ്ടായില്ല. സ്പിരിറ്റു ലൈസൻസിന്നു ഒന്നുകൂടി അപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. കഞ്ചാവിന്നു അതുകൊണ്ടും ആയില്ല. അതിന്നിങ്ങനെ നിയമമില്ലെന്നായി. അതിനാൽ അതിന്നുവേണ്ടി റവന്യൂ ബോർഡുവരെ കൂട്ടം കൂടേണ്ടിവന്നു. ഒടുവിലതും കിട്ടി. അതോടുകൂടി അന്നത്തെ ബുദ്ധിമുട്ടുകളെല്ലാം തീർന്നു. അഞ്ചാറുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞ ശേഷം പാഷാണം മുതലായ വിഷദ്രവ്യങ്ങൾ സൂക്ഷിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ചില ആക്ഷേപങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയും, അതിന്നുവേണ്ടി രണ്ടുമൂന്നുകൊല്ലം പ്രത്യേകം ലൈസൻസുകൾ വാങ്ങുകയും വേണ്ടിവന്നു. എന്നാൽ 1914 മാർച്ച് 30-ാംന-ത്തെ പ്രൊസീഡിങ്ങ്സ് (End. M. P. 389/ M. K) പ്രകാരം അന്നത്തെ അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേട്ടായിരുന്ന വി. പി. റാവു അവർകൾ ചരിത്രനായകനെ പൊയിസൻസ് ആക്റ്റിൽ (Poisons Act) നിന്നു ഒഴിവാക്കുകയും അന്നു മുതൽക്കു ആ ബുദ്ധിമുട്ടുകൂടി ഇല്ലാതായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

1081 ഒടുവിലായപ്പോഴേയ്ക്കും കുടുംബത്തിൽ പലക്കും ദീനം തുടങ്ങി. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരുണ്യാക്കു അത്യന്തം പ്രിയപ്പെട്ടിരുന്നതായ കുഞ്ചിവാരുണ്യാരുടെ പെൺകുട്ടി കർക്കടകം 6-ാംന- രക്താതിസാരത്താൽ പെട്ടെന്നു മരിച്ചുപോയി. ആ ആധിയാൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരുണ്യാർ വളരെ ക്ഷീണിച്ചു. കുട്ടിക്കുണ്ടായിരുന്ന ദീനം അവരേയും ബാധിച്ചു. ഒടുവിൽ ചിങ്ങം

24-ാം-നു- അവരും മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ഇതാണ് പിന്നീടുണ്ടായൊരാപത്തു്. അന്നു ചരിത്രനായകനും അതേ ദീനം തന്നെയായിരുന്നു. പക്ഷേ മാതാവിനെ അധികം വൃസനിപ്പിക്കാതിരിപ്പാൻവേണ്ടി ശക്തിയേറിയ മരുന്നുകൾ കഴിച്ചുകൊണ്ടു ഒരുവിധം കൊണ്ടുനടന്നിരുന്നുവെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. സംസ്കാരം കഴിഞ്ഞു അന്നു വൈകുന്നേരമായപ്പോഴേയ്ക്കും ചരിത്രനായകന്റെ ക്ഷീണം വളരെ കലശലായി എന്നുമാത്രമല്ല, തലവേദനയാൽ സംസാരിക്കുവാൻകൂടി കഴിയാതെ കിടപ്പിലാവുകയും ചെയ്തു. അതുകൊണ്ടു എല്ലാവരും വളരെ പരിഭ്രമിച്ചു. ഏതായാലും ചരിത്രനായകനെ തലക്കാലം ബാധിച്ചരോഗം പിററെന്നെങ്കു കുറെ ഭേദമായി. മുമ്പുണ്ടായിരുന്നരക്താതിസാരരോഗം തീരെ വിട്ടുവാൻ പിന്നെയും ഒരാഴ്ച താമസം വേണ്ടിവന്നു. ലോകത്തിൽ തന്നെ ഏറ്റവും സ്നേഹിക്കുന്ന ഭേദം മരിച്ചുപോയാലുണ്ടാവുന്ന വൃസനം ആകട്ടെ ഒരിക്കലും അത്രവേഗം സമാധാനപ്പെടുന്നതുമല്ലല്ലോ.

കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർഷ്യാർ, ഏറ്റവും ഭാഗ്യവും തന്റേടവും കരുതലും ഉള്ള കാരണ വരായിരുന്നു. ഇതുവരെ എല്ലാ സ്വപ്നങ്ങളും സൂക്ഷിച്ചിരുന്നതും അവരായിരുന്നു. അതു നാലുപുരയുടെ മുകളിലും ആയിരുന്നു. അവർ മരിക്കുന്നതിന്നു രണ്ടുദിവസം മുമ്പായി ചരിത്രനായകൻ ഈവക പണ്ടങ്ങളെല്ലാം സ്വന്തം പത്തായപ്പുരയിലേയ്ക്കു മാറ്റിവെച്ചിരുന്നു. അതിന്നുള്ള പ്രത്യേക കാരണം അവിടെ ഉറപ്പിൽ പണിചെയ്ത പൂട്ടറയുള്ളതുതന്നെ. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർഷ്യാർക്കു എവിടെയും ദൃഷ്ടി എത്തും. അതുകൊണ്ടു വേറെയൊരാളാണു മരിക്കുന്നതെങ്കിൽ ഇങ്ങനെ ചെയ്തേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ല. അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്കു ഇങ്ങനെ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിക്കാത്തപക്ഷം പുലകഴിഞ്ഞു മുകളിൽ കയറി നോക്കുമ്പോൾ വല്ലതും കണ്ടില്ലെന്നു വരാം. അവിടെ പലരും പെരുമാറുക പതിവായിരുന്നു. അങ്ങനെ വല്ലതും സംഭവിച്ചു

വെങ്കിൽ എല്ലാവർക്കും വലിയ പോരായ്മയല്ലേ? എന്നൊക്കെ യായിരുന്നു ചരിത്രനായകൻ വിചാരിച്ചത്. വിശേഷിച്ചു ഉള്ള സ്വത്തു നോക്കേണ്ടുന്ന പ്രത്യേകഭാരവും കാരണവർക്കുണ്ടല്ലോ. ഏതായാലും ഒന്നാമതായുള്ളതു നശിക്കാതിരിക്കട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ചു കരുതൽചെയ്തു. പക്ഷെ പുലയായി രണ്ടുമൂന്നു ദിവസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചിലർ ചോദിപ്പാൻ തുടങ്ങി. ചോദ്യം ഇതായിരുന്നു. “എന്താണു കണ്ടതിക്കുട്ടിവാർത്ത്യാരുടെ മുതലിന്നു കുട്ടിവാർത്ത്യാർക്കൊന്നും അവകാശമില്ലെ?” ചരിത്രനായകൻ “എന്താണിങ്ങനെ ചോദിക്കുന്നതു? അവകാശമില്ലെന്നാരു പറഞ്ഞു?” മറുപടിയോ “നിങ്ങൾ പണ്ടങ്ങൾ ഒക്കെ എടുത്തുകൊണ്ടുവെച്ചു എന്നു കേട്ടു.” ചരിത്രനായകൻ “അതുവ്. അതിനെന്താണു വിരോധം; ഉള്ള മുതൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന ബാധ്യത എനിക്കില്ലെ?” ഇതുപോലെ വേറെ ചിലരും ചോദിപ്പാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷെ പണ്ടം എടുത്തുകൊണ്ടുവെച്ച സംഗതി എങ്ങനെ പുറത്തുവന്നുവെന്നും കുട്ടിവാർത്ത്യാരുടെ മേൽ ചരിത്രനായകനിൽ കവിഞ്ഞതായ ഒരു സ്നേഹം എങ്ങനെ ഇവർക്കുണ്ടായി എന്നുള്ളതും അന്നൊരു വിധത്തിലും മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

കണ്ടതിക്കുട്ടി വാർത്ത്യാരുടെ യോഗ്യതാവസ്ഥ വിചാരിച്ചാൽ അവരുടെ പിൻകാലം വരുന്ന കാരണവർക്കു നല്ല പേരെടുക്കുന്നതു വളരെ പ്രയാസമായിരുന്നു. ഒന്നാമതായി അവരുടെ നിലയാൽ സ്വത്തുള്ളതിൽ എത്രയോ അധികം ഉണ്ടെന്നായിരുന്നു ജനങ്ങളുടെ ധാരണ. ഇതിന്നുള്ള കാരണങ്ങൾ—

1. തന്റെ ശക്തിയിൽ കവിഞ്ഞു യാതൊരു ചിലവും ചെയ്തില്ല.
2. യാതൊരാളോടും കടം വാങ്ങുകയില്ല.
3. പണ്ടം കൊണ്ടുവന്നാൽ എപ്പോഴും മൗഢപലിശയ്ക്കു കടം കൊടുപ്പാൻ തെയാറുണ്ടായിരിക്കും, ഇവയായിരുന്നു ഇങ്ങനെയുള്ള ആളുടെ ധനം എത്രയാണെന്നു, എങ്ങനെയാണു അന്യന്മാർ

നിശ്ചയിക്കുന്നതു. അഥവാ ഉറപ്പിക ഇല്ലെന്നു പറഞ്ഞാൽ തന്നെ, അവരുടെ ഭാഗ്യംകൊണ്ടു, പണ്ടും ബോദ്ധ്യപ്പെടാത്തതു കൊണ്ടാണിങ്ങനെ പറഞ്ഞതു, പണം ഇല്ലാഞ്ഞിട്ടല്ല, എന്നേ മറുത്തവർ ധരിച്ചിരുന്നുള്ളു. അന്നും ചിലവു വളരെ ചുരുക്കമാണ്. കാപ്പി, ചായ മുതലായവ ഒന്നും അന്നു പതിവില്ല. മൂന്നുനേരം ഊണുമാത്രമേ അന്നു ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. കുടുംബാംഗങ്ങളും വളരെ കുറയും. എന്നാലും അവസാനമായപ്പോഴയ്ക്കു ചിലവു ക്രമത്തിൽ വർദ്ധിക്കുകയും കുറേ ശു മുതലിൽനിന്നുതന്നെ എടുക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തിരുന്നു. ചരിത്രനായകനു സമ്പാദ്യം തുടങ്ങിയതിനുശേഷം കുറെ ചിലവുകളൊക്കെ താൻ നിർവ്വഹിച്ചുതുടങ്ങിയിരുന്നു. എന്നാലും കുഞ്ഞുകുട്ടിവാരിയ്ക്കാൻ അങ്ങനെ ഒന്നും ആവശ്യപ്പെടുകയില്ല. ചെയ്താൽ ചെയ്തോടെ എന്നെ അവർ ഭാവിക്കുകയുള്ളു. അത്രയും ഗൗരവത്തിലാണു അവരുടെ സ്ഥിതി. അതുകൊണ്ടു അവർ മരിക്കുന്നതുവരെ അവരുടെ ചൊല്ലിടിക്കു ചരിത്രനായകൻ നടക്കുന്നതല്ലാതെ ചരിത്രനായകന്റെ ചൊല്ലിടിക്കു അവർ കീഴടങ്ങുക ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ടു 13-ാം വയസ്സിൽ, കാരണവരായ ഭരതവാരിയർ മരിച്ചതിനാൽ, പേരിനു കാരണവസ്ഥാനം കിട്ടിയിരിക്കുന്നുവെങ്കിലും യഥാർത്ഥത്തിൽ 1081 ചിങ്ങം 24-ാംനു- 10മണിക്കു ശേഷമാണതു ബലത്തിൽ വന്നിട്ടുള്ളതു. പക്ഷേ കുഞ്ഞിക്കുട്ടി വാരിയരുടെ കീഴിൽ അധികകാലം ഇരുന്നതുകൊണ്ടും ധാരാളം സമ്പാദ്യം തുടങ്ങിയതുകൊണ്ടും യാതൊരു ന്യൂനതയും കൂടാതെതന്നെ അന്നുമുതൽ ഇതുവരെയും ചരിത്രനായകനു തറവാടു ഭരിക്കുവാൻ സാധിച്ചു എന്നു പറയാം. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാരിയർ മരിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടായിരുന്ന തറവാട്ടുസ്വത്ത് ചില കാരണവസ്തുക്കളും പണ്ടും എടുവാമായി നടത്തിയിരുന്ന കുറേ കൈമുതലുകളും മാത്രമായിരുന്നു, അന്നു കൈമുതൽ 2594-8-3 ഡി.പി.ആ

യിരുന്നു. ഇതു മുതൽപലിശകൂടി 1082 കന്നി 1-ാംതിയ്യതി ക്കു കിട്ടുവാനുള്ള സംഖ്യ കണക്കാക്കിയതാണ്. ഇതു കൂടാതെ കുഞ്ഞുകുട്ടിവാരിയരുടെ സ്വന്തം വകയായി 2028-കയും ചരിത്രനായകന്റെ വകയായി 3595-ക 5-ൺ 2-പൈയും വലിയ കുട്ടിവാരിയരുടെ വകയായി സുമാർ 1000-കയും കൂടി അന്നു പണ്ടും എടുവാടിത്തേലുണ്ടായിരുന്നു. ഇതു കൂടാതെ തറവാട്ടവകയും കുഞ്ഞുകുട്ടിവാരിയരുടെ സ്വന്തം വകയും കൂടി സുമാർ 1500-ക വിലപിടിക്കുന്ന പൊൻപണ്ടങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നു. പുല കഴിഞ്ഞശേഷം കുട്ടിവാരിയരുടെ വക എടുവാട്ട പണ്ടങ്ങളും ലക്ഷ്യങ്ങളും, തറവാട്ടവകയും കുഞ്ഞുകുട്ടിവാരിയരുടെ വകയും കൂടിയുള്ള എല്ലാ പൊൻപണ്ടങ്ങളും കുട്ടിവാരിയരെന്നേ ഏല്പിച്ചുകൊടുത്തു.

അമ്മ മരിച്ചതുകൊണ്ടുമാത്രം ചരിത്രനായകന്റെ ഗൃഹപ്പിഴ അവസാനിച്ചില്ല. ഭാര്യയ്ക്കു അന്നു ഗർഭമായിരുന്നു. അതു 1082 കന്നിമാസം ഒടുവിൽ സ്വന്തം വാരിയത്തുവെച്ചു പ്രസവിച്ചു. മൃതപ്രജയായിരുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞു അധികം താമസിയാതെ ആ സ്ത്രീയ്ക്കും ദീനമായി. അതു സുഖപ്പെടാതെ മരിച്ചുപോവുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ആദ്യത്തെ ഭാര്യയായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ദുഃഖം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരില്ലായിരുന്നു എന്നു വിചാരിപ്പാനും മാറ്റം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നെന്നാൽ ആ സ്ത്രീ ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ മരിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു.

ഇതും കൂടിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ചരിത്രനായകന്റെ സാക്ഷാലുള്ള സകല ബന്ധങ്ങളും തീർന്നു. അമ്മ ഒന്നേ പ്രസവിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്നു പറഞ്ഞുവല്ലോ. അതുകൊണ്ടു നേരെ ഒരു സോദരനോ സോദരിയോ ബാക്കിയില്ല. അച്ഛനമ്മമാർ മുമ്പുതന്നെ മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. കുട്ടിവാരിയരും സ്വന്താനു

ളും മാത്രം ബാക്കിയുണ്ട്. കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ സ്ഥിതി മുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികളാൽ അവർ ചരിത്രനായകനെ സ്വന്തം പുത്രനെപ്പോലെയാണു വിചാരിച്ചിരുന്നതെന്നു സ്പഷ്ടമായിട്ടുള്ളതാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടു അവർ ഒരു വിധത്തിലും അനിഷ്ടംവരാതെ കഴിക്കേണ്ടതുമാത്രം ചരിത്രനായകന്റെ ഒരു വിശേഷാൽ കടമയായിത്തീർന്നു. ബാക്കിയെല്ലാ തറവാട്ടുകാര്യങ്ങളും സ്വത്തുക്കളും പിന്നെന്തെ കാരണവനും കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ മകനും ആയ ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ ഏല്പിച്ചാൽ അന്നത്തെ സ്ഥിതിക്ക് ഒട്ടും പോരായ്മയില്ല. ഏറിയാൽ കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ സ്വത്തുക്കൾക്കുടി അങ്ങോട്ടുകൊടുത്തേച്ചാൽ ബാല്യതതീർന്നു. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ കാര്യങ്ങൾ ഭംഗിയായി നടത്തിക്കൊള്ളാമെന്നു കൃഷ്ണവാരിയർക്കു നല്ല ധൈര്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷെ സ്വത്തു കൈവിട്ടുകൊടുക്കുന്ന കാര്യം ദീർഘാലോചനയ്ക്കുശേഷം ചെയ്യേണ്ടതാകയാലുണ്ടെന്നു ചെയ്യാൻ ധൈര്യപ്പെടുകയുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ തറവാട്ടുകാര്യങ്ങളെല്ലാം കുട്ടിവാറസ്യാരുടെയും കൃഷ്ണവാരിയരുടെയും ഇഷ്ടംപോലെ നടത്തിക്കൊള്ളുവാനനുവദിക്കുകയും അതിനുവേണ്ടുന്ന പണം സഹായിപ്പാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ പിണ്ഡവും മാസവും ഒരുവിധം ഭംഗിയായിത്തന്നെ നിർവ്വഹിക്കപ്പെട്ടു. അതെല്ലാം പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെയും രാഘവനുണ്ണിവാരിയരവർകളുടെയും പ്രത്യേക ശ്രദ്ധയിലും ചരിത്രനായകന്റെ ചിലവിന്മേലുമാണു നടത്തിയതു. കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ അനുഗ്രഹവിശേഷത്താലായിരിക്കാം 1082-ാമതുകൊല്ലം ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്കു ഒരു പ്രത്യേക അഭിവൃദ്ധിയുള്ള കാലമായിരുന്നു. തലേക്കൊല്ലം സുമാർ 5000ക.ക്കാണു മരുന്നു വിറ്റിരുന്നതു. അതു ഇക്കൊല്ലം 10,000ക.യായി ഇരട്ടിച്ചു. അതുകൊണ്ടു പിണ്ഡത്തിനെക്കാൾ കൂറെ അധികം കേമമായിട്ടാണ് അന്നു മാസം

കഴിച്ചത്. അതിനു ഏകദേശം 2000-ത്തിൽ താഴെ ഉറപ്പിക ചിലവായിരിക്കുന്നു. പിണ്ഡത്തിനു 1000-ത്തിലധികമായിട്ടില്ല. മാസദിവസം സ്വജനസ്രീകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും പരക്കെ ഓണപ്പടവ കൊടുക്കുകയും മറ്റും ഉണ്ടായി. ഒരു വിശേഷവിധികൂടി അന്നു ഏർപ്പാട് ചെയ്തിരുന്നു. വൈദ്യത്തിലെ ആദ്യപാഠം മുതലായതു പഠിച്ചതു കോണ്ടത്തു അച്ഛൻവാരിയരുടെ അടുക്കലായിരുന്നുവല്ലോ. സംസ്കൃതം പഠിച്ചതു കിള്ളി മംഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയരുടെ അടുക്കലും ആയിരുന്നു. വൈദ്യം പഠിപ്പു കഴിഞ്ഞ സമയത്തു കുട്ടഞ്ചേരി മുസ്സേന്മാർക്കു ഭക്ഷിണ ചെയ്തല്ലാതെ ഇവർക്കു ഒരുഭക്ഷിണയും അന്നു കഴിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു അവർക്കു രണ്ടുപേർക്കും അന്നു യഥാവിധി ഗുരുഭക്ഷിണ ചെയ്തു. അതീനുപുറമെ, തന്റെ ശിശുപ്രായത്തിൽ എടുത്തു വളർന്നതിൽ വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടിട്ടുള്ള മണ്ണിൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻനായർ അന്നും വൃദ്ധനായി ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആയാൾക്കും ഗുരുഭക്ഷിണപോലെയുള്ള ഉപകരണങ്ങളും ഏതാനും പവനം കൊടുത്തു കാൽക്കൽ വീണു നമസ്കരിച്ചു. ഗുരുനാഥന്മാർക്കു കാര്യങ്ങൾ ഏതാണ്ടു മുമ്പു മനസ്സിലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു അവർക്കുണ്ടായ സന്തോഷത്തിന്നു ഒരതിരണ്ടു്. എന്നാൽ കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻനായർക്കു ഇതു അപ്രതീക്ഷിതമായിരുന്നതിനാൽ ഉണ്ടായ ആനന്ദം അപരിമിതമായിരുന്നു. ഇതോടുകൂടി താൻ ചെയ്യേണ്ടുന്ന കൃത്യങ്ങൾ മിക്കതും അവസാനിച്ചു. എന്നാൽ ഒന്നു മാത്രം ഉള്ളിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്നു. അതു അച്ഛന്റെ പിണ്ഡംകൂടി. ഒരിക്കൽ വെക്കേണമെന്നതുതന്നെ.

1081 കർക്കിടകത്തിൽ കഞ്ചിവാരുന്യാരുടെ കുട്ടി കഴിഞ്ഞ ഉടനെ തന്നെ കുട്ടിയുടെ അച്ഛൻ നമ്പൂതിരിയും മറ്റും കൂടി പാഴു്കു പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അന്നു പ്രശ്നം വെച്ചതിൽ ചില പ്രതിവിധികളും നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. ചരിത്ര

നായകൻ ദീക്ഷയാകയാൽ അതൊന്നും അക്കാലത്തു ചെയ്താൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. ദീക്ഷകഴിഞ്ഞ ഉടനെ പ്രസിദ്ധ ജ്യോത്സ്യനായ പുഴുവായെ കൃഷ്ണവാരീയരെക്കൊണ്ടു വീണ്ടും ഒരു പ്രശ്നംകൂടി വെപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അതു പ്രകാരവും കുട്ടിവാറസ്യാരുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരവും വേണ്ടത്തക്ക പ്രതിവിധികൾ എല്ലാം ചെയ്യുകയും, കുട്ടിവാറസ്യാർ, ലക്ഷ്മിവാറസ്യാർ, കഞ്ചിവാറസ്യാർ മുതലായ കുടുംബസ്ത്രീകളെ (ചെറിയ കുട്ടിവാറസ്യാരെ ഒഴിച്ചു) എല്ലാം രാമേശ്വരത്തുകൊണ്ടു പോയി സ്നാനം ചെയ്യിക്കുകയും, ചരിത്രനായകൻ തന്റെ പിതാവായ രാമവാരീയരെ ഉദ്ദേശിച്ചു പ്രത്യേകം പിണ്ഡംവെക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു 1083 മകരത്തിൽ ആയിരുന്നു. നെല്ലായവാരീയത്തു രാഘവനുണ്ണി വാരീയരവർകളും പോഴുവായ കൃഷ്ണവാരീയരവർകളും കൂടി അന്നു കൂട്ടത്തിൽ രാമേശ്വരത്തേക്കുപോയിരുന്നതുകൊണ്ടു എല്ലാവർക്കും അധികം മനസ്സമാധാനവുമുണ്ടായിരുന്നു. ഏതായാലും എല്ലാവരും നിർദ്വിഷ്ണുമായി കർമ്മം കഴിച്ചു മടങ്ങി. എന്നാലും ലക്ഷ്മിവാറസ്യാർക്കു നേരെ കോട്ടയ്ക്കുലേക്കു വരാൻ സാധിച്ചില്ല. മകൾ കുട്ടിവാറസ്യാർക്കു അന്നു ദീനമാണെന്നു വഴിക്കു വെച്ചറിഞ്ഞതിനാൽ അവരും രാഘവനുണ്ണിവാറീയരവർകളും നേരിട്ടു മകൾ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കു അതായത് മദ്രാസ്സിലെക്കാണ് പോയത്. എങ്കിലും ഭാഗ്യവശാൽ അന്നു ദീനം മാറി സുഖമായി. അതുകൊണ്ടു ആർക്കും സുഖക്കേടിന്നിടയായില്ല.

കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്യാർ മരിച്ചു പുലയായപ്പോഴാണ് വാരീയത്തേക്കു സ്വന്തം കുളമില്ലാത്തതുകൊണ്ടുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടു അധികം അറിഞ്ഞത്. പണ്ടു പ്രത്യേകമായി ഒരു കുളമുണ്ടായിരുന്നു. അതു 75-ൽ തീപ്പെട്ട സാമൂതിരിപ്പാട് വലുതായൊരു കുളം കഴിച്ചപ്പോൾ, തുറന്നുപോയിരുന്നു. അതിനാൽ അന്നു മുതൽ തീണ്ടാരിയായാലും മറ്റും കുളിക്കുവാൻ അസാധ്യമാ

രെ ആശ്രയിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരുന്നിരുന്നത്. എന്നാൽ പുലയിൽ ഇതു പരക്കെ ബുദ്ധിമുട്ടായിത്തീർന്നു. അന്നു ബലി, ഉദകക്രിയ മുതലായതെല്ലാം അടുത്തുള്ള ചേരപന്നിക്കോട്ട വല്ല ഏറാടിയുടെ കൂട്ടത്തിലാണു കഴിച്ചതു. അതിലവർ യാതൊരു വൈമനസ്യവും കാണിച്ചിരുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ ചരിത്രനായകന്റെ കുടുംബവും, ആ കുടുംബവും ഏതാണ്ടു സമകാലത്താണു കോട്ടക്കൽ വന്നു ചേർന്നതു. അതുമുതൽക്കു പരസ്പരം വലിയ ലൌകിത്തിലുമാണു കഴിഞ്ഞുവരുന്നത്. എന്നാൽ രണ്ടുകൂട്ടക്കും ഒരേ സമയത്തുതന്നെ ആവശ്യംവന്നാൽ ബുദ്ധിമുട്ടാവുമല്ലോ എന്ന വിചാരം കലശലായിത്തീർന്നു. ഒരു കൂട്ടം കഴിച്ചു കളയാമെന്നുവെച്ചാൽ അടുത്തുള്ള ഒരു സ്ഥലവും കിട്ടുവാനില്ല. ഏതായാലും ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഈശ്വരകൃപയാൽ ഒരു ചെറുതായ സ്ഥലം കിട്ടി. 1084-ൽ അവിടെ അത്യാവശ്യത്തിന്നുപകരിക്കുതക്ക വിധത്തിൽ ഒരു കൂട്ടം സുമാർ 1000ക. ചിലവുചെയ്തുപണിചെയ്യുകയുംചെയ്തു. പിന്നെത്തെ ഒരു ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടായിരുന്നതു ശ്മശാനംപ്രത്യേകമായി ഇല്ലാത്തതായിരുന്നു. അതില്ലാത്തതുകൊണ്ടായിരുന്നു കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാർഡ് മരിച്ചപ്പോൾ ശവം വടക്കേക്കരയിന്മേലക്കു കൊണ്ടുപോകേണ്ടിവന്നതു. അതിന്നുവേണ്ടിയും സൗകര്യമായ ഒരു സ്ഥലം നായാടിപ്പാറയുടെ മുകളിൽ വാങ്ങിയിട്ടു. പുരയുടെ ചുറ്റും കുമ്മതിൽ കെട്ടുകയും ചെയ്തു. ഇതിനാൽ വാരിയത്തേക്കു സാധാരണയായി ഉണ്ടാവുന്ന എല്ലാ ബുദ്ധിമുട്ടുകളും തീർന്നു. ഇതിനൊന്നും തറവാട്ടുമുതലൊ പലിശയൊ ചിലവാക്കിയില്ല. ആദ്യകാലത്തു നിത്യത ചിലവിന്നു മാത്രം പലിശ കുറേയ്ക്കു എടുത്തിരുന്നു. പിന്നെ അതും ഇല്ലാതായി. അതിനാൽ തറവാട്ടുവകയായി കഞ്ഞുകുട്ടിവാർഡ് മരിക്കുമ്പോഴുള്ള എടവാടിന്മേലുള്ള മുതൽ ക്രമത്തിൽ വലിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. മക്കളുടേയ്ക്കടുത്തുള്ള ഒന്നു രണ്ടു ചില്ലറക്കുററികൾക്കുടി

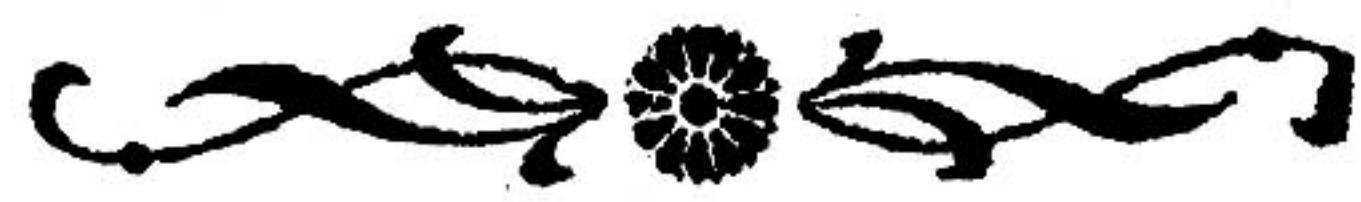

പിരിപ്പാൻണ്ടായിരുന്നതു പിരിച്ചും ഞാങ്ങാട്ടുരു ദേവസ്വം വകയായി 200-ൽ ചിലപാനം ഉറപ്പിക കാണമായി ഉണ്ടായിരുന്ന വസ്തുവിററും ഉണ്ടായ സംഖ്യയും ഇതിൽ ചേർത്തു. 1092 ഏടവം 12-ാംനം- 5900-ക. ക്ക പന്തൽ നമ്പൂതിരിയോടു കരെ ജന്മവസ്തു തീരുവാങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങനെ ചെയ്തതിനാൽ മുന്പുള്ള തറവാട്ടു മുതൽ നശിക്കാതെ സൂക്ഷിക്കുകയെന്നുള്ള കാരണവന്മാരുടെ ഒന്നാമത്തെ കൃത്യം ചരിത്രനായകൻ നിർവ്വഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു എന്നു പറയാം.

ആയുർവൈദ്യശാല ദിനംപ്രതി ക്രമോൻമുഖമായ അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചുവന്നു. പ്രവൃത്തിയും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. അതിനാൽ വാരിയത്തിരുന്നു കറച്ചുസമയം മാത്രം വൈദ്യശാലയിൽ വന്നാൽ മതിയാവില്ലെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടു 1085-ലും 86-ലുമായി ഇപ്പോൾ താമസിച്ചുവരുന്ന കെട്ടിടം പണിചെയ്തു. ചുവട്ടിൽ ഔഷധങ്ങളുടെ സ്റ്റോറായും മുകളിൽ ആപ്പീസ്സായും ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങി. അന്നുമുതൽ സാധാരണയായി ഉണ്ടാന്നു മാത്രമേ വാരിയേത്തക്ക പോവലുള്ളൂ എന്നു നിലയുമായി. ഒന്നുകൂടി ചരിത്രനായകൻ മനസ്സിലാണ്ടായിരുന്ന പ്രത്യേക ആഗ്രഹമായിരുന്നു; അതു മറൊന്നുമല്ല. അച്ഛനുംഅമ്മയുംമരിച്ചുപോയതുകൊണ്ടും ചരിത്രനായകന്റെ മരണശേഷം അവരുടെ ശരിയായ പിണ്ഡകർത്താക്കന്മാരായി ആരുമില്ലാത്തതുകൊണ്ടും ഹിന്ദുമതപ്രകാരം ഉത്തമമായി കരുതിവരുന്ന ഗയാത്രാലം ഉഴുതി അവരുടെ പ്രേതങ്ങളെ വിഷ്ണുപാദത്തിൽ സമർപ്പിക്കേണമെന്നതു തന്നെ. വൈദ്യശാലയുടെ പ്രവൃത്തിത്തിരക്കുകൊണ്ടിതിന്നു സമയം കിട്ടുവാൻ വലിയ പ്രയാസമായിത്തീർന്നുവെങ്കിലും മുൻകൂട്ടി എല്ലാം ഏർപ്പാട് ചെയ്തതിന്നശേഷം 1087 വൃശ്ചികമാസത്തിൽ വലിയ കുട്ടിവാർസ്പ്യാരെക്കൂടി കൂട്ടിക്കൊണ്ടു പോയി ആ കർമ്മവും വേണ്ട വിധം നിർവ്വഹിച്ചുപോന്നു. അതുകൊണ്ടു പുപ്പുന്മാർക്കു

വേണ്ടി താൻ ചെയ്യേണ്ടതായ കൃത്യങ്ങളെല്ലാം ഇതോടുകൂടി അവസാനിച്ചതായി വിചാരിച്ചു മനസ്സമാധാനമാവുകയും ചെയ്തു.

പരമശിവവിലാസ നാടകക്കമ്പനി

കോട്ടക്കുളച്ച ചെറുപ്പക്കാരിൽ പലരും കൂടി 1084-ൽ ഒരു മലയാളസംഗീത നാടകയോഗം ആരംഭിച്ചു. ശ്രീമാന്മാർ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ, എം. അപ്പക്കുട്ടൻ വള്ളോടി, ടി. എം. രേവുണ്ണിനെടുങ്ങാടി, തെക്കേമഠത്തിൽ പരമേശ്വരപട്ടർ, മാണിക്കുത്ത് അപ്പുണ്ണിമേനോൻ, പൊറയന്നൂർ എടക്കാട്ട് കേശവൻനമ്പൂതിരി, അനന്തനാരായണയ്യർ (അമ്പിപ്പട്ടർ) മുതലായവരായിരുന്നു പ്രധാന പ്രവർത്തകന്മാർ. അതിന്റെ ചിലവിലേക്കു ഓഹരി ചേരണമെന്നു ആവശ്യപ്പെട്ടതിനാൽ അതുപ്രകാരം ഒരു ചുരുങ്ങിയ സംഖ്യ (പതിനഞ്ചുരൂപിക) അന്നു ചരിത്രനായകനും കൊടുത്തിരുന്നു.

ആദ്യം മാണിക്കുത്ത് അപ്പുണ്ണിമേനോനാണ് പ്രധാനവേഷം കെട്ടാനാരംഭിച്ചത്. അതിന്നുശേഷം ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ശിഷ്യനായ പി. കുട്ടൻമേനോനെ വരുത്തി ആയാളെ പ്രധാനനടനാക്കിപ്പിച്ചു. ആയാൾ മുമ്പു പല നാടകത്തിലും വേഷം കെട്ടിയിരുന്ന ആളും വാസനക്കാരനും ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു നാടകം അന്നത്തെ അവസ്ഥക്കു എല്ലാവർക്കും നന്നെന്നുതോന്നി. അന്നു സംഗീതനൈഷധം മാത്രമേ കളിച്ചിരുന്നുള്ളൂ.

എന്നാൽ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും ഓരോ സംഗതിവശാൽ പ്രവർത്തകന്മാരിലോരോരുത്തർക്കും ക്രമത്തിൽ ഉത്സാഹം കുറഞ്ഞുവന്നു. ഒടുവിൽ നാടകയോഗം ഭരിക്കുവാനു

ജില്ലാതായി. അനാഥസ്ഥിതിയിലായിത്തീർന്നു. അതിനാൽ 1085-ൽ അതു ചരിത്രനായകൻ ഏറ്റെടുക്കേണ്ടിവന്നു. ഇതിന്നു വേറെയും ചില കാരണങ്ങൾകൂടി ഇല്ലെന്നില്ല. വൈദ്യശാലപ്രവൃത്തിക്കാരിൽ ചിലരു്കൂടി വേഷക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടിരുന്നു. അതിൽ പ്രധാനം എം. അച്യുതൻനായരായിരുന്നു.

നാടകം നടത്തുകയാണെങ്കിൽ നന്നായി നടത്തണം; സാധാരണ ഉടമസ്ഥന്മാരില്ലാത്ത 'നാടകക്കാരെ'പ്പോലെ ഇതിലെ നടന്മാർ സദാചാരനിഷ്ഠയില്ലാത്തവരെ 'തെമ്മാടി'കളോ ആയിരിപ്പാൻ പാടില്ല; സംഗീതം ശരിയായി അഭ്യസിച്ച ശ്രുതിയോജിച്ചും അപസ്പരം കൂടാതെയും പാടുന്നവരും ശാസ്ത്രരീत्या മുഖത്തു രസം സ്പർശിക്കുന്നവരും ആയിരിക്കണം നടന്മാർ; എന്നു തുടങ്ങിയ പല നിബന്ധനകളും അന്നു ചരിത്രനായകനുണ്ടായിരുന്നു. െരം കാര്യങ്ങളെല്ലാം സാധ്യമാകുന്നതിന്നു വളരെ കാലത്തെ പ്രയത്നം വേണ്ടിവന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല പലരേയും പിരിച്ചു ആ സ്ഥാനത്തു വേറെ യോഗ്യന്മാരെ ചെക്കുകയും വേണ്ടിവന്നു. കുട്ടൻമേനോൻ വാസനക്കാരനാണെങ്കിലും സംഗീതവിഷയത്തിൽ ശരിയായ പഠിപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഗുരുനാഥസ്ഥാനം വഹിപ്പാൻ അയാൾ പ്രാപ്തനായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അച്യുതൻനായർ മുതലായ കുട്ടികളെ സംഗീതം പഠിപ്പിക്കുവാൻ ആദ്യം ചുനങ്ങാട്ടുകാരൻ ശുലചാണിവാരിയരേയും പിന്നീടു സംഗീതവിദഗ്ദ്ധനായ ചിദംബരം വെങ്കിട്ടരാമഭാഗവതരേയും നിശ്ചയിച്ചു. മൃദംഗം പഠിപ്പിക്കുവാൻ ശിവരാമപ്പിഷാരോടി എന്നൊരാളെയും ഏർപ്പാടുചെയ്തു. അഭിനയരീതികളെ മനസ്സിലാക്കുവാൻവേണ്ടി ഇക്കാലത്ത് ഇടക്കിടക്കു, അക്കാലത്തെ പ്രസിദ്ധ നടനായിരുന്ന വേക്കോട്ട് അച്യുതമേനോനെ വരുത്തുകയും പതിവുണ്ടായിരുന്നു. വേറെ വേണ്ടപ്പെട്ട നടന്മാരേയും കുട്ടികളേയും ചേർത്തു അല്പം ചില മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തിത്തീ

ത്തു. എന്നാലും അക്കാലത്തു കോട്ടയ്ക്കൽ മാത്രമെ കളി നടത്തിയിരുന്നുള്ളൂ. അതിനുവേണ്ടി പുതുതായി ഒരു സ്റ്റേജം (ആയു വൈദ്യശാലയിലെ) സ്റ്റോറിന്റെ ഹാളിനോടു ചേർത്തു തെക്കുവടക്കായി പണിചെയ്തു. തുശാംഗദചരിതം എന്ന ഒരു കഥ കൂടി അക്കാലം പുതുതായി പഠിച്ചു. ഇതു ഒരു എഴുത്തശ്ശന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയിരുന്നു.

1087-ൽ ആണെന്നു തോന്നുന്നു—മപ്പാട്ടു നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ തമിഴുനാടകം കോട്ടക്കൽവന്നു വൈദ്യശാലയിലെ പുതിയ നാടകഹാളിൽ കളിക്കുകയുണ്ടായി. അന്നു മൂന്നുനാലുകളി ചരിത്രനായകനു കാണുവാനിടയായി. അതിലെ സീനകളും മറ്റും കണ്ടപ്പോൾ തന്റെ മലയാളനാടകസംഘവും അതേ രീതിയിൽ ഒരു പരിഷ്കരിക്കണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി; സീനകൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ ആർട്ടിസ്റ്റ് എ. നാരായണപ്പിഷാരോടി എന്നൊരാളെ വരുത്തി ഏർപ്പാടുചെയ്തു. വേണ്ടിടത്തോളം ഡ്രസ്സുകളും പുതുതായി ഉണ്ടാക്കിച്ചു.

എന്നാൽ, നാടകയോഗം ഏറ്റെടുത്തപ്പോഴാണ് മലയാളത്തിൽ സംഗീതനാടകങ്ങളുടെ ഭർപ്പഭര അറിവാൻ ചരിത്രനായകനായിത്തീർന്നത്. സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലും ഒരു പോലെ ജ്ഞാനം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്നു നാടകനിർമ്മാണത്തിൽ അന്യന്റെ സഹായം അപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. ആദ്യത്തിൽ കാളിദാസന്റെ ശാകുന്തളം തജ്ജമചെയ്തു സംഗീതനാടകമാക്കി. അതു പല പ്രാവശ്യവും കളിക്കുകയും വിഭവസമ്മതി ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ശാകുന്തളവും സാരഞ്ജിനീപരിണയവും 1086-ൽ പഠിപ്പിച്ചു. 1087-ലെക്കും ഹരിശ്ചന്ദ്രനാടകം കാശിഘട്ടവും ശൂശാനഘട്ടവും തമിഴിൽനിന്നു തജ്ജമചെയ്തും, അയോദ്ധ്യാഘട്ടം സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നൊടുത്ത് എഴുതിയുണ്ടാക്കിയും പഠിപ്പിച്ചു. തമിഴിൽനിന്നു തജ്ജമചെയ്യുന്നതിന്നു പഴയന്നൂർ നാരായണഭാഗവതരെക്കൂടി സഹായത്തിന്നു ചേർത്തിരുന്നു.

അപ്പോഴേക്കും സീനകൾ തെയ്യറായി; ഏതാനും പുതിയ കഥകളും പഠിച്ചുകഴിഞ്ഞല്ലോ; ഇനി കോട്ടക്കൽ മാത്രം കളിച്ചാൽ പോരാ, പുറമെയും പോയി കളിക്കേണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആ അവസരത്തിലാണ് തിരുവിതാംകൂർക്കാരനായ ഗോവിന്ദപ്പിള്ള എന്നൊരാൾ വൈദ്യശാലയിൽ വന്നുചേർന്നു. ഈയാൾ ചികിത്സക്കുവേണ്ടി വന്നതായിരുന്നു. എങ്കിലും അയാളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി സദാരം, മദനസേനചരിതം എന്ന രണ്ടു കഥകൾക്കൂടി പഠിച്ചു. നൈഷധവും സദാരവും റംഭരണ്ടു ദിവസംകൊണ്ടും, ശാകുന്തളം മൂന്നു ദിവസംകൊണ്ടും, ബാക്കിയെല്ലാം ഓരോ കഥ ഓരോ ദിവസംകൊണ്ടുമാണ് അന്നു കളിച്ചിരുന്നതു. അപ്പോൾ, ഒരുദിക്കിൽ പതിമൂന്നു കളിവരെ, ഒരിക്കൽ കളിച്ച കഥതന്നെ വീണ്ടും ആവർത്തിക്കാതെ, കളിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നു മട്ടായി. നാടകയോഗത്തിന്നു “പരമശിവവിലാസ നാടകക്കമ്പനി” എന്നു പേരിട്ടു.

1088-ലാണ് ആദ്യം പുറത്തുപോയി കളിച്ചത്. അക്കാലം കോഴിക്കോട്ടും തിരൂരും മാത്രം ഏതാനും കളികൾ നടത്തി അവസാനിപ്പിച്ചു. തിരൂർ ഒന്നാമത്തെ കളിക്ക് 90-ൽ ചിലപാനം ഉറപ്പികയാണ് പിരിഞ്ഞതു. അന്നു പേരിന്നു പൂത്തുകോവിൽ വാരിയത്തു കൃഷ്ണവാരിയർ എന്നൊരു യുവാവിനെ മാനേജരാക്കി വെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മേലന്വേഷണത്തിന്നു കൂടക്കൂടെ ചരിത്രനായകൻ തന്നെ പോയിരുന്നു.

1089-ൽ ആദ്യമായി നാടകയോഗത്തെ സ്വതന്ത്രമായി കൊടുങ്ങല്ലൂർക്കുയച്ചു. അന്നു അവിടെ താലപ്പൊലിക്കാലമായിരുന്നു. മാനേജരായി കൃഷ്ണവാരിയരെത്തന്നെയാണ് അയച്ചത്. അയ്യോഭാഗവതരുടെ നാടകസെറും അവിടെ കളിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എങ്കിലും പിരിവിനെപ്പറ്റി ബന്ധിപ്പെട്ടത്തോളം വലിയ മോശമായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ, വേറെ പലേ അനിഷ്ടസംഭവ

ങ്ങളും ഉണ്ടായി. മാനേജരെ തല്ലാലം പിരിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു.

പിന്നെ, എസ്. നീലകണ്ഠയരുടെ മാനേജ്മെണ്ടിൽ ഇരിങ്ങാലക്കുടയും, പടിയത്തു കുഞ്ഞപ്പനായരെ മാനേജരായും കെ. സി. കൃഷ്ണവാരിയരെ കാഷിയറായും വെച്ചു വടക്കാഞ്ചേരിയും ഷൊറണ്ണൂരും അക്കൊല്ലം കളിനടത്തി. െരം കാലത്തു ചരിത്രനായകനു ശരീരത്തിനു സുഖം പോരാതിരുന്നതിനാൽ ഇരിങ്ങാലക്കുട മുതൽ എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലേക്കും ഇടക്കിടെ അന്വേഷണത്തിനു പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ അയച്ചിരുന്നു.

അവസാനം കളിച്ചത് ഷൊറണ്ണൂർവെച്ചായിരുന്നു. അന്നു ഔദാത്യത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായ ബ്രഹ്മശ്രീ ദേശമംഗലത്തുമനക്കൽ നമ്പൂതിരിപ്പാട് (ഇപ്പോഴത്തെ വലിയ നാരായണൻ നമ്പൂതിരിപ്പാടവർക്കുടേ അച്ഛൻ) നാടകത്തിനു പല സഹായങ്ങൾ ചെയ്തും നാടകസെറ്റിലേക്കു ഒന്നാമതായി വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു സ്വപ്നമെഡൽ സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. വേറെ ചിലരുടെ വകയായി നടന്മാരിൽ ചിലർക്കും മെഡൽ കൊടുക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കൊടുങ്ങല്ലൂരിൽ കളിഅവസാനിച്ചപ്പോഴും അവിടെ നാട്ടുകാർ നാടകസെറ്റിലേക്കു ഒരു മെഡൽ തരുവാനേപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നു. അതു പീനീട്ട അയച്ചുതരികയാണു ചെയ്തതു. അതുകൊണ്ടാണു നമ്പൂതിരിപ്പാടവർക്കു തന്നെ മെഡൽ ഒന്നാമത്തേതായിത്തീർന്നതു.

അന്നു എം. അച്ചുതൻനായർ, പി. കുട്ടൻമേനോൻ, കെ. കുട്ടപ്പനായർ, എം. കൃഷ്ണൻനായർ മുതലായവരായിരുന്നു പ്രധാനനടന്മാർ. ഹാമോണിയം, പിൻപാട്ട് ഇവരണ്ടും പഴയ നൂർ നാരായണഭാഗവതരായിരുന്നു. നല്ലതങ്കാൾചരിത്രം, കോവിലൻ ചരിത്രം, പാരിജാതപുഷ്പഹരണം എന്നീ കഥകൾ തമിഴിൽനിന്നു തജ്ജമചെയ്തും, പ്രഹ്ലാദചരിത്രം സ്വയമായി എഴുതിയുണ്ടാക്കിയും പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു അക്കൊല്ലത്തിൽ

തന്നെയാണു്. ചരിത്രനായകൻ കഥകൾ എഴുതുകമാത്രമല്ല ചെയ്യുന്നുള്ളു. അവയെ അഭിനയിപ്പിച്ചു പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും അദ്ദേഹം തന്നെയാണു്. നാട്യകലയിലും അദ്ദേഹത്തിന്നു അപാരമായ ജ്ഞാനം ഉണ്ടെന്നു ഇതുകൊണ്ടു തെളിയുന്നു.

1090-ൽ തിരൂർ, പൊന്നാനി, വടകര, കോഴിക്കോട്, ഇങ്ങിനെ നാലു സ്ഥലങ്ങളിൽ കളിച്ചു. അന്നു മാനേജർ കെ. രാഘവവാരിയരായിരുന്നു. പ്രസിദ്ധനടനായ എം. ശേഖരപ്പണിക്കരും, രസികശിരോമണിയായ കൊച്ചുനജനണ്ണിയും റോ കൊല്ലത്തേക്ക് നാടകയോഗത്തിൽ വന്നു ചേർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ നാടകത്തിന്നു കുറേക്കൂടി ഗുണം കൂടീട്ടു ഉണ്ടായിരുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, അന്നു ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകളുടേയും മറ്റും വകയായി നാടകത്തിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവക്കൊക്കെ മെഡൽ സമ്മാനിക്കുകയും ഉണ്ടായി. പ്രധാന രാജാപാർട്ടുകാരനായ എം. അച്ചുതൻനായക് ഒരു സ്വർണ്ണമെഡൽ ആദ്യമായി കിട്ടിയതും അവിടെവെച്ചായിരുന്നു. പൊന്നാനിവെച്ച് വീണ്ടും ചില കശപിശകൾ ഉണ്ടായതിനാൽ കുട്ടൻമേനോൻ മുതലായ ചിലരെ കമ്പനിയിൽ നിന്നു തീരെ പിരിക്കേണ്ടിവന്നതും അക്കൊല്ലത്തിലായിരുന്നു. പുതുതായി, രാമായണം—അവതാരം, പാടുകാപട്ടാഭിഷേകം, സുഗ്രീവസഖ്യം എന്നു മൂന്നു കഥകൂടി പഠിച്ചിരുന്നു. പിന്നത്തെ കൊല്ലത്തേക്ക് ലങ്കാമട്ടുനവും, രാവണവധവും കൂടി ഉണ്ടാക്കി. ഇവയെല്ലാം തുഞ്ചൻപാട്ടിൽനിന്നു വർണ്ണമട്ടിട്ടും വേറെ പോരാത്തതു കൂട്ടിച്ചേർത്തും ചരിത്രനായകൻ തന്നെയാണു നാടകമാക്കി ഉണ്ടാക്കിയതും പഠിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതും.

കോട്ടക്കൽവെച്ചാണു് 1091-ൽ ആദ്യം കളിതുടങ്ങിയത്. അക്കൊല്ലം, അതുവരെ കമ്പനിയിൽ മൂലംഗക്കാരനായിരുന്ന കെ. വി. ശുദ്ധപാണിവാരിയരെ കാഷിയാറാക്കിവെച്ചു; കെ. സി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ മാനേജ്മെണ്ടിൽ പുറപ്പെട്ട തലശ്ശേരി,

കണ്ണൂർ, തളിപ്പറമ്പ്, വടകര, തിരൂര, ഇവിടങ്ങളിൽ കളിച്ചു. പറയത്തക്ക വിശേഷസംഭവങ്ങളൊന്നും എവിടേയും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മുൻകൊല്ലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് അക്കാലത്തിലാണ് നാടകസംഘത്തിന് എല്ലാ വിധത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായിട്ടുള്ളതു. അതുവരെ പിൻപാട്ടുകാരനായിരുന്ന നാരായണഭാഗവതർ കമ്പനിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുപോകേണ്ടിവന്നതിനാൽ കോട്ടക്കൽവെച്ചു അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു സ്വപ്നമെഡൽ സമ്മാനം കൊടുത്തുയക്കുകയും അക്കാലത്തിൽ ഉണ്ടായി. കൊല്ലാവസാനത്തിൽ സി. പി. കുട്ടികൃഷ്ണമേനോൻ യോഗത്തിൽ വന്നുചേരുകയും ചെയ്തു.

1092-ൽ മയ്യഴിനാട്ടുകാരനായ ദാമോദരൻമാസ്റ്റർ എന്നൊരാളുടെ മാനേജ്മെണ്ടിൽ കൊയിലാണ്ടി, കോഴിക്കോട്, റെറപ്പാലം ഇവിടങ്ങളിൽ കളിച്ചു. റെറപ്പാലത്തുവെച്ച് ദാമോദരൻമാസ്റ്റർ സംഗതിവശാൽ പിരിയേണ്ടിവന്നതിനാൽ തലക്കാലം കെ. വി. ശുദ്ധപാണിവാരിയരെ മാനേജരാക്കിവെച്ചു. റെറപ്പാലത്തുനിന്നു ഇരിങ്ങാലക്കുടക്കും അവിടെനിന്നു പിന്നെ പെരുമ്പാവൂർക്കും പോയി കളിനടത്തി. തിരുവിതാംകൂറിലെക്കു ആദ്യമായി കടന്നതും അന്നാണ്. അവിടെ കമ്പനിക്കു പൊതുജനങ്ങളിൽനിന്നുള്ള സഹായം ധാരാളം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പൊതുജനങ്ങളുടെ വകയായി വിശേഷപ്പെട്ട ഒരു സ്വപ്നമെഡൽ പ്രധാനരാജാപാട്ടർകാരനായ എം. അച്ചുതൻനായർ നൽകുകയുണ്ടായി. സി. പി. കുട്ടികൃഷ്ണമേനോൻ പ്രധാന സ്രീപാർട്ടെടുത്തു തുടങ്ങിയതും പെരുമ്പാവൂരുവെച്ചുതന്നെയാണ്. ആ കൊല്ലത്തിൽ അധികം പണം കിട്ടിയതും അവിടെ നിന്നുതന്നെയായിരുന്നു. ഇവിടെ ഒരു വിശേഷസംഭവമുണ്ടായി. ആദ്യത്തെ നാടകത്തിന് ആ ദിക്കിലുള്ള ബ്രാഹ്മണർ (പട്ടന്മാർ) ആരും വന്നിരുന്നില്ല. മലയാളികളുടെ ഏല്പാടുകൾക്കൊന്നും അന്നു ഭാവം ഇവർക്കില്ലാത്തതായിരുന്നു വർത്തിരിക്കുവാനുള്ള കാരണം.

ഇതു കണ്ടപ്പോൾ സ്വദേശാഭിമാനികളായ അവിടത്തെ നായന്മാർ കരയോഗംകൂടി “ബ്രാഹ്മണരുടെ യാതൊരേപ്പാടുകുളിലും നമ്മൾ സംബന്ധിക്കുവാൻ പാടില്ലെ”ന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഇതുനിമിത്തം പിററെത്തെ നാടകം മുതൽക്കു ബ്രാഹ്മണർക്കും വരാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നായി. തിരുവിതാംകൂർ നായന്മാരുടെ ഒരുമയും ഔചിത്യബോധവും റം വിഷയത്തിൽ ആദ്യം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത് അന്നായിരുന്നു.

1093-ൽ ആദ്യം കളിച്ചതു ഗുരുവായൂരാണ്. അക്കാലത്തേക്കു ഏതപദീവസ്ത്രാക്ഷേപം എന്ന ഒരു കഥകൂടി പുതുതായി പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അന്നും മാനേജർ കെ. വി. ശുലപാണിവാരിയർതന്നെയായിരുന്നു. പിന്നീട് വൈക്കം, ചേൽപ്പ, മീനച്ചിൽ, ചങ്ങനാശ്ശേരി, തിരുവല്ല ഇവിടങ്ങളിൽ കളിനടത്തി. ചങ്ങനാശ്ശേരിവെച്ചു മന്ദത്ത് പത്മനാഭപ്പിള്ള മുതലായ നായർസർപ്പിസ്സ് സൊസൈറ്റിക്കാരുടെ സഹായം പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമായിട്ടുള്ളതാണ്. എല്ലാ ദിക്കിൽനിന്നും പൊതുജനസഹായം ലഭിച്ചിട്ടുള്ളതിന്നു പുറമെ മീനച്ചിൽനിന്നും പൊതുജനങ്ങളുടെ വകയായി കമ്പനിയിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങൾക്കും സമ്മാനവും ധർമ്മപണ്ടിലേക്കു തക്കതായ ഒരു സംഖ്യ സംഭാവനയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു. ബബ്ബലൻ, കുട്ടീശപരൻ മുതലായ തിരുവിതാംകൂറിലെ പ്രധാന മലയാളനാടകസൈറുകാരായി പരിചയപ്പെടുവാനും ഇവിടെവെച്ചു സംഗതിയായിട്ടുണ്ടു. കമ്പനിക്കു നാടുകാരുടെ സഹായം ഇത്ര ഒരു ദിക്കിൽനിന്നും അതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

1094-ൽ കെ. രാഘവവാരിയർ മാനേജറായും കെ. വി. ശുലപാണിവാരിയർ കാഷിയറായും ഏറണാകുളം, തൃപ്പൂണിത്തുറ, പെരുമ്പാവൂർ, പരൂർ ഇവിടങ്ങളിൽ കളിച്ചു. അന്നു ഏറണാകുളത്തു ആലത്തൂർകമ്പനി കളിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും പണം കിട്ടുന്നതിൽ വലിയ മോശമാണും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

1095-ൽ കെ. വി. ശുഭപാണിവാരിയരെ സ്ഥിര മാ നേജരാക്കിവെച്ചു. തിരൂർ, കോഴിക്കോട്, വടകര, തലശ്ശേരി, കണ്ണൂർ ഇവിടങ്ങളിലാണു കളി നടത്തിയത്. കളിക്കു യാതൊരു അസൗകര്യവും ഉണ്ടായില്ലെന്നു മാത്രമല്ല പൊതുജനങ്ങളുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ എല്ലാ ദിക്കിലും ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. അക്കാലത്തിൽ കമ്പനിക്കു അതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലാത്തവിധം അഭൂതപൂർവ്വമായ അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായിട്ടുള്ള കാലമാണ്.

ദക്ഷിണാഗ്രം, പാണ്ഡവവനവാസം, അജ്ഞാതവാസം എന്ന മൂന്നു കഥകൾ കൂടി പുതുതായി പഠിച്ച് 1096-ൽ ആദ്യം കോട്ടയ്ക്കൽ കളിച്ചു. പിന്നീട് തൃശ്ശിവപേരൂർ, കോട്ടയം, മുപ്പാറുപുഴ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഇവിടങ്ങളിലാണു കളിക്കുകയുണ്ടായത്. എല്ലാ ദിക്കിലും കളിനടത്തുന്നതിന്നു ചില അസൗകര്യങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും പിരിവ് ദോഷമുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നുള്ളതു ഒരു വലിയ സമാധാനം തന്നെയായിരുന്നു. തൃശ്ശിവപേരൂർ തെക്കേമഠം കാര്യസ്ഥനാകും, കോട്ടയത്ത് ഷേറി ആഫീസർ (അന്ന് അദ്ദേഹം കോട്ടയത്തായിരുന്നു.) എടക്കുന്നിവാരിയത്തു രാമവാരിയരവർകളും, മുപ്പാറുപുഴ പരമേശ്വരൻപിള്ള എന്ന ഒരാളും, കൊടുങ്ങല്ലൂർ ഉക്കണ്ടത്ത് വാരിയത്ത് ഞരച്ചുരവാരിയർ (അന്ന് അവിടെ ഓവർസിയറായിരുന്നു) അവർകളും അക്കാലത്ത് കമ്പനിക്കു ചില്ലറസഹായങ്ങളല്ല ചെലുത്തിട്ടുള്ളതു.

1097-ൽ മാപ്പിളലഹള കാരണം കോട്ടക്കൽ മാത്രമേ കളിക്കുകയുണ്ടായുള്ളൂ. അതും സാധാരണപോലെ അധികം കളികൾ നടത്തുകയുണ്ടായില്ല. കമ്പനിയിലെ ഒരു പ്രധാന നടന്നും ഒരു സരസനും ആയിരുന്ന കൊച്ചുനജനണ്ണി മരിച്ചതും ഞര കൊല്ലത്തിലാണു.

ഇട്ടിരാവപ്പൻനായർ എന്നൊരാൾ 1098-ൽ കോട്ടക്കൽ വന്നു കുറച്ചുദിവസം താമസിച്ചു. അയാളുടെ സഹായത്തോ

ടക്രടി അല്ലിരാണിചരിത്രവും, ഗുലബക്കാവലിയും നാടകങ്ങൾ പുതുതായി പഠിച്ചു. അക്കൊല്ലം കോട്ടക്കൽ, തിരൂർ, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, ഇങ്ങിനെ നാലു ദിക്കുകളിൽ കളി നടത്തി. പിരിവ് എല്ലാ ദിക്കിലും ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. കണ്ണൂർ വെച്ച് കമ്പനിയിലെ വിദ്യാർത്ഥികളായിരുന്ന എം. ശങ്കരൻനായരെ പിരിയ്ക്കേണ്ടിവന്നു.

1099-ൽ ആദ്യം കളിച്ചതു തിരൂരാണ്. അവിടെ അടുത്ത് പ്ലേഗുബാധ നിമിത്തം ചില അസൗകര്യങ്ങൾ നേരിട്ടതിനാൽ പെട്ടെന്നു പാലക്കാട്ടേക്കു പോയി. മലയാളനാടകമായതിനാലും മുൻകൂട്ടി തക്കതായ പരസ്യം ചെയ്യാതിരുന്നതിനാലും അവിടെ അധികം ജനങ്ങൾക്കും നാടകത്തോടു അനുഭാവം മതിയായില്ല. പിന്നെ കോഴിക്കോട്ടാണ് കളിച്ചത്. അവിടെയും അല്പം ചില അസൗകര്യങ്ങളും താമസവും നേരിട്ടു. അതിനാൽ പിറ്റേതെ കൊല്ലത്തേക്ക് സ്വന്തം നാടകമാൾ പണിചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും അക്കൂറി ടൗൺഹാളിൽ തന്നെ വിചാരിച്ചേടത്തോളം കളി നടത്തുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ തൃശ്ശിവപേരൂരാണ് കളിച്ചത്. അവിടെയും ഉദ്ദേശിച്ച മാതിരിയുള്ള ഗുണം കിട്ടിയില്ല. എങ്കിലും കളിക്ക് അസൗകര്യങ്ങളൊന്നും ഉണ്ടായില്ല. റം കൊല്ലത്തിൽ എം. മുരുകമേനോൻ എന്നൊരാളെ പിൻപാടുകാരനായി കമ്പനിയിൽ ചേർത്തു. അയാളുടെ സഹായത്തോടുകൂടി ലളിതാംഗി എന്നൊരു ചരിത്രവും പുതുതായി പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

1100-ൽ കോട്ടക്കൽ തന്നെയാണ് ആദ്യം കളിച്ചത്. അക്കൊല്ലത്തിൽ പുതിയ കഥകളൊന്നും പഠിച്ചില്ല. സാധാരണപോലെത്തന്നെ പഴയ കഥകളെ കഴിയുന്നത്ര പരിഷ്കരിച്ചും പരിചയിച്ചും വരികമാത്രമേ ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ. പക്ഷെ, ഒരു വിശേഷം ഉണ്ടായില്ലെന്നില്ല. രണ്ടു ദിവസംകൊണ്ടു കളിച്ചിരുന്ന സഭാരം കഥയേയും, മൂന്നുദിവസമായി കളിച്ചിരുന്ന ശാകുന്തള

ത്തേയും, രണ്ടു ഭാഗമാക്കി കളിച്ചിരുന്ന പാണ്ഡവവനവാസത്തേയും ഓരോ ദിവസത്തെ കഥകളാക്കി ചുരുക്കി. അതു പോലെത്തന്നെ രാമായണത്തിൽ അവതാരവും പാദുകാപട്ടാഭിഷേകവും ഒന്നിച്ചാക്കി വിഹ്വിന്നാഭിഷേകം എന്ന പേരിൽ കളിക്കുവാനും തുടങ്ങി.

കോട്ടക്കൽനിന്നു മഞ്ചേരിക്കാണു പോയതു. അവിടെ കളിക്ക് ചില്ലറ അസൗകര്യങ്ങൾ ആദ്യത്തിൽ ഉണ്ടായെങ്കിലും ഉദ്ദേശിച്ചതിൽ കൂടുതൽ പിരിവുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെനിന്നും പോയതു കോഴിക്കോട്ടക്കാണ്. അപ്പോഴേക്കും കോഴിക്കോട്ട് ഇപ്പോഴുള്ള പി. എസ്സ്. വി. നാടകഹാളിന്റെ പണി കഴിഞ്ഞിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു യാതൊരസൗകര്യവും കൂടാതെ അതിൽവെച്ച് വേണ്ടേടത്തോളം കളി നടത്തുവാൻ സാധിച്ചു. ഒന്നാമത്തെ കളി, പുതിയ നാടകഹാളിൽവെച്ച്, ശാകുന്തളമാണ് കളിച്ചത്. അന്നു യോഗ്യന്മാരായ അനേകം ആളുകൾ ചരിത്രനായകന്റെ ക്ഷണനപ്രകാരം വന്നുചേർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അന്നാണ് കോഴിക്കോട്ടുള്ള വലിയ പ്രമാണികൾ നാടകത്തിന്റെ യോഗ്യതയും പ്രത്യേകിച്ച് രാജാപാർട്ട് എന്നും. അച്ചുതൻ നായരുടെ അഭിനയചാതുര്യത്തേയും കണ്ടു മനസ്സിലാക്കിയത്. അതു നിമിത്തം പിന്നെ ഒരു കളിദിവസം ബഹുമാനപ്പെട്ട കെ. പി. രാമൻമേനോനവർകളുടെ വകയായി രാജാപാർട്ടിന്നു വിശേഷപ്പെട്ട സ്വർണ്ണമെഡലും ചേരെ പലക്കും മറ്റുസമ്മാനങ്ങളും കൊടുക്കുകയുമുണ്ടായി. മുൻസിപ്പാൽ ചെയർമാൻ ഇ. നാരായണൻനായരവർകൾ മുതലായ മറ്റു ചിലരുടെ വകയായും അക്കാലം പല സമ്മാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് കളിച്ചതു തലശ്ശേരിയാണ്. അവിടെനിന്നും ചില മെഡലുകളും മറ്റും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവസാനം കോഴിക്കോട്ടുതന്നെ വന്നു രണ്ടുമൂന്നു കളി നടത്തി അക്കാലത്തെ കളി അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

1101-ൽ കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, തലശ്ശേരി, വടകര ഇവിടങ്ങളിൽ കളിച്ചു. ഇതിൽ തലശ്ശേരിയിൽമാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചത്ര പിരിവുണ്ടായില്ല. ഇതിന്നു കാരണം അന്നു അവിടെ നാട്ടുകാർ തമ്മിലുള്ള കക്ഷിവഴക്കായിരുന്നു. എങ്കിലും വലിയദോഷം വന്നിട്ടില്ല. കണ്ണൂരിന്നു മെഡലും സമ്മാനങ്ങളുമൊക്കെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

1102-ൽ ആദ്യം തിരൂർ കളിച്ചു. വള്ളിയമ്മാൾ ചരിത്രം എന്നൊരു കഥകൂടി പുതുതായി പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തിരൂരിൽനിന്നു പോയതു തിരുവിതാംകൂറിലേക്കാണ്. അവിടെ കോട്ടയം, ആലപ്പുഴ, തിരുവനന്തപുരം, തിരുവല്ല ഇങ്ങിനെ നാലുസ്ഥലങ്ങളിലാണ് കളിക്കുകയുണ്ടായത്. തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ച് വി. എസ്സ്. നടരാജപിള്ള എന്നൊരാളെക്കൂടി ആർട്ടിസ്റ്റായി ചേർത്തു. തിരുവല്ലയിൽവെച്ചു നാട്ടുകാരുടെ വകയായി ഏതാനും മെഡലുകളും, ഒരു മംഗളപത്രവും മറ്റു സമ്മാനങ്ങളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പിരിവും നല്ലവണ്ണം ഉണ്ടായിരുന്നു. മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലും പ്രോത്സാഹനം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ തിരുവനന്തപുരത്തു വലിയ ദോഷമാണുണ്ടായത്. എന്തെന്നാൽ അവിടെയുള്ളവർ, പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നതുപോലെ സ്വഭാഷാ സ്റ്റേറ്റിക്കളായിരുന്നില്ല. മിക്കവാറും തമിഴുനാടകത്തിൽ ഭ്രമക്കാരായിരുന്നു. മലയാളനാടകത്തിൽ കാണാൻതന്നെ ഒന്നും ഇല്ലെന്നുള്ളതോളം തെറ്ററിദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ആ നാട്ടുകാരുടെ നില. അതുകൊണ്ടു ദേദപ്പെട്ടവർ പലരും വന്നുനോക്കിയതേയില്ല. റം ഭരദിപ്രായം ഒരു സമയം ആ ദിക്കിൽ കളിച്ചുവന്നിരുന്ന നടന്മാരും നാടകയോഗങ്ങളും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തായിരിക്കാം. ഏതായാലും അതിന്റെ ഫലം അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നത് റം നാടകയോഗത്തിന്നാകുന്നു. ആ നാട്ടുകാർ റം നാടകയോഗം അത്തരത്തിലുള്ളതല്ലെന്നു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചത് ഏതാണ്ടു അവസാനമായപ്പോഴേക്കാണ്.

അപ്പോഴേക്കും വീണ്ടും കളി നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ തല്ക്കാലം സൗകര്യം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ അവിടെവെച്ചു നല്ല നഷ്ടംതന്നെ വന്നുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും വീണ്ടും തക്കതായ ഒരുക്കത്തോടുകൂടി ചെല്ലാമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു തല്ക്കാലം മടങ്ങിപ്പോന്നു.

1102 ഒടുവിൽ എ. സി. അച്ചുതൻനായർ എന്ന ഒരു കുട്ടി നാടകത്തിൽ വന്നുചേർന്നു. ഞായറു നല്ലൊരു തമിഴ്നാടകക്കമ്പനിയിൽ പ്രധാന സ്ത്രീപാർട്ടായിരുന്നു. മദ്രാസ്, തഞ്ചാവൂർ, നാഗപട്ടണം മുതലായ പല സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും അനേകം മെഡലുകളും കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. തല്ക്കാലം ദീനത്താൽ മുമ്പു നിന്നിരുന്ന യോഗത്തിൽനിന്നു വിട്ടുപിരിയേണ്ടതായിവന്നതാണ്. വയസ്സു പതിനാറു തികഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിലും വേദാന്തവാസനക്കാരൻ ഏറ്റവും സത്സുഹൃദ്യവും ആകുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, താൻ സ്ത്രീപാർട്ടെടുത്തിരുന്ന നാടകങ്ങളിലെ മറ്റു പാർട്ടുകളെപ്പറ്റിയും ഞാനും കുട്ടി സാമാന്യം അറിവു സമ്പാദിച്ചിരുന്നു. അതിനാലും ഇനി വേറെ ഒരു യോഗത്തിൽ പോവാൻ അയാൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ലാത്തതിനാലും ഇവിടെ വന്നു രോഗം മാറിയതോടുകൂടി ഞാനും നാടകത്തിൽ തന്നെ നില്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു. തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു നേരിട്ട പരാജയവും ഞായറും ഇതിൽ യദൃച്ഛയാ വന്നുചേരലും കൂടി ആലോചിച്ചപ്പോൾ ചില തമിഴ്നാടകങ്ങൾ കൂടി പഠിക്കണമെന്നാണു ദൈവേച്ഛയെന്നു ചരിത്രനായകൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ കൃഷ്ണലീല മുതലായ തമിഴ്നാടകങ്ങൾ പഠിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. കൃഷ്ണലീല, നന്തൻചരിത്രം, സത്യവാൻ-സാവിത്രി എന്നീ മൂന്നു കഥകൾ തമിഴിൽ 1103-ലേക്കു പഠിച്ചുതീർന്നു. ഇവ അഭിനയിപ്പിച്ചിരുന്നതും ഞാനും കുട്ടിയെന്നായിരുന്നു.

1103ൽ കോട്ടയ്ക്കും, തിരൂരും, കോഴിക്കോട്ടും, കണ്ണൂരും കളിച്ചു. എല്ലാദിക്കിലും പൊതുജനങ്ങളുടെ സഹായസഹക

രണങ്ങൾ ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. മെഡലുകളും സമ്മാനങ്ങളും എല്ലാ ദിക്കിൽനിന്നും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ കോട്ടക്കൽ മാത്രമെ കുട്ടികൃഷ്ണമേനോൻ പാർട്ടെടുക്കുകയുണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. അപ്പോഴേക്കും അയാൾ സുഖക്കേടിലായി. അതുകൊണ്ട്, പിന്നെ അയാളുടെ ഭാഗം മലയാളനാടകത്തിലെ പാർട്ടുകൾ അധികവും ഇപ്പോഴത്തെ പ്രധാന സ്രീപാർട്ടുകാരനായ പി. ടി. ശ്രീധരൻനായരും, തമിഴുപാട്ട് മുഴുവനും അച്ചുതൻ നായരും മാത്രം കഴിച്ചു. ഇരുവരുടേയും പാർട്ടുകൾ ജനങ്ങളെ അസാമാന്യമായി തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

കമ്പനിയുടെ ആരംഭം മുതൽ കഴിഞ്ഞ 19 കൊല്ലങ്ങൾക്കിടയിൽ പല നടന്മാരും കമ്പനിയിൽവന്നു ചേരുകയും വിട്ടുപോവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, 103ൽ കണ്ണൂർ നാടകം പട്ടാഭിഷേകം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ, കുറച്ചുദിവസമായി ദീനത്തിൽ കിടപ്പായിരുന്ന, കമ്പനിയിലെ പ്രധാന സ്രീപാർട്ടുകാരനായിരുന്ന, സി. പി. കുട്ടികൃഷ്ണമേനോന്റെ അകാലനിര്യാണം, കമ്പനിക്കു—അല്ല, മലയാളനാടകരംഗത്തെക്കൊട്ടാകെത്തന്നെ—അപരിഹാര്യമായ ഒരു നഷ്ടം തന്നെയാണു്. എ. സി. അച്ചുതൻനായർ രോഗം മാറിയാൽപോലും ബലഹീനനായതുകൊണ്ടും, കുട്ടിക്കാലത്തു തന്നെ കിട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന പ്രശംസ മേലാൽ കിട്ടുവാൻ പ്രയാസമാണെന്നുപോലിച്ചു നിരാശനായിരുന്നതുകൊണ്ടും, ആദ്യം വേഷം കെട്ടേണമെന്നുദ്ദേശിച്ചിരുന്നില്ല. സ്രീപാർട്ടിന്റെ ഭാഗം മുഴുവനും കുട്ടികൃഷ്ണമേനോനെ പഠിപ്പിക്കുവാനാണു് നിശ്ചയിച്ചിരുന്നതു്. പക്ഷെ മേനവന്റെ അകാലനിര്യാണം പ്രസ്തുത യുവാവിനെ ഒരിക്കൽക്കൂടി രംഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുവാനിടയാക്കിത്തീർത്തു. അച്ചുതൻനായർക്കു കോട്ടക്കൽ വന്നകാലത്തു ക്ഷീണത്താലും, ശ്വാസം മുട്ടലുകൊണ്ടും, ഒരു പാട്ടുപോലും മുഴുവൻപാടുവാൻ സാധിക്കാത്ത നിലയായിരുന്നു. ചരിത്രനായകന്റെ ചികിത്സാസാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടു ക്രമത്തിൽ

രോഗം മാറി, പാർട്ടെട്ടക്കാതെ കഴികയില്ലെന്നുള്ള ഫലം വന്നപ്പോഴേക്കു സാമാന്യംപോലെ പാടാമെന്നുള്ള നിലയായിത്തീർന്നു. അതിനാൽ ആ കുട്ടി ആദ്യം പാർട്ടെട്ടത്ത ദിവസംതന്നെ ജനങ്ങൾക്ക് അത്യന്തം സന്തോഷത്തിനിടയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

1104-ൽ ആദ്യം കോഴിക്കോട്ടാണു കളിച്ചത്. സതി-അനസൂയ മുതലായ തമിഴ്കഥകൾ പുതുതായി പഠിപ്പിച്ചിരുന്നു. കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു വടകരെക്കാണു പോയതു. അവിടെ പൊതുജനങ്ങളുടെ സഹായസഹകരണങ്ങൾ ധാരാളം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പിന്നീട് പൊന്നാനിയിലും, കോട്ടക്കലും കളിച്ചു. കമ്പനിക്കു ഇക്കൊല്ലത്തെപ്പോലെ അഭിവൃദ്ധി ഇതുവരെ ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. എല്ലാവരിലും അധികം പിരിവുണ്ടായിരുന്നതു വടകരെ നിന്നായിരുന്നു. എന്നാലും പ്രധാനപ്പെട്ടവർക്കെല്ലാം സ്വർണ്ണമെഡലും, ബാക്കിയുള്ളവർക്ക് പരക്കെ യഥോചിതം സമ്മാനങ്ങളും കിട്ടിയതു പൊന്നാനിയിൽനിന്നും കോട്ടക്കൽ നിന്നും ആയിരുന്നു. കമ്പനി തുടങ്ങിയ മുതൽ കോട്ടക്കൽവെച്ചു കമ്പനിക്കൊ, നടന്മാർക്കൊ സ്വർണ്ണമെഡൽകിട്ടുന്നതു ഇദം പ്രഥമമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു.

കാഴ്ചങ്ങൾ ഇങ്ങിനെയൊക്കെയാണെങ്കിലും റം നാടക സംഘത്തെ ഇത്രകാലം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുവരികയും പരിഷ്കരിക്കുകയും ചെയ്തതിൽ ചരിത്രനായകൻപെട്ട പാട്ടു ചില്ലറയൊന്നുമല്ല. ഒന്നാമതു ഇവരെ സദാചാരതല്പരന്മാരാക്കുവാനാണ് അധികംപ്രയാസം നേരിട്ടത്. ലോകമുഴുവൻ മദ്യപാനം, വൃദ്ധിചാരം മുതലായ ദുർവൃത്തികൾ പ്രചാരപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലമാണിതു. നാടകത്തെസ്സംബന്ധിച്ചവരെ ഈ ദോഷം വളരെ അധികം ബാധിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. ഒരു നടൻ ഒരു സമയം റം വക ഭർച്ചിഷയത്തിൽ പങ്കുചേരുവാൻ ഭാവമില്ലെങ്കിൽ കൂടി മറുക്കുവർ ഈയാളെ അതിൽ വലിച്ചു ചേർക്കുവാൻ ശ്ര

മിക്കാതിരിക്കയില്ല. ഞവക ഭർവ്വത്തികൾ നിമിത്തം ആദ്യ കാലത്തെ പല നടന്മാരേയും തീരെ പിരിയ്ക്കേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ നല്ല സത്യാവസ്ഥകളെ പിടിച്ചു വേഷം കെട്ടിച്ചതു കൊണ്ട് മാത്രം ജനങ്ങൾക്കു അതു രസമായിത്തീരുന്ന കാര്യം സംശയമാണല്ലോ. അവർ സംഗീതവാസനയേയും അഭിനയ ചാതുര്യത്തേയും മാത്രമായിരിക്കും പ്രധാനമായി കരുതുന്നത്. അതുകൊണ്ട് വേണ്ടത്തക്ക ഗുണമുള്ളവരായും ഭോഷമില്ലാത്തവരായും ആളുകളെ കിട്ടുന്നത് വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ട കാര്യമായിരുന്നു. എങ്കിലും കാലക്രമംകൊണ്ടിപ്പോൾ ഞവ കാര്യം മിക്കവാറും സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നാണ് കാണുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അടുത്ത കാലത്തു ഇവർ എവിടെ ചെന്നാലും സാധാരണ നാടകക്കാരെപ്പോലെയല്ല. ഇവർ ഏറ്റവും മയ്യോദക്കാരാണെന്നുള്ള പേർ കേൾപ്പിച്ചുവരുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം ചാരിതാത്മ്യജനകമാകുന്നു. ഞവ കാര്യത്തിൽ എല്ലാവരേയും ഒരുപോലെ പ്രശംസിക്കത്തക്കതാണെങ്കിലും, ചരിത്രനായകന്റെ സ്ഥിരനിശ്ചയത്തെ ആദ്യം മുതൽ ഇന്നേവരെ അങ്ങനെയോ പറ്റാതെ അനുസരിച്ചുവരുന്ന രാജാപാട്ട് എന്നും അച്ചുതൻനായരേയും, മാനേജർ കെ. വി. ശുലപാണിവാരിയരേയും പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയേണ്ടതുതന്നെയാണ്.

*****

1086 മീനം മുതൽ അതായതു ചരിത്രനായകന്റെ 43-ാം വയസ്സു മുതൽ അഷ്ടമത്തിൽ നീചനായി നില്ക്കുന്ന ചൊപ്പയുടെ ഭരയാകുകൊണ്ട് അതികൃഷ്ടമാണെന്നും ഒരു സമയം മരണംതന്നെ സംഭവിച്ചേക്കാമെന്നും പല ജ്യോത്സ്യന്മാരും പറയുകയുണ്ടായി. അതിനാൽ ചില മുൻകരുതൽ ചെയ്യേണ്ടതു പ്രത്യേകം ആവശ്യമായി വന്നു. അതുവരെ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഔഷധനിർമ്മാണക്രമം മുഴുവനും ചരിത്രനായകന്റെ ഹൃദിസ്ഥം മാത്രമായിരുന്നു. ഇതിൽ സാധാരണ വൈദ്യന്മാർക്കു അറിയാൻ കഴിയാത്ത പല രഹസ്യങ്ങളുമുണ്ട്. ചരിത്രനാ

യകൻ പെട്ടെന്നു മരിച്ചുപോകുന്ന പക്ഷം ചില സിദ്ധൗഷധങ്ങളെപ്പോലെ തന്നെ ഈ തത്വങ്ങളും മരൊരാൾക്കു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു ഈ കാലം വരുന്നതിന്നു മുമ്പായി ഒരു ഔഷധനിർമ്മാണക്രമം പുസ്തകം എഴുതിത്തീർക്കേണ്ടിവന്നു. ഇതു സാമാന്യം ഒരു വലിയ പുസ്തകമാണ്. ഇനിയും വീണ്ടും വീണ്ടും ആലോചിച്ചു പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തുവാനുണ്ടെങ്കിലും അക്കാലത്തു എത്തിയേടത്തോളം ഉള്ള പരിഷ്കാരങ്ങൾ അതിൽ നോക്കിയാലറിയാമെന്ന നിലയിലാക്കി വെച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിന്റെ ഒരു കോപ്പി മരുന്നുണ്ടാക്കിക്കുന്നതിന്നു പ്രധാനമായി നിയമിക്കപ്പെട്ട വൈദ്യന്റെ അധീനത്തിലും മരൊന്നു സ്വന്തം കൈയിലും വെച്ചിരിക്കുകയാകുന്നു. ഇതിന്നു പുറമേ 42 വയസ്സു തികയുന്ന ഘട്ടത്തിൽ അനേകം ശാന്തി ഹോമങ്ങളും പ്രായശ്ചിത്തങ്ങളുമെല്ലാം കഴിക്കുകയും ഉണ്ടായി. അതു കഴിഞ്ഞു പിറ്റേതെ പിറ്റേന്നാളിന്നു ചിരപരിചിതനായ കൃഷ്ണശാസ്ത്രികൾ (ഇദ്ദേഹം പിതാവായ രാമവാര്യർ സേവിച്ചിരുന്ന തമ്പുരാന്റെ വായനക്കാരനായിരുന്നു. കോട്ടയ്ക്കൽനിന്നു വിട്ടുപോയിട്ടു കുറെക്കാലമായിരുന്നു) വന്നിരുന്നു. അദ്ദേഹം ചോദിച്ചതെന്തെന്നാൽ “കഴിഞ്ഞ കൊല്ലം ഷഷ്ടിപൂർത്തി കേമമായി എന്നു കേട്ടു. പലവിധ ദാനങ്ങളും മറ്റും ഉണ്ടായല്ലോ. എന്നാൽ എന്തേ എന്നെ ക്ഷണിക്കാഞ്ഞത്?” ചരിത്രനായകനതു കേട്ടപ്പോൾ “നാരായണാ, സ്വാമി! ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കിനിയും 10-18 കൊല്ലം കഴിയണം. അന്നു ക്ഷണിക്കാതെയിരിക്കയില്ല” എന്നു പറഞ്ഞു. ശാസ്ത്രികൾ വളരെ ലുബ്ധനും പണം നല്ലവണ്ണം സമ്പാദിച്ച ആളും ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്നു ദക്ഷിണ കിട്ടാഞ്ഞതുകൊണ്ടുള്ള രസക്കേടിനാൽ ചരിത്രനായകനെ അന്നുതന്നെ വൃദ്ധനാക്കി. എന്തുചെയ്യും? താല്പര്യക്കാരനല്ലേ? ഏതായാലും ചില രോഗങ്ങളും അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായി. ഒരവസരത്തിൽ അതായതു 44-ാം വയസ്സിൽ മൂന്നു നാലു മാസം

കണ്ണിൽ ദീനമായി ഒപ്പിടുവാനുംകൂടി വയ്ക്കാതെ കണ്ണു ചിമ്മിക്കഴിക്കേണ്ടിവന്നു. അന്നു വരുന്ന കത്തുകൾക്കെല്ലാം മറുപടി കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ മറുപടികളിൽ ഒന്നും ഒപ്പു കാണാതെ ആയപ്പോൾ ചിലർ ചരിത്രനായകൻ മരിച്ചുപോയെന്നു ഒരു അസത്യവർത്തമാനം പരത്തി. സാക്ഷാൽ പി. എസ്സ്. വാരിയർ ഇപ്പോഴും ഉണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നു ചിലർ എഴുതി ചോദിച്ചാൽ തുടങ്ങി. ജീവിച്ചിരിക്കുന്നു മറുപടി അയച്ചാലും സംശയം തീരാൻ കുറച്ചു മാസങ്ങൾ വേണ്ടിവന്നു. വേറെ ഒരുവസരത്തിൽ മലമ്പനി പിടിച്ചു കുറച്ചുദിവസം കിടപ്പിലായി. അതു 1089-ൽ ആയിരുന്നു. കണ്ണിൽ ദീനത്തിന്നു ഡാക്ടർ വർഗ്ഗീസ്സുതന്നെയാണോടുവിൽ ചികിത്സിച്ചത്. അന്നദ്ദേഹം തലശ്ശേരി സിവിൽസർജനായിരുന്നു. മലമ്പനി പിടിച്ചപ്പോൾ ഡാക്ടർ പി. കെ. വാരിയറും ചികിത്സിച്ചു. എന്നാൽ എന്തു ദീനം പിടിച്ചാലും ഒരു ദിവസത്തിലധികം വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തി അതായതു ദീനക്കാരുടെ വിവരം ചോദിച്ചറിയുന്നതും ചികിത്സ നിശ്ചയിച്ചു കൊടുക്കുന്നതും കത്തുകൾക്കു ശരിയായി മറുപടി അയക്കുന്നതും നിർത്തിവെക്കേണ്ടി വന്നിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് ഈ ഏല്പാടിനുള്ള ദൈവാധീനത്തിന്റെ മുഖ്യ ലക്ഷണമാകുന്നു. ഈ പനി പിടിച്ചുകിടക്കുന്ന സമയത്താണ് നാടകസംബന്ധമായി ചില മനശ്ശല്യങ്ങൾക്കും ഇടയായത്. നാടകയോഗത്തെ ഇതുവരെ ഭൂതത്തെയും വിട്ടയച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. അങ്ങിനെയാവാൽ പോരാ. ഭൂതസ്ഥലങ്ങളിലും പോയിക്കളിച്ചു ശീലിക്കേണമെന്നു വിചാരിച്ചു അക്കാലം കൊടുങ്ങല്ലൂർ താലൂക്കാലിക്ക് അയച്ചു. അവിടെവെച്ചു നാടകക്കാർ തമ്മിൽ പല കശപിശയും ഉണ്ടായി. എന്നു മാത്രമല്ല നാടകത്തിലെ ചില കുട്ടികളെ വേറെ നാടകക്കാർ വശീകരിച്ചു കൊണ്ടുപോകയും ഉ

ണ്ടായി. ഇങ്ങിനെ പല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായതുമി-
മിത്തം നാടകത്തിനുള്ള ഗുണം അന്ന് അവിടത്തുകാർക്കറി-
വാൻ സാധിച്ചില്ല. എന്നാലും ധാരാളം സീനകളുള്ളതു-
കൊണ്ട് പണം കിട്ടുന്നതു വലിയ മോശമായതും ഇല്ല. ഏതാ-
യാലും അവിടന്നു പോന്നു ഇരിങ്ങാലക്കുട നാടകം ആരംഭി-
ച്ചപ്പോഴേയ്ക്കും മുമ്പേത്തെ മാനേജരെ മാറ്റി പകരം വേറെ
ആളെ വെക്കുകയും ചരിത്രനായകൻ അവിടെപ്പോയി അ-
ന്വേഷിക്കുവാൻ നിവൃത്തി ഇല്ലാത്തതിനാൽ ഇടക്കു, ശ്രീമാൻ
പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ മേലന്വേഷണത്തിനയക്കുകയും വേ-
ണ്ടിവന്നു. പിന്നെ അക്കൊല്ലം മുഴുവൻ അതേനിലയിലാണു-
നടത്തിയത്. അതിനുശേഷം പിന്നെ തകരാറൊന്നും ഉണ്ടാ-
യതുമില്ല.

ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ യോഗം
1079-ൽ കോഴിക്കോട്ടുവെച്ചു കൂടിയപ്പോൾ അതിൽ സഭാ-
നാഥനായിരിപ്പാൻ വേണ്ടി ചരിത്രനായകൻ തൃപ്പൂണിത്തുറ-
തമ്പുരാക്കുമാരോട് അപേക്ഷിക്കുവാനായി അവിടെപ്പോവുക-
യും അന്നു രാജ്യഭാരം ചെയ്തിരുന്ന (പിന്നീട് ഒഴിഞ്ഞ) വലിയത-
മ്പുരാനുമായി ആയുർവൈദ്യത്തെ പരിഷ്കരിക്കേണ്ടുന്ന സംഗതി-
യെപ്പറ്റി കുറച്ചധികംനേരം വാദപ്രതിവാദം ചെയ്തും ഉ-
ണ്ടായി. അവിടെയ്ക്കിതു നന്നാക്കിയാൽ നന്നാവുമെന്ന് അതു-
വരെ അശേഷവും ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും അന്ന-
ത്തെ വാദപ്രതിവാദം അവിടെയ്ക്കു കുറെ ഉള്ളിൽ തട്ടിയെന്നാ-
ണു തോന്നുന്നത്. അന്നുതന്നെ അവിടുത്തെ അനുജനായ ക-
ഞ്ഞുണ്ണിത്തമ്പുരാൻ അവർകളേയും മരുമകൻ രാമവർമ്മ അ-
പ്പൻതമ്പുരാൻ അവർകളേയും കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പൊയ്ക്കൊ-
വാൻ അനുവദിക്കുകയും വേണ്ടുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ കൊടുക്കുക-
യും ചെയ്തു. സമാജം എല്ലാം വളരെ ഭംഗിയായി കഴിഞ്ഞു.
അപ്പൻതമ്പുരാൻ അവർകൾ അതിൽ പിന്നെ കുറേക്കാ-

ലം സമാജത്തിൽ ഡയരക്ടറായി ഇരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല പാലക്കാട്ടുവെച്ചു 1083-ൽ ഉണ്ടായ സമാജത്തിന്നു സഭാനാഥനായും ഇരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ ഇത്തരത്തിലുള്ള അഭിവൃദ്ധിയും അതെ സമയംതന്നെ ആയുർവൈദ്യശാലയിലുള്ള മരുന്നു വില്പനയിൽ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരുന്ന അസാധാരണമായ കയററവുകൂടി കണ്ടപ്പോൾ ഉത്സാഹശാലിയായ അപ്പൻ തമ്പുരാൻ അവർകൾക്കു സ്വന്തം ഉത്സാഹത്തിന്മേൽതന്നെ ഒരു സമാജവും ധർമ്മാസ്സത്രി, ധർമ്മവൈദ്യപാഠശാല, മരുന്നുതോട്ടം മുതലായതും ഏല്പാടുചെയ്യണമെന്നു് ആഗ്രഹംതുടങ്ങി. അതിന്റെ ഫലമാണു കേരളീയായുദ്യേദസമാജം. ഇതു ഏറ്റവും അത്യാവശ്യമായ കാര്യമാകയാൽ ആദ്യം ഒപ്പിട്ട ഡയരക്ടർമാരിൽ ഒരാളായിരുന്നു ചരിത്രനായകൻ. ക്രമമായി ആയുദ്യേദപാഠശാല നടത്തുന്നപക്ഷം 500ക. അതിലേയ്ക്കു സംഭാവനചെയ്യാമെന്നു ചരിത്രനായകൻ ഏറ്റിരുന്നു. എന്നാൽ സമാജക്കാർ പണംപിരിച്ചതിന്നുശേഷം മറെറാന്നിന്നു മല്ല, പ്രധാനമായി മരുന്നുണ്ടാക്കി വില്പാനാണു ശ്രമം എന്നു കണ്ടപ്പോൾ ചരിത്രനായകൻ തുറന്നു പറഞ്ഞു—“ഔഷധം ഉണ്ടാക്കി വില്പുവാനായിട്ടു സൗജന്യം പിരിക്കേണ്ടതില്ല. അതു ആദായകരമായ വ്യാപാരമാണെന്നു ആയുർവൈദ്യശാല മുതലായ സ്ഥാപനങ്ങളെക്കൊണ്ടു തീർച്ചപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠിപ്പിച്ചു നല്ല വൈദ്യന്മാരെ കുറെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതായിരിക്കണം നമ്മുടെ പ്രധാനോദ്ദേശം. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പരിചയിക്കുവാൻവേണ്ടി രോഗികളെ ചികിത്സിക്കുകയും അതിന്നു വേണ്ടുന്ന മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കുകയും വേണം. എന്നാൽ ആവശ്യക്കാർക്കു വിലയ്ക്കു വില്പുന്നതിൽ വിരോധവും ഇല്ല. പ്രധാനോദ്ദേശം അതാവരുതു്. പഠിപ്പിക്കുകയായിരിക്കണം.” മറെറല്ലാ ഡയരക്ടർമാരും പ്രഭുക്കന്മാരാണ്. പിന്നെ ചരിത്രനായകന്റെ അഭിപ്രായം ആരു വിലവെക്കുവാൻ പോ

കുന്നു. ആരും പിൻതാങ്ങാനുണ്ടായില്ല. അവരവരുടെ ഇഷ്ട പ്രകാരം നടക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ചരിത്രനായകനാകട്ടെ പഠിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഏർപ്പാട് കഴിയുന്നതും വേഗത്തിൽ ചെയ്യണമെന്നു താൻ പറിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ ചെയ്തിരിക്കുന്ന ശപഥവുമായിരുന്നു. തമ്മിൽ വിരോധം ഉണ്ടാവരുതെന്നുവെച്ചു കരകാലംകൂടി കാത്തിരുന്നു. ഒടുവിൽ എന്തായാലും അവർ അഭിപ്രായം മാറ്റിപ്പെട്ടു കണ്ടപ്പോൾ ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ പേരിൽ സ്വയമായിത്തന്നെ ഇറങ്ങി പുറപ്പെട്ടു കോഴിക്കോട്ടു ഒരു വൈദ്യപാഠശാല ഏർപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി. സ്വന്തം ചിലവിന്മേൽതന്നെ നടത്തുവാനുള്ള ധൈര്യം വരത്തക്കവരവ് അന്നു ചരിത്രനായകനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ മലബാറിലെ പ്രമാണികളോടൊക്കെ ഒന്നിറങ്ങി യാചിക്കുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഇതിൽ പലരും ധനസഹായം ചെയ്യാമെന്നു വാഗ്ദത്തം ചെയ്യുകയും പലരും തരികയും ഉണ്ടായി. ഇതിൽ പ്രധാനമായി സഹായിച്ചവർ രാജാ കെ. സി. മാനവേദൻ രാജാ അവർകൾ, കഴിഞ്ഞുപോയ മഹാരാജാ സാമൂതിരിപ്പാട് തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ട്, കിഴക്കെ കോവിലകത്തു വലിയ തമ്പുരാട്ടി അവർകൾ മുതലായവരാണ്. ഇതുകൂടാതെ തെക്കേ മലയാളത്തിൽനിന്നും വടക്കേ മലയാളത്തിൽനിന്നും ഒരുപോലെ പലരിൽനിന്നും സഹായം അന്നു കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഒപ്പിട്ടശേഷം പണം ഒട്ടും തരാത്തവരും ഏതാനും അംശം മാത്രം തന്നവരും ആയ പ്രമാണികളും കൂട്ടത്തിൽ ധാരാളമുണ്ടായി. വാഗ്ദത്തത്തിന്റെ വില അറിയാത്ത ഈ കൂട്ടരെപ്പറ്റി പരിതപിക്കുകയല്ലാതെ അശേഷം മുഷിച്ചിൽ വിചാരിക്കാൻ പാടില്ലെന്നായിരുന്നു ചരിത്രനായകന്റെ വിചാരം.

ചരിത്രനായകൻ ആയുർവൈദ്യപാഠശാല പ്രത്യേകമായി ഉണ്ടാക്കുവാൻ ശ്രമം തുടങ്ങിയതുമുതൽക്കു അതിന്നെ തിരായി പല പ്രക്ഷോഭങ്ങളും നടന്നിരുന്നു. അന്നു 'യോഗ'

ക്ഷേമം' മുതലായ പത്രങ്ങളിലും അനേകം ലേഖനങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കണ്ടിരുന്നു. കുറേ കഴിയുമ്പോൾ അവർക്കു ലാം യഥാർത്ഥം മനസ്സിലാവുമെന്നു ചരിത്രനായകനു ബോദ്ധ്യമുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും കാലം പാത്തിരിക്കാതെ അതാതിന്നെ ലാം 'ഉറുക്കുപ്പേരി' കൊടുത്തതുപോലെ ചരിത്രനായകൻ മറുപടിയും പറഞ്ഞുവന്നു. ഒടുവിൽ എല്ലാത്തോഴും ഇതിനുവേണ്ടി പണിയെടുക്കുവാൻ കഴികയില്ലെന്നു വിചാരിച്ചു വാസ്തവം ഒന്നായി എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അതുകൊണ്ടു പൊതുജനങ്ങൾക്കു കാര്യം മനസ്സിലായി. പ്രക്ഷോഭംകൊണ്ടു ഫലമില്ലാത്തവരും ചെയ്തു. അതിനാൽ ചരിത്രനായകന്റെ ശ്രമം ഒരുവിധത്തിലും വ്യർത്ഥമായില്ല. കേരളീയായുദ്യോഗസമാജക്കാർ എന്തെങ്കിലും പ്രവൃത്തി ആരംഭിക്കുന്നതിന്നു 6 മാസം മുമ്പുതന്നെ കോഴിക്കോട്ട് ആയുർവൈദ്യപാഠശാല തുറക്കപ്പെടുകയും തക്കതായ അദ്ധ്യാപകന്മാരേയും ശാരീരശാസ്ത്രം പഠിപ്പിക്കുന്നതിന്നു ഡാക്ടർ ഇ. രാമചാരിയ (എൽ. എം. എസ്.) രേയും ഏർപ്പെടുത്തി. 40-ൽ അധികം വിദ്യാർത്ഥികളെ ആദ്യത്തെ കൊല്ലംതന്നെ നിഷ്കഷ്ടയായി പഠിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു.

നമ്പൂതിരി ജന്മിമാരിൽ പലരും നിശ്ചയപ്രകാരം പണം തന്നില്ല. കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി പുസ്തകത്തിൽ ഒപ്പിടിച്ചാൽ പിന്നെ അവർ വാക്കുമാറില്ലെന്നായിരുന്നു ചരിത്രനായകന്റെ വിശ്വാസം. ഇങ്ങനെ തരാത്തത് ഒരു സമയം ചിലരുടെ ദുഃഖോധനയാലായിരിക്കാം. പക്ഷെ അങ്ങനെ ദുഃഖോധനകേട്ടു വലിയവർ വാദത്തം തെറ്റിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ ലോകം എങ്ങനെ കഴിയും? ഇതുകൊണ്ടു ലോകത്തിലേക്കു വല്ല ഉപകാരവും ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയുമോ? തരാത്ത ആളുടെ മേൽ വല്ല കേസ്സും കൊടുത്തുനോക്കിയാലോ, എന്നൊരാലോചന ചരിത്രനായകനു വന്നു. "പാഠശാല ക്രമമായി നടത്തുന്നില്ല. അതുകൊ

ണ്ടു ഞാൻ പറഞ്ഞ പണം തരില്ല” എന്നൊരാൾ പറയുന്നതാണെങ്കിൽ ചരിത്രനായകൻ അതു സമ്മതംതന്നെ. അതു ക്രമമായി നടത്തുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ക്രമമായി പണവും കൊടുക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ അതു വലിയ പോരാളുതന്നെയാണ്. ഇങ്ങനെ ഓരോന്നോരോന്നായി ആലോചിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നാലധികം ആളുകളും തരില്ലെന്നു ഖണ്ഡിതമായി പറയുന്നില്ല. തരാതെ ഉരുട്ടിക്കഴിച്ചുകൂട്ടുകമാത്രമേ ചെയ്യുന്നുള്ളൂ. ധൈര്യമായി തരില്ല എന്നു പറഞ്ഞതു വരിക്കമാഞ്ചീരി നാരായണൻനമ്പൂതിരിപ്പാടു അവർകൾ മാത്രമായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു പരീക്ഷിപ്പാൻ നല്ല പ്രതിയെകൂടി കിട്ടി. അദ്ദേഹത്തിന്നു പണത്തിന്നു യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടും ഇല്ല. 500-കു തരാതിരിക്കുവാൻവേണ്ടി 5000-കു വേണമെങ്കിലും ചിലവിടാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറാണ്. ചരിത്രനായകനും 500-കു. സലയിന്മേൽ എവിടെ അററംവരെ വ്യവഹാരം നടത്തുന്നതിന്നും അന്നത്ര പ്രയാസം തോന്നിയില്ല. അതിനാൽ ഇങ്ങിനെ വാശാനം ചെയ്താൽ ഒന്നുകിലോ കൊടുക്കണം അല്ലെങ്കിൽ കൊടുക്കേണ്ടതില്ലെന്നെങ്കിലും ഒന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടാൽ അതു ലോകത്തിലേക്കു വലിയ ഉപകാരമായിരിക്കും എന്നു നിശ്ചയിച്ചു. മുറപ്രകാരം നോട്ടീസ്സുകൊടുക്കുകയും അതിന്റെ അവസാനത്തിൽ പരീക്ഷാത്മകം ഒരു കേസ്സു ഫയലാക്കുകയും ചെയ്തു. കേസ്സു ക്രമമായി നടത്താതിരുന്നില്ല. എങ്കിലും കേസ്സു നീക്കിപ്പോവുകയാണവസാനമുണ്ടായത്. അന്യായം നീക്കിയതിൽ ചരിത്രനായകനു വ്യസനമൊന്നുമുണ്ടായില്ല. എന്തെന്നാൽ ഞാൻ കാലത്തേക്ക് അന്യസഹായം കൂടാതെതന്നെ പാഠശാല നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകാമെന്നു ചരിത്രനായകനു ധൈര്യം വന്നിരുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, ഉദ്ദേശസാധ്യത്തിന്നു വേണ്ടത്തക്ക ധനം ദൈവംതന്നെ തരുവാനൊരുങ്ങിയിരിക്കുമ്പോൾ അതു വിശ്വസിക്കാതെ അന്യന്മാരോടു ചോദിക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടതു തെറ്റാ

യിപ്പോയൊ എന്നുള്ള സംശയവും തോന്നിത്തുടങ്ങിയിരുന്നു. എങ്കിലും ഭേദപ്പെട്ട ചില നമ്പൂതിരിപ്പാടന്മാർ ഈവിധമസത്യസന്ധന്മാരായിപ്പോയല്ലോ എന്നുള്ള പരിതാപം പിന്നേയും കുറെക്കാലം തോന്നിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ചൊച്ചാദേശയുടെ അവസാനത്തിൽ അതായതു 1093-ൽ ഒരിക്കൽകൂടി ചരിത്രനായകൻ ദീനം പിടിക്കുകയുണ്ടായി. ഒരു ദിവസം ഒരു അപരിചിതബ്രാഹ്മണൻ കുറെ പഴം കൊണ്ടു വന്നു കാഴ്ചവെച്ചു. കല്യാണമാണു വല്ലതും തരേണമെന്നു പറഞ്ഞു. രണ്ടുറുപ്പികയും കൊടുത്തയച്ചു. അതിൽനിന്നു ഒരു പഴത്തിന്റെ ഒരു രംഗം മാത്രം പകലെ 4മണിക്കു തിന്നുകയുണ്ടായി. അപ്പോൾ മുതൽ വയറിൽ വേദനതുടങ്ങി. ഇതു തിന്ന മറ്റൊരാൾക്ക് ഉപദ്രവം ഒന്നും ഉണ്ടായതുമില്ല. വയറിൽ തുടങ്ങിയ വേദന നെടുംപുറത്തേക്കും മറും കടന്നു. ഏതായാലും ഇരിക്കുവാനും കിടക്കുവാനും യാതൊന്നും സുഖമില്ലാതെ ചരിത്രനായകൻ കുറച്ചു ദിവസം കഷ്ടപ്പെട്ടു. ഒടുവിൽ ഇതു ആഭിചാരമാണെന്നും മറ്റുമായി ജ്യോത്സ്യന്മാർ. അതുകൊണ്ടു ജ്യോത്സ്യൻ പറഞ്ഞ വിവരം ചരിത്രനായകൻ ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണചാരിയരെ അറിയിച്ചു. ഏതായാലും ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും പലവക ചികിത്സയാലും പ്രതിവിധിയാലും രോഗം സുഖപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തു ഒരുദിവസം വല്ലാതെ ക്ഷീണിക്കുവാനിടയായി. മരിച്ചുവെന്നും മരിക്കാറായി എന്നും വിചാരിച്ചു ആളുകൾ കുറെ ഓടിവരികകൂടി അന്നുണ്ടായി. എങ്കിലും അന്നും രക്ഷപ്പെട്ടുപോന്നു. ആഭിചാരമുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞ പ്രധാനജ്യോത്സ്യൻ, പറഞ്ഞതു മുതൽ 40 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പെട്ടെന്നൊരു ജപരം ബാധിക്കുകയും മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുപ്രാവശ്യം രോഗം പിടിക്കലും അന്യോന്യവിരോധം, ഭിക്ഷാടനം, വ്യവഹാരത്തിൽ തോൽവ് ഇവയുമായിരുന്നു ചൊച്ചാദേശയിലെ പ്രധാന സംഭവങ്ങൾ.

വാഴത്തം ചെയ്തവർ പണം തരാഞ്ഞതുകൊണ്ടോ വ്യവഹാരം തോററതുകൊണ്ടോ ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയ്ക്കു യാതൊരു തരക്കേടും ഉണ്ടായില്ല. പാഠശാലയുടെ ആരംഭകാലത്തു വൈദ്യശാലയിലെ മരുന്നവില്പന ഏകദേശം 36,000-ക.യ്ക്കു മാത്രമായിരുന്നു. പാഠശാല ആരംഭിച്ചു നാലാമത്തെ കൊല്ലമായപ്പോഴേയ്ക്കും അതു ഇരട്ടിയിലധികമായി വർദ്ധിച്ചുകഴിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടു സ്വന്തമായി നടത്തുന്നതിന്നു പ്രയാസമില്ലാതായിത്തീർന്നു. അതു മുതൽക്കു പാഠശാലയിലെ നടത്തിപ്പിലേക്കു സ്വന്തം കൈയിൽനിന്നു ദിനംപ്രതി അധികമധികമായി ചിലവു ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. അതുകൊണ്ടും പിന്നെ ആവകക്കൊന്നും പുറത്തേക്കു പോകുവാൻ സമയമില്ലാതായിത്തീർന്നതുകൊണ്ടും വാഴത്തംചെയ്ത പണം പിന്നെ പിരിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചതു മില്ല. പാഠശാല തുടങ്ങിയതു മുതൽക്കു ഇംഗ്ലീഷുശാരീരശാസ്ത്രം മലയാളത്തിലേക്കു തജ്ജമ ചെയ്തുകൊടുക്കേണ്ടതായ ഭാരം കൂടി ചരിത്രനായകനുണ്ടായിത്തീർന്നു. അതുകൊണ്ടു മുമ്പു പഠിച്ചുവന്ന വിഷയങ്ങൾ ഒന്നുകൂടി ആലോചിച്ചു ഹൃദിസ്ഥമാക്കുവാൻ സാധിച്ചു. അന്നു തജ്ജമ ചെയ്തതിൽ കുറേഭാഗം ധനപന്തരിയിൽ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. കുറെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താതെ ഇനിയും ബാക്കി ഇരിപ്പും ഉണ്ട്.

ചരിത്രനായകൻ ഇങ്ങിനെ ഇംഗ്ലീഷുശാരീരശാസ്ത്രത്തെ മലയാളഭാഷയിലേക്കു തജ്ജമ ചെയ്തതുകൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തിപ്പെട്ടില്ല. എന്നെന്നാൽ ആയുർവൈദ്യത്തിലുള്ള ത്രിദോഷസിദ്ധാന്തം, ത്രിധാതുസിദ്ധാന്തം മുതലായതൊന്നും മറ്റു വൈദ്യരീതിയിലില്ല. അതുകൊണ്ടു ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യപ്രകാരം ഉള്ള ശാരീരം പഠിച്ചതുകൊണ്ടു ശസ്ത്രക്രിയാ വിഷയത്തിലേക്കു അധികം ഉപയോഗമാവുമെന്നല്ലാതെ ആയുർവൈദ്യപ്രകാരമുള്ള ഔഷധപ്രയോഗത്തിന്നു വലിയ ഗുണം കിട്ടുവാൻ മാറ്റമില്ല. അതിന്നു ഈ വൈദ്യപ്രകാരമുള്ള പന്ഥാവിനെത്തന്നെ നല്ലവണ്ണം മന

സ്ഥിരമാകുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല രണ്ടു വൈദ്യുത്തിലേയും തത്വങ്ങളെ വെച്ചുറെ ധരിച്ചു രണ്ടും കൂടി താരതമ്യപ്പെടുത്തി യഥാർത്ഥ സ്ഥിതി അറിവാൻ സാധിക്കുമാറാക്കുകയും വേണം. അതുകൊണ്ടു രണ്ടു വക ശാസ്ത്രവുംകൂടി കൂലങ്കഷമായി പരിശോധിച്ചു പുതുതായി ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥം എഴുതിയുണ്ടാക്കേണ്ടതായ ആ വശ്യം നേരിട്ടു. എന്നാൽ അത്യുദ്ധപാനമുള്ള ഈ പ്രവൃത്തി കേരളത്തിലേക്കു മാത്രമല്ല അന്യദേശസ്ഥന്മാർക്കും കൂടി ഉപയോഗമായി വരണം എന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിന്മേൽ സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ആണ് വലുതായ ഈ ശാരിരഗ്രന്ഥം എഴുതുവാൻ തുടങ്ങിയത്. “ബൃഹച്ഛാരിരം” എന്ന പേരും ഇതിനിട്ടു. അതിന്റെ ഉദ്ദേശം താഴെ പറയുന്ന ശ്ലോകം കൊണ്ടറിയാം.

നാനാതന്ത്രാണി സംവീക്ഷ്യ പ്രാചീനാനി നവാനി ച
സിദ്ധഃ പ്രത്യക്ഷയുക്തിഭ്യാം സിദ്ധാന്തോ വിവിദ്യതേ.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ പ്രായേണ ഗദ്യമായിട്ടാണ് എഴുതിവന്നത്. എന്നാൽ അതിൽ പ്രത്യേകം സ്മരണീയങ്ങളായ ഭാഗങ്ങളെ പദ്യമായിട്ടുതന്നെ എഴുതിട്ടും ഉണ്ട്.

ശാരിരശാസ്ത്രത്തിന്റെ ലക്ഷണം ആയി താഴെ പറയുന്ന ശ്ലോകം നോക്കുക.

ശരീരസൃഷ്ടിസ്ഥിതിനാശരീതിസ്സമസ്തസുക്ഷ്മാംഗവിഭാഗപൂർവ്വം
യഥാർത്ഥതോ യത്ര തു വർണ്യതേ തദ്വദന്തി ശാരിരമിഹാർത്ഥം-
വൈദ്യഃ.

ഇതിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയങ്ങളേയും ഇതുപോലെ പദ്യരൂപത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു താഴെ കാണിച്ച ശ്ലോകങ്ങളെക്കൊണ്ട് അറിയാവുന്നതാണ്.

1. ആധാനരീതിഞ്ചീജസ്യ കാലാകാലവിവേചനം
സമവായീനി ദേഹസ്യ കാരണാന്യപരാണി ച.
2. ബീജസ്വരൂപസംയോഗവിഭാഗഗുണനാവിധാഃ
ഗദ്യവൃദ്ധിപ്രസൂത്യംഗപ്രത്യംഗാദ്യുത്ഭവക്രമാഃ.

3. യൈതൃരംഗൈഃ കമ് യദൃൽ ക്രിയതെ ജീവിതോചിതം കമ്ണി പ്രേയ്തെ യേന സ്ഥാപ്യതേംഗം നിയമൃതെ.
4. ധാതരൊ യെ ധാതവാ യെ ഭൂഷ്യാ ദോഷാഭിധാശ്വ യെ യേത്ര ധാതുമലാ യേ വാ മലാ യാന്തി ബഹിന്ദുണാം.
5. ഭിന്നാകൃതിപ്രകൃത്യത്വകമ്മാണോ ധാതുസംഭവാഃ യെ യെ ബഹിഃസ്ഥിതാഭാവാസ്തഥാന്തസ്സംഗ്രിതാശ്വ യെ.
6. ആഹാരോ ഭുജ്യതെ യേന പച്യതേടഥ വിഭുജ്യതെ യേനോപചീയതെ ദേഹോ യേനായമപചീയതെ.
7. ഗൃഹ്യതെ വിഷയാ യേന യേന ബുദ്ധ്യാഭി ധാത്യതെ യേനോഷ്ഠോൽപദ്യതെ ദേഹേ യേന ശ്വാസഃ പ്രവർത്തതെ.
8. രസരക്താദയോ യേന സഞ്ചാത്യതെ സമന്തതഃ ഏവമന്വേ ച യെ ഭാവാ ദേഹസംബന്ധിനോ മതാഃ
9. തെ സർവ്വേപ്യത്ര വർണ്ണ്യതെ യഥാ സ്കന്ധം യഥാമതി.

ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് എട്ടു സ്കന്ധങ്ങളാണുദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്. 1. സ്പഷ്ടിസ്കന്ധം (Hystology) 2. അസ്ഥിസ്കന്ധം (Osteology) 3. സന്ധിസ്കന്ധം (Syndesmology) 4. പേശീസ്കന്ധം (Myology) 5. നാളീസ്കന്ധം (Angicology) 6. തന്ത്രീസ്കന്ധം (Neurology) 7. ആന്തരാംഗസ്കന്ധം (Splanchnalogy) 8. കമ്സ്കന്ധം (Physiology) ഇങ്ങിനെയാണു വിഭാഗം. ഓരോ സ്കന്ധത്തിലും അനേകം അദ്ധ്യായങ്ങൾ ഉണ്ട്. ആകെ 108 അദ്ധ്യായങ്ങളാണ് മുഴുവൻ തീർന്നാൽ ഉണ്ടായിത്തീരുക. ഇതിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്നു സ്കന്ധങ്ങൾ കൂടി 32 അദ്ധ്യായങ്ങൾ എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. അപ്പോഴാണ് കൽക്കത്താവിലെ കവിവർണ്ണനായ മഹാമഹോപാധ്യായ ഗണനാഥസേനന്റെ പ്രത്യക്ഷശരീരത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗം പ്രത്യക്ഷമായിക്കണ്ടത്. ഇതു ചരിത്രനായകൻ ഉദ്ദേശിച്ചേടത്തോളം വലുപ്പമോ ഗുണമോ ഉള്ളതല്ലെങ്കിലും ആദ്യം പുറപ്പെട്ടതാകകൊണ്ടും ജനങ്ങൾ അധികം ആ

ദരിക്കുവാനിടയുള്ളതുകൊണ്ടും സ്വതന്ത്രതയെ വൈദ്യന്മാർക്കു ശാരീരഭാഗം പഠിക്കുവാൻ വാസന കുറഞ്ഞുകാണുന്നതുകൊണ്ടും തന്റെ ഉദ്യമത്തിന്റെ നിഷ്പ്രയോജനതയെ ശങ്കിച്ച് ആ വിഷയത്തിലുള്ള പ്രയത്നം തല്ക്കാലം നിർത്തിവെക്കുകയാണു ചെയ്തത്. എന്നാലും യഥാവസരം അതു മുഴുവൻ എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തണമെന്നതെന്നയാണു ചരിത്രനായകൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്.

നാടകയോഗം കയ്യേറാതെ മുതൽക്കൂട്ടം പുതുതായി നാടകം പലതും എഴുതേണ്ടിവന്നു. അതിൽ അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം തജ്ജമചെയ്തയാണാദ്യം ഉണ്ടായത്. അതു പല പ്രാവശ്യവും കളിക്കുകയും വിദഗ്ദ്ധസമ്മതി പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതു ആദ്യം കവനകൗമുദിയിലും പിന്നെ പ്രത്യേകം പുസ്തകമായും അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടും ഉണ്ട്.

അനന്തരം ഹരിശ്ചന്ദ്രനാടകം ശൃംഗാരഘട്ടം, കാശിഘട്ടം, നല്ലതങ്കാൾ ചരിത്രം, കോവിലൻ ചരിത്രം, പാരിജാത പുഷ്പഹരണം, അല്ലിറാണി, ഇലേഖക്കാവലി, പാർസിലളിതാംഗി ഇവയെല്ലാം തമിഴിൽനിന്നു തജ്ജമ ചെയ്തു. ഹരിശ്ചന്ദ്രനാടകം അയോദ്ധ്യാഘട്ടം സംസ്കൃതത്തിൽ നിന്നെടുത്ത് എഴുതിയുണ്ടാക്കി. രാമായണം മുഴുവനും വിച്ഛിന്നാഭിഷേകം, സുഗ്രീവസഖ്യം, ലങ്കാമർദ്ദനം, രാവണവധം എന്നു നാലു കഥയാക്കി തുഞ്ചൻപാട്ടിൽനിന്നു വണ്ണമട്ടിട്ടും വേറെ പോരാത്തതു കൂട്ടിച്ചേർത്തും നാടകമാക്കി നിർമ്മിച്ചു. സ്വയമായി പ്രൊട്ടാഭചരിത്രം, ദക്ഷചരിത്രം, ദ്രൗപദീവസ്ട്രാക്ഷേപം, പാണ്ഡവവനവാസം, അജ്ഞാതവാസം എന്നീ നാടകങ്ങൾ പുതുതായി നിർമ്മിച്ചു. ഇതെല്ലാം എഴുതിക്കൊടുക്കുക മാത്രമല്ല അഭിനയിപ്പിക്കുന്നതിലും ചരിത്രനായകൻ പ്രത്യേകം ശ്രമം ചെയ്തേണ്ടിവന്നിരുന്നു. സദാശിവമുതലായ വേറെ ചിലർ ഉണ്ടാക്കിയ കഥകളും ചില ഭേദഗതിയോടുകൂടി പഠിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടതാണു സംഗീതനൈഷധം, രാഗാംഗഭചരിത്രം,

സാരഞ്ചിനീപരിണയം, വല്ലീപരിണയം മുതലായവ. ഇതൊക്കെ വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിയെടുത്തു മുഷിഞ്ഞിരിക്കുമ്പോൾ വിനോദത്തിന്നു വേണ്ടി ചെയ്യുന്ന പണികളായിരുന്നു. വിശേഷിച്ചു ചരിത്രനായകൻ പിത്താധികപ്രകൃതിയാകകൊണ്ടു സംഗീതരൂപം ആരോഗ്യത്തിന്നു കൂടി ഉപകരിക്കുന്നതുമായിരുന്നു.

അമ്മയും മരിച്ചു ഭാര്യയും മരിച്ചു ഏകാകിയായിത്തീർന്നശേഷം ചരിത്രനായകന്റെ വിചാരങ്ങൾക്കു ചില മാറ്റങ്ങൾ വന്നുതുടങ്ങി. അതു മറെറാന്നുമല്ല. വേറേയുള്ള ചിലവുകൾ കഴിയുന്നതും നിയന്ത്രിക്കുകയും ധർമ്മചിലവു ക്രമത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യേണമെന്നുതന്നെ. വൈദ്യശാലയുടെ അസാധാരണമായ ഈ അഭിവൃദ്ധി സ്വായത്തമല്ലാ ദൈവായത്തമാണെന്നും സ്വന്തം ആളുകൾക്കുവേണ്ടിയായാൽകൂടി വൈദ്യശാലവക വരവിൽ നിന്നെടുത്തു ചിലവു ചെയ്യുന്നതു ഏതെങ്കിലും ഒരു വിധത്തിൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെയും ആയുർവൈദ്യത്തിന്റേയും അഭിവൃദ്ധിക്കു ഉപകരിക്കത്തക്ക നിലയിലായിരിക്കണമെന്നും ആയുർവൈദ്യാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടുന്ന യത്നങ്ങൾ തടസ്ഥംകൂടാതെ ചെയ്യാൻ വേണ്ടിയാണു തന്നെ ദൈവം ഏകാകിയായി നിർത്തിയതു എന്നും അതുകൊണ്ടിനിയും കഴിയുന്നതും അതിന്നു വേണ്ടി യത്നിക്കുകയാണു തന്റെ മുറയെന്നും ആലോചനയിൽ തോന്നി. അതിനാൽ കഴിയുന്ന വേഗത്തിൽ ധർമ്മാസ്സത്രികൂടി പണിചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പക്ഷേ അതിന്നുമുമ്പായി തന്റെ ആയുര്യയങ്ങളെപ്പറ്റി സൂക്ഷ്മമായി ഒരു വിചിന്തനം ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. അന്നു ഒഴിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതായ ഒരു ചിലവു തറവാട്ടുസംബന്ധമായിട്ടുള്ളതായിരുന്നു. കുറേക്കാലമായി പ്രവൃത്തിത്തിരക്കിനിമിത്തം ചരിത്രനായകൻ ഉണ്ണുവാൻകൂടി അങ്ങോട്ടു പോകുന്നതു ദുർല്ലഭമായിരുന്നു. രണ്ടുനേരവും ഭക്ഷണം ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരികയായിരുന്നു സാധാരണ പതിവ്. ആഴ്ചയിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ പ്രാവശ്യം അ

വിടെപ്പോയി ക്ഷേമവർത്തമാനങ്ങൾ അന്വേഷിക്കുമാത്രം ചെയ്യും. അവടെ ചിലവു അധികരിക്കരുതെന്നു വിചാരിച്ചു വൈദ്യശാലസംബന്ധമായ പ്രവൃത്തിക്കാരുടെ യാതൊരു ബാധയും വാരിയത്തേക്കുണ്ടാവരുതെന്നു കുറച്ചു മുന്പുതന്നെ ഏല്പാട് ചെയ്തിട്ടും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാലും അവിടെ ചിലവു വല്ലാതെ വർദ്ധിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ജന്മവസ്തു വാങ്ങുന്നതുവരെ നെൽ ചിലവു അതിനു മുന്പുള്ളതുകൊണ്ടും കഴകത്തിന്റെ വരവു കൊണ്ടും കഴിഞ്ഞിരുന്നു. വസ്തു വാങ്ങിയപ്പോൾ ആ നെല്ലും കൂടി ചിലവിന്നു വേണ്ടിവന്നു. ഇതിന്നു പുറമേ പണച്ചിലവു ക്രമത്തിൽ വർദ്ധിച്ചു വർദ്ധിച്ചു കൊല്ലത്തോറും 3000-ത്തിൽ കുറയാതെ സ്വന്തം കൈയിൽ നിന്നു ചിലവഴിക്കണമെന്ന നിലയും ആയിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇനിയും വർദ്ധന നിലച്ചിട്ടില്ല. കുടുംബാംഗങ്ങൾ ഭൂരിപക്ഷവും ഇവിടെ സ്ഥിരതാമസമായിട്ടും ഇല്ല. ഈ മട്ടുകളെല്ലാം കണ്ടതു മുതൽ കുട്ടിവാർ രസ്യാക്ഷ് വലിയ പരിഭ്രമം തുടങ്ങുകയും പലപ്പോഴും അതിനെപ്പറ്റി ചരിത്രനായകനോടു പറയുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കുട്ടിവാർ രസ്യാക്ഷ് യാതൊരു അധികച്ചിലവും കാണാൻ വയ്ക്കാത്ത സ്വഭാവമാണ് സ്വതഃവേയുള്ളത്. മിതവ്യയമേ അവർ ശീലിച്ചിട്ടുള്ളൂ. അതാണു അവർ ഇങ്ങനെ പരിഭ്രമിക്കുന്നത്. പക്ഷേ ചരിത്രനായകൻ ഇതിനെന്തു ചെയ്യും? അന്നന്നയ്ക്ക് അരി അളന്നു കൊടുക്കുന്ന കാരണവരല്ല ഇത്. കുടുംബങ്ങൾക്കു ആ വശ്യമുള്ളതു കൊടുക്കുക എന്നല്ലാതെ അവരോട് എപ്പോഴും അനിഷ്ടം പറവാൻ ഒരുക്കവും ചരിത്രനായകനില്ല. അതുകൊണ്ട് അവസ്ഥയിൽ കവിഞ്ഞ ചിലവു ചെയ്യുന്നതു തെറ്റാണെങ്കിൽ അത് അവരവർക്കു തന്നെ തോന്നണം. അത്ര മാത്രമേ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

ഇക്കാലത്തു വാരിയത്തു താമസിക്കുന്നവർ ഉഭയപാ ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെ സംബന്ധിച്ചവരാണ്. അതു

കൊണ്ടു അദ്ദേഹമാണു റം കായ്ത്തിൽ പ്രത്യേകം മനസ്സിൽ
 തുണന്നതിന്നു യോഗ്യതപ്പെട്ടയാൾ. അല്ലാത്തപക്ഷം അനിഷ്ടം
 സംഭവിക്കുകാനിടയുണ്ട്. അതുകൊണ്ടു ആദ്യം തന്നെ കരുതി
 പ്രവർത്തിക്കുന്നതു എത്രയും ആവശ്യമായിരുന്നു. അതിനാൽ മേ
 ലിൽ ചിലവു വർദ്ധിക്കാതിരിക്കുന്നതിന്നു മനസ്സിൽത്തന്നെ
 ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരെത്തന്നെ പ്രത്യേകം ഏല്പിക്കു
 കയും അതുവരെ വന്നിരുന്ന തോതിൽ ഉള്ള ചിലവിലേക്കു വേ
 ങ്ങുന്ന സംഗ്രഹ അധികം താമസിയാതെ വസ്തുവിന്മേലുറപ്പിക്കു
 ണമെന്നു ഉള്ളിൽ നിശ്ചയിച്ച് അതിന്നുള്ള സംഗ്രഹ കണ്ടുവെ
 ക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതിന്നുശേഷമാണു ധർമ്മാസ്സത്രി പണി ചെ
 യ്താൻ ആരംഭിച്ചതു.

ധർമ്മാസ്സത്രി പണി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഴാണു മാ
 പ്ലിളലഹള ആരംഭിച്ചതു. അതുകൊണ്ടു ഏകദേശം ആറു
 മാസത്തോളം പണി നിർത്തിവെക്കുന്നു. മാപ്ലിളലഹള വരാൻ
 പോകുന്നുവെന്നും അന്നു വളരെ നഷ്ടം ഉണ്ടാവാൻ പോകുന്നു
 എന്നും വിചാരിച്ചു ദൈവം മുൻകരുതൽ ചെയ്തതാണെന്നു
 തോന്നും—തലേക്കൊല്ലം ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്ക് അഭൂതപൂർവ്വ
 മായ വർദ്ധനയാണുണ്ടായതു. അതുകൊണ്ടു ലഹളക്കാലത്തു ത
 ലേക്കൊല്ലത്തെക്കാൾ ഏകദേശം 8000-കയ്ക്കു വില്പന കുറ
 ണ്ണിട്ടുകൂടി അതിന്നു മുമ്പത്തെ കൊല്ലം ഉണ്ടായ വില്പനയേ
 കാൾ 10,000-കയോളം അധികമായിരുന്നു. ചരിത്രനായ
 കൻ ജാതിമത ഭേദം കൂടാതെ ചെയ്തുവരുന്ന ധർമ്മനിമിത്തം
 സിദ്ധിച്ച ജനസഹായംകൊണ്ടുള്ള ഫലം ലഹളക്കാലത്തു പ
 ലവിധത്തിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുവാൻ ഇടയായി. ഒന്നാമതു് ല
 ഹളത്തലവന്മാരെ ധൈര്യപൂർവ്വം വൈദ്യശാലയിലേക്കു വിളിച്ചു
 വരുത്തി കോവിലകത്തിൽപടിക്കലേക്കു—താഴത്തേക്കിറങ്ങി
 പോകരുതെന്നുപദേശിക്കുകയും അവർ അതു കൈക്കൊള്ളുക
 യും ചെയ്തു. രണ്ടാമതു കോവിലകത്തിന്നു ചുറ്റും കാവൽ

നിന്നിരുന്നവരും ക്ഷോഭിച്ചിരുന്നവരുമായ മാപ്പിളമാരെ എല്ലാം ഇടക്കിടക്കു പോയി സമാധാനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു പോകാൻ സാധിച്ചു. ഈ കാര്യത്തിൽ പരേതനായ ശ്രീമാൻ കെ. വി. ശങ്കരവാരീയരും, പി. വി. കൃഷ്ണവാരീയരും ചരിത്രനായകനെ എപ്പോഴും സഹായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. മൂന്നാമതു എല്ലാവരും ഭയപ്പെട്ടു കോവിലകത്തിനുള്ളിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും വാരീയത്തെ സ്ത്രീകൾക്കാക്കും അങ്ങിനെ ചെയ്യേണ്ടിവന്നില്ല. നാലാമതു ഏറനാട്ടിലുള്ള ബാക്കി എല്ലാ ഏർപ്പാടുകൾക്കും വിഹ്ലം നേരിട്ടിരുന്നുവെങ്കിലും മാപ്പിളമാർ ലഹളസ്ഥലങ്ങളിൽ കൂടി വിറകു, മരുന്നു മുതലായതു കൊണ്ടുവന്നു തന്നിരുന്നതിനാൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ പ്രവൃത്തി അന്നും നിർവ്വിഹ്ലമായിത്തന്നെ നടന്നു. അഞ്ചാമതു ചരിത്രനായകന്റെ കാരണണന്നറിഞ്ഞാൽ ലഹളക്കാർ ഒന്നും ഉപദ്രവിക്കാത്തതുകൊണ്ടു തീവണ്ടി ശരിപ്പെട്ടതു മുതൽ ഔഷധങ്ങൾ ഈ കാർവഴി തിരൂർ എത്തിച്ചു കൊടുത്തുകൊണ്ടു ഭൂസ്ഥലത്തേക്കു അയച്ചുകൊണ്ടിരിപ്പാൻ സാധിച്ചു. (അന്നു തപ്പാൽ ശിപായിമാർ കെട്ടുകൊണ്ടു നടപ്പാനാകട്ടെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ അവർ പക്കൽ അയക്കുവാനാകട്ടെ വളരെക്കാലത്തേക്കു ധൈര്യപ്പെട്ടിരുന്നില്ല.) ആറാമതു ലഹളസ്ഥലങ്ങളിൽകൂടി കാർ അയച്ചു പെൻഷൻ ഡിപ്പൂട്ടി കലക്ടർ പന്നിക്കോട്ടു കരുണാകരമേനോൻ മുതലായ പല യോഗ്യന്മാരേയും ഭൂരെയുള്ള സ്ഥലത്തു കൊണ്ടുപോയി ആക്കുവാനും സാധിച്ചു. ഏഴാമതു് കാറിൽ തപ്പാൽ കൊണ്ടുപോകുന്ന സമയം ഭയപ്പെട്ടോടി വന്നിരുന്ന അനേകം സ്ത്രീകളേയും കുട്ടികളേയും കൂലിപോലും വാങ്ങാതെ കാറുനിറയെ കയറി പല അവസരത്തിലും തിരൂരിൽകൊണ്ടുപോയാക്കി അഭയം കൊടുത്തു. എട്ടാമതു മാപ്പിളമാർ പിടികൂടിയ പലരേയും വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാരനാണെന്നറിഞ്ഞ ഉടനെ

അവർ നിശ്ചാധമായി വിട്ടയക്ക. ഒമ്പതാമതു വൈദ്യശാലയിലേക്കു ലഹളക്കാർ കടക്കില്ലെന്നുള്ള വിശ്വാസം പരന്നതിനാൽ പരസ്സമസ്രം ഹിന്തുക്കൾ അവിടെ രാവുപകൽ അഭയം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടു വന്നു. പത്താമതു പോസ്റ്റാപ്പീസ്റ്റിലേയും മറ്റും റിക്കാർട്ടുകളും സ്വത്തുക്കളും എല്ലാം രാത്രി വൈദ്യശാലയിലായിരുന്നു കൊണ്ടുവെച്ചിരുന്നത്. പതിനൊന്നാമതു അടുത്തുള്ള മയ്യാദക്കാരായ മാപ്പിളമാരെല്ലാം അവരുടെ പണ്ടങ്ങളും പാത്രങ്ങളും വൈദ്യശാലയിൽ കൊണ്ടുവന്നു സൂക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങി. പന്ത്രണ്ടാമതു ബ്രാഹ്മണർ ഒഴിച്ചു അധഃകൃതവർഗ്ഗക്കാരുൾപ്പെടെയുള്ള സകല ഹിന്തുക്കൾക്കും ആദ്യം വൈദ്യശാല വകയായി ആരംഭിച്ചു പിന്നീടു ഭാരത സേവകസംഘം (Servants of India Society) വകയായി ലഹളകഴിയുന്നതുവരെ ചിലവിന്നു കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു. (ബ്രാഹ്മണർക്കു കോവിലകത്തു് ഉണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടാണു അവരെഒഴിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞതു്.) അതുകൊണ്ടും കഴിഞ്ഞില്ല. ടി. സംഘം പ്രസിഡണ്ടു ദേവദാർ വൈദ്യശാലയിൽ വരികയും അടുത്ത അവസരത്തിൽ മാപ്പിളസ്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും കൂടി ചിലവുകൊടുക്കേണ്ടിവരുന്നതാണെന്നു അദ്ദേഹത്തോടു ചരിത്രനായകൻ പറകയും ഉണ്ടായി. ഇതു കേട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം അതുകൃതപരതന്ത്രനായിപ്പോയി. എന്നാലും മാപ്പിളമാരെപ്പറ്റി കഠിനവെറുപ്പോടുകൂടിയല്ലാതെ അദ്ദേഹം അന്നോവരെ ആരും സംസാരിച്ചു കേട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതായാലും അദ്ദേഹം ആ അഭിപ്രായത്തെ ആദരിക്കുകയും വിവരം അക്കാലത്തെ Times of India എന്ന പത്രത്തിൽ എഴുതുകയും ഉണ്ടായി. നിവൃത്തിയില്ലാത്ത കാലം വന്നപ്പോൾ വീണ്ടും എഴുതുകയും കമ്പി അടിക്കുകയും കമ്പിയിന്മേൽ കമ്പിയടിക്കുകയും മറ്റും അടിയന്തരമായി ചെയ്തതിനാൽ വല്ലാതെ ബുദ്ധിമുട്ടിയ സമയത്തു മാപ്പിളജാതിക്കാർക്കും അരിവരുത്തിക്കൊടുപ്പിക്കുവാൻ സാധിച്ചു. ഈ അവസരത്തിലാണു ബഹുമാനപ്പെട്ട നാപ്പ്സാ

ജവർകൾ ഇവിടെ പരിശോധനക്കു വന്നത്. അന്നു അദ്ദേഹം 'ഡോക്ടർ മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ അധികം ദയ കാണിക്കുന്നു'വെന്നു നേരമ്പോക്കായി പറയുകയുണ്ടായി. "അധികം ദയയല്ല. പുരുഷന്മാരാണ് കുറ്റക്കാർ; അവരെ എല്ലാം പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്നതുകൊണ്ടും ബാക്കിയുള്ളവർക്കു വെളിവിൽ വരാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടും പ്രവൃത്തിയെടുപ്പിക്കുവാൻ ആരും ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ടും ആ വക സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും തീരെ പട്ടിണിതന്നെയാണ്. അതുകൊണ്ടു സഹായിക്കാതെ കഴികയില്ലെ"ന്നു ചരിത്രനായകനും നിബ്ബന്ധിച്ചു പറഞ്ഞു.

ഇതിന്നിടയിൽ ലഹള അല്പം ശമിക്കുകയും പട്ടാളക്കാർ ധാരാളം എത്തുകയും ചെയ്തതുമുതൽ പോലീസ്സു വരികയും ലഹളക്കാരെ പിടിച്ചു ബന്തവസ്തു ചെയ്തതും മറ്റും തുടങ്ങിയിരുന്നു. ഭാഗ്യവശാൽ ഇങ്ങോട്ടു നിയമിക്കപ്പെട്ട പോലീസുദ്യോഗസ്ഥൻ പ്രാപ്തനും സത്യസന്ധനും മർദ്ദാഭ്യാസം ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം കോവിലകം കാവലായിക്കൂടിയിരുന്ന മാപ്പിളമാരിൽ പലരും കുറ്റക്കാരുണ്ടെന്നു കണ്ടു അവരെ ഒന്നായി ബന്തവസ്തിൽ വെച്ചു. അങ്ങിനെ വെച്ചത് വാരിയത്തിന്റെ അടുത്തു വീട്ടിലായിരുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങിനെയുള്ള സംഗതിയിൽ ആലോചനയില്ലാത്ത കൂട്ടർ ആ വീടു ചൊളിക്കുവാൻ നോക്കുക മുതലായതായിരിക്കും പിന്നെ ചെയ്യുന്നത്. അങ്ങിനെ വല്ലതും ഉണ്ടായാൽ വാരിയത്തുള്ളവർക്കു വളരെ ഭയത്തിന്നിടയാവും എന്നു വിചാരിച്ചു എല്ലാവരെയും കൊഴിക്കോട്ടു ബ്രാഞ്ചിലേക്കയച്ചു. ചരിത്രനായകൻ തന്നിച്ചു കോട്ടക്കൽ താമസിച്ചു. അന്നു പോലീസുദ്യോഗസ്ഥന്മാരും ഒടുവിൽ വൈദ്യശാലയിൽ തന്നെയാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. ആദ്യം അവർ തെക്കേക്കരയിന്മേൽ താമസിച്ചു നോക്കി. പക്ഷെ അവിടെ വേണ്ടതൊന്നും സൗകര്യപ്പെട്ടില്ല. ശരിയായ ഒരു ഹോട്ടൽ സമ്പ്രദായംകൂടി അവിടെ ഇല്ലല്ലോ. അതുകൊണ്ടു സൗകര്യം നോക്കി അവർ ഇ

വിടെ വന്നു താമസമാക്കിയതാണ്. ഇതുകൊണ്ട് ഹിന്ദുക്കളും മാപ്പിളമാരും പോലീസ്സുകാരും എല്ലാം വൈദ്യശാലയിൽത്തന്നെ ആയിത്തീർന്നു കറേക്കാലത്തെ സ്ഥിരതാമസം. എല്ലാവർക്കും വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുവാൻ ഏർപ്പാട് ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നല്ലാതെ ചരിത്രനായകൻ ഇവർ ആരായിട്ടും അധികം ഇടപെടുക പതിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവനവന്റെ പ്രവൃത്തികൾ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ് അന്നും ചെയ്തിരുന്നത്.

ലഘുക്കൊണ്ട് വൈദ്യശാലയ്ക്കു യാതൊരു ഹാനിയും ഉണ്ടായില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ചിലർക്കു രസമായില്ല. അതുകൊണ്ട് വല്ലമാറ്റവും ഉണ്ടാവുമോ എന്നു നോക്കട്ടെ എന്നു വിചാരിച്ച ചിലർ പുറപ്പെട്ടു. ചരിത്രനായകൻ മാപ്പിളമാർക്ക് അന്യായമായി സഹായിക്കുന്നു എന്നൊരാക്ഷേപം പുറപ്പെടുവിച്ചു. അതു കേൾക്കു ചിലർ പുറത്തുപറവാൻ തുടങ്ങി. വാറോലയായി. വിലാപത്തുകാരനായി. എന്നു വേണ്ട കൂട്ടത്തോടു കൂട്ടമായി. ഒന്നും യഥാർത്ഥമല്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഈ വക പ്രയോഗങ്ങളെക്കൊണ്ടൊന്നും ഫലമുണ്ടായില്ല. ചരിത്രനായകൻ ന്യായമായ സഹായം എല്ലാവർക്കും ചെയ്യുന്നു. അന്യായമായ സഹായം ആർക്കും ചെയ്യുന്നില്ല. ഇതു മാത്രമേ യഥാർത്ഥമുള്ളൂ. അന്നു മാപ്പിളമാരെ വേരോടെ പഠിക്കണമെന്നും മറ്റുമായിരുന്നു ബാക്കിയുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായം. ബുദ്ധിയില്ലാത്ത ചിലർ കാണിക്കുന്ന ഗോഷ്ടികൾ കണ്ടു സമുദായത്തെ അടക്കി വെറുപ്പാൻ പാടില്ല. തലോലം അവരെപ്പറ്റി പരിതപിക്കുകയും മേലാലിങ്ങനെ വരാതിരിപ്പാൻവേണ്ടി അവർക്ക് വേണ്ടുന്ന പരിപൂണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുകയും അതുവരെ വേറെ കരുതലുകൾ വല്ലതും വേണ്ടതുണ്ടെങ്കിൽ അവകൂടി ചെയ്തും ആണു വേണ്ടതു എന്നാണു ചരിത്രനായകന്റെ അഭിപ്രായം. ഇതാണു തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം. ഇങ്ങനെയല്ലാതെ യാതൊരു കരുതലുംകൂടാതെ തോക്കിന്റെ നേരെ പാഞ്ഞുചെന്നു വെടികൊണ്ടു ചാ

വാൻ പുറപ്പെടുന്നവരെപ്പറ്റി എന്താണു പറയേണ്ടത്. അവരോടു മുഷിഞ്ഞിട്ട് എന്തു കാര്യമാണു ലഭിക്കുവാൻ പോകുന്നത്? ഒന്നുമില്ല. മത്സരം വേർതിരിക്കുക മാത്രമേ ഫലം ഉണ്ടാകയുള്ളൂ. കന്യതിക്കാർ പട്ടാളമേലുദ്യോഗസ്ഥന്മാർക്കും വാരോലകൾക്കും അയക്കാതിരുന്നില്ല. വാരോലകളിൽ വിലാപത്തുകാരനായി ഇവർ ചരിത്രനായകനെ മാത്രമല്ല ചേർത്തിരുന്നുള്ളൂ. പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ അവർകൾ, മിസ്റ്റർ. ടി. എം. ആർ. നെടുങ്ങാടി മുതലായവരും അവരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ വിലാപത്തുകാർ തന്നെ. പോലീസ്സുദ്യോഗസ്ഥന്മാരോടും ഇവർ പലതും ഏഷണി പറഞ്ഞുനോക്കാതിരുന്നില്ല. മിണ്ടാതെ ഇരിക്കുന്ന ഒരാളെപ്പറ്റി എന്തും പറഞ്ഞു തെറ്റി ഓർപ്പിക്കുവാൻ പ്രയാസമില്ലല്ലോ. പക്ഷേ, എപ്പോഴും എപ്പോഴും ഇങ്ങനെ പറയുന്നത് കേട്ടപ്പോൾ പ്രാപ്തനായ പോലീസ്സുദ്യോഗസ്ഥനു കാര്യം മനസ്സിലായി. മാപ്പിളമാരെ സഹായിക്കുന്നുവെന്നുള്ള ആക്ഷേപം നിലനില്ക്കില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാർ വലിയ അഹമ്മതിക്കാരാണെന്നും അവർ ഇത്ര മൂപ്പുമൂലാൻ കാരണം ഉടമസ്ഥൻ അതിരില്ലാതെ സഹായിക്കുന്നതാണെന്നും ചിലർ പറഞ്ഞുനടത്തി. ഇതിൽ ഒട്ടും വാസ്തവമില്ലെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാരെ വേറെ കണ്ടാലറിയാം. അവർ നല്ലവൃത്തിയിലും വെടിപ്പിലും നടക്കും. ദിവസേന പ്രവൃത്തിയും തൃപ്തികരമായ കൂലിയും ഉള്ളതുകൊണ്ടു അവർക്കു അന്യാപേക്ഷയില്ല. സത്യവും കൃത്യവും ഉള്ളവരായിരുന്നാൽ അവരുടെ എന്താപത്തിലും ചരിത്രനായകൻ ന്യായമായ എല്ലാ സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുക്കുകയും ചെയ്യും. അതുകൊണ്ടു മുമ്പു പലരുടെയും പിന്നാലെ അലഞ്ഞു നടന്നിരുന്ന കൂട്ടർ മിക്കപേരും ഇപ്പോൾ അങ്ങിനെ ചെയ്യുന്നില്ല. ഇതിന്നു ചരിത്രനായകൻ എന്തു ചെയ്യും? ചരിത്രനായകൻ സാധുദ്രോഹിയും കൃതഘ്നനാണെന്നു മ

റെറാറാക്ഷേപമുള്ളതായി പി. വി. കൃഷ്ണവാര്യർ പറഞ്ഞു. പറഞ്ഞ ആളാരാണെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അവിടെ ഉണ്ടു തെയുള്ള. ആളെ പറഞ്ഞിട്ട് ഒരുസമയം അലൗകികത്തിന്നിടവരുത്തേണ്ട എന്നു വിചാരിച്ചിട്ടായിരിക്കാം അങ്ങിനെ ചെയ്തതു. മാപ്പിളമാരെ പട്ടാളക്കാർ വെടിവെയ്ക്കുവാൻ പുറപ്പെട്ടു വോഴക്കു അവർക്കു മുന്നറിവു കൊടുക്കുന്നു. അതാണു പട്ടാളക്കാർ ഒരുങ്ങിച്ചെല്ലുമ്പോൾ കാണാത്തതു് എന്നു വേറെ ചിലർ പറയുന്നു. റം കൂട്ടത്തിൽ കോവിലകത്തേക്കു മാപ്പിളമാരെ കടത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു, ചരിത്രനായകൻ ഏറ്റവും ഭക്തിയോടെ വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കിഴക്കേക്കോവിലകത്തെ കാരണവന്മാരായ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ ഉള്ളിൽ കാലുപ്പും ഉണ്ടാക്കുവാൻകൂടിയും ചിലർ ശ്രമിച്ചുനോക്കി. പക്ഷെ, അവർ ബുദ്ധിമാന്മാരായതുകൊണ്ടു ആ ഉദ്ദേശം ഫലിച്ചില്ല. അതുകൊണ്ടാണു മതിയാവാഞ്ഞിട്ടു മാപ്പിളമാരെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുവാനും ചിലർ ശ്രമിക്കാതിരുന്നില്ല. അതിന്നായി ഓരോരുത്തർ പലദിക്കിലും നടന്നു. ചരിത്രനായകൻ ആദ്യം ഒക്കെ മാപ്പിളമാർക്കു സഹായിച്ചിരുന്നു. ഇപ്പോഴതിന്നുപകരം മാപ്പിളമാരെ പോലീസിനെക്കൊണ്ടു പിടിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കയാണെന്നാണിവർ പറഞ്ഞുനോക്കിയതു്. എന്തിനധികം പറയുന്നു, തങ്ങളാൽ കഴിയുന്നതെല്ലാം ചെയ്തുനോക്കി. പക്ഷെ സത്യത്തെ മറയ്ക്കുവാൻ എങ്ങിനെ കഴിയുന്നു? ഒടുവിൽ വടക്കേക്കരയിന്മേൽ ചെന്നു താമസിക്കുന്നവരെയെല്ലാം വാര്യർ സ്വാധീനിക്കുന്നു എന്നു തീർച്ചയാക്കി, -എം. എസ്. പി. യിലെ ചില ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ തെക്കേക്കരയിൽ കൊണ്ടുവന്നു താമസമാക്കി ഭൂബ്ബാധനചെയ്യാൻ തുടങ്ങി.

ലഹള എന്താണൊതുങ്ങിത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ വാരിയത്തു നിന്നു കോഴിക്കോട്ടയ്ക്കു ചുട്ടു കൂട്ടിയെല്ലാം തിരിയെത്തന്നെ കൊണ്ടുവന്നു. ഇതുവരെ പറയത്തക്ക ആപത്തുകളൊന്നും കൂ

ടാതെതന്നെ കഴിഞ്ഞു. എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ കോഴിക്കോട്ടെ ആയുർവൈദ്യശാല (ബ്രാഞ്ച്) മാനേജരും ചരിത്രനായകന്റെ പ്രധാന ശിഷ്യനും ആയിരുന്ന കെ. എസ്സ്. വാരിയർ വന്ധുവിനും തുടങ്ങുകയും രണ്ടുമൂന്നു ദിവസംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം മരിച്ചുപോവുകയും ചെയ്തു. ഇതുനിമിത്തം ചരിത്രനായകൻ വലിയൊരിടിവാണു തട്ടിയത്. എന്നെന്നാൽ പ്രവൃത്തിക്കാരിൽ ആ വാരിയർ എല്ലാംകൊണ്ടും ഒന്നാമനായിരുന്നു. ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ ചരിത്രനായകൻ പഠിപ്പിച്ചതും വൈദ്യശാലവക എല്ലാ പ്രവൃത്തിയിലും ഇരുത്തി പഠിപ്പിച്ചിരുന്നതും ആയ ദേഹമായിരുന്നു. ചരിത്രനായകന്റെ അഭാവത്തിൽ ഒരുസമയം വൈദ്യശാല ആകെ ഭരിക്കുവാൻതന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്നു കഴിയുമായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞതിനെപ്പറ്റി പരിതപിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ലല്ലോ. ഉടനെ വൈദ്യവിചക്ഷണനായ എം. കെ. വാരിയരെ ആ സ്ഥാനത്തുവെച്ചു. അതുകൊണ്ടു ബ്രാഞ്ചിന് തല്ക്കാലം എന്തെങ്കിലും ഉടവോ ചരിത്രനായകൻ വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടൊ കൂടാതെ കഴിഞ്ഞു എന്നു മാത്രമല്ല പിന്നീടു ക്രമോന്മുഖമായി അഭിവൃദ്ധിക്കും ഈ മരണം തടസ്സം ആയി വന്നതുമില്ല. ഈ എം. കെ. വാരിയർ ചരിത്രനായകന്റെ പിതാവിന്റെ പ്രഭാഗിനേയനും ബാല്യം മുതൽക്കുതന്നെ സ്നേഹിതനും വിശ്വസ്തനും ആയിരുന്നു. എന്നാലും കാര്യത്തിന്നു മതിയാകുമോ എന്നു പരീക്ഷിച്ചറിയുന്നതുവരെ ഒട്ടും മനസ്സമാധാനം ഇല്ലാതെതന്നെയാണിരുന്നത്. ഇതുകൂടാതെ വാരിയറുള്ളവർക്കും പലവക രോഗങ്ങൾ ആരംഭിച്ചു. അതിനാൽ പലരുംകൂടി ആലോചിച്ച് ഒരു പ്രശ്നം വെക്കേണമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പ്രസിദ്ധ ജോത്സ്യനായ നല്ലൂർ ഗോപാലപ്പണിക്കരെ വരുത്തി പ്രശ്നംവെപ്പിച്ചു നോക്കിയതിൽ പലവക ദോഷങ്ങളും ഉള്ളതായിക്കണ്ടു. പണ്ടോരവനരത്തിൽ പറയപ്പെട്ടതുപോലെയുള്ള ഒരു ആഭിചാര

ത്തിന്റെ സംഗതി ഈ പ്രശ്നത്തിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെടാതിരുന്നില്ല. പല ഭോഷങ്ങളും ഉണ്ടെങ്കിലും ചരിത്രനായകന്റെ നേരെ കലശലായ ആഭിചാരമുണ്ടെന്നും, അതിനിപ്പോൾതന്നെ തക്കതായ പരിഹാരം ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ ഇനിയും പല ആപത്തുകൾ വരാനിരിക്കുന്നുവെന്നും പ്രശ്നം വെക്കുവാൻ തോന്നിയ അവസരം വളരെ ഈശ്വരധീനമുള്ളതാണെന്നും മറ്റും പറയാൻ തുടങ്ങി. ഇക്കാലത്ത് ജ്യോത്സ്യന്മാർ ഗ്രഹചിഹ്നം ഉണ്ടാക്കുവാനുള്ള വാസന കലശലാണെന്നു പറക്കെ രാക്ഷേപം ഉണ്ട്. പ്രസ്തുതജ്യോത്സ്യൻ ആ തരത്തിൽപെട്ട ആളല്ലെന്നു ചരിത്രനായകനു മുഖവതന്നെ അറിയാം. എങ്കിലും ആഭിചാരത്തിന്റെ സംഗതിയൊന്നും ആദ്യം ചരിത്രനായകൻ വിശ്വസിച്ചില്ല. തന്നെപ്പറ്റി ആഭിചാരം ആർ ചെയ്യുന്നു, അവർക്കെന്താണാവശ്യം, അതിങ്ങനെ ചെയ്താൽ ഫലിക്കുമോ, എന്നാൽ സ്വരാജ്യം കിട്ടുവാനും മറ്റും ആഭിചാരം ചെയ്താൽ പോരെ എന്നൊക്കെ ആലോചിച്ചു. ഒടുവിൽ പണിക്കർ ഒരു ദൃഷ്ടാന്തം പറഞ്ഞു. മകരത്തിലായിരുന്നു പ്രശ്നം വെച്ചത്. ഒന്നും പ്രതിവിധി ചെയ്യാതിരുന്നാൽ കുറേ 15-ാംനൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ഇതിന്നുമുമ്പു മരിച്ച ആളെപ്പോലെതന്നെ, ഒരാൾക്കു മരിക്കും എന്നാണു ആയാൾ തീർച്ച പറഞ്ഞത്. ഏതായാലും ചരിത്രനായകനിൽ പരിഭ്രമം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. “ഇതുകൊണ്ടു തരവാട്ടെയ്ക്ക് അനന്തം ഒന്നും വരരുതു. പ്രതിവിധിചെയ്യേണമെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ചെയ്യണം. അതിനുവേണ്ട ചിലവു ചെയ്യുന്നതിനു വിരോധമില്ല” എന്നു പി. വി. കൃഷ്ണവാര്യരവർകളെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. പ്രതിവിധി ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നുതന്നെയാണപ്പോൾ മറുപടി പറഞ്ഞത്. അതിനാൽ ഒഴിവിൽ കണ്ടപ്രകാരം പ്രസിദ്ധമന്ത്രവാദിയായ മേലേടത്തു നമ്പൂതിരിയെ വരുത്തി വാരിയത്തുവെച്ചു സുദർശനഹോമം മുതലായതു ചെയ്യിക്കുവാൻ ശ്രമം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. എ

നാൽ പണിക്കർ പ്രശ്നംവെച്ചു പറഞ്ഞതുപോലെതന്നെ പ
 ണ്ഞ അപധിക്കുള്ളിൽ ഇ. ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ എന്ന പ്രധാന
 പ്രവർത്തിക്കാരിൽ മറെറാരാൾ സന്നിപാതജപരം പിടിച്ചു മരി
 ച്ചു. മുഖ്യ മരിച്ചതു കെ. ശങ്കുണ്ണിവാരിയരാണ്. ഇപ്പോൾ ഇ.
 ശങ്കുണ്ണിവാരിയരാണ്. ഇയാളെയാണ് കെ. ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ
 പകരം ആദ്യം കോഴിക്കോട്ടെക്കു അയച്ചതു. മരിച്ച ആൾക്കു
 ശങ്കുണ്ണിവാരിയർ എന്ന പേരുകൂടി ഒത്തുവന്നതുകൊണ്ടു പ
 ണിക്കരുടെ അഭിപ്രായത്തെ ബഹുമാനിക്കാതിരിയ്ക്കുവാൻ
 നിവൃത്തിയില്ലാതെ ആയി. അതുകൊണ്ടും കഴിഞ്ഞില്ല ശങ്കു
 ണ്ണിമേനോൻ എന്നൊരാളുണ്ട്. അയാൾക്കു ദീനമായി. കുട്ടൻ
 വാരിയർ എന്ന മറെറാരാൾക്കു അപതന്ത്രകവാതം പിടിച്ചു.
 എന്നുവേണ്ട വൈദ്യശാലപ്രവർത്തിക്കാരിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട പ
 ലക്കം ദീനം പിടിച്ചു. ലഹളയോടുലഹള. കഴിഞ്ഞില്ല. പ്രതി
 വിധിഹോമത്തിന്നു കൂടിയിരുന്ന പുളിയശ്ശേരി നമ്പൂതിരി ഒരു
 ദീവസം സന്ധ്യയ്ക്കുള്ള പ്രവൃത്തി കഴിഞ്ഞു ചെന്നു ഉണക്കഴി
 ഞ്ഞു കിടന്ന ഉടനെ യാതൊരു ദീനവും കൂടാതെ പെട്ടെന്നു മ
 രിച്ചുപോയി. ആകപ്പാടെ വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാരെല്ലാം
 ലഹളക്കാലത്തേക്കാൾ അധികം പരിഭ്രമിച്ചു. തെക്കോട്ടു പോ
 ക്കാൻ ഒരുങ്ങിയിരിപ്പുമായി. അതിനാൽ ചരിത്രനായകനും
 പരിഭ്രമിക്കേണ്ടതായിവന്നു. എന്നാൽ ചരിത്രനായകനും ഒന്നു
 മാത്രം നല്ല നിശ്ചയമുണ്ട്. ആഭിചാരങ്ങളൊന്നും തന്റെ നേരെ
 ഫലിക്കയില്ലെന്നതന്നെ. അതിന്നുള്ള കാരണം തന്റെ നിഷ്ഠ
 ഉക്തമായ ഈശ്വരഭക്തിതന്നെ. എന്നാൽ പ്രവൃത്തിക്കാരെ
 സ്സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം ഈ ധൈര്യം അന്നുണ്ടാവാൻ
 നിവൃത്തിയില്ലെന്നുവന്നു. ആരെല്ലാം ഇവിടെ പ്രധാനപ്പെട്ട
 വരുണ്ടോ അവർക്കെല്ലാം ഒന്നല്ലെങ്കിൽ മറെറാരു ദീനം ഉണ്ടു.
 ചിലരുടെതെല്ലാം അപായകരവും ആണു. അപ്പോഴേക്കീയാഭി
 ചാരക്കേസ്സു കോട്ടയ്ക്കു ലെണ്ടും പരന്നു. ഓരോരുത്തരും ഓരോന്നു

സംശയിച്ചു സ്വാഭിപ്രായം പറഞ്ഞുതുടങ്ങി. ഇതു വലിയ ഗ്രഹ പിഴയായിത്തീർന്നു. പറയുന്നത് ഉത്തരവാദിത്വമില്ലാത്ത ആരെങ്കിലുമാണ്. നീരസം വർദ്ധിക്കുന്നത് ചരിത്രനായകനോടാണ്. ഇതു മുത്തുമുത്തു പല അനിഷ്ടസംഭവങ്ങളും ഉണ്ടായി. എന്നു മാത്രമല്ല, ചരിത്രനായകൻ ഏറ്റവും അധികം സ്നേഹിക്കുന്നത് ആരെയാ, ചരിത്രനായകനെ ഏറ്റവും അധികം സ്നേഹിക്കുവാനും നന്ദി വിചാരിക്കുവാനും ബാധ്യതപ്പെട്ടയാൾ ആരെ ആ മനുഷ്യനേയും, കൂട്ടത്തിൽ ഭയങ്കരമായ നിലയിൽ എത്രഭാഗത്തു നില്ക്കുന്നതായി കാണുവാനിടയായി. ഇതു കണ്ടപ്പോൾ, ജലിയസ്സ് സീസക്സ് തന്റെ പ്രധാനമന്ത്രികൂടി കത്തി കൊണ്ടു കത്തുവാണൊരുങ്ങിക്കണ്ടപ്പോൾ എന്തൊക്കെ വികാരമാണോ ഉണ്ടായതു അതെല്ലാം ചരിത്രനായകനും ഉണ്ടായി. പ്രകൃത്യാ ധൈര്യമുള്ള ആളാണെങ്കിലും ഈ സംഭവം ചരിത്രനായകനു അതിയായ ബുദ്ധിക്ഷയത്തിനും വ്യസനത്തിനും ഇടയാക്കിത്തീർത്തു. ഇതു പുറത്തുപറഞ്ഞാൽ ഇതിലും അധികം അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾക്കിടയാകുന്ന കാര്യമായാൽ സംഗതി ഉള്ളിൽതന്നെ ഒതുക്കിവെക്കുകയല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ലെന്നും വന്നു. അതിനാൽ ഈ കഷ്ടാവസ്ഥയെ പരിഹരിക്കുന്നതിന്നു ദൈവം മാത്രമേ ശക്തനായിരുന്നുള്ളൂ. ഇതുതന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആലോചിച്ചു വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഒരിക്കൽ താഴെപറയുന്ന ശ്ലോകങ്ങൾതോന്നി. അതിനാലെ മനസ്സമാധാനം വരികയും ചെയ്തു.

“വിധായ വിപദാം നാശം ദദാത്യവിലസമ്പദം

കൃപാലുരീശപരോ മഹ്യം കുതശ്ലോചാമൃഹം പുനഃ.

സമൃദ്ധമായ സഭാ യത്നം കരിച്ചെടുത്തതന്ത്രീതഃ

സർവ്വം പരോപകാരായ സ്വീയ സംരക്ഷണായ ച.

സഭാ നാരായണായാസ്തു സാഷ്ടാംഗം മെ നമസ്തുതിഃ

സച്ചിദാനന്ദരൂപായ സർവ്വസന്താപഹാരിണേ”.

ഇതിന്നുശേഷം ഉണ്ടായ പരമാനന്ദം നിരതിശയമാകുന്നു! മുമ്പുണ്ടായ വൃസനം ഇനി ഒരിക്കലും ഈ ജന്മത്തിലുണ്ടാവാത്തവിധം മനസ്സിൽനിന്നു മാഞ്ഞുപോകയുംചെയ്തു. അതവിടെ ഇരിക്കട്ടെ; നമ്പൂതിരിയുടെ മന്ത്രവാദവും പ്രതിവിധിയും എല്ലാം ചെയ്തു കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കും വൈദ്യശാല പ്രവൃത്തിക്കാരുടെ ഇടയിൽ ആകുപ്പാടെ ഒരു സമാധാനം കിട്ടി. അന്നുദീനം പിടിപെട്ടവരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന കെ. രാഘവചാരിയർ മാത്രം അന്നുള്ള ദീനം മാരാതെ കുറച്ചുമാസങ്ങൾക്കുശേഷം മരിച്ചുപോകതന്നെ ചെയ്തു. ബാക്കിയുള്ളവരുടെയെല്ലാം രോഗം ക്രമത്തിൽ സുഖപ്പെട്ടു.

കുസൃതിക്കാക്കീതുകൊണ്ടും സമാധാനമായില്ല. പിന്നെയെന്നൊക്കെയാണു മാറ്റം എന്നാലോചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. തെക്കേക്കരയിൽ താമസിപ്പിക്കപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ ചിലരെ തെറ്റിദ്ധരിപ്പിക്കുവാൻ ഇതിനിടെ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജമേദാർ കുറുപ്പ് അവരുടെ കൈയിലാണ്. മേലുദ്യോഗസ്ഥനായ സുബേദാർ, പ്രാപ്തനും സത്യസന്ധനമാണെങ്കിലും കീഴ്ദ്യോഗസ്ഥന്മാരെ അതിർകവിഞ്ഞു വിശ്വസിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ നില. കുറുപ്പിന്റെ ഉറപ്പും അതുതന്നെ. വല്ലതും ഫേതുവുണ്ടാക്കുവാൻ എല്ലാവരും ശ്രമിക്കുന്നതും ഉണ്ട്. അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഇതൊരിക്കൽ കലാശിപ്പിക്കണമല്ലോ എന്നു ദൈവത്തിന്നും തോന്നിയെന്നു തോന്നുന്നു. ഒരു അടികലശൽ ഉണ്ടായിച്ചു. തൃശ്ശിവപേരൂർക്കാരൻ അയ്യപ്പമേനോൻ എന്നൊരു മനുഷ്യൻ കോട്ടയ്ക്കൽവന്നു നിത്യനായിക്കൂടി. വൈദ്യശാലയിലെ ഫെഡ്ക്ലാക്കിന്റെ വീട്ടിൽ കുറച്ചുദിവസം താമസിച്ചു. അപ്പോൾ ആയാൾ ദുർവൃത്തനാണെന്നു ക്ലാക്കിന്നു തോന്നിയതിനാൽ ആയാളെ വീട്ടിൽ കടക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു നിരോധിച്ചു. അതു കേൾക്കാതെ ആയാൾ ചില പിൻബലമെല്ലാം കരുതി ക്ലാക്കില്ലാത്ത സമയംനോക്കി വീണ്ടും

അവിടെ കടന്നു ചെന്നതായി ക്ലാക്ക് അറിഞ്ഞു. പിന്നെ തമ്മിൽക്കണ്ട സമയം വാക്കേററമുണ്ടായി. അയ്യപ്പമേനോന്റെ വടി പിടിച്ചുപറിച്ചു ക്ലാക്ക് മറേറ ആളെ അടിച്ചു. അതാണു കേസ്സ്. അടികലശൽ ഉണ്ടായതു മുൻപറഞ്ഞ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തിന്റെ മുമ്പിൽവെച്ചാണ്. ക്ലാക്ക് ഇതു കഴിഞ്ഞ ഉടനെ മേലുദ്യോഗസ്ഥനോടു ചെന്നു മര്യാദയ്ക്കു ക്ഷമായാചനം ചെയ്യയും ഉണ്ടായി. പക്ഷേ തന്നോടു പറഞ്ഞില്ലല്ലോ എന്നായി കീഴുദ്യോഗസ്ഥൻ. ക്ലാക്ക് അവിടെനിന്നു പോന്ന ഉടനെ വൈദ്യശാലയിൽ അന്നു ഉണ്ടായ സംഭവം ചരിത്രനായകനേയും അറിയിച്ചു. “ചെയ്തതു വലിയ തെറ്റായിപ്പോയി. എങ്കിലും തല്ക്കാലം ഇങ്ങോട്ടു അടി കൊള്ളാതെ സൂക്ഷിക്കുകമാത്രം ചെയ്യണം. ബാക്കി എന്തൊക്കെയാണെന്നു റിയട്ടെ.” എന്നു ചരിത്രനായകൻ മറുപടിയും പറഞ്ഞു. കസ്യതിക്കാക്കിപ്പോൾ നല്ല അവസരം കിട്ടി. ഫെഡ് ക്ലാക്കിനെ ശിക്ഷിച്ചാൽ ചരിത്രനായകനു നല്ലവണ്ണം ഉള്ളിൽ തട്ടും. വൈദ്യശാലപ്രവൃത്തിക്കാർ പോക്കിരികളാണെന്നും ഇതുകൊണ്ടു സ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിയും എന്നൊക്കെ എല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചുതീർച്ചപ്പെടുത്തി അയ്യപ്പമേനോനെക്കൊണ്ട് അന്യായവും കൊടുപ്പിച്ചു. ഈ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരിൽ ചിലർ സാക്ഷിപറവാനും ഒരുങ്ങി. ഇനി ഇപ്പോൾ ഭയപ്പെടാതെ കഴിയുമോ? പിറേറന്നു പ്രതി ചെന്നു കാലുപിടിക്കാതിരിക്കുമോ? ആരാണു സാക്ഷി പറയുവാൻ പുറപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് എന്നു നോക്കണ്ടേ? എന്നൊക്കെപ്പറഞ്ഞ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരെയും ഇവർ അഭിമാനിച്ചിട്ടു കൂണ്ടു.. ഇതുവരെ വാറോലക്കാരും മറ്റും ആരാണെന്നു ചൂക്കതമായിട്ടില്ല. ഇപ്പോഴത്തേതു് അങ്ങിനെയല്ല. ചെറവശ്ശിരി രാമച്ചനെടുങ്ങാടി എന്നൊരാളാണു അയ്യപ്പമേനോനെ പരസ്യമായി സഹായിക്കുന്നത്. പിന്നിലാരെല്ലാമുണ്ട് എന്നു അത്ര അന്വേഷിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമില്ലല്ലോ. പ്രതി ഒന്നും ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടി

ല്ലെങ്കിലും 100ക. കൊണ്ടു ആ കേസ്സു തമ്മിൽ തീർത്തതരാമെ
 ന്നും മറ്റും ഈയാൾ രാത്രി ക്ലാക്കിന്റെ പടിക്കൽച്ചെന്നു വി
 ളിച്ചുപറവാൻ പല വീരവാദങ്ങൾ ജല്പിക്കുവാനും തുടങ്ങി.
 ക്ലാക്ക് ഇതുകേട്ടു ചരിത്രനായകനോടു എന്താണു വേണ്ടതെന്നു
 ചോദിക്കാതിരുന്നില്ല. “ക്രിമിനൽക്കേസ്സിൽ പരിഭ്രമിച്ചാൽ
 അപകടമാണ്. അതുകൊണ്ടു അവരെന്തൊക്കെയാണ് ചെ
 യുന്നതെന്നറിയുന്നതുവരെ മിണ്ടാതിരിക്കു”വാൻ പറഞ്ഞു. അ
 സ്ത്രായം ഒരു പകർത്തുവാങ്ങുവാനുപദേശിക്കാതിരുന്നതുമില്ല.
 അസ്ത്രായം കൊടുത്തിട്ടും പ്രമാണികൾ ഒക്കെ സാക്ഷിപറയാൻ
 ഒരുങ്ങിട്ടും പ്രതിഭാഗം പരിഭ്രമിക്കുന്നതു കാണാനില്ല. അതി
 നാൽ ജമേദാർ കുറച്ചുഭയപ്പെടുത്തുവാൻ തക്കവണ്ണം ചിലതുപ
 റയുവാനും പറഞ്ഞയക്കുവാനും തുടങ്ങി. എന്നിട്ടൊ! ഇങ്ങേപ്പു
 റം അനക്കംതന്നെയില്ല. അതുകൊണ്ടും ഫലമില്ലെന്നു കണ്ട
 പോൾ പി. വി. ക്ലബ്ബുവാരിയർ അവർകളുടെ അടുക്കൽച്ചെന്നു
 അവരെല്ലാവരുംകൂടി പറഞ്ഞിരിക്കിത്തീർത്തു. പട്ടാളക്കാർ മുഷി
 ഞ്ഞാൽ ചരിത്രനായകൻ എന്തൊക്കെയാണ് ആപത്തു വ
 രാൻ പോകുന്നതു ആവാ എന്നു ക്ലബ്ബുവാരിയർ അവർകൾ ന
 ന്നെ ഭയപ്പെട്ടിരിക്കണം. ചരിത്രനായകനു ഭയമില്ലാത്തതു മ
 റൊന്നുമല്ല. ഏകാകിയായിരിക്കുന്ന -ആൾക്കു മരിച്ചാലെന്താ
 ണു, ഇരുന്നാലെന്താണ്. ദൈവത്തിന്നാവശ്യമുണ്ടെങ്കിലിരി
 കാം. അല്ലെങ്കിൽ മരിക്കാം. എന്നാൽ പ്രാരബ്ധക്കാരുടെ മ
 നഃസ്ഥിതി റം തരത്തിലാവില്ലല്ലോ. അവർ പല മനോരാജ്യ
 ങ്ങളും പരിഭ്രമങ്ങളുമുണ്ടായിരിക്കും. ഭാര്യക്കു സ്വത്തു സമ്പാദി
 ച്ചുകൊടുത്തതു പോരാ; മകന്റെ പഠിപ്പു കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല; മക
 ൾക്കു ഭർത്താവുണ്ടാവാൻ വൈകിയിരിക്കുന്നു; ഇങ്ങിനെയുള്ള
 പല കാര്യങ്ങളും സാധിച്ചിട്ടുവേണം അവർ മരിക്കുവാൻ. മ
 റുള്ളവരെപ്പറ്റിയും ഇവർ തങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തിന്നനുസരി
 ച്ചു മാത്രമേ പരിഗണിക്കുവാൻ ശക്തിയുണ്ടാകയുള്ളൂ. അതു

കൊണ്ടു മറ്റു പല സംഗതികളിലുമെന്നപോലെ ഇതിലും ചരിത്രനായകന്റെ മനോഗതി ഇന്നതാണെന്നു ഇവർക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. ഇതാണു തമ്മിൽ വ്യത്യാസം. പിന്നെ കേസ്സിന്റെ സ്ഥിതി ആലോചിച്ചാൽ അടികലശൽ കുറവും തെളിയുന്നതാണെങ്കിൽതന്നെ പ്രതി ഒരു ആണിനുചിതമായ പ്രവൃത്തിയാണു ചെയ്യതെന്നു ധാരാളം തെളിവുകൊടുക്കുവാൻ കഴിയും. അതിന്നു തടവുശിക്ഷ വിധിക്കയാണെങ്കിൽതന്നെ, ആണല്ലേ നല്ല പൊരുഷത്തോടുകൂടി ജെയിലിൽ കിടക്കാം. അതല്ല, പിഴയാണ് വിധിക്കുന്നത് എങ്കിൽ അതു അടയ്ക്കുവാൻ പ്രയാസവും ഇല്ല. ആയുർവൈദ്യശാലയിലെ വിശ്വസ്തപ്രവൃത്തിക്കാരനാകുകൊണ്ടു ജെയിലിൽനിന്നു വന്നാലും മുൻസ്ഥിതിക്കു യാതൊരു വ്യത്യാസവും വരുന്നതല്ല. കളവു മുതലായ കുറ്റങ്ങളൊന്നുമല്ലല്ലോ. ഏതായാലും ശ്രീമാൻ പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയർ അവർകൾക്കു പ്രതിയെ വിളിച്ചു കേസ്സുങ്ങിനെയായാലുംതമ്മിൽത്തീരണം അല്ലെങ്കിൽ വലിയ പോരാളിയാണെന്നും മറ്റും പറഞ്ഞു. ആയാൾക്കു സംശയമായി. ചരിത്രനായകനോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ മിണ്ടാതിരിക്കുവാൻതന്നെ പിന്നെയും ഉപദേശിച്ചു. അതിന്നു ശേഷം കൃഷ്ണവാരിയർവർകൾ ചില സ്നേഹിതന്മാരോടുകൂടി വന്നു ചരിത്രനായകനോടു നിബ്ബന്ധമായിപ്പറഞ്ഞു. പറഞ്ഞതു മറൊന്നുമല്ല. കേസ്സു തമ്മിൽ തീർപ്പിച്ചതരേണമെന്നു പട്ടാളമേലുദ്യോഗസ്ഥനോടു ചരിത്രനായകൻതന്നെ ഒന്നു പറയണം. എന്നാൽ പിന്നെ കാര്യങ്ങൾ ഒക്കെ താൻ ശരിപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളാമെന്നുതന്നെ. അപ്പോൾ ചരിത്രനായകന്റെ വിചാരം എന്തായിരുന്നു എന്നുവെച്ചാൽ, അവർ ഇത്ര സ്വാധീനമാണെങ്കിൽ അന്യായം പിൻവലിപ്പിച്ചാൽപോരെ? ചരിത്രനായകനെ അതിനെന്തിന്നു കെട്ടിയെടുക്കുന്നു? എന്നായിരുന്നു. അതു പറയാതിരുന്നതുമില്ല. അതുകൊണ്ടു കൃഷ്ണവారి

യരവർകൾക്കു മനസ്സുമാധാനമായില്ല. അവർ വാശിപിടി
 ചിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു ചരിത്രനായകനപേക്ഷിച്ചിട്ടാണു തീ
 ന്നതു് എന്നു വരണം എന്നായി പിന്നത്തെ വാദം. കുറച്ചൊ
 ക്കെ ന്യായമല്ലെങ്കിൽകൂടി കാരണവന്മാർ അനന്തിരവന്മാരു
 ടെ അഭിപ്രായത്തെ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണു. എന്നാൽ കാരണ
 വരെ അപകടത്തിൽനിന്നു രക്ഷിക്കുവാനാണു താൻ ശ്രമിക്കു
 ന്നതെന്നാണു കൃഷ്ണവാരിയരുടെ ഭാവം. അതുകൊണ്ടു ഏതായാ
 ലും ഇഷ്ടമാണെങ്കിലും കഷ്ടമാണെങ്കിലും ആവശ്യപ്പെട്ടപ്രകാ
 രം ചെയ്യുകതന്നെ എന്നുറച്ചു. ചരിത്രനായകൻ കൃഷ്ണവാരിയ
 രവർകളോടുകൂടി പട്ടാള മേലുദ്യോഗസ്ഥൻ താമസിക്കുന്ന വീ
 ടിൽച്ചെന്നു. ആയാൾ വേണ്ടുവിധം ആദരിച്ചു. ഇരുന്നതിന്നു
 ശേഷം കേസ്സു തീർപ്പിച്ചുതരണമെന്നു ചരിത്രനായകൻ മുറ
 പ്രകാരം അപേക്ഷിച്ചു അപ്പോൾ കഴിയുന്നതും ശ്രമിക്കാമെ
 ന്നു ഭംഗിയായി ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തു. തി
 രിഞ്ഞപ്പോൾ അടുത്തു വേറെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻകൂടി ഉണ്ടായി
 രുന്നു. ഇയാൾ മററാരുമല്ല. ജമേദാർ കറുപ്പുതന്നെ. ഇയാളെയാ
 ണു കസ്യതിക്കാർ ചരിത്രനായകന്റെ അല്ലെങ്കിൽ വൈദ്യശാ
 ല പ്രവൃത്തിക്കാരുടെ അഹമ്മതി തീർക്കുന്നതിന്നുള്ള പ്രത്യേകഭാ
 രം ഏല്പിച്ചിരുന്നതു്. ആയാൾക്കും ചരിത്രനായകൻ മുറ
 യ്ക്കു സലാം കൊടുത്തുപോന്നു. എന്നാൽ ആയാളുടെ കണ്ണു വീ
 ങ്ങും ചുവന്നിരുന്നതേ ഉള്ളു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പി. വി.
 കൃഷ്ണവാരിയരും ചില മദ്ധ്യസ്ഥന്മാരും വന്ന് അന്യായക്കാര
 നു പ്രതി 50 ക. കൊടുത്തു കാൽക്കൂട്ടം തമ്മിൽ തീരുക എ
 ന്നു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. 100 ക. എന്നതു
 50 ആക്കിയതു തങ്ങളുടെ സാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടാണെന്നായിരുന്നു
 ആ മദ്ധ്യസ്ഥന്മാരുടെ ഭാവം. എന്നാൽ ചരിത്രനായകൻ അ
 തൊന്നും സമ്മതിച്ചില്ല. അദ്ദേഹം അതുകൂടി ചോദിച്ചു.
 “ഹാ! ഹാ! ഇതിന്നാണോ എന്നെക്കൊണ്ടു അപേക്ഷിച്ചതു.

ആ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പുറമെനിന്നു കോട്ടയ്ക്കുപേയ്ക്കു വന്നവരാണു്. അവർക്കീവക കാര്യങ്ങളിലൊന്നും കൈയിടേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ല. എന്നാലും അവരെ മാനിച്ചയച്ചുകൊടുക്കാമെന്നുവെച്ചു നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം ഞാൻ ചെയ്തു. എന്നിട്ടിപ്പോൾ എനിക്ക് അവമാനകരമായ വിധത്തിൽ തീർപ്പു കല്പിക്കണോ ചെയ്തൂത്? ഞാനതു സമ്മതിക്കുകയില്ല. പണം കൊടുക്കുവാനുപദേശിക്കുകയുമില്ല.” ചരിത്രനായകൻ ഇങ്ങനെ ഖണ്ഡിതമായിപ്പറഞ്ഞതു വന്നവർക്കൊക്കെ വലിയ ഇച്ഛാഭംഗത്തിന്നു കാരണമായി. ഇനി വരാനുള്ളതൊക്കെ അനുഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഞങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതു ചെയ്തു, എന്നായി അവരുടെ ഭാവം. ചരിത്രനായകൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു. “അങ്ങിനെ 50-ക കൊടുത്താൽതന്നെ അതു വാങ്ങിവെച്ചു വീണ്ടും 50-ക കൊടുക്കണമെന്നു അവർ ശരിക്കിലല്ലെന്നു എങ്ങനെ ഞാൻ വിശ്വസിക്കും? മുമ്പു 100-ക കിട്ടണമെന്നു പറഞ്ഞതല്ലേ?” “അതില്ല 50-ക കൊടുത്താൽ പിന്നെ തീരാതിരിക്കുകയില്ലെന്നു താൻ ഏല്ക്കാ”മെന്നു അവരിൽ ഒരാൾ പറഞ്ഞു. ആരേറ്റാലും ശരി! പണം കൊടുത്തു മാനമില്ലാത്ത വിധത്തിൽ തീർപ്പിക്കുവാൻ താനൊരുക്കമില്ലെന്നു ചരിത്രനായകൻ വീണ്ടും തീർച്ചപറയുവാൻ എല്ലാവരും പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു മടങ്ങിപ്പോയി. രണ്ടുദിവസം പിന്നെയും ഇവരെല്ലാവരുംകൂടി ആലോചിച്ചു. ചെറുവശ്ശീരി കടിക്കുന്നിനെടുങ്ങാടിയും (രാമച്ചനെടുങ്ങാടിയുടെ അനുജൻ) പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരും കൂടിവരികയും. “ജ്യേഷ്ഠനും മറ്റും ആലോചിച്ചു 25-ക. യായാൽ തമ്മിൽ തീരാമെന്നു വെച്ചിരിക്കുന്നു. അതു കൊണ്ടു ആ വിധത്തിൽ കാര്യം കലാശിപ്പിക്കണമെന്നു മിസ്റ്റർനെടുങ്ങാടി നിബ്ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. “കൃഷ്ണവാരിയർക്കും മറ്റുംകാര്യം മനസ്സിലായിട്ടില്ല. ഈ ഉശിരന്മാരുടെ ഉശിരല്ലാം കൂട്ടിൽ കേറുമ്പോൾ പൊളിഞ്ഞുപോകും. ഉള്ളകളിൽ മുഴുവൻ പുറത്തു വരും. അതാണവർ തമ്മിൽത്തീരാതിരുന്ന യൂതിപ്പെടുന്ന

തു. പ്രതിഭാഗത്തുള്ള ധൈര്യവും അതുതന്നെയാണ്. പക്ഷേ ഈ രഹസ്യം അറിയാത്തതുകൊണ്ടാണ് ശിപാർശി പറയാൻ വന്നവർ അധികം പരിഭ്രമിക്കുന്നത്. ഏതായാലും 25-കയല്ലേ, പോയാൽ പോകട്ടെ; എന്നാലവരുടെ ഇഷ്ടത്തിന്നു അങ്ങനെ ആയിക്കളയാം.” എന്നു ഒടുവിൽ ചരിത്രനായകനും പറഞ്ഞു. അതു 1922 മെയി 27-ാംനേ- ശനിയാഴ്ച രാവിലെ യായിരുന്നു.

ചരിത്രനായകനു ഉള്ളിലൊന്നും പുറത്തു മറെറൊന്നും ആയിരിപ്പാനോ പറവാനോ പ്രവർത്തിപ്പാനോ ഒരിക്കലും സാധിക്കുന്നതല്ല. അതുകൊണ്ടു ഒന്നുകൂടി പറഞ്ഞു “അങ്ങനെ തീരുന്നപക്ഷം ഇപ്പോൾതന്നെ തീരണം. വൈകുന്നേരം എനിക്കു കോഴിക്കോട്ടയ്ക്കു പോകേണ്ടതുണ്ട്. അത്രയുമല്ല ഈ അന്യായക്കാരന്റെ പേരിൽ തൃശ്ശിവപേരൂരിൽനിന്നൊരു കേസ്സു വരുവാൻ സംഗതിയുണ്ട്. അങ്ങനെ വരുന്നപക്ഷം ന്യായമായ സഹായം ചെയ്യാമെന്നു താൻ ഏറ്ററിട്ടും ഉണ്ടു. അതുകൊണ്ടു കോഴിക്കോട്ടയ്ക്കു പോകുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ എല്ലാം കഴിയണം.” ഈ ഒടുവിൽ പറഞ്ഞ കേസ്സിന്റെ സംഗതി യഥാർത്ഥമാണെന്നു ആ വന്നവരാരും വിശ്വസിച്ചില്ല. ഭീഷണിയാണെന്നെ ധരിച്ചുള്ളു. കോഴിക്കോട്ടയ്ക്കു പോകുന്നതിന്നുമുമ്പു വരാമെന്നു പറഞ്ഞു അവർപോയി. പിന്നെ ആരേയും കണ്ടില്ല. ചരിത്രനായകൻ വൈകുന്നേരം കോഴിക്കോട്ടയ്ക്കും പോയി. പിറ്റേന്നു ഞായറാഴ്ച കോഴിക്കോട്ടു ദീനക്കാരുടെ തിരക്ക് അധികമായിരുന്നതുകൊണ്ടു രാത്രി 8 മണിക്കേ കോട്ടയ്ക്കൽ മടങ്ങിയെത്തുവാൻ സാധിച്ചുള്ളു. ഇവിടെ വന്നപ്പോൾ വൈദ്യശാലയുടെ മുറ്റത്തെല്ലാം ജനങ്ങൾ നിറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ക്ഷീണത്താൽ അപ്പോൾ ഒന്നും ചോദിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. മുകളിൽപോയി കാപ്പികുടിച്ചു ക്ഷീണം തീർത്തപ്പോഴേയ്ക്കും വർത്തമാനം ഒരാൾ വന്നു പറഞ്ഞു. അടികലശൽകേസ്സിലെ അന്യായക്കാരൻ അ

യുപ്പമേനോന്റെ പേരിൽ വിശ്വാസവഞ്ചന, ചതി ഈ കുറ്റങ്ങൾ ചുമത്തി ഏതൊ ഒരു സ്ത്രീ അന്യായം ബോധിപ്പിച്ചതിനാൽ ആവക വാറണ്ടുംകൊണ്ടു കൊച്ചിപ്പോലീസ്സുവന്നു ആയാളെ അറസ്റ്റു ചെയ്തിരിക്കയാണെന്നും, അറസ്റ്റു ചെയ്ത സബ്ജിൻസ്പെക്ടർ വേറെ എങ്ങും പരിചയമില്ലാത്തതിനാൽ തലക്കാലം ഇവിടെക്കൊണ്ടു വെച്ചിരിക്കയാണെന്നും ആണ് പറഞ്ഞത്.

അതുതന്നെ! കോടതികളിൽ ഒരു ഹരജി കൊടുത്താൽ മറുപടിയാവണമെങ്കിലുള്ള താമസം എല്ലാവർക്കും അറിയാം. കൊച്ചിൻപോലീസ്സിനു ബ്രിട്ടീഷിൽനിന്നു ഒരു പ്രതിയെപ്പിടിക്കണമെങ്കിൽ വളരെ പ്രയാസമുണ്ട്. അന്യായം ഫയലായാൽ മജിസ്ട്രേട്ടു സപാഭിപ്രായം പോലീസ്സുകമ്മീഷണർക്കുതന്നെ. കമ്മീഷണർ ദിവാനോടപേക്ഷിക്കണം. ദിവാൻ റസിഡണ്ടിനെഴുതി അവിടെ സമ്മതിക്കണം. ആ സമ്മതം പിന്നെ ദിവാൻവഴി ക്രമത്തിൽ കിഴോട്ടു മജിസ്ട്രേട്ടുകോടതിവരെ എത്തിയതിനുശേഷം മജിസ്ട്രേട്ടു സബ്ജിൻസ്പെക്ടറെ അധികാരപ്പെടുത്തണം. ഈ സംഗതികളൊക്കെ ഇത്രവേഗത്തിൽ നടത്താൻ തക്ക സാമർത്ഥ്യമുള്ള ഈ സ്ത്രീ ആരാണെന്നു മറുക്കുവർകൾ വാൻ ഉൽക്കണ്ഠയുണ്ടായിരിക്കാം. ആ സ്ത്രീക്കു വിഷ്ണുമായ എന്നാണു പേരെന്നു മാത്രം തൽക്കാലം ധരിച്ചാൽമതി.

ചരിത്രനായകൻ വന്നതിനുശേഷം അധികം താമസിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പായി ശ്രീമാൻ കൃഷ്ണവാരിയരും മി. കടിക്കിനെടുങ്ങാടിയും വന്നു. അയ്യപ്പമേനോനെ പോലീസ്സുകാർ അറസ്റ്റ് ചെയ്ത സംഗതിയും മറ്റും അപ്പോൾ കടിക്കിനെടുങ്ങാടി പറഞ്ഞപ്പോഴായിരുന്നുവത്രെ ശ്രീമാൻ കൃഷ്ണവാരിയർ ധരിച്ചത്. അദ്ദേഹം ധാരാളം പണിത്തിരക്കുള്ള ആളാണ്. ചരിത്രനായകൻ ഇല്ലാത്ത അവസരത്തിൽ വൈദ്യശാലയിൽനിന്നു പല ബഹളങ്ങളും കേൾക്കുക പതിവാണ്. അതുകൊണ്ടു ആവക

വർത്തമാനങ്ങൾ അറിയാത്തതിൽ അതൃപ്തരായി. ഏതായാലും അക്കഥ പോകട്ടെ. ആ സന്ദർഭത്തിൽ മി. കടിങ്ങിനെടുങ്ങാടി ചരിത്രനായകനോടൊന്നു ചോദിച്ചു. “എന്നാൽ കേസ്സ തമ്മിൽ തീരുക്കയല്ലേ?” ചരിത്രനായകൻ:—“എന്താണു വിരോധം? യാതൊരു തരക്കേടുമില്ല. പക്ഷേ, ഇപ്പോൾ അന്യായക്കാരനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇനി പണം കൊടുത്തു തീരേണ്ടതുണ്ടോ? ഏതായാലും പണം തരുന്നതിന്നു എനിക്കു യാതൊരു വിരോധവുമില്ല. ഞാൻ പറഞ്ഞതിനൊട്ടു മാറാവുമില്ല.” കടുങ്ങിനെടുങ്ങാടി—(ക്രോധത്തോടെ) “പണം ഉണ്ടെന്നു വെച്ചിട്ടു സാധുക്കളെ ഉപദ്രവിക്കയല്ല വേണ്ടതു.” അയ്യപ്പമേനോനും സഹായികളും സാധുക്കളാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായം കേട്ടപ്പോൾ ചരിത്രനായകൻ മറുപടിപറഞ്ഞു:—“പണം ഉണ്ടെങ്കിൽ അതു ആവശ്യത്തിന്നു ചിലവിടാനാണു്. സാധുക്കളെ ആരേയും ഞാൻ ഉപദ്രവിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ ഈ കേസിൽ പ്രമാണപ്പെട്ടവർ സാക്ഷി പറയുന്നുവെന്നതുകൊണ്ടു് ഒന്നും ഞാൻ ഭയപ്പെടാൻ വിചാരിക്കുന്നില്ല. കലക്ടർ സാക്ഷി പറഞ്ഞ കേസ്സുകൾതന്നെ പലതും വിട്ടിട്ടുണ്ടു്.” ഇതു കേട്ടപ്പോൾ നെടുങ്ങാടി ക്ഷോഭിച്ച് ബദ്ധപ്പെട്ടു് ഇറങ്ങിപ്പോയി. “നില്ക്കൂ! നില്ക്കൂ!” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കൃഷ്ണവാരിയർ പിന്മേയും ഇറങ്ങി.

ചരിത്രനായകന്റെ കുളിയും ഉണ്ണും കഴിഞ്ഞപ്പോഴേക്കു രാത്രി 10 മണിയായി. കിടക്കാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ “മിസ്റ്റർ കുറുപ്പും സന്നാഹങ്ങളും താഴെത്തുറന്നിട്ടുണ്ടു്. ഒന്നു കാണണമെന്നാവശ്യപ്പെടുന്നു” എന്നു ഒരാൾ മുക്കളിൽവന്നു പറഞ്ഞു. വരാൻ പറഞ്ഞു, കസേലകൊടുത്തു ഇരുത്തി. ചരിത്രനായകൻ—“എന്താണിങ്ങിനെ അസമയത്തു പുറപ്പെട്ടതു്?” എന്നു ചോദിച്ചു. കുറുപ്പിന്റെ കണ്ണു വല്ലാതെ ചുക്കുന്നു മറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ബയനറു്, റിവാൾവർ, മുതലായ എല്ലാ ആയുധങ്ങളും ധരിച്ചു

വലിയ ഗൗരവത്തോടുകൂടിയാണ് മൂപ്പരുടെ സ്ഥിതി. രണ്ടു പട്ടാളക്കാരെകൂടി മേല്പോട്ടു കയറ്റിക്കൊണ്ടുവന്നു വാതിൽക്കൽ പാറാവായി നിൽക്കിക്കൊണ്ടാണ് കാൽപ്പാട് പരവാൻ ഭാവിച്ചത്. ചരിത്രനായകനും കുറുപ്പും അഭിമുഖമായിരുന്നു. ഇയ്യോളുടെ വരവും പ്രകൃതവും എല്ലാം കണ്ടപ്പോൾ തലക്കാലം ഇയ്യോളെ ഒന്നും ക്ഷോഭിപ്പിക്കുന്നതല്ല നല്ലതു എന്നു തോന്നി. അതുകൊണ്ടു ഇങ്ങോട്ടു കോപിച്ചാലും അങ്ങോട്ടു ശാന്തമായിത്തന്നെ സംസാരിപ്പാൻ നിശ്ചയിച്ചു.

കുറുപ്പ്—(ഗൗരവത്തോടെ) “എന്താണു കേസ്സു തീർപ്പിക്കാത്തതു?”

ചരിത്രനായകൻ—(ചിരിച്ചു) എന്തു കേസ്സു? (ആയാൾക്കു ചിരി ഒട്ടും രസമായില്ല.)

കുറുപ്പ്—ശിനാമേനോന്റെ കേസ്സു?

ചരി—“അതു ഞാനെന്തു തീർപ്പിക്കാനാണു? അന്യായക്കാരൻ നിങ്ങളുടെ സ്വാധീനമല്ലെ? അതു പിൻവലിപ്പിച്ചേക്കണം.”

കുറുപ്പ്—“അതു പോരാ, നിങ്ങൾ തീർപ്പിക്കണം.”

ചരി—“അങ്ങിനെ വേണമെങ്കിൽ വെളിച്ചായതിന്നുശേഷം തീർപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കാം.”

കുറുപ്പ്—“അതുപോര ഇപ്പോൾതന്നെ വേണം.”

ചരി—“ഇപ്പോൾ എനിക്കു ശരീരസുഖം ഇല്ല. കോഴിക്കോട്ടു നിന്നു വന്നിട്ടുള്ള ക്ഷീണമാണു.”

കുറുപ്പ്—“എന്നാലും ഇപ്പോൾതന്നെ കൂടാതെ കഴിയില്ല.”

ചരി—“അവക്കാക്കും ഇവിടെ രാത്രി പണിയില്ല. വിളിക്കുകയും പതിവില്ല.”

കുറുപ്പ്—“എന്നാൽ ഞാൻ വിളിപ്പിക്കാം.”

ചരി—“അതു വേണ്ട. എല്ലാം നാളെയാവാം.”

കുറുപ്പ്—“നിങ്ങൾക്കു മിലിററി പെരുവർ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് അറിയാമോ?”

ചരി--“അതെങ്ങിനെ ഞാനറിയും? തിക്തം കഷായത്തിന്റെ പെരുവർ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ മാർഷ്യൽപാ തുടങ്ങിയതു മുതൽക്കു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ നോട്ടീസുകളെല്ലാം ഞാൻ സശ്രദ്ധം വായിച്ചിട്ടുണ്ട്.”

കുറുപ്പ് വീണ്ടും വീണ്ടും ഇതുപോലെയും ഇതിലധികമായും ഓരോന്നു ഉച്ചത്തിൽ കുറേ നേരം പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. താഴത്തു ചുറ്റും ആളുകൾ നിറയെക്കൂടിയിരിക്കുന്നു. ശ്രീമാൻ കൃഷ്ണവാരിയർ എന്തു സംഭവിക്കുവാൻ പോകുന്നുവോ എന്നറിയാതെ പരിഭ്രമിച്ചു പ്രസ്സിന്റെ വരാന്തയിൽ കാത്തിരിക്കുന്നു. രാമച്ചനെടുങ്ങാടി വിളക്കു കാണിച്ചുകൊടുത്തുകൊണ്ടാണു പട്ടാളക്കാരെ കൊണ്ടുവന്നത്. പടിക്കൽ വന്നപ്പോൾ വൈദ്യശാലയിലേയ്ക്കു കടക്കാതെ എവിടെയ്ക്കോ മാറിനിന്നിരുന്നു. ഏതായാലും കുറുപ്പിന്റെ അധിക്ഷേപം മൂക്കുവാനാണു ഭാവമെന്നറിഞ്ഞപ്പോൾ ചരിത്രനായകൻ താഴത്തേക്കു വിളിച്ചു:- “ആരവിടെ? സബ്ജിൻസ്പെക്ടറുടെ ഊണു കഴിഞ്ഞുവെങ്കിൽ ഇങ്ങോട്ടു വരുവാൻ പറയ്” എന്നു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം അധികം താമസിയാതെ മുകളിലേയ്ക്കു കയറിവന്നു. പാറാവുനിന്നിരുന്ന പട്ടാളക്കാർ വഴി ഒഴിച്ചുകൊടുത്തു. അപ്പോൾ കയറിവന്നതു സബ്ജിൻസ്പെക്ടർ മിസ്റ്റർ ചുമ്മാർ ആയിരുന്നു. ഈ കുറുപ്പു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ കുറേക്കാലം പണിയെടുത്തിട്ടുണ്ടു. പോക്കിരിത്തരംകൊണ്ട് ഒരു വിധത്തിലും നിവൃത്തിയില്ലാത്തതിനാൽ ആയാൾ ഇയ്യൊളെ ജെയിലിലയക്കാതെ ഒരു വിധം ഒഴിച്ചുവിട്ടതായിരുന്നു. സബ്ജിൻസ്പെക്ടറെക്കണ്ടപ്പോൾ കുറുപ്പിന്റെ മുഖം വല്ലാതെയായി. അന്യോന്യം സലാം കൊടുത്തു. ഇതുവരെ കുറുപ്പു വിചാരിച്ചിരുന്നത് അയ്യപ്പമേനോനെ അറസ്റ്റുചെയ്തു എന്നു പറയുന്നതൊക്കെയും എന്തോ കൃത്രിമവും

ഭീഷണിയും ആണെന്നായിരുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നു. ഏതായാലും പെട്ടെന്നു ആയാളുടെ മുമ്പം മയ്യാദക്കാരന്റേതായി. ചരിത്രനായകൻ ഇവിടെ നടന്ന കഥയൊന്നും സബ്ജിൻസ്പെക്ടറെ അറിയിച്ചതുമില്ല. സബ്ജിൻസ്പെക്ടർ ബുദ്ധിമാനാകുകൊണ്ടു മറെറൊന്നും തമ്മിൽ സംസാരിക്കുന്നതിന്നുമുമ്പേതന്നെ കുററക്കാരനെ ബ്രിട്ടീഷുപോലീസിൽ ഏല്പിച്ചു ഒപ്പുവാങ്ങി. ഹെഡ് കൺസ്റ്റേബിൾ വൈദ്യശാലയിൽത്തന്നെ അപ്പോൾ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ഇതെല്ലാം കഴിഞ്ഞശേഷം “നിങ്ങൾ വന്നിട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടു കാണാൻ വന്നതാണ് ഞാൻ” എന്നു കുറുപ്പു സബ്ജിൻസ്പെക്ടറോടു പറഞ്ഞു. ആയാൾ നന്ദിപറഞ്ഞു. സുബ്ബദാക്ഷിണിങ്ങളെ ഒന്നു കാണണമെന്നുകൂടി ആവശ്യമുണ്ടു് എന്നായിരുന്നു കുറുപ്പു പിന്നെപ്പറഞ്ഞതു്. അന്നു് ഇൻസ്പെക്ടർ കുരുവായിരുന്നതിനാൽ നടക്കുവാൻ വാസ്തവത്തിൽ പ്രയാസമുണ്ടു്. എങ്കിലും താല്പര്യത്തിന്നു് ഒന്നിച്ചുപോയി. പക്ഷെ അതുകൊണ്ടു കുറുപ്പു് ഉദ്ദേശിച്ച പ്രയോജനം ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. കുറുപ്പിന്നു ആകുപ്പാടെ വലിയ ഇച്ഛാഭംഗവും പ്രേരകന്മാരെ സന്തോഷിപ്പിച്ചു് പ്രതിഫലം വാങ്ങുവാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ വലിയ പശ്ചാത്താപവും ഉണ്ടായിരിക്കാമെങ്കിലും സബ്ജിൻസ്പെക്ടറെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടിട്ടൊ, എന്തൊ ചരിത്രനായകനോടു് ഉപചാരം പറഞ്ഞു സലാം കൊടുത്തിട്ടുതന്നെയാണു സബ്ജിൻസ്പെക്ടരൊന്നിച്ചു പോയതു്. അതിന്നുശേഷം കുററക്കാരനെ പിറേറന്നു 24 മണിക്കൂർ കഴിയുന്നതിന്നു മുമ്പു തിരൂരങ്ങാടി മജിസ്ട്രേട്ടുമുമ്പാകെ ഹാജരാക്കി. ജാമ്യത്തിനാലും ഇല്ലാത്തതിനാൽ അപ്പോൾത്തന്നെ ജെയിലിലേയ്ക്കയച്ചു. സബ്ജിൻസ്പെക്ടർ തൃശ്ശിവപേരൂർക്കു പോകുകയും ചെയ്തു.

ജമേദാർ വന്നുപോയശേഷം ചരിത്രനായകൻ കിടന്നുവെങ്കിലും പലവക ആലോചനയാൽ ഉറക്കം വന്നില്ല. നേരത്തെ തപ്പാലിന്നു വിവരമെല്ലാം കാണിച്ചു ഡിസ്ട്രിക്ട് പോലീ

സ്സു സുപ്രധെണ്ടിന്നു ഒരു കത്തെഴുതി. കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോഴേയ്ക്കും അസിസ്റ്റാണ്ടു സുപ്രധെണ്ടു വന്നു. കുറുപ്പു തലേദിവസം വരുമ്പോൾ അന്നു താൻ കോട്ടയ്ക്കുപോയി, മറ്റൊരു ദിക്കിലാണെന്നു റിക്കാർട്ടാക്കുക മുതലായ ചില കരുതലുകളെല്ലാം ചെയ്തിരുന്നവനെ. പക്ഷേ ഏ. എസ്സ്. പി. പെട്ടെന്നു വരുന്നതായും ആരും ലേശംപോലും ഓർത്തിരുന്നില്ല. അതിനാൽ സുബോർതന്നെ നേരിട്ടു പരമാത്മമെല്ലാം അറിയിക്കുകയും ഏ. എസ്സ്. പി. യും സുബോർതനോടുകൂടി വൈദ്യശാലയിൽ വന്നു അന്വേഷണം നടത്തി ചരിത്രനായകന്റെ വാത്സാഴിയും മറ്റും എടുത്തുകൊണ്ടുപോകയും ചെയ്തു. ചരിത്രനായകൻ ഇതുകൊണ്ടുതന്നെ കാര്യം അവസാനിപ്പിച്ചില്ല. ക്രമമായി കേസ്സുകൊടുപ്പാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അന്വായം തെയ്യാറാക്കി. അപ്പോഴേക്കും സർക്കിൾ ഇൻസ്പെക്ടർ എത്തി. അദ്ദേഹവും സുബോർതനോടുകൂടി വന്നു കേസ്സു കൊടുക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നു നിബന്ധിച്ചുപറഞ്ഞു. അന്നെയ്ക്കും സുബോർതന്റെ കാര്യം മുഴുവൻ മനസ്സിലായിരുന്നു. ഇൻസ്പെക്ടർ നിബന്ധിച്ചപ്പോൾ ചരിത്രനായകൻ അവസാനം അതു സമ്മതിച്ചു. ചരിത്രനായകൻ ഏപ്പോഴും സ്റ്റേറ്റിതമാക്കുകയീനമാണ്. അവരുടെ വാക്കു തെറ്റിനടക്കുവാൻ വളരെ മടിയുണ്ടു. ന്യായമല്ലാതെ എത്രക്കാൻ വന്നാൽ കൂട്ടാക്കിയില്ലെന്നു വരാം എന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. ഏതായാലും ഡി. എസ്സ്. പി. ക്കു എഴുതിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതിന്റെ ഫലം അറിയട്ടെ എന്നു വെച്ചു അന്വായം കൊടുക്കുന്നതു തൽക്കാലം നിർത്തിവെക്കുകയും ചെയ്തു. ഡി. എസ്സ്. പി. അന്നു പരേതനായ ഹിച്ചിക്കോക്ക് സാസ്റ്റ് അവർകളായിരുന്നു. ആയാൾ ഈ കുറുപ്പിനെ ഉടനെ വേറെ ഒരു ഡിവിഷനിലേക്കു മാറ്റി. അധികം താമസിയാതെ വേറെ ചില കുറ്റങ്ങൾക്കൂടി കണ്ടതിനാൽ ആയാളെ പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നു തീരെ പിരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ മനുഷ്യൻ ഇങ്ങിനെ എന്തൊക്കെയൊ പരാക്രമം കാണിച്ചുവെന്നല്ലാതെ

എം. എസ്. പി. യിലെയാകട്ടെ, പോലീസിലെയാകട്ടെ വേറെയാതൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥനാകാം ഇതിന്നു മുമ്പും പിമ്പും ചരിത്രനായകന്റെ സ്നേഹിതന്മാരല്ലാതെ വന്നിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, സ്ത്രീയായ ഏല്പാ സഹായവും അവരിൽനിന്നു എപ്പോഴും കിട്ടിക്കൊണ്ടാണിരിക്കുന്നതെന്നു പ്രത്യേകം നന്ദിയോടെ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ സംഭവത്തിലെ സൂത്രധാരനായ രാമചന്ദ്രനെടുങ്ങാടിക്കു പിന്നെ അധികം കേസുകളിലിങ്ങനെ ഭാരം വഹിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. കവികളുൾക്കൂടി എന്ന രോഗം ഉടനെ ബാധിച്ചു. അതിന്നു പലതും ചെയ്യുന്നോക്കിയെങ്കിലും, പാവം! കഷ്ടപ്പെട്ടു മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു.

അനവധി സഹായികളുടെ മുമ്പിൽവെച്ചു അയ്യപ്പമേനോനെ ഇങ്ങനെ അറസ്റ്റ് ചെയ്തു കൊണ്ടുപോയതു കണ്ടപ്പോൾ മുമ്പു സാക്ഷിപറയാൻ ഏറ്റുവാങ്ങുന്നവരാരും, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ പോലും, അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. അതിനാൽ അയ്യപ്പമേനോൻ കേസ്സി പിൻവലിക്കുവാൻ നിർബന്ധിതനായി. എന്നാലയാളുടെ മേലുള്ള കേസുകൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു പിന്നെയും എട്ടുപത്തുമാസം വേണ്ടിവന്നു. ഒടുവിൽ തൃശ്ശിവപേരൂരിൽ കോടതിയിൽനിന്ന് അയാൾക്ക് ഒരു കൊല്ലം കഠിനതടവുവിധിക്കുകയും അത് അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. തടവിൽനിന്നു വിട്ടശേഷം ഇയാളെ ചരിത്രനായകൻ ഒരിക്കൽ തൃശ്ശിവപേരൂരിൽവെച്ചു കാണുകയുണ്ടായി. അന്ന് അയാൾ പറഞ്ഞതെന്തെന്നാൽ, “ശിന്നമേനോൻ അടിച്ചതിൽ എനിക്കു യാതൊരു പരിഭവവുമില്ല. അതിൽ ഞാൻ തെറ്റുകാരൻതന്നെയാണ്. എന്നാൽ കോട്ടയ്ക്കുള്ള സ്നേഹിതന്മാരെന്നെ ഇങ്ങനെ ചതിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നില്ല.” പാവം! ജെയിലിലേയ്ക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുമ്പോൾ ജാമ്യം നില്ക്കുവാൻ ആരും ചെയ്തില്ല. അതിരിക്കട്ടെ, കൈയിൽ കാത്തുള്ളതു മുഴുവൻ സ്നേഹിതന്മാർ തിന്നു തീർത്തിരി

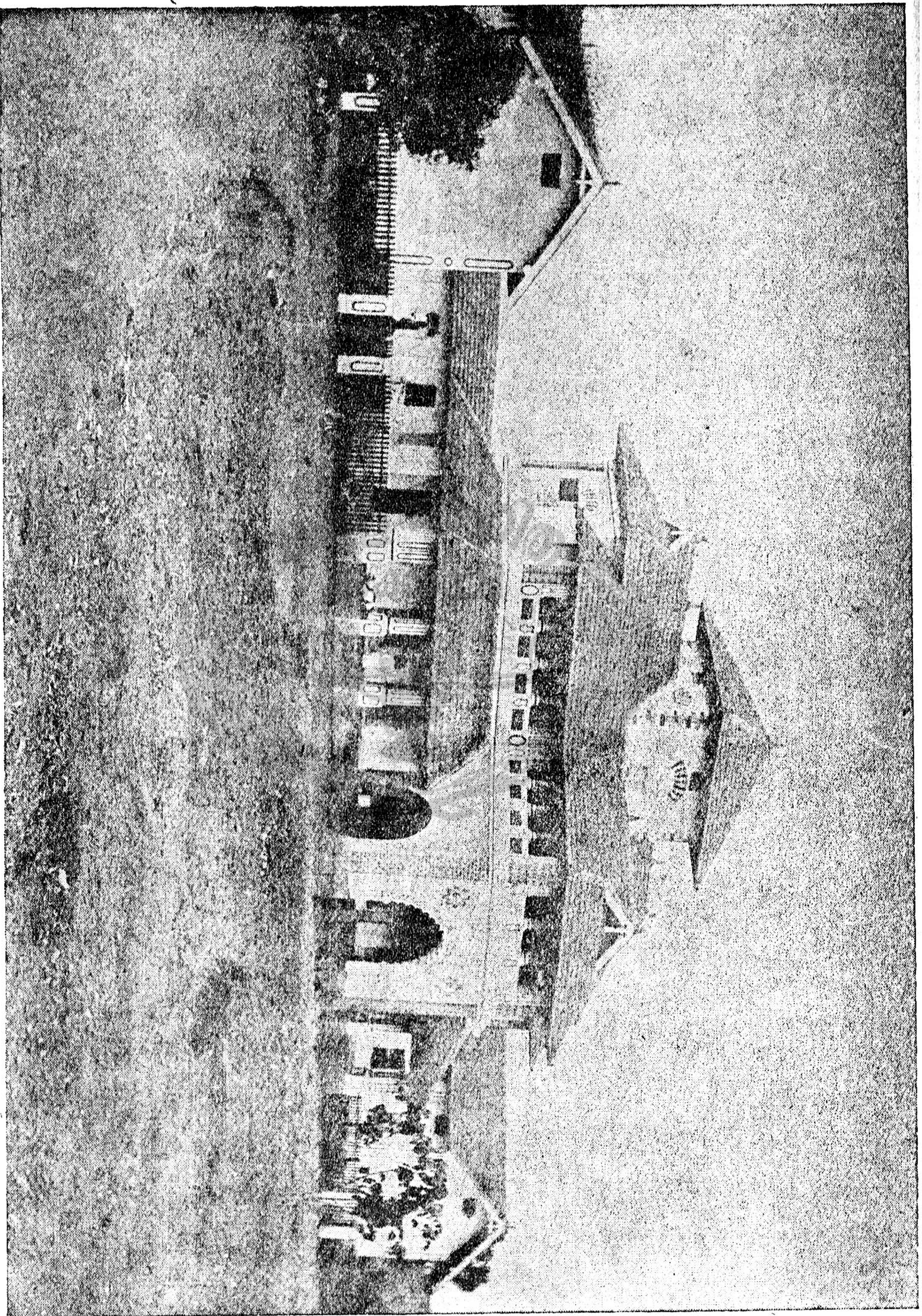
ക്കുന്നു. തല്ക്കാലം ഒരു കോപ്പ ചായ വാങ്ങിക്കൊടുക്കുവാൻ പോലും ആളുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതാണിങ്ങനെ പറഞ്ഞത്. “കേസ്സു തമ്മിൽത്തീരുന്നതിന്നു എനിക്കു യാതൊരു വിരോധവുമുണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ കസ്യതിക്കാരെ മറുചിലരും ഇതുപോലെ സ്നേഹിതന്മാരായി വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവർക്കിതൊന്നു ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുത്തിക്കൊടുക്കുവാൻവേണ്ടി മാത്രം ഞാനതു സമ്മതിക്കാത്തതാണ്” എന്നു ചരിത്രനായകൻ മറുപടിയും പറഞ്ഞു. ഈയാൾ ചെയ്ത കുറ്റം എന്താണെന്നല്ലേ ഇനി കേൾക്കേണ്ടത്. കിഴക്കേകോവിലകത്തെ ഒരു കൊച്ചുതമ്പുരാനെക്കൊണ്ടു മകൾക്കു സംബന്ധം തുടങ്ങിക്കാമെന്നൊരു തൃശ്ശിവപേരൂർക്കാരിയായ ഒരു സ്ത്രീയെ വഞ്ചിച്ചു 500-ൽ അധികം ഉറപ്പിക പലതവണയായി വാങ്ങിക്കൊണ്ടു കോട്ടയ്ക്കൽ വന്നു ധൂർത്തടിച്ചു താമസിച്ച്. “ഇതാ എല്ലാം തെച്ചുറായിരിക്കുന്നു”വെന്നു കമ്പി അടിച്ചു. വിവാഹമോതിരത്തിനുള്ള പണവുമുകടി ഇയാൾ വരുത്തി ചെലവുചെയ്തു. എന്നാലിങ്ങനെ ഓരാലോചനപോലും ഇവിടെച്ചെയ്തിട്ടും ഇല്ല. വിവരം ചരിത്രനായകന്റെറന്താൾ ആ സ്ത്രീയെ അറിയിച്ചപ്പോൾ അവർ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീണു. പണ്ടും മുഴുവനും പണയത്തിലായിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും കേസ്സുകൊടുക്കുവാൻ ഒരുക്കമുണ്ടെങ്കിൽ സഹായിക്കാമെന്നു പറഞ്ഞു. കേസ്സുകൊടുത്തു. വാശത്തപ്രകാരം ന്യായമായ സഹായമെല്ലാം ചെയ്തുകൊടുത്തു. പ്രതിയെ ശിക്ഷിക്കുകയും ആ സ്ത്രീക്കു ഏതാനും പണ്ടങ്ങളെങ്കിലും തിരികെ കിട്ടുകയും ചെയ്തു. ഈ അയ്യപ്പമേനോനെയാണു കടുങ്ങിനെടുങ്ങാടി സാധുവാണെന്നു പറഞ്ഞത്. ഈ സംഗതി എത്രയും രഹസ്യമായി നടന്നതാണെങ്കിലും, എത്രതന്നെ സത്യമായും ധർമ്മമായും നടക്കുന്നു ആളായാൽകൂടി അസൂയനിമിത്തം അവരെ കെടുക്കുവാൻവേണ്ടി യത്നിക്കുന്നവരായി പല ഭൂഷാന്മാരുമുണ്ടായേക്കാമെന്നുള്ള തത്വത്തെ ഉദാഹരിക്കുവാൻവേണ്ടി മാത്രം എഴുതിയതാകുന്നു.

ഇതു വലിയ കൂട്ടുകെട്ടോടുകൂടിയും കരുതലോടുകൂടിയും ചെയ്ത ഒരേപ്പാടായിരുന്നു. നല്ല പിൻബലമുള്ളതുകൊണ്ട് കലക്കറം തന്നെ ചെയ്യാലും അവർക്കു ദോഷം വരികയില്ലെന്നായിരുന്നു കരുപ്പിന്റേയും മറ്റും വിശ്വാസം എന്നു തോന്നുന്നു. എന്നായാലും ചരിത്രനായകൻ കരുതി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ എന്തൊക്കെയൊ ഭയങ്കരസംഭവങ്ങൾക്കിടയാകുമായിരുന്നു. അതാണ് അന്നത്തെ നില എന്നുമാത്രം പറയാം. എങ്കിലും റം ആപത്തിൽനിന്നും ദൈവം ചരിത്രനായകനെ രക്ഷിക്കുതന്നെ ചെയ്തു. പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരുടെ പരിഭ്രമവും തീർന്നു. സത്യനിഷ്ഠയുള്ള ആൾക്ക് ഒരിക്കലും അസത്യമായി നടക്കേണ്ടുന്നതായ ആവശ്യം നേരിടുന്നതല്ല, എന്നുള്ളതിലേക്കും ഇത് നല്ലൊരു ഉദാഹരണമാണ്. ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്കു സിദ്ധിച്ച അഭ്യുദയം മുഴുവനും ചരിത്രനായകന്റെയും അതിലെ പ്രവൃത്തിക്കാര്യമായും സത്യനിഷ്ഠകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. ഭാഗ്യം എന്നു പറയുന്ന വാക്കു മിക്കതും അസൂയക്കാർക്കു പറവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉള്ളതാകുന്നു. ഭാഗ്യം ആർക്കെങ്കിലും ഉണ്ടെന്നു ഒരാൾക്കു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്റെ കാരണമായി വല്ല സംഗതിയും അടിയിൽ കിടപ്പുണ്ടോ എന്നു എപ്പോഴും പരിശോധിച്ചു നോക്കേണ്ടതാണ്. ഇവിടെ നടന്നതു പോലെയുള്ള സംഗതികളിൽ സാധാരണ ഒരാളാണെങ്കിൽ പോലീസിനെ സ്വാധീനിച്ചു വല്ല കള്ളക്കേസും ഉണ്ടാക്കുവാൻ നോക്കും. എന്നാൽ ചരിത്രനായകന്റെ സത്യനിഷ്ഠയ്ക്കു ഭംഗം വരുത്തുന്നു ദൈവം വിചാരിച്ചതിനാൽ ശരിയായ ഒരു കേസു കിട്ടുകയും ആവഴി പ്രതിയെ ശിക്ഷിപ്പിച്ചു സ്വന്തം ആളെ രക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്തു.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭംമുതൽ ഇങ്ങിനെ അനേകം സംഗതികളിൽ ചരിത്രനായകനു മല്ലിടേണ്ടിവന്നിട്ടുണ്ട്. അവയെല്ലാം വിശദീകരിക്കുന്നതായാൽ ഇപ്പോൾ ജീവിച്ചിരിപ്പു

ആർച്ച്ഡെല്ലിക്രിസ്താശാല (മുൻഭാഗം) (1924-ൽ സ്ഥാപിച്ചത്)

ജവരം മരിച്ചുപോയിട്ടുള്ളവരും ആയ അനേകം യോഗ്യന്മാരുടെ പേരിൽ ഭരദിപ്രായത്തിന്നിടവന്നേക്കാവുന്നതാണ്. അതുകൊണ്ടു അവയെല്ലാം വിട്ടുകളയുന്നു. എന്നാൽ ഈ വക സംഭവങ്ങളെക്കൊണ്ടു ചരിത്രനായകൻ യാതൊരു ഇച്ഛാഭംഗവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. പക്ഷെ, ഒന്നു മാത്രം തോന്നി. അതു മരൊന്നമല്ല, താഴെ കാണിച്ച ശങ്കരാചാര്യരുടെ വാക്കു ശരിയാണെന്നു തന്നെ:-

“അത്ഥമനത്ഥം ഭാവയ നിത്യം
നാസ്തി-തതസ്സഖലെശസ്സത്യം
പുത്രാഭവി ധനഭാജാം ഭീതി-
സ്സർപ്പത്രൈഷാ കമിതാ-നീതിഃ .”

അതിനാൽ പണം കഴിയുന്നതും സൂക്ഷിച്ചുവെക്കാതെ നാട്ടുകാരെ ജാതിമതഭേദംകൂടാതെ പൂർ്വാധികം സഹായിക്കണമെന്നും ധർമ്മചിലവുകൾ വീണ്ടും വർദ്ധിപ്പിക്കണമെന്നും ഒന്നുകൂടി ആലോചിച്ചു ഉറയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

അതിനാൽ ലഹളനിമിത്തമുണ്ടായ ക്ഷീണം തീർന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും ധർമ്മാസ്സത്രിയുടെ പണി വീണ്ടും ഉജ്ജ്വലിതമായി നടത്തുകയും പണിതീർന്ന 1924 ജൂൺ മുതൽക്കു അവിടെവെച്ചു രോഗികളെ ധർമ്മമായി ചികിത്സിക്കുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ക്രമത്തിൽ രോഗികൾ വർദ്ധിച്ചുവന്നതിനാൽ സഹായത്തിനായി അതിൽ ഒരു പ്രത്യേകവൈദ്യനെ നിശ്ചയിക്കുകയും 1927 ജൂൺ മുതൽക്കു ഒരു നല്ല പരിചയമുള്ള ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യനെ കൂടി ഏർപ്പെടുത്തുകയും ഉണ്ടായി. ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യനെക്കൂടി നിയമിച്ചതു നാട്ടുകാർക്കു അധികം സന്തോഷത്തിന്നു കാരണമായിത്തീർന്നു. ഈ വകയ്ക്കുള്ള ചിലവു ദിനംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ടു. എന്തു ചിലവായാലും ഇതിനെ, ഏതുതരം രോഗവും ഇവിടെ വന്നാൽ ചികിത്സിച്ചു മാറ്റാത്തക്കവണ്ണം, ഇന്ത്യയിലെ ഒരു ഒന്നാമതരം സ്ഥാപനമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നാണ് ചരിത്രനായകൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നത്.

ധർമ്മാസ്സതി തുറന്നതോടുകൂടി ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയേയും കോട്ടക്കലേയ്ക്കു നീക്കി. ഇവിടെ എത്തിയതു മുതൽ വിദ്യാത്മികൾക്കു കുറേയ്ക്കു ധനസഹായംകൂടി ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. അതു ക്രമത്തിൽ വർദ്ധിച്ചുവന്നു! ഇപ്പോൾ പഠിച്ചുവരുന്ന 29 വിദ്യാത്മികളിൽ 24 പേരും പല പ്രകാരത്തിലും സഹായധനം വാങ്ങുന്നവരായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഈ വിഷയം ഇനിയും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻതന്നെയാണദ്ദേശം. പക്ഷേ, വിദ്യാത്മികൾ തക്ക യോഗ്യതയുള്ളവരായിരിക്കണമെന്നു മാത്രം പ്രത്യേകം നിബന്ധിക്കാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

ബൃഹച്ഛാരീരും എഴുതിത്തുടങ്ങിയതു തല്ക്കാലംനിർത്തിവെച്ചു വിവരം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയെ കോട്ടക്കലേയ്ക്കു നീക്കിയതോടുകൂടി ഇതിന്റെ ആവശ്യംവീണ്ടും വർദ്ധിച്ചുവന്നു. ഗണനാഥന്റെ പ്രത്യക്ഷശാരിരുകൊണ്ട് ഈ ആവശ്യം നിർവ്വഹിപ്പാൻ പ്രയാസമായിരുന്നു. അതിന്റെ രണ്ടാംഭാഗം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു തന്നെ പിന്നീടാണ്. അത്രമാത്രമല്ല, ഇനിയും അതു മുഴുവ്വിട്ടും ഇല്ല. അതുകൊണ്ട് ചുരുക്കിട്ടെങ്കിലും മുഴുവൻ വിഷയവും ഒരുക്കിട്ടുള്ളതായ ഒരു ശാരിരഗ്രന്ഥം സ്വയമായി എഴുതാതെ നിവൃത്തിയില്ലെന്നുവന്നു. അതിനാൽ 1924 ജൂൺമുതൽ 14 മാസംകൊണ്ട് അഷ്ടാംഗശാരിരും അല്ലെങ്കിൽ ലഘുശാരിരും എന്ന പേരിൽ ഒരു ശാരിരഗ്രന്ഥം എഴുതിത്തീർത്തു. ആയുർവൈദ്യന്മാർക്ക് ശരീരത്തെപ്പറ്റി അറിയേണ്ടതായ യാതൊരു വിഷയവും ഇതിൽ സംഗ്രഹിക്കാതിരുന്നിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം ഓർമ്മവെക്കേണ്ടതാകുന്നു. വേണമെങ്കിൽ പറഞ്ഞ വിഷയംതന്നെ ഇനിയും വിസ്തരിക്കാമെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ. അതു വ്യാഖ്യാനം കൊണ്ടോ അഥവാ ഗുരുനാഥന്മാരുടെ പ്രത്യേക വിവരണംകൊണ്ടോ കഴിച്ചുകൂട്ടാവുന്നതുമാകുന്നു. അതിനാൽ ഈ ഗ്രന്ഥം പലതരം ചിത്രങ്ങളോടും ചുരുങ്ങിയ ഒരു വ്യാഖ്യാനം, സംസ്കൃതവാക്കുകളും

ടെ ഇംഗ്ലീഷ് അത്മം മുതലായ അത്യാവശ്യസംഗതികളോടും കൂട്ടിച്ചേർത്തു ഉടനെ അച്ചടിപ്പിക്കുകയും അടുത്ത കൂടിയ ആയു വൈദ്യസമാജത്താലതു പാഠപുസ്തകമായി സ്വീകരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതിനുപുറമെ 1926-ാമതിൽ ജയപുരത്തുവെച്ചു കൂടിയ അഖിലഭാരതവർഷീയ വൈദ്യസമ്മേളനത്താൽ അതു പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കപ്പെടുകയും ഉണ്ടായി. ആ ഗ്രന്ഥം ഏഴു തിരീന്ത് 1100-ാമത പോക്ക് ചിങ്ങമാസം 3-ാംനു- അതായത് 1925 ആഗസ്തു 19-ാംനു- ബുധനാഴ്ചയാണെന്നു ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ചേർത്തതായ താഴെ കാണിച്ചു ശ്ലോകംകൊണ്ട് അറിയാവുന്നതാകുന്നു.

വിദ്യാതൊജനി രാമപാശ്ചജവരോ മുദാപികൂലാലയെ
സഖ്യേതസ്യ വരാഹചൈത്യസദനേ ശ്രീപാർവ്വതീ ചാഭവൽ
ഭവത്യാരനയൊസ്സതസ്സമതനൊ പ്ലാരിരമാഷം ഗുരോഃ
സമ്പ്രീത്യാ ജഗതാമനേന ഭവതാത്സൗഖ്യലിമാഗ്തോദയഃ

മൂന്നാലു കൊല്ലം അഖിലഭാരതവർഷീയവൈദ്യസമിതി വക പരീക്ഷയിലെ പരീക്ഷകനായും ചരിത്രനായകൻ ഇരു നിട്ടുണ്ട്. ഉത്തരം ഏഴുതന്നതു സംസ്കൃതത്തിലല്ലാതെ ഹിന്ദിയിലായതുകൊണ്ട് പിന്നെ ഒഴിയുകയാണു ചെയ്തത്. ഇപ്പോഴും വെങ്കിട്ടരമണപാഠശാലയിലെ പരീക്ഷകനാണ്.

ഇതിനിടയിൽ കേരളീയ ആയുർവ്വേദസമാജത്തിന്റെ ഭരണത്തിൽ വലിയ മാറ്റം വരികയും അപ്പൻതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു മാനേജിങ്ങ് ഡയറക്ടർ സ്ഥാനം ഒഴിയുകയും കിഴക്കേക്കോവിലകത്തു തമ്പുരാക്കന്മാർ അതു കൈയേറ്റു ഉള്ള മുതൽ നശിക്കാതെ നിലനില്ക്കത്തക്കതായ ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തും ക്രമമായ പാഠശാലയില്ലെങ്കിലും ചിലരെ പഠിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനുശേഷം പണ്ടു ചരിത്രനായകൻ വാഴുത്തം ചെയ്തതായ 500-ക. മുഴുവനും കൊടുത്തു തീർക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതുകൂടാതെ ആറു കൊല്ലത്തോളംകാലം അതായത് 1920 മുതൽ 1925 കൂടി കോഴിക്കോട് നെടുങ്ങാടിബാങ്ക് ലിമിറ്റഡിന്റെ ഡയറക്ടർസ്ഥാനം വഹിക്കുകയും അതിന്റെ അഭിവൃദ്ധിയിൽ ചരിത്രനായകൻ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പിന്നെ സ്വന്തം പ്രവൃത്തികൾ വല്ലാതെ വർദ്ധിച്ചതിനാലും ബാങ്കിൽ ഇപ്പോഴത്തെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ഇരിക്കുന്ന കാലത്തോളം മറ്റുള്ളവരുടെ ശ്രദ്ധ വളരെ ആവശ്യമില്ലാതെ വന്നതിനാലും വീണ്ടും തിരഞ്ഞെടുപ്പിനു ശ്രമിക്കാതിരിക്കുയാണു ചെയ്തത്.

ഇതിനിടയിൽ കോട്ടക്കൽ ഹിന്ദുബാലികമാർക്കുള്ള പ്രത്യേകശ്ലാഘ നടത്തിവരുന്ന കെട്ടിടം കോവിലകത്തുനിന്നു ഒഴിഞ്ഞുകൊടുപ്പാൻ നിർബന്ധിച്ചതിനാലും വേറെ കെട്ടിടം പണിചെയ്യാൻ ബോർഡിൽ പണമില്ലാത്തതിനാലും ശ്ലാഘ ഇവിടെനിന്നു എടുത്തുകളവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോൾ അതിലെ ഹെഡ് മിസ്സേസ് കോട്ടക്കൽ നായർ സ്ത്രീകളിൽ ഇദംപ്രഥമമായി ഇംഗ്ലീഷ് പഠിച്ചവരും ആയ ശ്രീമതി പടിയത്തു മാധവി അമ്മയുടെ അപേക്ഷപ്രകാരം 500-കു ചരിത്രനായകൻ ഏറനാടു താലൂക്കുബോർഡിലേക്കു സംഭാവന ചെയ്യുകയും അതുനിമിത്തം ശ്ലാഘിനെ പുനർജീവിപ്പിക്കുവാനും അദ്ധ്യാപികമാരുടേയും മറ്റും ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തെ നിലനിർത്തിക്കൊടുക്കുവാനും സാധിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ഈ മാധവി അമ്മ മുഖ്യ പ്രസ്താവിക്കപ്പെട്ട തലച്ചുലെ രാമൻനായരുടെ സീമന്തപുത്രിയാകുന്നു എന്നുള്ളതും കൂടി ഇങ്ങിനെ സഹായിപ്പാൻ പ്രത്യേകം കാരണമാണ്.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ പ്രവൃത്തിയും പ്രവൃത്തിക്കാരും വർദ്ധിച്ചുവന്നപ്പോൾ പലതിന്നും സ്ഥലം പോരാതെയായി. ദൂരസ്ഥനായ പ്രവൃത്തിക്കാർക്ക് വേറെ തരംപോലെ ഹോട്ടൽ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് ഇവിടെത്തന്നെ ഉൾക്കൊള്ളിച്ച് ഏർപ്പാട് ചെയ്തി

രിക്കയായിരുന്നു. ഇതു ആരംഭിച്ച കാലത്തു അഞ്ചോ എട്ടോ ആളുകൾമാത്രമേ ഉണ്ണുവാനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ഇപ്പോൾ ആ സ്ഥാനം അമ്പതു എന്ന നിലയായിരിക്കുന്നു. ഇനിയും വർദ്ധിക്കുന്നതുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാവകയ്ക്ക സ്ഥലം ഏതും പോര. ചരിത്രനായകന്റെ ഭേദസ്ഥിതിഭേദത്താൽ എല്ലാത്തോഴും ഭിന്നക്കാരെ നോക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെവന്നു. വെയിൽ മുത്താൽ പിന്നെ അതു താഴുന്നതുവരെ എത്ര യോഗ്യനായാലും എന്താപത്തായാലും ഇപ്പോഴുള്ള സ്ഥലത്തിരുന്നു ഭീനം പരിശോധിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത നിലയിലാണ്. ഇതുകൊണ്ടു ഭൂതന്തുനിന്നു വന്നു ബലപ്പെട്ട മടങ്ങിപ്പോകണമെന്നു വിചാരിക്കുന്ന രോഗികളെ സൗകര്യപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല. ഒരു ദിവസം ഒരു രോഗിയെ അസമയത്തു നോക്കുന്നതുകൊണ്ടു ചരിത്രനായകൻ പിറററന്നെയ്ക്കു കിടപ്പിലാവുമെങ്കിൽ അതുകൂടാതെ കഴിച്ചു പലക്കും ഉപകാരപ്പെടുത്തുന്നതാണല്ലോ അധികം ഉചിതമായിട്ടുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് ഏതുസമയത്തും വേണ്ടിവന്നാൽ ചരിത്രനായകൻ ഉപദ്രവം ബാധിക്കാത്ത നിലയിൽ രോഗികളെ പരിശോധിക്കുന്നതിന്നും മറ്റും സൗകര്യമായ ഒരു സ്ഥലം ആവശ്യമായിവന്നു. ചരിത്രനായകനു വല്ല രോഗബാധയോ മറ്റോ ഉണ്ടായാലും വൈദ്യശാല വിട്ടു പണ്ടത്തെ തറവാട്ടിൽ താമസിക്കുവാനും നിവൃത്തിയില്ല. കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കു, വിശേഷിച്ചും സ്ത്രീകൾക്കു വൈദ്യശാലയിൽ വന്നു ചരിത്രനായകനെ രോഗബാധയിൽ ശുശ്രൂഷിപ്പാനും സൗകര്യംപോരാ. കുടുംബങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചതിനാൽ സ്വതന്ത്രനെന്ന തറവാട്ടിൽ സ്ഥലം തീരെ പോരാതെയാണിരിക്കുന്നത്. അതിന്നും പുറമേ വൈദ്യശാലയുടെ പഴയകെട്ടിടങ്ങൾ ആദ്യം ഉപായത്തിൽപണിചെയ്യപ്പെട്ടവയാണ്. അതിൽപലതും അധികം താമസിയാതെ പൊളിച്ചുപണിചെയ്യണം. ഇങ്ങിനെ പലകാരണങ്ങളാലും അനേക കാര്യങ്ങൾക്കുംകൂടി ഉപകരിക്കുന്ന നിലയിൽ ഒരുകെട്ടിടം പണി ചെയ്യേണമെന്നുദ്ദേശിച്ച് ആണു

പുതിയ മരാമത്തു ആരംഭിച്ചത്. അതിപ്പോൾ മിക്കതും അവ സാനിറ്റാറായിരിക്കുന്നു. ഈ പണികൊണ്ടു രണ്ടുകൊല്ലമായി കോട്ടയ്ക്കലും അടുത്തും ഉള്ള പല പ്രവൃത്തിക്കാർക്കും ഉപജീവനത്തിന്നു മാറ്റം കിട്ടിയിട്ടുണ്ട് എന്നു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടേയും ധർമ്മാസ്ത്രീയുടേയും പ്രവൃത്തി ത്തിരക്കിന്നിടയിൽ അഷ്ടാംഗശാരിരും ഏഴുതിത്തീർക്കുന്നതിന്നു ചരിത്രനായകൻ വളരെ അദ്ധ്വാനിക്കേണ്ടിവന്നു. രാവിലെ ആറര മണി മുതൽ രാത്രി 8 മണി വരെയ്ക്കും അന്നു മനസ്സിൽ ത്തി പ്രവൃത്തിയെടുക്കുകതന്നെയായിരുന്നു പതിവു. ഇടയ്ക്കു ഭക്ഷണം മുതലായതിന്നു രണ്ടോ മൂന്നോ മണിക്കൂർമാത്രം ഒഴിവു വന്നേക്കാം. ഇങ്ങിനെ ഏകദേശം ഒന്നരണ്ടു കൊല്ലം പണിയെടുത്തു. അവസാനമായപ്പോഴേക്കാണ് അധികം പണി വേണ്ടിവന്നതു. അതുകൊണ്ടു ഭാരം വല്ലാതെ ക്ഷീണിച്ചുപോയി. വേറെ ഉപദ്രവം ഒന്നും ഇല്ലെങ്കിലും മൂത്രത്തിൽ അല്പം പഞ്ചസാരയുണ്ടോ എന്നു സംശയവുമായി. അതിന്നുപുറമെ ഹൃദയത്തിന്നു സാമാന്യം ക്ഷീണവും തട്ടിയിരുന്നു. ഇങ്ങിനെ എല്ലാം കൂടി ക്ഷീണിച്ചിരിക്കുന്ന അവസരത്തിലാണ് ജൂബിലി ആഘോഷിക്കപ്പെട്ടത്. അന്നു അനേകം മഹാത്മാർചെയ്തു ആശിസ്സുകളാലും ഭക്ഷണരീതി മാറിയതിനാലും ക്രമത്തിൽ ക്ഷീണം മാറി പൂർണ്ണസ്ഥിതിയെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്തു. മരാമത്ത് (പുരപ്പണി) പരിശോധിക്കുവാൻവേണ്ടി രണ്ടു നേരവും നടക്കേണ്ടിവന്നതും ഒരു സമയം ആരോഗ്യലാഭത്തിന്നു കാരണമായിത്തീർന്നിരിക്കാം.

1927 ഒക്ടോബർ മാസം 12-ാംന-ക്ക് ആയുർവൈദ്യശാല ആരംഭിച്ചിട്ടു 25കൊല്ലം തികഞ്ഞതിനാൽ ടി 16-ാംന- അതിന്റെ രജതജൂബിലി ആഘോഷിക്കയുണ്ടായി. അതിനെസ്സംബന്ധിച്ച സംഭവവിവരങ്ങൾ മുതലായതെല്ലാം അനുബന്ധത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

ജൂബിലി അവാസരത്തിൽ ചരിത്രനായകൻ വായിച്ച
ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഇരിപത്തഞ്ചാമത് വർഷത്തെ

റിപ്പോർട്ട്.

ആയുർവൈദ്യശാല.

ശാശ്വതവർദ്ധനയ്ക്കും ഗുണനാശനാശങ്ങളും മറ്റും അനുഗ്രഹത്താലും കഴിഞ്ഞ സപ്തംബർ മാസത്തോടുകൂടി ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഇരിപത്തഞ്ചാമത് വർഷം പൂർത്തിയായിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ള സന്തോഷവർത്തമാനത്തെ മഹാജനസമക്ഷം സവിനയം അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. (ആയുർവൈദ്യശാല യഥാർത്ഥത്തിൽ 1078 കന്നി 26-ാംനം-ക്ക് 1902 ഒക്ടോബർ 12-ാംനം- ഞായറാഴ്ച തിരുവോണം നക്ഷത്രം വിജയദശമി ദിവസമാണാരംഭിക്കപ്പെട്ടത്. സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി കണക്ക് ഒക്ടോബർ 1-ാംനം- മുതൽക്കുതന്നെ കൂട്ടിവരുന്നുവെന്നു മാത്രമെ ഉള്ളൂ.)

ഇതിനിടയിൽ ലോകമഹായുദ്ധം, മാപ്പിളപ്പട്ടം വെള്ളപ്പൊക്കം മുതലായ പല വിപ്ലവങ്ങളും, പലതരം സാംക്രമിക രോഗങ്ങളും, ഉടമസ്ഥനതന്നെ ചില അസ്വാസ്ഥ്യങ്ങളും മറ്റും ഉണ്ടാവാനിടവന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ ഇരിപത്തഞ്ചു കൊല്ലത്തിനിടയിൽ ഒരൊറ്റ ദിവസമെങ്കിലും വൈദ്യശാലപ്രവൃത്തി തീരെ നടത്താൻ സാധിക്കാതെ പൂട്ടിയിടേണ്ടി വന്നിട്ടില്ലെന്നുള്ളത് ശ്രേഷ്ഠസ്ഥാപനത്തിനുള്ള ഈശ്വരാനുഗ്രഹത്തിന്റെ ഒരു ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തമായി ഗണിക്കാവുന്നതാണല്ലോ.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭം മുതൽക്കുള്ള ചരിത്രം ഏറ്റക്കുറെ ജനങ്ങൾക്ക് അറിവുള്ളതാകയാലും, അത് മുൻപല അവാസരത്തിലും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതാകയാലും, അതിനെ വീണ്ടും ഇവിടെ വിസ്തരിക്കേണമെന്നു വിചാരിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ കേരളത്തിൽ ഇതൊന്നാമതായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട പരിഷ്കൃതവൈദ്യ

ശാലയാണെന്നും, ആ കാലത്ത് ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ നില ഇന്നത്തേതിലും എത്രയൊ ശോചനീയമായിരുന്നുവെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നതിൽ അബലമുണ്ടാകുവാൻ സംഗതിയില്ല. ദർപ്പഭം നല്ല വൈദ്യന്മാർ അക്കാലത്തും ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും ഔഷധം കിട്ടുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതുകൊണ്ടും, വൈദ്യന്മാർ വേണ്ടും വിധം ഉത്തരവാദിത്വം എടുക്കാത്തതുകൊണ്ടും, ഉദ്യോഗസ്ഥവർഗ്ഗം മുഴുവനും ഭൂരിപക്ഷം ധനികന്മാരും അന്ന് ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യത്തെ ആശ്രയിച്ചാണ് കഴിഞ്ഞിരുന്നത്. വല്ലവരും ബാക്കിയുണ്ടെങ്കിൽ അതും അങ്ങോട്ടു തിരിയുവാനുള്ള ഭാവമായിരുന്നു എന്നുള്ളതും തീർച്ചയാണ്. പക്ഷേ, ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആവിർഭാവം മുതൽക്കു് ഇവരുടെ മനസ്ഥിതി ക്രമത്തിൽ മാറുകയും, ഭൂരിപക്ഷമില്ലെങ്കിലും ഒരു ഗണ്യമായ പക്ഷം ആയുർവൈദ്യത്തിൽ പൂർണ്ണ ധീകംവിശ്വാസത്തോടുകൂടി തിരിച്ചുപോവുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇപ്പോൾ ധനികന്മാരും ദരിദ്രന്മാരുമായ രോഗികൾ മാത്രമല്ല പലപ്പൊഴും യോഗ്യന്മാരായ ഇംഗ്ലീഷുഡോക്ടർമാർക്കുടി സ്വന്താവശ്യത്തിനും, സ്വന്തം രോഗികളുടെ ആവശ്യത്തിനും ആയുർവൈദ്യശാലയിലെ ഔഷധങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതു സാധാരണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ക്രമോന്മുഖമായ അഭിവൃദ്ധി കണ്ടതോടുകൂടി പിന്നെ കേരളത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള വൈദ്യശാലകൾക്ക് ഒരു കയ്യും കണക്കുമില്ലാതായിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാം. പക്ഷേ അവയിൽ ദീർഘാലോചനയോടുകൂടി ഏർപ്പെടുത്തപ്പെട്ടവ വളരെ ദർപ്പഭമായരിക്കാം. എന്നാലും എല്ലാ വൈദ്യശാലകളെക്കൊണ്ടും അവസ്ഥാനുസരണം ജനോപകാരവും, സ്ഥാപകന്മാർക്ക് ആദായവും കിട്ടിവരുന്നതുകൊണ്ട് വൈദ്യശാലകളുടെ സംഖ്യയിലുള്ള വർദ്ധനയും ആയുർവ്വേദപ്രചാരത്തിന്റെ ഒരു ലക്ഷണമായി ഗണിക്കുന്നതിൽ വിരോധമുണ്ടാവുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ചരിത്രം ചുരുക്കി പറയയാണെങ്കിൽ ഇത് ആദ്യം എന്റെ വൈദ്യവൃത്തികൊണ്ട് അതുവരെ സമ്പാദിക്കുവാൻ സാധിച്ചതിൽ ഒരു ചുരുങ്ങിയ സംഗ്രഹമാത്രം മൂലധനമായി എടുത്തു സ്വതന്ത്രമായി ആരംഭിക്കപ്പെട്ടതാകുന്നു. ഇതിൽ യാതൊരാളുടേയും പങ്കില്ല; ഉപദേശവും ഇല്ല. ഇത് ഫലപ്രദമാകുമെന്ന് എന്റെ നാട്ടുകാർക്കെന്നല്ല, ഭൂരിപക്ഷം വീട്ടുകാർക്കുകൂടി അന്ന് അഭിപ്രായവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പക്ഷെ ഞാനത് വളരെ ദീർഘാലോചനക്കുശേഷം ആരംഭിച്ചതാകയാൽ മറ്റുള്ളവരുടേയും എന്റെതന്നെയും പ്രതീക്ഷയിൽ കവിഞ്ഞ ഫലമാണിതിൽനിന്നു സിദ്ധിച്ചത്. ഒന്നാമത്തെ കൊല്ലത്തിൽ 1033-കക്ക് മാത്രമാണ് ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ മരുന്നു വിറ്റിട്ടുള്ളത്. (അണയും പൈയും വിട്ടിരിക്കുന്നു) എങ്കിലും അതു ക്രമത്തിൽ കേറി 5-ാമത്തെ കൊല്ലമായപ്പോഴേക്കും, 10,215-കയായും, 10-ാമത്തെ കൊല്ലത്തെക്ക് 28,936-കയായും, 15-ാമത്തെ കൊല്ലത്തെക്ക് 45,857കയായും, 20-ാമത്തെ കൊല്ലത്തേക്ക് 71,052-കയായും വർദ്ധിച്ചു. 25-ാമത് കൊല്ലത്തെ സ്ഥിതി വേറെ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. 1916 ഒക്ടോബർ മുതൽക്കു കോഴിക്കോട്ട് ഒരു ബ്രാഞ്ച് തുറന്നു. 1917 മുതൽക്ക് അവിടെ ബ്രാഞ്ചോടുകൂടി 'ആയുർവൈദ്യപാഠശാല' ആരംഭിക്കപ്പെട്ടു. 1924 ജൂൺ മുതൽക്കു കോട്ടക്കൽ "ആയുർവൈദ്യചികിത്സശാല" എന്ന ധർമ്മാസ്സത്രി തുറക്കുകയും, അധിക സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി പാഠശാലയെ കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു കോട്ടക്കലേക്കു നീക്കുകയും ചെയ്തു. 1927 ജൂൺ മുതൽക്കു ധർമ്മാസ്സത്രിയിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷുഡോക്ടറെ കൂടി നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതൊക്കെയാണു പൂർണ്ണ ചരിത്രം.

ഇരുപത്തഞ്ചാമതു—അതായത് 1927 സപ്തംബർ കൂടിനു വസാനിച്ചു—ഒരു കൊല്ലത്തെ സംബന്ധിച്ചു മാത്രം പറയയാണെങ്കിൽ അതു താഴെ പറയുന്നപ്രകാരമാകുന്നു. (1) ഒട്ടാകെ

മരണവില്ലന 97,689-കയായി വർദ്ധിച്ചു. ഇതിൽ 22,885-ക കോഴിക്കോട്ടം, 9,256-ക കോട്ടക്കലും റോക്കം വിററൂ, ബാക്കി 65,547-ൽ ചിലപാനം ഉറപ്പിക്കുകയുള്ള മരണകൾ പാൽവഴിക്കും റെയിൽവഴിക്കും ആയി ഭരദിക്കുകയുണ്ടായിരുന്നു. (2) പ്രസ്തുത കൊല്ലത്തിൽ 9,969 ബങ്കി കളാണ് പുറത്തുകയച്ചിട്ടുള്ളത്. (3) ആസ്സത്രികും പാറശ്ശാലക്കുംകൂടി പ്രസ്തുതകൊല്ലത്തിൽ സ്വന്തം കയ്യിൽനിന്നു വന്ന ചിലവ് 8978-ൽ അധികം ഉറപ്പിക്കുകയാകുന്നു. (4) പ്രസ്തുതകൊല്ലത്തിൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ 16,017-ം, ചികിത്സാശാലയിൽ 22,162-ം ബ്രാഞ്ചിൽ 4,272-ംകൂടി 42,451 രോഗികളെ ചികിത്സിച്ചിട്ടുണ്ട്. (ഇതിൽ കത്തുമൂലം ചികിത്സിച്ചവരുടെ സംഖ്യ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടില്ല.)

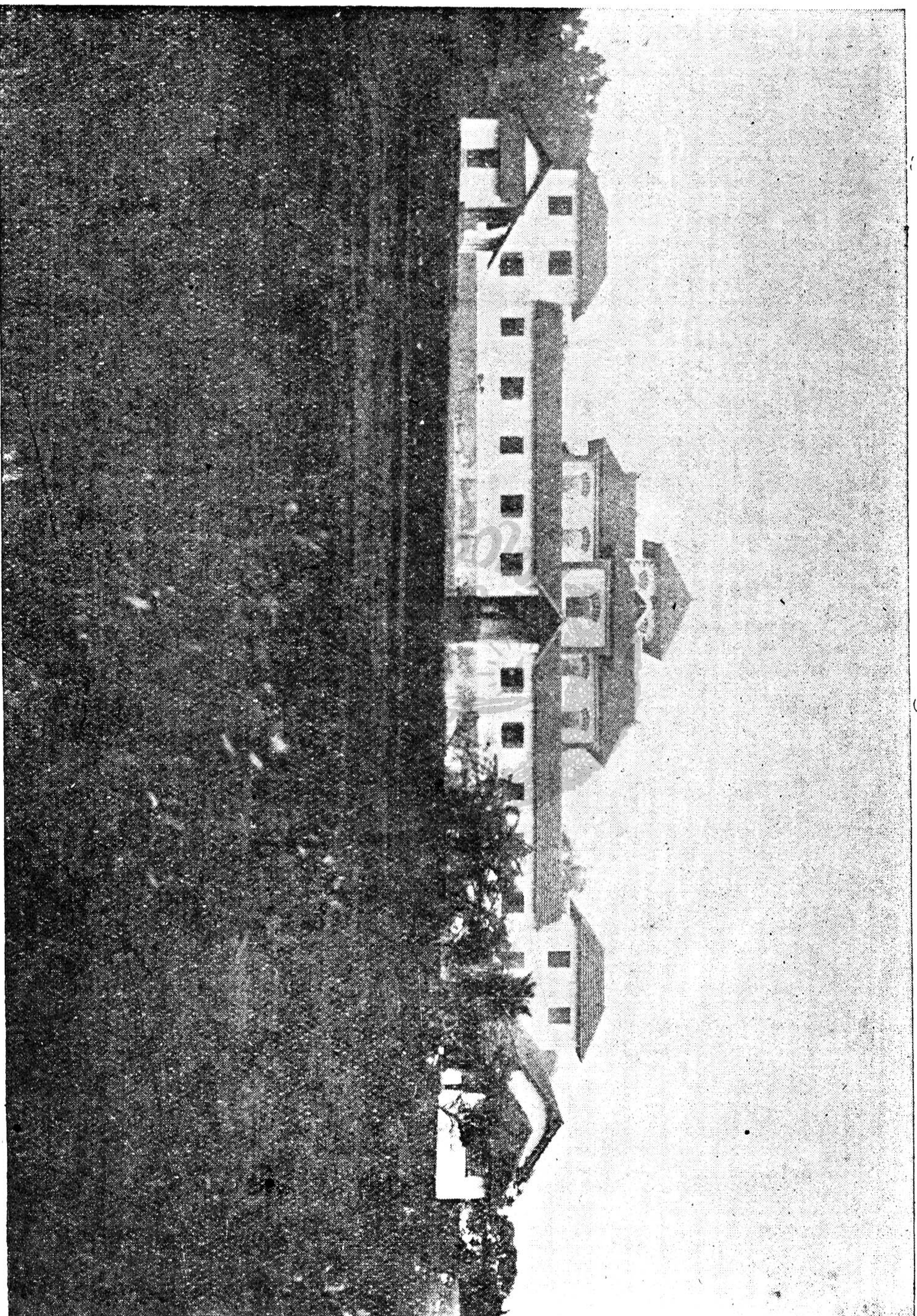
ആയുർവൈദ്യപാഠശാല.

‘ആയുർവൈദ്യപാഠശാല’ സമാജത്തിന്റെ പേരിൽ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടതാണെങ്കിലും, അതു മിക്കവാറും ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ധനംകൊണ്ടുതന്നെയാണിപ്പോൾ നടത്തിവരുന്നത്. അതിൽ ഇപ്പോൾ എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും യഥോചിതം വൈദ്യശാലവകയായി ധനസഹായം ചെയ്യുന്നു.

ആയുർവൈദ്യ ചികിത്സാശാല.

‘ആയുർവൈദ്യചികിത്സാശാല’ എന്ന ധർമ്മാസ്സത്രി ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ അംശമാകുന്നു. അതിൽ ആയുർവൈദ്യന്മാരുടെ നോട്ടത്തിനു പുറമേ മറ്റു വൈദ്യന്മാരുടേയും സാന്നിദ്ധ്യം എപ്പോഴും ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. കാലംകൊണ്ട്, ആയുർവൈദ്യംകൊണ്ടോ മറ്റുവൈദ്യംകൊണ്ടോ സാധിക്കാവുന്നതായ എല്ലാ രോഗങ്ങളേയും ഇവിടെവെച്ചു ചികിത്സിച്ചു ഭേദപ്പെടുത്തുവാനും, എത്ര വലിയ ശസ്ത്രക്രിയയും

ആർച്ച്ഡെവ്ലപികിത്യാശാല (പിൻഭാഗം) (1924-ൽ സ്ഥാപിച്ചത്)

ചെയ്യാനും ഉള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യണമെന്നും, ഇതിനെ ഇ
ന്ത്യയിലുള്ള ഒരു ഒന്നാംകിട സ്ഥാപനമാക്കിത്തീർക്കണമെന്നും
ആണ് എന്റെ ആഗ്രഹം.

അ ഷ്യാംഗ ശാരിരം .

പാഠശാലയും ആസ്സത്രിയും വെക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ്
ഇപ്പോൾ കിട്ടിവരുന്ന ആയുർവൈദ്യഗ്രന്ഥങ്ങളിലുള്ള ശാരിരഭാ
ഗത്തിന്റെ സൂനതയെ അധികം ഗ്രഹിപ്പാനിടയായത്. ആ
സൂനതയെ പരിഹരിപ്പാൻവേണ്ടി “അഷ്യാംഗശാരിരം” എ
ന്നൊരു ഗ്രന്ഥം സംസ്കൃതത്തിൽ എഴുതി ചിത്രങ്ങളോടുകൂടി അ
ച്ചടിപ്പിച്ച് 1925 ട്രേവിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആയു
ർവൈദ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചുടത്തോളം ഇപ്പോഴത്തെ നിലക്ക
ൾ പുസ്തകത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള തത്വങ്ങളെ ശരിയായി ഗ്രഹി
ച്ചാൽ ധാരാളം മതിയാകുന്നതാണെന്നാണെന്റെ വിശ്വാസം.
ഈ പുസ്തകത്തെപ്പറ്റി 1926-ാമത് കൊല്ലത്തിൽ ജയപുരത്തു
വെച്ചു കൂടിയ 16-ാമത്തെ അഖിലഭാരത വർഷീയവൈദ്യസമ്മേ
ളനത്തിന്റെ നിയോഗപ്രകാരം അന്നത്തെ അദ്ധ്യക്ഷനായ പ
ണ്ഡിത മദനമോഹനമാളവു എം. എൽ. എ. അവർകൾ ഒ
പ്പിട്ടതായ ഒരു പ്രശംസാപത്രം കിട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും ഇവിടെ സ
വിനയം പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

നാടക കമ്പനി .

ഈ അവസരത്തിൽ എന്നാൽ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടതായ
“പരമശിവവിലാസ നാടകകമ്പനി”യെക്കുറിച്ചുകൂടി രണ്ടുവാ
ക്കു പറയുന്നത് അനുചിതമായിരിക്കയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.
കേരളഭാഷയിലൊഴിച്ചു എല്ലാ ഭാഷകളിലും ഇപ്പോൾ ഉചിത
മായ നാടക ഏർപ്പാടുണ്ട്. ചരിത്രം നോക്കിയാൽ ഇത് ഇന്ദ്ര
ലോകത്തിൽനിന്നുതന്നെ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാം. വിദ്യ
കളിൽവെച്ചു സാഹിത്യംപോലെതന്നെ സംഗീതത്തിന്നും വിദ്യാ

ന്മാർ പ്രാധാന്യം കൊടുത്തുകാണുന്നു. ചുരുക്കിപ്പറഞ്ഞാൽ ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ സംഗീതം കൂടാതെ ഇപ്പോൾ ഒരു മംഗളകർമ്മവും നടക്കുന്നില്ല. രീതിഭേദം മാത്രമെ ഉള്ളൂ. മറ്റു ജാതിക്കാരും മതസ്ഥന്മാരും എന്നല്ല ലോകത്തിൽ പണ്ഡിതപാമരഭേദമെന്നിയെ എല്ലാവരും ആദരിച്ചു പോരുന്നതാകുന്നു സംഗീതവിദ്യ. ഇത് എത്ര കഠിനഔദര്യന്റേയും മനസ്സിനെ അലിപ്പിക്കുന്നതാകുന്നു. എങ്കിലും കലാവിദ്യകളിൽ അഭിരുചിയില്ലാത്തവരുടെ ഇടയിൽ ഇതിനെപ്പറ്റി അഭിപ്രായഭേദമുണ്ടാവാമെന്നുള്ളത് എനിക്കും സമ്മതംതന്നെ. കോട്ടക്കലെ സംബന്ധിച്ചു പറയാതെക്കിടയിൽ ആദ്യം സംഗീതവിത്തു കഴിച്ചിട്ടുള്ള എന്റെ വാരിയത്താകുന്നു. പിന്നെ അവിടുന്ന് പടന്നതെ ബാക്കിയെല്ലാം ഉള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ആ വിഷയവും എന്നാൽ ത്യാജമായിട്ടുള്ളതല്ല. ഞാനിതിലേർപ്പെട്ടതിന്റെ ഉദ്ദേശം താഴെ പറയുന്നവകൂടിയുണ്ട്.

1. വർഷക്കാലത്തെപ്പോലെ വൈദ്യശാലപ്രവൃത്തിക്കാർക്കുവേണ്ടുകാലത്ത് പ്രവൃത്തിക്കുവകയില്ല. അന്ന് അധികവും പഠിമരുന്നുകൾ കിട്ടാത്തകാലമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അക്കാലത്തേക്കുവേറെ ചില പ്രവൃത്തികൾ കൂടിയുണ്ടാവണം.

2. ആദായമുണ്ടാകുന്നപക്ഷം അത് ധർമ്മവൈദ്യശാലയുടെ അഭിവൃദ്ധിക്ക് ഉപയോഗിക്കാം.

3. എല്ലാ വലിയ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ഒരു വിനോദത്തിനുള്ള ഏർപ്പാട് ആവശ്യമാണ്.

4. ഇതേ പേരുംപറഞ്ഞ് കുറെ ആളുകൾക്കുകൂടി ഉപജീവനം നൽകുവാൻ സാധിക്കും.

5. അന്യനാട്ടുകാർ റം ജില്ലയിൽകടന്നു സഭാചാരവിരുദ്ധങ്ങളായ നാടകങ്ങൾ കളിച്ച് പണം തട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതന്നു ഇതുനിമിത്തം വല്ല കുറവും വന്നാൽ അതും ഒരു ഗണ്യമായ കാര്യമാണ്.

6. ഇതിനെ അനുസരിച്ചു കേരളഭാഷയിൽ സദാചാരപരങ്ങളായ നാടകങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിച്ചുവന്നാൽ അതു കേരളസാഹിത്യത്തിന്ന് ഒരു ഭൂഷണമായിവരുന്നതുമാണല്ലോ.

ഇതും ആരംഭിച്ചിട്ട് ഏകദേശം പതിനെട്ടു കൊല്ലമായിരിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ സംസ്കൃതത്തിൽനിന്നും തമിഴിൽനിന്നും മറ്റുമായി ഏകദേശം 24 നാടകങ്ങൾ തജ്ജമപെയ്ത് അഭിനയിച്ചുവരുന്നു. എന്നിങ്കു തജ്ജമപെയ്തുകൊടുപ്പാൻ ഇടയില്ലാത്തതുകൊണ്ടും, മലയാളംവിട്ടു പുറംദേശങ്ങളിൽകൂടി പോയികളിക്കുന്നത് അത്യാവശ്യമാണെന്നു തോന്നിയതുകൊണ്ടും ഇപ്പോൾ ചില വിശേഷപ്പെട്ട തമിഴുനാടകങ്ങൾ തജ്ജമയാക്കാതെതന്നെയും പഠിപ്പിച്ചാൻ തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അഭിനയവിഷയത്തിലും സീൻ, സംഗീതം മുതലായ വിഷയത്തിലും റം കമ്പനി എത്രത്തോളം അഭിവൃദ്ധിയെ പ്രാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് ഇന്നത്തെ നാടകം കണ്ടാലറിയാവുന്നതുകൊണ്ട് അതിന്റെ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കു ഇവിടെ അധികം പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ല.

ഭാവി കാര്യം .

ആയുർവൈദ്യശാല ഒരാളാൽ മാത്രം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു സ്വതന്ത്രമായി നടത്തിവരുന്നതാകയാൽ തൽപ്രവർത്തകന്റെ അഭാവത്തിൽ ഇതിന്നു എന്തു വരാൻ പോകുന്നുവോ എന്നു പലർക്കും പരിഭ്രമമുള്ളതായി അറിയുന്നു. എന്നാൽ, ഈ പരിഭ്രമം എനിക്കില്ല. എന്തെന്നാൽ, ഞാൻ സ്വശക്തികൊണ്ടാണിതൊക്കെ നിർവ്വഹിക്കുന്നതെന്നു ഒരു കാലത്തും ഞാൻ അഭിമാനിച്ചിട്ടില്ല. ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ അധഃപതനം തീർത്ത് അതിന്നു ക്രമോന്മുഖമായ അഭിവൃദ്ധി വരുത്തണമെന്നുള്ളതാണിപ്പോഴത്തെ ഈശ്വരേച്ഛ. അതിന്നുള്ള ആജ്ഞാകരന്മാരിൽ എത്രയൊ ഏളിയ ഒരുവനായിട്ട് എന്നെയുംകൂടി അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കാമെന്നുമാത്രമേ ഈ കാര്യത്തിൽ കരുതിട്ടുള്ളൂ. അപ്പോൾ ഇതിനെ നിലനിർത്തേണ്ടതിന്നുള്ള മാർഗ്ഗവും അദ്ദേ

ഈ കരുതീട്ടുണ്ടാവാതിരിക്കയില്ലെന്നു എന്നിങ്ങ തീർച്ചയുണ്ട്. എങ്കിലും മനുഷ്യപ്രയത്നവും ഈ വിഷയത്തിൽ ആവശ്യമാണ്. “ദൈവ നിവേശ്യ കരു പൗരജമാത്മശക്ത്യാ” എന്നാണു ല്ലൊ പ്രമാണം. അതുകൊണ്ടു ഇതിന്റെ നിലനില്പിനുവേണ്ടി ചില ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യുന്നതുകൂടി എന്റെ കടമായിട്ടുതന്നെ ഞാൻ കരുതുന്നു. അതിനാൽ കാലംകൊണ്ട് ആയുർവൈദ്യശാലയെ ചില പ്രത്യേക നിബന്ധനകളോടുകൂടിയ ഒരു ധർമ്മസ്ഥാപനമാക്കി റജിസ്ട്ര് ചെയ്ത് നിലനിർത്തണമെന്നും, ഇതിന്റെ ഭരണം എന്റെ ഉദ്ദേശത്തിനും ആദർശത്തിനും യോജിച്ചു നടക്കുവാനും നടത്തിക്കുവാനും മനസ്സും പ്രാപ്തിയുമുള്ള ഒരു കമ്മറ്റിയെ ഏല്പിച്ചുകൊണ്ട് സ്വസ്ഥമായിരിപ്പാൻ സാധിക്കണമെന്നും ആണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. എല്ലാം ഈശ്വരാനുഗ്രഹസാധ്യമാകയാൽ അപിരേണ അഭീഷ്ടസിദ്ധി വരുത്തുവാനായി അദ്ദേഹത്തോടു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു തല്ക്കാലം വിരമിക്കുന്നു.

കോട്ടക്കൽ,
16—10—1927. }

പി. എസ്. വാരിയർ.

ധർമ്മം ചെയ്യുന്നതിൽ ലേശവും മടിക്കേണ്ടതില്ലെന്നാണു ചരിത്രനായകന്റെ ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ അനുഭവം. ആവക ചിലവുകൾ വലിക്കുന്നതോടും ആയുർവൈദ്യശാലയെ വരവും വലിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മേൽ കാണിച്ച ജൂബിലി റിപ്പോർട്ടുകൊണ്ടറിയാവുന്നതാണല്ലോ. എന്നാൽ ജൂബിലി കഴിഞ്ഞശേഷവും അതിന്നു ക്രമോന്മുഖമായ അഭിവൃദ്ധിതന്നെയാണെന്നു 1929 മാർച്ചു കൂടി അവസാനിച്ചതായ ഒരു കൊല്ലത്തെസ്സംബന്ധിച്ച താഴെ കാണിച്ച കണക്കുകൊണ്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതാകുന്നു. ഈ കൊല്ലം നാടകത്തിലും അല്പം ആദായമായിട്ടാണിരിക്കുന്നതു എന്നു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

1929 മാച്ച് കൂടിയ ഒരു കൊല്ലത്തെ

റിപ്പോർട്ട്.

		ക	ണ	പ
1.	ആയുർവൈദ്യശാലയിലും, ധർമ്മാസ്സത്രിയിലും കൂടി ട്രാക്കെ നേരിട്ടവൻ ചികിത്സിച്ച രോഗികളുടെ സംഖ്യ. (ഇതിൽ കിടത്തി ചികിത്സിച്ച രോഗികളുടെ സംഖ്യയും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്.)	55,914		
2.	ധർമ്മമായികൊടുത്ത മരുന്നിന്റെ വില ആകെ.	12,694	6	8
3.	രോഗികൾക്ക് ഭക്ഷണം മുതലായ മറ്റു ചിലവുകൾ, ധർമ്മാസ്സത്രിയിലെ Establishment charge അടക്കം.	2,505	10	1
4.	ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിലെ ശമ്പളച്ചിലവ്.	1,194	0	0
5.	വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു സഹായധനം.	2,049	0	0
6.	ആയുർവൈദ്യശാലവക ട്രാക്കെ മരുന്നവില്പന.	1,13,438	14	10

ഇതിൽ കത്തുമൂലം ചികിത്സിച്ച രോഗികളുടെ സംഖ്യ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല.

ഇങ്ങിനെ ആയുർവൈദ്യശാലയും മറ്റു ഏർപ്പാടുകളും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാനും മറ്റും ചെയ്തുവന്നിരുന്നുവെങ്കിലും ചരിത്രനായകന്റെ അർപ്പതാമതു വയസ്സിൽ വേറെ പലവിധങ്ങളായ അനിഷ്ടസംഭവങ്ങൾക്കും ഇടയായിട്ടുണ്ട്. ഇതു കാര്യമായി നാലു മരണങ്ങൾ സംഭവിച്ചതുതന്നെ. കഴിഞ്ഞുപോയ പുതിയ കോവിലകത്തു കഞ്ഞി അനുജൻ തമ്പുരാന്റെ മകനാ

യി സി. പി. കുട്ടികൃഷ്ണമേനോൻ എന്നൊരു കുട്ടി 12 കൊല്ലം മുമ്പു നാടകത്തിൽ ചേർന്നിരുന്നു. ഇയാൾ സ്വതഃവേ ക്ഷീണശരീരനായിരുന്നുവെങ്കിലും ആകൃതികൊണ്ട് ഒരു നല്ല തറവാടിയും ബുദ്ധിമാനും ആയിരുന്നു. ചേൻ രണ്ടുകൊല്ലം കഴിഞ്ഞതു മുതൽ ഇയാൾക്കു ക്ഷയരോഗത്തിന്റെ ആരംഭം തുടങ്ങി. ഇയാളിൽ ചരിത്രനായകൻ പ്രത്യേകം സ്നേഹം വിചാരിച്ചിരുന്നതിന്നു പുറമേ ഈ രോഗം എത്രത്തോളം നീട്ടിക്കൊണ്ടു പോകാൻ സാധിക്കുമെന്നു പരീക്ഷിക്കണമെന്നും കൂടി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ ഇയാൾക്കുവേണ്ടി വളരെ പണം ചിലവിടുകയും അദ്ധ്വാനിക്കുകയും മനസ്സിൽ വേദനപ്പെടുകയും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സ്വന്തം ചികിത്സകൾ ചെയ്യുന്നതിന്നു പുറമെ യോഗ്യനായ ഡാക്ടർമാരെക്കൊണ്ടു മൂന്നു പ്രാവശ്യം ബോധംകെടുത്തി ശസ്ത്രക്രിയതന്നെ ചെയ്യിച്ചിരിക്കുന്നു. പലപ്രാവശ്യവും മരിച്ചു മരിച്ചില്ല എന്ന നില എത്തിയതിന്നുശേഷം ആയാളെ ജീവിപ്പിച്ചു കൊണ്ടുവരുവാൻ ചരിത്രനായകനു സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ രോഗം മാറിയാൽ വീണ്ടും ഭേദം നോക്കാതെ അത്യുത്സാഹമായി പണിയെടുക്കുന്ന സ്വഭാവമായിരുന്നു ഇയാൾക്കുണ്ടായിരുന്നതു. അതുകൊണ്ടു കൃഷ്ണലീല അഭ്യാസിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയതു മുതൽ ഈയാൾ അത്യദ്ധ്വാനം ചെയ്തും ഇങ്ങനെ അഞ്ചാറുമാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ കിടപ്പിലാകയും എന്തുചെയ്തിട്ടും മാരാതെ 1928 മെയി 17-ാംനു മരിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. പക്ഷന്മാർ സ്രീവേഷംകെട്ടി ഇത്ര ചാതുര്യത്തോടുകൂടി അഭിനയിച്ചും പാടിയും പൊതുജനങ്ങളെ ആഹ്ലാദിപ്പിക്കുക വളരെ ദുർല്ലഭമാകുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, ചില പാട്ടുകൾ ആയാൾ പാടുന്നതുപോലെയുള്ള സുഖം മേലിൽ കേട്ടനുഭവിപ്പാനും വളരെ പ്രയാസമായിട്ടാണു തോന്നുന്നത്.

പിന്നെ മരിച്ചത് ഇന്ത്യന്തർ കൃഷ്ണപ്പിഷാരോടി എന്നൊരാളാണ്. ഇയാൾ ചരിത്രനായകന്റെ മാതാവി

ന് ഏറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട ആളും ചരിത്രനായകന്റെ സമവയസ്സനും ആയിരുന്നു. വാരിയത്തും വൈദ്യശാലയിലും ആയി ആയാൾ ഏകദേശം 30കൊല്ലത്തോളം താമസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആയാൾക്കു ഗുൽഫസന്ധിയിൽ ഒരു വ്രണം തുടങ്ങിയിട്ടു കറേക്കുലമായിരുന്നു. എന്തു ചികിത്സ ചെയ്തിട്ടും മാറാതെ 1928 മെയി 30-ാംന- ആയാളും മരിച്ചു.

ചരിത്രനായകന്റെ പിതാവിന്റെ മൂത്ത മരുമകനായ അച്യുതവാരിയുമാണ് പിന്നെ മരിച്ചത്. ഇദ്ദേഹം തറവാട്ടിൽ നിന്നു ഭാഗിച്ചുപോയപ്പോൾ രണ്ട് അനുജന്മാരും അമ്മയും ഉണ്ടായിരുന്നു. അനുജന്മാർ മുന്പേ മരിച്ചു. അമ്മ പിന്നെ മരിച്ചു. രണ്ടുകൊല്ലംമുമ്പു ഭാര്യയും മരിച്ചിരുന്നു. ദീനവുമായി. അതിനാൽ ചരിത്രനായകന്റെ രക്ഷയിലാണ് പിന്നെ ഇരുന്നിരുന്നത്. ജൂലായി 10-ാംന- അദ്ദേഹവും ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചു.

പുതിയ പുര പണി ചെയ്യുന്നതിൽ വേറെ ഒരുദ്ദേശവും കൂടിയുണ്ട്. ധർമ്മാസ്സത്രിയെ വീണ്ടും പുഷ്ടിപ്പെടുത്തുന്നതിനു ഡോക്ടർ പി. കെ. വാരിയർ പെൻഷൻ എടുത്തുവരുന്ന കാലത്തേക്കുടി പാർത്തിരിക്കുകയാണ്. ആ കാലത്തു വാരിയരും കുടുംബങ്ങളും ഇവിടെ വന്നു താമസിക്കുവാനാണ് തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്. ഇപ്പോൾ ആരും കല്പനയെടുത്തു താമസിപ്പാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതും ഇവിടെത്തന്നെയാണ്. അതിനുംകൂടി സൗകര്യപ്പെടുത്തണമെന്നു പുര പണി ചെയ്യാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾതന്നെ ഉദ്ദേശം ഉണ്ട്. എന്നാൽ കഴിഞ്ഞ ഡിസെമ്പ്ര് മാസത്തോടുകൂടി പത്തിയായ ചെറിയ കുട്ടിവാരുണ്യാക്ഷ അത്യാസന്നദീനം പിടിപ്പെട്ടു വലിയ സന്ദിശാസ്ഥിതിയിലായി. എങ്കിലും ദൈവാധീനത്താൽ തല്ലാലം ദീനം സമാധാനപ്പെട്ടു. പക്ഷേ എല്ലാവർക്കും കുറച്ചു ദിവസം വലിയ പരിഭ്രമത്തിന്നിടയായിരുന്നു.

എന്നാൽ അടുത്ത നടന്ന സംഭവം സർവ്വോപരി ഭയങ്കരവും വ്യസനകരവും ആയിരുന്നു. അതായതു കുഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറ സ്വാരുടെ ഭർത്താവും വാരിയർബാങ്കിലെ മാനേജിങ്ങ് ഡയറക്ടറുമായിരുന്ന കെ. വി. ശങ്കരവാരിയർ 1929 മാച്ച് 7-ാംനു ഹൃദ്രോഗത്താൽ മരിച്ചുപോയതുതന്നെ. ഇദ്ദേഹം ഏറ്റവും സത്യാഭാവിയും പ്രാപ്തനും ജനരഞ്ജനയുള്ള ആളും ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ചരിത്രനായകന്റെ തറവാട്ടെയ്ക്കും സ്വന്തം തറവാട്ടെയ്ക്കും എന്നല്ല നാട്ടുകാർക്കുകൂടി ഈ മരണം ഒരു തീർത്താൽ തീരാത്ത നഷ്ടമായിട്ടാണു പരിണമിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ സത്യാഭാവത്തെയും കൃത്യബോധത്തെയും കാണിക്കുന്നതായ ഒരു പ്രത്യേക സംഗതിയെ ഇവിടെ എടുത്തു പറയേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഹൃദ്രോഗം എന്നത് പെട്ടെന്ന് അപായത്തെ ഉണ്ടാക്കുന്ന ഒരു വ്യാധിയാണല്ലോ. എന്നാൽ ബുദ്ധിമാനായ ശങ്കരവാരിയർ തന്റെ ഭാര്യക്കും കുട്ടികൾക്കും ആയി 4000 രൂപയും, സേദരി, ആശ്രിതൻ മുതലായവർക്കും ഔചിത്യംപോലെയുള്ള ഓരോ സംഖ്യകളും കിട്ടത്തക്ക നിലയിലുള്ള ഒരു സമ്പത്ത് എഴുതി ഒപ്പിടുന്നതും മരണവും കൂടിയുള്ള അന്തരം ഒന്നോ രണ്ടോ മിനിട്ടു മാത്രമായിരുന്നു. ഇത്രയും ഔദാര്യമായി പ്രവൃത്തിച്ച ഒരാൾ വാരിയർ വംശത്തിൽ ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു തീർച്ചപറയാവുന്നതാകുന്നു.

ഇങ്ങനെ അത്യാപത്തുകൾ പലതും സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും ഈ കൊല്ലം ചരിത്രനായകന്റെ സ്വന്തം ആരോഗ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചോ ധനസ്ഥിതിയെ സംബന്ധിച്ചോ മാത്രം ആലോചിക്കുന്നപക്ഷം ഇത് ഏറ്റവും ഗുണകരമായ കാലമാണെന്നാണു പറയേണ്ടത്. അത്രമാത്രമല്ല, ഇതിനിടയിൽ വേറെ ഒരു വലിയ ചാരിതാത്മ്യത്തിന്നിടവരികയും കൂടി ഉണ്ടായി. എന്നെന്നാൽ 1103-ൽ തൃശ്ശിവപേരൂരിൽ സാഹിത്യപരിഷത്തിന്നു പോകുമ്പോൾ തന്നെ പിറൈ കൊല്ലത്തിലേക്ക് പരി

ഷത്തിനെ കോട്ടക്കലേക്കു ക്ഷണിച്ചാലോ എന്നു പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരവർകൾ ചരിത്രനായകനോടു ചോദിക്കുകയും വിരോധമില്ല, ക്ഷണിക്കുന്നപക്ഷം അതിന്നു കഴിയുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കാമെന്നു പറയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പരിഷത്തു അടുത്തു തുടങ്ങിയപ്പോൾ വരുന്നവർക്കു താമസിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്ന സ്ഥലമൊന്നും പോരാ എന്നും സൗകര്യം മതിയാവില്ലെന്നും മറ്റും കൃഷ്ണവാരിയർ വന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കു പുതിയതായി പണിചെയ്യിക്കുന്ന സ്വന്തം ഭവനത്തിന്റെ പ്രധാനഭാഗമെല്ലാം ഓടിട്ടു കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ബാക്കിപണികളെല്ലാം ഏതാണ്ടു പകുതിയായിട്ടേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. എന്നാലും പണിയൊക്കെ തല്ക്കാലം നിർത്തി വെട്ടുപ്പാക്കി എല്ലാവരെയും പുതിയ കെട്ടിടത്തിൽ താമസിപ്പിച്ചുകൊള്ളുവാൻ സമ്മതം കൊടുത്തു. ഗൃഹപ്രവേശംപോലും കഴിയാത്തതായ ഈ വിശേഷപ്പെട്ട സ്ഥലം ഒന്നാമതായി ഇങ്ങിനെ അന്യന്മാർക്കുപയോഗിപ്പാൻ കൊടുത്തതിൽ ജനങ്ങൾക്കു വലിയ അതൃപ്തിയുണ്ടായില്ല. പക്ഷെ “സർവ്വം പരോപകാരായ” എന്നു ശപഥം ചെയ്ത ആൾ ഇങ്ങിനെ ചെയ്തതിൽ എന്താണു അതൃപ്തി വിചാരിപ്പാനുള്ളതു? ഒന്നുതന്നെയില്ല. പ്രത്യുത, ഇതു അദ്ദേഹത്തിന്നു ഏറ്റവും ചാരിതാർത്ഥ്യജനകമായിരുന്നു. പണി തീരുന്നതിന്നു മുമ്പുതന്നെ ഇതു പരസ്പരസ്രം ജനങ്ങൾക്കു, അതോ, കന്യാകുമാരിമുതൽ ഗോകുണ്ഠവരെയുള്ള സാഹിത്യവിദ്വാന്മാർക്കു, ഉപകാരമായിത്തീരുക എന്നതു സാധാരണ സുസാദ്ധ്യമായ കാര്യമല്ലല്ലോ. അത്രയുമല്ല, ജാതിമതഭേദംകൂടാതെ നമ്പൂതിരി, ഭട്ടതിരി, പട്ടർ, മുത്തർ, വാരിയർ, പിഷാരോടി, തമ്പുരാൻ, നമ്പീശൻ, നായർ, മേനോൻ, പണിക്കർ, മണ്ണാൻ, തിയൻ, ആശാരി, മുഹമ്മദീയൻ, കൃസ്ത്യാനി മുതലായ എല്ലാതരം ആളുകളുംകൂടി ഏകോദരസഹോദരന്മാരെപ്പോലെ കൈകോർത്തു പിടിച്ചു നടക്കുന്നതും ഇടകലൻ ഇരുന്നു ഉ

ണ്ണുന്നതും, കാപ്പികഴിക്കുന്നതും ആയ അന്നത്തെ അതായത് 1104 ധനുമാസം 15-ാം, 16-ാം ന-കളിലെ കാഴ്ച എത്രയും ഹൃദയംഗമായിരുന്നു. ഇതു കാണാനുള്ള കൗതുകത്താൽ ചരിത്രനായകൻ രണ്ടുനേരവും അവരുടെ ഭക്ഷണസമയത്ത് അവിടെ പോയി നില്ക്കുകയും അന്വേഷിക്കുകയും ചെയ്ത പതിവായി നടന്നുവന്നു. അത്രയുമല്ല, സന്തോഷാതിരേകത്താൽ അവസാനദിവസം സ്വന്തം വകയായി അതിഥികൾക്കു പരക്കെ ഒരു വിശേഷപ്പെട്ട സദ്യ കഴിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ഇതിന്നുപുറമെയാണു സാഹിത്യസമാജത്തിനു ആദ്യം നിശ്ചയിച്ചതുപോലെയുള്ള 100 ഉറപ്പിക ധനുസഹായവും, വേറെ സ്ഥലസഹായങ്ങളും ആൾസഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുള്ളത്. ഇങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭം വരുമ്പോൾ നൂറല്ല ആയിരം കൊടുത്താലും വിരോധമില്ലെന്നാണു ചരിത്രനായകന്റെ സ്വതന്ത്രയുള്ള അഭിപ്രായം. അതാണിങ്ങിനെ സദ്യകൂടി കഴിപ്പാനുള്ള കാരണം.

ചരിത്രനായകന്റെ ജനനദിവസം 1044 മീനം 4-ാംന-അസ്തമിച്ചു 5-ാംതിയ്യതി പുലർച്ചെ അശ്വതി നക്ഷത്രത്തിന്മേലാണെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഹിന്ദുമതപ്രകാരം നക്ഷത്രത്തെ അനുസരിച്ചാണു പിറന്ന നാൾ കൊണ്ടാടേണ്ടത് എന്നാണു നിശ്ചയം. ഒരു മാസത്തിൽ രണ്ടു പിറന്നാൾ വരുന്ന പക്ഷം ഒട്ടവിലത്തേതാണു ആചരിക്കേണ്ടതെന്നും നിശ്ചയം ഉണ്ടു്. അതുപ്രകാരം ഈ മാസത്തിൽ അശ്വതി പിറന്നാൾ രണ്ടു പ്രാവശ്യം വരുന്നതാകകൊണ്ടു രണ്ടാമത്തേതായ 28-ാംന-ത്തെ പിറന്നാളാണു ഷഷ്ഠിപൂർത്തി എന്നു നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ 'ശുഭസ്യ ശീഘ്രം' എന്നും 'ഗൃഹീത ഇവ കേശേഷു മൃത്യുനാ ധർമ്മാചാരേൽ' എന്നും ഉള്ള ആപ്തവാക്യപ്രകാരം ദൈവികമായും വൈദികമായും ഉള്ള കർമ്മങ്ങളെല്ലാം ആദ്യത്തെ പിറന്നാളിന്നുതന്നെ കഴിക്കുകയാണു ചരിത്രനായകൻ ചെയ്തതു്. അതിനാൽ കോട്ടയ്ക്കൽ ശിവക്ഷേത്രത്തിലെ മണ്ഡപം

പംപൊളിച്ചു പുതുതായി പണിചെയ്തു ചെമ്പടിക്കുന്നതിന്നു വേണ്ടി തല്ക്കാലം 75 പവനം (പോരാത്തതു പിന്നെ കൊടുപ്പാനും നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. അടങ്ങൽ തെയ്യാറാക്കിയതിൽ ഇതിന്നു സുമാർ 5000-ക ചിലവു വേണ്ടിവരുമെന്നു കണ്ടിരിക്കുന്നു.) വേട്ടക്കൊരുമകൻ കാവിചേയ്യും പാണ്ടമംഗലം വിഷ്ണുക്ഷേത്രത്തിലേക്കും 100 വീതം ഉരുപ്പികയും തൽക്കാലം വഴിവാടു ചെയ്യയുണ്ടായി. അന്നുണ്ടായിരുന്ന നമ്പൂതിരിമാർക്കെല്ലാം പരക്കെ പശുഭാഗവും അച്ഛൻ വാധ്യാൻ നമ്പൂതിരിക്ക് ഒരു കൂറ്റവും മഹൻ വാധ്യാൻ നമ്പൂതിരിക്ക് ഇരട്ടി പശുഭാഗവും കൂട്ടത്തിൽ കൊടുത്തു.

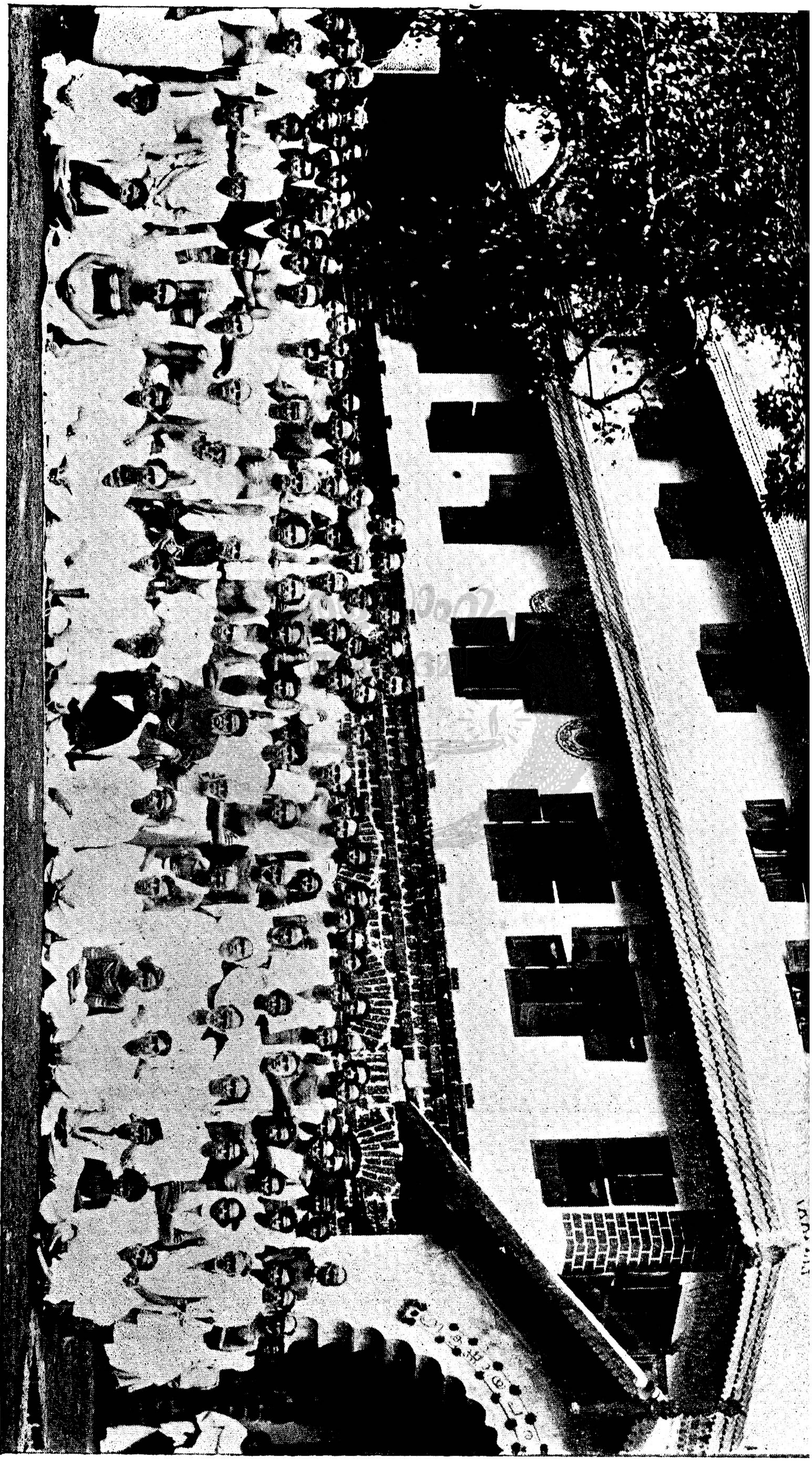
ചരിത്രനായകന്റെ പൂർവ്വന്മാർ കിഴക്കെ കോവിലകം ആശ്രയം തുടങ്ങിട്ടു 130 കൊല്ലം തികയുന്ന അവസരമാണിതു. അതുകൊണ്ടു കോവിലകത്തുള്ള തമ്പുരാക്കന്മാർക്കും തമ്പുരാട്ടിമാർക്കും എന്നല്ല അതു സംബന്ധമായ നാനാജാതിക്കാർക്കും അന്നു വിശേഷപ്പെട്ട സദ്വൃയും കഴിക്കുകയുണ്ടായി. കോട്ടയ്ക്കുപെ പഴയ കാഞ്ഞിരപ്പള്ളി കേടു തീർക്കുന്നതിന്നു 100-കയും (ഇതു കോട്ടക്കുളള പുരാതനമായ മുഹമ്മദീയപ്പള്ളിയാണ്. ഇതിലേക്കു ഇതിന്നു മുമ്പും പിമ്പുരകെട്ടിച്ചുകൊടുക്കുക മുതലായ പല സഹായങ്ങളും ചരിത്രനായകൻ ചെയ്തുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.) നെല്ലുവായിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ മണ്ഡപം ചെമ്പടിക്കുന്നതിന്നു 500 കയും പണിയമ്പള്ളി ക്ഷേത്രത്തിലേയ്ക്കു 100-കയും വഴിവാടു ചെയ്യാൻ നീക്കിവെച്ചിട്ടും ഉണ്ട്. ഗുരുവായൂർ മുതലായ മറ്റാക്ഷേത്രങ്ങളിലും വാഴിവാടുകൾക്കുള്ള ഏല്പാടുകൾ ചെയ്യാതിരുന്നിട്ടില്ല. ആ വകയെല്ലാം 28-ാംനു-ത്തെ പിറന്നാൾ ദിവസം നടത്തുവാനാണു നിശ്ചയം. സ്വജനങ്ങൾക്കും സ്നേഹിതന്മാർക്കും ഉള്ള സദ്വൃ മുതലായതും സർ്വ്വാനിസ്സദ്വൃയും എല്ലാം 28-ാംനു-ക്കു തന്നെ നീട്ടിവെക്കുകയും ചെയ്തു.

മീനം 1-ാംനു-ത്തെ പുറന്നാൾ വക ഭാഗങ്ങൾ, സ്വജനസ്സദ്വൃ മുതലായതെല്ലാം പഴയ തറവാടായ വാരിയത്തുവെച്ചു

തന്നെയാണു കഴിച്ചത്. രണ്ടു പിറന്നാൾ വന്നതുകൊണ്ട് ഒന്നു പഴയ വാരിയത്തും രണ്ടാമത്തേതു പുത്തൻവാരിയത്തും വെച്ചു കഴിപ്പാനാണ് ആദ്യംതന്നെ ആലോചിച്ചുറച്ചിരുന്നത്. ആദ്യത്തെ പിറന്നാൾ പഴയ വാരിയത്താക്കാൻ പ്രത്യേകകാരണം കൂടിയുണ്ട്. ചരിത്രനായകന്റെ ചെറിയമ്മയായ കുട്ടിവാറസ്വാർ 86 വയസ്സായി സുഖത്തോടെ ഇരിക്കുന്നു. അമ്മ മരിച്ചതിനുശേഷം എല്ലാ കൊല്ലവും പിറന്നാൾക്ക് കുട്ടിവാറസ്വാറാണ് വിളമ്പികൊടുക്കുക പതിവ്. അതു ഇക്കറിയും തെററിക്കേണ്ട എന്ന വിചാരംതന്നെയാണു ഇങ്ങിനെ നിശ്ചയിക്കുവാൻ പ്രധാനകാരണം. പ്രായാധിക്യംകൊണ്ടു പിററത്തെ പിറന്നാളിന് പുത്തൻവാരിയത്തേക്കു വരുവാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നു വരാംല്ലോ. പിന്നെ, പുത്തൻവാരിയത്തിന്റെ പണി വളരെ ധൂതിയായി നടക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും അന്നേക്കു മുഴുമാക്കുവാൻ വളരെ പ്രയാസമായിട്ടാണു തോന്നിയിരുന്നത്. കുളവും പണി പകുതിയായിട്ടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ഏതായാലും 23-ാം തിയ്യതിയായപ്പോഴേക്കു അകത്തു കടന്നിരിക്കത്തക്കവണ്ണം ഗുഹത്തിന്റെ പണിയെല്ലാം മുഴുമാക്കി. അതിനാൽ 23-ാംനു- അതൂതശാന്തിയും പുണ്യാഹവും കഴിച്ച് അന്നു രാത്രി മൂന്നരമണിക്ക് അതായതു 24-ാം തിയ്യതി വെളിച്ചാവാൻ കാലത്തുള്ള ശുഭമുഹൂർത്തത്തിൽ സകല കുടുംബാംഗങ്ങളോടും (ഭർത്താവു മരിച്ചു അ വസരമാകയാൽ കഞ്ഞിക്കുട്ടിവാറസ്വാർ മാത്രം ൦൦൦ മംഗളകർമ്മത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടില്ല.) നെല്ലായ മുപ്പിൽവാരിയർ, ഡോക്ടർ പി. കെ. വാരിയർ മുതലായ സകല ബന്ധുക്കളോടും, ചരിത്രനായകന്റെ കീഴിലുള്ള സകല പ്രവൃത്തിക്കാരോടുംകൂടി ഗുഹ പ്രവേശം മംഗളമായി കഴിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്നുമുമ്പ് 22-ാംനു- രാത്രി കുററിച്ചു മുതലായതും പിന്നീടു പ്രവൃത്തിക്കുകെല്ലാം യഥോചിതം സമ്മാനങ്ങളും കൊടുക്കുകയും ഉണ്ടായി. അന്നേക്കു കുളവും ഉപയോഗിക്കത്തക്ക നിലയിലായി. വൈ

പി. എസ്. വാരിയരവർകളുടെ ഷൗദ്യന്ധിപ്പത്ത്രവാസത്തിൽ എടുത്ത വാരിയന്മാരുടെ ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ (1st group)

ദ്വുത ദീപവും ഇതിന്നു തക്കവണ്ണം ശരിപ്പെടുത്തിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ഗൃഹപ്രവേശാവസരത്തിൽ എല്ലാവരുംകൂടി പ്രാർത്ഥിച്ച ശ്ലോകമാണു താഴെ ചേർത്തിരിക്കുന്നതു:—

“കൈലാസസൗധ”മതിലുള്ളപിണക്കമെന്ന
മാലേശിതാതഖിലസൗഖ്യ മണയ്ക്കുവാനും
ശ്രീലാസമുള്ളതിന്നു പുഷ്പിയിണക്കുവാനും
ശൈലേശനന്ദിനി! സദാപി തുണയ്ക്കണം നീ.

ഗൃഹപ്രവേശദിവസത്തെ കലിദിനസംഖ്യയെ കാണിക്കുന്നതാണ് താഴെ കാണിച്ച ശ്ലോകം:—

‘ശ്രീവരാഹവിഹാരാ’ഖ്യേ ശ്രീവരാസംഗഭായിനി
കലിഹീനേ നവേ ഹമേന്ദ്ര ശങ്കരഃ പ്രാവിശൽസുഖം.

ഗൃഹപ്രവേശം മുൻപറഞ്ഞ മുഹൂർത്തത്തിന്നു കഴിക്കുകയും അന്നെല്ലാവരും അവിടെവെച്ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കുകയും ചെയ്തുവെങ്കിലും സ്രീകുമാരൻ അവിടെ സ്ഥിരതാമസം തുടങ്ങിയതു 26-ാംനാളിനുള്ളാഴ്ച മുതലായിരുന്നു. ചരിത്രനായകനാകട്ടെ അവിടെ സ്ഥിരതാമസം ആക്കിയതു മേടം 1-ാംനാൾ, അതായത് ഏപ്രിൽ 13-ാംനാൾ ശനിയാഴ്ച മുതൽക്കും ആകുന്നു.

ഷഷ്ഠപൂജപുസ്തകം പ്രാർത്ഥന .

(സംഭവരിപ്പോർട്ട്.)

പുതിയ വാരിയത്തു ഗൃഹപ്രവേശത്തോടുകൂടിത്തന്നെ ഷഷ്ഠപൂജപുസ്തകപ്രാർത്ഥനയ്ക്കു ആരംഭവും തുടങ്ങി എന്നു പറയാം. ഷഷ്ഠപൂജപുസ്തകത്തിന്നു സ്മാരകമായി മീനം 23-ാംനാൾ വെള്ളിയാഴ്ച സ്ഥലത്തെ ഹൈസ്കൂൾ, ബോർഡ് ഹിന്ദു ഹയർ എലിമെന്ററി സ്കൂൾ, ബാലികാ പാഠശാല മുതലായ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്കും, അദ്ധ്യാപകന്മാർക്കും അദ്ധ്യാപികമാർക്കും ഒരു ചായസൽക്കാരം ഉണ്ടായി. പി

നീട്ട 27-ാം- വൈകുന്നേരം നാലുമണിക്ക സ്ഥലത്തെ ബോൾ മാപ്പിള ഹയർ എലിമെണ്ടറി സ്കൂളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും, അദ്ധ്യാപകന്മാർക്കും; അന്നരാത്രി എഴുമണിക്ക സ്ഥലത്തെ മാപ്പിളമാർക്കും പ്രസ്തുത സ്കൂളിൽവെച്ചു വിവിധ വിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ ഒരു “ടീപ്പാർട്ടി” കൂടി നടത്തി.

ചരിത്രനായകന്റെ ഷഷ്ഠിപ്പൂർണ്ണാഘോഷം 1104 മീനം 28-ാം- ബുധനാഴ്ചയാണു പുതിയ വാരിയത്തുവെച്ചു കേമമായി കൊണ്ടാടിയത്. അതിന്നു ബ്രിട്ടീഷുമലബാർ, കൊച്ചി, തിരുവിതാംകൂർ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിലെ നാനാഭേദങ്ങളിലുള്ള പല ഭവനങ്ങളിൽനിന്നും, ചരിത്രനായകന്റെ ക്ഷണനന്മനുസരിച്ചു, വാരിയന്മാർ 27-ാം- രാവിലെ മുതൽക്കുതന്നെ വന്നുതുടങ്ങി. വൈകുന്നേരമായപ്പോഴേക്കും വൈദ്യുതദീപങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ പ്രശോഭിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പുതിയ സൗധവും പരിസരങ്ങളും ജനങ്ങളാൽ നിറയപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. സജാതീയ സ്ത്രീകളും ധാരാളം ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിഥികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ തൊണ്ണൂറു വയസ്സു തികഞ്ഞ പട്ടരകോണത്തു വാരിയത്തു രാഘവവാരിയർ എന്നൊരു വയോവൃദ്ധനും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു. വാരിയർസമുദായത്തിൽ ഇത്രയും പ്രായം ചെന്ന ഒരാൾ ഇദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അരോഗദൃഢഗാത്രനായി ഇന്നു ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. തൊണ്ണൂറു വയസ്സു തികഞ്ഞ വൃദ്ധനും, ‘തൊണ്ണൂറത്തൊത്ത്’ ബാലന്മാരും കൂടി സമ്മേളിക്കുന്ന ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാനായി ഇതരസമുദായാംഗങ്ങളും ട്രെയിനും ഇവിടെ സന്നിഹിതരായിരുന്നു.

സദ്വയം ദക്ഷിണയം.

28-ാം തിയ്യതി രാവിലെ ആയപ്പോഴേക്കും സൂമാറ് അറന്തറോളം വാരിയന്മാരും, ട്രെയിനും സ്ത്രീകളും അന്യസമുദായങ്ങളിലെ പലപ്രമാണികളും എത്തിച്ചേർന്നു. ചരിത്രനായകൻ

അതിരാവിലെ സ്നാനം ചെയ്ത് ക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം പോയി ഭക്തനും കഴിക്കുകയും, വഴിവാടകൾ ചെയ്യുകയും കഴിഞ്ഞതിനു ശേഷം, നമ്പൂതിരിമാർക്ക് പരക്കെ പശുഭാഗവും ചില വിശേഷപ്പെട്ട ദാനങ്ങളും ചെയ്തു. അതിൽ പിന്നെ ബ്രാഹ്മണർക്കും, സ്വജനങ്ങൾക്കും, വേറെ വേണ്ടപ്പെട്ടവർക്കും ചതുർവിധവിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ ഗംഭീരമായ സദ്യയും, സദ്യക്കുശേഷം എല്ലാ ബ്രാഹ്മണർക്കും അവസ്ഥാനുസരണം ഭക്ഷിണയും കൊടുത്തു. സുമാർ ആറോളം നമ്പൂതിരിമാരും, അമ്പതോളം എമ്പ്രാന്തിരിമാരും, നൂററി അമ്പതിൽ പരം പട്ടന്മാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. ചരിത്രനായകൻ എല്ലാ സമയങ്ങളിലും അതിഥിസൽക്കാരത്തിൽ ജാഗ്രതയായി പുതിയ വാരിയത്തു തന്നെയാണുണ്ടായിരുന്നതു. വാരിയന്മാർക്കും മറ്റുള്ളവർക്കും സദ്യയും ചായപലഹാരങ്ങളും 27-ാംനൂറ്റാണ്ടിൽ മൂന്നു ദിവസം സൂക്ഷിക്കുമായിത്തന്നെ നടത്തി. അന്ന് അവിടെ കൂടിയ വാരിയന്മാർക്കെല്ലാം ഓരോ ഉറപ്പികയും, തൊണ്ണൂറിലധികം പ്രായം ചെന്ന മുൻവിവരിച്ച വയൊവുലനും അതുപോലെയുള്ള മറ്റു ചിലർക്കും (ഇതിൽ സ്ത്രീകളും ഉൾപ്പെടും) ഓരോ പവനമാണു ഭക്ഷിണകൊടുത്തതു. അതിഥികൾക്കെല്ലാവർക്കും ചതുർവിധവിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ സദ്യക്കുപുറമെ ഇരുന്തുറിലധികം പറ അരിവെച്ച് സർപ്പാണിസദ്യയും ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രസ്തുതദിവസം ആകെ 300 പറ അരിയാണു വെച്ചത്.

പൊതുയോഗം.

പ്രോഗ്രാം അനുസരിച്ചു ഉച്ചതിരിഞ്ഞുള്ള ലഘുഭക്ഷണാനന്തരം നാലുമണിക്കു ആയുർവൈദ്യശാലാ ജൂബിലിഹാളിൽവെച്ചു പൊതുയോഗംകൂടി. മ. രാ. രാ. തറക്കൽ എരോമുമേനോൻ എന്ന സ്ഥാനപ്പേരായ എരോമനുണ്ണിഅവർകൾ, നെല്ലായവരിയത്തു രാഘവനുണ്ണിമുപ്പിൽവാരിയരവർകൾ, ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകൾ, ഇൻസ്പെക്ടർ കെ. വി. കൃഷ്ണവ

രിയരവർകൾ, (ഡോക്ടർ) പി. കെ. വാരിയരവർകൾ, പൂജനാത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകൾ, കടത്തനാട്ട് കൃഷ്ണവാരിയരവർകൾ, നെല്ലുവായി ഉഴുതവാരിയരവർകൾ ബി. എ. എൽ. ടി., നെല്ലായവാരിയത്തു കണ്ണുണ്ണിവാരിയരവർകൾ മുതലായി അറന്തറോളം വാരിയന്മാർ പുറമെ, ബ്രഹ്മശ്രീ പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകൾ, മ. രാ. രാ. കെ. സി. വലിയകണ്ണുണ്ണിരാജാവവർകൾ, പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരവർകൾ, വക്കീൽ വി. രാമൻമേനോനവർകൾ, ഫൈക്കോർട്ടുവക്കീൽ ഇ. നാരായണൻനായരവർകൾ (കോഴിക്കോട് മുനിസിപ്പാൽ ചെയർമാൻ), കല്ലങ്ങാട്ടുകുഴിയിൽ കുഞ്ഞഹമ്മതുകുട്ടി മുസലിയാരവർകൾ, തുടങ്ങിയ ഒട്ടേറെ അന്യസമുദായപ്രമാണികളും ഏതാനും മഹികളും യോഗത്തിൽ ഹാജരായിരുന്നു.

രണ്ടു ബാലന്മാരുടെ മംഗളഗാനത്തോടുകൂടി സഭാനടവടികൾ ആരംഭിച്ചു. ബ്രഹ്മശ്രീ പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകൾ അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ഡി. കുഞ്ഞൻവാരിയരവർകൾ അനുവദിച്ചു പറകയും ചെയ്തതനുസരിച്ച് അദ്ധ്യക്ഷപദം അലങ്കരിച്ചതു ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകളാണ്. അദ്ധ്യക്ഷന്റെ ഉപക്രമപ്രസംഗാനന്തരം റം ശുഭാവസരത്തിൽ എത്തിച്ചേരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടും, ചരിത്രനായകനു മേൽക്കുമേൽ ആയുരാരോഗ്യസ്വസ്ഥമുഖിയെ ആശംസിച്ചുകൊണ്ടും, കത്തുകളും കമ്പികളും അയച്ചുവന്ന മാനന്മാരുടെ (കത്തുകളും കമ്പികളും സമയക്കുറവിനാൽ മുഴുവൻ വായിക്കുകയുണ്ടായില്ല. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ചിലതും ബാക്കി അയച്ചവരുടെ പേരുകളും ഇതിൽ തന്നെ അവസാനത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്.) പേരുകൾ എൻ. ശേഖരനണ്ണിവാരിയരവർകൾ (ബി. എ. എൽ. ടി.) വായിച്ചു റം കൂട്ടത്തിൽ രാജാ കെ. സി. മാനവേദൻരാജാവവർകൾ

(ഏറാൽപാട്ടുതമ്പുരാൻ), മഴിരാശി ഗവണ്മണ്ടിന്റെ നിയമ മെമ്പർ ബഹുമാനപ്പെട്ട എം. കൃഷ്ണൻനായരവർകൾ, എ. വി. ഗോവിന്ദമേനോനവർകൾ (ഡിസ്ട്രിക്ട് ജഡ്ജി, വടക്കെമലയാളം) മഹാകവി വള്ളത്തോൾ നാരായണമേനോനവർകൾ, കെ. മാധവൻനായരവർകൾ [എം. എൽ. സി.] റാവുബഹദൂർ ടി. എം. അപ്പനെടുങ്ങാടി അവർകൾ, എം. കെ. വെള്ളോടി അവർകൾ (ഐ. സി. എസ്സ്.) ദിവാൻബഹദൂർ ജി. ടി. വർഗ്ഗീസ്സ് (റിട്ടയർഡ് ഡിപ്യൂട്ടികലക്ടർ) അവർകൾ മുതലായവരുടെ പേരുകൾ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യങ്ങളാണ്.

മംഗളപത്രങ്ങൾ .

വാരിയർ സമാജംവകയായി, ചന്ദനമരത്തിൽ കൊത്തിയുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ധന്വന്തരിയുടെ ഒരു വിഗ്രഹം കമനീയമായ ശ്രീകോവിലിലാക്കി സമാജത്തിന്റെ പ്രതിനിധിയുടെ നിലക്കു, ഒരു ചെറു പ്രസംഗത്തോടുകൂടി തറക്കൽ എരോമുമേനോൻ എന്ന എരോമനുണ്ണിഅവർകൾ ചരിത്രനായകൻ സമർപ്പിച്ചു. വൈദ്യവർയ്നായ ചരിത്രനായകൻ ആർച്ചവൈദ്യത്തിന്റെ ഉപാസനാമുന്തിയായ ധന്വന്തരി ഇനിപ്രത്യക്ഷഭവനം കൊടുക്കുകതന്നെ വേണം എന്നുള്ളതിനെക്കൂടി ഞ്ഞു സമ്മാനം സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. വിഗ്രഹത്തിന്റെ കയ്യിൽ വാരിയർ സമാജം വക, സിദ്ധിയിൽ അച്ചടിച്ചു വെള്ളി 'കാസ്റ്റേറി'ലാക്കിയിട്ടുള്ള മംഗളപത്രം പിടിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. വ്യാകരണശിരോമണി ഡി. ആർ. വാരിയരവർകൾ ആ മംഗളപത്രം വായിച്ചു സമർപ്പിച്ചു. പിന്നീട് ആർച്ചവൈദ്യസമാജം വകയായുള്ള മംഗളപത്രം ബ്രഹ്മശ്രീ പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ അവർകളാണ് വായിച്ചു സമർപ്പിച്ചത്. അനന്തരം ആർച്ചവൈദ്യപാഠശാലയിലെ പൂർവ്വിദ്യാത്മികളുടെയും ഇപ്പോഴുള്ളവരുടെയും വകയായുള്ള മംഗളപത്രം വായിച്ചു സമർപ്പിക്കലാണ് ഉണ്ടായത്. ഞ്ഞു കൂറ്റും നിർമ്മിച്ചതു പാഠശാലയിലെ ഒരു വിദ്യാത്മിയായ

പി. കെ. ശ്രീധരൻനമ്പൂതിരിയായിരുന്നു. െരം മംഗളപത്രം സംസ്കൃതഭാഷയിൽ, ഖദറിൽആണ് അച്ചടിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇതിനെ തുടന്ന് ബാലികാപാഠശാലയിലെ അധ്യാപികമാരും, കോട്ടക്കൽ മാപ്പിളമാരും, തളിപ്പറമ്പു വാരിയർ സമാജക്കാരും, വാരിയർ യുവജനസംഘക്കാരും, കടത്തനാട്ടു വാരിയർ ഫണ്ടുക്കാരും ഓരോ മംഗളപത്രം യഥാക്രമം വായിച്ചു. സമർപ്പിച്ചു. (മംഗളപത്രങ്ങളെല്ലാം അവസാനം അനുബന്ധത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.)

സ മ മ ഞ ങ്ങ ൾ .

പ്രസ്തുതദിവസം കാലത്ത് ആയുർവൈദ്യൻ എം. ശങ്കരൻ നായർ നൽകിയ സ്വപ്നംകൊണ്ടു കെട്ടിച്ച ഒരു വടിയായിരുന്നു ആദ്യത്തെ സമ്മാനം. ഇതു വളരെ അത്ഭുതകരമായ ഒരു സമ്മാനമാണ്. അറുപതു വയസ്സ് തികഞ്ഞു. ഇനി വാല്യകാലമായിഎന്നുള്ളതിനെ സൂചിപ്പിക്കുകയാണു െരം വടി പ്രധാനമായി ചെയ്യുന്നത്. ഡോക്ടർ പി. കെ. വാരിയരുടെ വക ഒരു വൈരക്കൽ മൊതിരമാണു പിന്നെത്തെ സമ്മാനം. ഇതു സുമാറ് അഞ്ഞൂറോളം ഉറപ്പിക വിലപിടിച്ചതാണ്. മതിലകത്തു ഉണ്ണികൃഷ്ണമേനോൻ അയച്ച, 'കലണ്ടറോ'ടുകൂടിയതും ഒരു തരം വെള്ളികൊണ്ടുള്ളതുമായ മഷിത്തട്ടാണു പിന്നീടുകിട്ടിയതു. ഇവയെല്ലാം - രാവിലെ ഉണ്ടായ സമ്മാനങ്ങളാണ്.

മംഗളപത്രങ്ങൾക്കുശേഷം, വാരിയർസമാജം വകയായി സമർപ്പിച്ച ധനപന്തരിയുടെ വിഗ്രഹത്തിനുപുറമെ, ചരിത്രനായകന്റെ അച്ഛന്റെ കുടുംബക്കാരുടെ വകയായി വെള്ളികൊണ്ടുള്ള ഒരു കപ്പം സ്വപ്നംകൊണ്ടുള്ള ഒരു സ്ഫുണ്ണം ആ തറവാട്ടിൽ ഇപ്പോഴത്തെ കാരണവരായ മാരായമംഗലത്ത് ഞാങ്ങാട്ടുരുവാരിയത്ത് കുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയരവർകളും പരമശിവവിലാസ നാടകക്കമ്പനിക്കാരുടെവക വെള്ളികൊണ്ടുള്ള "ടിസെ

ററ്" അവരുടെ പ്രതിനിധിയുടെ നിലക്ക് ഇ. പി. കൃഷ്ണവാരിയമ്മ നൽകയുണ്ടായി. പിന്നീട്, ആർ. വാരിയരവർകൾ (കോഴിക്കോട് ആഭരണവ്യാപാരം) പ്രതിനിധിവശം അയച്ചിരുന്നതും വെള്ളികൊണ്ടുള്ള കൂട്ടിലിട്ടിരുന്നതുമായ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പടമാണു സമ്മാനിച്ചതു. ഇതും ഒരു അത്ഥവത്തായ സമ്മാനം തന്നെയാണ്. വാൽകൃഷ്ണശയിലേക്കു കാലെടുത്തുവെച്ചു, ധന്വന്തരിയുടെ അനുഗ്രഹവും ലഭിച്ചു; അങ്ങിനെയുള്ള ഒരു മഹാനു "വാൽകെ മുനിവൃത്തിനാം" എന്ന ആപ്തവാക്യമനുസരിച്ച് മുനിവൃത്തിയെ അവലംബിച്ചു ഓരംശപരസേവചെയ്തു കാലം കഴിക്കേണ്ട അവസരത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നതാണു ഓരം സമ്മാനം. ആശ്രിതവാത്സല്യം കൃഷ്ണനോളം മററാർക്കുമില്ലല്ലോ.

അനന്തരം ആയുർവൈദ്യശാലാംഗങ്ങൾ ഏഴുതി വൃത്തിയായി അച്ചടിപ്പിടുന്ന ചരിത്രനായകന്റെ ജീവിതചരിത്ര ഗ്രന്ഥവും, ആയുർവൈദ്യ ചികിത്സശാലയിലെ ഡോക്ടർ രാമൻകുട്ടിവാരിയരുടെ വക ഒരു വെള്ളികുപ്പും, മുഹമ്മദീയരുടെ വകയായി മധുരനാരങ്ങ, ആപ്പിൾപഴം, പച്ചമുന്തിരിങ്ങ ഇവ നിറച്ചിരുന്ന മൂന്നു താലങ്ങളും, തൃശ്ശിവപേരൂർ ആയുർവ്വേദ ഔഷധശാലാ ഉടമസ്ഥൻ ഇമ്മട്ടി പി. ജോസഫ് അവർകളുടെ വകയായി പ്രതിനിധിവശം അയച്ചിരുന്ന വെള്ളികൊണ്ടുള്ള ഒരു കുപ്പും യഥാക്രമം സമ്മാനിച്ചു. ഇതിന്നു പുറമെ, വാരിയർബാങ്കിലെ സിക്രട്ടറിയായ ടി. പി. രാമൻകുട്ടിമന്നാടിയാർ മുതലായ പല സ്നേഹിതന്മാരുടെയും വകയായി പലവക സമ്മാനങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു.

ആയുർവൈദ്യശാലാംഗങ്ങൾ ആർട്ടിസ്റ്റ് എ. എൻ. പി. ഷാരോടിയെക്കൊണ്ട് സാധാരണ വലിപ്പത്തിൽ (Life Size) എണ്ണച്ചായത്തിൽ എഴുതിച്ചിരുന്നതും, സംസ്കൃതവിദ്വാൻ കണ്ണമ്പുഴ കൃഷ്ണവാരിയരവർകൾ എണ്ണച്ചായത്തിൽ എഴുതിച്ചി

രുന്നതും, ആയുർവൈദ്യപാരശാലക്കാർ വലുതാക്കിപ്പിച്ചിരുന്നതും, പെരുമ്പുലാവിൽ അച്ചുതമേനോനവർകൾ സ്വന്തമായി പെൻസിൽകൊണ്ട് എഴുതി തെയ്യറാക്കിയിരുന്നതുമായ ചരിത്രനായകന്റെ പലതരം ഛായാപടങ്ങൾ അദ്ധ്യക്ഷനവർകൾ അനാച്ഛാദനം ചെയ്തു.

പ്രസംഗങ്ങളും ആശീർവാദങ്ങളും.

വൈദ്യവിചക്ഷണൻ എം. കെ. വാരിയർ, വൈദ്യവിശാരദൻ, പി. കെ. രാവുണ്ണിമേനോൻ, മിസ്റ്റർ ടി. എസ്. വാരിയർ, ബോൾമാപ്പിളാസ്ത്രം മാസ്റ്റർ മിസ്റ്റർ ബാവ മുതലായവർ ചരിത്രനായകന്റെ ആശാസ്യങ്ങളും അനുകരണീയങ്ങളുമായ പ്രവർത്തികളെ കീർത്തിച്ചുകൊണ്ട് ഓരോ ചെറു പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുകയുണ്ടായി. എം. കെ. വാരിയർ, തന്റെ “അമ്മാമന്റെയും അമ്മായിയുടേയും ആട്ടുത്തെയും ഒട്ടവിലത്തെയും ഏക പുത്രനുംപുത്രിയുമായ ഞ്ഞ മഹാനഭാവന്റെ ഷഷ്ഠ്യബുപുത്ര്യാഘോഷത്തിൽ സംബന്ധിക്കുവാൻ കൈവന്ന ഭാഗ്യാതിരേകം അനിതരസാധാരണമാകുന്നു”വെന്നു പറഞ്ഞ ഭാഗം സദസ്യരെ വല്ലാതെ ചിരിപ്പിക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ടി. എസ്. വാരിയരുടെ പ്രസംഗമാണു എല്ലാവരിലുംവെച്ച് അധികം സദസ്യരെ ആഘാദിപ്പിച്ചത്. അതിന്റെ ചുരുക്കമാണ് താഴെപ്പേർക്കുന്നതു:-

“വൈദ്യവിചക്ഷണൻ എം. കണ്ണൻവാരിയരവർകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അമ്മാമന്റെ മകനായ ശ്രീമാൻ വാരിയരവർകളെ അഭിനന്ദിക്കുന്നതു കേട്ടപ്പോൾ എന്റെ മനസ്സിൽ ന്യായമായ അസൂയ സ്ഥലംപിടിച്ചു. സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠിതങ്ങളായ ആദർശങ്ങളെ മുൻനിർത്തി ഉദ്ദേശശുദ്ധിയോടും ഉത്സാഹഭാവത്തോടുംകൂടി നിരന്തരപരിശ്രമം ചെയ്തു പരമാർത്ഥമായി പ്രശസ്തജീവിതം നയിക്കുന്ന മഹാനഭാവനാരായ, വാരിയരെപ്പോലെയുള്ളവരോടുണ്ടാകുന്ന സാമീപ്യം തീർച്ചയായും അഭിമാനി

ക്കത്തക്കതാണു. ബന്ധമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും, സ്വസ്ഥമുദായത്തിലൊരാൾ ഇതരസ്വമുദായാംഗങ്ങൾക്കുകൂടി ആരാധനാപുരുഷനായിത്തീർന്നു കണ്ടപ്പോൾ എന്റെ മതാഭിമാനം പരമകാഷ്ടയിലെത്തി. ഞ്ഞ ഒരു സംഗതിയാണു, തുടക്കം ചിറച്ചുകൊണ്ടാണെങ്കിലും, ഞ്ഞ ഉന്നതപ്രസംഗമണ്ഡപത്തിൽ ഏന്നെ കയറ്റിനിർത്തിയത്. ഒട്ടകാലമായി വാരിയർസ്വമുദായം അതിയായ സങ്കോചംകൊണ്ടു പിന്നണിയിൽ കിടക്കുന്നു; ലോകസമക്ഷം അവർ യാതൊരു സ്ഥാനവുമില്ലാതെ കഴങ്ങുന്നു; ചതുർത്ഥിധവിഭവങ്ങളോടുകൂടിയ സദ്യ വല്ലവരും കഴിക്കുമ്പോൾ, “അമ്പലവാസിക്കണ്ടോ?” എന്നു നമ്മുടെ സ്വമുദായാംഗങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നതു കേട്ടിട്ടുണ്ട്. സ്വപ്രവൃത്തികൊണ്ടു സ്വസ്വമുദായത്തിന്നെന്നല്ല, സ്വരാജ്യത്തിന്നുതന്നെ സുയശസ്സു പരത്തിയ പി. എസ്. വാരിയർവർക്കളെപ്പോലെയുള്ളവർ ഏതൊരു സ്വമുദായത്തിന്നും അമൂല്യമായ ധനംതന്നെയാണു്.

ശ്രീമാൻ വാരിയർവർക്കളുടെ അദ്വുതത്തി വളരെ ശ്ലാഘനീയമാണു. വംശപാരമ്പര്യങ്ങളൊ, അനുകൂലങ്ങളായ സാഹചര്യങ്ങളൊ ഒരുവനെ ഉന്നതസ്ഥാനത്തെത്തിച്ചുവെന്നു വരാം. എന്നാൽ ഉന്നതിമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ ശക്തിയേറിയ പ്രാതികൂല്യങ്ങൾ നീക്കുപോക്കില്ലാതെ ഒന്നിന്നൊന്നു തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ സ്വാശ്രയശീലംകൊണ്ടും സുസ്ഥിരമായ പരിശ്രമംകൊണ്ടും അവയോടു പൊരുതി ഉദ്ദേശസാദ്ധ്യം വരുത്തുന്ന മഹാമാർ അപൂർവ്വമാണു. വാരിയരുടെ ജീവചരിത്രം പരിശോധിക്കുന്നതായാൽ അതിവിസ്മയനീയങ്ങളും അദ്വുതപൂർവ്വങ്ങളുമായ പല സംഭവങ്ങളും നമ്മെ ആശ്ചര്യഭരിതരാക്കിത്തീർക്കാതിരിക്കയില്ല. നിരന്തരക്ലേശങ്ങളിൽപെട്ട് ഇതികർത്തവ്യതാമൗഢ്യം അവലംബിക്കേണ്ടിവരുന്ന യുവാക്കന്മാർ, അനുകരണീയവും ആദർശയോഗ്യവുമായ വാരിയർവർക്കളുടെ ജീവചരിത്രത്തെ പഠിച്ച് ഉശിരും ഓജസ്സും സമ്പാദിക്കേണ്ടതാണു്. സ്വാതന്ത്ര്യഹിതമായ

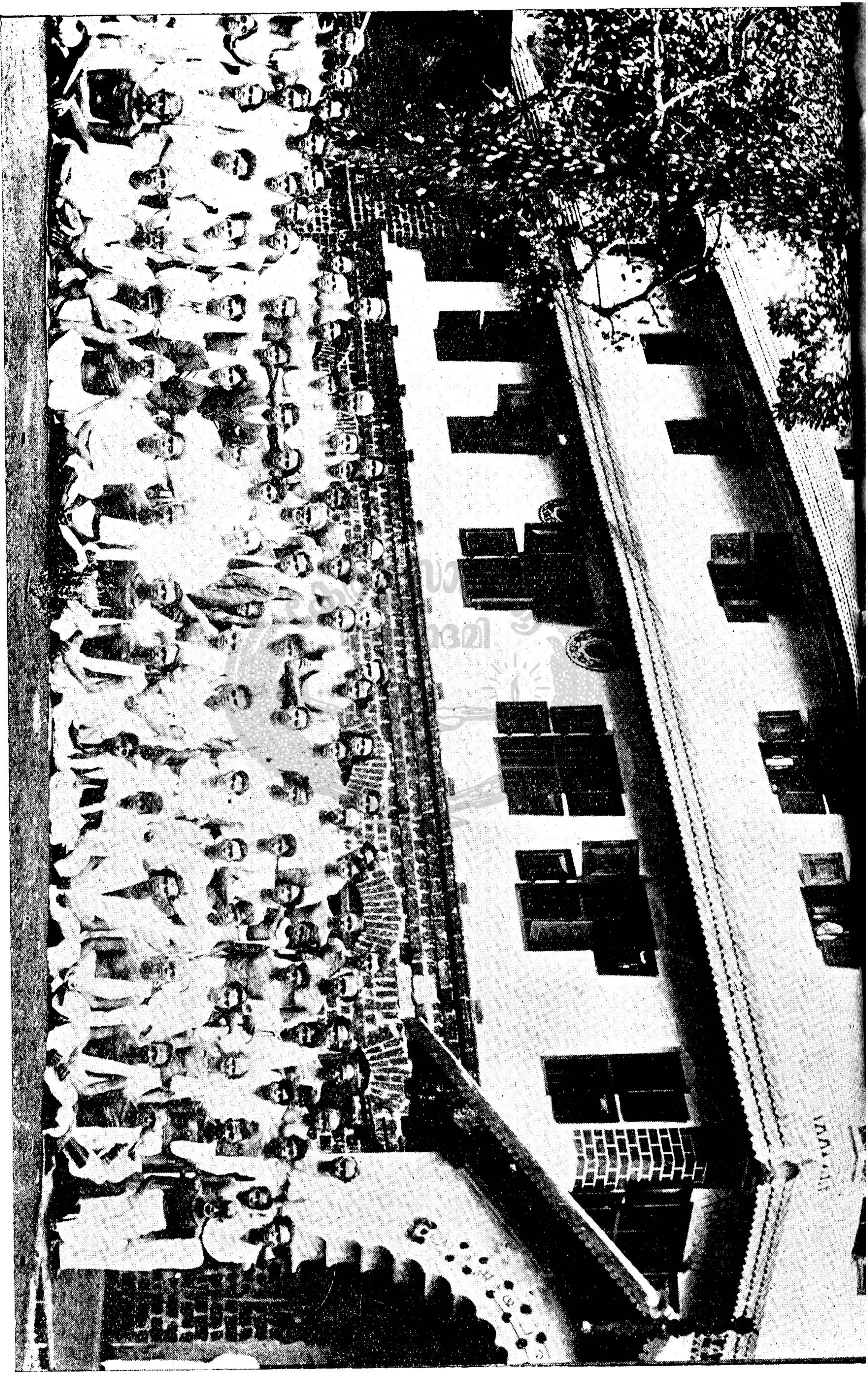

നിരവധി പ്രവൃത്തികൾകൊണ്ട് ഉത്തമകർമ്മയോഗിയായിത്തീർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുഭവങ്ങൾ സനിഷ്ഠയും പഠിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയാൽ മനുഷ്യർ മഹാത്മാരായിത്തീരാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

മന്ത്രദൃഷ്ടാക്കളായ ഋഷിപുംഗവന്മാരാൽ സുസ്ഥാപിതമായ ആയുർവൈദ്യത്തിന്നു ഒരു നവജീവൻ കൊടുത്ത വാരിയരവർകളെ “ഭാരതഭൂമി” എന്നെന്നും വിസ്മരിക്കുകയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലോകപ്രണയപ്രചാരവും അനിതരസാധാരണമായിട്ടുള്ളതാണ്. ഗോകണ്ഠമുതൽ കന്യാകുമാരിവരെ നീണ്ടുകിടക്കുന്ന കേരളധരിത്രിയുടെ വിസ്തീർണ്ണമാർപ്പിടത്തിൽ, അനിയന്ത്രിതമായ മുറിവുകളെപ്പോലെ, സംഘബലവും സംഘടനാശക്തിയും നശിച്ച് പാഞ്ഞോടിനടക്കുന്ന വാരിയർസമുദായാംഗങ്ങളെ ഏകീകരിച്ച് ഒരു സ്വജനബോധം കൊടുക്കുവാൻ ശ്രമിച്ച വാരിയരവർകളെ എത്രതന്നെ അഭിനന്ദിച്ചാലും അധികമായിപ്പോകുന്നതല്ല. സൗഭാഗ്യവാനും സകല ജനസമ്മതനുമായ വാരിയരവർകളെ! ഇരിക്കാലക്കട, പെരുമനം എന്നീ ഗ്രാമങ്ങളിലെ വാരിയന്മാരുടെ പ്രതിനിധിയെന്ന നിലയിലും, സ്വന്തം നിലയിലും, ഭക്തവത്സലനും സർവ്വശക്തനുമായ ജഗന്നിയന്താവിനോടു അവിടുത്തെക്ക ദീപ്തായുസ്സും ഉപയുക്തവിജയങ്ങളും പ്രദാനം ചെയ്യാൻ എത്രയും ഹൃദയനൈർമ്മല്യത്തോടുകൂടി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു ഞ്ചെരുപ്രസംഗത്തെ ഉപസംഹരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.”

അതിന്നുശേഷം പലരും എഴുതിക്കൊണ്ടു വന്നിരുന്ന മംഗളാശംസകൾ വായിച്ചു. (അവയെല്ലാം ഇതിൽതന്നെ മറെറാരു ഭാഗത്ത് ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.) ചരിത്രനായകൻ ഇതിന്നെല്ലാം മറുപടിയായി ഒരു ചെരുപ്രസംഗംചെയ്തു. അധ്യക്ഷന്റെ ഉപസംഹാരപ്രസംഗവും വൈദ്യവിശാരദൻ പി. കെ. രാമുണ്ണി മേനോന്റെ കൃതജ്ഞതാപ്രകടനവും കഴിഞ്ഞശേഷം യോഗം പിരിഞ്ഞു.

പി. എസ്. ഡാരിയവർകളുടെ ഷൂട്ടിംഗ് വസത്തിൽനിന്നും ഡാരിയന്മാരുടെ ഗ്രൂപ്പ് ഫോട്ടോ. (2nd group)

വിനോദങ്ങൾ.

പ്രസ്തുത ദിവസം പകൽസമയങ്ങളിൽ മാപ്പിളമാരുടെ കോൽക്കളി, തൃശ്ശിവപേരൂർക്കാരായ കൃഷ്ണഗാനികളുടെ വകയായി നരിവേഷംകെട്ടിക്കളി മുതലായവയും, രാത്രി പരമശിവവിഭാസനാടകക്കമ്പനിക്കാരുടെ നാടകാഭിനയവും ഉണ്ടായിരുന്നു. പ്രഹ്ലാദചരിത്രം കഥയാണു അഭിനയിച്ചത്.

ഹായയെടുപ്പൽ.

നാനാദേശങ്ങളിൽ നിന്നുമുള്ള വാരിയന്മാർ ഇത്ര അധികം ഒന്നിച്ചുകൂടുക എന്നുള്ളതു അത്ര സുസാധ്യമായ കാര്യമല്ലാത്തതിനാൽ റം അവസരത്തിൽ വാരിയന്മാരുടെ ഒന്നു രണ്ടു “ഗുപ്തഫോട്ടോ” എടുക്കുകയും പിറ്റേന്നു കാലത്തുണ്ടായി. ആ അവസരത്തിൽ തന്നെ ആയുർവൈദ്യപാഠശാലാംഗങ്ങളും അധ്യാപകന്മാരും അടങ്ങിയ ഒരു ഫോട്ടോ എടുക്കുകയും, വേറെയും പല ഫോട്ടോ എടുക്കലും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

സമസ്ത വാരിയർ സമാജം.

29-ാംനു- (പിറ്റേന്നു) രാവിലെ ലഘുഭക്ഷണാനന്തരം മുൻ നിശ്ചയപ്രകാരം “സമസ്തവാരിയർസമാജം”വക ഒരു പൊതുജനയോഗം ആയുർവൈദ്യശാലാ ജൂബിലി ഹാളിൽവെച്ചു തറക്കൽ എരോമുമേനോൻ എന്ന സ്ഥാനപ്പേരായ എരോമനുണ്ണി അവർകളുടെ അഗ്രാസനാധിപത്യത്തിൽ നടത്തി. വാരിയർ സമുദായത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിമാർഗ്ഗങ്ങളെയും, സമുദായത്തിൽ കാലോചിതമായി വരുത്തിത്തീർക്കേണ്ടുന്ന പരിഷ്കാരങ്ങളേയും മാറ്റങ്ങളേയും ലക്ഷക്കി പലരും പ്രസംഗിക്കുകയും പല പ്രമേയങ്ങൾ പാസ്സാക്കുകയും ഉണ്ടായി. (ഇതിന്റെ സവിസ്തരമായ റിപ്പോർട്ട് ഇവിടെ ചേർക്കേണ്ടുന്ന ആവശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ വിട്ടുകളഞ്ഞിരിക്കുന്നു.) ഇതിനുപുറമെ 1096-ൽ ചരിത്രനായ

കുൻറ ക്ഷണനത്തിന്മേലും ചിലവിന്മേലും തന്നെ സമസ്ത കേരളവാരിയർ സമാജത്തിന്റെ ഒരു പൊതുയോഗം വൈദ്യശാലാ ഹാളിൽവെച്ചു, അന്നു വാരിയർ സമുദായത്തിൽ ധനംകൊണ്ടും മറ്റു അവസ്ഥകളെക്കൊണ്ടും പ്രധാനിയായ രാജമാന്യരാജശ്രീ കൊളത്തൂർ മുപ്പിൽവാരിയരവർകളുടെ അഗ്രാസനാധിപത്യത്തിൽ വളരെ ഘോഷമായി നടത്തുകയുണ്ടായി. അന്നു പല യോഗ്യന്മാരായ വാരിയന്മാരും ഹാജരായിരുന്നു. അന്നു ചരിത്രനായകൻ സ്വാഗത സംഘാദ്ധ്യക്ഷന്റെ നിലയിൽ വാരിയർ സമുദായത്തിന്റെ ഒരു യഥാർത്ഥ ചരിത്രം എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതു വായിച്ചാൽ ഏവനും വാരിയന്മാർ പണ്ട് ഇന്നത്തെപ്പോലെ മോശക്കാരായിരുന്നില്ലെന്നു കാണാവുന്നതാണ്. അന്നു പല പ്രസ്ഥാനങ്ങളും സംഭാവനകളും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അത്രമാത്രമല്ല, അന്നത്തെ പ്രധാന നിശ്ചയങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു വാരിയർ സമുദായക്കാരുടെ പ്രത്യേകശ്രമത്തിൽ ഒരു ബാങ്ക് ഉടനെ ഏർപ്പെടുത്തണമെന്നു. ആ നിശ്ചയത്തെ അനുസരിച്ചുണ്ടായതാണ് ഇപ്പോൾ പാലക്കാട് സുൽത്താൻപേട്ടയിലുള്ള വാരിയർ ബാങ്ക് ലിമിറ്റഡ് എന്ന് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വാരിയർ സമുദായത്തിൽ പ്രധാനികളായ കുളത്തൂർ മുപ്പിൽവാരിയരവർകൾ, തറക്കൽ എരോമനുണ്ണി അവർകൾ, ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്യുതവാരിയരവർകൾ, മുരിയത്തു ശങ്കുണ്ണിവാരിയരവർകൾ, കെ. വി. ശങ്കരവാരിയരവർകൾ മുതലായി പലരും അതിൽ ഓഹരിചേരുകയും ഡയറക്ടർ സ്ഥാനം വഹിക്കുകയും ഉണ്ടായി. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒട്ടും അപ്രധാനമല്ലാത്ത ഒരു ഭാഗം ചരിത്രനായകനും വഹിച്ചിരുന്നു. അത്രമാത്രമല്ല, രണ്ടു നാലു കൊല്ലത്തോളം കാലം അതായത് ബാങ്ക് സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠയായി എന്നു കാണുന്നതുവരെ എപ്പോഴും ചരിത്രനായകൻ റം ബാങ്കുകാര്യത്തിൽ അനിതരസാധാരണമായി ശ്രദ്ധവെക്കുകയും

മാനേജിങ് ഡയറക്ടർക്കും മറ്റും വേണ്ടത്തക്ക ഉപദേശങ്ങൾ കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു പതിവായിരുന്നു. മാനേജിങ് ഡയറക്ടർ മരിച്ചപ്പോഴും തത്സമയം ചരിത്രനായകൻ അവിടെ ചെന്നു വേണ്ടത്തക്ക ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്തില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ബാങ്കുകാരും വലിയ കഴിപ്പത്തിലാവുമായിരുന്നു. അതു കൂടാതെ കഴിച്ചതിനുള്ള പ്രധാന ഉത്തരവാദി ചരിത്രനായകന്റെ “വിപദി ഡെയ്ൽ” എന്ന ഗുണവും കൃത്യബോധവും ആയിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന്നു യാതൊരു സംശയവും ഇല്ല. ഇതിന്നു പുറമെ ബാങ്കു രജിസ്ട്രി ചെയ്തതുമുതൽക്കു ചരിത്രനായകൻ അതിൽ ധാരാളം ഓഹരിചേർന്ന ഒരു ഡയറക്ടർ സ്ഥാനം വഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. വാരിയർ സമാജത്തിന്റെ പിന്നെത്തെ പൊതുയോഗം ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്യുതവാരിയരവർകൾ പൊന്നാനിക്കു ക്ഷണിച്ചിരുന്നു. പക്ഷെ, 97-ലെ മാപ്പിളപ്പാലഹളക്കാരണം പിന്നെ ആ യോഗം നടക്കുകയുണ്ടായില്ല. എങ്കിലും അതിനെ പുനഃജീവിപ്പിച്ചാനുള്ള ആരംഭമാണ് ഇവിടെവെച്ച് ഇപ്പോൾ കൂടിയ സമസ്തവാരിയർസമാജം.

ഷഷ്ഠിപൂർത്തിയെ പ്രമാണിച്ചു ചരിത്രനായകൻ മുമ്പുപറഞ്ഞ പ്രകാരമുള്ള ദാനധർമ്മാദികൾ ചെയ്തമാത്രമല്ല ചെയ്തിട്ടുള്ള. സ്വന്തം പ്രവർത്തിക്കാർക്ക് മിക്കപേർക്കും ഏപ്രിൽമാസം മുതൽക്ക് അവസ്ഥാനുസരണം ശമ്പളം കയറിക്കൊടുത്തു. അവരിൽ പഴക്കംകൊണ്ടും തഴക്കംകൊണ്ടും ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആളായ ടി. കെ. കൃഷ്ണമേനോനവർകൾക്ക് ഒരു വിശേഷപ്പെട്ട സ്വർണ്ണമെഡലും ചങ്ങലയും റോ കൂട്ടത്തിൽ സമ്മാനം കൊടുക്കുകയുമുണ്ടായി. ചരിത്രനായകന്റെ ആശ്രിതവാത്സല്യം ഇതുകൊണ്ടും അവസാനിച്ചിട്ടില്ല. അധികം വിശ്വസ്തന്മാരും മനസ്സമാധാനത്തെ കൊടുക്കുന്നവരുമായ പ്രവൃത്തിക്കാരിൽ പലർക്കും അത്തരം ആയിരവുമായി മുമ്പുതന്നെ പല അവസരത്തിലും സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇനിയും ചിലർക്കു സഹാ

യിപ്പാനുദ്ദേശിച്ചിട്ടും ഉണ്ട്. അതിന്നുപുറമെ ഒരു വലിയ സംഖ്യ (പത്തൊ പന്ത്രണ്ടോ ആയിരം കാണമെന്നു തോന്നുന്നു.) മരണശേഷം ഇവർ ഭാഗിച്ചുകൊടുക്കത്തക്ക നിലയിൽ ഒരു സ്വെത്ത് എഴുതി രജിസ്ട്രാക്കി വെച്ചിട്ടും ഉണ്ട്.

ഷാജിപ്പുത്തി കഴിഞ്ഞാൽ ബാക്കി വിഷയങ്ങളെല്ലാം ഒഴിച്ചു സൈപരമായി ഈശ്വരധ്യാനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കേണമെന്നാണ് ചരിത്രനായകൻ വളരെക്കാലം മുമ്പു മുതൽക്കുതന്നെയുള്ള വിചാരം. അതിനാൽ സമയം കിട്ടുമ്പോഴെല്ലാം ആത്മഭോഷങ്ങളെത്തന്നെ വീണ്ടും വീണ്ടും ഓരോന്നായി കണ്ടുപിടിച്ചും പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങളെ ആലോചിച്ചും പരിഹരിച്ചും വരികയായിരുന്നു ചെയ്തുവന്നിരുന്നത്.

ജ്ഞാനേഷ്വാത്മീയഭോഷപ്രമിതിരമിതധീ-

ലാളിതാ യാ ക്ദലപ-

വ്യാവൃത്തിം കർത്തുമിഷ്ടേ മുഹൂരപി കലിതാ

ചിത്തശുദ്ധിം പ്രസൂതേ

ത്വക്ഷേ ജിജ്ഞാസിദതനാപ്യനിശമവിദിതെ-

നാത്മഭോഷേണ തെന്നേ-

ത്വാക്ഷേപേപ്യാദധാതി പ്രമദമിതിയത-

സ്താ സതാം കാമധേനുഃ

എന്നാണല്ലോ അഭിജ്ഞാപചനം. ഇതുകൊണ്ടു ഇങ്ങോട്ടു ആക്ഷേപിച്ചിരുന്നാൽ കൂടി അങ്ങോട്ട് ആരോടും അപ്രിയം പറയാതിരിക്കുക, ആർക്കും യാതൊരു ഭോഷവും ചെയ്യാതിരിക്കുക, ശക്തിക്കടുത്തവണ്ണം എല്ലാവരെയും ജാതിമതഭേദംകൂടാതെ സഹായിക്കുക എന്ന നയമാണ് ചരിത്രനായകൻ ആദർശമായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു. സാമാന്യേന രാഗം, ദേഷ്യം, ലോഭം, മോഹം, മദം, മാത്സര്യം എന്ന ആറു ശത്രുക്കളേയും ഒരുവിധം ജയിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു പറയാം. എന്നാൽ ആർക്കുവെ

ദൃശാലയെക്കുറിച്ചുള്ള ശ്രദ്ധാതിശയത്തെ മാത്രം ഉപേക്ഷിക്കുവാൻ ചരിത്രനായകൻ ഇതുവരെയായിട്ടും സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഹിമാലയത്തിൽ ചെന്നിരുന്നു തപസ്സാരംഭിച്ചാലും ആയുർവൈദ്യശാല അധഃപതനാവസ്ഥയിലാണെന്നു കേട്ടാൽ തപസ്സാക്കെ നിർത്തി അതിന്റെ പുനരുദ്ധാരണത്തിനായി വീണ്ടുംശക്തിയായശ്രമം ചെയ്യുന്നോക്കാതിരിക്കയില്ല. ഇങ്ങിനെയുള്ള ഒരു മനോഭാവം മാത്രമാണ് സാക്ഷാൽ സന്യാസവൃത്തിക്കു തടസ്ഥമായി നില്ക്കുന്നത്. ഈ ഒരുകാരണം നിമിത്തം മറ്റു സംസാരികളെപ്പോലെത്തന്നെ പലപ്പോഴും രാഗം ഭാവിക്കുക, ദോഷം ഭാവിക്കുക, ശാസിക്കുക, ശിക്ഷിക്കുക, പ്രശംസിക്കുക, പ്രശംസിപ്പിക്കുക, മുതലായത് എല്ലാം ചെയ്യേണ്ടിവരുന്നു. ഇതിലദ്ദേഹത്തിന്നു സാമാന്യത്തിലധികം മനസ്സിലായ്ക്കയും ഉണ്ട്. എന്നാലും അതെല്ലാം ദൈവേച്ഛ എന്നുവെച്ചു സമാധാനിക്കുവാനേ തല്ക്കാലം നിവൃത്തി കാണുന്നുള്ളൂ. അതിന്നുള്ള കാരണങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്. ഒന്നാമത് ഇങ്ങിനെ ഒരു സ്ഥാപനം ഇതിന്നുമുമ്പു മലബാറിൽ എന്നല്ല, തെക്കേഇന്ത്യയിൽതന്നെ നിലനിന്നിട്ടും വർദ്ധിച്ചിട്ടും ഇല്ല. രണ്ടാമത് ഇതു ഭൂരസ്ഥലങ്ങളിൽ ചെന്നതാമസിക്കുന്ന ഇന്ത്യക്കാർക്കു ആസകലവും പ്രത്യേകിച്ചു മലയാളികൾക്കും വളരെ ഉപകാരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. മൂന്നാമത് അടുത്തുള്ളവർക്കു ഭൂരസ്ഥന്മാരെക്കാളും അധികം ഉപകാരമായിട്ടുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, അവർ കഷായം വെക്കുക മുതലായ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കുന്ന സമ്പ്രദായംതന്നെ മിക്കവാറും മറന്നുപോകത്തക്കവണ്ണം അത്രയും അധികം പ്രചാരത്തിലാണ് ആയുർവൈദ്യശാലവക ഔഷധങ്ങൾ അവരുടെ ഇടയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നത്. നാലാമതു, തങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നതിനേക്കാൾ വില അല്പം അധികമായാലും, ബുദ്ധിമുട്ടില്ലാത്തതിനാലും പല സംഗതികളിലും അധികം ഫലപ്രദമാണെന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ടും വളരെക്കാലമായി യോഗ്യവൈദ്യന്മാർപോലും ആയുർവൈദ്യശാ

ലയിൽനിന്നു മരുന്നുകൾ വാങ്ങുകയോ, വാങ്ങുവാൻ ഉപദേശിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ലാതെ സ്വയമായി ഉണ്ടാക്കുന്ന സ്വഭാവവും ഇല്ലാതായിത്തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. അഞ്ചാമത്, അടുത്തുള്ള വരും അകലത്തുള്ളവരും ആയി അനേകശതം കുടുംബങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ഇതുകൊണ്ടു 'ഉപജീവനം കഴിച്ചുവരുന്നു. കോട്ടക്കൽ പത്തുപതിനായിരം ഉറപ്പികയോളം രണ്ടും നാലും അണയായി പ്രതിമാസം ചിലവിട്ടുവരുന്നുണ്ടെന്നറിയുമ്പോൾ തന്നെ ഇതിന്റെ വിപുലതയെ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. ഇവിടെനിന്നു ഔഷധങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും വാങ്ങി മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽപോയി ചികിത്സിച്ചു ഉപജീവനം കഴിക്കുന്ന വൈദ്യന്മാരുടെ സംഖ്യയും ചിലപ്പറയല്ല. ആറാമതു, ധർമ്മാസ്സത്രിയിൽ സാധുക്കളായ രോഗികളും ദിനംപ്രതി വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു. ഇതിനുവേണ്ടി ദിനംപ്രതി മരുന്നു വിലയായിത്തന്നെ 40-50 ക. ചിലവുവരുന്നുണ്ട്. ഈ 40-50 എന്ന സംഖ്യ ഗവണ്മെന്റാസ്സത്രികളിലും മറ്റും ചിലവിടുന്ന ഇരട്ടിപ്പ സംഖ്യയേക്കാൾ കൂടി അധികം ഫലപ്രദമാകുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഇതിനുള്ള കാരണം സ്വമനസ്സാലേയും സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വത്തിന്മേലും ഇതു നടത്തപ്പെടുന്നതുതന്നെ. ഏഴാമതു, പാംശാലാ വിഷയത്തിലും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും മറ്റും വേണ്ടി ചെയ്യുവരുന്ന ചിലവു കൊല്ലത്തോറും വർദ്ധനയാണ്. എട്ടാമത്, ഈവക എല്ലാ ചിലവുകളും ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആദായം ഒന്നുമാത്രം കൊണ്ടാണ് നടത്തിവരുന്നത്. വേറെ ഫണ്ടുകൾ ഒന്നും ശേഖരിച്ചിട്ടില്ല. ഇങ്ങിനെ സകല ജാതി മതസ്ഥന്മാർക്കും ഒരുപോലെ ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായുള്ളതും, തന്നാൽ ആരംഭിക്കപ്പെട്ടതും ആയ ഒരു സ്ഥാപനം തന്റെ മനോഗതിയുടെ മാറ്റംകൊണ്ടുതന്നെ അധഃപതാിക്കുക എന്നു വരുമ്പോൾ അതു പാപമായിത്തീരുകയല്ലയോ എന്നുള്ള സംശയം ചരിത്രനായകനെ വിട്ടുപോകുന്നില്ല. അതിനും പുറമെ ഇതു സ്വന്തം കലധർമ്മമായിട്ടും ഇരിക്കുന്നു. അതിനാൽ,

“തസ്യാദസകതസ്സതതം കാൽ കർമ്മസമാചര.” എന്ന ഭഗവദ്വാക്യത്തെ അനുസരിച്ചു ഇനിയും കുറേക്കാലംകൂടി കർമ്മം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കണം എന്ന നിലയാണിപ്പോൾ വന്നിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഇതു മറ്റു ചിലരെ ഏല്പിച്ചാൽ പോരേ? പ്രായാധിക്യത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ബുദ്ധിമുട്ടണമെന്നുണ്ടോ? എന്നാണു പിന്നീടു ആലോചിച്ചാനുള്ളത്. ഇപ്പോഴുള്ള പ്രവൃത്തിക്കാരിൽ പലരും വിശ്വസ്തന്മാരും ഓരോ ഭാഗം നിർവ്വഹിക്കുവാൻ പ്രാപ്തന്മാരും ആണെന്നിരുന്നാലും അതിന്റെ മുഴുവൻ ഭാരം ഏല്പിക്കത്തക്ക ഒരാളെ ഇതുവരെയും കണ്ടുകിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഈ സ്ഥാപനത്തിനു വലിയ ഈശ്വരാനുഗ്രഹമുണ്ടെന്നും ഇതിനു വന്നുചേർന്നിട്ടുള്ള അഭിവൃദ്ധിയെന്നും തന്റെ സാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടല്ലെന്നും ചരിത്രനായകൻ ആദ്യം മുതൽക്കേ പൂർണ്ണമായി വാശ്വസിക്കുന്നുണ്ടെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടല്ലോ. അതുകൊണ്ടു ഇതിനെ പിൻതുടർന്നു നിലനിൽക്കുന്നതിന്നും തക്കതായ ഒന്നോ, അധികമോ ആളുകളെ ഈ ശുപരൻതന്നെ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. അതാരെല്ലാമാണെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതുവരെ ആർക്കുവെദ്യശാലയുടെ മേലന്വേഷണം നടത്തുവാനുപയോഗിക്കുന്ന സമയം കഴിച്ചു ബാക്കി മാത്രം സാക്ഷാൽ പരബ്രഹ്മസ്വരൂപനായ ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാനെ ധ്യാനം ചെയ്തു പരമാനന്ദം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുവാനാണു ചരിത്രനായകൻ ഉറച്ചിരിക്കുന്നത്. ചരിത്രനായകന്റെ ഈ വിചാരം അദ്ദേഹംതന്നെ രചിച്ചതായ താഴെ പറയുന്ന ശ്ലോകംകൊണ്ടു വെളിപ്പെടുന്നതാകുന്നു.

ശ്ലോകം. ‘കൈലാസമന്ദിര’മിതിൽ സുഖമായ് വെദ്യ-
ശാലാസമേധനവിധത്തിൽ മനസ്സുവെച്ചും
ലോലാസമനപിതമുകുന്ദപദം സ്തരിച്ചും
ലീലാസമേതമിനിവാഴണമുള്ള കാലം.

ഇനി അതല്ല,

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ഭരണം നിർവ്വഹിക്കത്തക്ക പ്രാപ്തമായും വിശ്വസ്തനായ അനന്തിരവന്മാരോ, ബന്ധുക്കളോ പ്രവൃത്തിക്കാരോ ഉണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞു എന്നിരിക്കട്ടെ, അല്ലെങ്കിൽ തൃപ്തികരമായ മറ്റു വല്ല ഏല്പാടുകളും ചെയ്യാൻ സാധിച്ചു എന്നിരിക്കട്ടെ, അപ്പോൾ ആവക ഭാരങ്ങൾ കൈയും ഒഴിഞ്ഞുകൊടുത്തു ശക്തിക്കനുസരിച്ച രോഗികൾക്കു ഉപദേശം കൊടുക്കുകമാത്രം നിത്യധർമ്മമായി സ്വീകരിച്ചും ബാക്കി സമയത്തെല്ലാം സ്വൈരമായി ഈശ്വരധ്യാനം ചെയ്തും ജീവിതകാലം കഴിച്ചു കൂട്ടണമെന്നാണു ചരിത്രനായകൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു താഴെ കാണിച്ചു ഗ്ലോക്കുകൊണ്ടു അറിയാവുന്നതാകുന്നു.

ഗ്ലോക്കം. ഉദാര'ഭൂദാരവിഹാരഹർമ്യ'
സദാ, രമാദാരപദാരവിന്ദം
ഹൃദാദര, മാധാരയതാ രമിഷ്യ-
സുദാരദഗ'ഭാര നിവാരണോല്ക്കഃ

ശ്രീ ഭ മ സ്തു .

അ ന ബ സ ഓ .

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലി .

(സംഭവറിപ്പോർട്ട്.)

ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചിട്ട് ഇരിപത്തഞ്ചുകൊല്ലം തികഞ്ഞിരിക്കയാൽ, 1927 ഒക്ടോബർ 16-ാംനം-ക്ക് 1103 ക നി 30-ാംനം- അതിന്റെ “രജതജൂബിലി” വളരെ കേമമായ നിലയിൽ ആഘോഷിക്കയുണ്ടായി. ആയുർവൈദ്യശാല ഇന്ത്യ യിൽ മാത്രമല്ല, ഇതരരാജ്യങ്ങളിൽകൂടി സുപ്രസിദ്ധമായിട്ടുള്ള തിനാൽ, ഈ വൈദ്യശാലയുടെ സ്ഥാപകനും ഉടമസ്ഥനുമായ ചരിത്രനായകന്റെ ക്ഷണനം സ്വീകരിച്ച് കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും അന്യദേശങ്ങളിൽനിന്നും ജാതിമതഭേദം കൂടാതെ അനവധി ആളുകൾ എത്തിച്ചേർന്നിരുന്നു. വൈദ്യശാലയിലെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളും വിശേഷമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്നതു കൂടാതെ, നാട്ടുകാരുടെ ഉത്സാഹത്താൽ കോട്ടയ്ക്കൽ പ്രദേശത്തുള്ള അങ്ങാടികൾ, ഷാപ്പുകൾ, നിരത്തുകൾ മുതലായവയെല്ലാം തോരണങ്ങളാലും കലവാഴികളാലും മറ്റും ഭംഗിയായി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. കാലത്തെ കതിന വെടിയോടുകൂടി കോട്ടയ്ക്കൽ നാട്ടുകാരും, ജൂബിലിയാഘോഷം പ്രമാണിച്ചു പറമെനിന്നു വന്നിട്ടുള്ള അനവധി ജനങ്ങളും സ്വകൃത്യങ്ങളിൽ ജാഗരൂകന്മാരായി.

ഹരായയെടുക്കൽ.

കോട്ടയ്ക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിലും അതിനെസ്സംബന്ധിച്ച ധർമ്മാസ്സതി, ശാഖ മുതലായ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഉ

ജെ എല്ലാത്തരം പ്രവർത്തിക്കാരെയും, ആയുർവൈദ്യപാരശാലയിലെ അദ്ധ്യാപകന്മാർ, വിദ്യാർത്ഥികൾ ഇവരുടേയും കൂടിയ ഛായയെടുക്കലാണ് ഒന്നാമതായുണ്ടായത്.

നാട്ടുകാരായ ഹിന്ദുക്കളുടെ മംഗളപത്രം.

അതിനുശേഷം കാലത്തെ ലഘുഭക്ഷണം കഴിഞ്ഞ് എട്ടുമണിക്ക് ചരിത്രനായകൻ കോട്ടയ്ക്കൽ നാട്ടുകാരായ ഹിന്ദുക്കളുടെ വകയായി ഒരു മംഗളപത്രം സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിനായി നാട്ടുകാരിൽ പ്രമാണികളായ ചിലർ വൈദ്യശാലക്കവണ, നാഗസ്വരം മുതലായ വാദ്യഘോഷത്തോടുകൂടി കോവിലകം എലിമെന്ററി സ്കൂളിലെക്കു വാരിയരവർകളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോവുകയും, അവിടെ കോട്ടയ്ക്കൽ ഫൈസ്കൂൾ ഹെഡ് മാസ്റ്ററായ കെ. സി. വീരരായൻരാജാ (ബി. എ. എൽ ടി.) അവർകളുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ കൂടിയ പൊതുയോഗത്തിൽവെച്ച് കോവിലകം കാര്യസ്ഥനായ കുന്നത്തു ചെറിയ കൃഷ്ണമേനോനവർകൾ, പട്ടിലച്ചടിച്ചു വിശേഷമായി കൂട്ടിലിട്ട ഒരു മംഗളപത്രം വായിച്ചു സമർപ്പിക്കുകയും, ചരിത്രനായകനേയും സഭാനാഥനേയും മാലയണിയിക്കുകയും ചെയ്തു. ചരിത്രനായകന്റെ സ്ഥിരോത്സാഹത്തേയും, വൈദ്യസാമർത്ഥ്യത്തേയും അഭിനന്ദിച്ചും അദ്ദേഹത്തിനു ദീപ്തായുസ്സിനെപ്രാർത്ഥിച്ചും സമർപ്പിച്ചതായ പ്രസ്തുത മംഗളപത്രത്തിനു, അദ്ദേഹം, തന്റെ കലവിദ്യയായ വൈദ്യവൃത്തിയിൽ തന്നെക്കൊണ്ടു നാട്ടുകാർക്കു വല്ല സഹായവും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതുതന്നെയാണു തനിക്കുള്ള കൃതാർത്ഥതയെന്നും, എന്നാൽ കുറച്ചുകാലമായി തന്റെ ഭേദസ്ഥിതികൊണ്ടും, പ്രവൃത്തിയുടെ ആധിക്യംകൊണ്ടും നാട്ടുകാരെ അവരവരുടെ വീട്ടിൽചെന്നു ദീനനോക്കിയും മറ്റും സഹായിക്കുവാൻ വേണ്ടപോലെ സൗകര്യം കിട്ടുന്നില്ലെന്നും, അതിൽ ആർക്കും പരിഭവം ഉണ്ടാകരുതെന്നും, മേലിലും തന്നെക്കൊണ്ടു കഴിയുന്ന ഗുണമെല്ലാം നാട്ടിലേ

കു ചെയ്യുന്നതാണെന്നും മറ്റും ഏറ്റവും ഉചിതമായ ഒരു മറു വടി പറഞ്ഞു.

ചായസല്ക്കാരം.

മൂന്നുമണിക്ക കൃത്യമായി വൈദ്യശാലയിൽ ചായസല്ക്കാരം തുടങ്ങി. വിശേഷപ്പെട്ട പലതരം പലഹാരങ്ങളും പാനീയങ്ങളും തെയ്യാറാക്കിയിരുന്നതിനാൽ അതിഥികൾക്കെല്ലാം അത്യാനന്ദം തൃപ്തിയായി. അത്രമാത്രമല്ല, അഗതികളായി വന്നവർക്കു കൂടി വേണ്ടതെല്ലാം സുദീക്ഷമായി കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

ഈ സമയത്തെല്ലാം കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു പ്രത്യേകം വരുത്തിയിരുന്ന ബാൻറുകാരുടെ സരസമായ വാദ്യഘോഷം മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

പൊതുയോഗം.

നാലുമണിക്ക കുട്ടികളുടെ മംഗളഗാനത്തോടുകൂടി പൊതുയോഗം ആരംഭിച്ചു. ജൂബിലി ആവശ്യം പ്രമാണിച്ചു പുതുതായി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള വിശാലമായ ഹാൾ വിതാനങ്ങളാലും, പലവക വിചിത്ര വേലകളാലും കമനീയമായി അലങ്കരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. പ്രസ്തുത യോഗത്തിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്ന അനവധി മാന്യന്മാരിൽ ഏതാനും ചിലരുടെ പേർമാത്രം താഴെ കാണിക്കുന്നു. റം സമയത്ത് ഹാൾ മുഴുവനും ജനബാഹുല്യത്താൽ നിറഞ്ഞിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ചുറ്റുമുള്ള മിററത്തുകൂടി ജനങ്ങൾ തിങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാകുന്നു. മ. രാ. രാ. കെ. സി. ശ്രീവീരരായൻരാജാ എന്ന കോഴിക്കോട്ടു നാലാംരാജാവവർകൾ, മാനവിക്രമൻരാജാ എന്ന അഞ്ചാംരാജാവവർകൾ, കിഴക്കേക്കോവിലകത്ത് വലിയതമ്പുരാനവർകൾ, മാനവിക്രമൻരാജാ (ഡി. സി.) എന്ന ചെറിയതമ്പുരാനവർകൾ, തറുക്കൽഎരോമനണ്ണിഅവർകൾ, ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്യുതവാരിയരവർകൾ, നെല്ലായ രാഘവനണ്ണിമുപ്പിൽവാരിയരവർകൾ, ഡോക്ടർ പി. കെ. വാരിയര

വർകൾ, കെ. കൃഷ്ണവാരിയർ അവർകൾ, ബി. എ. (പെൻഷൻ പോലീസ് ഇൻസ്പെക്ടർ) എം. നാരായണമേനോൻ അവർകൾ, (ഡിപ്യൂട്ടി സൂപ്രണ്ടുണ്ട്) റാവുസാഹെബ് സി. കുഞ്ഞിരാമമേനോൻ അവർകൾ, ബി. എ., റാവുസാഹെബ് സി. കരുണാകരമേനോൻ അവർകൾ, ഡോക്ടർ വെങ്കിടാചലയുരവർകൾ, ഡോക്ടർ രത്നഗിരി അയ്യരവർകൾ, ഡോക്ടർ ടി. എസ്സ്. നായരവർകൾ, ഡോക്ടർ പി. ആർ. വാരിയരവർകൾ, ഡോക്ടർ പി. എ. മേനോനവർകൾ, ഡോക്ടർ എൻ. മാധവവാരിയരവർകൾ, വൈദ്യൻ വൈദ്യർ ശങ്കുവാരിയരവർകൾ, വൈദ്യൻ എം. അച്യുതവാരിയരവർകൾ, വൈദ്യൻ കെ. കുഞ്ഞൻ വാരിയരവർകൾ, വൈദ്യവിചക്ഷണൻ എം. കുഞ്ഞൻവാരിയരവർകൾ, അബ്രഹാമി കുഞ്ഞിരാമൻവൈദ്യരവർകൾ, വക്കീൽ വി. രാമൻമേനോൻ അവർകൾ, പി. എ. ശങ്കരശാസ്ത്രി അവർകൾ, (ചാമ്പിയൻ പത്രാധിപർ) പി. വി. രാമൻനായർ അവർകൾ, ബി. എ. ഹെഡ് മാസ്റ്റർ ഗവണ്മെണ്ട് ട്രെയിനിങ് സ്കൂൾ, കെ. വി. ശങ്കരവാരിയർ അവർകൾ, (പാലക്കാട് വാരിയർബാങ്ക് മാനേജിങ്ങ് ഡയറക്ടർ) പി. ആർ. മന്നാടിയർ അവർകൾ, (പാലക്കാട്) ഉദയനൂർ കുട്ടൻനമ്പൂതിരിപ്പാടവർകൾ, ഉദയനൂർ കൃഷ്ണൻനമ്പൂതിരിപ്പാടവർകൾ, എ. ഭവദാസൻ ഭട്ടതിരിപ്പാടവർകൾ, ബി. എ. നീലകണ്ഠൻ ഭട്ടതിരിപ്പാടവർകൾ, കെ. കുഞ്ഞഹമ്മതുക്കുട്ടി മുസലിയാരവർകൾ, പി. എറമു അവർകൾ, വട്ടക്കുളം സൂക്രിസാഹിബ് അവർകൾ, വട്ടക്കുളം കാതർസാഹിബ് അവർകൾ, വൈദ്യവിശാരദൻ പി. കെ. രാവുണ്ണിമേനോനവർകൾ, വൈദ്യവിശാരദൻ എം. അച്യുതൻനായരവർകൾ, എൻ. ശേഖരനൂണിവാരിയർ അവർകൾ (ബി. എ. എൽ. ടി.) ഇങ്ങിനെ രാജാക്കന്മാർ, ജന്മികൾ, നമ്പൂതിരിമാർ, ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ, ഡോക്ടർമാർ, നട്ടുവൈദ്യന്മാർ മുതലായി അനേകം മാനുഷന്മാരും ചില

മാന്യസ്രീകളും, കേരളപത്രിക, ചാമ്പിയൻ, മാതൃഭൂമി മുതലായ പത്രങ്ങളുടെ റിപ്പോർട്ടർമാരും, പത്രാധിപന്മാരും, ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിൽ പഠിച്ചു ജയിച്ച ആയുർവൈദ്യന്മാരും, വൈദ്യവിദ്യാർത്ഥികളും, കാഴ്ചക്കാരമായി അന്നിവിടെ കൂടിയിരുന്ന ജനസംഘം ആയിരമോ, രണ്ടായിരമോ അല്ല.

സഭാനാമന്റെ ഉപക്രമപ്രസംഗം.

ഒന്നാമതായി ഡോക്ടർ എൻ. എസ്സ്. വെങ്കിടാചലയ്യർ അവർകൾ അഭിപ്രായപ്പെടുകയും ഹരിഹരമംഗലത്ത് അച്ചുതവാരിയരവർകൾ അനുവദിച്ചു പറകയും ചെയ്തതോടുകൂടികെ. സി. ശ്രീവീരരായൻരാജാ എന്ന എടത്താൽപാട്ടു തമ്പുരാനവർകൾ അഗ്രാസനാധിപത്വം സ്വീകരിക്കുകയും, അദ്ദേഹം, മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നപ്രകാരം അഷ്ടവൈദ്യൻ കുട്ടഞ്ചേരി മൂസ്സതവർകൾ, വണ്ടി തെറിയതുനിമിത്തം, സമയത്തിന്നു എത്തിച്ചേരാത്തതുകൊണ്ടാണു തനിക്കിതു വഹിക്കുവാനിടവന്നതെന്നും, തന്നെക്കാൾ യോഗ്യനുമായ പലരും ഇന്നിവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും ഞ്ഞാൻ സ്ഥാനത്തേക്കു തന്നെ രിരഞ്ഞെടുത്തതിന്നു പ്രത്യേകം നന്ദിപറയുന്നുവെന്നും മറ്റുമായി തുടങ്ങിയ ഒരു ചെറുപ്രസംഗത്തിന്നുശേഷം സഭാകൃത്യങ്ങളാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

കത്തുകളും കമ്പികളും വായിക്കൽ.

ഞ്ഞാൻ ജീവിച്ചിയാശ്ചോഷത്തിന്നു ഓരോ സംഗതിവശാൽ വരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനെക്കുറിച്ചു വ്യസനിച്ചും, ഞ്ഞാൻ ഏപ്പാടിന്നു മംഗളമാശംസിച്ചും പല മാന്യന്മാരും അയച്ച കത്തുകളും കമ്പികളും വായിക്കുകയാണു പിന്നീടുണ്ടായതു. (ഇവയിൽ ഏതാനും കത്തുകളും ബാക്കി അയച്ചവരുടെ പേരുകളും ഞ്ഞാൻ പുസ്തകത്തിൽ തന്നെ അന്യത്ര ചേർത്തിട്ടുണ്ട്)

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ റിപ്പോർട്ടുവായന.

ഇതിന്നുശേഷം ചരിത്രനായകൻ മുൻകൂട്ടി തെയ്യറാക്കി അച്ചടിപ്പിച്ചിരുന്ന ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ വിസ്തരിച്ചുള്ള റിപ്പോർട്ട് വായിച്ചു. 1902 ഒക്ടോബർ 12-ാംനു- ആരംഭിച്ചതായ ഈ വൈദ്യശാലയ്ക്കു കഴിഞ്ഞ ഇരിപത്തഞ്ചുകൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ ഇടക്കു ഓരോ കാലത്തു നേരിട്ട ലോകമഹായുദ്ധം, മാപ്പിളപ്പാലം, വെള്ളപ്പൊക്കം മുതലായ പ്രതിബന്ധങ്ങളാലൊന്നും മുടക്കം വരാതെ, അടിക്കടിക്കുണ്ടായ അഭിവൃദ്ധിയുടെ സ്വഭാവം മുഴുവനും കണക്കുകൾക്കു കൂടി ഇതിൽ വിശദമായി കാണിച്ചിരുന്നതിന്നു പുറമേ, ഭാവിയിൽ ഇതിന്റെ നിലനില്പിന്നു വേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങൾക്കു നിദ്ദേശിക്കുകയും, ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ കോഴിക്കോട്ടുള്ള ബ്രാഞ്ച്, കോട്ടയ്ക്കൽ തന്നെ അങ്ങാടിക്കു പുറം സ്ഥാപിച്ച ധർമ്മചികിത്സാശാല, ആയുർവ്വേദപാഠശാല, ആയുർവ്വേദവിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ശാരീരം പഠിക്കുന്നതിന്നു പര്യാപ്തമായ ഒരു പുസ്തകമില്ലാത്തതിനാലുണ്ടായിരുന്ന നൂതനതയെ പരിഹരിപ്പാൻ താൻ നിർമ്മിച്ചതായ അഷ്ടാംഗശാരീരം എന്ന വകയെപ്പറ്റി അവസ്ഥാനുസരണം പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മംഗളപത്രസമർപ്പണം.

മംഗളപത്രസമർപ്പണമായിരുന്നു കാര്യപരിപാടിയിലെ പിന്നെത്തെ വിഷയം. ആയുർവൈദ്യശാലയെ സ്സംബന്ധിച്ച പലതരം പ്രവൃത്തിക്കാര്യങ്ങളും, ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിലെ അദ്ധ്യാപകന്മാർ, അദ്ധ്യേതാക്കൾ ഇവരുടേയും കൂടിയ ഒരു മംഗളപത്രം (പട്ടിൽ അച്ചടിച്ചു വെള്ളികൊണ്ടു ഹ്രേയിം ചെയ്തത്) പാഠശാലയിലെ പ്രധാന അദ്ധ്യാപകനായ വൈദ്യവിശാരദൻ പി. കെ. രാമുണ്ണിമേനോൻ അവർകൾ ഉജ്ജ്വലവും ഉചിതവും സാരഗർഭവുമായ ഒരു ദീർഘ അവതാരികാ പ്രസംഗത്തോടു കൂടി വായിച്ചു സമർപ്പിച്ചു. ചരിത്രനായകൻ ആയുർവ്വേദത്തി

ന്റെ പുനരുജ്ജീവനത്തിന്നു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ചെയ്യുന്നതുമായ പലതരം പാവനകൃത്യങ്ങളേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ കീഴിൽ പ്രവൃത്തിക്കാരായവരുടെ സുഖസൗകര്യങ്ങളേയും കുറിച്ച് വിശദമായ വിസ്തരിച്ചും സോദാഹരണം പരാമർശിക്കുന്ന വൈദ്യവിശാരദന്റെ പ്രസംഗത്തിൽ ചരിത്രനായകന്റെ ഗുണങ്ങളെപ്പറ്റിയും മറ്റും സവിസ്തരം സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. ഈ മംഗളപത്രം സമർപ്പിച്ചതോടുകൂടി ചരിത്രനായകനേയും സഭാനാഥനേയും മാലയണിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇതിന്നുശേഷം മാപ്പിളമാരുടെ ഒരു മംഗളപത്രം സ്ഥലത്തെ മാപ്പിളസ്ത്രളിൽ ഒരുശ്യാപകനായ കുഞ്ഞിതു മാസ്റ്റർ വായിച്ചു. കോട്ടയ്ക്കൽ ദേശത്തിന്റെ പൂർവ്വകഥാപ്രസംഗത്തോടുകൂടി കിഴക്കെ കോവിലകത്തു നിന്നു മാപ്പിളമാർക്കു സഹായിച്ചിട്ടുള്ളതും, കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലമായി ചരിത്രനായകനെക്കൊണ്ടും മാപ്പിളമാർക്കു പലതരം സഹായങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും, ഹിന്ദുമുസ്ലീം മൈത്രിയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിക്കുന്ന നേതാക്കന്മാർ പ്രവൃത്തിയിൽ ഈ മഹാനെ അനുകരിക്കുകയാണു വേണ്ടതെന്നും മറ്റും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതും ഈ മംഗളപത്രത്തിലടങ്ങിയ പ്രധാനസംഗതികളാണ്. ഇതു സമർപ്പിച്ചതോടുകൂടിത്തന്നെ ഈ ദിക്കിലെ മാപ്പിളമാരിൽ പ്രമാണിയായ കല്ലുണ്ടാട്ടുകഴി കുഞ്ഞമ്മതുകുട്ടി മുസലിയാർ ചരിത്രനായകനേയും സഭാനാഥനേയും മാലയണിയിക്കുകയും ചെയ്തു.

മംഗളപത്രങ്ങൾക്കു മറുപടി.

മംഗളപത്രങ്ങൾക്കു ചരിത്രനായകൻ പറഞ്ഞ മറുപടിയിൽ താൻ അവരോടു നന്ദി പറയുന്നുവെന്നും, പ്രവൃത്തിക്കാരുടെ മംഗളപത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം, തനിക്കുള്ളതിൽ എത്രയോ അധികം ഗുണങ്ങൾ അവർ കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നും, പക്ഷെ, താൻ അവരെ തന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങളെപ്പോലെയാണു വിചാരിച്ചു വരുന്നതെന്നുള്ളതു ശരിയാണെന്നും, വൈദ്യശാലയു

ടേയും തന്റെയും ഇന്നുകാണുന്ന അഭിവൃദ്ധിക്കെല്ലാം കാരണം പ്രവൃത്തിക്കാരുടെ വിശ്വസ്തതയോടും, സത്യനിഷ്ഠയോടും, കൃത്യബോധത്തോടും കൂടിയ പരിശ്രമമാണെന്നും, അല്ലാതെ തന്റെ ഒരാളുടെ ശക്തികൊണ്ടല്ലെന്നും, തന്റെ അഭാവത്തിലും അവർ കഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കത്തക്കവിധം താൻ ഏർപ്പാട് ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും, മാപ്പിളമാരോടും തന്നാൽ കഴിയുന്ന സഹായങ്ങൾ എപ്പോഴും അവർക്ക് ഇനിയും ചെയ്യുന്നതാണെന്നും പ്രസ്താവിച്ചു. ധീരനായ ചരിത്രനായകൻ പ്രസംഗിക്കുന്നതിനിടയിൽ മരിച്ചുപോയ തന്റെ പ്രവർത്തിക്കാരെപ്പറ്റി ഓർമ്മവന്നതിനാലുണ്ടായ വികാരാധിക്യത്താൽ വാക്കുകൾ കിട്ടാതെ വിഷമിച്ചു. അതിനാൽ പിന്നെ അധികം സംസാരിക്കുകയുണ്ടായില്ല.

ഇതിന്നുശേഷം തൃശ്ശിവപേരൂരിലെ ഒരു വലിയ മരുന്നുകച്ചവടക്കാരനായ ഇമ്മട്ടി ഔസേപ്പിന്റെ മകൻ വിശേഷപ്പെട്ട ഏതാനും കാപ്പിപ്പാത്രങ്ങൾ മുതലായവ ചരിത്രനായകനു കാഴ്ചയായി കൊണ്ടുവന്നുവെക്കുകയും അദ്ദേഹം അതു നന്ദിപൂർവ്വം സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

ബോണസ്സ് കൊടുക്കൽ.

വൈദ്യശാലാപ്രവർത്തിക്കാർക്കുള്ള ബോണസ്സ് കൊടുക്കലാണ് പിന്നീടുണ്ടായത്. ഇതു സമയക്കുറവിനാൽ കുറച്ചാളുകൾക്കു മാത്രം അപ്പോൾ കൊടുത്തു ബാക്കി പിറ്റേ ദിവസത്തേക്കു നിർത്തിവെച്ചു.

സമാജികന്മാരുടെ പ്രസംഗങ്ങൾ.

പിന്നീട് റാവുസാഹിബ് സി. കഞ്ഞിരാമമേനോനവർകൾ (ബി. എ.) ചരിത്രനായകനുമായുള്ള പഴയ താല്പര്യത്തേയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദ്യശാല ആരംഭിച്ച മുതൽക്കു തന്നെക്കു അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ചില സംഗതികളേയും മറ്റും വിവരിച്ചുകൊണ്ട് സരസമായ ഒരു ദീർഘപ്രസംഗം ചെയ്തു. ജനങ്ങൾ

കുറേ ആയുർവ്വേദത്തിൽ വിശ്വാസം കുറഞ്ഞുവന്നിരുന്ന കാലത്താണ് ചരിത്രനായകൻ ഞാൻ വൈദ്യശാല ആരംഭിച്ചതെന്നും ആയുർവ്വേദത്തെപ്പറ്റി ആക്ഷേപിച്ചിരുന്ന ഒരു ഡോക്ടർക്കുടനീളം ഭാര്യക്കു നാടുചികിത്സ ചെയ്യിച്ചിരുന്നുവെന്നും, ഗവണ്മെന്റുക്കുടി ഇപ്പോൾ നാടുവൈദ്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം മനസ്സിലാക്കി ഇതിനെ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും, മുന്മുൻ നല്ല വൈദ്യന്മാർ ഭർത്താവും ചിലരൊഴികെ മുഴുവനും അഷ്ടവൈദ്യന്മാരായിരുന്നുവെന്നും, അവരെ വലിയ ധനികന്മാർക്കു മാത്രമേ കിട്ടിയിരുന്നുള്ളൂവെന്നും, വാരിയരവർകളാണു നാടുവൈദ്യത്തെ പരിഷ്കരിച്ചു ജനങ്ങൾക്കു ഉപയോഗത്തിന്നു കിട്ടത്തക്കവണ്ണമാക്കിയതെന്നും മറ്റും പ്രസംഗകർത്താവ് സ്വാഭാവികമായി അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായി.

കോഴിക്കോട്ട് ആയുർവൈദ്യശാലാ ബ്രാഞ്ചിലെ വൈദ്യനായ വൈദ്യവിചക്ഷണൻ എം. കുഞ്ഞൻവാരിയരവർകളും, ഞാൻ വൈദ്യശാലകൊണ്ടു വൈദ്യന്മാർക്കുണ്ടായിട്ടുള്ള സ്ഥിതിഭേദത്തെപ്പറ്റിയും, ഇംഗ്ലീഷു സമ്പ്രദായത്തിൽ മരുന്നുകൾ ഉണ്ടാക്കി കേടുവരാതെ സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുന്ന രീതിയും, കേരളത്തിൽ ഇന്നു കാണുന്ന അനേകം വൈദ്യശാലകളുടേയും ആവിർഭാവത്തിന്നു കാരണഭൂതവും ഞാൻ വൈദ്യശാലയാണെന്നും, രാൻ ഹെർബറ്റും പഠിച്ചുകാലത്തു വൈദ്യവൃത്തികൊണ്ടു ഉപജീവനത്തിന്നു മാഗ്ഗ്മില്ലായ്മയാൽ ഒരു സ്ത്രീ അല്പാപകവൃത്തിയിൽ വളരെക്കാലം ഇരിക്കയാണുണ്ടായതെന്നും, പിന്നീട് ഞാൻ വൈദ്യശാലയുടെ ഉൽക്കർഷം തുടങ്ങിയതോടുകൂടിയാണു തന്നിക്കു വൈദ്യവൃത്തികൊണ്ട് കഴിച്ചുകൂട്ടാനായതെന്നും മറ്റും കുറച്ചൊന്നു പ്രസംഗിച്ചു.

ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിലെ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായ കെ. എം. കൃഷ്ണനെഴുത്തശ്ശൻ പാഠശാലകൊണ്ടുള്ള ഗുണത്തെപ്പറ്റിയും മറ്റും സ്വല്പം പ്രസംഗിക്കുകയുണ്ടായി. പിന്നെയും ചില

രൊക്കെ പ്രസംഗിക്കുവാനൊരുങ്ങിയിരുന്നുവെങ്കിലും നേരം അതിക്രമിച്ചതുകൊണ്ടിതിനാൽ അതെല്ലാം നിർത്തിവെച്ചു.

മംഗളപ്രാർത്ഥനയും വന്ദനം പറയലും.

അനന്തരം കെ. കുമാരനവർകളുടെ മംഗളപ്രാർത്ഥനക്കു ശേഷം ഡോക്ടർ രത്നഗിരി അയ്യരവർകൾ സഭാനാഥനും മറ്റും വന്ദനം പറഞ്ഞതോടുകൂടി സഭാകൃത്യങ്ങളുപസാനിപ്പിക്കുകയും, സഭാവാസികൾക്കു നാരങ്ങ, പൂച്ചിണ്ട മുതലായവ സമ്മാനിച്ചു സഭ പിരിയുകയും ചെയ്തു.

ഘോഷയാത്ര .

ഉടനതന്നെ ഘോഷയാത്ര ആരംഭിച്ചു. ആലവട്ടം, ചാമരം, കുട, തഴ, മുതലായ കോപ്പകളോടുകൂടി പട്ടം കെട്ടിച്ചു നിർത്തിയിരുന്ന മൂന്നാനകളിൽ നടുക്കുള്ളതിന്റെ പുറത്തു വിശേഷപ്പെട്ട ധനപന്തരിയുടെ വിഗ്രഹം തിടമ്പായി ഏഴുനെള്ളിച്ചുകൊണ്ടാണു യാത്ര പുറപ്പെട്ടത്. ഒന്നാമതായി കാഴ്ചക്കൂടിയിരുന്ന ഒരു വലിയ ജനസംഘത്തെത്തുടർന്ന് മാപ്പിളമാരുടെ കോൽക്കളിയും, അതിന്റെ പിന്നിൽ ഏതാനും പ്രമാണികളും, പിന്നീടു ബാൻറു വാദ്യവും കുറെ ആൾക്കാരും, അതിനുശേഷം ആനപ്പുറത്തേഴുന്നെള്ളിപ്പും, അതിനും പിന്നിലായി അനവധി ആളുകളും കൂടിയായിരുന്നു ഘോഷയാത്ര. ആദ്യമായി ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ നിന്നു പുറപ്പെട്ട് അതിവിശേഷമായി അലങ്കരിച്ചിരുന്ന പ്രധാന തെരുവീഥിയിൽ കൂടി പോയി ധർമ്മചികിത്സാശാലയിലെത്തുകയും, അവിടെ അല്പം താമസിച്ച് ഗാസ്റ്റ് ഹൗസ്, പന്തം മുതലായ വെളിച്ചങ്ങളോടുകൂടി വീണ്ടും പുറപ്പെട്ട രാത്രിയിൽ 8 മണിക്കു തിരിയെ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ മുൻഭാഗത്തുകൂടെ കോവിലകത്തിന്റെ പടിവരെ വന്നു യാത്ര അവസാനിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഈ അതികൗതുകപ്രദമായ കാഴ്ചകളായതുപോലെ ഇത്ര വമ്പിച്ച ഒരു ജനസംഘം കൂടുക എന്നതു ഈ പ്രദേശത്തു മുഖ്യം ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

സദ്യ .

എട്ടരമണിയോടുകൂടി അതിഥികളായിവന്നവർക്കെല്ലാം ചതുർപ്പിഡവിഭവങ്ങളോടു കൂടിയ സദ്യയുണ്ടായി. അഗതികളായി വന്നവർക്കും യഥേഷ്ടം ഭക്ഷണം കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

നാടകം .

വെട്ടരമണിക്കു ജൂബിലിഹാളിൽവെച്ച് നാടകമാരംഭിച്ചു. സുപ്രസിദ്ധമായ പി. എസ്. വി. നാടകസെറുകാരുടെ നടനകലാവൈദഗ്ദ്ധ്യവും, സീൻ മുതലായതിന്റെ വിശേഷവും അന്നു കളിച്ച “വള്ളിയമ്മാൾചരിത്രം”ത്തിൽ പ്രത്യേകം പ്രശംശിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മലമുകളിൽ ഷൺമുഖനായ സുബ്രഹ്മണ്യൻ പ്രത്യക്ഷമാകുമ്പോഴുതെയും മറ്റും കാഴ്ചകൾ കാണികളെ ആനന്ദഭരിതരാക്കിയിരുന്നു എന്നുള്ളതിന്നു ഹാളിൽനിന്നു ഇടക്കിടെ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഹസ്തതാഡനഘോഷം തന്നെ മതിയായ തെളിവാണ്ല്ലോ. അന്നത്തെക്കളി സൗജന്യമായി ആർക്കും കാണാനനുവദിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു അസംഖ്യം ആളുകൾ കാലക്രമം വിട്ടുപോയിരുന്നു. ഓരോ നടന്മാരും അവരവരുടെ ഭാഗം അതിവിശേഷമായിത്തന്നെ അഭിനയിച്ചു കാണികളെ രസിപ്പിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ജനബാഹുല്യം നിമിത്തമുള്ള അസൗകര്യം ആരും ഗണിച്ചിരുന്നില്ല. ആകപ്പാടെ ആയുർവൈദ്യശാലയുടേയും ചരിത്രനായകന്റേയും പേരിൽ നാടുകാർക്കും ഇതരദേശീയർക്കും ഉള്ള അതിയായ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു ഞ്ഞു രജതജൂബിലിയാഘോഷം പ്രത്യക്ഷമായ ഒരു തെളിവായിട്ടുണ്ടെന്നുമാത്രമേ ചുരുക്കത്തിലൊന്നു പറയാനുള്ളൂ.

വഴിവാടുകൾ.

പ്രസ്തുതദിവസം ക്ഷേത്രങ്ങളിലും, പള്ളികളിലും വിശേഷാൽ വഴിവാടുകളും, വിളക്കുകളും, എഴുന്നള്ളിപ്പുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു.

രാവിലെ മുതൽ അവസാനംവരെയും കതിനവെടി ശബ്ദങ്ങൾ എപ്പോഴും മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. എല്ലാം വളരെ ശുഭമായി കലാശിച്ചു.

ക തു ക ള്ള ങ്ക ന്വ ി ക ള്ള ങ്ക .

(1)

Dear Doctor.

Thanks for your letter about the Silver Jubilee. Regret I am unable to attend. I Congratulate you on the success of your efforts and the present prosperous position and prospects of the Vaidyasala. Meddle not with other peoples business, allow not others to meddle with yours, and with your mother's blessing, and the 'Gurutwam' of the great teacher who instructed you in your 'Kulavidya' you and the Vaidyasala are sure to attain still greater prosperity, for which you have the most cordial good wishes of

Nallur

Yours sincerely

15—10—27.

(Signed)

K. C. Manavedan Raja.

(2)

Trivandrum
12th Octo. 1927.

Dear Sir,

I am glad to acknowledge receipt of your invitation dated 8th October 1927 and I thank you for the same. But I regret very much that the ensuing session of the All

Travancore Ayurveda Conference commencing from the 17th October 1927 deprives me of the pleasure of attending the Silver Jubilee Celebration of your renowned Arya Vaidyasala which has become a very popular and useful institution throughout India and in many other parts outside. The meritorious services you have done for the advancement and popularisation of Ayurveda has been so far crowned with success. In fact your institution has been a boon to several hundreds of suffering people and Ayurvedic practitioners, the same being an eloquent testimony to the genuineness of your preparation. May your institution flourish with more and more prosperity and popularity. Wishing you also every success for the celebration,

I am, Dear Sir,

Yours Sincerely,

(Signed) K. Sankara Menon, M. A. L. T.
Director of Ayurveda, Travancore.

(3)

പട്ടാമ്പി

11-10-27.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭം മുതൽ എല്ലാ പ്രധാന കൃത്യങ്ങളിലും ഭാഗഭാക്കായിരുന്ന എനിക്കു അത്യന്തസന്തോഷ പ്രദമായ 'രജതജൂബിലി'യിൽ കായികമായ സന്നിധാനം ചെയ്യാൻ അപരിഹാര്യമായ വിഷ്ണു നേരിട്ടിരിക്കുന്ന വിവരം വ്യസനസമേതം അറിയിക്കുന്നു. കന്നി 31-ാംനു തിങ്കളാഴ്ച പകൽ മൂന്നുമണിക്കു തിരുവിതാംകൂർ ആയുർവ്വേദമഹാമണ്ഡലത്തിൽ എത്തിച്ചേരവാൻ 29-ാംനു ശനിയാഴ്ച ഇവിടെ നിന്നു പുറപ്പെടുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി വിവരം തിരുവിതാംകൂർ മഹാനാണി റീജൻറു് തിരുമനസ്സിലെ തിരുമനസ്സറിയിപ്പാനും, മറ്റു പലേ മഹാനാക്കും എഴുതിപ്പോയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇന

ആയതു തെറ്റിക്കുന്നതു നിവൃത്തിയില്ലാത്തതാണല്ലോ. ഈ ജൂബിലിയിൽ ചേരുന്നതു എനിക്കു താങ്കളേക്കാളധികം സന്തോഷവും ആവശ്യവുമാണ്. കുഞ്ഞുക്കുട്ടൻവാരിയർ ഇന്നലെ എന്നെ അതിനു നിബ്ബന്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. എങ്കിലും ഞാൻ അന്ന് ആ സമയത്ത്, ജൂബിലി സ്ഥലത്ത് മാനസികമായ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്നതും ജൂബിലി ഭംഗിയായിക്കഴിവാൻ ആയുർവൈദ്യശാല ക്രമേണ അഭ്യുദയത്തെ പ്രാപിപ്പാനും സർവ്വേശ്വരിയായ ഓരഞ്ഞയ്യർ ഭഗവതിയെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതും ആണെന്നു ഇതിനാൽ അറിയിക്കുന്നു. ജൂബിലിയുടെ നടത്തിപ്പിന്റെ സംഗ്രഹം പിററന്നാൾ ഉള്ളൂരിന്റെ മേൽവിലാസത്തിൽ എനിക്കറിയിച്ചാൽ നന്ന്.

സ്വന്തം പുനശ്ശേരിനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മ, (ഒപ്പ്.)

പ്രിൻസിപ്പാൾ

‘സാരസ്വതോദ്യാഭിനി’ സെൻററൽ സംസ്കൃതകോളേജ്.
പെരുമുഡിയൂർ.

(4)

Tellicherry,

11th October 1927.

Dear Mr. Variyar,

Many thanks for your kind invitation for your Silver Jubilee celebration. I regret I am unable to be present on the occasion on account of a previous engagement. But you may rest assured that my best wishes are always with you, and the institution which you have founded and maintained with so much credit and successful achievement.

Yours sincerely

(Signed)

A. V. GOVINDA MENON,
Dist. Judge, N, Malabar.

(5)

കൊല്ലങ്കോട്,

14—10—27.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ 'രജതജ്വലി' സംബന്ധിച്ച ക്ഷണപത്രം കിട്ടി. അടുത്ത ഞായറാഴ്ച ദിവസം എനിക്കിവിടെനിന്നു പുറപ്പെടാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിലൊ എന്നു സംശയമുള്ളതുകൊണ്ട് ഞാൻ എഴുത്തയക്കുന്നതാണ്.

ആയുർവൈദ്യശാല കേരളത്തിൽ, ആ വിഷയത്തിലുള്ള, ഒന്നാമത്തെ സ്ഥാപനമാണ്; ഇതു പിന്നീടുണ്ടായിട്ടുള്ള അനേകം വൈദ്യശാലകളുടെ മാതൃദശിയും എല്ലാ എണ്ണങ്ങളിലും ഉയർന്ന നിലയിൽ വളർന്നു ഇന്നത്തെ സാർവത്രികമായ ഈ ഉല്ക്കണ്ഠ പ്രാപിച്ചതുമാണ്; ഉൽക്കണ്ഠാഭാവവും പരിഷ്കരണശ്രദ്ധയുമുള്ള യോഗ്യന്മാർ ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ കാലോചിതമായ വികാസത്തിന്നു എന്തെല്ലാം ചെയ്യേണമെന്ന നിദ്ദേശിക്കുമാറുണ്ടോ അതെല്ലാം ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിക്ക് സാധിക്കാവുന്നത്ര ശ്രദ്ധയോടെ വിധത്തിൽ പ്രവൃത്തിയിൽ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള ഒരു ഉദാരമായ ഏർപ്പാടാകുന്നു ഇതു. ചില സംഗതികളിൽ വിചാരശീലന്മാർക്കുപോലും ഗോചരമായിട്ടില്ലാത്ത നവീനപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ആവിർഭാവത്തിന്നു ഇതു കാരണഭൂതവുമാകുന്നു; പ്രാചീനാചാര്യസിദ്ധാന്തപദ്ധതിയിൽ പ്രതിഷ്ഠിതമായിരുന്നാലും ഒരു സ്ഥാപനം നവീനസംസ്കാരത്തിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരത്തിന്റെ വകയായി ലോകത്തിന്റെ ജീവിതപദ്ധതിയിൽ വന്നു കാണുന്ന വ്യത്യാസങ്ങൾക്കനുഗുണമായ വിധത്തിൽ സംഘടിപ്പിക്കപ്പെട്ടിരുന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ ആത്മപോഷണവും പരോപകാരവും ചെയ്യാൻ തക്കവണ്ണമുള്ള പ്രാബല്യസമ്പത്തുണ്ടാകയുള്ളൂ എന്നതിന്നു ശുദ്ധമായ ഉദാഹരണമാണ് ഞാൻ ആയുർവൈദ്യശാല. ആയുർവ്വേദത്തിന്റെ ശാസ്ത്രതന്ത്രകലാരൂപങ്ങളായ മൂന്നംഗങ്ങളും ഇതിന്റെ ആവി

ഭാവം മുതൽക്കേ കേരളത്തിൽ പരിപുഷ്ടങ്ങളായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. വൈദ്യവിദ്യാഭേദിയുടെ ആരാധനവിധിയിൽ ബാഹ്യാഭ്യന്തരങ്ങളായ എല്ലാ അംഗങ്ങളേയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കാലോചിതമായി പ്രവർത്തിച്ചു ഫലിപ്പിച്ചു നിർമ്മാണമായ ഉദാരന്മാരുടെ കൈതുകത്തിന്നും ആശംസക്കും പാത്രമായി വളർന്നവനും സ്ഥാപനംപോലെ കേരളത്തിൽ വേറെ ഒന്നില്ലെന്നു തന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഇതിന്റെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി കേരളീയന്മാരായ വൈദ്യന്മാർക്കും വൈദ്യാഭ്യുദയകാംക്ഷികൾക്കും ഏറ്റവും അഭിമാനകരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഇതിന്റെ പ്രതിഷ്ഠയും പുഷ്ടിയും ദീപാന്തരങ്ങളിൽപോലും വ്യാപിച്ച യശസ്സും ആലോചിച്ചാൽ ഞങ്ങൾ രജതജ്വലി കൊണ്ടാടുന്ന അവസരത്തിൽ പൊതുജനങ്ങളും വൈദ്യന്മാരും കൂടി ഇതിന്റെ സ്ഥാപനം പാലകനായ ശ്രീ. പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾക്കു ഒരുദിനദിനപത്രം (മംഗളപത്രം) സമർപ്പിക്കുകയെങ്കിലും ചെയ്യുന്നതു അത്യാവശ്യവും ഉചിതവുമായ ഒരു കർത്തവ്യമാണ്. ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ ഇങ്ങിനെയൊന്നു ചെയ്യാൻ അവിടെ ഏല്പാടു ചെയ്തിരിക്കുമോ എന്നറിയുന്നില്ല. ഇതിൽ മുൻകൂട്ടി പരിശ്രമിച്ച് കൃതാർത്ഥനാവുന്നതിന്നു ചില വ്യഗ്രതകൾ നിമിത്തം ഏനിക്കു സാധിച്ചില്ലല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ചു പശ്ചാത്താപമുണ്ട്.

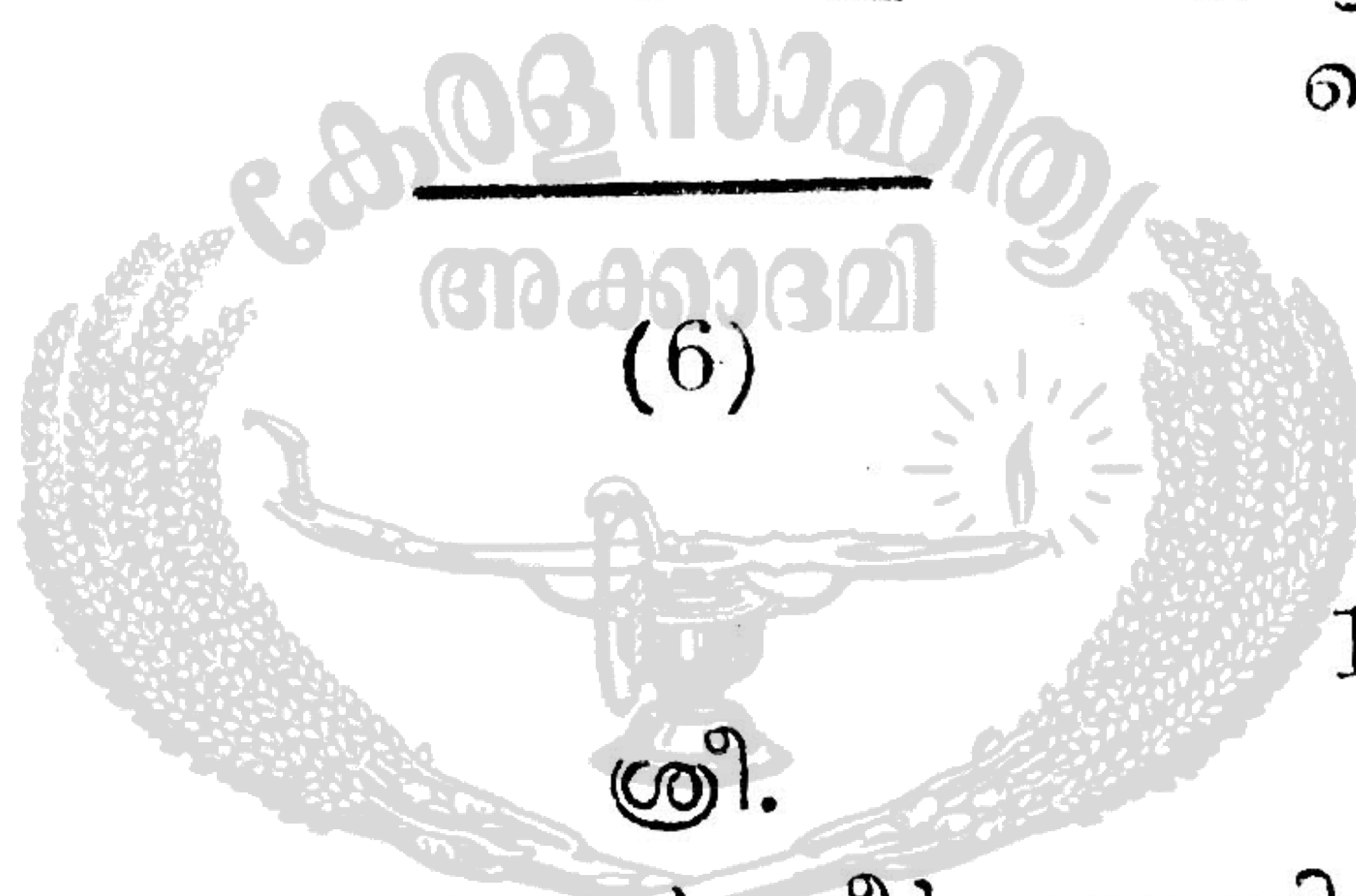
എന്നാൽ സ്വന്തം നിലയിൽ ഏന്റെ അഭിനന്ദനം കാണിക്കുന്നതിന്നു മാത്രമായി ഇതാ ഒരു അഞ്ചുരൂപിക അയക്കുന്നു. ഈ സംഖ്യ ഗണ്യമായ ഒരാവശ്യത്തിന്നും മതിയായിട്ടുള്ളതല്ല. ആയുർവൈദ്യശാലയുടേയും അതിന്റെ നാഥന്മാരുടേയും ശ്രേയസ്സിനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു ഈ ഘട്ടത്തിൽ അവിടെ നടത്താനിടയുള്ള ഈശ്വരാധനവിഷയത്തിൽ ഈ ചെറിയ ഓഹരി ചിലവുചെയ്യണമെന്നാണ് ഏന്റെ സങ്കല്പം.

പാണ്ഡിത്യം, പരിഷ്കാരം, ധർമ്മബോധം, ധൈര്യം, ഔചിത്യജ്ഞാനം, നിത്യോത്സാഹം മുതലായ ഗുണങ്ങളോടുകൂടിയ ഏതൊരു ധന്യാത്മാക്കളുടെ നിരന്തര സൽപ്രയത്നത്തിന്റെ ഔജസ്സാണ് മേൽപറഞ്ഞവിധം ആയുർവൈദ്യശാലാരൂപേണ പ്രകാശിക്കുന്നത് ആ സഹോദരന്മാർ (ശ്രീ. ഐ. എസ്. വാരിയരവർകളും പി. വി. കൃഷ്ണവാരിയരവർകളും) സർവ്വാപരിജയപ്പെടുന്നു; അവർക്ക് സർവ്വമംഗളം ഭവിക്കും; അവർ ദീർഘായുസ്സായിരിക്കും; അതിന്നു ഹർശപരൻ അനുഗ്രഹിക്കും.

എന്ന്, വടക്കേപ്പാട്ട് നാരായണൻനായർ (ഒപ്പ്)

ആയുർവ്വേദിക് പ്രാക്ടീഷണർ,
കൊല്ലങ്കോട്.

പാലക്കാട്,
12—10—'27.

ശ്രീ.

16-ാം-ന- കൊണ്ടാടുവാൻ തീർച്ചയാക്കിയിരിക്കുന്ന ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലിക്ക് വരുവാൻ സദയം അയച്ചു ക്ഷണനക്കാവ് കിട്ടി. അന്നു ഞാൻ മദിരാശിക്കു പോകുന്നതുകൊണ്ടു വരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ വ്യസനിക്കുന്നു. സർവ്വശക്തനായ ദൈവം ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്കു മേൽക്കുമേൽ അഭിവൃദ്ധി നൽകട്ടെ.

എന്നു സ്നേഹം,

ദിവാൻബഹദൂർ എം. കൃഷ്ണൻനായർ (ഒപ്പ്)

(7)

Madras,
11th Oct. 1927.

The Hon'ble Dr. U. Rama Rao, Editor, 'The Health', sends his greetings to Mr. P. S. Varier, Proprietor, Arya Vaidya

Sala, Kottakal, on the occasion of the Silver Jubilee Celebration of his Vaidyasala and prays the Almighty to bless him and his institution with many more years of useful service to suffering humanity.

(8)

Shoranur.

12—10—27.

“രജതജൂബിലി” ഉത്സവവർത്തമാനം അനേകവിധത്തിൽ സന്തോഷമുള്ളതാണ്. സാദരം ക്ഷണനക്കത്തു സ്വീകരിച്ചു. 30-ാം- ഇവിടെ ഒരു കുറി ഉള്ളതിന്റെയും ആഘോഷത്തിന്റെയും സമയം ഏകദേശമടത്താകയാലും കുറിക്ക് ഞാനിവിടെ ഇല്ലാതെ നിർവാഹമില്ലാത്തതിനാലും അന്ന് അവിടെ എത്തുവാൻ അത്യാഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലും സാധിപ്പാൻ വഴിയില്ലാതെ വന്നതിൽ വ്യസനമുണ്ട്. ഇനിയും ഇതിലുമധികം സദാചര്യ പ്രവൃത്തികൾ എല്ലാവിധത്തിലും അഭിവൃദ്ധിയാകുവാൻ സാക്ഷാൽ ധനപന്തരമുത്തിയെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

എന്നു സ്വന്തം

നാരായണൻനമ്പൂതിരിപ്പാട് (ഒപ്പ്)

ദേശമംഗലം.

(9)

San Thome.

October 14th.

DEAR MR. P. S. VARIER,

I am in receipt of your kind invitation for the Jubilee Celebration of the Arya Vaidyasala. Exigencies of service make it impossible for me to attend the function as I have only just re-joined after a fairly long leave but I wish the function every success.

Like many great institutions your Vaidyasala was started from small beginnings. Your enthusiasm and untiring efforts very soon established it on firm foundations and for the last so many years it has been steadily progressing and expanding not only as a business proposition but in its usefulness to the public. In this you had no help of any kind from any one—the more glory to you.

I have wandered to various places in my official life, many of them far and out of the way. But whether in the metropolis or away from civilization when asked for my native place and when I mentioned Kottakal the rejoinder was immediate, “you mean the place where the Aryavaidya Sala is?” You have therefore not only established your name and the fame of your splendid institution but have also made the name of our little place well known.

The people of Kottakal ought to be very thankful to you for making the name of their place heard in far off lands and ought to be proud to have an institution in their midst with such a well-established reputation and I hope they will muster strong in numbers to celebrate the function in a very fitting manner and pay their tribute of thanks to you.

With all good wishes for the continued prosperity of the Aryavaidyasala,

I remain,

Yours sincerely,

(Signed) M. V. VELLODY.

(10)

ശ്രീ.

തലശ്ശേരി,

12—10—27.

ഗുരുചരണാരവിന്ദാഭയാനന്ദഃ

൦൦൦ മാസം 16-ാംനം- രജതജ്ഞിയിലി ആഘോഷാവസരത്തിൽ അവിടെ വന്നുചേരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിൽ അത്യന്തം വ്യസനിക്കുന്നു. 15-ാംനം- വൈകുന്നേരത്തെ ചട്ടലിനു എ

നിക്കു കൂന്നൂരിൽ പോകേണ്ടതാണ് ഞ്ഞു മുടക്കത്തിന്നു കാരണം. അതിൽ മുഷിയാതിരിപ്പാൻ വണക്കമായി അപേക്ഷിക്കുന്നു.

ഞ്ഞുശ്ശാലയായാലും അവിടുത്തെ അനുഗ്രഹത്താലും എണ്ണന്ന നീലഗിരിയിൽ ഒരു എസ്റ്റേറ്റിൽ വൈദ്യനായി നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്നു. ശമ്പളം 75-കയും മരുന്നിന്നു 25-കയും വാടകയില്ലാതെ ഒരു എടുപ്പും അനുവദിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ആസ്ത്രീസമ്പ്രദായത്തിലാണു ചികിത്സ നടത്തേണ്ടതു. കുമ്പളങ്ങി ഒരു അലവൻസും തരാമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അവിടെ എത്തിയാൽ വിവരം അറിയിക്കുകയും ചെയ്യാം.

എന്ന് അവിടുത്തെ വിധേയൻ

ആയുർവൈദ്യൻ എം. എസ്. നായർ.

തിരുവങ്ങാട്.

(11)

Tanjore,
14—10—'27

DEAR SIR,

I am much obliged to you for your kind invitation for the Silver Jubilee Celebration of your Arya Vaidyasala. I regret very much my inability to be present on the occasion. I sincerely pray for the continued prosperity of the Arya Vaidya Sala. Long may it continue to relieve the sufferings of the sick and needy and be a boon to the world at large.

With best regards to yourself and Mr. Krishna Varier,

Yours sincerely,

(Signed) DR. K. N. PISHARODY.

(12)

Calcutta,
14—10—'27.

DEAR SIR,

Thanks very much for your invitation card on the occasion of Silver Jubilee of your Arya Vaidya Sala. We always

pray to God for the increased prosperity of your firm. We are sorry that we cannot attend personally and join the ceremony for which we beg to be most kindly excused.

Very faithfully yours,

(Sd.) P. MOOKEKJEE,

The Manager,
Ayurveda Sangha,
Calcutta.

(13)

Madras,
11th Oct. 27.

DEAR SIR,

It is with extreme pleasure I peruse the contents of your very kind invitation for the Silver Jubilee Celebration of the Arya Vaidya Sala, and I most heartily thank you for it.

Though I regret for the inability to attend the function owing to my other engagements, yet my heart is there with you; and I pray by the Divine Grace of God Shanmuga, all prosperity in the future with long life and happiness to the Sala and to every one of your family.

With my best wishes,

I am,
Very truly yours.
(Sd.) L. ANANTA IYER,
The Editor,
The "Hindu Nesan."

(14)

Chalapuram,
15th October '27.

DEAR MR. VARIER,

Many thanks for your kind invitation. I sincerely congratulate you on the Silver Jubilee of the Arya Vaidya Sala

founded by you for the diffusion of our ancient Ayurvedic culture. I certainly take pride in being able to appreciate your patriotic works and generous charity towards suffering humanity.

May God grant you long life and health to celebrate many more such auspicious occasions.

I am not sure I will be able to partake in the pleasant celebrations to-morrow. If you miss me, kindly excuse my absence.

Sincerely yours,

(Sd.) E. NARAYANAN NAIR,
Municipal Chairman, Calicut.

(15)

DEAR SIR,

Tirur,
15-10-'27.

Thank you sincerely for your kind invitation to be present on the occasion of the celebration of the Silver Jubilee of Kottakal Aryavaidyasala, the premier Ayurvedic Institution on the West Coast. I regret very much my inability to avail myself of your kindness and I request you to be good enough to excuse my absence. You may well be proud of the institution which you have reared up with so much fondness and at so much sacrifice. I wish the institution a long useful and glorious future. With kind regards

Yours sincerely,

(Sd.) A. C. KUNHUNNI RAJA,
Munsiff.

(16)

Calicut,
12th Oct. 27.

Khan Sahib K. Coonhammad Koya begs to acknowledge with thanks receipt of Mr. P. S. Varier's invitation on the occasion of Silver Jubilee of Aryavaidyasala, Kottakal, but

regrets his inability to attend the function owing to his previous engagements. He wishes the function every success.

(Sd.) KHAN SAHIB K. COONHAMMAD KOYA,
Calicut.

(17)

ശ്രീ

മാന്യമഹാശയരെ !

ക്ഷണനപത്രം കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. നിത്തിവെപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്ത ഒരു വലിയ ബുദ്ധിമുട്ടു നേരിട്ടതുകൊണ്ട് ഞായറാഴ്ച എന്നിങ്ങ അവിടെ വരുവാൻ സാധിക്കാതെ വന്നിരിക്കുന്നു.

‘രജതജ്വലി മഹോത്സവം’ സുമംഗളമായി കലാശിപ്പാനും കല്പാന്നകാലം വരെ ആയുർവൈദ്യശാല ഉത്തരോത്തരം അഭിവൃദ്ധിയോടുകൂടി നിലനില്പാനും ഞാൻ സ്വർഗ്ഗശക്തനായ ജഗദീശപരനേയും ധനപന്തരമുന്തിയേയും എന്റെ പരദേവതയായ ഖജൂരികാദേവിയേയും പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വിധേയൻ

നല്ലൂർ ഗോപാലപ്പണിക്കർ (ഒപ്പ്)

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ‘രജതജ്വലി’ക്ക് ഓരോ സംഗതിവശാൽ വരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനെക്കുറിച്ചു വ്യസനിച്ചും ഹൃഷ്ടാടിന്നു മംഗളമാശംസിച്ചും പല മാന്യന്മാരും അയച്ച കത്തുകളിൽ ഏതാനും ചിലവയാണ് മേൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നത്. ഇങ്ങിനെ എല്ലാവരുടെ കത്തുകളും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം എടുത്തു ചേർക്കുന്നതായാൽ അതു തന്നെ ഒരു പുസ്തകമാക്കേണ്ടിവരുന്നതിനാൽ തല്ക്കാലം അതിന്നുദ്യമിക്കാതെ ഇനിയുള്ളവ അയച്ചവരുടെ പേരുകൾ മാത്രം താഴെ ചേർക്കുന്നു;—

ഖാൻബഹദൂർ ഇ. വി. ആമുസാഹേബ്ബഹദൂർ, പോലീസ് ഡിപ്പൂട്ടിസൂപ്രണ്ടേജ്, വടക്കെമലയാളം; അമ്പ്രമോളി രവുണ്ണി വൈദ്യരവർകൾ, പന്തലായിനി; തൃക്കോവിൽ ഉഴുതുവാരിയരവർകൾ തൃപ്പൂണിത്തുറ; കെ. പി. രാമൻമേനോനവർകൾ ഹൈക്കോർട്ട് വക്കീൽ, കോഴിക്കോട്; ചുനക്കര ഉണ്ണികൃഷ്ണവാരീയർ അവർകൾ; ടി. അച്യുതവാരിയരവർകൾ ബി. എ, ആയുർവ്വേദവൈദ്യൻ തൃപ്പൂണിത്തുറ; വി. രാമൻനായരവർകൾ, ഹൈക്കോർട്ട് വക്കീൽ, പാലക്കാട്; പുതുക്കോട്ട് ഗോവിന്ദവാരിയരവർകൾ; ഡി. എ. അയ്യർ, നെററീവ് ഡോക്ടർ, മദിരാശി; ഡി. വയിൻഡ്രഗ്സ് കമ്പനിമാനേജർ, മദിരാശി; പി. കെ. മാനവിക്രമരാജാ അവർകൾ, തിരുവനന്തൂർ; സി. അച്യുതവാരിയരവർകൾ, പോലീസ് സബ്ജിൻസ്പെക്ടർ, പൊന്നാനി; ടി. കെ. രാമൻമേനോൻ അവർകൾ, കൊടുങ്ങല്ലൂർ; കെ. ശുഭപാണിവാരിയരവർകൾ; ടി. എസ്സ്, നീലകണ്ഠയ്യർ അവർകൾ; നീലകണ്ഠ ആയുർവ്വേദശാസ്ത്രാലയം മാനേജർ തേതിയൂർ; പൂങ്കുന്നത്ത് അച്യുതവാരിയർ അവർകൾ മുതലായവരാകുന്നു.

മംഗളശ്ലോകങ്ങളും വിജയാശംസകളും.

(1)

- i   ഭോ ഭോ ബുധാസ്സദസി മോദഭരാത്സമേതാഃ
കായേന ഭൂരപദഭോഗപി മാനസേന
യുഷ്മത്സഹസ്ഥിതിമയഃ വിദധാന ഏവ
ശ്രദ്ധത്ത ഇത്യചികലം ഏഭി ഭാവയലപം.

- ii സൃഷ്ടി പ്രാദികമസു സുരാനവിലാൻ നിയുജ്യ
ജാഗത്തി സാക്ഷ്യമിഹ യാ പ്രതിപദ്യ ദേവീ.
ഇഹഹാംബികാട്യുഭിഷഗുത്തമശാലികായാ
അസ്യൈ ദദാതു പരമോന്നതിമീകൃതാം സാ.

പുനഃസ്തോത്രീനമ്പി നീലകണ്ഠശർമ്മാ .

(2)

1. സുവർണ്ണ ഞാഞ്ചിതപാദസമ്പദാ
സദത്ഥവിദ്യാതരസോല്പസത്തനഃ
സരസ്വതീ നിഷ്കലുഷാശയാ ച യാ
തന്നോതു തത്സന്നിധിമേവ സന്നിധിം.
2. ചന്ദ്രാക്ഷാനലഭാസമാനലഹരി
ധർമ്മാത്മനിഷ്ഠാകരി
സദ്വൈദ്യോമൃതപുരചർണ്ണന്ധരി
വിജ്ഞാനദീപാങ്കുരീ
പി. എസ്സ്. പാശ്ചാത്യവർണ്ണപാവനകരി
കീർത്തിഃ കൃപാസാഗരി
ഭീനത്രാണനകോടിപുണ്യമുഖരി
ജേജീയതാം ശയരീ.
3. ജയതു ജയതു ചാരുദ്വേദമത്യന്തപുണ്യം
ജയതു ജയതു ചാരുതയാദിസിദ്ധർപ്പിസംഘഃ
ജയതു ജയതു നിത്യം സത്യഗീതിർമുനീനാം
ജയതു ജയതു ചാർത്വ വൈദ്യശാലാ വിശാലാ.

4. വിജ്ഞാപനാർഹവിരളാവസരാനവാപ്തം
 മനോഭൃമഃ സകലമംഗളമംബികായാഃ
 നേത്രാഞ്ചലാനി കരുണാപരിപൂരിതാനി
 രൂപോത്സവേഷു വിതരണപിതി ചാത്മയാമി.

ഇതി സഹൃദയഭാസഃ,

എൻ. വി. മാധവപാർവ്വഃ

14—10—27, }

N. V. Madhava Varier,

Madras. }

The Venkita Ramana Dispensary, Mylapore.

(3)

ശ്രീഃ

മഹാഭാഗാഃ !

1. സുവണ്ണവണ്ണാകലിതാം മനോജ്ഞാം
 സുരൂപിണീം “ജ്ഞിപി” ചോഷിണീം താമ്.
 ചിത്രീകൃതാംഗീമഭിവിഷ്യ ചിടീം
 ചിത്രീയതേ മാനസമസ്തഭീയമ്.
2. വൃചിന്തയം “കിം മമ ഭാഗധേയം—
 മഹാ ! മഹാ മാം സ്തപ്തായത്യാകാണ്ഡേ
 യാസ്യേ, ന സംശീതിരമൃത കൃത്യേ,
 സ്വപ്നം പരസ്താദിഹ മാമകീനമ്.”
3. അഥാപി—കിം വച്ഛ്വ—ധുനാത്മനൈവ
 കാഞ്ചേണ കൈനാപ്യവിചാരിതേന
 സ്വഗാത്രസാന്നിധ്യമവേക്ഷമാണേ—
 നാടകാരി നിബ്ബലകളേബരേയമ്.
4. ആത്മാ മദീയോടകഥയ, “മുരീര !
 പ്രയാമി ശീശ്രൂം മഹതേ മഹായ

തിഷ്ണാത്ര, വക്ഷ്യ ച തവ പ്രവൃത്തിം
സത്രാ മയാ പ്രേഷയ പത്രമേകമ്. ”

5. ഏതാം തദാജ്ഞാമനുരുദ്ധ്യ താവൽ
പ്രേഷ്യ കിമച്ഛാത്മസമേതപത്രമ്
അഭ്യത്ഥയെ ശങ്കര മച്ഛജസ്രം
ദൈഷജ്ജശാലാം പരിം ദാവയേതി.
6. മോമോദ്മി താവദ്ഭവദീയമാത്ത്-
വൈദ്യാലയോപ്ലവ്വിമവേക്ഷമാണഃ
ഇതാപി വൃദ്ധിം സമവാപ്യ ശശപ-
ദപിലാലസീതപാത്ത്ഭിഷക്പ്രയോഗഃ .
7. വയസ്യവാപ്തം നന്ദ പഞ്ചവിംശൈ
സുഭർത്തുപാണിഗ്രഹണാത്തകീർത്തിഃ
ഭാഗ്യതിരേകാത്സമനോജ്ഞരൂപാ
ജ്ജീയതെ പൂർവ്വഭിഷക്പ്രയോഗ്.
8. അവാപ്തവത്യാത്ത്ഭിഷക്പ്രയോഗ്! സ-
ന്മഹോത്സവം രാജതജ്ജ്ഞാപിഭവയമ്.
കലാവലിം പ്രത്യഹമുന്മിഷന്തീ-
മായോജ്യ പൂർണ്ണ നചിരാദ്ഭവാത്ത് !
9. മോമാഭിഷേകോത്സവമച്ഛവാപ്യ
സമസ്തസൗഭാഗ്യസമൃദ്ധരൂപാ
ദീപാന്തരേഷപാചിരാൽ പ്രസാത്ത്
ശാഖാം സ്വകീയാം വിഹരാദ്യുഗാന്തമ .
10. അദ്യാമുനാപി.ഭാവപ്ലശാലായാ നവകൈന മെ
അഭിഷേകൊ ഭവതൈപവം വിഃധയൊ ഭവതാമയമ്.

എം പി. നാരായണൻനായർ.

Mundoor }
15—X'27 }

Ayurvedic Physician.

(4)

ശ്രീ.ര സ്തു.

- i ശ്രീമാനേതുകലാധിനാഥകൃപയാലിലോകരാം കൈരവ-
സ്തോമം പുണ്ണവികാസമാൻ നിതരാം തത്തിത്തിളങ്ങുന്നവോ
ആ മാനുപ്രവരേണ്യനാകിയമഹാൻ, ശ്രീയൊത്തൈ-
ഴുന്നബ്ബിതൻ
പുമാതും, പുരുഷീർത്തിയും ചിരമലം യോജിച്ചുവാഴേണമെ.
- ii രാജതപംപുണ്ടു സദ്യോപരിവിലസുകയാ
ലിന്ദുവാണെന്നു, മിന്ന-
വ്യാജശ്രീമെളനത്താൽ ചിലർ ധനപതിയാ
ണെന്നുമോതും ഭവാനെ,
ആജന്മസ്വേഗലലക്ഷ്യം നിപുണതയിരയോ
ത്തിങ്ങു ഞാൻ കേരളശ്രീ-
ഭോജകുമാരപാലനെന്നായ് പറയുവനമല-
ശ്ലോകമാലാവിലാസിൻ.
- iii ചൊല്ലാം നൽക്കലകൾക്കധീശ, നമലൻ,
ശ്രീവിഷ്ണുപാദാശ്രിതൻ,
നല്ലാനന്ദകരൻ, വിശിഷ്ട വിധിവൽ
സർവ്വജ്ഞസംഭവവിതൻ,
ചൊല്ലാളെന്നൊരു മാനുഷപ്രവരനാം
“പി. എസ്. രാമശ്രീതൻ”
തെല്ലാതങ്കകളങ്കിയല്ല ഗുവരൻ,
ചന്ദ്രൻ കളങ്കാങ്കിതൻ.
- iV ആയുന്മാരായിരം ചേൻരതരവിഭവം
തഞ്ചിട്ടെന്നൊരു നേര-
ത്തായുഷ്ണാനായവണ്ണം വിലസിന സഭയാ
മീ മാരായോഗമിപ്പോൾ

ആയുസ്സിൻ നാലിപൊന്നങ്ങുസുകൃതവശാൽ
പ്രാപ്യ വജ്ജരജ്ജബി-
ല്യാർത്ഥം വൈദ്യശാലക്കുടിയടിയധികം
ദീയതാം സാത്ഥമെന്നും.

V ആയം നോക്കിട്ടു വേണ്ടും വ്യയമതു വിധിവൽ
ചെയ്തു വിശ്വാതി നേടി-
ക്കായക്ലേശാദി കൈവിട്ടയി സുകൃതി ഭവാൻ
പാരിൽ നൂറാണ്ടുകാലം
തായം തെറാതെ താരിന്മകളുടെ കൃപയാൽ
പൂണ്ണസന്തോഷവാനായ്
ആയുസ്സോജസ്സു തേജസ്സിവകളൊടു സമം
വാഴ്ച മാഴ്ചാതെതന്നെ.

ശ്രീ ഭം .

സി. എ. വാരിയർ,
Sub Inspector of Police.

(5)

ശ്രീ

കോട്ടക്കൽ ആർച്ചവൈദ്യശാലാ രജതജ്ജബിലി.

പദ്യം .

ഭേദത്തിനാരോഗ്യസുഖൈകമുത്ത !
മൊഹത്തെ മാറുന്ന സുധാസരിത്തെ !
സൊഹംപദപൂ മധുവിനൊഴം സ-
ന്ദൊഹത്തെ, 'ധനപന്തരി' നൽക ചിത്തെ.

(കേക)

ധർമ്മാത്മകാമസൗഖ്യം കിട്ടാതെ കഷ്ടപ്പെട്ടു
ഭർമ്മാഗ്നിക്കലെന്നും ചരിക്കും ജന്തുക്കളെ,

തന്നെക്കൊന്നായ്കണ്ടി 'ഔഷധീശ'നായേതൊ?
നമ്മലാമൃതംതുകി വിളിപ്പു തൻപാശ്ചത്തിൽ,
ആ മഹാവിശിഷ്ടമാമായുദ്യേദമെ! ഗുണ-
സീമയിൽ നിർത്തുന്നു നീ നിസ്സീമനാത്മാവിനെ.

സൃഷ്ടികർത്താവിൻമുഖപത്മത്തിൽ തേനായ നീ
വൃഷ്ടിയാണിന്നിതൃഷിപാതകങ്ങളിൽ പുരാ.
പുഷ്ടികൂടി നീ ചിരകാലമീ ഭാരതത്തിൽ-
പുഷ്ടശബ്ദയായ്തന്നെ യൊഴുകീ ഗംഗപോലെ
ശാഖോപശാഖാമാർഗ്ഗം ദ്വീപാന്തരങ്ങൾപോലും
വേഗേന പാരുന്നു നീ ജീവകാരുണ്യത്താലെ
കാലഭേദത്താൽ പലരൂപമായ് പലമാർഗ്ഗ-
ശീലനം കൈക്കൊൾകിലും നീയേകനെന്നുമിന്നും.

എങ്കിലും പുരാണപ്പിതൃഗോത്രസിലാന്തങ്ങളിൽ
പങ്കുകൊണ്ടിന്നും നിൽപ്പു ഭാരതമാതാവുതാൻ
ഔഷധീശനാം പ്രാലയോദ്രിയാം കിരീടത്താൽ
ഭൂഷിതയായി വിന്ധ്യപർവ്വതവെങ്കിളായ്
അമൃതപ്രവാഹകൾ ഗംഗാദിനദികളെ
വിമലഹാരങ്ങളായണിഞ്ഞ ജനനിയാൾ
കാലത്തിനൊത്തകോലം ധരിക്കുന്നെങ്കിൽ പൂതൻ
ശീലത്തെ മറുളേളാരിൽ പകർത്തിവെപ്പാൻ മാത്രം
സ്ഥൂലത്തിൽ പലമാറാം ചെയ്യിലും സൂക്ഷ്മതപ-
ശീലനം മാതാവിന്നും മക്കൾക്കും വ്രതം പണ്ടേ.

സാരമാമായുദ്യേദലോകത്തിങ്കൽ പണ്ടേ
കേരളഭൂദേവിയും സുപ്രസിദ്ധതാൻ നൂനം.
അശ്വിനിദേവകൾക്കുതല്ലൂരാ 'മഷ്ടവൈദ്യർ'
വിശ്രുതരല്ലോ ജീവനാഡികൾ കേരളത്തിൽ
പ്രേമസപരൂപന്മാരാം മറന്നേകം വൈദ്യ-
ധാമങ്ങൾ മറഞ്ഞിതു കാലമാം തിരക്കുകൾ.

ധീമാന്മാ “രടുവാട്ടുവാരിയ”ന്മാരും ധർമ്മ-
സീമാക്കളുണ്ടായ് നിത്യത്തരകേരളത്തിൽ.

ശ്രേഷ്ഠമാം പാരമ്പര്യമായതിക്കാലമെങ്ങും
കോട്ടമെന്നിയേ പ്രകാശിക്കുവാൻ നിരന്തരം
ഏതൊരു പുമാനിൽനിന്നാ “യുവൈദ്യശാല”യായ്
ജാതമായ് രൂപാദ്രിയിലുകാപുരം പോലെ
ഭൂരിയത്നവാൻ ഭാഗ്യശാലിയാമെന്നാൻ “പി. എസ്സ്.
വാരിയർ” ജയിക്കട്ടെ ദീർഘായുഷ്ഠാനായ് ചിരം.

പഞ്ചവിംശതിവർഷം ഭൂഭാഗമെങ്ങും സുധാ-
സഞ്ചയവർഷം ചെയ്ത കീർത്തിരൂപ്യദ്രാവകം
സജ്ജനസന്തോഷമാം ശീതനീർതട്ടിയില്ലോ
വിജപലം വിളങ്ങുന്ന “രജതജമ്പിളി” യായ്.

ശ്രീ ഭം .

നീലേശ്വരം 14—10—27 } കുട്ടമത്തുകുനിയൂർ
രാജാസ്സ് ഹൈസ്കൂൾ. } കുഞ്ഞികൃഷ്ണക്കുറുപ്പ്.

(6)

മംഗളം .

ദേഹാരോഗ്യധനം ജനത്തിനരുളി

ത്രേയോധനപ്രാപ്തിയാ-

ലാരിക്കേരളവൈദ്യരത്നപദമി-

ന്നർഹിപ്പു നിർമ്മത്സരം ?

ആ ധന്യാഗ്രണി ശങ്കുവാരിയർ വള-

ർത്തിട്ടന്ന വൈദ്യാലയ-

ശ്രീസന്താനമിതാ വയസ്സിരുപതൊ-

ടഞ്ചാൻ,—ലോകോത്സവം!

പള്ളത്തു രാമൻ.

(7)

ചെഞ്ചുരുട്ടി — ആദി.

“ചെന്തമിഴലകിനിൽ” എന്ന ചിത്തുമട്ട്

പല്ലവി. കണ്ണികൾ.

മാത് പാരത മാതാ- കേതം തുറന്ത് ആയുർ-
 വേതപ്പിറശാരാതങ്കമേ-തന്നിന്തേ ഇൻറു
 ശീരണിന്തോങ്കം ഇൻപമേ—എൻറും
 നാട്ടും തിരുരജതജ്ജബിലി ശീരം ജയം
 കാട്ടും നമുക്കു മരുത്തുട്ടിയ രോകമുറ-
 കാട്ടമിപ്പെൽവത്തങ്കമേ—നിതംപണിന്തേ
 ഏറും സന്മാഗ്ഗ് ചിങ്കമേ.

ആങ്കിലത്താർ മരുന്തെ വാങ്കിനാമുണ്ടതാലെ
 ഏങ്കിത്തപിക്കലാകിനോം—അപ്പായുളളാക
 തേങ്കി അഴുകലാകിനോം
 ആരിയവൈത്യ വിശാരതർ പി എസ്സ്.
 വാരിയർ നർക്കുണം കോരിയെ ഉന്നൈ
 നലംചെറും നാമമെ ഇട്ടാർ
 നാനിലമെങ്കും

ജയം പുകഴ്ത്തുരപ്പതും കേട്ടാർ.

അപ്പാറംഗമാനശെൽവം—എട്ടാ തരത്തിനമെ
 വിട്ടാർ നട്ടാററിൽത്തപിക്ക—ഇനിയമക്കൾ
 പട്ടാരാരോക്യംതുലയ്ക്ക - ഇനിമേലും
 അനന്തസു കത്തൊട്ടും പാരതമുയിർ
 നാട്ടും സകലഗുണപാക്യമീടുപറ
 നവിലും സങ്കീർത്തുങ്കമേ
 ശങ്കമണിചൊർ—പുകഴും നർപ്പോതമെങ്കമേ.

T. N. Sanku Mony Achari

Lokamalaswaram

Cranganore.

(8)

“എന്ന ലാവണ്യമെ” എന്നുമട്ട്.

ബിഹാർരാഗം—ആദിതാളം.

പ ല്ല വി .

കാണുക മഹോത്സവം നീ—കണ്ണേ മഹോത്സാഹമായ്

അനുപല്ലവി.

പെരസ്സു പലോകം ചെയ്യും—ഭൂരിസുകൃതഫലം (കാ)

ച ര ണ ങ്ങ .

ആംഗലേയ വൈദ്യശാസ്ത്രം

ഭംഗമെന്യെ കൈതൊഴും

ആയുവൈദ്യത്തിന്നുയിരാ-

മീരജതജ്ജബിപി.

പാശ്ചാത്യാക്രമത്തിൽനിന്നു വീണ്ടു—പാര-

മാശ്ചത്യാമാംവിധമിന്നു വേണ്ടും—ആയുർ-

വേദരക്ഷ നന്നായ്നൽകീ—വീണ്ടും

ശ്രേയസ്സിതിനേകി

പി. എസ്. വി. യുത്സാഹി

ആയുഷ്ഠാൻ വിവേകി

ബ്രാതിയോലും ത്യാഗി.

(കുഞ്ജക)

ടി. കെ. രാമൻമേനോൻ,

കൊടുങ്ങല്ലൂർ.

(9)

ആയു! ശ്രീവൈദ്യശാലൈ! തവ സുകൃതപരീ-

പാകവൈശിഷ്ട്യ പ്രബോ

കണ്ഠേ മംഗല്യസൂത്രം സുദൃഢമായി പരം

രക്ഷ തദപീരജായെ !

സപ്രേമം ലാഭ്യമാനാ സകതുകമമുനാ

വല്ലഭേനാടനരൂപേ-

ണാകല്പം നിസ്സപത്നാ ജയ കശലവതീ

ശങ്കരസ്വ പ്രസാദാൽ.

വൈദ്യവിശാരദൻ, പി. കെ. രാവുണ്ണിമേനോൻ.

ഹെഡ് മാസ്റ്റർ, ആയുർവൈദ്യപാഠശാല

കോട്ടക്കൽ.

(10)

ആയു! സദൈപദ്യശാലൈ! ജയസി ജയസി ഭോ!

സാർവ്വമാംഗള്യഭൂതാ

ഭർത്താ ശ്രീശങ്കരസ്തേ പ്രഥമഭിഷഗഹൊ!

യന്നഭേശൊസ്തി സാക്ഷാൽ

യത്, കീർത്യാ “രാജതശ്രീജയബലി” മിഷതൊ

“രാജതശ്രീവിലാസം”

ധത്തെ ചാദ്യ—;ാസ്തു ഭൂയോ “ജയബലി” വിധയൈ

ശങ്കരസ്തേ.

വൈദ്യവിശാരദൻ, എം. അച്യുതൻനായർ

മാസ്റ്റർ, ആയുർവൈദ്യപാഠശാല

കോട്ടക്കൽ.

വൈദ്യവിചക്ഷണൻ, എം. കുഞ്ഞൻവാരിയരവർകൾ
 എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ
ആയുർവൈദ്യശാലാ ജൂബിലി വിജയം
 എന്ന ചെറുകാവ്യത്തിലെ ചില പദ്യങ്ങൾ.

- * * * *
1. . ഞ്ഞു വൈദ്യശാലയിൽ പത്തൊപ്പൊന്നു കൊല്ലം
 മുമ്പായി നാട്ടിയൊരു നാട്ടിലെ നൽപ്രദീപം
 ദീപാന്തരത്തിലുമിതിൻ കിരണം കടന്നു
 രോഗാസകാരനിര നീക്കിവരുന്നു നിത്യം.

* * * *

  2. ഭൂതന്തുനിന്നെഴുതിയാലുടനേവനും തൻ-
 ചാരത്തുകിട്ടുമവിലും, വില കൂടുമെന്നായ്
 വൈരസ്യമോടു ചിലരോതുകിലെഴുഷധശ്രീ-
 സാരജ്ഞരുണ്ടുചിതമുത്തരമേകുവാനും.

* * * *

  3. പോരാ, പഠിപ്പിൻ മിടുക്കെഴുമായുവൈദ്യ-
 ന്മാരെപ്പൊറ്റും പഠനശാലയുമൊന്നിദാനീം
 സ്വൈരം ദിനംപ്രതി വളർന്നുവരുന്നതോക്കിൽ
 പാരഞ്ചുമാറിതിനെഴും ഫലമുല്പസിപ്പൂ.

* * * *

  4. ഏവം ജൂബിലിതൻമഹോത്സവമഹൊ!
 നിർപ്പിഷ്ഠമായ് നിർപ്പി-
 ചേവർക്കും ഭൂവി മെല്ലെമേലുപകൃതി-
 കുന്നുന്ന വൈദ്യാലയം
 ദൈവത്തിൻകൃപകൊണ്ടുയന്നിനിയുമീ-
 ലോകത്തിലേററും രജാ-
 വൈവശ്യം വിരളീകരിച്ചു വിജയി-
 ക്കട്ടേ വിശിഷ്ടോദയം.

മംഗളപത്രങ്ങൾ.

മഹാമഹിമശ്രീ

പന്നിയമ്പള്ളി വാരിയത്ത് ശങ്കുണ്ണിവാരിയരവർക്കു്

1103 കന്നി 30-ാംനു-

കോട്ടയ്ക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലാ രജതജൂബിലി

ആഘോഷം പ്രമാണിച്ച്

നാട്ടു പാർവ്വതീ സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

ശ്രീമൻ,

ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ച് ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലം തികഞ്ഞിരിക്കുന്ന ഈ ശുഭദിവസത്തിൽ അങ്ങയുടെ നേരെ കോട്ടയ്ക്കൽ പൊതുജനങ്ങൾക്കുള്ള അമൃത കൃതജ്ഞതയുടേയും, അതിയായ ബഹുമാനത്തിന്റേയും ഒരു ബാഹ്യവിഹ്നം മാത്രമാണ് അപരരുടെ പ്രതിനിധികളുടെ നിലയിൽ ഞങ്ങൾ ഈ സമർപ്പിക്കുന്ന മംഗളപത്രമെന്ന് ഒന്നാമതായി പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ജനസംഗ്രഹം പരിഷ്കാരവും കുറഞ്ഞ ഒരു ഉൾപ്രദേശമായി കിടന്നിരുന്ന കോട്ടയ്ക്കൽദേശം ഇപ്പോൾ കാണുന്ന നിലക്കു ജനപ്പെരുപ്പവും പരിഷ്കാരവും ഉള്ള ഒരു പട്ടണത്തിന്റെ നിലയിലാക്കിത്തീർത്തിൽ കിഴക്കേ കോവിലകത്തു തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ സ്ഥായിയായ ചിരപ്രയത്നം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അങ്ങയുടെ ഈ വൈദ്യശാലാസ്ഥാപനമാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട കാരണമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നതെന്ന് നിർദ്വിവാദമാകുന്നു.

ആദ്യകാലത്ത് അധികമായ മൂലധനമൊന്നും ഇറക്കു തെ അങ്ങ് സ്ഥാപിച്ചതായ ആയുർവൈദ്യശാല കഴിഞ്ഞ ഇരി പത്തഞ്ചു സംവത്സരംകൊണ്ട് ഇത്രമാത്രം പുഷ്ടിപ്പെട്ടതോടുകൂ ടി “മലയാളി മടിയൻ” എന്നും, “കേരളീയർ ആരംഭിച്ചുരമ്പാർ” എന്നും മറ്റുമുള്ള പഴയ അപവാദങ്ങൾ കേവലം അടിസ്ഥാ നമില്ലാത്തവയായിട്ടുണ്ടെന്നു നമുക്കു അഭിമാനിക്കാനിടയായി രിക്കുന്നു. ഇപ്പോൾ ഈ ഭിക്ഷകാക്കെന്നല്ല, ഇതരദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്നവർക്കുകൂടി ആയുർവൈദ്യപ്രകാരമുള്ള റിശേഷപ്പെ ട്ട ഔഷധങ്ങൾ ആവശ്യംപോലെ കിട്ടുവാനും ചികിത്സിപ്പിക്കു വാനുമുള്ള സൗകര്യത്തിന്നു പുറമെ ഈ ഒരു മഹത്തായ ഏ ള്പ്പാടിനെ സംബന്ധിച്ചു വൈദ്യന്മാരായും, മറ്റു പ്രവൃത്തിക്കാ രായും അനവധി ആളുകൾക്ക് ഇത് ഒരു ഉപജീവനമാർഗ്ഗംകൂ ടി ആയിട്ടുണ്ട്.

അത്രമാത്രമല്ല, അങ്ങയുടെ ഈ ഏല്പ്പാടാണ് മറ്റു പല ക്കും ഈ വിഷയത്തിൽ മാർഗ്ഗർശിയായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതെന്നുകൂ ടി സന്തോഷപൂർവ്വം ഇവിടെ പറയേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. ഇ പ്പോൾ നാട്ടിലൊക്കെ അനേകം വൈദ്യശാലകളുണ്ടാവാൻ ആ യുർവൈദ്യശാലയാണു മാതൃസ്ഥാനം വഹിച്ചിട്ടുള്ളതു. അതോടുകൂ ടിത്തന്നെ ശാസ്ത്രം നല്ലവണ്ണം പഠിച്ചു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള വൈദ്യന്മാരധികമധികമുണ്ടാകാതെ വൈദ്യശാലകൾ ഗുണപ്ര ദമാകയില്ലെന്നുള്ള തത്വം മനസ്സിലാക്കി അങ്ങ് ഒരു മാതൃകാ വിദ്യാലയവും സ്ഥാപിച്ചു നടത്തിവരുന്നു.

സാധുക്കളുടെ കാര്യത്തിൽ ആദ്യംതന്നെ അത്യന്തം ശ്രദ്ധ യുള്ള അങ്ങ്, അത്തരത്തിൽപെട്ട രോഗികളെ സ്വന്തം കയ്യിൽ നിന്നു ചിലവുകൂടി കൊടുത്തു വൈദ്യശാലയിൽ കിടത്തി ചികി ത്സിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ടി അടുത്ത കാലത്തു സ്ഥാപിച്ചതായ ‘ധർമ്മാ സ്സത്രി’ എന്ന “ധർമ്മചികിത്സാശാല” അങ്ങ് ആയുർവൈദ്യ ത്തിലുള്ള അതിയായ ഭക്തിവിശ്വാസത്തിന്റേയും പുരോപകാ

രതലുരതയുടേയും ശാശ്വതസ്ഥാനമായ ഒരു കീർത്തിസ്തംഭമായി ശോഭിക്കുന്നതാണ്.

വിനോദാത്മമായിട്ടെങ്കിലും, അങ്ങനും, ഗീതനാട്ടാദിക ലാവിദ്യകൾക്ക് ചെയ്തുപോരുന്ന പ്രോത്സാഹനത്തെപ്പറ്റിയും ഞങ്ങൾക്കു ഈ അവസരത്തിൽ ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ആയുർവൈദ്യംപോലെതന്നെ വലിയ ശോച്യാവസ്ഥയിൽ കിടക്കുന്ന ഓരോ വക കലാവിദ്യകളേയും പോഷിപ്പിക്കുന്നതു എത്രയും ആവശ്യമായിട്ടുള്ളതാകുന്നു. അത്മപുരുഷാത്മത്തിൽ നല്ല ശ്രദ്ധയുള്ള ആളുകൾക്കു ധർമ്മത്തിലും, വിനോദത്തിലും പ്രായേണ ശ്രദ്ധ കുറഞ്ഞിട്ടാണു കാണുക പതിവു. അങ്ങനും അതിനൊരു പ്രത്യുദാഹരണമായിട്ടുള്ളതും അഭിനന്ദനീയംതന്നെ. ഈ പ്രസ്ഥാനവും അങ്ങയുടെ ബുദ്ധിയവനികയിൽകൂടിയുള്ള ധർമ്മത്തിന്റെ നിഴലാട്ടമാണെന്നു ഞങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നുള്ളു.

ഇങ്ങിനെ ആർക്കും ആശിക്കത്തക്ക ധൈര്യം, സ്വൈര്യം, കൃത്യനിഷ്ഠ മുതലായ സദ്ഗുണങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കു അങ്ങയിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന നല്ലൊരു പാഠമായിരിക്കേ അതിന്നും ഞങ്ങൾ അങ്ങോട്ടു കൃതജ്ഞന്മാരായിരിപ്പാൻ കടപ്പെട്ടവരാണ്. പരോപകാരതല്പരത, സ്വരാജ്യസ്നേഹം, ആതുരന്മാരിൽ ആർദ്രത മുതലായ സദ്ഗുണങ്ങളെക്കൊണ്ടു സവിശേഷം ശോഭിക്കുന്ന അങ്ങനും ആയുരാരോഗ്യസമ്പത്സമൃദ്ധിയോടുകൂടി അധികകാലം ജീവിച്ചിരുന്നു ഇനിയും മഹത്തരങ്ങളായ ഗുണങ്ങൾ ഈ നാട്ടിലേക്കും, ആ വഴിക്കു രാജ്യത്തിന്നൊട്ടാകെയും ചെയ്യുവാൻ സർവ്വശക്തനായ ഈശ്വരൻ അങ്ങയെ കടാക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ എന്ന പ്രാർത്ഥനയോടുകൂടി ഞങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്ന ഈ മംഗളപത്രം സന്തോഷപുരസ്സരം സ്വീകരിപ്പാൻ സവിനയം അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കോട്ടയ്ക്കൽ.
16—10—27.

} _____

(2)

കോട്ടക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ

സ്ഥാപകനും, പ്രധാനവൈദ്യനും, മാനേജരും ആയ

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ

പി. എസ്. വാരിയരവർകൾക്ക്.

“ആയുർവൈദ്യശാല”യിലും, അതിനോടു ചേർന്ന്

“ആയുർവൈദ്യ പാഠശാല” മുതലായ

സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള

എല്ലാവരും കൂടി സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

ആയുർവൈദ്യന്മാരിൽ അതിപ്രസിദ്ധനായിരുന്ന കഴിഞ്ഞു പോയ കുട്ടഞ്ചേരി വാസുദേവൻമുസ്സവർകളുടെ ശിഷ്യത്വത്തെ സർവ്വഥാ സാത്ഥമാക്കിയ അവിടുത്തെ അശ്രാന്തപരിശ്രമത്തിന്റെ പ്രഥമവും പ്രധാനവുമായ ഫലമാണല്ലോ “ആയുർവൈദ്യശാല”. ഈ വൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചിട്ടു ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലം തികയുന്ന ശുഭാവസരത്തിന്റെ സ്മാരകമായി, ഇന്നു ഈ “രജതജൂബിലി” ആഘോഷിക്കുവാനിടവന്നതിൽ ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും ഉള്ള അതിയായ സന്തോഷത്തെ ഒന്നാമതായി ഇവിടെ പ്രദർശിപ്പിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെക്കുറിച്ചോ, അതിന്നു കാലഗത్యా വന്നിട്ടുള്ള അധഃപതനത്തിൽനിന്നു ഉയർത്തേണ്ടതിന്നുള്ള പല മർദ്ദങ്ങളെപ്പറ്റിയോ ഞങ്ങൾ ഇവിടെ ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കേണ്ടതായിട്ടില്ല. ആയുസ്സന്താനങ്ങളായ ഭാരതീയർക്കു ആയുർവൈദ്യത്തെപ്പോലെ അത്ര സാത്തുവും സുഖപ്രദവുമായി മറെറാരു ചികിത്സാസമ്പ്രദായവുമില്ലെന്നുള്ള സൂക്ഷ്മ

തത്വം അവിടുന്നാദ്യംതന്നെ മനസ്സിലാക്കി പലപ്പോഴും ഉപദേശിക്കുകയും, പ്രവൃത്തികൊണ്ടു പരബോധ്യം വരുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. പാശ്ചാത്യവൈദ്യത്തിന്റെ പ്രചുരപ്രചാരവും അതോടുകൂടി ആയുർവൈദ്യത്തിന്നു നേരിട്ട അധഃപതനവും നിമിത്തം ആളുകൾ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ പാശ്ചാത്യവൈദ്യത്തെ അധികമധികം ആശ്രയിച്ചുതുടങ്ങിയ ഘട്ടത്തിലാണ് അവിടുന്ന് ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചത്. ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ പുനരുജ്ജീവനമെന്ന പാവനകൃത്യത്തിന്നു പുറമെ, ആഷ്ടമയ നമ്മുടെ ചികിത്സാസമ്പ്രദായത്തെ പരിതഃസ്ഥിതികൾക്കനുസരിച്ചു പരിഷ്കൃതരീതിയിലാക്കുവാനും, അതോടുകൂടി പൊതുജനങ്ങൾക്കു സുഖവും സൗകര്യവും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും അവിടുത്തെ ഈ സ്ഥാപനംകൊണ്ടു സവിശേഷം സാധിച്ചു. ഇപ്പോൾ ആയുർവൈദ്യത്തിന്നു സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ള അഭൂതപൂർവ്വമായ വിജയത്തിന്നും, ആയുർവൈദ്യശാലക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അനശ്വരമായ യശസ്സിന്നും പ്രധാനകാരണം ഇതാണ്. അതിന്നു പുറമെ, അവിടുത്തെ കൃത്യനിഷ്ഠയും, ഔഷധനിർമ്മാണം മുതലായ ഓരോ വിഷയത്തിലുമുള്ള ശ്രദ്ധയും, നിഷ്ഠയും, ഭരണനൈപുണ്യവും, അനുകരണീയങ്ങളായ മറ്റനേകം ഗുണങ്ങളും ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ അതുല്യതകരമായ അഭിവൃദ്ധിക്ക് സവിശേഷം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും ഇവിടെ വിസ്തരിക്കാവുന്നതല്ല.

ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭംമുതൽക്കു സാധുക്കളായ രോഗികൾക്കു മരുന്നുകൾ ധർമ്മമായി കൊടുത്തുവന്നിരുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം ഗ്രഹിപ്പെടാതെ, ആവക രോഗികൾക്ക് സകല ചിലവുകളും കൊടുത്തു കിടത്തി ചികിത്സിക്കുവാനാണ് അധികമായ ധനവ്യയം ചെയ്തു 'ആയുർവൈദ്യചികിത്സാശാല' എന്ന ധർമ്മാസ്ത്രികൂടി മൂന്നുകൊല്ലം മുമ്പെ ഇവിടെ ഏറ്റെടുത്തിയത്. കോഴിക്കോട്ട് വൈദ്യശാലയുടെ ഒരു ശാഖ ഏറ്റെടുത്തി, ക്രമാഭിവൃദ്ധമായി വരുന്ന അതുകൊണ്ടു തദ്ദേശീയർക്കും മ

ററ ഭൂരിഭാഗം അധികസംഖ്യയും വരുത്തിയിട്ടുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

ആയുർവൈദ്യത്തിന്നു നേരിട്ടിരുന്ന ഒരു കോട്ടം ശരിയായി ശാസ്ത്രാഭ്യാസം ചെയ്തു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള വൈദ്യന്മാർ കുറവായതിനാലാണെന്നുള്ള തത്വം മനസ്സിലാക്കി, അതിന്റെ പരിഹാരത്തിനായി അവിടുന്ന് പരിഷ്കൃതസമ്പ്രദായത്തിൽ “ആയുർവൈദ്യപാഠശാല” ഏറ്റെടുത്തി കൊല്ലത്തോടും സ്വന്തം കയ്യിൽനിന്നു വിദ്യാർത്ഥികൾക്കെല്ലാം സഹായധനം കൊടുത്തും മറ്റും അനവധി പണം ചിലവുചെയ്ത് നടത്തിത്തുടങ്ങിട്ട് പത്തു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈ പാഠശാലയിൽ പഠിച്ച് വിജയികളായിപ്പോയ പല ‘ആയുർവൈദ്യ’ന്മാരും ആയുർവൈദ്യശാലയെ മാതൃകയാക്കി പലേ ദിക്കുകളിലും വൈദ്യവൃത്തി ചെയ്തുകൊണ്ടുവരുന്നതിനാൽ നാട്ടുകാർ പൂർവ്വാധികം ഉപകാരവും ആയുർവൈദ്യത്തിന്ന് ഗണ്യമായ ഉൽക്കർഷവും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു നിസ്സംശയം പറയാവുന്നതാണ്. കേരളത്തിലെ ഏകവൈദ്യമാസികയായി ‘ധനപന്തരി’യെ അവതരിപ്പിച്ച് ആയുർവൈദ്യസംബന്ധമായ പല ഗ്രന്ഥരത്നങ്ങളേ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും, പരിഷ്കരിച്ച ‘അഷ്ടാംഗശാരിരം’ മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ നിർമ്മിച്ച് ആയുർവൈദ്യത്തിന്നു ഇന്നത്തെ കാലാവസ്ഥക്ക് പോരാതെ വന്നിട്ടുള്ള പല ഭാഗങ്ങളേയും വിശദമാക്കുകയും പൂർത്തിയാക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ഈ അവസരത്തിൽ സ്മരണീയമാണ്. ഇങ്ങിനെ ആയുർവൈദ്യത്തിനുവേണ്ടിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലങ്ങളിൽ അവിടുന്ന് ചെയ്തിട്ടുള്ള അമൂല്യങ്ങളും, അഗണ്യങ്ങളുമായ പരിശ്രമങ്ങളുടെ ഫലമായി ഇപ്പോൾ ഇന്ത്യയിൽ എന്നല്ല, ഇതരരാജ്യങ്ങളിൽപോലും ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ വിജയകാഹളം മാരൊലിക്കൊള്ളുമാറായിട്ടുണ്ടെന്നു സ്വരാജ്യസ്നേഹികളെല്ലാവരും സാദിമാനം സന്തോഷിക്കുന്നു. ഇതിന്നെല്ലാം പുറമെ, ഭാഷാപോഷണത്തിനായി അവിടുന്ന് മലയാളത്തിൽ ഇദംപ്രഥമമായി “പരമശി

വവിലാസ"മെന്ന ഒരു നാടകകമ്പനി ഏല്പിട്ടത്തി നടത്തുന്നതും, അതിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി മലയാളഭാഷയിൽ പല നാടകങ്ങൾ എഴുതിട്ടുള്ളതും ഭാഷാപ്രണയികളുടെ ഹൃദയത്തിൽനിന്നു ഒരു കാലത്തും വിട്ടുപോകുന്നതല്ല. ഇതിൽനിന്നു കിട്ടുന്ന ആദായം ധർമ്മചികിത്സക്കായി വിനിയോഗപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളത് എല്ലാവർക്കും സന്തോഷാവഹമാണെന്ന പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ആയുർവൈദ്യശാലക്ക് ഇത്രമാത്രം അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായതിൽ ഞങ്ങൾക്കെല്ലാവർക്കും പ്രത്യേകം ഒരു കൃതാർത്ഥതക്കവകാശമുണ്ടെന്നു പറയുന്നത് ആത്മാഭിമാനമാകയില്ലെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. അവിടുത്തെ മേൽനോട്ടത്തിൻകീഴിലും, വിലയേറിയ ഉപദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ചും ഞങ്ങൾ അതാതു പ്രവൃത്തികൾ നിർവ്വഹിച്ചുപോന്നിട്ടുള്ളത് ഏറ്റവും സന്തോഷത്തോടും സംതൃപ്തിയോടും കൂടിയാണെന്നു അവിടുത്തെ അറിയിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ആയുർവൈദ്യശാലയിലൊ, തൽസംബന്ധമായ മറ്റു സ്ഥാപനങ്ങളിലൊ എന്തെങ്കിലും ഒരു പ്രവൃത്തി ലഭിക്കുന്നതായാൽ അത് അവന്റെ ഒരു മഹാഭാഗ്യമായി കരുതാവുന്നതാണ്. അവർ പലവിധ സൗകര്യങ്ങളും ഉള്ളതിന്നു പുറമെ ഏറ്റവും മുഖ്യമായ ഒന്നാണ്, ദർപ്പഭം വല്ലവരും കാർഷ്യാന്തര ഗൗരവംകൊണ്ട് പിരിഞ്ഞുപോവുകയല്ലാതെ ആരേയും നിവൃത്തിയുളളടത്തോളം പിരിച്ചുയക്കുകയില്ലെന്നുള്ള അവിടുത്തെ ഒരു ദൃഢനിശ്ചയം. ഞങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികളിൽ വന്നിട്ടുള്ള തെറ്റുകളെ അവിടുന്നു സദയം ക്ഷമിക്കുകയും, പ്രവൃത്തികളിൽ പ്രത്യേകം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും, ഞങ്ങളുടെ അഭിവൃദ്ധിക്കു നിയമേന സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടുമാത്രമാണ് സ്വകൃത്യം നിർവ്വഹിക്കുവാൻ ഞങ്ങൾക്കിപ്പോൾ സാധിക്കുന്നത്.

സന്തോഷാധികൃത്തിൽ വാക്കുകൾ പുറപ്പെടുകയില്ലെന്നു ഞങ്ങൾക്കിപ്പോൾ അനുഭവമായി. നമ്മുടെ ഇടയിൽ ഒരു മ

ഹത്തായ സ്ഥാപനം ഉണ്ടാക്കി, ഒരാൾതന്നെ ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലം അടിക്കടി അഭിവൃദ്ധിയോടുകൂടി ഭരിക്കുവാനിടവരുന്നത് എത്രയോ അപൂർവ്വമാണല്ലോ. ആയുർവൈദ്യശാലക്ക് ആ ഒരു മഹാഭാഗ്യവും സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ പ്രത്യേകം സന്തോഷിക്കുവാൻ ഇടയായിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആയുർവൈദ്യശാലക്ക് ഇനിയും മേൽമേൽ അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടായിക്കാണുമാനും, മേലിൽ മറ്റു ജീവിലികൾ കൂടി അവിടുത്തെ ആധിപത്യത്തിൽ തന്നെ ആഘോഷിക്കുവാനിടവരുത്തിത്തരുന്നതിനും, ജനങ്ങളുടെ ആയുരാരോഗ്യാഭിവൃദ്ധിക്കു ചേണ്ടി നിരന്തരം പരിശ്രമിച്ചുവരുന്ന അവിടുന്ന് പുരുഷായുസ്സ് തികച്ചും അരോഗദൃഢഗാത്രനായി സകലസുഖസമൃദ്ധികളോടുകൂടി ജീവിച്ചിരിക്കുവാനും സർവ്വശക്തനും സർ്വ്വാന്തർയ്യാമിയുമായ ജഗദീശപരനെ ഭക്തിപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് വിനയബഹുമാനപുരസ്സരം ഈ മംഗളപത്രം അവിടേക്ക് സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കോട്ടക്കൽ,
16—10—'27. }

(3)

കോട്ടയ്ക്കൽ 'സാക്ഷാൽ ആയുർവൈദ്യശാല'യുടെ

ഉടമസ്ഥനും, മാനേജരും, വൈദ്യനുമായ

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ

പി എസ്. വാരിയരവർകൾക്ക്

കോട്ടയ്ക്കലെ മാപ്പിളമാർ സമർപ്പിക്കുന്നു

മംഗളപത്രം.

അവിടുന്ന് ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചു ഇരുപത്തഞ്ചു കൊല്ലം തികഞ്ഞിരിക്കുന്നതിന്റെ സ്മാരകമായി ഇന്നിവിടെ

വെച്ചു ആഘോഷിക്കുന്ന “രാജരാജാവി” മഹോത്സവത്തിൽ, അവിടയ്ക്ക് ഏറക്കുറെ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ ദിക്കിലെ മാപ്പിള മാരായ ഞങ്ങൾക്കുള്ള അതിയായ സന്തോഷത്തെ ഈ മംഗള പത്രം വഴിയായി കുറച്ചുകിലും ഒന്നു കാണിക്കുവാൻ അവിടുന്ന് ദയവുചെയ്തു അനുവദിച്ചതിന്നു ഒന്നാമതായി വന്ദനം പറയട്ടെ.

മുമ്പു ശുദ്ധമേ ഒരു ഉറപ്പാക്കിയതിന്നു ഈ പ്രദേശം കിഴക്കേ കോവിലകത്തു തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ സ്ഥിരവാസം തുടങ്ങിയതു മുതലാണ് പ്രസിദ്ധവും പ്രധാനവുമായിത്തീർന്നു. മനോരമത്തമ്പുരാട്ടി തിരുമനസ്സിലേയും, അവിടുത്തെ പുത്രനായ 1031-ൽ തീപ്പെട്ട ശക്തൻ സാമൂതിരിപ്പാടുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലേയും നാമധേയങ്ങൾ കോട്ടയ്ക്കൽ പ്രദേശത്തിന്റെ നവീന ചരിത്രത്തിൽ ഒരിയ്ക്കലും മറന്നുപോകാത്തതാകുന്നു. പിന്നെ 1054-ൽ തീപ്പെട്ട ഏറാൾപ്പാടുതമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടാണ് ഇന്നു കോട്ടയ്ക്കൽ കാണുന്ന പല പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾക്കും അടിസ്ഥാനമിട്ടതെന്നും, മാപ്പിളമാരായ ഞങ്ങൾക്കു ഈ ദിക്കിൽ കച്ചവടത്തിന്നും മറ്റും സൗകര്യമുണ്ടാക്കിത്തന്നിട്ടുള്ളതെന്നും പ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. ഇങ്ങിനെ സാമൂതിരി രാജവംശത്തിന്നു പ്രത്യേകം പ്രിയപ്പെട്ട മാപ്പിളമാരെ, ആ രാജകുടുംബത്തിന്റെ പ്രധാന ശാഖയായ കിഴക്കേ കോവിലകത്തെ തമ്പുരാക്കന്മാർ സദയം സഹായിച്ചുപോരുന്നുണ്ടെന്നു നന്ദിച്ചുവും ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

നമ്മുടെ തമ്പുരാക്കന്മാരുടെ പരിശ്രമത്തിന്നു പുറമെ, കോട്ടയ്ക്കൽ പ്രദേശത്തിന്ന് ഇന്നു കാണുന്ന പേരിന്നും, പെരുമയ്ക്കും പ്രധാന കാരണം അവിടുത്തെ ‘ആയുർവൈദ്യശാല’യാണെന്നുള്ള സംഗതി സർവ്വസമ്മതമാണല്ലോ. ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ചിട്ട് ഈ കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലത്തിനുള്ളിൽ സാധുക്കളായ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടർ പലവിധത്തിലുമുണ്ടായിട്ടുള്ള

സഹായം പറഞ്ഞറിയിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. മാപ്പിളമാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ അഗതികളായ എത്രയെത്ര രോഗികളാണ് ആർച്ച് വൈദ്യശാലകൊണ്ടു രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതെന്നു കണക്കില്ല. ഇങ്ങിനെ നിയമേന ചെയ്തുവരുന്ന ആരോഗ്യഭാനത്തിന്നു പുറമെ, അവിടുന്ന് ചെയ്യുന്ന അന്നഭാനം അതിലും വളരെ അധികമാണ്. ആർച്ച് വൈദ്യശാലയുടെ ആരംഭം മുതൽ ഓരോ കൊല്ലത്തിലുമുണ്ടാകുന്ന അഭിവൃദ്ധിക്കനുസരിച്ച് എല്ലാത്തരം പ്രവൃത്തികളും അധികമധികം വർദ്ധിച്ചുവരുന്നുണ്ടല്ലോ. ആ വക പ്രവൃത്തികളെടുക്കുന്നതു മിക്കതും ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടക്കാരാകയാൽ അന്നവധി ആളുകൾക്ക് ഇവിടെനിന്നു ഉപജീവനത്തിന്നു വഴിയാകുന്നുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ, ഞങ്ങളുടെയിടയിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ജനസംഖ്യ നോക്കുമ്പോൾ, ഈ ആർച്ച് വൈദ്യശാലയുടെ ഏറ്റുമാനൂരിൽ ഇവിടെയുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഇപ്പോൾ അന്നവധി സാധുക്കൾ രാജ്യം വിട്ടുപോകാതെ ഇവിടെത്തന്നെ ഒരുവിധം ജീവിതം കഴിച്ചുകൂട്ടിപ്പോരുന്നതെന്നു സംശയംകൂടാതെ പറയാം.

ഇതിന്നൊക്കെ പുറമേയാണ്, മൂന്നുകൊല്ലം മുമ്പു അവിടുന്ന് അങ്ങാടിയ്ക്കടുത്തു 'ധർമ്മാസ്സത്രി'കൂടി സ്ഥാപിച്ചത്. സാധുക്കളായ എല്ലാജാതിമതസ്ഥന്മാരേയും ചിലവെല്ലാം കൊടുത്തു അവിടെ കിടത്തി ചികിത്സിക്കാൻ ഏറ്റുമാനൂരിൽ ഉണ്ടാക്കിയതും, അധികവും ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടക്കാണ് അതുകൊണ്ടുള്ള സഹായം കിട്ടിവരുന്നത്. ഇങ്ങിനെ അവിടുത്തെ എല്ലാ പരിശ്രമങ്ങളെക്കൊണ്ടും അധികമായ സഹായവും സമ്പാദ്യവും കിട്ടിവരുന്ന ഞങ്ങളാണു ആർച്ച് വൈദ്യശാലയ്ക്കു ഏറ്റവും അധികം കടപ്പെട്ടവരെന്നു കൃതജ്ഞതയോടുകൂടി ഇവിടെ തുറന്നുപറയാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

ഇതുകൂടാതെ, മാപ്പിളമാരായ ഞങ്ങളുടെ മതകാര്യത്തിലും അവിടുന്ന് പ്രത്യേകം അനുകമ്പയുള്ള ഒരു മഹാശയനാണെന്നു

ന്നു പല വിധത്തിലും പ്രത്യക്ഷമായിട്ടുണ്ടല്ലോ. ഹിന്ദുക്കളും മുഹമ്മദീയരും കൂടി യോജിച്ചു പ്രവർത്തിക്കണമെന്നു പ്രസംഗിക്കുന്ന പ്രമാണികളെല്ലാം പ്രവൃത്തിയിൽ അവിടുത്തെ അനുകരിക്കുക മാത്രംചെയ്താൽ, ഈ രാജ്യത്തു 'ഹിന്ദു-മുസ്ലീംമൈത്രി' സ്ഥിരമായിരിക്കുമെന്നു തീർച്ചയായും പറയാം. അവിടുത്തെ ഈ ഒരു മനോവികാസവും, സമസ്തഷിസ്റ്റേഫവും അവിടുത്തെ കുടുംബസ്വപത്താണെന്നുകൂടി ഞങ്ങൾക്കു അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

ഞങ്ങൾ—മാപ്പിളമാർ—വിദ്യാഭ്യാസം കുറഞ്ഞവരും, വാക്സാമന്ത്രിമില്ലാത്തവരുമാകയാൽ അവിടുത്തെ ഓരോ ഗുണങ്ങളും എണ്ണിയെണ്ണിപ്പറയുവാനോ, അവസ്ഥാനുസരണം അഭിനന്ദിക്കുവാനോ അശേഷം പ്രാപ്തിയുള്ളവരല്ല. എങ്കിലും അവിടുന്ന് പുരുഷിയ നിലയിൽ ആരംഭിച്ച്, മേൽക്കുമേൽ അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാകത്തക്കവണ്ണം ഇരുപത്തഞ്ചുകൊല്ലം സ്ഥിരമായി പരിശ്രമിച്ച് ഇപ്പോൾ ഏറ്റവും ഉയർന്ന നിലയിലെത്തിച്ചിരിക്കുന്ന 'ആയുർവൈദ്യശാല'യുടെ 'രജതജൂബിലി' കൊണ്ടാടുന്ന ഈ ശുഭമായ അവസരത്തിൽ ഞങ്ങളുടെ അതിയായ സന്തോഷത്തെയും അളവറ്റ കൃതജ്ഞതയേയുംകൂടി പൊതുജനസമക്ഷം കുറച്ചുകിലും ഒന്നു കാണിയ്ക്കുവാനാണ് ഈ മംഗളപത്രംകൊണ്ട് അവിടുത്തെ അടുക്കൽ വരുന്നത്. സാധുക്കളായ ഞങ്ങൾ അത്യന്തം ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി സമർപ്പിക്കുന്ന ഈ മംഗളപത്രം സദയം സ്വീകരിക്കുവാൻ അവിടുത്തോടു അപേക്ഷിക്കുന്നതോടുകൂടിത്തന്നെ, സകലവിധസമ്പത്സമൃദ്ധികളോടുകൂടി ഇനിയും വളരെക്കാലം അവിടുന്ന് സാധുക്കളെ രക്ഷ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുമാറാക്കിത്തരുവാൻ സർവ്വശക്തനായ പട്ടാമുരാനെ ഞങ്ങളെല്ലാവരും പ്രത്യേകം പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

കോട്ടക്കൽ
1103 കന്നി 30-ാംനു- }

വ ത്ത മ ാ ന പ ത്ര ണ ളി ല
അഭിപ്രായങ്ങളും റിപ്പോർട്ടുകളും.

ആയുർവൈദ്യശാലാ.

(1)

ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാരിയരാൽ സ്ഥാപിച്ച നട്ടെപ്പെട്ടുവരുന്ന കോട്ടക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലിയാഘോഷത്തേക്കു ബന്ധിച്ച ഒരു റിപ്പോർട്ട് ഈ പത്രത്തിൽ അന്യത്ര ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിൽ മാത്രമല്ല, പുറം രാജ്യങ്ങളിൽ കൂടി കേൾവിയുള്ള ഈ വൈദ്യശാലയുടെ നടത്തിപ്പുകാര്യത്തിലും മറ്റും അഭിപ്രായം പറയേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. എന്നാൽ ഈ അടുത്ത കാലത്തിനുള്ളിൽ കേരളത്തിൽ ആയുർവൈദ്യത്തിനു ഇത്രയും പ്രചാരം വരുവാനുള്ള കാരണം പി. എസ്. വാരിയരവർകളുടെ അത്രാന്തപരിശ്രമവും കോട്ടക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ ക്രമോൽക്കർഷമായ അഭിവൃദ്ധിയും ആണെന്നു മാത്രം പ്രസ്താവിക്കുകയുള്ളൂ. ഈ സത്തേന്ദ്രിമാസത്തോടുകൂടി അവസാനിച്ച ഒരു കൊല്ലത്തിൽ 97,689 ക. മരുന്നു വിറ്റു കിട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നും ഇതിൽ 22,885 ക. കോഴിക്കോട്ടും 9256 ക. കോട്ടക്കലും റൊക്കം വിറ്റതും ബാക്കി 65,547-ൽ ചിലവാനം ഉറപ്പിക്കുകയുള്ള മരുന്നുകൾ പത്തുപാൽവഴിക്കും റെയിൽവഴിക്കും ആയി അയച്ചതും ആകുന്നു എന്നും ആസ്തിയിലും പാഠശാലകളിലും ഈ കൊല്ലത്തിൽ 8,978-ൽ അധികം ഉറപ്പികൾ മിസ്റ്റർ വാരിയരുടെ കയ്യിൽനിന്നു ചെലവായിട്ടുണ്ടെന്നും മറ്റും റിപ്പോർട്ടിൽനിന്നു കാണുന്നുണ്ട്. ഭാഗ്യവാനായ മിസ്റ്റർ വാരിയർക്കും നാട്ടുകാർക്കും ഈ വൈദ്യശാലയുടെ സ്വസ്ഥജൂബിലിയും രജതജൂബിലിയും മറ്റും കൊണ്ടാടുവാനും ഈ വൈദ്യശാലക്കു മേൽക്കുമേൽ അഭിവൃദ്ധിയുണ്ടാവാനും ധനപരനരീകടാക്ഷത്തിനായി ഞങ്ങൾ പ്രാർത്ഥിക്കുകയുള്ളൂ.

(മനോരമ)

1927 ഒക്ടോബർ 22-ാംനു ശനിയാഴ്ച.

(2)

കോട്ടക്കൽ പി. എസ്. വാരിയരവർകളുടെ വൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലിയാഘോഷത്തിന്റെ ഒരു റിപ്പോർട്ട് മറ്റൊരു ഭാഗത്ത് കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ റിപ്പോർട്ട് സ്ഥലപ്പുരുക്കത്താൽ രംഗലക്കുത്തിൽ കൊടുക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. അതിന്റെ ഒരു ചുരുക്കം വരുന്നലക്കത്തിൽ കൊടുക്കുന്നതാണ്. രംഗ റിപ്പോർട്ടിൽനിന്നു വൈദ്യശാലയുടെ ഉൽഗതി ക്രമൊൻമുഖമായിട്ടുള്ളതാണെന്നു കാണുന്നതാണ്. മലയാളത്തിൽ വലിയ വൈദ്യന്മാർ മുമ്പും ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിലും മരുന്നുകൾ ഇംഗ്ലീഷുമരുന്നുകൾപോലെ ആവശ്യംപോലെ കിട്ടുവാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇപ്പോൾ മരുന്നുഷാപ്പുകൾ ധാരാളം ഉണ്ടായി. ഈ ഒരു പോരായ്മ തീർന്നിരിക്കുന്നുവെങ്കിലും രംഗ ഷാപ്പുകൾക്കൊക്കെ ഒരു മാർഗ്ഗദർശിയായിരുന്നതു ആയുർവൈദ്യശാലയായിരുന്നു. ഇതുപോലെത്തന്നെ മലബാറിൽ വൈദ്യം പഠിപ്പിക്കുവാനായി ഒരു സ്കൂൾ വെച്ചതും വാരിയരവർകൾ തന്നെയാണ്. രംഗ സ്കൂളിന്റെ ചിലവിലേക്കായി വാരിയരവർകൾ കൊല്ലത്തോടും തന്റെ സ്വന്തം കയ്യിൽനിന്നു വലിയ ഒരു സംഖ്യ ചെലവാക്കുന്നുണ്ട്. ചുരുക്കിപ്പറയുന്നതായാൽ, ആയുർവൈദ്യത്തിന്നും തന്മൂലം പൊതുജനങ്ങൾക്കും വലിയ ഒരു സഹായമാണ് വാരിയരവർകൾ ചെയ്യുന്നതു. വാരിയരവർകൾക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്ഥാപനത്തിന്നും മേൽക്കൂലി അഭ്യുദയം ഉണ്ടാവാനായി ഞങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നു.

(കേരളപത്രിക.)

1927 ഒക്ടോബർ 22-ാം-നു- ശനിയാഴ്ച.

(3)

കോട്ടക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാല.

കേരളീയർക്കുമാത്രമല്ല, കേരളീയരല്ലാത്തവർക്കും അനുഭവത്താലോ കേൾവിയാലോ സുപരിചിതമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഒരു

സ്ഥാപനമാണല്ലോ ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരുടെ വകയായി കോട്ടക്കൽ ഉള്ള ആയുർവൈദ്യശാല. ഈ ശാല സ്ഥാപിതമായി ഇരിപത്തഞ്ചു കൊല്ലം കഴിഞ്ഞതു പ്രമാണിച്ചു ഇതിടെ ഉണ്ടായ ജൂബിലി ആഘോഷാവസരത്തിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ട അതിന്റെ ഇതെവരെക്കും ഉള്ള ചരിത്രത്തിലെ പ്രധാന ഭാഗങ്ങളാണ് അന്യത്ര ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഈ കാലത്തിനുള്ളിൽ ഈ സ്ഥാപനത്തിന്നുണ്ടായിട്ടുള്ള നാനാമുഖമായ അഭിവൃദ്ധി ആശ്ചര്യകരവും അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനായ ശ്രീമാൻ വാരിയർ ഏറ്റവും അഭിനന്ദനീയവും ആയിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ സ്ഥാപനം മുഖേന ശ്രീമാൻ വാരിയർ ചെയ്യാൻ സാധിച്ചിട്ടുള്ള രാജ്യസേവനം മുഖ്യമായി രണ്ടു വിധത്തിലുള്ളതാണ്. ഒന്നാമതായി, ആയുർവൈദ്യത്തെ ആസന്നമായിരുന്ന നാശത്തിൽനിന്നു സംരക്ഷിക്കുവാനും അതിന്നു പൂർ്വ്വധികം പ്രചാരം ഉണ്ടാക്കുവാനും അതു കാരണമായി ദേശീയപരിശ്രമങ്ങളെ വിജയകരമാക്കുന്നതിന്നു ഉദ്ദേശമഹനീയതമാത്രം മതിയല്ലെന്നും കാര്യക്ഷമതയും സ്ഥിരപ്രയത്നവും അത്യാവശ്യമാണെന്നും, എന്നാൽ അവ വിജയകരമാകാതെ വരുന്നതല്ലെന്നും അതു ഉദാഹരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഈ ദേശീയസ്ഥാപനത്തെ ഒരു വ്യക്തിയെ മാത്രം ആശ്രയിച്ചുള്ള ഒന്നല്ലാതാക്കിത്തീർക്കുവാനും, അതോടുകൂടിത്തന്നെ അതിനെ ഇനിയും അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുവാനും ശ്രീമാൻ വാരിയർ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞു ഞങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുന്നു. ഈ ഉദ്ദേശനിർ്വ്വഹണത്തിൽ ഞങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്നു സർവ്വവിജയവും ആശംസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

(മാതൃഭൂമി)

1927 നവംബർ 5-ാംനു ശനിയാഴ്ച.

(4)

ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ കോട്ടക്കൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ രജതജൂബിലിയാഘോഷ

ത്തിന്റെ സംക്ഷേപമായ ഒരു റിപ്പോർട്ട് ഞങ്ങൾ അന്യത്ര പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഔദ്യോഗികം, പൊതുജനോപകാരി എന്നീ നിലകളിൽ കേരളമൊട്ടുക്കു അറിയപ്പെടുന്ന ശ്രീമാൻ വാരിയരവർകളുടെ വകയും, കേരളത്തിലേക്കും വലിയ ഒരു ആയു വൈദ്യശാലയുമായ റം സ്ഥാപനത്തിന്റെ രജതജൂബിലി ആഘോഷത്തിൽ നാനാദേശവാസികൾ ഒന്നുപോലെ പങ്കെടുത്തതിൽ ഒട്ടുതന്നെ ആശ്ചര്യപ്പെടുവാനില്ല. മി. വാരിയർ ധനസ്വാദനത്തെ മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചല്ല ഈ വൈദ്യശാല നടത്തപ്പെടുന്നതെന്നു അദ്ദേഹം പ്രതിവർഷം സൗജന്യമായി ചികിത്സിച്ചുവരുന്ന രോഗികളുടേയും, അവർക്കുവേണ്ടി ചിലവിടുന്ന ധനത്തിന്റേയും കണക്കുനോക്കിയാൽ ബോധപ്പെടുന്നതാണ്. റം വൈദ്യശാലയെപ്പറ്റി ഇന്ത്യ ഒട്ടു മതിപ്പുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു കാണുന്നതിൽ അത്യധികം സന്തോഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ആയുർവ്വേദത്തിന്റേയും, നാടകാദിസാഹിത്യകലയുടേയും പരിപോഷണത്തിൽ ബലശ്രദ്ധനായിരിക്കുന്ന ശ്രീമാൻ വാരിയരവർകൾക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വൈദ്യശാലക്കും ഞങ്ങൾ മംഗളമാശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു. (പ്രതിഭിനം)

1975 ഒക്ടോബർ 25-ാം * ബുധനാഴ്ച.

ഇതുപോലെ അക്കാലത്തെ മിക്ക മലയാള പത്രങ്ങളിലും 'ഹിന്തു' മുതലായ ഇംഗ്ലീഷുപത്രങ്ങളിലും റിപ്പോർട്ടുകളും മറ്റും പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

പി. എസ്. വാരിയരവർകളുടെ ഷഷ്ടി വർഷ പൂർത്തി ആഘോഷം .

ഇതിന്റെ സംഭവവിശേഷം മുൻപേ ചേർത്തിട്ടുണ്ടല്ലോ. എന്നാൽ ഈ ആഘോഷത്തിൽ പങ്കെടുക്കുവാൻ ഓരോ സംഗതിവശാൽ സാധിക്കാത്തതിൽ വ്യസനിച്ചും, വാരിയരവർകൾക്കു ദീർഘായുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിക്കായി പ്രാർത്ഥിച്ചും പല മഹാത്മാക്കൾ അയച്ച കത്തുകളും കമ്പികളും വളരെയുള്ളവയിൽ ഏതാനും ചിലതും, ബാക്കി അയച്ചവരുടെ പേരുകളും മംഗളാശംസകൾ, മംഗളപത്രങ്ങൾ മുതലായവയുമാണു താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

കമ്പികൾ.

(1)

Your letter eleventh received just now too late to arrange journey to-morrow. Congratulations on Shashtipoorthi. Approve all proposals and wish success.

Feroke, }
10—4—'29 }

ERALPAD.

(RAJA K. C. MANAVEDAN RAJA)

(2)

Calicut, 10—4—'29.

Regret inability attend. Heartiest Congratulations. Pray God prolong you life for continuing your unrivalled service humanity.

K. MADHAVAN NAIR, (M. L. C.)

(3)

Calicut, 10—4—'29.

Hearty Congratulations. Wish you long life and continued health to do many more acts of public utility.

RAMUNNI MENON.

---

(4)

Trichur, 10—4—'29.

Hearty congratulations completion sixtieth year of life dedicated service sick and suffering. May you live long to continue noble philanthropic work.

VALLATHOL.

---

(5)

Shoranur, 10—4—'29,

Hearty congratulations praying for long life and happiness.

DESAMANGALAM NARAYANAN NAMBOODIRIPAD.

---

(6)

Colachel, 10—4—'29.

Oh ! Merciful God protect your long life.]

R. EASWARA PILLAY,

Retired Headmaster, Kuzhithura.

---

(7)

Wandiwash, 10—4—'29.

Regret inability attend ceremony. Wish you long life and further prosperity.

NARAYANA MENON,

Dy. Supdt. Police.

താഴെ പറയുന്നവരും കമ്പികൾ അയച്ചിട്ടുണ്ട്:—

രാമവാരിയരവർകൾ, മദ്രാസ്; കൃഷ്ണവാരിയരവർകൾ, മദ്രാസ്; ടി. എം. അപ്പനെടുങ്ങാടി അവർകൾ, മദ്രാസ്; എം. രാമവാരിയരവർകൾ, അംബരനാഥം; വി. ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ നായരവർകൾ, കോഴിക്കോട്; ഗോവിന്ദൻ നായരവർകൾ, പാലക്കാട്; സഞ്ജീവമേനോൻ അവർകൾ, കൊയിലാണ്ടി; നെല്ലായവാരിയത്ത് രാവുണ്ണിവാരിയരവർകൾ, ഡോക്ടർ Badarpurghat, Assam: മുതലായി പല മാന്യന്മാരും കമ്പികൾ അയച്ചിട്ടുണ്ട്.

ക തു ക ള .

(1)

വെള്ളിമന, കരനാഗപ്പള്ളി.

എം. മീനം ൨൫

ശ്രീ

ഏകദേശം പത്തുവർഷത്തിനിടെ സംബന്ധിച്ചയച്ച ക്ഷണനക്കത്ത് ഇന്നു കിട്ടി. വെർണാകുലർ സ്കൂൾ ലീവിങ്ങ് പരീക്ഷയുടെ കായം കളം സെൻററിലെ ചീഫ് സൂപ്രഡെണ്ടായിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും മറ്റും ഇവിടം വിടുന്നതിന്നു നിവൃത്തിയില്ലാതിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഒന്നുകൂടി കോട്ടക്കൽ വന്നു സ്നേഹിതന്മാരുമായി സമ്മേളിച്ചു സൂചിക്കുന്നതിനും, പരോപകാരവും ഭാഗ്യവാനമായ നിങ്ങളുടെ ആ മംഗളാവസരത്തിൽ നേരിട്ടു ക്ഷേമാശംസചെയ്തു അനുമാദിക്കുന്നതിനും കഴിവില്ലാത്തായല്ലോ എന്നു വ്യസനിക്കുന്നു.

സർവ്വേശ്വരൻ നിങ്ങളുടെ ദീർഘായുസ്സും നിരന്തരമായ ആരോഗ്യവും ക്ഷേമവും നൽകുമാറാകട്ടെ.

എന്നു വിധേയൻ

സി. എസ്. സുബ്രഹ്മണ്യൻ പോറ്റി.

എം. എ.

(2)

ഹർ മീനം റെ

തിരുവനന്തപുരം.

ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാരിയരവർകൾക്കു വടക്കുംകൂർ
രാജരാജവർമ്മ:

ആയുർവ്വേദം, സാഹിത്യം മുതലായ പൗരസ്ത്യ കലകളുടെ
സമുന്നയനത്തിനു വേണ്ടി കോട്ടക്കലും മറ്റു പല ഭിക്ഷ കളിലു
നടത്തിവരുന്ന സത്തമങ്ങളായ പല വ്യവസായങ്ങളുടേയും ജീ
വനാധിയിായി പ്രശോഭിക്കുന്ന നിങ്ങളുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി ആ
ഘോഷിക്കപ്പെടുന്ന ദിവസം കേരളീയർക്കു അത്യന്തം ആഹ്ലാ
ദജനകവും പ്രത്യേകിച്ചും ഇന്നത്തേ ആയുർവ്വേദചരിത്രത്തിൽ അ
ഭിമാനത്തോടുകൂടി രേഖപ്പെടുത്തേണ്ട മാഹാത്മ്യത്തോടുകൂടിയ
തും ആയിരിക്കുന്നതാണ്. ഞാൻ ശുഭാവസരത്തിൽ നിങ്ങൾക്കു
സർപ്പവിധങ്ങളായ ശ്രേയസ്സുകളും ഉപയുക്തപരിലഭിക്കുന്നതിനു
ഞാൻ ശ്രമം പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

ഞാൻ ശോഭനസന്ദർഭത്തിൽ അവിടെ വരുന്നതിനു ആഗ്ര
ഹമുണ്ടെങ്കിലും സൗകര്യമില്ലാതെയിരിക്കുന്ന വിവരവും അറി
യിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

വിധേയൻ.

വടക്കുംകൂർ രാജരാജവർമ്മരാജാ.

Chief Pandit,

M. M. Publication Office.

(3)

Dear Mr. P. S. Varier,

Your kind invitation for your Shashtipoorthy to hand a few
days ago. Allow me to express my sincere and heartfelt thanks
for the same. I regret that personal inconvenience prevent me

from attending the ceremony personally which I very much wish. In responding to your invitation, I join with many of our brethren to wish you long life and prosperity. I foresee on this happy occasion, vision of a happy and united Warrier community towards which you have so long and so selflessly devoted your time and energy and in which community you shine as one of the best and brightest of members. May God grant health and long-life to you to continue your work of unification of the different narrow fragments into which our once glorious community has broken.

Accept the heartfelt greetings to you on this happy occasion—happy to you and to all the members of the community to which you have the honour to belong.

Thanking you once again for your kind invitation,

I remain,

Kottarakara,
(Travancore)
25th Meenam '04.

Dear friend & brother,
K. CHAKRAPANI WARIER,
Thevalapuram Variyam.

Mohana Villa,
Kilpauk,
Madras, 3—4—'29.

(4)

ശ്രീ .

ഘട്ടപുണ്യത്തിൽ സദയം അയച്ചു ക്ഷണനക്കത്തു കിട്ടി. ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ അവിടെ വന്നുചേരുവാൻ സാധിക്കാത്തതിനാൽ വ്യസനിക്കുന്നു. ദീപ്തായുസ്സും സകല മംഗലങ്ങളും സർവ്വേശ്വരൻ നൽകട്ടെ.

എന്നു സ്വന്തം, എം കൃഷ്ണൻനായർ (ഒപ്പ്)

(ദിവാൻബഹദൂർ എം. കൃഷ്ണൻനായർ,

ലാ മെമ്പർ മദ്രാസ്.)

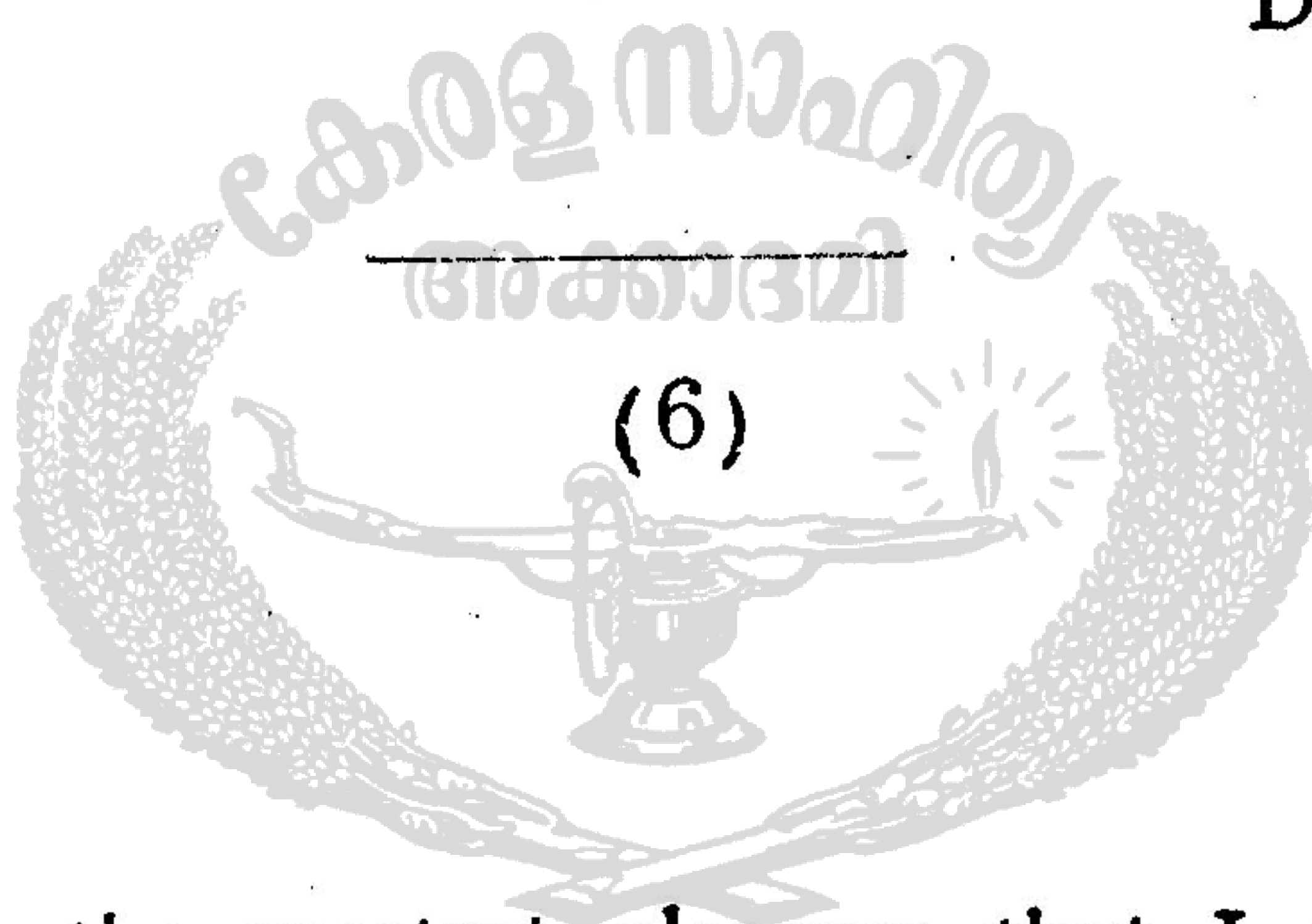
(5)

Dear Mr. Varier,

Many thanks for your kind invitation which I shall try my best to avail myself of. But if for any reason I am unable to be there in body, you may rest assured that I am there in spirit invoking the blessings of Lord Sree Krishna on you. May The Divine Fiatist give you long life and make you happy! ഓം നമൊ ഭഗവതെ വാസുദേവായ.

Yours sincerely,

Tellicherry, } (Sd.) A V. GOVINDA MENON,
1—4—'29. } District Judge,
N. Malabar.

Kottakal,
5—4—29.

Dear Sir,

It is with the greatest pleasure that I convey to you, through this letter, the sense of gratefulness and thanks that the teachers and pupils of the Rajah's High School and the K. P. School feel towards you for your kindness in giving us a sumptuous treat this evening in honour of your sixieth birth-day. We all pray God to be pleased to grant you a long and useful life and enable you to help the people of Kottakal still more.

Yours sincerely,

(Sd.) K. C. VEERARAYAN RAJA,

Headmaster,

Raja's High School.

(7)

Calicut,
8th April 1929.

My dear Sir,

I thank you for your kind invitation but deeply regret my inability to be present on the auspicious occasion. May Lord Krishna shower His choicest blessings on you and grant you a long lease of happy, useful life!

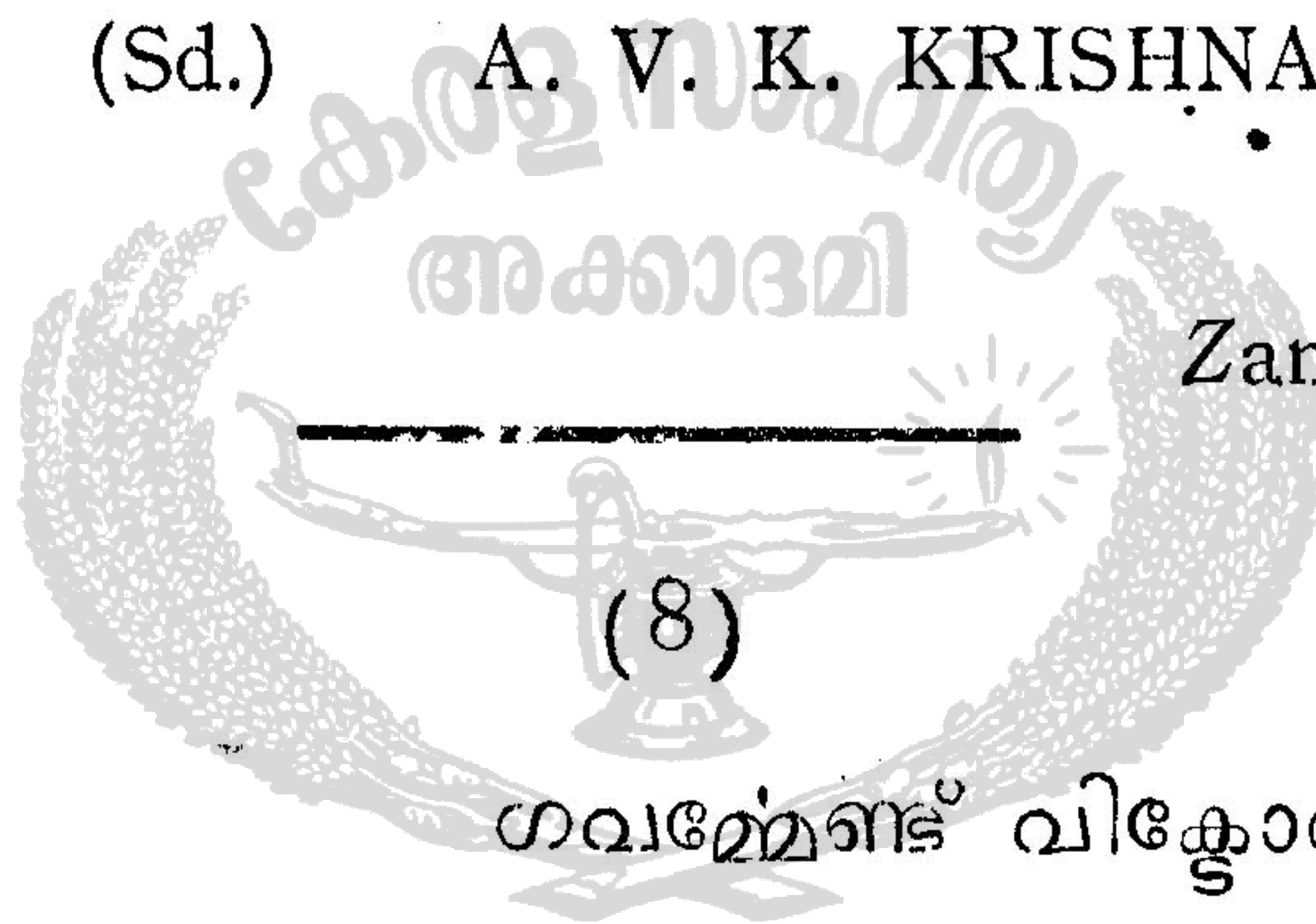
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ.

With all good wishes and Namaskarams,

Yours sincerely,

(Sd.) A. V. K. KRISHNA MENON,

Principal,
Zamorin's College.

ഗവണ്മെന്റ് വിക്ടോറിയ കോളേജ്.

പാലക്കാട്, 7-4-1929.

ശ്രീ.

പരോപകാരതല്പരനും പുണ്യവാനുമായ താങ്കളുടെ ഷഷ്ടി ശബ്ദപൂർത്തി അവസരത്തിൽ എനിക്കുള്ള ഹാർട്ടമായ സന്തോഷത്തെ ഞാൻ സവിനയം അറിയിച്ചുകൊള്ളുന്നു. പ്രസിദ്ധനായ കേരളീയരുടെ മുന്നണിയിൽ നില്ക്കുന്ന താങ്കൾ ആയ രാജാഗൃഹസ്ഥൽസമൃദ്ധിയോടുകൂടി ചിരകാലം ജീവിക്കുമാറാകട്ടെ എന്ന് സർവ്വനിയന്താവായ ജഗദീശ്വരനെ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട്,

വിധേയൻ

പഴയന്നൂർ രാമപ്പിഷാരോടി (ഒപ്പ്.)

(9)

Calicut,
6-4-1929.

MY DEAR DR. VARIER,

I thank you for your kind invitation to your Shashtipoorthi ceremony at the Arya Vaidya Sala, Kottakal, on Wednesday the 10th April at 8 A. M. I very much regret that I cannot go to Kottakal on account of failing health, but I wish to join your many friends, who will attend in person or send you greetings, in sending you my heartiest wishes for your long life and prosperity in the field of Indian medicine. I believe you are the first Indian practitioner in Malabar to popularise Arya Vaidyam and I hope you will be spared for many, many years to see Indian medicine placed on the footing of equality with European medicine. You were one of the first in this field to give Indian medicine an impetus.

With all good wishes,

Yours sincerely,

(Sd.) DIWAN BAHADUR G. T. VERGHESE,
Retired Deputy Collector.

(10)

Madras,
5th April 1929.

Dear Sir,

In acknowledging with heartfelt thanks the receipt of the invitation which you have been pleased to forward to me in connection with your Shashti Abdapoorthi, nothing gives me a greater pleasure than to peruse the contents of it, and imbibe

the sentiments portrayed thereon. Though pressure of work impedes my presence there for the auspicious occasion, yet my heart is there with you.

Let me with folded arms pray that the Almighty be pleased to shower His Choicest Blessings on your good self, all prosperity in the future with long life and happiness to every one of the members of your family.

With respectful regards,

I am,

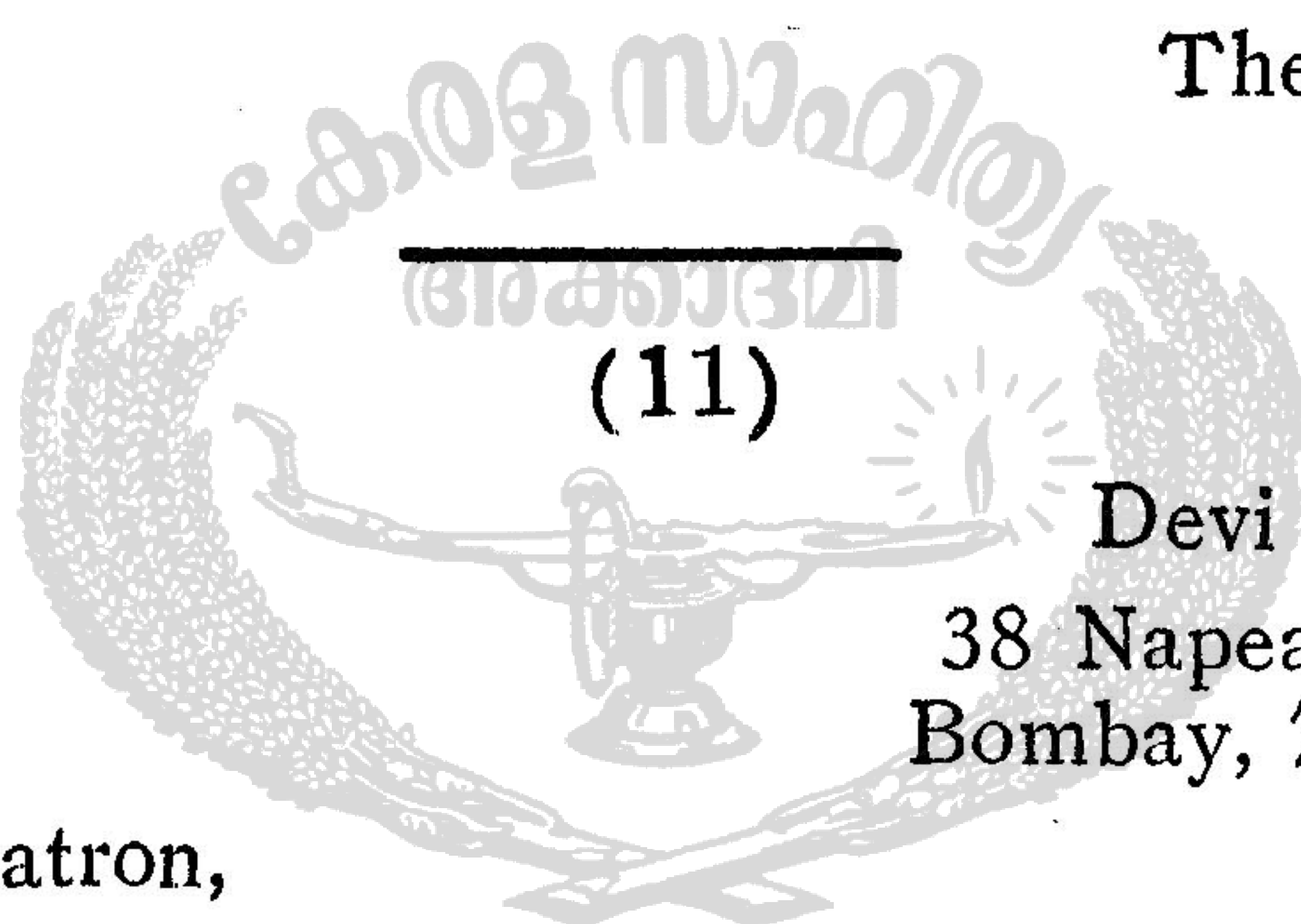
Very truly yours,

(Sd)

L. ANANTA IYER,

EDITOR,

The Hindu Nesan.

My Revered Patron,

On this auspicious occasion of your attaining the 60th year of age, while tendering my warmest congratulations and best of wishes, I beg to approach you with a small present in humble token of my grateful appreciation of your kind patronage and valuable help extended to me in the course of my educational career. But though the present is small in value, I assure you it is rich with the splendour of true sincerity and loving gratitude. That Almighty God may bestow upon your family and your good self His Choicest Blessings and spare you for many more years to come endowed with a life, healthy, wealthy, and happy, shall ever be the prayer of your loving and devoted

(Sd.)

M. UNNIKRISHNA MENON.

(12)

നെയ്യാറ്റിൻകര,
൨൫—൮—൧൦൪.

വന്ദ്യസഹോദര,

ഷഷ്ഠി പൂർത്തിയാക്കിയതിനുശേഷം നിങ്ങൾക്കു അയച്ച ക്ഷണ നക്കത്തുകിട്ടി. * * * * * നിങ്ങളുടെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തൃത്വത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ എന്നിങ്ങനെ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വന്നതിൽ ഞാൻ കണ്ണിതപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ തദവസരത്തിൽ സ്നേഹപൂർണ്ണമായ എന്റെ ഹൃദയം അവിടെ സന്നിഹിതമായിരിക്കുമെന്നുമാത്രം വിചാരിച്ചു സമാധാനിക്കുന്നു.

പരോപകാരത്തിനായി പലവിധത്തിൽ ശ്രമിച്ചുകഴിയുന്ന നിങ്ങൾക്കു ആരോഗ്യഭാഗ്യമായ ആയുസ്സ് ദീർഘായുസ്സാകുവാൻ പ്രകൃതിമാതാവ് ഇരുകരങ്ങളും ഉയർത്തി അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ.

(Sd)

കെ. രാമവാര്യർ,
വെന്മണി.

(13)

Calicut, 10—4—1929.

മാന്യരെ,

താങ്കളുടെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തി അടിയന്തരത്തിനുള്ള ക്ഷണനപത്രം കിട്ടി സന്തോഷിക്കുകയും അവിചാരിതമായി നേരിട്ട ചില അസൗകര്യങ്ങളാൽ വന്നുചേരുവാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിൽ വ്യസനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. താങ്കൾക്കു ദീർഘായുസ്സിന്നും ക്ഷേമത്തിന്നുമായി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

വിധേയൻ,

കെ. സി. കോമുക്കുട്ടി (ഒപ്പ്)

യുവലോകം പത്രാധിപർ.

(14)

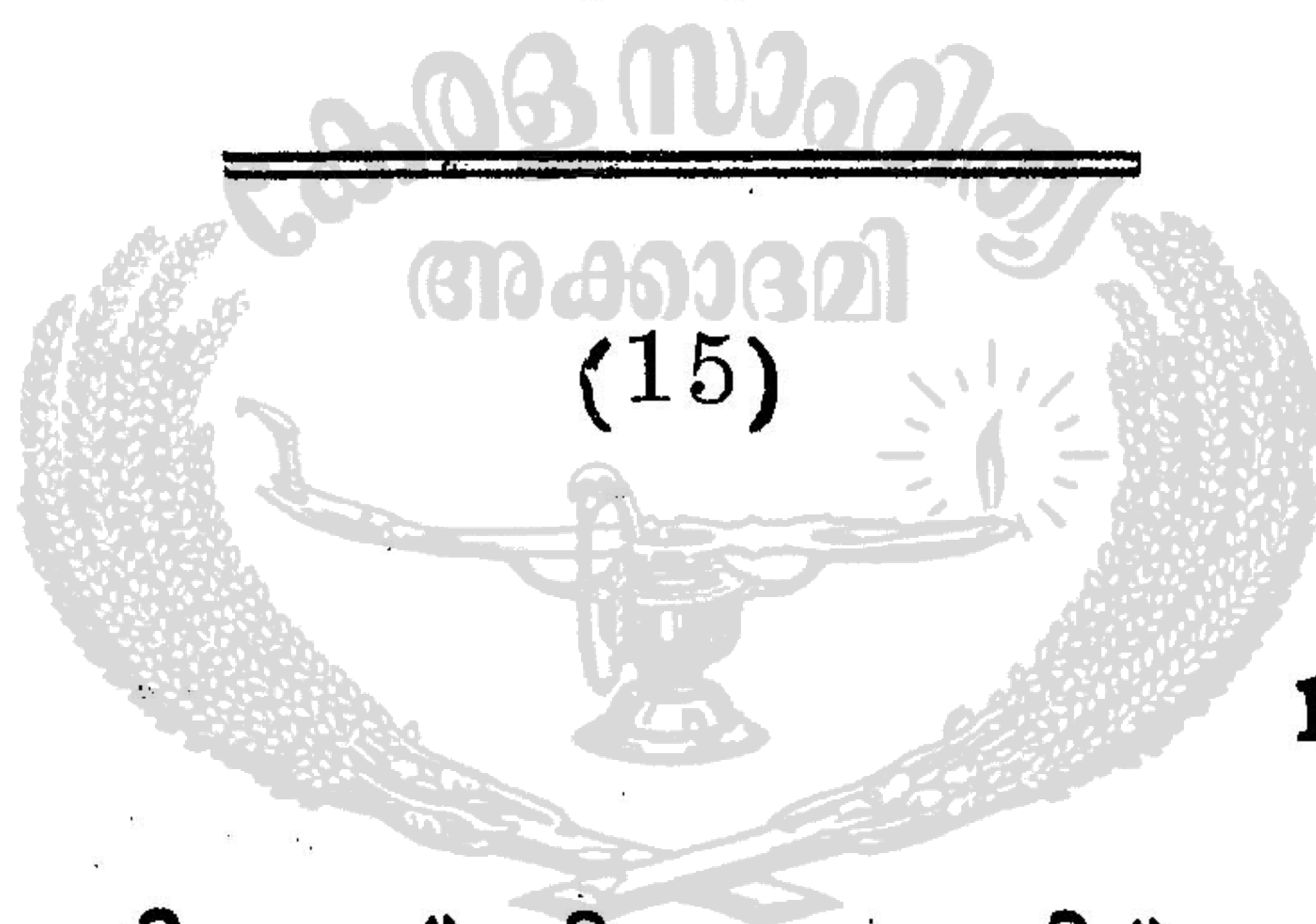
Calicut, 9th April '29

Dear Sir,

I thank you for the kind invitation sent to me for your Shashtipoorthi ceremony. I am sorry I am unable to be present but all the same I send you my hearty congratulations and all good wishes for many more years of happy and useful life. May God be with you With kind regards,

Sincerely yours,

(Sd.) DR. K. NEDUNGADI.

Chunangad,

10th April '29.

ഞാൻ കോഴിക്കോട്ട് നിന്നു പോന്നിട്ട് നാലുദിവസമാകയാൽ എനിക്കു അങ്ങോട്ടു ക്ഷണനക്കാൾ ഇന്നലെ രാത്രിയാണ് കിട്ടുവാനിടയായ്. അതുകൊണ്ടു ഷഷ്ടിപൂർത്തി അടിയന്തരാഘോഷത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ സാധിക്കാതെ വന്നിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും എന്റെ ദേഹം ഇല്ലെങ്കിലും മനസ്സ് അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കും. അടിയന്തരം മംഗളമായി കഴിഞ്ഞുകൂടുവാനും എനിയും അനേകവർഷം പിറന്നാൾദിനം കൊണ്ടാടുവാൻ സംഗതി വരുത്തി തരുവാനും രംഗപരനെ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു.

എന്ന്: മുരിയത്തു രാമവാരിയർ (ഒപ്പ്)

(16)

Egmore,

4—4—29.

ശ്രീ

ഷഷ്ടിപൂർത്തിക്കുറേണം കിട്ടി. * * * *

കോട്ടക്കലേക്കു വരുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തതിൽ വൃസനിക്കുന്നു. ജനോപകാരതല്പരനായ നിങ്ങൾ വളരെ വളരെ കൊല്ലങ്ങൾ ഇനിയും ഇരുന്നു കാണാൻ ജഗദീശ്വരൻ കടാക്ഷിക്കട്ടെ എന്ന്, മ. രാ. രാ. വൈദ്യൻ പി. എസ്. വാരിയരവർ കർക്ക.

(Sd.) K. P. RAMAN MENON.

(17)

തൃപ്പൂണിത്തുറ

1104 മീനം 26-ാംനം

ശ്രീ

അവിടെനിന്നും അയച്ചു ക്ഷണനപത്രം കിട്ടി വളരെ സന്തോഷിക്കുന്നു. എന്നാൽ അപരിഹാസ്യമായ കാര്യാന്തരംകൊണ്ടു ഷഷ്ടിപൂർത്തി ദിവസം അവിടെ സന്നിഹിതനാകുവാൻ സാധിക്കുന്നതല്ലെന്നു വൃസനപൂർണ്ണം അറിയിക്കുകയും രം ഷഷ്ടിപൂർത്തുത്സവം നിർവ്വഹിച്ചായി നല്ലവണ്ണം നടക്കുവാനും വാരിയരവർകൾക്കു ദീർഘായുസ്സും നാനാവിധശ്രേയസ്സുകളും വരുവാനും രംശ്വരനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന്, കെ. രാമപിഷാരോടി (ഒപ്പ്.)

സംസ്കൃതപിണ്ഡതർ

(18)

Calicut,
9th April 1929.

Dear Mr. Varier,

I find I shall not be present at your Shashtipoorthi celebration, the kind invitation for which I have received. It is a very great thing to have completed 60 years of life and I pray that the Almighty God grant you many more years of life, prosperity and happiness.

With best wishes and thanking you for the kind invitation
I am,

Yours sincerely,

(Sd.) U. B. SREENIVASA RAO.

(കത്തുകളുടെ സ്വഭാവം കാണിക്കുവാൻ ഏതാനും കത്തുകൾ മേലെ ചേർത്തുവെച്ചു. ഇതുപോലെ അനേകം കത്തുകളുണ്ട്. ഗ്രന്ഥവിസ്താരഭയത്താൽ അവയെല്ലാം ഇവിടെ ചേർക്കുന്നില്ല.)

മംഗളാശംസകൾ.

(1)

ഹൈരണ്യദ്രവവർഷിണാ നിജകരോ-
 ണാശുഷ്ണീചോന്നതേ-
 നാതകാഖിലിതാനനാസൃപി കരോ-
 ത്വഹ്നായ യൊ ഭാസുരം
 സോഽഭ്യ പ്രാപ ഭവാൻ ചികിത്സകരവേ!
 ജീവാപരാഹ്നം; ഭവ-
 ദ്യാനം നൃണമനൃണമേവ കരുതാ
 മൂകതിഃ പരാ തൽപ്പരാ.

നെയ്യാറ്റിൻകര. } എസ്. ശങ്കരവാരിയർ
 മഹദ് മീനം ൨൦-ാം- } ബി. എ., വെണ്മണി.

(2)

ഇക്കാലത്തായ് വൈദ്യത്തിനു പുതിയ
 പരിഷ്കാരമോരോന്നു കല്പി-
 ച്ചിക്കാണും മട്ടിലാക്കി പ്രചുരധന
 യശോമാന മാർ നേടിവെപ്പു;
 സല്ക്കാരാർഹൻ ഭിഷക്കാർ, സുകൃതി,
 സുമുഖനാസ്സരി പി. എസ്. വായു-
 ക്കൾക്കാരുണ്യത്തോടല്പിക്കുക, പരമ
 സുഖം ദൈവമെ! ഭീർഘകാലം.

തൃശ്ശിവപേരൂർ
 27-8-'01

പി. കെ. നാരായണൻ
 നമ്പീശൻ.

(3)

1. ദേവാനാമപുലഭൈരതിമഹിതതരൈ
രൗഷധൈഃ പ്രാണിജാതം
ഭൂരാസ്തപ്താധിശങ്കം ജഗതി കലയതോ
വൈദ്യപുഡാമണൈ! തൈ
ശ്ലോകൈഃ ശീതാംശുഗൗരവൈഃ ശരഭി ഗുണഗണാ-
ധാരശുക്ലാഭിധാനം
പ്രാപ്തായാം സംഭവന്തി തവ ജയതു തരാം
ഷഷ്ടിപൂർത്തിഃ സുകീർത്തിഃ.

2. വൈദ്യശ്ചോദ്യമസക്തതാഗുരുകൃപാ-
ദ്യസ്തോകനാനാഗുണ-
സ്തോമാരാമ! വിരാമ രോഗപടലി-
നാം വാമദൈവ ജനൈ
ശ്രീമൻ! പാരശ്വവേദ്ര! ശങ്കര! ഭവാ-
നാരോഗ്യദാർശ്വാനപിതൊ
ജീവൈവസഹസ്രകം കരുണയാ
മുശലന്ദപുഡാമണൈഃ

മേലാങ്കോട്,
1929 ഏപ്രിൽ 5-ാംന- } ജോത്സ്യൻ, കുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയർ.

(4)

ഷഷ്ടി പൂർത്തി മംഗളം.

(കേക.)

കേട്ടതില്ലയൊ, നിങ്ങൾ മാനുരേ! മതിമാന്മാർ-
കൂട്ടത്തിലാദ്യനായിപ്പാരിതിൽ പ്രസിദ്ധനായ്
കോട്ടയ്ക്കലമരുന്ന പി. എസ്സ് വായ്പർ പേരു
കേട്ട തൻഷഷ്ടിപൂർത്തിമംഗളം കൊണ്ടാടുന്നു.
മാടഭൂപനും പിന്നെ ശ്രീ "മൂലഭൂപൻ" താനും
വാടവമോട്ടു പണ്ടു പാരിതിൽ പരത്തിയ

കേടററ ഷഷ്ടി പൂർവ്വപുത്രുസ്വസൽക്കീർത്തിക്ക-
 മാടലാം പടി പാരം ഭംഗിയായാഘോഷിപ്പു.
 നിത്യമപ്പുണ്യജനേശ്വരസംപൂജനായ
 നിത്യനാം സദാശിവൻ കോട്ടയ്ക്കൽ മേവും ദേവൻ
 വിത്തേശപ്രഭാവനാം വാർച്ചുർ തത്സാദൃശ്യ-
 വിത്തേന വിപുലമാമാനന്ദം ദാനം ചെയ്തു;
 രാജവംശജന്മാരിലാദ്യനാം മാനവേദ-
 രാജവർത്തനം തദപംശ്യന്മാരുമനുവേലം
 വ്യാജമറഭിനന്ദിച്ചീടുന്ന ഗുണങ്ങളാൽ
 രാജതുല്യനമകളങ്കനമാണു, ചിത്രം !
 മത്തേതു മണയാത്ത മാനുനാസ്ഥിതിക്കെല്ലാ-
 മൊത്തേതു ജനങ്ങൾക്കുമിഷ്ടദാനങ്ങളാലെ
 മുത്തേററുപടി നൂറ്ററിനാലു മീനത്തിലിരു-
 പത്തെട്ടാംദിനം ബുധവാരുമശ്വതിയും
 ഒന്നിച്ചുചേർന്നു ശുഭവാസരെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി-
 യെന്നിതു ദേവദീപ്തിജസൗഹൃദം മേളിക്കുന്നു.
 കന്നിച്ചമോദമതു സർവ്വരുമറിവാനായ്
 നന്ദിയിൽ പത്രാവലി നാടൊങ്ങും പ്രചരിപ്പു.
 തുഷ്ടിയും പഴമയും ഭാഗധേയവും ധന-
 പുഷ്ടിയും തികഞ്ഞുള്ളിമ്മാനുപുരുഷൻതന്റെ
 ഷഷ്ടിപൂർവ്വബ്ദം ഭൗതികാത്മാവിനായെങ്കിലും
 കഷ്ടിച്ചു പതിനാറേ കീർത്തിമുർത്തിക്കായുള്ളൂ.
 ആകയാൽ പൂർണ്ണപുരുഷായസ്സു മനയിൽ വാണു
 നാകത്തിലാനന്ദിച്ചു വസ്തിക്കുംകാലത്തിലും
 യൗവനയുക്തനായിത്തന്നെ വാണീടുമല്ലോ
 ദിവ്യശ്രീയാൻ യശോമൂർത്തിയിപ്പാരിടത്തിൽ.
 ധൈര്യവും ശ്രീതന്മാരിലാണുകൂലവും മന-
 സ്സൈമ്യവുമഭിമതസിദ്ധിയുമെഴും ശ്രീമാൻ
 ആയ്വൈവദൃശാലതൻ മാനേജ രാമസ്ഥൻ

കാത്യാകാത്യജ്ഞന്മാരിലഗ്രഗണ്യനാം പുമാൻ
 അന്യന്മാർക്കൊരുത്തർക്കും സാധിപ്പാനരുതാത്ത
 മാന്യകർമ്മങ്ങളേതെന്നാകിലുമതുകളെ
 അന്യസാഹായ്യമെന്യേ നിശ്ചിതകാലത്തിലി-
 ങ്ഗസ്വനാം യശോധനൻ നിർവ്വ്യാജം സാധിക്കുന്നു.
 വാരിജന്മാരാം താരാവലിയിൽ സുനീതിജൻ,
 നേരിയന്നുള്ളോർകളിലിന്നെഴും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ,
 പാരിതിൽ പുകൾനോരിലദപിതീയനാം സുര-
 നാരികൾ പോലുമേവം കൊണ്ടാടി പ്പാടിടുന്നു.
 ഞരവിധമുള്ള ഗുണസമ്പൂർത്തിക്കൊരിക്കലും
 മാവിലമണയാതീ പി. എസ്സു. വാരിയരെ
 ഭാവിയിലിരിക്കുന്നോരുപതാണ്ടും കൂടി
 ശ്രീവിധേ! വഴിപോലിയുഴിയിൽ വാഴിക്കേണം.
 അത്രയുമല്ല, വയസ്സൊരുനൂറ്റിരുപതു-
 മത്ര കാശ്യാപിതലെ മേളിച്ചു വാണശേഷം
 സത്രഭോജികളുടെ നാട്ടിൽ നിന്നയച്ചോരു
 ചിത്രമാം വിമാനത്തിലെറിപ്പോയ് സ്വർഗ്ഗംപുക്ക.
 കർമ്മങ്ങൾക്കനുരൂപമായ് ചിരം സുരഭോക-
 ശർമ്മങ്ങളുനഭവിച്ചപ്പുറമനശപരം
 നിർമ്മലമായ വൈകുണ്ഠാലയമാൻ നിത്യ-
 നിർമ്മലൻതന്നോടെകൂടും പ്രാപിച്ചു ശോഭിക്കട്ടെ!
 നൊമ്മൾക്കുമതിശയമായൊരാക്കാഴ്ച കാണാൻ
 നിർമ്മലന്മാരെ! പോക, കാൺങ്കിലും ഗതിയുണ്ടാം.
 തന്മഹിമാവീവണ്ണം വണ്ണിച്ചു കിളിപ്പെരുതൽ
 നന്മയിൽ പറന്നുപോയ് കോട്ടയ്ക്കൽ ചെന്നാൾ ശുഭം.

വെള്ളിനേഴി
 1104 മീനം 26-ാംനു- } എസ്സ്. വി. രാമവാര്യർ.

(5)

ചപ്പിപ്പുത്തി മംഗളാശംസ.

പെരസ്തദിഗ്ഭാഗത്തിലാദ്യമായുദിച്ചതാം
 പെരസ്തദിഗ്ഭാഗത്തിലാദ്യമായുദിച്ചതാം
 മാല്യാഹ്നികാനക്ഷണഭീഷ്മിയിൽ വിദ്യോതിക്കെ,
 അദ്യ നോ, ക്കതു പുനരുദയശ്രീ തേടിടുന്നു.
 അതിന്നു 'സുപ്രഭാത'മോതീടുവെന്നോ നമു-
 ക്കതിമാനന്ദർ ചിലർ കാലത്തിലുളവായി?

* * * *

ഏവം താൻ പത്യാഗതമാർച്ചവൈദ്യോദയത്തെ
 താവിന സന്നാഹത്തിലെയുചി തൃബോധത്തോടും,
 സ്വാഗതമരുളുവാൻ ശപരേ ധ്വയാലാവി-
 രാഗതമായി ചിലരാർച്ചകേരളത്തിച്ചും.

* * * *

“കുന്നലക്കോനാതിരി” മഹിതസാമ്രാജ്യത്തി-
 നന്നതപതാകതൻനിഴലിൽ മൗനമോടും,
 നന്ദിയിൽ വിശ്രമിച്ചു മേവിന ഗൃഹമേ! നീ
 പുന്നിയമ്പള്ളിവാർച്ചഗൃഹമേ! ജയിച്ചാലും!!
 നിന്നുടെ സുശിക്ഷിതമായോരു 'തൊട്ടിലാട്ടം'
 തന്നിലേ വളന്നോരു 'ശിശുവിൻ' പുകഴല്ലോ
 ആർച്ചശ്രീവൈദ്യശാലാകലിത, 'യോഗ'ഗുണ-
 പ്രേർച്ചമാണങ്ങൾ 'തന്ത്രിസപരങ്ങൾ'ളായിടുന്നു.
 ചൊല്ലാർന്ന 'ശാരീരത്തിൻ' സംസ്കാരംകൊണ്ടു 'രാഗം'
 സോല്ലാസമന്തേവാസികൾക്കെല്ലാമിണക്കുന്നു
 ഇന്നു 'പി. എസ്. വാർച്ച'രെന്ന, വർണ്ണങ്ങളായി-
 സ്സന്നദ്ധ 'ശ്രുതി'കൊണ്ടു 'നാടകം' മുഴക്കുന്നു.

* * * *

ആർച്ചവൈദ്യത്തെ കാലോചിതമാധ്യംബരത്തി-

ലാൽമാംവണ്ണം സമാഭരിച്ചു പോഷിപ്പതാം
 ആയുവൈദ്യശാലതൻസ്ഥാപക! ഭവദീയ-
 സ്വൈര്യഗാംഭീര്യപ്രതിഷ്ഠാപനങ്ങളങ്ങമോ!
 ആദർശമഹത്വപോലായൻ 'സൗധ'ങ്ങളാ-
 യെഴുത്തുപൂർച്ചമോരോനിലയായ് പുകഴോപ്പം
 സൗധാംശുമാഗ്നത്തോളമയൻ 'വിദ്യഭ്യാത'-
 വൈഭവത്തോടും പ്രകാശിപ്പിതിന്നതിവിരും!
 അവിടെ 'ഘനാത്യയ' സമേത 'സ'ത്തികൾത-
 നവസ്ഥാവിശേഷം പൂണ്ടിന്നമോ 'ഹര'പ്രീത്യാ
 സാനന്ദം ബുധവാദവദിതനായി സ്വയ-
 മനമെന്നിയേ ശുക്ലപ്രഥമാനകീർത്തിയായ്
അശപിർക്ഷ്യാധിദൈവതപ്രാപ്തിപൂണ്ടങ്ങനടൻ
 'ഛഷ്ടിപൂർത്തിയെ' പൂർണ്ണതേജസ്സായ് നിറവേററി.
 നാട്ടാരിൽ ബഹുമാനമംഗളാശിസ്സിൽ സ്വയം
 നാട്ടി താവകയശസ്സുഭിമാനനന്ദബേയം
 ഇന്നിതു നിജജനതൃപ്തിപോൽ സുസ്ഥാപിതം
 തന്നുടെ മനോഭാവംപോലവേ മഹോന്നതം
 സ്വാജ്ജിതസമ്പത്തുപോലെത്രയും സുവിപുല-
 മുജ്ജസ്വിനായി 'സ്വർണ്ണസാര'മാണ്ണിജയിപ്പൂ.

* * * * *

ആയുവൈദ്യശാലയ്ക്കിന്നേകനാമധിപതി,
 ആയുവൈദ്യസമാജത്തിന്നടനധിമന്ത്രി,
 ആയുവൈദ്യകപാഠാലയത്തിന്നധിഗുരു,
 ആയുവൈദ്യകവർഗ്ഗത്തിന്നങ്ങവൈദ്യരാജൻ,
 രാജാക്കന്മാർക്കു വൈദ്യനാകിയ സൽപൂരുഷൻ,
 രാജവൈദ്യനാം പ്രാണാചാര്യനെന്നതുസിദ്ധം.
 വൈദ്യന്മാർക്കുപജീവ്യനായ്തീൻ ധന്യൻ ഭവാൻ
 വൈദ്യരാജനായ്തന്നെ സർവ്വമാ ജയിക്കുന്നു.

ആയുരാരോഗ്യസൗഖ്യം ജനതയ്ക്കു നഷ്ടം
 ആയുരുകൊടുക്കുന്ന 'സുകൃതയോഗശക്തി'.
 നന്നമിന്നവിടേയ്ക്കു നൽകിടുമമേയമാ-
 മായുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിയെന്നാകിലും
 ആയുവൈദ്യത്തിന്നധിദൈവതമായിരിപ്പോ-
 രാൽപ്പം ധനപന്തരീയം തേജസ്സാദിമം സദാ
 ഭാവൽക്കനക്ഷത്രത്തിന്നധിദൈവതങ്ങളും
 ഭാവനമൂലം പ്രസാദിച്ചുടൻ യഥാകാമം,
 ആചന്ദ്രതാരമേവമനേകം ഷഷ്ടിപൂർത്തി-
 യാചരിച്ചീടാൻ തുണച്ചീട്ടെ മേലു മേലെ!!

(6)

ഷ ഷ്ടി പൂർത്തി മംഗളാശംസ .

ഹേ! 'വാരിജോ'ത്തമ! ഭവൽക്കരുണാനുബദ്ധോ
 ഭാരിദ്രവ്വന്ധനവിമോക്ഷമവാപ്യ നന്നം
 സർവ്വത്ര സഞ്ചരതി ലബ്ധസമസ്തകാമഃ
 ഷഷ്ടപൂർത്തിസുമഹേ സുഭിന്നേട്ടു ലോകഃ

വാരിയന്മാർ മുടി മൂടും

വാരിജാതമാല്യം —

വാരിലെങ്ങും പരത്തുന്നു

ഭൂരിസൗരഭ്യത്തെ.

തന്മധുവൂർന്നുഴിയെങ്ങും

നന്മവിളയുന്നു

പൂമ്പൊടിതൻ സമ്പത്തെയും

സംഭരിച്ചീടുന്നു

വാരിയന്മാർക്കെന്നുവേണ്ട,

പാരിലുള്ളോർക്കെല്ലാം

നേരിലുള്ള ദൈവം പി. എസ്സ്.

വാരിയർ ജയിക്ക.

ആയുരാരോഗ്യാദിയൊത്ത

ശ്രീയുതൻ ജയിക്ക.

പണ്ഡിതർ ദേശമംഗലത്തു ഉക്കണ്ടവാരിയർ

(7)

ഷ ഷ്ട്വ ബു പൂ ത്തി മ ം ഗ ഉ റ ശ ം സ .

വെൽവുക! വെൽവുക! വൈദ്യവിശാരദ!

വെൽവുക! വെൽവുക! വിദഗ്ദ്ധനെ!

വെൽവുക! മാനുഷർക്കൊരാൾ മാതൃക!

വെൽവുക! വാരിയർവംശവീര!

പാവനമായൊരു ജീവചരിത്രം താൻ

താവകം; ആർക്കുമസൂയാവഹം

പുസ്തകരൂപത്തിലാക്കാതെത്തന്നെ ഹൃ-

ദിസ്ഥമാണേവർക്കും തപൽചരിതം.

കേരളമല്ലല്ലിബാരതം തന്നിലെ-

സ്സാരമാം വൈദ്യചരിത്രം തന്നിൽ

താവകനാമത്തെത്തങ്കലിപികളിൽ

തന്നെ കുറിക്കും കൃതജ്ഞലോകം.

കത്തിയും കുപ്പിയും സൂത്രക്കഴൽകളും

ഒത്ത ഭൂപാലാനുകൂല്യത്തോടെ

വന്നുള്ള പാശ്ചാത്യവൈദ്യചുടങ്ങോടു

നിന്നെതിർത്തിടാനുറപ്പുമുക്കും

കാലത്തിനൊത്ത പയറും പരിഷ്കൃത-

കോലവുമായുവൈദ്യത്തിന്നേററം

ഏകീയ മാനുഷമാശയന്മാരില-
ങ്ങേകുന്നെനുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധം!

ധ്യാനനിരതന്മാർ, ആനന്ദഭ്രാന്തന്മാർ,
ജ്ഞാനപ്രവൃദ്ധന്മാർ, മാമുനീന്ദ്രർ,
വിസ്തൃത, ഗംഭീര, നിമ്നലചിത്തമാം
അബ്ബിയിൽനിന്നു സമുദ്ധരിച്ച
ആരോഗ്യകല്പദ്രുബീജങ്ങൾ മുത്തുകൾ
പാരിടമാകെപ്പരത്തിടുവാൻ
അശ്രാന്തമങ്ങുന്നചെയ്യും പരിശ്രമം
ഈശ്വര! ഞാനെന്തു ചൊല്ലിപ്പോയി!!
ആയുധ്യൈകൈക്കൊള്ളു മാ വൈദ്യശാലതാ-
നാദ്യത്തെത്താവുകകീർത്തിസ്തംഭം.
വൈദ്യവിദഗ്ദ്ധരെത്തിർത്തിടും കോളേജും
ഏല്പുമായിടുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളും
എന്നേക്കും ലോകത്തെയങ്ങുകടപ്പെടു-
ത്തുന്നതിന്നായുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങളാം.

നാടക രംഗത്തിൽ, സാഹിത്യലോകത്തിൽ
നാട്ടിയോരജ്ജയവൈജയന്തി
ആകാശപത്രത്തിൽത്താവൽക്കസദൃശ-
സ്താകാം കുറിപ്പതിഭുക്കം കയ്യാൽ!

ലോകോപകാരാത്ഥമായി സ്വജീവിത-
മാകവെ നീക്കിവെച്ചുള്ള ധീമൻ!
ഇന്നു ഭവാനുടെ ഷഷ്ഠ പ്രബുദ്ധപൂർത്തിയാ-
ണിന്നു ജനങ്ങൾക്കൊരുത്സവം താൻ!
ഇന്നിതിൽ പങ്കുകൊണ്ടിടുവാൻ നംഗതി
വന്നതുകൊണ്ടു കൃതാത്ഥനായ് ഞാൻ!

കൈരളി, ഗീർവാണി, ഹൈന്ദവിയെന്നിങ്ങിനെ
നാരിമാർ മൂന്നുപേർ ഭാര്യമാരായ്

ഇഷ്ടാനുവർത്തിനിമാരായിട്ടെപ്പൊഴും
 പുഷ്ടാനുമോദമടുത്തിരുന്നു
 നാടകം, കാവ്യാലങ്കാരവും, ശാസ്ത്രവും
 ആടിയും പാടിയും വിസ്തരിച്ചും
 എല്ലാ രസങ്ങളുമേറും കൊഴുപ്പോടും
 ഞങ്ങളോ തരുന്നുതേ; ധന്യൻ ഭവാന!

‘നന്മരുദാലയ’ ദേവകാരുണ്യത്താൽ
 നന്മകൾക്കെല്ലാം നിദാനമായി
 ആയുരാരോഗ്യവും സമ്പൽസമൃദ്ധിയും
 ശ്രേയസ്സും ചേർന്നു ജയിക്കുമെന്നേൽ!

വെൽവുക! വെൽവുക! വൈദ്യവിശാരദ!
 വെൽവുക! വെൽവുക! വിദ്വാനേ!
 വെൽവുക! മാനുഷർക്കുറൊരു മാതൃകേ!
 വെൽവുക! വാരിയർവംശവീര!

നെല്ലുവായ് ഉഴുതുവാരിയർ, ബി. ഐ, എൽ. ടി.

ശ്രീരസ്ത.

ആയുർവൈദ്യശാലാസ്ഥാപകനും, ആയുർവൈദ്യസമാജത്തിന്റെ

പ്രഥമ പ്രവർത്തകനും, വിശേഷിച്ചു വാരിയർ

സമുദായാഭ്യുദയകാക്ഷിയും ആയ

ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾക്ക്

വാരിയർ സമുദായം വകയായി

സന്തോഷബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം .

ശ്രീമൻ,

വാരിയന്മാരുടെ പഴയ കുലവിദ്യകളിലൊന്നായ വൈദ്യ വിദ്യയിൽ അഭിപ്രീതിയും, സമുദായാഭ്യുദയത്തിന്നു വേണ്ടുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങളാലോചിച്ചു തന്നാൽ കഴിയുന്നതൊക്കെ നിരന്തരം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരു ഉത്തമ സമുദായസ്നേഹിയും, ആയുർവൈദ്യപ്രചാരത്തിനായി പല വിധത്തിലും ചെയ്തുവരുന്ന പ്രശംസാർഹമായ പരിശ്രമങ്ങളെക്കൊണ്ടു കേരളീയർക്ക് എന്നല്ല ഭാരതീയർക്ക് ആകെത്തന്നെ അഭിമാനിക്കത്തക്ക ഒരു പ്രസിദ്ധ പാരമ്പര്യവൈദ്യവാരിയർകുടുംബത്തിലെ അംഗവും ആയ അങ്ങു ജനിച്ചിട്ട് അറുപതു സംവത്സരം തികയുന്ന ഈ ശുഭസന്ദർഭത്തിൽ, കന്യാകുമാരി മുതൽ കാഞ്ഞിരോട്ടവരെ നീണ്ടു കിടക്കുന്ന കേരളത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലുമായി ചിന്നിച്ചിതറിയിരിക്കുന്ന വാരിയർസമുദായം ഒത്തൊരുമിച്ചു സന്തോഷബഹുമാനപുരസ്സരം സമർപ്പിക്കുന്ന ഈ മംഗളപത്രം സഭയം സ്വീകരിക്കണമെന്നു ഒന്നാമതായി അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

ഒരുകാലത്തു കേരളത്തിൽ പ്രബലവും പ്രശസ്തവുമായിരുന്ന നമ്മുടെ സമുദായം കാലാന്തരത്തിൽ പല കാരണങ്ങളാ

ലും ക്ഷീണിക്കുകയും, ബലമേറിയ ഇതരസമുദായങ്ങളുടെ ഇടയിൽപ്പെട്ട ഞെങ്ങിത്തൈരുങ്ങുകയും ചെയ്തതിനാൽ കുറെക്കാലമായിട്ട് അതിന്റെ ആത്മീയശക്തി, ഭസ്മപ്ലൂനാഗ്നിപൊലെ, ലേശവും പുറത്തു പ്രകാശിക്കാതെയാണ് കിടന്നിരുന്നത്. തെക്കൻദിക്കിൽ രണശ്ശരണം ഭരണനിപുണനുമായിരുന്ന എരുവയിൽ അച്യുതവാരിയർ, മദ്ധ്യകേരളത്തിൽ മഹാവിരന്മാരായിരുന്ന തറയ്ക്കൽ ഉണിക്കണ്ടമേനോൻ, ശങ്കരമേനോൻ എന്നിവർ, ഉത്തരകേരളത്തിൽ കോട്ടയത്തു രാജാവിന്റെ പടത്തലവനായിരുന്ന പന്നിയമ്പള്ളി രാഘവവാരിയർ ഇങ്ങിനെ നമ്മുടെ കൂട്ടത്തിൽ ശത്രുധാരണത്തിൽ സുപ്രസിദ്ധന്മാരായിരുന്നവരുടെ എല്ലാം കാലം കൊല്ലവർഷം പത്താം നൂറ്റാണ്ടോടുകൂടി അവസാനിച്ചു. ശാസ്ത്രവിഷയത്തിലാകട്ടെ, മഹാവിദ്വാനായിരുന്ന ദേശമംഗലത്തു കൃഷ്ണവാരിയർ, സർവ്വതന്ത്രസ്വതന്ത്രനായ കൈങ്കളങ്ങരെ രാമവാരിയർ ഇവരുടെ കാലം പതിനൊന്നാം നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പകുതിയായപ്പോഴേക്കും കഴിഞ്ഞുപോയതിനാൽ നമുക്കുണ്ടായിരുന്ന മെച്ചമെല്ലാം നാമാവശേഷമായി. ഈ കൂട്ടത്തിൽതന്നെ, ഭരണനൈപുണ്യത്തിന്ന് ഉത്തമ മാതൃകാപുരുഷന്മാരായിരുന്ന ഇടക്കുന്നി ശങ്കരവാരിയർ ദിൻവാജി, കുളത്തൂർ ഉക്കണ്ടനണ്ണിമുപ്പിൽവാരിയർ, തറയ്ക്കൽ എരോമമേനോൻ എന്നീ മഹാന്മാരുടെ ദേഹവിയോഗത്തോടുകൂടി ആ വിഷയത്തിലും നമുക്കുണ്ടായിരുന്ന പ്രാശസ്തംഭം അസ്തമിച്ചു. വിദ്വാന്മാരും, വൈദ്യരും, ജ്യോതിഷമുതലായ വിദ്യകളിൽ വിദഗ്ദ്ധന്മാരായി പലരും ഇതിനിടയ്ക്കും നമ്മുടെകൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നും, ഇപ്പോഴും അപൂർവ്വമായിട്ടില്ലെന്നും പറയുന്നില്ല. പക്ഷെ, മേൽപറഞ്ഞവരെപ്പോലെ ഇതരസമുദായങ്ങളിലുള്ള മഹാന്മാരേക്കാൾ പ്രത്യേകം ഒരു മഹത്വമുള്ളവരായി അടുത്തകാലത്തു നമ്മുടെ ഇടയിൽ എണ്ണിപ്പറയത്തക്ക ഒരാളുമില്ലാതായി. ആഘട്ടത്തിലാണ്, അങ്ങ് ആയുർവൈദ്യശാല സ്ഥാപിച്ച്, ആയുർ

വൈദ്യാഭിരുദ്ധിക്കുള്ള ശ്രമം തുടങ്ങി, സമുദായത്തിന്റെ മാനം രക്ഷിക്കുവാൻ സർവ്വമാ ശക്തനാണെന്നു ലോകസമക്ഷം വെളിവാക്കിയത്. 1078-ൽ, അതായതു കാൽ നൂറ്റാണ്ടിനും മുമ്പു, ആരംഭിച്ചതായ പ്രസ്തുത വൈദ്യശാലയെ ഇപ്പോൾ ഏതു കവരാജന്മാക്കും അസൂയപ്പെടുത്തക്കുണിപയിലുള്ള പ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചു ഭാരതഖണ്ഡത്തിലെ പ്രാചീനവൈദ്യസമ്പ്രദായത്തിന്റെ വിജയസ്തംഭമായി പ്രകാശിപ്പിച്ചതിൽപരം അഭിമാനകരമായി മററൊന്നൊരു കൃത്യമാണു ചെയ്യാനുള്ളത്.

ചികിത്സാവൃത്തി നമ്മുടെ കലവിദ്യകളിലൊന്നാണെന്നു മാത്രമല്ല, അത് അങ്ങയുടെ കുടുംബത്തിൽ പാരമ്പര്യം കൂടി ആകയാൽ അതിന്റെ അഭിരുദ്ധിക്ക് അങ്ങ് ആയുർവൈദ്യശാലയ്ക്കു പുറമെ പ്രശംസാർഹമായ മറ്റു പല പരിശ്രമങ്ങളും ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നുകൂടി പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ വൈദ്യന്മാരെയെല്ലാം വിളിച്ചുകൂട്ടി നമ്മുടെ വൈദ്യശാസ്ത്രത്തിന്റെ പുനരുദ്ധാരണത്തിനുള്ള വഴികളാലോചിക്കുവാനും, ആ വക ആലോചനകളുടെ ഫലങ്ങൾ പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ വരുത്തുവാനുമായി 'ആയുർവൈദ്യസമാജം' ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രധാനമായി ശ്രമിച്ചതും മറ്റൊരുമല്ലല്ലോ. അതിന്റേയും, ആയുർവൈദ്യശാലയുടേയും പ്രവൃത്തികൾ പൊതുജനങ്ങളെ ധരിപ്പിക്കുവാനും, പൗരസ്ത്യ വൈദ്യതത്വങ്ങളെ പാശ്ചാത്യവൈദ്യസിദ്ധാന്തങ്ങളുമായി താരതമ്യപ്പെടുത്തി ഗുണഭോഷവിവേചനം ചെയ്യുന്നതിനും മറ്റുമായി 'ധനപന്തരി' എന്നൊരു വൈദ്യമാസികയും 1079 മുതൽക്ക് അങ്ങയുടെ ആധിപത്യത്തിൽ നടത്തിത്തുടങ്ങി. ഈ മൂന്നു പദ്ധതികളിൽകൂടി പ്രചരിച്ചു, കഴിഞ്ഞ ഇരുപത്തഞ്ചു സംവത്സരത്തിനകം ആയുർവൈദ്യം എത്രയധികം പ്രശസ്തവും ലോകോപകാരപ്രദവുമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതിന്, ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ വലിച്ചുവരുന്ന ആയുർവൈദ്യത്തിലുള്ള വിശ്വാസവും, ആയുർവ്വേദവൈദ്യശാലകളുടെ എണ്ണവും മതിയായ തെളിവുവുമാണല്ലോ.

എങ്കിലും ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ അഭ്യുദയത്തിൽ അങ്ങു ചെയ്തവരുടെ അശ്രാന്തപരിശ്രമത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെ രണ്ടു വാക്കുകൂടി പറയാതിരിപ്പാൻ ഞങ്ങളുടെ മനസ്സനുവദിക്കുന്നില്ല. ആയുർവൈദ്യസമാജംവകയായി ഒരു പാഠശാല സ്ഥാപിക്കുവാൻ അങ്ങു പൊതുജനസഹായംവഴിക്കു കരെ ശ്രമിച്ചുനോക്കി എങ്കിലും അതു വിചാരിച്ചപ്പോലെ ഫലപ്രദമാകുന്നില്ലെന്നു കണ്ടപ്പോൾ സ്വന്തം കയ്യിൽനിന്നുതന്നെ പണം ചിലവിട്ടു സമാജത്തിന്റെ ചേരിൽ ഒരു പാഠശാല കോഴിക്കോട്ടു സ്ഥാപിച്ചു നടത്തിത്തുടങ്ങി. സാധുക്കളെ സൗജന്യമായി ചികിത്സിക്കാൻ അനവധി ദ്രവ്യം ചിലവാക്കി കോട്ടയ്ക്കൽ ഒരു ധർമ്മാസ്സത്രികൂടി ഏർപ്പെടുത്തിയശേഷം വിദ്യാർത്ഥികളെ തന്റെ സ്വന്തം മേൽനോട്ടത്തിൽ പഠിപ്പിക്കുവാനും കർമ്മങ്ങളിൽ പരിചയിപ്പിക്കുവാനും വേണ്ടി പാഠശാലതന്നെ കോട്ടയ്ക്കലേക്കു മാറ്റി. ആയുർവൈദ്യത്തിൽ ശാരീരഭാഗം ഇപ്പോൾ അശേഷം തൃപ്തികരമല്ലെന്നുള്ള അപാധ്യാതി തീർക്കുവാനായി പ്രാചീനങ്ങളും നവീനങ്ങളുമായ ശാരീരതത്വങ്ങളെ കൂട്ടിയിണക്കി 'അഷ്ടാംഗശാരീരം' എന്നൊരു വിശിഷ്ടഗ്രന്ഥം നിർമ്മിച്ചു. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ യഥാർത്ഥമഹത്വം മനസ്സിലാക്കുമ്പോൾ അങ്ങയുടെ അഗാധബുദ്ധിയും ആചോചനാശക്തിയും ആരേയും അതൃപ്തപ്പെടുത്താതിരിക്കയില്ല.

ഇങ്ങിനെ പല പ്രകാരത്തിൽ ആയുർവൈദ്യാഭിവൃദ്ധി എന്ന ഒരൊറ്റക്കാര്യത്തിൽ മാത്രമാണ് അങ്ങയുടെ ഇതേവരെയുള്ള പരിശ്രമങ്ങളെല്ലാമെങ്കിലും അവസ്ഥാനുസരണം മറ്റു വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം അങ്ങയുടെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു കാണാവുന്നതാണ്. 'പരമശിവവിലാസനാടകകവനനി'യുടെ ഏർപ്പാടുകൊണ്ട് അങ്ങയ്ക്കു സംഗീതത്തിലും സാഹിത്യത്തിലുമുള്ള വൈദഗ്ദ്ധ്യം വ്യക്തമായിട്ടുണ്ടല്ലോ. കല്പിതങ്ങളായും തജ്ജമകളായും അങ്ങ് എഴുതിയ കഥകൾതന്നെയാണല്ലോ പ്രസ്തുത

നാടകക്കമ്പനിക്കാർ അഭിനയിച്ചുവരുന്നത്. കഥകളി, കൃഷ്ണനാട്ടം മുതലായ പഴയ നാട്യകലകളിൽ അങ്ങ് ആദ്യംതന്നെ അപാരമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഈ നാടകം ഇത്രമേൽ ആകർഷകമായിത്തീർന്നത് അധികമാരും അറിഞ്ഞിരിക്കാനിടയില്ല. എന്നാൽ അങ്ങയുടെ ബഹുവിധങ്ങളായ ഈ വക എല്ലാ പരിശമങ്ങളുടേയും ഫലങ്ങൾ പൊതുവിലെല്ലാവർക്കും ഗുണപ്രദമായിത്തീരുന്നുണ്ട്. ആ കൂട്ടത്തിൽ അധികം ഗുണം സിദ്ധിക്കുന്നത് വാരിയർ സമുദായത്തിന്നുതന്നെയാണെന്നു കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ഇവിടെ സ്മരിക്കാതിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ആയുർവൈദ്യശാലയിലെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന പ്രവൃത്തികളിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം ഭാരവാഹികളായി നിയമിച്ചിട്ടുള്ളതു വാരിയന്മാരെയാണല്ലോ. ആയുർവൈദ്യപാരശാലയിൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു ചെയ്തുകൊടുക്കുന്ന ധനസഹായത്തിൽ അധികഭാഗം അനുഭവിക്കുന്നതും ഈ സമുദായാംഗങ്ങൾ തന്നെയാണ്.

അനവധി ജോലികൾക്കിടയിൽ വാരിയർ സമുദായത്തിന്റെ പൂർവ്വചരിത്രം അന്വേഷിച്ചറിഞ്ഞ് ഒരു പുസ്തകമാക്കി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതും, സ്വജനങ്ങളുടെ അഭ്യുദയത്തിനു വേണ്ടതു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ ഒരു 'സമസ്തകേരളവാരിയർ സമാജം' വിളിച്ചുകൂട്ടി ഭംഗിയായി നടത്തിയതും അങ്ങയുടെ സമുദായ സേവനവിഷയത്തിലുള്ള പ്രശസ്തകൃത്യങ്ങളാണെന്നും കൂടി ഈ ഘട്ടത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഇങ്ങിനെ അങ്ങുനിമിത്തം നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്നുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഏറെക്കുറെ വലുതായ അനേകം സഹായങ്ങളെപ്പറ്റി ഇവിടെ പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം എടുത്തുപറവാൻ സാദ്ധ്യമല്ല. എങ്കിലും "സ ജാതോ യേന ജാതേന യാതി വംശസ്സമുന്നതിം" എന്നുപറഞ്ഞുകൂട്ടത്തിൽതന്നെ നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്നുണ്ടായിരുന്ന ആ പൂർവ്വമഹിമ അങ്ങ് ഒരാൾ നിമിത്തം

വിണ്ടും പൂർത്തിയായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടു എന്നുള്ള അഭിമാനകരമായ സംഗതികളെ ഇവിടെ എടുത്തുപറയാതെ കഴികയില്ല. എന്നാൽ മേലിലും അങ്ങയുടെ സഹായം വളരെ വലിച്ചുവരുമെന്നു പൂർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുന്നതോടുകൂടി അങ്ങയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി മഹോത്സവത്തിൽ ഭാഗഭാക്കുകളാവാൻ ഭാഗ്യം സിദ്ധിച്ചു ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്ക് പരമായുസ്സും അനുശ്ചരങ്ങളായ ആ രോഗ്യസമ്പത്സമൃദ്ധികളും ഉണ്ടാവാൻ സാക്ഷാൽ ജഗദീശ്വരനായ പരമശിവനെ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ഞങ്ങൾക്കുള്ള സന്തോഷാധികൃത്തിന്റേയും സമുദായാഭിമാനത്തിന്റേയും ഒരു ലഘുസൂചകം മാത്രമായി ഈ മംഗളപത്രത്തെ ബഹുമാനഭക്തിപരസ്സരം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മംഗളം ഭവതു.

കോട്ടയ്ക്കൽ, } എന്നു, വിനീതവിധേയരായ
 ഫഹർ മീനം രവു. } വാരിയർസമുദായാംഗങ്ങൾ.

ആ യു വൈ വ്യ സ മാ ജ ത്തി ന്നു

പ്രഥമപ്രവർത്തനം, സ്നേഹം, കാരുണ്യമായ

ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾക്ക്

മേപ്പടി സമാജം വകയായി സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

ശ്രീമന്മാഹാശയ!

കേരളത്തിലെ ആദ്യവൈദ്യകസംഘമായ ഈ സമാജം സ്ഥാപിച്ചത്, ഈ വക വലിയകാര്യങ്ങളിൽ പൂർണ്ണമായ വിജയം സിദ്ധിക്കണമെങ്കിൽ ഒരു സംഘം മുഖേന തന്നെ പരിശ്രമിക്കണമെന്നും എന്നാൽ മാത്രമേ വേണ്ടുന്നിടത്തോളം ശക്തിയും നിലയും വിലയുമുണ്ടാകയുള്ളൂ എന്നും കരുതിട്ടാണല്ലോ. മ

ലയാളത്തിൽ പ്രമാണപ്പെട്ട വൈദ്യനാരായണന്റെ കൂട്ടിച്ചേർത്ത് നിയമപ്രകാരം 1078-ൽ സ്ഥാപിച്ച് 1082-ൽ രജിസ്ട്രാക്കിയ ഈ സമാജം ഭവാന്റെ ഷഷ്ഠി പൂർവ്വത്തിൽ കൊണ്ടാടുന്ന ഈ ശുഭാവസരത്തിൽ അനുഭവമനുഭവത്തെ രേഖപ്പെടുത്തി കൃതജ്ഞതയെ പ്രകടിപ്പിക്കുന്നത് സമുചിതവും എല്ലാവർക്കും സന്തോഷപ്രദവുമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല.

ഈ സമാജത്തെ സ്ഥാപിച്ച് രജിസ്ട്രാക്കി എല്ലാ കാര്യങ്ങളും നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതിന്നു അത്യാവശ്യമായ മൂലധനം സമ്പാദിപ്പാൻ ഒരു പന്തിരാണ്ടിനു മുമ്പ് കുറെ പരിശ്രമം ചെയ്തു വെങ്കിലും അതുകൊണ്ടു വിചാരിച്ചതുപോലെയുള്ള ഫലം സിദ്ധിക്കാതിരുന്നിട്ടും നിരാശപ്പെടാതെ സ്ഥിരോത്സാഹത്തോടു കൂടി പ്രവർത്തിച്ച് സ്വന്തം പണം ധാരാളമായി ചിലവിട്ട്, ഉദ്യോഗാർത്ഥികളെ നടത്തിക്കൊണ്ടു പോരികയും, എല്ലാ വിധത്തിലും ആവശ്യമായ വൈദ്യപാഠശാലകൂടി സമാജം വകയായി സ്ഥാപിച്ചു സ്വന്തം പണം കൊണ്ടു ക്രമമായി നടത്തിവരികയും, ആ പാഠശാല തക്ക അദ്ധ്യാപകന്മാരെക്കൊണ്ടും ഉത്സാഹികളായ വിദ്യാർത്ഥികളെക്കൊണ്ടും ആശാസ്യമായ വിധത്തിൽ നടത്തേണ്ടതിന്നു എല്ലാ വിധത്തിലും ഉത്സാഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതു ഈ അവസരത്തിൽ പ്രത്യേകം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയുണ്ടാകുന്നു.

അത്രയുമല്ല, ഈ സമാജത്തിന്റെ - വാർഷികോത്സവം ആദ്യകാലത്തിൽ തലശ്ശേരി, വടകര, പട്ടാമ്പി, തൃശ്ശിവപേരൂർ, പാലക്കാട് മുതലായ പല പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിലും വളരെ ആഘോഷത്തോടുകൂടി നടത്തിയതും വൈദ്യസംബന്ധമായ പ്രശ്നം ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ യോഗ്യതക്കനുസരിച്ചവിധം ഭംഗിയായി നടത്തിയതും, ഇപ്പോൾ വേറെ അനേകകാര്യങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിലും നിയമപ്രകാരം സമാജത്തിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്ക് വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തുകൊ

ണ്ടിരിക്കുന്നതും ഈ അവസരത്തിൽ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം ഈ സമാജം സ്മരിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല.

ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ പ്രചാരത്തിന്ന് ആദ്യകാലമുതൽക്ക് ഇന്നെവരേയും ഈ സമാജം വഴിക്കല്ലാതെ സ്വന്തമായും ഉത്സാഹിച്ചുവരുന്നതും, അതിൽ ആദ്യമെ സ്ഥാപിച്ച ആയുർവൈദ്യശാല ഭാരതവർഷത്തിൽ മാത്രമല്ല പുറംരാജ്യങ്ങളിൽ കൂടിയുള്ള രോഗികൾക്കും വൈദ്യന്മാർക്കും ഉപകാരപ്രദമായവിധം നടത്തിവരുന്നതും, ആയുർവൈദ്യപ്രകാരം രോഗികളെ കിടത്തി ചികിത്സിക്കേണ്ടതിന്നു വിധിക്കനുസരിച്ച് ആരോഗ്യശാല (ഡിമാസ്പത്രി) സ്ഥാപിച്ച് സർവ്വസമ്മതമാകത്തക്ക നിലയിൽ നടത്തിവരുന്നതും, ആയുർവൈദ്യശാസ്ത്രത്തിലെ ശാരീരഭാഗം ഇപ്പോഴത്തെ നിലക്കു പരിപൂർണ്ണമല്ലെന്നുള്ള അപവാദത്തെ അനേക വൈദ്യന്മാരാൽ അഭിനന്ദിക്കപ്പെട്ടുവരുന്ന ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നിർമ്മാണംകൊണ്ട് ഇല്ലാതാക്കിത്തീർത്തതും പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കത്തക്ക കാര്യങ്ങളാകുന്നു.

അധികവിസ്താരത്തെ ഭയപ്പെട്ടു ബാക്കി വകതവ്യാംഗങ്ങളെ വിട്ടുകളകയും അരോഗദുഃഖഗാത്രതയോടും യഥോത്തരാഭ്യുദയത്തോടും കൂടി ശാസ്ത്രവിചിതമായ പരമായുസ്സു മുഴുവനും അനുഭവിപ്പാൻ ആശംസിക്കുകയും, ആയുർവൈദ്യപ്രചാരത്തിനുള്ള ഉത്സാഹത്തെ വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാനും ഈ സമാജവും സമാജം വകയായ പാഠശാലയും സ്വന്തം ആയുർവൈദ്യശാലയും ആരോഗ്യശാലയും എന്നെന്നും ഉൽകൃഷ്ടനിലയിൽ നടന്നുവരുവാൻ തക്കവിധം വേണ്ടുന്ന ഏർപ്പാടുകളും മൂലധനസ്ഥാപനവും ചെയ്യുവാനും അപേക്ഷിക്കുകയും, സമാജത്തിന്റെ ആശംസയും അപേക്ഷയും സഫലീകരിപ്പാൻ സാക്ഷാൽ പരമശിവനെ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുകൊണ്ടു ഈ മംഗളപത്രത്തെ കൃതജ്ഞതാപൂർവ്വം സമർപ്പിക്കുന്നു.

കോട്ടക്കൽ,
10—4—1929. }

എന്ന്
ആയുർവൈദ്യസമാജംഗങ്ങൾ.

श्रीमदार्यवैद्यपाठशालाप्रतिष्ठापकानामध्यक्ष (Principa) स्थानमलङ्कुर्वताञ्च

मान्यश्री 'पि. एस्. वारियर्' महाशयानां सन्निधौ तदीयषष्ठ्यब्दपूर्ति-

विजयमंगळमहोत्सवदिवसे तत्पाठशालायामधीतवद्भिरधी-

यानैश्च सर्वैर्विद्यार्थिभिर्मिलित्वा समर्पितेयं

मंगळपत्रिका.

मान्यश्री सद्गुरुमहाभागाः !

अति हि नाम प्रमोदामहे वयं, यद्य तत्रभवतामाचार्यवर्याणाम-
स्मिन् मद्धयायुःपूर्तिमंगळमहादिन एवमत्रैकीभूयास्मदन्तरंगस्थभक्तिबहुमा-
नस्नेहातिरेकादिप्रकाशिकाभिमां मंगळपत्रिकां श्रीमत्पादमूले सविनयं सम-
र्पयितुं साधीयांसं भागधेयपरिपाकमलभामहीति । आर्याः! न चैतन्नो न वि-
दितं, यत् प्रस्तुतेऽस्मिन् विषये सर्वेपि जनास्ससन्तोषं भागभाजो भवेयुरिति।
स्थाने चैतत्, यतो जन्मवतामवश्यसंसाधनीयानां पुरुषार्थानां मूलमुत्तममा-
रोग्यं खलु विदुः । यन्निबद्धमेव दीर्घायुरप्यवतिष्ठते । तादृशारोग्यारामगमना-
यास्मत्पूर्वर्षिवर्योपज्ञमेवायुर्वेदारुयस्सुगमोऽस्माकं समुचितो निरपायश्च पन्थाः ।
कालातिक्रमणेनापर्याप्तगमनसौकर्यं महापथं तमश्रान्तबहुप्रयत्नेन कालोचितं
परिष्कृत्य मार्गस्य शोभनतापौष्कल्यादिना तन्मार्गगामिनां जीवितस्य सुर-
क्षितत्वेन च महतीमुपकृतिमापादयन्तोस्मद्गुरुपादा निरसंशयं “नवीनधन्व-
न्तरि”रिति प्रथीयसीं प्रथामर्हन्त्येवेत्यत्र नास्ति काचन सन्देहकणिकापि ।
तस्मात्तादृङ्महोपकारकर्तृणां तत्रभवतामायुर्संबन्धिन्यस्मिन् विजयमंगळा-
भ्युदयावसरे न केवलं भारतीया अपि तु द्वीपान्तरीया अप्यवश्यमभिनन्दे-
युर्मंगळमाशंसमानास्तत्रभवद्भिरनुष्ठितानि जनसामान्यक्षेमोपयोगीनि तत्तत्कृ-
त्यानि स्मारं स्मारं तत्र तत्र सोत्साहाघोषातिशयम् ।

तथापि प्रतिफलस्वीकरणं विनैव सवात्सल्यं तामायुर्वेदविद्यां प्रसादी-
कृत्य श्रीमद्भिस्सुगमं प्रकाशितजीवितयात्रापथानामस्माकमस्ति भवदन्तेवा-
सिनां विषयेऽस्मिन्नन्यादृश्येव काचन धुर्यतेत्यत्र कस्यापि न स्याद्विशयः ।
“विद्याधनं सर्वधनानां प्रधानं,” “एकाविद्या वैद्यमाध्यात्मिकं वा” इत्याद्यभि-
ज्ञवचने समालोच्यमाने सत्यत्युत्कृष्टः कदाप्यनश्वरश्चायं भवदत्तो महानिधि-
रिति निस्तर्क्यमंशः । अपिचाद्य भवन्तः प्रायेण सर्वानपि विद्यार्थिनः पितृ-
निर्विशेषं प्रत्यवेक्ष्य यथोचितमासिकवेतनादिबहुविधसाहाय्यदानेनाप्यनुगृह-
णन्तः प्रोत्साहयन्तीत्यस्मिन् महोद्यमे श्रीमतामायुर्वेदप्रतिपत्तिर्वा, उत लोको-
पकारश्रद्धालुता वा, आहोस्विच्छिष्यजनवात्सल्यं वा किं मुख्यतमं निदान-
मिति न केनापि शक्यत इदन्तया तर्कयितुम् । अहो ! गंभीराभिप्रायता म-
हापुरुषाणां !! परञ्च सुशिक्षितानां प्रशस्तवैद्यानां दौर्लभ्यमप्यायुर्वेदचिकि-
त्सासंप्रदायस्याधोगातिहेतुषु मुख्यतमं किमपीति सूक्ष्मतत्त्वं समालोच्याऽवग-
म्य तन्न्यूनतापरिहारार्थं खलु कापि सुपरिष्कृतेयं पाठशालापि भवद्भिर्यथा-
कालं स्थापिता । प्रायेण सफलश्चास्ते श्रीमतां स सदुद्देशः । यदेतावता कालेन
पाठशालायामस्यां निपुणमभ्यस्तविद्या बहिरागता अनेकपरिष्कृतवैद्यास्तत्र
तत्र प्रशस्तया रीत्याऽद्य वैद्यवृत्तिमाकलयन्तो वर्तन्त इत्येतन्मन्यामहे महत्तरं
नश्चारितार्थमन्यादृशाभिमानहेतुम् ।

तथाहि श्रीमदीयैरार्यवैद्यशाल, धर्मचिकित्साशालप्रभृतिभिः स्थापनै-
रार्यवैद्यशास्त्रस्य तद्वारा लोकस्य च संभृतं क्षेमोत्कर्षं सर्वविदितं न वयमत्र
विस्तरभयादाम्रेडयामः । तत्सान्निध्यवशादस्माकं क्रियापरिचयादिषूपलभ्य-
माना सर्वसौकरी तत्तादृशीत्येव केवलं वक्तुं युज्यते । विशेषतश्च नवीनसि-
द्धान्तानुसारेण तत्रभवद्भिः स्वयं निबध्य प्रकाशितं शारीरशास्त्रसारसर्वस्वभूत
“मष्टांगशारीरा”ख्यं तन्त्रमवश्यमायुर्वेदवैद्यभाण्डागारे अनश्वरमपूर्वममूल्य-
ञ्च किमपि दिव्यरत्नमेव विराजेतेति सविशेषं प्रशंसनीयोयमारंभः । अथच
स्वशरीरश्रममविगणय्यापि तदधुना पाठशालायां श्रीमद्भिरेवाध्याप्यत इत्ये-

തत्സാंप്രതമधीयानानामसाधारणः कोपि भागधेयस्य गरिमा । यतः प्रबन्धक-
 तृमुखादेव तन्त्रार्थतत्त्वं साक्षात् गृहीतुं नहि लभ्येत सार्वकालीना सौकरी ।
 किं बहुना, आयुर्वेदस्य तद्विद्यार्थिनामस्माकञ्चैतादृक्षबहुप्रकारमहाभ्युदयहेतु-
 भूतेषु तत्रभवत्स्वतितरां खल्वधमर्णाः स्मो वयमिति सत्यं जानीम एव ।
 किन्तु प्रयोजनान्तरमनुद्दिश्यैव लोकोपकारमात्रनिबद्धलक्ष्याणां जगदीश्वरा-
 नुग्रहेण सर्वसंपत्सामग्र्यसंपन्नानां भवादृशमुदारमहापुरुषाणां विषये किमिव
 कृत्वा, वेन वा, कथं वा अनृणीभवेम । वाक्शतसहस्रैरप्यस्माकं कृतज्ञता
 यथोचितं प्रकटयितुं न शक्यत एव ।

अतो भवदीयविधेया इमे इदमेकमेवेदानीं सशपथं प्रतिजानीमहे
 यत सर्वे वयं तत्रभवतामुपदेशमादर्शञ्चानुसृत्य वैद्यवृत्तौ यावश्छक्यं प्रयत-
 माना वर्तिष्यामह इति । परं प्रार्थयामश्च वयमियं पाठशाला जगन्नियन्तुर्वि-
 श्वंभरस्य तत्रभवताञ्च करुणाकटाक्षेणाचन्द्रतारमितोप्युत्तरोत्तराभ्युदयशा-
 लिनी मातृकाभूता विजेजीयतामिति । किञ्च तत्रभवन्तोप्यायुर्वेदभाग्याव-
 तारभूता अस्मदाचार्यवर्या आयुरारोग्यादिसर्वश्रेयःपुञ्जपरिपूर्णा दिगन्तवि-
 श्रान्तयशस आयुर्वेदाभ्युदयाधानविधौ पूर्वाधिकेन समुत्साहेन प्रवर्तमानाः
 पूर्णायुषा तावन्निहतन्द्रं नितान्तसुखिनो जीयासुरित्यभ्यर्थयामहे मुहुर्मुहुर्भगव-
 न्तं साक्षाद्धन्वन्तरिमिति शुभम् ॥

इति

कोट्टकल,

विनीतः शिष्यसंघः

१०-४-१९२९.

സാക്ഷാൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ സ്ഥാപകനും,

കേരളത്തിലെ പൊതുജനോപകാരികളിൽവെച്ചു

പ്രഥമഗണനീയനും,

വിദ്യാഭ്യാസാഭിവൃദ്ധിക്കുവേണ്ടി അത്രാന്തപരിശ്രമം

ചെയ്തവരുന്ന മഹാനുമായ മഹാരാജ മാനുരാജശ്രീ

പി. എസ്സ്. വാരിയർ അവർകൾക്ക്

കോട്ടയ്ക്കൽ ഗവൺസ് സ്കൂളിലെ അദ്ധ്യാപികമാർ സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

ഈ രാജ്യത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽനിന്നും എത്തിച്ചേർന്നിട്ടുള്ള മഹാത്മാരുടെ മംഗളപത്രസമർപ്പണാശീർവാദങ്ങൾക്കിടയിൽ ഏറ്റവും എളിയവരും അബലകളും ആയ ഞങ്ങളുടെ നിഷ്കളങ്കവും ഹൃദയപൂർവ്വമായ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങളെ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ വേണ്ടി അവിടുത്തെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിഭിന്നമായ ഇന്ന് ഈ മംഗളപത്രസമർപ്പണത്തിന്നനുവദിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾ ഒന്നാമതായി നന്ദി പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

ഞങ്ങളുടെ വിദ്യാലയം 1914 ഫെബ്രുവരിയിലാണ് സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ളത്. അന്നുമുതൽ ഇന്നേവരെ യാതൊരു പ്രതിഫലവും കൂടാതെ സ്വയംഭാവശ്യാത്മമായി കിഴക്കേക്കോവിലകത്തുനിന്ന് ഒരു എട്ടുപണിചെയ്തുന്നതിന്നു കോവിലകത്തോടുള്ള അളവറ കൃതജ്ഞതയെ പ്രദർശിപ്പിക്കാതിരുന്നാൽ ഞങ്ങൾ കൃതകൃത്യരാകുന്നതല്ല. വിശേഷിച്ചു സാഹിത്യലോകത്തിൽ അനശ്വരമായ കീർത്തി സമ്പാദിച്ച മനോരമത്തമ്പുരാട്ടിയുടെ സന്താനങ്ങളായ കോവിലകാംഗങ്ങൾ ഞങ്ങൾക്കെന്നുമാത്രമല്ല ഈ നാട്ടുകാക്കൊട്ടാകെ ചെയ്യുന്ന സഹായസഹകരണങ്ങൾക്കു ഞങ്ങൾ ആജീവനാന്തം കടപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവരും, ഈ അടുത്തകാലത്തു ഇവിടെ ഒരു ഫൈസ്കൂൾകൂടി സ്ഥാപിച്ചതിന്നു രാജാ

മാനവേദൻ രാജാവെന്ന ഇപ്പോഴത്തെ ഏറാൽപ്പാട് തമ്പുരാ നവർകളോടു നന്ദിയുള്ളവരും ആകുന്നു. ഇപ്പോഴും ഞങ്ങളുടെ പുതിയ സ്കൂൾപണിക്കു സൗജന്യമായി സ്ഥലം കോവിലക തുനിന്നു തന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

എന്നാൽ ഇവിടെ ഗവണ്മെണ്ടു കല്പനപ്രകാരം അവണ്ണ ബാലികമാർക്കും സ്കൂളിൽ പ്രവേശനം നൽകുവാൻ ഞങ്ങൾ നിബ്ധിതരായിരിക്കുന്നു. സ്കൂൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു കോവിലകത്തിന്റെ പരിസരപ്രദേശങ്ങളിലാകയാൽ അതിന്നു അസൗകര്യം നേരിടുകയും, അതു കാരണത്താൽ സ്കൂൾ ഇവിടെനിന്നു എടുത്തുകളയുന്നതാണെന്നുള്ള ബോധിപ്പലേ കല്പന കിട്ടുകയും ചെയ്തപ്പോൾ ഞങ്ങൾ വ്യസനപരവശകളായി. ഈ ആപൽ ഘട്ടത്തിൽ വിശാലഹൃദയനും പരാപകാരതല്പാനുമായ അങ്ങു സ്കൂളാവശ്യത്തിന്ന് ഒരു പുതിയ കെട്ടിടമുണ്ടാക്കുവാൻ ഗണ്യമായ ഒരു സംഖ്യ ബോർഡ് പ്രസിഡണ്ടിന്റെ പക്കൽ ഏല്പിച്ചുവെന്നു കേട്ടപ്പോൾ ഞങ്ങൾക്കുണ്ടായ സന്തോഷം എത്രമാത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ വിലയേറിയ സഹായം—അങ്ങയുടെ വിശാലഹൃദയത്തിന്റേയും ഔദാര്യത്തിന്റേയും ഉത്തമദൃഷ്ടാന്തം—ഞങ്ങൾക്ക് ഉപജീവനമാർഗ്ഗത്തെ ഉണ്ടാക്കിത്തന്നെന്നു മാത്രമല്ല, ഈ ദിക്കിലെ അഗതികളായ പെൺകുട്ടികളുടെ നാമാവശേഷമാകുമായിരുന്ന വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്നു മതിയായ പ്രോത്സാഹനവും പോഷണവും നൽകുകക്കൂടി ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

വൈദ്യവിഷയത്തിൽ മാത്രമെ അങ്ങയ്ക്കു ശ്രദ്ധയുള്ളവെന്നു പറയുമാറുണ്ടെങ്കിലും പരോപകാരപ്രദമായ കാര്യങ്ങളിലൊന്നും-അങ്ങു ശ്രദ്ധവെക്കാതിരിക്കുന്നില്ലെന്നു മേൽപറഞ്ഞ വസ്തുതതന്നെ തെളിയിക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. പൊതുജനനാഗരികത്വത്തിന്നുവേണ്ടി പ്രാഥമികവിദ്യാഭ്യാസത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ഭേദ

ശാഭിമാനിയായ അങ്ങു സുമാർ പന്ത്രണ്ടു കൊല്ലം മുമ്പു കോഴി കോട്ട സ്ഥാപിച്ചതും, പിന്നീടു ഇങ്ങോട്ടു മാറി സ്വന്തം ചില വിന്മേൽ നടത്തിവരുന്നതുമായ ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയും വിദ്യാത്മികർക്കു ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാലയുടെ അഭാവം നിമിത്തം ഈ നാട്ടുകാരായ ഭർത്താക്കൾ വിദ്യാത്മികർക്കു മാത്രമേ അതിന്റെ പൂർണ്ണമായ ഗുണം അനുഭവിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളൂ. അതിനാൽ ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാലകൂടി ഏർപ്പെടുത്തി വിദ്യാത്മിനികർക്കും അതിൽ പ്രവേശം കൊടുത്തു ക്രമേണ ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിലും അവരെ സ്വീകരിച്ചു കേരളീയമഹികളുടെയിടയിൽ ആയുർവൈദ്യപഠനത്തിന്നു പ്രചാരമുണ്ടാക്കുവാൻ ഞങ്ങൾ സവിനയം അഭ്യർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

അങ്ങയുടെ ആയുർവൈദ്യശാല, സ്രീകളായ ഞങ്ങൾക്കു ഏറ്റവും ഉപകാരപ്രദമായിട്ടുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞാൽ അതു ഒട്ടും അതിശയോക്തിയായിരിക്കയില്ല. അതിന്നുപുറമെ, അങ്ങ് ഒരു ധർമ്മാസ്സത്രി കൂടി സ്ഥാപിച്ച് അവിടെ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ഡാക്ടറെ നിയമിച്ചതു ഞങ്ങൾക്കു എത്രത്തോളമാണു സഹായമായിട്ടുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞറിയിപ്പാൻ പ്രയാസം. അന്യദിക്കുകളിൽനിന്നു ഡാക്ടർമാരെക്കൊണ്ടുവന്ന് ആപൽക്കരമായ പ്രസവക്കേസുകളെ നിവർത്തിക്കുകയെന്നതു സാധ്യർക്കു ഒട്ടും സുകരമല്ല. സാധിക്കുന്നവർക്കുതന്നെ ഭരസ്ഥന്മാരെത്തു നോക്കുകയും കാര്യം തകരാറിലാകുവാനും എടുപ്പുമാണല്ലോ. അതുകൊണ്ട് അദ്ധ്യാപികമാരുടെ നിലയ്ക്കു പുറമേ, ഈ ദിക്കിലെ സ്രീസമുദായത്തിന്റെ പ്രതിനിധികളായും അങ്ങയുടെ അനേകവിധ സഹായങ്ങൾക്കു ഞങ്ങൾ ഹാർദ്ദമായി നന്ദിപറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

മേലിലും ഞങ്ങളുടെ വിദ്യാലയത്തിന്റെ ഭാവിശ്രേയസ്സിനായി യഥാവസരം സഹായിക്കുവാനും, മേൽപ്രസ്താവിച്ച പ്ര

കാരം വിദ്യാത്മിനികൾക്കുകൂടി ഉപകരിക്കുന്നതായി • ഇവിടെ ഒരു സംസ്കൃതപാഠശാല സ്ഥാപിക്കുവാനും, വിദ്യാത്മിനികളേയും ആയുർവൈദ്യപാഠശാലയിൽ സ്വീകരിപ്പാനും വീണ്ടുംവീണ്ടും അഭ്യത്മിച്ചുകൊണ്ടും, അങ്ങയുടെ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും വിജയമാശംസിച്ചും, അങ്ങ് അധികകാലം ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽസമൃദ്ധിയോടുകൂടി സുഖിച്ചിരിപ്പാൻ അഭീഷ്ടവരദാനതല്പരനായ സാക്ഷാൽ ജഗദീശപരനെ ഹൃദയപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടും ഈ മംഗളപത്രം ഏറ്റവും ഭക്തിബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി ഞങ്ങൾ അങ്ങയ്ക്കു സമർപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

കോട്ടയ്ക്കൽ, } എന്ന് അവിടുത്തെ
 വിധേയകളും, വിനീതകളുമായ
 1104 മീനം 28-ാംനം } ഗവൺസ്മാജിലെ അദ്ധ്യക്ഷികമാർ.

സാക്ഷാൽ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ സ്ഥാപകനും

സ ഓ ഡു സ റ ക്ഷി ക ന മ ഓ യ

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ

പി. എസ്. വാരിയ രവർകൾക്ക്

മാപ്പിളമാരുടെ വകയായി സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

പാരമ്പര്യമായിത്തന്നെ ചികിത്സക്കും സാധുസംരക്ഷണത്തിന്നും കേരംവികേട്ട ഒരു പഴയ കടുംബത്തിലെ കാരണവരും, ആയുർവൈദ്യശാലാസ്ഥാപനം മുതലായ അനവധി സൽപ്രവൃത്തികളാൽ ജാതിമതഭേദം കൂടാതെ സകലജനങ്ങളുടേയും പ്രീതിബഹുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രമായിട്ടുള്ള ഒരു മഹാനുമായ അവിടയ്ക്കു അരുപതുവയസ്സു തികയുന്ന ഈ ശുഭദിവസത്തിൽ, ഉന്നതസ്ഥിതിയിലുള്ള പല ജാതിക്കാരിൽനിന്നും അനേകം മം

ഗുഹപത്രങ്ങളും സമ്മാനങ്ങളും കിട്ടുവാനിടയുള്ള കൂട്ടത്തിൽ കൂടി പരമസാധുക്കളും വിദ്യാവിഹീനന്മാരുമായ ഞങ്ങളുടെ വകയായും ഒരു മംഗളപത്രം സ്വീകരിക്കാമെന്നു സദയം സമ്മതിച്ചു അവിടുത്തെ ബുദ്ധിഗുണത്തിന്നു ഞങ്ങൾ എന്നെന്നും കടപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് ഒന്നാമതായി പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ.

സാമൂതിരിരാജകുടുംബവും മാപ്പിളമാരും തമ്മിലുള്ള പഴയ ബന്ധത്തിന്നും താല്പര്യത്തിന്നും അനുസരിച്ചു, ആ രാജകുടുംബത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാനശാഖയായ കിഴക്കേകോവിലകമാണ് ഈ ദിക്കിൽ മാപ്പിളമാരെ ആദ്യംതന്നെ വരുത്തി കുടിപാർപ്പിക്കുകയും രക്ഷിച്ചുപോരുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഇങ്ങിനെ കോവിലകത്തുനിന്നുള്ള സഹായം ഞങ്ങൾക്ക് ഇന്നും എന്നുമുള്ള താണെങ്കിലും ഞങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ക്രമേണ ജനസംഖ്യ വളരെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നതുകൊണ്ട് പലർക്കും ഉപജീവനത്തിന്നു തക്കതായ പ്രവൃത്തികളില്ലാതെ ബുദ്ധിമുട്ടിനിടവന്നുതുടങ്ങി. ആ അവസരത്തിലാണ് അവിടുന്നിവിടെ വൈദ്യശാലയുടെ ഏർപ്പാടു തുടങ്ങിയത്. ഇതുനിമിത്തം ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടരിൽ പലതരത്തിലുള്ളവർക്കും ഓരോവക പ്രവൃത്തിക്കും കഴിച്ചിലിന്നും വകയായി. അതുപോലെതന്നെ അവിടുത്തെ ധർമ്മാസ്സത്രികൊണ്ടും അധികം ഗുണം അനുഭവിക്കുന്നതു ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലുള്ള സാധുക്കൾതന്നെയാണ്. അവിടുത്തെ ഈ വക ഏർപ്പാടുകളെല്ലാം ദിവസംതോറും പുഷ്ടിപ്പെടുവരുന്നതോടുകൂടി ഞങ്ങൾക്കും അധികമധികം ഉപജീവനമാർഗ്ഗങ്ങളും ചികിത്സാസൗകര്യങ്ങളും ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ള സാഹചര്യം പ്രത്യേകം നന്ദിയോടുകൂടി പ്രസ്താവിക്കാതെ കഴികയില്ല.

1097-ൽ കഴിഞ്ഞ ലഘുക്കാലത്തും മാപ്പിളമാരായ ഞങ്ങൾക്കു പ്രധാനബന്ധ അവിടുന്നുതന്നെയായിരുന്നു. മാപ്പിളമാരിൽ ചിലർ കാണിച്ച അക്രമങ്ങൾക്കു ഞങ്ങൾ പരക്കെ കഷ്ടത അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന ആ കാലത്തു ഞങ്ങൾക്കിവിടെ ഒരു രക്ഷ കിട്ടിയത് അവിടുന്നു സൂക്ഷ്മസ്ഥിതി മനസ്സിലാക്കി

നിഷ്കുണ്ഡനിലയിൽ നിന്നതുകൊണ്ടു മാത്രമാണ്. ഏറനാട്ടിൽ അന്നിവിടെമാത്രം ലഘു വർദ്ധിക്കാതെ കഴിച്ചതും അവിടുത്തേയും അനജൻ കൃഷ്ണവാരിയരവർക്കുടേയും മറ്റും ശ്രമം കൊണ്ടാണെന്നും പറയാതെ കഴികയില്ല. അന്നു സ്വന്തം വകയായും രക്ഷാസംഘക്കാർ മുഖാന്തരവും സാധുക്കളായ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടർക്കുടി പട്ടിണികിടക്കാതെ കഴിച്ചതിൽ ഞങ്ങൾക്കുള്ള നന്ദി പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്.

ജാതിസ്സർവ്വം വർഗ്ഗവിഭേദവും തീരെ നശിപ്പിച്ച് ഇന്ത്യക്കാരെല്ലാവരും ഒത്തൊരുമിക്കണമെന്നുവെച്ചു പല മഹാത്മാരും പ്രസംഗിച്ചുവരുന്ന ഇക്കാലത്ത് അവിടുത്തനെന്നാണ് പ്രവൃത്തികൊണ്ടു കാര്യം സാധിക്കുന്നതെന്ന് ഇവിടെ എടുത്തു പറയാതെ കഴിയില്ല. എന്തൊക്കെ പേർ പറഞ്ഞാലും ദൈവം എല്ലാവർക്കും ഒന്നുതന്നെയാണെന്നുള്ള വിചാരത്തോടുകൂടിയാണ് അവിടുന്ന് എല്ലാ മതക്കാരോടും ജാതിക്കാരോടും പെരുമാറുന്നത്. അവിടുത്തെ വിലയേറിയ സഹായങ്ങളും അതിന്നനുസരിച്ചാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് ഹിന്ദുക്കളോടൊക്കെ നോക്കാവുന്നപോലെ പള്ളികൾക്കും അവിടുത്ത അവസ്ഥാനുസരണം ഓരോ ഭാഗങ്ങളും മറ്റും ചെയ്യുവരുന്നത്. ഇതെല്ലാം, ബുദ്ധിയോ പഠിപ്പോ കുറഞ്ഞവരാണെങ്കിലും ഞങ്ങളും ഏറെക്കുറെ മനസ്സിലാക്കിത്തക്കതുകൊണ്ട് അവിടുത്തേയും കുടുംബത്തിന്റേയും പേരിൽ പ്രത്യേകം കടപ്പെട്ടവരാണെന്നവിടെ ധരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഇനിയും ഞങ്ങൾക്കു പലതും പറയാനുണ്ടെങ്കിലും അവിടുത്തെ പേരിൽ ഞങ്ങളുടെ ഉള്ളിലുള്ള സന്തോഷവും നന്ദിയും ഏതാനുമെങ്കിലും അറിയിക്കാനുള്ള ശക്തിയോ സാമർത്ഥ്യമോ ഞങ്ങൾക്കില്ലാത്തതിനാൽ ആ സാഹസത്തിന്നു പുറപ്പെടുന്നില്ല. എന്നാൽ അവിടക്കു വളരെകാലത്തെ ആയുസ്സുണ്ടാകുവാനും, അവിടക്കും കുടുംബങ്ങൾക്കും സകലവിധസമ്പത്തും സന്തതിയും വർദ്ധിച്ചുവരുവാനും സാക്ഷാൽ ദൈവത്തെ പ്രാ

ത്രിമിച്ചുകൊണ്ട് ഈ ചെറിയ മംഗളപത്രവും, പാവപ്പെട്ട ഞങ്ങളുടെ സ്ഥിതിക്കനുസരിച്ചു ലാഭവായ ഒരു കാഴ്ചയും ഭയഭക്തി ബഹുമാനങ്ങളോടുകൂടി മാപ്പിളമാരുടെ പ്രതിനിധിയുടെ നിലയിലും സ്വന്തം നിലയിലും ഞാനിതാ സമർപ്പിക്കുന്നു.

കോട്ടക്കൽ, } എന്ന്, അവിടുത്തെ വിധേയനും,
1104 മീനം 28-ാംനം. } വിനീതനുമായ കല്യാണാട്ടുകുഴി
കുഞ്ഞമ്മതുകുട്ടി മുസലിയാർ.

തളിപ്പറമ്പിലെ വാരിയർ സമുദായം

ഭക്തിസ്നേഹബഹുമാനപുരസ്കാരം

മ. രാ. രാ. പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾക്ക്

സമർപ്പിക്കുന്നു

മംഗളപത്രം.

മഹാത്മൻ,

കേരളത്തിലെ മഹാത്മാരിൽ ഒരു ഗണ്യമായ സ്ഥാനത്തേയും ആയുർവ്വേദവിശാരദന്മാരിൽ അഭിപ്രീതിയമായ പദവിയിലേയും അർഹിക്കുന്ന അങ്ങയുടെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിദിനാഘോഷത്തിൽ ഞങ്ങൾ ഹൃദയംഗമമായി അനുഭവിക്കുകയുണ്ടാകുന്നു. ആ സുദിനത്തെ അധികരിച്ചു ഞങ്ങൾക്കുള്ള സീമാതീതമായ ആഘോഷത്തെ ഈ മംഗളപത്രരൂപേണ ഒരുവിധം പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ സദയം സമ്മതിച്ചു അങ്ങയോടു ഞങ്ങൾ എന്നും കൃതജ്ഞരായിരിക്കും. സ്വസ്ഥമായതിന്റെ അഭ്യുന്നതി ഏതൊരു മഹാമനസ്സുന്റേയും ആത്യന്തികമായ ശ്രദ്ധക്കു വിഷയിഭവിക്കേണ്ടതാണെന്ന ബോധം വിശാലഹൃദയനായ അങ്ങയുടെ മനസ്സിൽ എപ്പോഴും കുടികൊള്ളുന്നുണ്ടെങ്കിലും അങ്ങിനെ പ്രവൃത്തിരൂപേണ വെളിപ്പെടുത്തുവാൻ ഈ ശുഭാവസരത്തെ വിനിയോഗിച്ചതിലുള്ള ഔചിത്യം എത്രയും സ്മൃതർഹതന്നെ.

കേരളീയരുടെ സവിശേഷമായ അഭിനന്ദനത്തെ അവിടുന്ന് സർപ്പാ അർഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതിൽ അവിടുന്ന് ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾതന്നെ ഉത്തമനിദർശങ്ങളാണ്. ഭാരതത്തിന്റെ ദക്ഷിണഭാഗത്തു പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തെ അവലംബിച്ചു മാതൃകാരിതിയിലുള്ള ഒരു ചികിത്സാശാല ഏർപ്പെടുത്തി അതിനെ വിജയകരമാംവണ്ണം നടത്തിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി സർപ്പുകാരേണയും പ്രവൃത്തിച്ച അങ്ങയെ സാക്ഷാൽ ലക്ഷ്മീഭഗവതി ഉത്തരോത്തരം അനുഗ്രഹിച്ചും അങ്ങയുടെ കീഴ്തി ഭാരതമാസകലവും അനുദിനം വ്യാപിച്ചും കാണാൻ ഇടവുന്നതിൽ ഞങ്ങൾ എത്രയും ചരിതാത്ഥന്മാരായിരിക്കുന്നു. വൈദ്യവിദ്യാലയം, മദ്രാസാലയം മുതലായ ഇതരസ്ഥാപനങ്ങൾ മുഖേന അവിടുന്ന് പ്രദർശിപ്പിച്ച പരിശ്രമശീലവും ധർമ്മതലരതയും കേരളീയർക്കെല്ലാം എന്നും അനുകരണീയങ്ങളും വാരിയർ സമുദായത്തിനു പ്രത്യേകം അഭിമാനജനകങ്ങളും ആണ്. അവിടുത്തെ ബുദ്ധിവൈഭവത്തിന്റെയും ഔദാര്യവിലാസത്തിന്റെയും സന്താനങ്ങളായി ജനോപകാരപ്രദങ്ങളായ അനേകം വ്യാവസായികസ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിയും ഉൽഭൂതമാകുവാനും തന്നിമിത്തം അവിടുത്തെക്കു ശാശ്വതമായ യശസ്സ് സുപ്രതിഷ്ഠിതമായിത്തീരുവാനും സംഗതിവരട്ടെ.

ലോകാനുഗ്രഹത്തിനായി അവിടുത്തെ കർമ്മപദ്ധതി നെടുന്നാൾ സൊന്മേഷം തുടൻകൊണ്ടുപോകുന്നതിനു വേണ്ട ആയുരാരോഗ്യസമ്പൽ ധൂമധീയും മനുസുഖവും അവിടുത്തേക്കു പ്രദാനംചെയ്യുന്നതിനു ജഗന്നിയന്താവിനോടു ഞങ്ങൾ ഹൃദയപൂർവ്വം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്ന്,

തളിപ്പറമ്പ്,	}	വിധേയരായ തളിപ്പറമ്പിലെ
1104 മീനം 28-ാംനം.		വാരിയർസമുദായാംഗങ്ങൾ.

മഹാരാജമാന്യരാജശ്രീ

പി. എസ്. വാരിയർ അവർകൾക്ക്

വാരിയർ യുവജനസംഘത്തിൽ നിന്ന്

സവിനയം സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം.

മാന്യമഹാശയ,

അവിടുത്തെ ഷഷ്ടിപൂർത്തിമഹോത്സവം കൊണ്ടാടുന്ന ഈ മംഗളാവസരത്തിൽ, അനുകരണീയങ്ങളും, അതിശ്ലാഘ്യങ്ങളുമായ അവിടുത്തെ അനവധി സൽപ്രവൃത്തികളെ ഞങ്ങൾ അഭിമാനത്തോടും ആഹ്ലാദത്തോടുംകൂടി അനുസ്മരിക്കയും അഭിനന്ദിക്കയും ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

ആയുർദ്വേദവിധിപ്രകാരം നിഷ്കൃഷ്ടമായി നിർമ്മിച്ചുവരുന്ന നിരവധി ഔഷധങ്ങളാൽ, ആയുർവൈദ്യത്തിന്റെ അനാദൃശമായ മാഹാത്മ്യത്തെ അനേകസംവത്സരത്തോളമായി, മലയാളക്കരയിലെമ്പാലു മരുന്നുകളിൽപോലും ധാരാളമായി പ്രകാശിപ്പിച്ച് അസംഖ്യം രോഗികൾക്ക് ഒരുവലംബവും പ്രയോജനപ്രദവുമായിത്തീർന്ന് പ്രസംഗിതമായിട്ടുള്ള സാക്ഷാൽ ആയുർവൈദ്യശാല, അവിടുത്തെ അക്ഷയമായ യശസ്സിനെ അനക്ഷരം വിശദമാക്കിക്കൊണ്ടു വിളങ്ങുന്നു.

ഇതുപോലെതന്നെ, നിർമ്മാണമായ രോഗികളെ സർവ്വഥാ സഹായിപ്പാനായി ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ചികിത്സാശാലയും, ആയുർദ്വേദത്തെ പ്രചരിപ്പിക്കുവാനും ആയുർവൈദ്യന്മാരുടെ സംഖ്യയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനുമായി ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പാഠശാലയും, ധർമ്മമായും, വിദ്യാത്മികൾക്ക്—വാരിയർവിദ്യാത്മികൾക്ക് പ്രത്യേകിച്ചും—സഹായധനം നൽകിയും നടത്തപ്പെ

ട്ടവരുന്ന എന്ന് അവിടുത്തെ അനന്യസാധാരണമായ പരോപകാരപരായണതത്തേയും സമുദായസ്നേഹത്തേയും വ്യക്തമായി ഉദാഹരിയ്ക്കുന്നു.

ഈ വിധത്തിൽ അവിടുന്ന് അപ്പപ്പോഴായി ചെയ്തിട്ടുള്ളവയും ചെയ്യുന്നവയുമായ സൽപ്രവൃത്തികളെ ഓരോന്നായി പ്രസ്താവിയ്ക്കുകയെന്ന് പ്രകൃതത്തിന്നനുഗുണമാണെന്നിരിക്കിലും, തുലോം പരിമിതമായ ഈ അവസരത്തിന്നു പറയുന്നതല്ലായ്യാൽ, ഇവിടെ ഇതിലധികം വിസ്തരിക്കുന്നില്ല.

ഉത്തമങ്ങളെന്നു ഗണിക്കപ്പെട്ടവരുന്ന സംഗീതം, സാഹിത്യം, അഭിനയം എന്നീ കാലവിദ്യകളിലും അവിടുത്തെയും അസാധാരണമായ അഭിനിവേശമുണ്ടെന്നതിന്നു ശാകന്തളാദി സംഗീതനാടകനിർമ്മാണവും നവീനരീതിയിൽ നടത്തപ്പെട്ടവരുന്ന നാടകവും സാക്ഷ്യം വഹിയ്ക്കുന്നുണ്ട്.

ഊജ്ജ്വലമായ ഉത്സാഹത്തോടെ നടത്തിവന്നിരുന്ന ആ സമസ്തകേരളവാരിയർ സമാജം സംഗതിവശാൽ ഇന്നു വെളിവിൽ അറിയപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിൽ കൂടിയും ആയത് ഇങ്ങിനിവരാതെവണ്ണം തീരെ തിരോധാനം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നുള്ള വിചാരത്താലും, ആ സമാജത്തിന്റെ പുനഃസംഘടനവും പ്രചാരണവും പലമട്ടിലും പരിഷ്കരിയ്ക്കപ്പെട്ടേണ്ടുന്ന നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്റെ ഭാവിശ്രേഷ്ഠസ്ഥിന്ന് ഒരു പ്രധാനനിദാനമാണെന്നുള്ള വിശ്വാസത്താലും, ആ സമാജത്തിന്റെ നായകനായിരിപ്പാൻ അർഹനായി അവിടുത്തെല്ലാതെ മറ്റാരേയും കാണാത്തതിനാലും, ആ സമാജത്തെ സ്തംബനാശിച്ചു വേണ്ടതെല്ലാം ചെയ്തുകൊണ്ടു നമ്മുടെ സമുദായത്തിന്നു നന്മയുണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാൻ അവിടുന്ന് സദയം ഒരുങ്ങണമെന്നു സവിനയം അപേക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ഋഷിപ്രോക്തവും ഗംഭീരവുമായ ആയുർവ്വേദത്തെ ആത്മനിർവ്വിശേഷം ആരാധിച്ചുവരുന്ന അവിടുന്ന് ഇനിയും വളരെ

എന്ന് അവിടുത്തെ വിധേയനാക്കും വിനീതനാക്കുമായ
പാരിയർ യുവജനസംഘപ്രതിനിധികൾ.

൧. മലമക്കാവിൽ രാഘവവാരിയർ.
  ൨. കൈരള കൃഷ്ണവാരിയർ.
  ൩. ഏലപ്പേരി ബാലകൃഷ്ണവാരിയർ.
  ൪. കവപ്രമത്തിൽ ശങ്കരവാരിയർ.
  ൫. വൈദ്യവിശാരദൻ നെച്ചോട്ടിൽ മാധവവാരിയർ.
- ൧൧൯ മീനം ൨൮-ാംനു -

ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാമിയരവർകളുടെ

ചിട്ടുപുസ്തകത്തി

2. 53 0.1 (0) 0.

(1)

സപായത്തവിത്തവിഹിതവ്യയമായനല്ല-
 ശ്രേയസ്സൊക്കെ ശുഭശുഭയശസ്സുയർത്തും
 ഹിയെസ്സു വാർത്തയെ പാവനഷ്ടിപൂർത്തി-
 സ്ഫായൽഗുണോജപലമഹോത്സവമെ ജയിക്കൂ!

(2)

ഓരോരോ രോഗമാകും കൊടിയതടിമരക്കൂട്ടമൊട്ടുക്കുന്നാനാ-
 വേരോടുംകൂടെ വെട്ടിക്കളവതിനു കുറാരങ്ങളാമെന്തെന്തെ
 നേരോട്ടുണ്ടാക്കി വേണ്ടും സുകരത ശരിയായായ് വെട്ടുത്തി-
 നേകി-
 പ്പേരോലുമ്മാറു നാട്ടാക്കുപകൃതി സഭയം ചെയ്തതി യന്യുധന്യൻ.

(3)

ഉഴവത്താൽ പണ്ടു കണ്ടിട്ടൊരുവിധമറിയാറുള്ള മമ്മാദിവസ്തു-
വ്യാഹത്തെയ്തിത്രമാക്കിസ്സുകലരുമറിയത്തക്കമട്ടുചൂടിച്ചു
ദോഷത്തിനുള്ളതത്വം തരമൊട്ടു വിവരിക്കുന്ന ബുക്കൊന്നുതീ-
[ത്തുൾ-
സ്സോഹത്താലായ്വെട്ടുത്തിനുമുണമധികം ചേർത്തു വായ്-
[രേകൻ.

(4)

ധർമ്മസ്സത്രിയിലെടുത്തിടുന്ന ജനതക്കുതൃശ്ശരോഗോൽക്കരം
നിർമ്മാജിച്ചു നിരായത്വമരുളുന്നെന്നെന്നമെന്നല്ലേറോ!
നിർമ്മായം ചിലവുകൊടുത്തു സുഖമായ് വൈദ്യം പഠിപ്പിച്ചിടും
കർമ്മാദ്യങ്ങളിലും മഹാശയനെയും പുണ്യങ്ങൾ ഗണ്യങ്ങളോ!!

(5)

ദോഷജ്ഞ പ്രൊഘനശപി പ്രഥമഹിയിലുദിക്കാത്തമട്ടാത്മ-
[കീർത്ത്യ-
നേഷത്താൽ തന്നെ നിത്യം ത്രിഭുവനഭവനം വെള്ളവീശിത്തി-
[ഉക്കി-
വൈഷമ്യം വന്നുകൂടാ ഞ്ജവിലരു മഭിനന്ദിക്കുമിനന്മഹോദ്യൽ-
മോലാഷം നന്നായ് നടത്തി ഹര ഹര ദിനമൊന്നല്ല രണ്ടല്ല-
നേകം.

(6)

ധീമാനാമിപ്പമാനിക്കിതിയിലധികനാളായുരാരോഗ്യഭാഗ്യ-
സ്ഥമാവോടൊത്തു വർത്തിക്കണമിതുപൊതുവേ നാട്ടുകാക്കിഷ്ട-
[മോർത്താൽ
പുമാതിൻകാന്ത! വിഷ്ണോ! ശുഭപവനപുരാധീശ! നിതാൻ
[തെളിഞ്ഞുൾ-
പ്രേമാധികൃത്തൊടീ വായ്തരിലരുളണമേ ലക്ഷലക്ഷം കടാക്ഷം.
ശുഭം.

കെ. കുഞ്ഞുണ്ണിവാരിയർ,
കടത്തനാട് വാരിയർഫണ്ട്, സിക്രട്ടറി.

മഹാമഹിമശ്രീ

പി എസ്സ്. വാരിയരവർകളുടെ

ഷഷ്ഠിപൂർണ്ണസ്വദിവസം കടത്തുവാൻ—
കുറുപ്പുവാൻ വാരിയർ സമുദായത്തിൽ നിന്ന
സമർപ്പിക്കുന്ന

മംഗളപത്രം

1. ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. പ്രമിതരഭിഷക്
സ്വാജ്ജിതാനന്ദസ്വരൂപൻ.

സർവ്വേഷാം നിർദ്വിശേഷം വിദ്യഭൂപതിം
വൈദ്യവിദ്യാപ്രദാനൈഃ

തനപൻ ഷഷ്ഠിപൂർണ്ണസ്വദിവസമഖിലജനൈഃ
സ്തുതയൈസ്തു തസ്സൈ

കോട്ടക്കൽക്ഷേത്രനാഥഃ പരമനിശമിത-

ശങ്കരശങ്കരോതു.

2. ഇന്നല്ലോ സാധുവർഗ്ഗത്തിനു വയർ നിറയും
സഭ്യ, വിപ്രോത്തമനാ-

കിന്നല്ലോ കൈകനക്കൈനകമയമഹാ

ഭാനവും, മറുമേററും,

ഇന്നല്ലോ വാരിജന്മാരുടെ കൊടിയ മഹാ

ഭാഗ്യയോഗം ഫലിക്ക-

ന്നിന്നല്ലോ ഷഷ്ഠിപൂർണ്ണസ്വദിവസകൃതമായ-

ത്തന്നു പി. എസ്സ്. വാർ.

കടത്തുവാൻ,
10—4—'29.

}

പി. കുഞ്ഞികൃഷ്ണവാരിയർ.

വർത്തമാനപത്രങ്ങളിലെ അഭിപ്രായങ്ങൾ.

(1)

ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയർ.

കേരളത്തിന്റെ ആധുനികകാലത്തെ വൈഭവങ്ങളിൽ പ്രഥമഗണനീയമായിട്ടുള്ള ഒരു സ്ഥാപനമാണ് കോട്ടക്കലെ ആയുർവൈദ്യശാല. കേരളത്തിനു പുറമെ പേർ പരത്തിട്ടുള്ള അപൂർവ്വ ചില സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതു ഇതു തന്നെയാണു്. മികച്ചവൈദ്യസഹായം ലഭിക്കുകയെന്നതു ഏതൊരു പരിഷ്കൃതരാജ്യത്തിനും അഭിമാനം അരുളുന്ന ഒരു സംഗതിയാണു്. ഈ അഭിമാനം കേരളത്തിനു അവകാശപ്പെടുത്തി കൊടുത്തത് ഈ ആയുർവൈദ്യശാലയാണെന്നതിനു സംശയമില്ല. ഈ മഹനീയമായ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കർത്താവും അതിന്റെ അഭിവൃദ്ധ്യനുചമായ നടത്തിപ്പിൽ ബലശ്രദ്ധനായിരിക്കുന്ന ഭേദവും ആയ ശ്രീമാൻ പി. എസ്സ്. വാരിയരവർകൾ കേരളത്തിൽ സുസ്ഥിരയശസ്സനായി ഏതു കാലത്തും സ്മരിക്കപ്പെടുന്നതായിരിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഷഷ്ടിപൂർത്തി ഇന്നാണു്. ഈ അവസരത്തെ ആയുർവൈദ്യശാലയുടെ പ്രാവീണ്യത്തിനും, വാരിയരവർകളുടെ സ്ഥാനത്തിനും അനുസരിച്ചു നിലക്കു കൊണ്ടാടുന്നതിനു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാർ ഒരുങ്ങിക്കാണുന്നതിൽ ഞങ്ങൾ സന്തോഷിക്കുന്നു. വാരിയരവർകൾ കേരളത്തിനു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന അനേകം സഹായങ്ങളെ ഓർത്തു പൊതുപ്രവർത്തകന്മാരായ എല്ലാ കേരളീയരും അദ്ദേഹത്തോടു നന്ദി പ്രദർശിപ്പിക്കേണ്ടതാണു്. ആതുരന്മാർക്കു് സൗജന്യമായ ചികിത്സ നൽകുക, ആയുർവൈദ്യത്തിൽനിന്നു നവീന ശാസ്ത്രീയ പദ്ധതിക്കനുസരിച്ചു സഹായങ്ങൾ സിദ്ധിക്കുമാറാക്കുക, മുതലായവയാണു് വാരിയരവർകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രവൃ

ത്തികളിൽ പ്രധാനമായിട്ടുള്ളവ. വൈദ്യ സംബന്ധമായ ഈ വക പ്രവൃത്തികൾക്കു പുറമെ ജീവിതത്തിന്റെ മറ്റു വിഭാഗങ്ങളിലും കേരളത്തെ അഭിവൃദ്ധിപ്പെടുത്തുന്നതിന്നു അദ്ദേഹം പരിശ്രമിച്ചുവരുന്നുണ്ട്; കേരളത്തിന്റെ കലാപരമായ ഉന്നതിക്കായി അദ്ദേഹം നടത്തിവരുന്ന പരമശിവവിലാസ നാടക യോഗം ഇതിന്നു ദൃഷ്ടാന്തമാണ്. ജാതിമതവ്യത്യാസമെന്യ അനേകം ധർമ്മവിഷയങ്ങൾക്കായും അദ്ദേഹം ലോഭം കൂടാതെ ധനസംഭാവന ചെയ്യുന്നുമുണ്ട്. ഇങ്ങിനെ കേരളത്തിന്റെ സർവ്വതോമുഖമായ മേന്മക്കായി അശ്രാന്തപരിശ്രമം ചെയ്യുന്ന ഈ പരോപകാരതല്പരനു ഞങ്ങൾ ആയുരാരോഗ്യ സമ്പൽസമൃദ്ധിയെ ആശംസിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

(മനോരമ.)

1929. ഏപ്രിൽ 10-ാംനു- ബുധനാഴ്ച.

(2)

ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാരിയരുടെ ഷഷ്ഠിപൂർത്തിസംബന്ധിച്ചുണ്ടായ ആഘോഷത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ട് മറെറാരിടത്തു ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ശ്രീമാൻ വാരിയരുടെ ജീവിതം വ്യത്ഥമായിട്ടില്ലെന്ന കൃതാത്ഥതക്കു അദ്ദേഹത്തിന്നും, അഭിനന്ദനത്തിന്നു മലയാളികൾക്കും ധാരാളം അവകാശം ഉണ്ടെന്നാണ് ഞങ്ങൾക്കു തോന്നുന്നത്. ഗവർണ്മേണ്ടു സർവീസിലൊ, വക്കീൽ പ്രവൃത്തിയിലൊ ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ളവരെ കഴിച്ചാൽ സ്വന്തം ബുദ്ധിയും യുക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു സ്വന്തമായ അദ്ധ്വാനംകൊണ്ടു ജീവിതം നയിക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം മലയാളികളുടെ ഇടയിൽ, പ്രത്യേകിച്ചു ഉയർന്ന ജാതിക്കാരെന്നു പറയപ്പെടുന്ന ഹിന്ദുക്കളുടെ ഇടയിൽ, വളരെ അപൂർവ്വമാണ്. അപ്രകാരമുള്ള അപൂർവ്വതരക്കാരിൽ ഒരാളാണ് ശ്രീമാൻ പി. എസ്. വാരിയർ. ശ്രീമാൻ

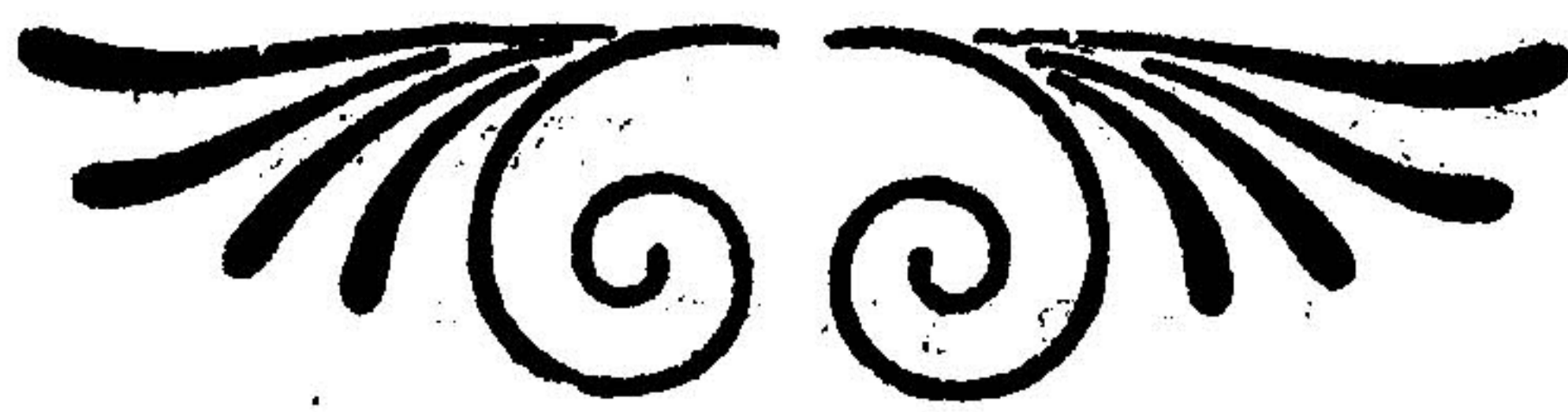

വാരിയർ ഒരു ഉന്നതനിലയിൽ എത്തിച്ചേർന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വന്തം ബുദ്ധിയും യുക്തിയും പ്രയോഗിച്ചും തന്റെ സ്വന്തം അദ്ധ്വാനത്താലും ആണ്. ഇതു മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചിരുന്നതെങ്കിൽ തന്നെയും ആയത് ഒരു ഗണ്യമായ നേട്ടമാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അത്രമാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്നു സാധിച്ചിട്ടുള്ളതു കേരളത്തിന്റെ പൊതുവിലുള്ള ഉന്നതിക്കു സഹായകരമായ പല കൃത്യങ്ങളും അദ്ദേഹം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1929 ഏപ്രിൽ 18-ാംനാൾ
വ്യാഴം.

(മാതൃഭൂമി.)

ഇതുപോലെ അന്നത്തെ വർത്തമാനപത്രങ്ങളിലെല്ലാം റിപ്പോർട്ടുകളും അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. പക്ഷെ അതെല്ലാം ഇവിടെ എടുത്തുചേർത്തു ഇനിയും ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ ദീർഘിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ ഉദാഹരണത്തിന്നു വേണ്ടി ഒന്നരണ്ടെണ്ണം എടുത്തു ചേർത്തുവെന്നു മാത്രമേയുള്ളൂ.

ഭാഗം.	വരി.	അബലം	സുബലം.
12	15	തുടക്കി	തുടങ്ങി.
21	15	ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യം	ഇംഗ്ലീഷുവൈദ്യം
23	17	ര വളരെ	ര വളരെ
27	16	പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്	പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്.
27	28	അന്നന്ന പ്രധാന	അന്നത്തെ പ്ര ധാന
32	27	സന്മനസ്സുകൂടെ	സന്മനസ്സുകൂടെ
34	3	ഗുരുനാഥനോട്	ഗുരുനാഥനോട്
35	2	താതൊരു	താതൊരു
35	3	നായില്ല	നായില്ല
53	20	പിന്നെ	പിന്നെ
38	7	തളിച്ചമഴകും	തളിച്ചമഴകും
40	19	ഉളിച്ചത്തു	വെളിച്ചത്തു
44	11	തീപ്പെട്ടിക്കോലം	തീപ്പെട്ടിക്കോലം
47	4	വൈദ്യവൃത്തി	വൈദ്യവൃത്തി
47	12	ചരിത്രനായകൻ	ചരിത്രനായകൻ
47	21	സംഗതികളാലോ	സംഗതികളാലോ
52	14	രോഗനിർണ്ണയം	രോഗനിർണ്ണയം
54	18	തോന്നുന്നതും	തോന്നുന്നതും
58	7	ചരിത്രനായകൻ	ചരിത്രനായകൻ
59	18	വിട്ടുപോന്നപ്പോൾ- തന്നെ താമ	വിട്ടുപോന്നപ്പോൾ- തന്നെതാമ-
60	28	1068-ൽ	1063ൽ
64	12-13	തികഞ്ഞിരുന്നുള്ള	തികഞ്ഞിരുന്നുള്ള
68	17	രാമവാര്യർക്കുണ്ടായി രുന്നു	രാമവാര്യർക്കു ണ്ടായിരുന്നു
70	20	വരുന്നു	വരുന്നു

ഭാഗം.	വരി.	അബലം	സുബലം
71	25	തെററലിരിച്ചു	തെററിലരിച്ചു
72	11	രോശി	രോഗി
73	10	ചെയ്തു	ചെയ്തു
80	4	യഭാ യാനാധി-	യഭായാനാധി-
80	6-7	അതിസ്സേഹപാപ- ശങ്കി	അതിസ്സേഹപേം പശങ്കി
80	26	ടി. സി. മുസ്സവർകളും	ടി. സി. പി. മുസ്സ വർകളും
88	2	കൂട്ടുകയും	കൂട്ടുകയും
88	5	എതു	എതു
96	18	തന്നെയിണ	തന്നെയാണ
96	19	ഭാവ്യാത്മികരും	വിദ്യാത്മികരും.
97	13	മുഴുവനും	മുഴുവനും
98	13	ഗുഹപിഴകരും	ഗുഹപിഴകരും
99	3	മർപ്പിക്ക	സമർപ്പിക്ക
102	17	(End. M.P. 89/M.K.)	(End. M.P. 389/M.K.)
103	9	വളരെ പരിഭ്രമിച്ചു	വളരെപരിഭ്രമിച്ചു
105	4	അന്നം ചിലവു	അന്ന ചിലവും
107	7-8	കുട്ടിവാരു സ്യാരുടെ	കുട്ടിവാരുസ്യാരുടെ
109	27	കഴിച്ചപ്പോൾ	കഴിപ്പിച്ചപ്പോൾ
139	15	കാശിഘട്ടം	കാശിഘട്ടം
144	1	വിട്ടയക്ക	വിട്ടയച്ചു
144	20	എന്നാലും	എവിടെച്ചെന്നാ ലും
145	9	ചരിത്രനായകനും	ചരിത്രനായകൻ
149	5	ചെയ്തു	ചെയ്തു
149	10	പരിചയിപ്പിക്കപ്പെട്ടതും	പരിചയിപ്പിച്ച തും

ഭാഗം.	വരി.	അബലം.	സുബലം
151	15	ഭീവസം	ഭീവസം
152	27	സാഷ്ടാംഗം	സാഷ്ടാംഗം
156	8	പൊരുഷത്തോടുകൂടി	പൊരുഷത്തോടുകൂടി
156	14	അവർകൾക്കു	അവർകൾക്കു
166	8	കവികളുടെ	കവികളുടെ
171	14	സൈന്യബലിമാറ്റോടുകൂടി	സൈന്യബലിമാറ്റോടുകൂടി
180	12	ത്യാജമായ	ത്യാജമായ
188	3	ഹൃദയംഗമായിരുന്നു	ഹൃദയംഗമായിരുന്നു
188	25	ധർമ്മമാചാര്യൻ	ധർമ്മമാചാര്യൻ
191	26	അധ്യാപകമാർക്കും	അധ്യാപകന്മാർക്കും
204	27	ജയിൽവാസം	ജയിൽവാസം

